

MICHEL ZEVACO

pardayanlar serisi:5

FAUSTA'NIN ENTRIKALARI

baskan yayınları

FAUSTA'NIN ENTRIKALARI

(Pardaïllan et Fausta)

Dünyanın en ünlü tarih, aşk,
macera ve kahramanlık romanı

BASKAN YAYINLARI

MICHEL ZEVACO

Çeviren :

CEMİL CAHİT CEM

SELCOEPUB

Güzel Sanatlar Matbaası A.Ş.
tesislerinde dizilmiş ve basılmıştır.
İktibas Hakkı Mahfuzdur.
İSTANBUL — 1972

Birinci Bölüm

FAUSTA'NIN ÖLÜMÜ

1 590 yılının 21 Şubat sabahı, şafak sökerken, papaların şehri Roma'nın, Papa Sixte - Quint'in Roma'sının göğünde matem çanları çalınmaktaydı. Aynı anda, henüz karanlık olan sokaklarda beliren telâş ve duyulan gürültüler de, halkın bir yere koştuğunu gösteriyordu. Bu toplanma yeri, Del Popolo Meydanı'ydı. Orada bir idam sehпасı kurulmuştu. Birazdan, cellâdın elinde parıldayan satır, bir mahkûmun boynuna bütün şiddetiyle inecekti. Baş, yere düşecek ve cellât bu kelleyi saçlarından yakalayıp havaya kaldırarak Roma halkına gösterecekti. İdam fermanında öyle yazıyordu. Ve bu baş, bir kadının, henüz genç ve güzel bir kadının; adı yüzyıllarda dillere destan olmuş ve idam sehпасının çevresinde toplanan halk tarafından, âdeta bir nevi hayranlıkla mırıldanılan bir kadının kellesi olacaktı. Ağızdan ağıza şu fısıltı dolaşıyordu:

— «Fausta! Fausta! Fausta idam edilecek!..»

Prenses Fausta, Pardaillan'ı da peşinden sürükleyip getirdiği bu Roma şehrinin ünlü Saint - Ange Şatosu'nda on aydan beri mahpustu... Fausta, ömründe yalnız Pardaillan'ı sevmiş, kalbini ona kaptırmıştı. Aşkınin karşılığını göremeyince de, sevdiğini öldürmek istemişti. Şimdi de hiç şüphesiz onu ölmüş biliyordu. Bu müthiş kadın, bir vakitlerin ünlü kadın papa'sı Jeanne'nin yaptığını yapmak istemiş fakat başarıya ulaşamamıştı. Şimdi de idam hükmünü giymiş, ölümü bekliyordu. Olayın yürekler parçalayan bir yanı da şuydu ki bu idam cezası, aylarca önce yerine getirilecekken, Fausta'nın ana olmak üzere bulunduğunun ortaya çıkması yüzünden bugüne ertelenmişti. Fakat artık, çocuk dünyaya gelmişti ve Fausta'yı yeryüzünde hiçbir kuvvet ölümden kurtaramazdı.

Birazdan, Papa Sixte - Quint'e kafa tutmasının cezasını ödeyecekti: Evet, Fausta bu sabah ölecekti!

Yine aynı sabah, Vatikan'ın şâhane bir şekilde döşenmiş salonlarından birinde, iki adam karşı karşıya geçmişler, ayakta taş kesilmişçesine duruyor ve birbirlerinin yüzlerine kin ve nefret dolu gözlerle bakıyorlardı. İki de orta yaşlı, yakışıklı adamlardı. İki de kilise adamı olduğu hâlde, devrin büyük asîlzâdelerinin taşıdıkları gösterişli elbiseleri kendilerine yakıştırmak giymişlerdi. Bunlar hiç şüphesiz, Roma'nın sayılı soylularındandı. Her ikisini de, aynı aşk birbirine düşman ettiği için her ikisinin de yüreklerinde aynı kin ateşi yanıyordu.

Bunlardan birinin adı Alexandre Peretti idi. Peretti, Kutlu Papa Sixte - Quint hazretlerinin soyadıydı. O hâlde Alexandre Peretti'yle Sixte - Quint arasında bir akrabalık olması lâzımdı. Vardı da... Bu adam, Papa'nın yeğenydi ve kendisine Montalte Kar-

dinali unvanı verilmişti. Ona, Sixte - Quint'ten sonra papalık tacını giyecek adam gözüyle bakılıyordu ve Sixte - Quint de yeğenini özel danışmanı olarak kullanıyordu. Ötekinin adı Hercule Sfondrato idi ve kendisi, papalık başyargıcı olduğu için Sixte - Quint'in plânlarını uygulamakta önemli rol oynuyordu.

Hercule Sfondrato, korkunç bakışlarını hasmından ayırmaksızın:

— «Dinle Montalte, dinle.» Dedi. «İşte ölüm çanları çalıyor!.. Onu artık hiçbir güç, hiçbir kimse kurtaramaz!..»

Sixte - Quint'in yeğeni, hırıltılı bir sesle cevap verdi:

— «Hayır, şimdi Papa'nın ayaklarına kapanacak ve ne yapıp edip ondan, Fausta'nın affını koparacağım!»

— «Papa'dan Fausta'nın affını mı koparacaksın? Papa'nın gücü yetse, onu affedeceğine, kendi elleriyle öldürür. Bunu sen de bilirsin Montalte! Sen de bilirsin ki Fausta'yı yalnız ben kurtarabilirim. Dün, idam hükmü kendisine okundu, şimdi de idam sehpası kuruldu. Eğer bana, Fausta'dan vazgeçeceğine dair İsa üstüne yemin etmezsen bir saate kadar Fausta'nın vücudunda can kalmayacaktır.»

Montalte kekeledi:

— «Yemin ederim!»

Fakat acıdan, öfkeden ve endişeden kendini kaybetmiş bir hâlde durakladı. Sfondrato homurdanarak sordu:

— «Nasıl yemin ediyorsun? Et de görelim bakalım!»

Şimdi birbirlerine dokunabilecek kadar yaklaşmışlardı. Bir süre hiçbir şey söylemeksizin, tehdit dolu gözlerle bakışarak elleriyle hançerlerinin kabzalarını sıktılar. Sfondrato:

— «Haydi! Yemin et! Ne duruyorsun?» Dedi.

Montalte haykırdı:

— «Benden, kendisine olan sevgim kadar büyük bir nefretle nefret etse bile Fausta'yı sevmekten vazgeçmektense, yüreğimi kendi ellerimle söküp atacağıma yemin ederim! Yemin ederim ki bu tende bu can kaldıkça Fausta'ya ne cellât, ne başyargıç, ne papa, ne de başka bir kimse el süremeyecektir. Gerekirse tek başıma onu bütün Roma'ya karşı koruyacağıma yemin ederim. Ve şimdi, başyargıç efendi, mademki onun hakkındaki idam hükmünü sen verdin, öyleyse ilkönce sen geber!»

Papa Sixte - Quint'in yeğeni Kardinal Montalte, bir şimşek hızıyla hançerini kaldırarak Hercule Sfondrato'nun omuzuna indirdi. Sonra bir küfür veya belki de bir duâ mırıldanıp dışarıya fırladı.

Hercule Sfondrato, yediği müthiş darbenin etkisi altında diz çökmüştü. Fakat hemen aynı anda kalktı, çabucak ceketini çıkardı ve Montalte'nin hançerinin, giymiş olduğu zırhı delip delmediğine baktıktan sonra korkunç bir gülümseyişle mırıldandı:

«Milano'da yapılan bu çelik gömlekler, sahiden de mükemmel şeylermiş! Fakat bu hançeri, yüreğime işlemiş sayıyorum, Montalte! Yemin ederim ki sıra bana geldiği vakit hançerim, senin yüreğinin yolunu, şaşmadan bulacaktır...»

Montalte, uzun koridorlardan, geniş salonlardan, büyük avlulardan geçerek Vatikan'ı Saint - Ange Şatosu'na bağlayan kapalı geçide girdi ve Fausta'nın ölümünü beklediği zindana ulaştı. Sonra iki mızraklının önünde beklediği kapıya yaklaştı. İki asker, mızraklarını çatıp yolu kapatacak gibi bir hareket yapacak olduysa da ya Papa Sixte - Quint'in yeğeninin Vatikan'da sözünün geçtiğinden ya da Kar-

dinal'ın yüzünün o anda pek korkunç oluşundan geriledi. Montalte, zıندانın içini gözetlemeye yarayan küçük pencereyi açtı.

O zaman içeride gördüğü şey, şu hüznü, korkunç ve içler acısı manzara oldu:

Daracık bir sedirin üstüne, genç ve son derece güzel kadın uzanmıştı. Bu, anne Fausta'ydı. İki eliyle çocuğu tatlı fakat kuvvetli bir hareketle havaya kaldırmış, iki ve anlamlı gözleriyle yavrusuna bakıyordu. Yatağın ayak ucunda bir hizmetçi duruyordu. Fausta, bir aralık hizmetçisine dönerek gayet sâkin bir sesle:

— «Myrthis,» dedi, «çocuğu alır, Roma'dan, İtalya'dan uzaklara götürürsün! Korkma, Saint - Ange Şatosu'ndan çıkmama kimse engel olmaz. Çocuğa kimse bir şey yapmaz. Benim ölümümle birlikte, Sixte - Quint'in intikam hisleri de sona erecektir.»

Myrthis, coşkun bir hareketle:

— «Korkmam!» Dedi. «Siz öldükten sonra ben yaşamak, çocuğunuz için yaşamak zorundayım.»

Fausta, bu sözlerden memnun olduğunu belirttiikten sonra bir an çocuğuna bakarak söylendi:

— «Fausta'nın ve Pardaillan'ın oğlu! Sen ne olacaksın? Anan ölürken sana bir gurur ve kudret öpücüğü vererek kendi ruhunu da bu öpücükle sana ileticeğine inanıyor! Fausta'nın ve Pardaillan'ın oğlu, nasıl bir insan olacaksın?..»

Bu sözler bitince, Myrthis, çocuğu, Fausta'nın ve Pardaillan'ın oğlunu Roma'dan İtalya'dan uzaklara götürmek için kucağına aldı ve hayata yeni adımını atan bu yavrudan annesinin ölümüne gidişini saklamak istermiş gibi arkasını döndü.

Fausta, hüznü dolu bir soğukkanlılıkla boynuna

asılı altın bir madalyonu açarak içindeki zehir haplarını, önceden hazırlanmış su dolu bir kupaya boşalttı.

Sonra kupayı bir dikişte içti ve döşeğe sırtüstü düştü. Artık herşey bitmiş, Fausta ölmüştü!..

ENGİZİSYON BAŞYARGICI

Kapının öbür yanında, bir dehşet haykırışı yükseldi. Montalte, şaşkınlığından kendini tutamamış, bağırmişti. Kardinal, Fausta'nın böylece, hiç umulmadık bir şekilde elinden gidişiyle beyninden vurulmuşa dönmüş, bağırıp çağırmaya başlamıştı:

— «Öldü!.. Nasıl oldu bu?.. Öldü işte!.. Ah, ben ne aptalım!.. Fausta'nın, cellâda teslim olmamak için canına kıyacağı, nasıl oldu da aklıma gelmedi!..»

Sonra olanca gücüyle kapıyı yumruklamaya koyuldu:

— «Çabuk olun!.. Çabuk olun!.. İmdat!.. Belki henüz kurtarılabilir durumdadır! Belki ölmemiştir!..»

Bu bağırıp çağırmalarından hiçbir sonuç alamayacağına anlayınca mızraklı nöbetçilere döndü:

— «Açsanıza!» Diye haykırdı. «Ne duruyorsunuz, açsanıza!.. Kadın ölüyor diyorum size!.. Onu kurtarmak lâzım!..»

Nöbetçilerden biri soğuk bir sesle cevap verdi:

— «Bu kapıyı ancak Monsenyör Başyargıç açabilir!»

— «Kim?.. Hercule Sfondrato mu?.. Ah!.. Allah beni kahretsin!»

Montalte bunları söyledikten sonra diz çöktü, başını iki eli arasına alarak hıçkırmaya koyuldu... Tam o sırada başının üstünde sâkin bir ses, şu sözleri söyledi:

— «Ben de bu kapıyı açmak hakkına sahibim...
Ve işte açıyorum...»

Montalte bir sıçrayışta ayağa fırladı. Bir saniye, bu sözü söyleyen adama dehşet ve saygıyla baktıktan sonra mırıldandı.

— «İspanya Engizisyon Başyargıcı!»

Bu adam, İspanya gizli din mahkemesinin başkanı İnigio de Espinosa'ydı. Kendisi Kardinaldi ve yakın akrabası olan ünlü Diego de Espinosa'nın yerine Başyargıç seçilmişti. Şu anda, elli yaşlarında kadar vardı. Uzun boylu, güçlü kuvvetli, tatlı yüzlü, daha doğrusu yüzünün ne anlam ifade ettiği pek zor anlaşılan bir adamdı. Bir aydan beri Roma'daydı ve buraya Papa Sixte - Quint'den başka kimsenin, içyüzünü bilmediği bir görevle gelmişti. Papa'yla birçok kere başbaşa verip konuşmuştu. Bu konuşmalar da kimse bulunmamıştı ama, diplomatik tartışmalar da eşine seyrek rastlanır bir usta olan Papa Sixte - Quint'in, Espinosa ile yaptığı her görüşmeden biraz daha çökmüş ve yorgun çıktığını herkes farketmişti. Engizisyon Başyargıcı'nın ertesi gün, İspanya'ya doğru yola çıkacağı da biliniyordu.

İki nöbetçi, Espinosa'nın bir işareti üzerine geriye çekildi ve koridorun dibinde beklemeye koyuldu. Başyargıç, bir kelime söylemeden kapıyı açarak içeriye girdi. Montalte de yüreği çılgın bir sevinçle çarparak ve içinde anlamsız ve sebepsiz bir ümitle, Espinosa'nın arkasından seğirtti. Mucize bekleyen bir insanın telâş ve heyecanı içinde Fausta'nın cesedinin yattığı sedire koştu. Fakat birden, olduğu yerde mihlanmış gibi kalakaldı... Yuvalarından fırlayacakmış gibi büyüyen gözleri, hizmetçinin kucagındaki minimini yavruya takıldı. Bu çocuğu görmek, bu güçlü kuvvetli adamın içindeki bütün insanca

hisleri silip süpüren bir kin kasırgası yaratmaya yetmişti. Demek, Pardaillan'ın çocuğu buydu?..”

Küçük çocuğa gelince, bir düşmanla karşılaştığını sezmişçesine, hafif bir ıglık atarak, bundan böyle kendisine annelik edecek olan kadının kucağına büzülmüştü. Myrthis de, karşısındaki yabancının mosmor yüzüne bakarak, çocuğu gerçek bir ana şefkatiyle göğsüne bastırıp korumaya hazırlanmıştı.

Durumu olduğu gibi anlatan bu sahnenin hiçbir noktası Engizisyon Başyargıcı'nın zeki gözlerinden kaçmadı. Adam sâkin tatlı bir tavırla Myrthis'e kapıyı göstererek:

— «Serbestsin, kadın!..» Dedi. «Sana verilmiş olan analık ödevini yap! Haydi, şimdi git... Tauri ikinizi de korusun!»

Sonra koridorun dibinde bekleyen nöbetçilere emir verdi:

— «Sixte'nin affettiklerine yol verin, geçsinler!..»

Myrthis, hiçbir söz söylemeden, Pardaillan'ın oğlunu göğsünde sıkarak kapının eşiğini geçmiş, gözden kaybolmuştu. Espinosa, kapıyı kapadıktan sonra sâkin bir tavırla gelip Fausta'nın baş ucunda durdu.

Myrthis, çocuğu alıp gittikten sonra Kardinal Montalte de, Fausta'nın beyaz yastığın üzerinde daha da koyu görünen saçlarının çevrelediği soluk ve harikulâde güzel yüzüne baktı. Prenses'i bir an seyrettikten sonra birdenbire diz çöktü ve Fausta'nın, soğumaya yüz tutmuş ellerini çılgınca öpücükler kondurarak hıçkırmaya başladı:

— «Fausta! Fausta! Doğru mu?.. Sen gerçekten öldün mü?..»

Sonra kanlı gözleriyle çevresine bakarak, ansızın elini hançerine attı ve haykırdı:

— «Onu öldürenleri mahvedeceğim!»

Fakat tam bu sırada, Engizisyon Başyargı'cıyla yüz yüze gelince, ayılır gibi oldu. Bunun üzerine zaman zaman coşan ve zaman zaman yalvaran bir sesle, Espinosa'ya:

— «Monsenyör! Monsenyör!» Dedi. «Beni neden buraya getirdiniz? Niçin? Bilmem, acaba aklımı mı kaybediyorum? Bilemiyorum, ama içimden bir ses, sizin burada bir mucize yaratacağınızı söylüyor... Bu kadını tekrar dirilteceksiniz, değil mi?.. Allahaşkına söyleyin Monsenyör! Söyleyin, yoksa ben de onun yanına gideceğim!..»

Montalte böyle diyerek, hançerini kendi göğsüne saplamak üzere havaya kaldırdı. O zaman Espinosa, sâkin sesiyle:

— «Mösyö!» Dedi, «Prenses Fausta, gözlerinizin önünde içtiği zehiri, ünlü eczacı Magni'den almıştı. Magni benim adamımdır. Verdiği zehirin bir tek panzehiri vardır ki o da şimdi bendedir. Bakın işte!..»

Espinosa bu sözleri söyleyerek kesesini yokladı ve içinden küçük bir şişe çıkardı. Bunu gören Montalte'nin ağzından çılgınca bir sevinç çığlığı çıktı, Kardinal, ellerini tutarak yalvardı:

— «Ah Monsenyör! Onu kurtarın! Onu kurtarın da isterseniz benim canımı alın! Hayatım size feda olsun!»

— «Beni dinleyin, Kardinal. Hayatınızın değeri bence büyüktür... Sizden isteyeceğim şey, çok daha önemsizdir!..»

Bu sözler gayet sâkin ve tatlı bir tavırla söylenmişti. Montalte, Engizisyon Başyargı'cının kendisine müthiş bir pazarlık teklif edeceğini ve Fausta'nın, hayatının buna bağlı olduğunu anlıyordu. Fakat, Kardinal Espinosa'nın gözlerinin içine bakmaktan yılmadı ve şöyle cevap verdi:

— «Ne isterseniz veririm, Monsenyör! İsteyiniz!»

Espinosa, Kardinale dokunacak kadar yaklaştı ve gözleriyle ona hâkim olmak istercesine bakarak:

— «Dikkat edin, Kardinal!.. Çok dikkat edin!» Dedi. «Bu kadını, hayatı sizce herşeyden değerli olduğu için kurtarıyorum. Fakat bunun karşılığı olarak siz de... Siz de bana kayıtsız şartsız bağlı olacaksınız! Bunu unutmayınız!»

Montalte, kararının kesin olduğunu bildirmek ister gibi başını salladı ve boğuk bir sesle:

— «Unutmuyacağım, Monsenyör!.. Onu kurtarın, sizin kulunuz olayım!» Diye inledi. Ve alnında biriken inci taneleri gibi terleri silerek:

— «Ama, Allahaşkına çabuk olunuz!» Diye yalvardı.

Espinosa ciddî bir sesle:

— «Verdiğiniz söze inanıyorum!» Dedi. Ve kasatı duran Fausta'yı göstererek sözlerine ekledi:

— «Bana yardım edin!..»

Montalte, tatlı hareketlerle okşadığı Fausta'nın başını titreyen elleriyle tuttu. İçi ümitle kabarak bu güzel başı yavaşça kaldırdı. O sırada Espinosa da, elindeki küçük şişeyi, kadının ağzına boşaltıverdi. Sonra:

— «Şimdi biraz bekleyelim!» Dedi.

*

Birkaç saniye sonra Fausta'nın yanaklarında hafif bir kızartı belirmişti. Montalte, kadının üzerine eğilmiş, panzehirin insanı kahrından öldürecek kadar yavaş bulduğu etkisini sözle anlatılmaz bir cüdişe içinde izliyordu. Nihayet, Fausta'nın aralık dudaklarında hafif bir kıpırtı belirdi ve Montalte de

Fausta'nın canlanmasına yardım etmek istercesine derin bir nefes aldı. Sonra elini, Fausta'nın göğsüne koyunca, sevinçten gözleri ışıdayarak doğruldu: Kalp atıyordu! Gerçi kalbin vuruşları henüz pek zayıftı. Ama hiç değilse atıyordu ya!.. Kardinal, sevincinden çıldırarak gibi:

— «Yaşıyor! Yaşıyor!» Diye haykırdı.

Bu haykırış üzerine Fausta gözlerini açtı ve bakışlarını, kendisine eğilen Montalte'ye dikti. Hemen aynı anda, gözlerini tekrar kapadı. Derin derin nefes aldı ve yarı baygın, uykuya daldı. O zaman bütün bu olanları, ne düşündüğünü belli etmeden seyretmiş olan Espinosa:

— «İki saate kalmaz, Prenses Fausta, tamamen kendine gelir!» Dedi.

Artık mucizenin başarılımış olduğundan emin bulunan Montalte, Espinosa'nın önünde derin bir saygıyla eğilerek:

— «Emirlerinizi bekliyorum, Monsenyör!» Dedi.

Engizisyon Başyargıcı cevap olarak:

— «Kardinal Montalte!..» Dedi. «Ben İspanya'dan buraya, Fransa Kralı Üçüncü Henri'nin imzasını ve mühürünü taşıyan bir belgeyi elde etmek için geldim. Bu belge, Kutlu Papa hazretlerinin odasındaki küçük dolapta saklıdır... Papa olmadığı zaman onun odasına kimse giremez, ama, kimse!.. Yalnız siz girebilirsiniz, Montalte... İşte bize, bu belge lâzım...»

Espinosa, bu sözleri söyledikten sonra Montalte'nin yüzüne dik dik baktı. Kardinal soğukkanlılıkla:

— «Peki, onu derhal alır, getiririm!» Dedi.

Ve hemen sert, hızlı adımlarla çıktı. Espinosa yalnız kalınca bir an derin düşüncelere daldı. Sonra

Fausta'ya yaklaştı. Kadını uyandırmak için hafifçe omuzuna dokundu ve dedi ki:

— «Madam, beni dinleyip anlayacak kadar kendinize geldiniz mi?»

Fausta, gözlerini açarak soran gözlerle Engizisyon Başyargıcı'nın yüzüne baktı. Adam, her zamanki sâkin haliyle tekrar söze koyuldu:

— «Yola çıkmadan önce, size yavrunuz hakkında teminat vermek isterim, madam... Çocuğunuz yaşıyor! Myrthis şu anda, kendisine teslim etmiş olduğunuz kıymetli emanetle birlikte Roma'dan çıkmış bulunuyor... Fakat Sixte - Quint'in bu çocuğun hayatına dokunmamasının sebebini, size vermiş olduğu sözde aramayınız... Çocuk yaşıyorsa bu, Sixte'nin, sizin bir yere, on milyonluk bir serveti sakladığınızı bilmesinden ileri gelmektedir. Siz bu milyonları evlâdınıza bırakmış bulunuyorsunuz... Myrthis, sağ, salim Roma'dan çıkabilirdiye bunun nedeni, Sixte'nin, onun dosdoğru, milyonların saklı bulunduğu yere gideceğini ummasıdır...»

Espinosa bir an sustu ve sözlerinin Fausta'da yaptığı etkiyi gözden geçirdi: Fausta iri siyah gözleriyle hâlâ ona bakıyordu. Fakat yüzünde, en ufak bir heyecan belirtisi görmeye imkân yoktu. Başyargıç, kadının ne düşündüğünü anlamak için tekrar sordu:

— «Duydunuz mu? Anladınız mı?»

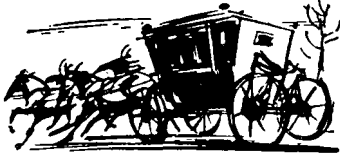
Fausta bir işaret yaparak duyduğunu belirtti. Espinosa, bir kere daha bu sessiz cevapla yetinmek zorunda kaldı:

— «Zaten size söyleyeceğim de bu kadardı, madam...»

Sonra ciddî bir tavırla eğildi ve telâşsız adımlarla kapıya yöneldi. Fakat eşiği geçmeden önce bir daha geriye döndü ve:

— «Son bir sözüm daha var, madam,» dedi.
«Mösyö de Pardaillan, Palais - Riant yangınından
kurtuldu... Pardaillan yaşıyor, madam!.. Beni işi-
tiyor musunuz? Pardaillan yaşıyor!»

Espinosa bunları söyledikten sonra rahat ve sâkin
çıkı gitti.

SIXTE - QUINT'IN İHTİYARLIĞI

Büyük bir çalışma masası, iki koltuk, küçük bir dolap, birkaç arkalıksız iskemle, dar bir yatak, bir duâ iskemlesi ve bu iskemlenin üstünde de ünlü ressam ve heykeltıraş Benvenuto Cellini imzasını taşıyan, som altından yontulmuş harikulâde bir İsa heykeli, bu hücrenin başlıca eşyasını meydana getirmekteydi. Geniş bir ocakta, parlak bir ateş çıtırdıyordu; yere kalın bir halı serilmişti; ağır perdeler de sımsıkı kapanmıştı. İşte, Kutlu Papa Sixte - Quint hazretlerinin odası böyle döşenmişti.

Sixte - Quint'in kendisine gelince zaman ve yorucu çalışmalar, uğraşp didinmeler onu öyle yıpratmıştı ki o eski dinç ve canlı hâli kalmamıştı. Fakat kalın kaşlarının gölgelediği zekî gözlerinde, zaman zaman beliren şimşek gibi bir parıltı, bu yaman adamın bitmez tükenmez azmini ve iradesini açığa vuruyordu. Sixte - Quint, çalışma masasının başına oturmuş, sırtını ocağa vermişti. Ellerini şakaklarına dayamış, düşünüyordu:

«Fausta zehiri içmiştir. Bu iş de böylece bitti: Fausta öldü! Hizmetçisi Myrthis de şu anda Fausta'nın çocuğunu... Pardaillan'ın oğlunu, herhâlde Saint-Ange Şatosu'ndan çıkarıp götürmüştür...»

Papa, ayağa kalkıp birkaç adım attı. Sonra yine gelip koltuğunu ateşe çevirerek oturdu ve zayıf ellerini ocakta ısıtırken düşünmeye devam etti:

«Artık, ömrümün geri kalan birkaç gününü rahat geçireceğim... Şu ele avuca sığmaz kadını da nihayet ortadan kaldırdım... Fakat ölmeden önce İspanya

*Kralı Philippe'ye de bir darbe indirmem gerek!.. Şa-
şılacak şey... Ona, onun gibi bir katolik krala vur-
mak ha!.. Elbette vururum. Mademki önce o bana
vurmaya kalktı... Sixte'ye düşmanlık edenlerin hiç-
biri cezasız kalmamıştır... Fakat onu nasıl yere ser-
meli?.. Nasıl?..»*

Papa, elini küçük dolaba uzatarak oradan bir kâ-
ğıt çıkardı ve yavaş yavaş gezdirdi. Sonra kendi ken-
dine mırıldandı:

*«Bu belgeyi Üçüncü Henri'den koparıırken fena
mı, yoksa iyi mi ettim? Herhâlde iyi etmedim... He-
le bu kadar zaman saklamakla ölçüsüz davrandığım
kesin... Şimdi Philippe, bende böyle bir belgenin
bulunduğunu öğrendi ve Engizisyon Başyargıcı da
gelip beni ölümlle tehdit etti!. Beni ölümlle tehdit,
ha?..»*

Sixte - Quint omuz silkererek kendi kendine konu-
şmaya devam etti:

*«Ölüm bir şey değil! Fakat amaçlarımı gerçekleştir-
meden, Philippe'yi İtalya'dan kovmadan ölmek ist-
temem! İtalya'nın güneyi ile kuzeyi birleşmelidir.
Bütün İtalya, Papalığın egemenliği altına girmeli ve
Papa, dünyaya hâkim olmalıdır... Şimdi ne yapalım?
Bu kâğıdı Philippe'ye mi göndereyim?.. Evet, ama
onu öyle biriyle göndermeli ki Philippe'ye hiç ulaş-
masın... Yoksa kâğıdı yakıp yok mu edeyim?.. El-
bette... Böylece Philippe'ye müthiş bir darbe indir-
miş olurum... Zaten Espinosa'ya da kâğıdın yakıla-
cağına dair söz vermemiş miydim? Evet... Şimdi bu
kâğıt yanıp kül olmalı!..»*

Papa uzandı ve üzerinde kocaman bir mühür,
Fransa Kralı Üçüncü Henri'nin mühürü bulunan kâ-
ğıdı ateşe yaklaştırdı. Alevler, kâğıdın kenarlarını
yalamaya başlamıştı bile... Bir saniye daha geçseydi

İspanya Kralı Philippe'nin emelleri mahvolup gidecekti.

Fakat Sixte, birdenbire kâğıdı alevlerden uzaklaştırarak söylendi:

«Acaba yaptığım iş doğru mu?..»

*

Tam bu sırada yabancı bir el, sert bir hareketle kâğıdı yakaladı. Sixte - Quint fena hâlde şaşırıp kızarak dönünce yeğeni Kardinal de Montalte'yle karşılaştı. İki adam göz göze geldiler. Sixte - Quint:

— «Sen misin? Sen ha?..» Diye bağırdı. «Nasıl cesaret ediyor da buraya kadar geliyor ve böyle hareketlere kalkışıyorsun? Şimdi...»

Papa, böyle diyerek masanın üstünde duran uşak çağırmaya mahsus tunç tokmağa uzandıysa da Montalte bir sıçrayışta masa ile Papa'nın arasına geçerek haykırdı:

— «Canınızı seviyorsanız, ne kimseyi çağırın, hatâ ne de yerinizden kıpırdayın, kutlu peder!»

İhtiyar Papa öfkeden titreyen bir sesle:

— «Ne?..» Dedi. «Tanrının vekiline de el kaldırmaya cesaret edecek misin?»

— «Eğer sizden istemeye geldiğim şeyi vermezseniz, yapmayacağım yoktur!»

— «Neymiş bakalım istediğin?»

— «Şey...»

— «Haydi çekinme! Zaten gideceğin kadar ileri gittin!..»

— «Ben, şey... Fausta'nın affedilmesini istiyorum!..»

Papa, hayretle yerinden sıçradı. Sonra Fausta'nın çoktan ölmüş olduğu aklına gelince gülümsedi:

—«Fausta'nın affını istiyorsun demek?..»

Montalte heyecan içinde ve alttan alarak:

— «Evet kutlu peder!» Dedi.

— «Fausta'nın affı ha?.. Peki, istediğin bu olsun!»

Papa, masanın üstüne istif edilmiş boş kâğıtlardan birini önüne çekerek Fausta için bir af belgesi yazdıktan sonra altına mühürünü ve imzasını bastı. Sixte, bu yazıyı yazarken Montalte de Papa'nın elinden çikip aldığı belgeyi gözden geçirmişti. Nihayet Sixte:

— «İşte af belgesi!» Dedi. «Bundan böyle Fausta tamamen serbest... Mademki artık istediğin oldu. Bana şu elindeki kâğıdı ver de defol!.. Hem de çabuk... Seni affediyorum, sevgili kızkardeşimin hayırsız oğlu!»

— «Kutlu peder, size elimdeki kâğıdı vermeden önce bir şey söyleyeyim... Eğer bu af belgesini, Fausta'nın öldüğünü sanarak veriyorsanız, yanılıyorsunuz... Fausta ölmedi!..»

— «Yaşıyor ha?..»

— «Evet, yaşıyor!.. Çünkü zehirin etkisini gidecek panzehiri, ona kendi elimle verdim.»

Sixte - Quint, bir an dalgın kaldı. Sonra:

— «Peki, öyle olsun!» Dedi. «Fausta yaşamış, yaşamamış umurumda değil... Artık bana karşı gelemez... Çocuğunun doğmasıyla beraber gücü de sıfıra inmiş bulunuyor. Fakat sana ne oluyor? Sen ondan ne ümit ediyorsun? Sakın, Fausta tarafından sevilleceğini filân düşünüp aptalca hayâller kurmuş olmayasın! İlay Allahın zır delisi! Fausta'nın yüreğini yumuşatmak, mermeri yumuşatmaktan çok daha zordur.»

Sonra ağır ağır sözlerine ekledi:

— «Yeryüzünde iki tane Pardaillan yoktur!..»

Montalte gözlerini kapadı ve sarardı. Şimdiye kadar birçok kere aklına Fausta'nın yüreğini çalmış olan bu Pardaillan gelmişti. Onu her düşünüşünde yüreği, öldürücü bir kinle kabarmıştı. İşte şimdi de yine kafasına ölüm ve intikam düşünceleri doluyordu. Boğuk bir sesle:

— «Fausta'dan hiçbir şey ümit ettiğim, hiçbir şey istediğim yok,» dedi. «Ben yalnız onu kurtarmak istiyorum... Bu kâğıda gelince onu da Fausta'ya vereceğim ve o da kendi eliyle götürüp asıl sahibine, İspanya Kralı Philippe'ye verecek... Bu iş, daha emin olsun diye ben de Prenses Fausta ile birlikte gideceğim.»

Sixte - Quint bu sözlere fena hâlde içerledi. Tehdit karşısında boyun eğmek zorunda kaldığını düşündükçe delirecek gibi oluyordu. Tam, Montalte'nin tehdidine rağmen imdat isteyecekti ki birdenbire bu kâğıdın biraz önce kül olup yanacakken kendisi tarafından ateşten çekildiğini hatırladı. Az önce kararsızdı ve Philippe'ye darbe indirmek için bir çare arıyordu. Halbuki şimdi Montalte, hiç farkında olmadan bu çareyi göstermiş değil miydi?.. Öyle ya... Kâğıdı götürecektir kimsenin ne önemi vardı?.. Ha Fausta olmuş, ha başkası... Asıl mesele, belgenin yerine varamamasında değil miydi? Hemen kararını verdikten sonra söze koyuldu:

— «Aslına bakarsan, haksız da değilsin hani... Haydi işte, seni de, onu da affettim. Git artık!»

Bir çeyrek saat sonra Montalte, Espinosa'nın yanına vardı ve kendisine müjdeyi verdi:

— «Monsenyör! Belgeyi aldım!..»

Engizisyon Başyargıcısı'nın soğuk bakışlı gözlerinde bir ışık parladı ve söndü. Sonra sâkin bir sesle:

— «Verin, mösyö!» Dedi.

— «Monsenyör!.. İzin verirseniz bu kâğıdı, Majeste İspanya Kralı Philippe'ye, Prenses Fausta götürsün. Sizce asıl mesele, bu belgenin oraya varması değil mi?»

Espinosa hafifçe kaşlarını çattı:

— «Neden Prenses Fausta götürecekmış?» Diye sordu.

— «Böylece kendisini her türlü yeni tehlikeden korumak istiyorum.»

Montalte bu sözleri söyleyerek Başyargıç'ın gözlerine dimdik baktı. Espinosa bir an düşündü:

— «Peki Kardinal... Bence önemli olan nokta, bu belgenin bir an önce Kralın eline geçmesidir.» Dedi.

— «Prenses yolculuğa çıkabilecek kadar kendine gelince hareket edecek. Ben de kendisiyle birlikte yolculuk etmek şerefine erişeceğim için belgenin yerine ulaşacağını size kesinlikle söyleyebilirim.»

Espinosa:

— «Öyleyse Prenses de tam anlamıyla güvenlik altında olacak demektir.» Dedi.

Montalte, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Ben de öyle umuyorum, Monsenyör...»

FAUSTA'NIN UYANIŞI

Fausta kendine geldiği vakit çok şaşırmişti. İlk düşündüğü şey, kendi kendisini öldürmek suretiyle cellâdın satırından kurtulmasına, Sixte - Quint'in fırsat vermediği oldu. Fakat canlandığını görerek haykıran Montalte'nin sesinde öyle derin bir sevinç izi vardı ki kendisini bu kadar seven adamın kim olduğunu öğrenmek isteyerek gözlerini açtı ve Papa'nın yeğenini hemen tanıdı. Gözlerini tekrar kapayarak düşündü:

«Demek ki bu adam, Sixte'den benim affımı kopardı. Fakat eserim mahvolduktan ve Pardailan öldükten sonra hayatın bence ne değeri var? Ben şimdi neyim? Bir hiç... Mademki hiçim, o hâlde hiçliğe dönmeliyim... Gece bastırmadan tekrar intihar edeceğim!»

Bu kararı verdikten sonra odada konuşulanları dinleyince büsbütün yanıldığını anladı. Sixte - Quint onu gerçekten affetmişti... Hayır, kendisini Sixte'nin ve ölümün elinden kurtarmak mucizesini, kimbilir neler pahasına, Montalte başarmıştı... Fausta, kendisine bu kadar büyük bir aşkla bağlı olan adamdan çok yararlanabileceğini düşündü. Fakat bütün bunlar artık neye yaradı?.. Ölmek istiyordu. Onun için başka çıkar yol yoktu...

Fausta, herşeye rağmen yanibaşında söylenen sözleri dinlemekten kendini alamadı. Sözü edilen o belge neydi? Bu belgeyle kendi arasında ne gibi bir ilişki vardı?

Birden, omuzuna bir elin dokunduğunu hissetti.

Birisi, kulağının dibinde bir şeyler söylüyordu. Gözlerini açtı ve Espinosa'yı gördü. Sonra da söylenenleri dinlemeye koyuldu: Engizisyon Başyargıcı, Fausta'nın oğlundan sözediyordu... Fausta da kendine gelir gelmez, oğlunu düşünüyordu. Demek o yaşıyordu, serbestti!.. Asıl mesele buydu. Anasına gelince bir zındana kapanıp kalmaktansa ölmesi daha iyi değil miydi?

İçinde şu önsezi bir şimşek gibi çaktı:

«*Pardaillan yaşıyor!*»

Bu iki kelimelik cümle, hâfızasında, başdöndürücü bir geçmişin acı, tatlı bütün hâtıralarını uyandırıyor. O geçmişte ne tehlikeli mücadeleler, ne doyulmaz zevkler vardı ve şimdi bunların hepsi, ne kadar uzaklaşmış görünüyordu. Halbuki geçmiş, ne kadar da yakındı. Öyle ya. Pardaillan'ı Palais - Riant yangınında yakmak istediğinden bu yana ne kadar zaman geçmişti? Pardaillan'ı... O kadar büyük bir kinle nefret ettiği... Ve o kadar büyük bir aşkla sevdiği Pardaillan'ı!..

Bu ne müthiş bir geçmişti!..

Kendisi zengindi, pekçok insana sözü geçiyordu, kudretli ve kuvvetliydi. Fakat giriştiği işlerin çoğunda yenik düşmüş, kırılmış, ezilmişti. Halbuki Pardaillan, otsuz, ocaksız bir asîlzâdeydi. Müthiş entrikalara, dehâsının ve yüreğinin kuvveti sayesinde karşı koymuş, giriştiği her savaşı kazanmıştı. Fausta için işin asıl dayanılmaz tarafı şuydu ki Pardaillan, Prens'in, o eşsiz güzellikteki mağrur bâkirenin aşkını reddetmişti!..

Pardaillan yaşıyordu ha?.. O hâlde Fausta'nın ölmesi, düşmanından kaçması demek olmayacak mıydı? Halbuki o hiçbir düşmanından kaçmamıştı! Hayır, artık ölmek istemiyordu. Şimdilik ara verilmiş

olan korkunç düelloya tekrar başlamak için yaşayacak ve sonunda, bu dev mücadeleden zaferle çıkacaktı.

Tam bu sırada Montalte ona yaklaştı. Fausta, üzerine eğilmiş olan adamı, gözlerini hafifçe aralayıp gözledikten ve aralarındaki uçurumu sanki ölçtükten sonra birdenbire yerinde doğruldu. Bu kadın, insanca zayıflıkların ne demek olduğunu bilmiyor, ölüm yolculuğunun yorgunluğuna bile meydan okuyordu. Evet, birdenbire doğruldu. Hükmeder bir tavırla:

— «Bir şey mi söyleyeceksiniz Kardinal? Sizi dinliyorum!» Dedi.

Aynı anda da siyah gözleri, ciddî ve fakat tatlı bakışlarla Montalte'nin yüzüne dikildi. Montalte'ye gelince belki de kafasında bu kadına hâkim olmayı kurmuş olan bu adam, daha ilk karşılaşmada hemen yenik düşmüş ve sessiz bir tapınma duygusu içinde başını önüne eğmişti. Fausta, adamın kendisine bütün ruhu ve vücuduyla teslim olduğunu anlayınca gülümsedi ve sözle anlatılamaz bir tatlılıkla:

— «Söyleyiniz Kardinal!» Dedi.

O zaman Montalte, titrek ve hafif bir sesle Fausta'ya, serbest olduğunu bildirdi... Fausta ne hayrete düştü, ne de heyecanlandı:

— «Beni Sixte - Quint mi affediyor?» Diye sordu.

Montalte başını salladı:

—«Papa affetmedi, madam... Papa kendisininkinden daha kuvvetli bir iradeye boyun eğdi.»

— «Yâni sizin iradenize, öyle değil mi?»

Montalte, «*evet*» anlamına başını eğdi. Fausta:

— «O halde,» dedi. «Beşinci Sixte, çok geçmeden, imzaladığı böyle bir af belgesinden cayacaktır.»

— «Hayır, madam!.. Çünkü ben aynı zamanda kutlu pederden, sizi koruyacak olan bir belgeyi de kopardım!»

— «Nerede bu belge?»

— «İşte, madam!»

Fausta, kâğıdı aldı ve okudu:

«Ben, Tanrı'nın izniyle Fransa Kralı olan Henri; Tanrı bana günahlarımın cezası olarak kendisine taccımı bırakabileceğim bir evlât vermediği ve Navarre Kralı Henri de dinsizlikte ayak direyen bir günahkâr olduğundan kendisini Fransa tahtına lâyük görmediğim için Tanrı'nın yeryüzünde vekili olan çok kutlu babamız Papa hazretlerinden aldığım ilhâmla krallığımda, Roma halkının mezhebi olan Katolikliği korumak amacıyla bütün iyi ve namuslu kullarıma şunu bildiririm: Sevgili ölü kız kardeşim Elisabeth de France'nin kocası, İspanya Kralı majeste İkinci Philippe'yi, Fransa tahtına benden sonra geçmeye lâyük tek aday olarak seçiyorum. Kutlu anamız, kilisemize sâdik ve onun evlâdı olan bütün kullarım, İkinci Philippe'yi benim vârisim ve yerime geçecek tek Kral olarak tanımalıdırlar.»

Montalte, Fausta'nın kâğıtta yazılanları sonuna kadar okuduğunu görünce:

— «Madam,» dedi, «Fransa'da kralın sözü kanundan üstün olduğu için bu bildiri, Fransa'nın üçte ikisini Philippe'nin avucuna atıyor demektir. Durum böyle olunca katoliklerin yüzüstü bıraktıkları Henri de Béarn'ın bütün ümitleri suya düşmüştür. Ordusundaki katolikler de ondan ayrılacakları için yanında bir avuç Huguenot askeri kalacak ve bu askerlerle çabucak kendi Navarre Krallığına çekilmeyi canına minnet bilecektir, ama bakalım Philippe, o krallığı da ona bırakacak mı? Bu belgeyi Philippe'ye götürecektir olan kimse, ona Fransa tahtını da götü-

recek demektir. Eğer söz konusu belgeyi götürcek olan kimse, sizin gibi eşsiz zekâ sahibi biri de olursa İspanya Kralı ile pazarlığa girişecek ve ondan kendisine büyük bir pay koparmayı bilecektir. İtalya'da gücünüz kalmadı, burada hayatınız bile tehlikede... Fakat Philippe'ye dayanarak öyle bir güç kazanabilirsiniz ki bu, sizi eski durumunuza bile getirebilir. İşte, ben şimdi bu belgeyi size veriyor ve sizden bunu Philippe'ye götürmeyi kabul etmenizi rica ediyorum.»

Fausta hemen kararını verdi: Oğlu, Myrthis'e emanet edilmişti ve Sixte-Quint'in erişemeyeceği bir yerdeydi. Nasıl olsa çocuğuna sonra yine kavuşabilirdi. Pardaillan'a gelince eninde sonunda onu da bulması mümkündü.

Geriye Montalte meselesi kalıyordu. Bu adam için de hemen şimdi bir karar vermesi lâzımdı. Ve kararını verdi; içinden:

«Bu da benim kölem olacak!» Dedi.

Sonra Montalte'ye dönerek yüksek sesle:

— «İnsanın soyadı Peretti olursa çıkarıcılık, iliğine işlemiş demektir,» dedi. «Peki, 'Sixte'yi neden beni affetmeye zorladınız? Ölümüme neden engel oldunuz? Bana niçin bu yeni ve parlak gelecekten sözediyorsunuz?»

Montalte kekeleydi:

— «Madam!...»

— «Ben size söyleyeyim: Beni seviyorsunuz da ondan, Kardinal...»

Montalte, diz çökmüş, yalvarırcasına ellerini uzatmıştı. Heyecan ve coşkunluktan kendini kaybetmiş gibiydi. Fausta hükmeden bir tavırla:

— «Susunuz Kardinal,» dedi. «Susunuz ve sakın, tamir edemeyeceğiniz sözler söylemeyiniz! Beni sevi-

yorsunuz, değil mi? Güzel! Ben de sizin beni sevdiğinizi biliyorum işte... Fakat sizden özür dilerim, Kardinal, ben sizi hiçbir zaman sevemeyeceğim!»

— «Neden? Niçin...»

Fausta, dalgın dalgın cevap verdi:

— «Çünkü... Çünkü ben zaten birini seviyorum, Kardinal Montalte! Fausta'nın kalbinde iki aşk yaşayamaz!..»

Montalte, ağzından köpükler saçarak:

— «Birini mi seviyorsunuz?.. Diye haykırdı. «Birini seviyorsunuz ha? Hem de bunu bana söylemekten çekinmiyorsunuz!.. Bana!..»

Fausta, Kardinal'in gözlerine dik dik baktı ve sâkin bir edâ ile:

— «Evet!» Dedi.

— «Birini seviyorsunuz öyle mi?.. Kimi?.. Pardailan'ı mı?..»

Ve Montalte çılgın bir hareketle hançerini çekti. Fausta, yatağında kımıldamadan, sâkin gözlerle ona bakıyordu. En sonunda Montalte'yi buz gibi donduran bir sesle:

— «Doğru söylediniz,» dedi. «Ben Pardailan'ı seviyorum... Fakat o hançeri elinizden bırakın ve bana inanın! Eğer bir gün birisi Pardailan'ı öldürecekse bu, herhalde siz olmayacaksınız!»

Tüyleyi diken diken olan Montalte:

— «Kim öldürecek? Kim öyleyse?» Diye atıldı.

— «Ben!..»

Montalte haykırdı:

— «Siz mi? Neden?..»

Fausta soğuk bir sesle cevap verdi:

— «Çünkü onu seviyorum!.. »

SIXTE - QUINT'İN SON DÜŞÜNCESİ

Sixte-Quint, yeğenin gidişinden sonra masasının başında uzun zaman düşünceli bir halde kalakaldı.

Ancak içeriye sekreteri girip de Kont Hercule Sfondrato'nun kendisiyle görüşmek istediğini alçak sesle haber verdiği vakit dalgınlığından sıyrıldı.

Sfondrato'nun adını işiten Papa, zihnindeki bulanık düşünceler arasında bir parıltı görür gibi oldu ve içinden:

«*Hah!.. Şimdi aradığım adamı buldum!*» Diye söylendi.

Sonra yüksek sesle emir verdi:

— «Kont Sfondrato'yu yanıma getirin!»

Biraz sonra yüzü heyecandan sapsarı bir halde, Başyargıç Sfondrato içeriye girdi ve masanın başındaki Papa'nın karşısına, oldukça sert bir tavırla dikildi. Sixte-Quint, onun yüzüne dikkatle baktı:

— «Eee, Kont... Bana neler söyleyeceksiniz bakalım?»

Sfondrato cevap yerine ceketinin düğmelerini çözdükten sonra zırhlı yeleşini açtı ve Montalte'nin hançerinin göğsünde açtığı yarayı gösterdi. Papa, yarayı, anlayışlı bir tavırla gözden geçirdikten sonra boğuk bir sesle:

— «Vay canına! Amma vurmuş ha!» Dedi. «Yâni, zırhlı yelek olmasaymış, işin tamammış!..»

Sfondrato soğuk bir gülümsemeyle:

— «Doğru buyurdunuz, kutlu peder!» Dedi.

Sonra hemen tekrar yeleşini ilikleyip kendini toparladı ve umursamaz bir tavırla omuz silkti, dişlerini sıkarak kararlı bir sesle:

— «Yara mesele değil!» Dedi. «Bu işi yapamı affedebilirdim. Fakat onun asıl affedemeyeceğim suçu, ikimizin de aynı kadını sevmemiz! Bu yüzden kendisini öldürmeye yeminliyim!»

Papa, sâkin bir tavırla:

— «Güzel.. Bütün bunları bana ne diye anlatıyorsunuz?» Dedi.

— «Çünkü kutlu peder, bu olay sizi yakından ilgilendiriyor. Zira sevdiğim kadın Fausta ve nefret ettiğim adamsa Montalte!..»

Sixte-Quint Kont'a bir an baktı. Sonra boğuk bir sesle:

— «Bana verdiğiniz haberin önemini anlıyorum!..» Dedi.

Papa, masasının üstündeki kâğıtlardan birini önüne çekmiş sâkin bir tavırla yazmaya koyulmuştu. Sfondrato, hareketsiz duruyor ve düşünüyordu:

«*Galiba beni zindana attıracak! Ama kalıbımı basarım ki Başyargıca el sürecektir adamın sonu kötü olur!*»

Papa, kâğıdı doldurmuştu:

— «İşte, bu kâğıt sizin hançer yaranızı geçirir!» Dedi. «Benden, Ponte-Maggiore ve Morciano Dükaliği'ni ister durursunuz. İşte size, bu isteğinizi veren belge...»

Sfondrato hayret içinde kalmıştı. Âdetâ irade dışı bir hareketle kâğıdı aldı ve mırıldandı:

— «Acaba Papa hazretleri söylediklerimi duydular mı? Öldürmek istediğim adam Montalte'dir... Sizin yeğeniniz Montalte... Kutlu Kardinaller toplan-

tısında yerinize geçmeye aday gösterdiğiniz Montalte!..»

Papa ayağa kalktı. Bükük belini doğrulttu. Yüzünde derin bir ümit ifadesi vardı:

— «Montalte'yi vurmanız sizin bileceğiniz bir iş... Fakat bana kalırsa onu öldürmeyin de gönlünden yaralayın!.. Elinden o kadını alarak onu aşkından deliye döndürün!... Bence böylesi, sersem bir hançer darbesinden daha ağır cezadır!..»

Sfondrato soluk soluğa söylendi:

— «Allah Allah! Yeğeniniz size nasıl bir suç işledi ki dayısı olan siz, onun hakkında böyle konuşuyorsunuz?..»

Papa korkunç bir soğukkanlılıkla:

— «Montalte artık benim yeğenim değil, en büyük düşmanımdır!» Dedi. «Çünkü Montalte kilisemizin düşmanıdır... Montalte bana isyan etti... Benim elimden, Papalığın gücünü sıfıra indirecek silâhı kopardı, aldı... Bu silâh da şimdi Fausta'nın elinde... Evet, benim affettiğim Fausta... Ve şimdi hür olan Fausta, silâhı alıp o alçak İspanyol'a götürecekt!..»

Sfondrato bitkin bir halde:

— «Fausta af mı edildi?» Diye söylendi.

— «Evet, Fausta, şimdi hür. Hiç şüphesiz birkaç saat sonra Roma'dan çıkacak ve yanında Montalte olduğu halde Madrid'teki El Escorial Sarayı'na giderek Fransa Krallığı'nın Philippe'ye bağışlandığını bildiren belgeyi, kendisine teslim edecektir. İşte Engizisyon Başyargıcı'nın elinde sâdık bir âlet olan Montalte, bana bu hainliği yaptı.»

Sfondrato dişlerini gıcırdattı:

— «Fausta hür, ha?.. Fausta'nın yanında Mon-

talte var ha?... Lânet olsun! Ben sağ kaldıkça buna razı olamam!»

Ve Papa'nın kendisine bir dükalığı bağışlayan emirnamesini sert bir hareketle masanın üstüne bırakarak:

— «Buyurun, kutlu peder,» dedi. «Bu emirnameyi ve benim başyargıçlık görevimi benden alın. Bunların yerine bana emniyet müdürlüğü görevini verin. Bir saate kadar size tehlikeli belgeyi sağlarım. İdam sehpası hazır. Cellât bekliyor. Belki bu iş beni acıdan öldürür, fakat o kadın cellâda verilmeli ve idam edilmelidir. Montalte'yi de yakalar, isyan suçundan yargılatırım. Engizisyon Başyargıcı'na gelince bir hançer derbesiyle sizi ondan da kurtarıveririm, olur biter. Bana bir kelime söyleyin, bir emir verin, yeter, kutlu peder!..»

Papa boğuk bir sesle:

— «Mükemmel!» Dedi. «Bu emri vereyim de, üçgün içinde beni de öldürsünler, değil mi?»

Ve Sfondrato, kendisine şaşkın bakıp gerilerken Sixte-Quint sözüne devam etti:

— «Montalte, Fausta ve Engizisyon Başyargıcı, avucumun içinde bana ağırlık mı veriyorlar sanıyorsunuz? Hadi canım!.. Avucumu kapatmakla üçünü de ezebilirim. Fakat Engizisyon Başyargıcı'nın üstünde Engizisyon Mahkemesi var... Ben de onun elindeyim... Eğer o belgeyi tekrar elime geçirmeye kalkışırsam, Engizisyon Mahkemesi beni öldürtür... Oysa ölmeye de henüz hiç niyetim yok. Papalığın kesin zaferini güvenlik altına almam için daha iki-üç yıl yaşamam gerek. Şimdi Montalte, Fausta ve Espinosa'nın, neden Papalığın yönetimi altındaki topraklardan sağ çıkmaları gerektiğini anlıyor musunuz?..»

Yeni Ponte-Maggiore Dükü, Sixte-Quint'in bu

sözlerini heyecanlı bir dikkatle dinlemişti. Papa konuşmasını bitirince Sfondrato:

— «Pekâlâ kutlu peder!» Dedi. «Dediğiniz gibi olsun. Fakat yönetiminiz altındaki topraklardan çıkar çıkmaz onlara ulaşacağım. Size yemin ederim ki benim onlara ulaşmamla beraber yolculukları da sona ermiş olacaktır.»

— «Öyle ama, sizin, benim adamım olduğunuzu biliyorlar... Hem sonra kendinize biraz fazla güvenmiyor musunuz, Dük?...»

Dük homurdandı:

— «Bir değil, yüz Montalte bana vız gelir...»

— «Ya Engizisyon Başyargıcı?»

— «Bir emir verin, onun da işini bitiriveririm...»

— «Ya Fausta?»

Dük de Ponte-Maggiore, rengi uçarak ismi tekrarladı:

— «Fausta?!..»

— «Elbette Fausta ya, sersem!.. Fausta seni öldürür...»

Dük itiraz edecekmiş bir hareket yapacak oldu, fakat Papa fırsat vermedi:

— «Hayır, hayır!.. Ben dünyada Fausta'ya kafa tutacak, kendimden başka bir tek adam gördüm. Hem ona kafa tutacak, hem de onu yenecek bir tek adam... O da Şövalye de Pardaillan'dı!..»

Dük titredi, önce sarardı, sonra kızardı. Fakat heyecanını yenerek boğuk bir sesle sordu:

— «Ve siz, bu adamın, benim üstesinden gelemeyeceğim bir işi başaracağını umuyorsunuz, öyle mi kutlu peder?»

— «Ben onun ne akla, hayale sığmaz, belâlı işler başardığını gördüm. Ah, eğer Pardaillan bu işi yap-

mak isteseydi... Eğer kafasında yeter derecede zekâsı ve yüreğinde epeyce kini olan bir adam gidip Pardailan'ı bulsa ve onu bu işe ikna edebilseydi, ne güzel olurdu. Çünkü bence Fausta ve Montalte'yi yollarından alıkoymak için başka çare yoktur.»

— «Pekâlâ... O halde bu zekâ ve kinin hende olduğunu size göstereceğim. Kendimi çiğneyip ona gideceğim ve mademki dünyada bir ısırışta onları yok edebilecek bir köpek varmış, onu bulacağım... Onu size getireceğim... Siz de kendisini onlara saldırtın...»

Dük de Ponte-Maggiore kendi kendine şöyle söylendi:

«Ondan sonra o köpeğin çenesini kırmak, benim boynumun borcu olsun!»

Papa söylendi:

— «Saldırtayım mı? O da ne demek? Şurasını kafanıza iyice yerleştirin, Dük!.. Pardailan öyle, her istenilenin üstüne saldırtılacak adam değildir. Canı istemezse, iş hoşuna gitmezse, şuradan şuraya adımını atmaz. Fakat bir kere de saldırmaya karar verdi mi, düşmanı hâpı yuttu demektir.»

Papa korkunç bir gülüşle:

— «Pardailan'ı saldırtayım, ha?» Diye gülerek tekrar etti:

Sonra işaret parmağını göğse kaldırarak sâkin bir sesle:

— «Yıldırıma hükmetmek yalnız Tanrı'nın elindedir, Dük!» Dedi.

— «Kutlu peder, bu adam, bu kadar yaman mı?»

Papa, ağır ağır konuştu:

— «Dük... Pardailan, Sixte-Quinte'yi kendine hayran bırakan belki de tek adamdır. Mademki ken-

dinize güveniyorsunuz gidip de Pardaillan'ı bu işe razı edin bakalım...»

— «Kendisi nerede bulunur?»

— «Navarre Kralı'nın ordugâhında... Ata biner ve Henri'nin ordugâhına gidersiniz. Kendisine, Fausta'nın Philippe'ye götürmekte olduğu belgenin önemini anlatırsınız. Belgeyi zorla elimizden aldıklarını söylersiniz. Resmî göreviniz, bu kadarla biter... Bundan ötesi, yâni Pardaillan'ı bulmak, özel görevinize girer. Onu bulunca kendisine sadece şu sözleri söyleyin: Fausta sağ olup Philippe'ye bir belge götürmektedir ve belge İspanya Kralı'na, Fransa tahtını sağlayacaktır.»

— «Kendisine söyleyeceklerim sadece bu kadar mı, kutlu peder?»

— «Bu kadar... Ve bu kadarı da yeter de artar sanırım.»

— «Ne zaman gideyim?»

— «Hemen şimdi...»

ŞÖVALYE DE PARDAILLAN

Ponte-Maggiore Dükü Hercule Sfondrato, Roma'dan çıkarak Fransa yolunu tutmuştu. Yüreğinde karmakarışık hisler boğuşuyor; hiddetkin ve aşk duyguları birbirine karışıyordu. Yolda ilerledikçe Montalte'den intikam almak dileği daha kesinleşiyor ve günler kendisine yıl kadar uzun geliyordu. Nihayet Fransa'ya ulaştı. Bütün ülkeyi boydan boya ve birkaç at çatlattıktan sonra halsizlikten bitkin bir durumda Paris yakınlarına vardı.

Şehre birkaç fersah kala, yolda bir asîlzâdeye rastlayınca kendisine yaklaştı ve Navarre Kralı'nın şu anda nerelerde bulunduğunu sordu. Atlı yabancı:

— «Mösyö,» diye cevap verdi. «Majeste Kral şu sırada Paris yakınındaki Montmartre tepesinde ve Madam Claudine de Beauvilliers yönetiminde bulunan Bénédictines Manastırı'nda kalıyor. Denildiğine göre bu dilber madam, gündüzlerini dua etmek ve gecelerini de dinsiz krala din dersi vermekle geçiriyormuş!»

Dük de Ponte-Maggiore, bu kadar serbest, saygısızca ve alaylı alaylı konuşan adama dikkatle baktı. Adam, ince yüzlü düzgün yapılı, kırk yaşlarında biriydi. Kalender görünüşüne uyan giyimi dikkati çekecek kadar sâdeydi. Yabancı, Dük'e sordu:

— «Arzu ederseniz sizi krala götürüyüm. Zaten bana da bu gece için randevu vermişti.»

Dük de Ponte-Maggiore, bu cüretkâr yabancıya küçümseyen gözlerle baktı. Adam gülümseyerek sözüne devam etti:

— «Bana şaşıyorsunuz, ama asıl Kral'ı harap elbiseleri içinde görünce daha da şaşacaksınız. Zavallı Kral belki de sizin bu pırıl pırıl, cicili bicili elbiselerinizi ve altından mahmuzlarınızı Cenova kadifesinden yapılmış mantonuzu görünce utancından yerin dibine girecektir. Bu ne süs, aman efendim bu ne süs!»

Dük sinirli sinirli:

— «Yeter!» Diye gürlledi. «Fazla ileri gitmeyin, yoksa bu altınlar, gümüşler arasında şu kında bir de çelik taşıdığımı anlarsınız!»

— «Sahi mi Mösyö? O hâlde fazla ileri gitmeye yim de sizin gibi kibar ve tâ İtalya'nın göbeğinden gelmiş bir asîlzâdeyi kızdırmayayım.»

Dük de Ponte-Maggiore öfkeyle sordu:

— «İtalya'dan geldiğimi nereden anladınız?»

— «İtalya'dan geldiğinizi saklamak niyetindeysemiz, İtalyan şivenizi, dağların öte yanında bırakmanız gerekirdi.»

Meçhul asîlzâde bu sözleri söyleyerek kibar bir selâm verdi ve uzaklaştı. Dük de Ponte-Maggiore hemen elini hançerine attıysa da karşısındakinin iri tabancasını görerek sâkinleşti. Kendi kendine:

«Önce şuraya yapmaya geldiğim işi başarayım,» diye söylendi. «Önce Kralı ve Pardailan'ı bir bulayım... Eğer bu küstah herif yine yoluma çıkarırsa, haddini bildiririm.»

Sonra yabancıya seslendi:

— «Hey, mösyö! Kızmayın rica ederim. Kızmayın. Deminki teklifinizi kabul ediyorum!»

Yabancı bir selâm daha çakarak:

— «O hâlde düşün peşime...» Dedi.

İki atlı, hayvanlarını tırısı kaldırdılar ve akşam

güneş batarken Chaillot sırtlarına ulaştılar. Fransız asîlzâdesi orada atını durdurdu. Eliyle aşağıları göstererek:

— «İşte, Paris...» Dedi.

Altlarında sayısız binaları ve bunlar arasında yükselen bir sürü kilise ve kulesiyle engin bir şehir hâlinde Paris uzanıyordu. Şehrin çevresinde gittikçe sıkışık bir hâlde kral askerlerinin çadırları görünüyordu. Dük de Ponte-Maggiore, kuşatılmış Paris'i seyrederken, yol arkadaşı dalgınlaşmıştı. Hâfızasına hâtıralar üşüşmüş olmalıydı. Şu anda bulunduğu yer, ona hayatının kahramanlık dolu, bir serüvenini hatırlatıyor olmalıydı ki dudaklarında tatlı bir gülümseme gezindi.

Dük de Ponte-Maggiore:

— «Eee Mösyö! Sizi bekliyorum.» Dedi.

Meçhul adam irkildi. Hayâl dünyasından sıyrılarak mırıldandı:

— «Yolumuza devam edelim.»

Ve Montmartre yönünden Paris'e doğru indiler. Paris surlarının dışında, şehri kuşatan ordunun askerleri kaynaşıyordu. Surlar üzerinde kaygusuz piyade askerleri geziniyordu. Bunların arasında yakayı, paçayı sıvamış bir sürü rahip görünüyordu ve hepsi de eski tüfekler ve mızraklarla silâhlanmıştı. Bellelerinde şarap mataraları asılıydı. Göğüslerinde birkaç haç vardı. Bu acayip asker ve rahip sürüsü gidiyor, geliyor, surun içine veya dışına eğiliyor, şehri savunmak için sözde tetikte ve hazır görünüyordu. Surların iç tarafında, üstü başı paramparça bir halk kalabalığı inleyerek sürünüyor, acı acı feryat ediyordu:

— «Açız! Ekmek istiyoruz, ekmek!..»

Dük de Ponte-Maggiore alaylı alaylı güldü:

— «Paris'lilere bir ziyafet çekilse, reddetmeyecekler, hani...»

Yabancı:

— «Doğru,» dedi. «Zavallılar, aç!..»

— «Yoksa onlara acıyor musunuz?»

Yabancı birden sertleşti:

— «Mösyö, ben açlara ve açıktakilere daima acırım... Çünkü kendim de, şu dünyayı gezer dururken çok kere aç ve açıkta kalmışımdır.»

Dük de Ponte-Maggiore küçümseyen bir tavır takındı:

— «Böyle bir şey benim hiç başıma gelmedi.»
Dedi.

Yabancı, onu garip bir bakışla baştan aşağı süzdü ve esrarlı bir gülümseyişle:

— «Belli!» Dedi.

Bu cevap, çok basit olmakla birlikte bir hakaret etkisi yaptı ve Dük sapsarı kesildi. Bu defa hiç şüphesiz çok sert bir cevap verecekti. Fakat buna vakit kalmadan surların tepesinden bağırımlar yükseldi:

— «Kral geliyor! Kral geliyor! Yaşasın Kral!..»

Apansızın, çılgınca bağırarak bir kalabalık surlara üşüştü. Silâhlı askerleri ve papazları iteleye kakalaya surlara tırmandı ve bağırıma koyuldu:

— «Majeste, majeste! Ekmek istiyoruz!»

Dördüncü Henri:

— «Geldim dostlarım, geldim!» Dedi. «Hay Tanrı iyiliğinizi versin! Bana niçin şehrin kapılarını açmıyorsunuz canım?»

Yabancı atlı ile Dük de Ponte-Maggiore, tarihin ibret ve heyecan verici sahnelerinden birini bu anda gördüler. Dördüncü Henri atından inmiş, yanındaki iki-üçyüz atlı da hemen onun gibi yapmıştı ki birdenbire ekmek yüklü, kalabalık bir katır kafilesinin ortaya doğru ilerlediği görüldü. İlk olarak Dördün-

cü Henri bu ekmeklerden birini aldı. Upuzun bir sı-
rığın ucuna ilıştirerek surlara doğru uzattı. Ekmek,
göz açıp kapayıncaya kadar paylaşıldı ve midelere in-
dirildi. Dük de Ponte-Maggiore hayret içinde:

— «Bu adam ne yapıyor?» Diye haykırdı:

— «Görüyorsunuz ya, Mösyö!.. Majeste, Paris'li-
lere ziyafet çekiyor!..»

Bu sırada, beraberindeki atlılar da Kral'ın yaptı-
ğını yapıyorlardı. Her yandan, çeşitli araçlarla ek-
mekler, surların tepesindeki kuşatılmış kalabalığa
uzatılıyordu. Sevinç çığlıkları, hayır dua sesleri bir-
birine karışıyordu. Nihayet bir alkış tufanı koptu:

— «Yaşasın Kral!.. Yaşasın Kral!..»

Ekmeklerin hepsi dağıtıldıktan sonra Kral:

— «Yiyin dostlarım, yiyin!» Dedi. «Yarın size
yine ekmek getireceğim!..»

Yabancı atlı bağırdı:

— «Bravo Majeste!..»

Dük de Ponte-Maggiore:

— «Dalkavuk!» Diye mırıldandı.

Dördüncü Henri de bu kadar gür bir sesle fikrini
anlatan adama doğru döndü ve tatlı bir gülümseyiş-
le:

— «Hah!..» Dedi. «En sonunda Mösyö de Parda-
illan da geldi işte!..»

Dük de Ponte-Maggiore:

— «Ne?.. Pardaillan mı?..» Diye homurdandı.

Dördüncü Henri sözüne devam etti:

— «Mösyö de Pardaillan! Sizi gördüğüme pek se-
vindim. Size gönderdiğim habere bu kadar çabuk ce-
vap vermiş olmanız, artık sizin de bizden olacağınız
hakkındaki ümidimi artırıyor...»

— «Majestemiz, daima emirlerine hazır olduğumu bilirler...»

Dördüncü Henri, kurnaz bakışlarını bir an Şövalye'nin güler yüzüne dikti, sonra:

— «Atlara!» Diye bağırdı. «Montmartre'ye dönüyoruz... Mösyö de Pardaillan, siz lütfen yanımda bulunun!»

Yola koyulacakları sırada Pardaillan, Ponte-Maggiore'ye döndü:

— «Bana isminizi söylemek zahmetinde bulunursanız, Montmartre'ye varınca söz verdiğim gibi sizi Majeste'ye tanıştırayım!»

— «Lütfen beni kendisine Ponte-Maggiore ve Morciano Dükü; Kutlu Papa Sixte-Quint hazretlerinin Majeste Dördüncü Henri ve Şövalye de Pardaillan yanında elçisi Hercule Sfondrato, diye takdim ediniz...»

Pardaillan hafifçe irkildi ve fakat yine alaycı tavırını takınarak:

— «Vay canına! Bu kadar büyük bir şerefe lâyık olmadığını sanırdım!» Dedi.

Yola koyulmuşlardı. Dördüncü Henri elini sallaya sallaya surlardakilere vedâ ederken söyleniyordu:

— «Ne yazık!.. Neden bu iyi insanlar bana şehrin kapılarını açmıyorlar?..»

Şövalye cevap verdi:

— «Majeste, siz isterseniz o kapılar kendiliğinden açılır...»

— «Nasıl olurmuş bu iş?..»

— «Ben size bir kere daha söylemişim ki Majeste!.. Paris, protestanlığı bırakıp katolik olmaya değer!»

Dördüncü Henri ince bir gülümsemeye:

— «O daha sonraki iş...» Dedi. «Onu ileride düşünceğiz!..»

— «Öyle ama, eninde sonunda iş oraya varacak değil mi?»

Kral cevap vermedi. Yola devam ettiler ve nihayet Montmartre Manastırı'nın kapısından içeri girdikleri vakit Pardaillan, atından inen Kral'a, Papa'nın elçisini şöyle tanıttı:

— «Majeste, size Ponte-Maggiore ve Morciano Dükü, Kutlu Papa Sixte-Quint hazretlerinin Majeste Dördüncü Henri ve Şövalye de Pardaillan yanında elçisi, Mösyö Hercule Sfondrato'yu takdim ederim.»

Kral yanındakilere döndü:

— «Peşimden gelin! Siz de Mösyö de Pardaillan, Dük'ün söyleyeceklerini dinledikten sonra beni görmeyi unutmayın!..»

Şövalye, saygıyla eğilirken Dördüncü Henri de birtakım torbalar taşıyan adamlara dönmüştü. Bu torbalardan birinden bir şıkırtı duyunca kulak kabarttı. Torbaların taşınmasına bakan birine dönerek keyifli keyifli seslendi:

— «Hey Sancy! Yoksa o harikulâde elmasını satacak birini buldun da boş hazinemi doldurmak için bana para mı getirdin?»

— «Efendimiz, elması satın alacak kimseyi bulamadım ama, ona dayanarak birkaç bin altın veren birini buldum...»

— «Yaşa Sancy!..»

Ve biraz heyecanla ilâve etti:

— «Doğrusu bu borçlarımı sana nasıl ödeyeceğimi ben de bilemiyorum... Ama, Tanrı iyiliğini versin! Para dediğin, sen, ben gibi asîlzâdeler için nedir ki?..»

Sonra, hayret içinde bakmakta olan Dük de Ponte-Maggiore'ye dönerek:

— «Gelin de derdinizi anlatın bakalım!» Dedi.

Kral ve Dük de Ponte-Maggiore, krallık sekreterleri Rusé de Beaulieu ile Forget de Frense'nin çalıştıkları odaya girince. Dük anlatmaya başladı:

— «Kutlu Papa hazretleri beni, Majestenizi son derece ilgilendirecek bir belgenin kopyasını, zatiâli-nize takdim etmekle görevlendirdiler.»

Dördüncü Henri, Üçüncü Henri'nin, Fransa tahtını İspanya Kralı Philippe'ye bağışladığını bildirir belgesini dikkatle okudu. Bitirince sâkin bir tavırla:

— «Bunun aslı nerede, Mösyö?» Diye sordu.

— «Aslının, Prenses Fausta'da olduğunu size söylemeye yetkiliyim, Majeste!.. Prenses şu sırada yanında Kardinal Montalte olduğu hâlde bu belgeyi İspanya Kralı'na götürmek üzere İspanya yolculuğuna çıkmış bulunuyor.»

— «Sonra Mösyö?..»

— «Sonrası bu kadar Majeste!.. Papa hazretleri bunu size haber vererek dostluklarını göstermek istediler. Papa hazretleri sizin yüksek zekânıza güvenmekte ve gerekli tedbirleri alacağınızdan şüphe etmemektedirler...»

Dördüncü Henri, bir an düşünceye daldı. Sonra sordu:

— «Kardinal Montalte, Papa'nın yeğeni değil midir?»

— «Evet... Fakat kendisi şimdi Papa'ya isyan etmiş bulunuyor!..»

— «Yaa!.. Rusé! Mösyöyü, Şövalye de Pardaillan'ın yanına götürün! Birlikte konuşacakları var... Konuşmaları bitince Şövalye'yi bana getirin!.. Buyu-

run, elçi hazretleri! Gitmeden önce sizi tekrar görmek isterim!..»

Birkaç saniye sonra Dük de Ponte-Maggiore ile merakını, alay maskesi altında zorlukla saklayan Pardaillan başbaşıydılar.

Pardaillan alayı bırakmadan sordu:

— «Buyurun Mösyö le Dük!.. Acaba Papa hazretlerinin benim gibi otsuz, ocaksız bir şövalyeye sizin gibi ünlü bir elçi göndermekteki amacı nedir?..»

— «Mösyö, Kutlu Papa hazretleri, bana Prenses Fausta'nın sağ olduğunu size söylememi emretti. Sağ ve hür olduğunu...»

Pardaillan belirsiz bir ürperti geçirdikten sonra hemen sordu:

— «Yok canım!.. Madam Fausta sağ, ha?.. Peki ama bunda beni ilgilendirecek ne var?..»

Dük de Ponte-Maggiore şaşkın şaşkın:

— «Efendim?.. Bir şey mi söylediniz?» Diye sordu.

— «Dedim ki Madam Fausta yaşıyorsa bana ne?..»

Şövalye bunu o kadar tabii bir tavırla söylemişti ki Dük:

«*Bu adamın prensesi sevdiği filân yok!.. Öyleyse işler tamamen değişiyor demektir!..*» Diye düşünmek zorunda kaldı.

Pardaillan bir daha sordu:

— «Prenses Fausta şimdi nerededir?»

— «İspanya'ya gitmek üzere. yolda...»

Pardaillan düşündü: «*İspanya yolunda ha?.. Engizisyon memleketine gidiyor demek... Ne olacak Fausta gibi bir kadının kanlı dehası, elbette eninde sonunda bu zulüm mahkemesiyle işbirliği etmenin yolunu arayacaktı...*»

Dük, sözlerine ekledi:

— «Prenses, İspanya'nın katolik kralı Philippe hazretlerine, Fransa tahtının kendisine verildiğini bildiren bir belge götürmektedir!»

— «Fransa tahtını mı? Tuh, Allah kahretsin!.. Koca bir memleketi bir çırpıda veriveren bu belge nasıl şeymiş bakalım?..»

— «Ölen Kral Üçüncü Henri'nin, kendi yerine İkinci Philippe'nin geçeceğini bildiren bir belgesi!..»

Pardaillan, bir an düşünceye daldı. Sonra alaycı ve zekî yüzünü Dük'e çevirerek:

— «Demek, bana söyleyeceklerinizin hepsi bu kaddı, öyle mi Mösyö?..» Dedi. «O hâlde Kutlu Papa hazretlerine saygılarımı bildiriniz. Size de ayrıca bu değersiz şövalye uğruna bu kadar yorulduğunuz için teşekkür ederim. Artık lütfedip bana izin verin de kralı daha fazla bekletmeyeyim...»

Dördüncü Henri, Dük de Ponte-Maggiore'nin verdiği haberi, kılı bile kıpırdamadan dinlemişti, ama yediği sillenin korkunçluğunu ve sonuçlarının da çok kötü olabileceğini hemen sezmişti. Onun için derhal en yakın ve sâdik adamlarını yanına çağırtmıştı. Şövalye, Kral'ın yanına girdiği vakit, acele koşup gelmiş olan Rosny, Du Bartas, Sancy, Agrippa d'Aubigne'yi de orada buldu.

Pardaillan yerine oturunca Kral, kısaca Dük de Ponte-Maggiore'nin söylediklerini anlattı ve Papa'nın gönderdiği belgenin kopyasını okudu. İşî öncesinden bilen Pardaillan'ın kılı bile kıpırdamamıştı. Fakat dört adam dehşet içinde kalarak bir ağızdan haykırdı:

— «Bu belgeyi yok etmek lâzım!»

Yalnız, Pardaillan bir şey söylememişti. Gözlerini Şövalye'den hiç ayırmayan Kral sordu:

— «Siz ne dersiniz Şövalye?»

Pardaillan soğuk bir tavırla:

— «Ben de bu mösyölerin dediğini derim!» Dedi. «O belgeyi ele geçirmek lâzım, yoksa bütün ümitleriniz suya düşer!..»

Kral, Şövalye'yi kışkırtmak istercesine gözlerinin içine baktı:

— «Bu işi başaracak güçte, cesaretle ve zekâda kim var?..»

Dört adam, sanki önceden anlaşmışlar gibi Pardaillan'a dönmüştü. Kimi savaş meydanında, kimi de politikada ün yapmış bu dört adamın kendisine karşı bu kadar hayranlık ve güven beslemesi karşısında şaşırın Şövalye bir an heyecanlandı. Fakat hemen yine kendini topladı ve sâkin bir tavırla:

— «İzin verirsiniz bu işi üzerime alıyorum!» Dedi.

Henri de Béarn sevinçle:

— «Kabul ediyor musunuz Şövalye?» Diye bağırdı. «Fransa kralı olursam, tacımı size borçlu olduğumu unutmayacağım!..»

Pardaillan alçak gönüllü bir gülümseyişle:

— «Hayır, Majeste!» Dedi. «Bana bir şey borçlanmayacaksınız. Bu işin içinde eski bir ahbabım olan Madam Fausta var. Ona iki çift söz söylemeyi pek isterdim. Bu belgenin katolik kralın eline geçmemesine çalışacağım. Bu konuda başvuracağım çarelere gelince...»

Kral, hemen Şövalye'nin sözünü kesti:

— «Orası sizin bileceğiniz şey... Ben size tam yetki veriyorum!»

Pardaillan memnunlukla gülümsedi. Kral bir an düşündükten sonra:

— «Bu çok zor, fakat kesinlikle gizli başarılması

gereken ödevi kolaylaştırmak için size asıl görevinizi maskeleyecek başka bir resmî iş vereceğim: İspanya Kralı Philippe'ye gidecek ve kendisine Paris'teki askerlerini dışarı çıkarmasını istediğimi söyleyeceksiniz!» Dedi.

Sonra sekreterlerine döndü:

— «Hemen, Şövalye de Pardaillan için gerekli olağanüstü elçilik belgelerini hazırlayın!»

Şövalye düşünüyordu: «Kim derdi ki ben bir gün ünlü bir diplomat olacağım?.. Acaba babam şimdi mezarından çıksa da beni olağanüstü elçi kılığında görse ne yapardı?»

— «Yanınıza ne kadar adam vereyim?..»

Şövalye sâf bir şaşkınlık içinde:

— «Ne adamı?» Dedi. «Ben adamı ne yapayım Majeste?»

Kral da şaşırmişti:

— Ne adamı mı?.. Yoksa bu işi yalnız başınıza başarmaya mı niyetliydimiz?.. Tek başınıza İspanya Kralı ve Engizisyon'la başedebilir misiniz?»

Pardaillan gayet tabii ve sâkin bir tavırla:

— «Vallahi benim hiçbir iddiam yok Majeste!» Dedi. «Fakat bu işi başaracaksam, ancak tek başıma başarabilirim. Onun için yalnız gideceğim Majeste!..»

Şövalye, parıldayan gözlerle krala bakıyordu. Kral şaşkın şaşkın:

— «Tanrı iyiliğinizi versin!» Dedi.

Pardaillan, kararının kesin olduğunu anlatmak istercesine eğildi. Dördüncü Henri, saklamaya çalışmadığı bir hayranlık içinde onu süzdü, sonra ötekilere döndü ve kollarını havaya kaldırarak:

— «Mademki öyle istiyor, öyle olsun! Zaten bu adamdan herşey, daha doğrusu en olmayacak şeyler beklenir!» Dedi.

Sonra tekrar Pardaillan'a dönerek:

— «Ne zaman gitmek niyetindesiniz?» Diye sor-
du.

— «Hemen şimdi, Majeste!»

— «İşte, adam dediğin böyle olur... Ver elini azi-
zim!»

Şövalye, Kral'ın elini heyecanla sıktı ve odadan
çıktı. Kral'ın, kulağına bir şeyler fısıldadığı Sancy
de, Şövalye'nin arkasından seğirtti. Atına binen Par-
daillan'a, elçilik belgeleriyle birlikte şişkin bir para
torbasını uzattı:

— «Mösyö de Pardaillan! Kral hazretleri size bin
altın vermemi emretti...»

Pardaillan torbayı kavradı:

— «Bin altın mı? Bana baksanıza ahbap! Kral
zenginledi mi? Bin altın çok para!.. Pekçok...»

Bir yandan da torbayı sağlam bir heybeye yerleşti-
riyordu. Bu iş bitince Sancy'ye söylendi:

— «Azizim, siz Kral'a söyleyin de bundan sonra
altınlarını daha hesaplı kullansın... Yoksa böyle gi-
derse siz, uçkurunuza varıncaya kadar neyiniz varsa
hepsini rehine koyacaksınız!»

Pardaillan, Sancy'nin elini sıktı ve adamcağızı
şaşkın bir hâlde bırakıp atını sürdü.

Yedinci Bölüm

BUSSI — LECLERC

Kral Dördüncü Henri, Şövalye de Pardaillan'ı beklerken manastır Başrahıbesi Claudine de Beauvilliers de sessiz adımlarla Kral'ın oturduğu odanın yanındaki bir odaya geçmiş ve iki oda arasındaki duvarda, halılar altında saklı küçük bir pencereyi açtıktan sonra içeride konuşulanları dinlemeye koyulmuştu.

Pardaillan, Kral'ın odasından çıkınca, Claudine de, hemen küçük pencereyi kapatıp yerinden ayrıldı ve doğruca yalnız kalan Kral'ın yanına girdi. Dördüncü Henri, her zaman neşeli olan güzel kadının yüzünün asık olduğunu görünce seslendi:

— «Ooo... Sevgilim... Güzelliğinizi karartan ve güzel gözlerinizin parlaklığını örten bu bulutun sebebi ne?..»

— «Ne yapalım, Majeste?.. Zamanlar çok değişti. Dertler, zayıf omuzlarımıza ağır gelmeye başladı!»

Claudine, her zamanki gibi yine paraca sıkıntısı olduğundan söz etti. Uzun uzun dert yandıktan sonra

yüzbin franga ihtiyacı olduğunu bildirdi. Ancak bu parayla şimdi Kral'a konaklık eden manastırı kurta-rabilecekti. Fakat bu sözler, Kral'ın keyfini kaçırdı. Dördüncü Henri:

— «İyi ama, cicim, bu parayı nereden bulayım?» Diye söylendi. «Paris'liler kapılarını bana açmış ol-salardı, Fransa Kralı olsaydım, o zaman iş değişir-di...»

Claudine, bu sözlerden biraz sabretmesi gerektiği anlamını çıkardı:

— «Beklemem gerekiyorsa beklerim...» Dedi. «Fakat hiç değilse beni bundan daha önemli bir ma-nastırın başına getirseydiniz... Meselâ Fontevrault Manastırı'nın...»

— «Aman, ciğerim! Böyle şey olur mu?.. Fontev-rault Manastırı'nı idare edecek kimsenin Kral soyun-dan gelmesi şarttır; hiç değilse çok asil bir aileden olmalıdır.»

Claudine de Beauvilliers ne kadar uğraştıysa da Kral'dan hiçbir şey koparamayacağını anladı. Henri yanından çıkarak koridora yürüdüğü vakit, içinden:

«Mademki Henri beni atlatıp duruyor... Öyleyse ben de tekrar Fausta'ya dönerim...» Dedi. *«O hiç ol-mazsa kendisine yapılan hizmetleri bol bol mükâfat-landırmasını bilirdi... Yüzbin frank! Sadece yüzbin frank istedim de onu bile vermedi. Görür o!.. Bu iş ona ne kadar pahalıya patlayacak!»*

Odasına girerek epey bir zaman düşündü. Sonra manastırdaki rahibelerden Mariange'yi çağırdı ve kendisini sıkı sıkı uyardı:

— «Hemen gidin Mariange ve bu işi çabuk hal-ledin!..»

*

Aradan bir saat bile geçmemişti ki Mariange,

manastır müdiresinin odasına, pelerinine sıkı sıkı sarınmış, şapkasını yüzüne doğru eğmiş bir adam getirdi. Mariange, odadan çıkıp da kapıyı kapayınca Claudine söze başladı:

— «Mösyö Bussi-Leclerc, buyurun, oturun... Burada sizi kimse görmez. Merak etmeyin!»

Bussi-Leclerc eğildi ve çabuk çabuk konuşarak:

— «Madam!» Dedi. «Kanun kaçağı Bussi-Leclerc'i buraya getirmeye bir isim yetti!»

— «Pardaillan ismi mi?..»

— «Evet, Madam! Bu adamı yakalamak için gerekirse Dördüncü Henri ile Dük de Mayenne'nin ordularına karşı bile savaşır, kendimi bile bile ölüme atarım! İntikamım sözkonusu olunca gözlerim dünyayı görmez!»

Claudine bir an sustu. Sonra:

— «Mükemmel!» Dedi. «Zaten ben de bunu bildiğim için size haber gönderdim. Mösyö de Pardaillan, sevdiğim birinin yapacağı işleri baltalamak için buradan hareket etti. O sevdiğim kişinin, peşinden giden tehlikeden haberi olması lâzım... Şimdi size soruyorum. Öcünüzü almak ve aynı zamanda yüksek bir mevki sahibi olmak ister misiniz?.. Bir taşla iki kuş vurup hem nefret ettiğiniz adamı temizlemek, hem de güçlü birinin hizmetine girmek dileğinde misiniz?..»

— «Bu güçlü kişi kimmiş?»

— «Fausta!..»

— «Fausta mı? Fausta ölmedi mi?..»

— «Hayır! Tanrıya şükürler olsun, sapaşağlam!..»

— «Peki ama, Madam... Affedersiniz... Fausta'ya neden bu tehlikeyi haber vermek istiyorsunuz?»

— «Size yalan söyleyecek değilim. Fausta, kendisine yaptığım hizmetlerimi bol bol mükâfatlandırır.

Şimdi yine paraca sıkıntıdayım da ondan... Eğer siz gider, kendisine bu tehlikeyi haber verirsiniz ve o da başarıya ulaşırsa benim de mükâfatım o derece büyük olur...»

Bussi-Leclerc homurdandı:

— «Güzel! Tam kafama uygun bir sebep... Şimdi söyler misiniz, Fausta'nın yapmak istediği şey nedir?»

— «Fransa Krallığı tacım, İspanya Kralı İkinci Philippe'ye vermek«»

Bussi-Leclerc dehşet içinde yerinden sıçradı:

— «Ve siz de bu konuda ona yardım etmek istiyorsunuz ha?.. Siz ki...»

Claudine, adamın kendisine, Dördüncü Henri'nin metresi olduğunu hatırlatmak istediğini anlamıştı. Hiç bozuntuya vermedi:

— «Ne yapayım?» Dedi. «Henri'yi yokladım, baktım ki kendisi Fransa Kralı olursa, bundan ne manastırımın, ne de benim hiçbir çıkarım olmayacak!.. O hâlde kral olmaması daha uygun değil mi?..»

— «Peki, Madam! İşte bu sebebe de aklım yattı. Teklifinizi kabul ediyorum. Şimdi bana meselenin içyüzünü anlatın...»

— «İki kelimeyle söyleyeyim: Ortada, ölen Kral Üçüncü Henri'nin bir bildirisi var. Bu bildiride, kendisinden sonra Fransa tahtına İkinci Philippe'nin geçeceğini ilân ediyor. Bildiri, şimdi Prenses Fausta'nın elinde. Fausta, onu İspanya Kralı'na götürmek için yola çıkmış bulunuyor. Pardaillan da, Dördüncü Henri adına belgeyi ele geçirmek için yola koyuldu. Siz Fausta'ya bunu haber verecek, gerekirse kendisini koruyacaksınız. Hattâ bu iş için yanınıza birkaç silâhlı yardımcı alsanız hiç fena olmaz...»

Bussi gülümseyerek:

— «Şimdi ben de bunu düşünüyordum, Madam!» Dedi. «Kendime birkaç arkadaş bulmam lâzım. Peki, Prensese'e sizin ağzınızdan ne söyleyeyim?»

— «Sizi benim göndermiş olduğumu ve daima kendisinin en sâdık kulu bulunduğumu söyleyin, yeter.»

— «Hepsi bu kadar mı, Madam? Şu hâlde artık izninizi dileyeceğim...»

*

Bussi-Leclerc, sabah olurken Orléans yolunda at sürüyor ve kendi kendine söyleniyordu:

«Öyle ya... Bu meselede benim ne kaybım var? Hiçbir kaybım yok. O alçak herifin Dük de Guise'yi öldürdüğünden beri benim de yıldızım söndü. Bastille müdürlüğünde pek az kalabildim. Meğer Dük de Mayenne de düşmanımış! Herif beni hemen sepetledi. Navarre Kralı'na yanaşmama imkân yok. Balsa beni çığ çığ yiyecek! Sözün kısası, beni nerede bulsalar ölüme gönderecekler... Haftalardır kanun kaçağı gibi saklanıp durdum. Allahtan, biriktirdiğim biraz param var. Yoksa halim yamandı...»

Bir an susup düşündü. Sonra yine kendi kendine söylendi:

«Dünya ne garip! Bir zamanlar, ne önemli bir adamdım! İspanya Kralı'nın bakanlarıyla senli benli mektuplaşıyordum. Philippe'nin Fransa tahtına oturmasına benden başka yardım eden yoktu... Öyle, öyle... Şimdi de Fausta'nın hizmetine neden gireyim? Kendi hesabıma uğraşır, Philippe'nin gözüne girmeğe çalışırım daha iyi. Bütün ümitlerim mahvolmuştu... Yabancı ülkelere kaçacak, paramla oralarda sikkilik bir adam gibi yaşayacaktım... Allah şu manastır

Başrahibesinden razı olsun! Son anda imdadıma yetişti de herşeyi düzeltti. Haydi bakalım Bussi! Bir taşla iki kuş vuracaksın! Hem para-pul, hem de mevki sahibi olacaksın! Şimdi ilk iş olarak kendimize yardımcı arayalım!..»

ÜÇ ESKİ AHBAP

Issız han, bozuk yolun yanındaydı. Kırın ortasında kaybolmuş gibi duran bu yapının manzarası hiç de iç açıcı değildi ve yolcular, önünden geçerken daha da hızlanırlardı.

Binanın önünde üç arkadaş durmuştu. Üçü de gençti. En büyükleri yirmibeşinde ancak vardı. Fakat üstleri, başları öyle kötü bir hâldeydi ki göreni ürkütmemelerine imkân yoktu... Böyle olmasına rağmen, tavır ve hallerinden, bayağı insanlar olmadıkları seziliyordu.

Üçü de hanın önünde durmuşlar, içeri girip girmemeye karar vermek için tartışıyorlardı. En gençleri:

— «Burası tam bir batakhane!..» Dedi.

Öteki ikisi omuz silkti. Büyük olanı:

— «Şu Montsery de herşeye bir bahane bulur!» Dedi.

Üçüncüsü de söze karıştı:

— «Azizim, yorgunluktan bittik! Midelerimiz bomboş! Günlerdir parasızlıktan yarı aç geziyoruz. Girelim, bir şey bulamazsak bile hiç değilse dinleniriz...»

Kapının sallanıp gıcırdayan üç basamağını aşırıp bomboş geniş bir salona girdiler. Sainte-Maline, ortalıktaki eşyayı sayarak:

— «Dört masa ile oniki arkalıksız iskemle...» Dedi. «Herhâlde döşeli görünsün diye buraya koymuşlar...»

Chalabre de bağırdı:

— «Masaların da ayakta duracak halleri kalmamış!»

Montsery yandaki geniş ocağı gösterdi:

— «Heey!.. Ateşi canlandıralım! Yakın ateşi!..»

Hep birlikte ocağın yanında buldukları talaşları sönmek üzere bulunan ateşin üstüne yığdılar. Biraz üfleyince ateş canlandı. Montsery:

— «Hah şöyle! Biraz keyfimiz yerine gelsin!»
Dedi.

Sonra kılıcının kabzasıyla masaya vurarak bağırdı:

— «Heey!.. Kimse yok mu burada be?..»

Hancı, ağır ağır gözüktü. İriyarı bir adamdı. İlgisiz bakışlarla ve hiç önemsemeden üç adama baktıktan sonra homurdandı:

— «Ne istiyorsunuz?..»

— «İçecek ve yiyecek istiyoruz!»

Hancı, kocaman, kıllı elini uzatarak:

— «Parayı peşin alırım!» Dedi.

Montsery bu harekete içerledi:

— «Ayı oğlu ayı!..» Diye kükredi.

Ve aynı anda yumruğunu sıkarak, çam yarması gibi adamın suratına indirdi. Herif yere yıkıldı. Fakat adamın düşmesiyle kalkması bir oldu. Artık derisini almış, yola girmişti:

— «Peki, Monsenyör!» Diye mırıldanarak dışarı çıktı. Biraz sonra masanın üstüne üç büyük kupa şarap, bir ekmek ve biraz yiyecek getirdi ve:

— «Başka bir şeyim yok!» Dedi.

Üç arkadaş, yoksul sofraya acı acı baktı. Sainte-Maline:

— «Bakalım, daha iyi günler göreceğ miyiz?»
Dedi.

Sonra pelerinlerini çıkarıp katladılar. Herbirinin

belinde, kılıçtan başka bir hançer ve bir de tabanca vardı. Sofranın başına geçtiler. Boş mideleri için pek az olan bu yemeğe kurtlar gibi saldırdılar. Sainte-Maline:

— «Ah!» Dedi. «Louvre Sarayı'nda yaşayıp keyif çattığımız ve her saygıdeğer hristiyan gibi günde dört öğün yemek yediğimiz günler nerede?..»

Chalabre cevap verdi:

— «O zaman, parlak devrimizdi. Majeste Kral'ın asîlzâdeleri, gözdeleriydik...»

— «İşimiz de ne güzeldi!.. Hep Kral'ın yanındaydık ve sadece ondan emir alırdık!..»

— «Elimiz, kolumuz hamlaşmasın diye arada bir hançer savurur ya da bir kılıç sallar ve majesteyi bir dertten kurtarırdık...»

— «Dük de Guise sağ olmalıydı da nasıl hançer savurduğumuzu, kılıç salladığımızı söylemeliydi!..»

— «Sen ne diyorsun?.. Guise'yi geberttiğimiz gün Krallığı kurtarmıştık! Bir günde istikbâlimizi temin etmiştik!..»

Sainte-Maline hayal görür gibi:

— «Lânet olsun o papaz Jacques Clément'e!» Dedi. «Herif bir hançerde hem Kral'ı öldürdü, hem de bütün emellerimizi yıktı...»

Montsery de bağırdı:

— «O papazın leşini şeytanlar kazıklasın!.. Herifin yaptığı iş bize pek zararlı oldu. Kral ölünce, bizi de adamdan saymamaya başladılar. Herkes, nasıl bizden yüz çevirdi!..»

Sainte-Maline:

— «Ne Kutlu Birlik'çiler, ne Kralcı'lar, ne de Navarre Kralı'nın adamları yüzümüze baktı...»

Chalabre:

— «Biz de herkese kafa tuttuk! Az adam mı temizledik?» Dedi.

— «Öyle ama, gel de bugün halimize bak!..»

Montsery:

— «Lânet olsun!» Dedi. «Şu Allahın belâsı hancının, bize ekmek yerine sunduğu kara hamuru çiğnedikçe ve şu yemek adı verilen bulaşık suyunu kaşıkladıkça düşünüyorum da ömrümde böyle şeyler yediğim hatırıma bile gelmiyor... Vallahi Mösyö Bussi-Leclerc'in bizi Bastille'ye kapattığı günleri bile arıyorum! Hiç olmazsa orada efendice karnımızı doyuruyorlardı. Hatırlar mısınız, Pardaillan bizi oradan nasıl kurtarmıştı?..»

Sainte-Maline:

— «Bırak Allahını seversen!» Dedi. «Bir daha o günleri bile göreceğimiz şüpheli... Bari şansımız olsa da bir yolcuya rastlasak, iyilikle veya zorla biraz parasını alsak!..»

Tam bu sırada, uzaktan dörtnala gelen bir atlının sesi duyulmuştu. Üç arkadaş birbirine baktı. Sonra Sainte-Maline hemen pelerinini kaparak sarındı ve kılıcıyla hançerini çekip arkadaşlarına:

— «Haydi!» Dedi.

Chalabre de arkadaşı gibi yaptı. Yalnız Montsery bir an duraksadı, fakat sonra o da ötekilere katılmakta gecikmedi ve hep birlikte dışarıya fırlayıp kavakların gölgesinde durdular. Yolcu, gittikçe yaklaşıyordu. Üç arkadaş, talihin karşılına çıkardığı bu fırsatı kaçırmamaya karar vermişti. Adam birkaç adım yaklaşınca, Sainte-Maline şapkasını eline alarak ileriye atıldı ve kibar bir selâmla:

— «Lütfen durun, Mösyö!..» Dedi.

Yolcu hemen durdu. Üç arkadaş, adamın tanıdık-

ları biri olup olmadığını anlamaya çalıştıysa da başaramadı.

Sainte-Maline:

— «Mösyö!» Diye söze başladı. «Kılığınızdan, kıyafetinizden, zengin bir insan olduğunuz anlaşılıyor... Ben ve arkadaşlarım da asıl insanlarız ve saygı nedir, biliriz...»

Bir an susup sözlerinin etkisini ölçmeye çalıştıktan sonra yeniden eğilerek devam etti:

— «Şüphesiz, yolların Kutlu Birlik'çi, Kralcı, İspanyol, Alman, İngiliz veya İsviçre çeteleriyle dolu olduğunu bilmezsiniz... Bu herifler, önlerine kim çıkarsa çıksın kötü davranıyorlar. Bu, ipten, kazıktan kurtulmuşlar arasında, böyle temiz bir kıyafetle, tek başınıza yolculuk yapmanız, gerçekten çılgınlık olur, Mösyö...»

Sainte-Maline yine sustu. Ne söyleyeceğini çabucak düşündükten sonra:

— «İnanınız ki bu heriflerden kötülük görmememin başlıca çâresi, bizim gibi alçakgönüllü bir kılıkla yolculuk yapmaktır! Yoksa insanı döverler, öldürürler Mösyö! Bu bakımdan sırf bir iyilik olsun diye, şişkin kesenizi pelerinlerimizin altına saklamak istiyor ve keseyi bize vermenizi rica ediyoruz!..»

Chalabre, pelerininin altına sakladığı tabancayı meydana çıkararak gayet zarif bir gülümsemeyle:

— «Şundan emin olabilirsiniz ki keseyi en iyi şekilde saklayacağız, Mösyö!..»

Sainte-Maline tekrar söze karıştı:

— «Sonra da... İleride bu keseyi size geri vermeyi boynumuzun borcu bileceğiz efendim!..»

Montsery kılıcını havada çevirerek haykırdı:

— «Şeytan çarpsın hepinizi!.. Bir araba lâkırdıya ne lüzum var be?..»

Yolcu, sanki korkmuş gibi yere birkaç altın bırakıverdi. Üç arkadaş, bu altınları saydı, ama toplamaya davranmadı.

Sainte-Maline:

— «Arkadaşımız çok gençtir... Taşkınılığını af buyurun!» Dedi. «Yoksa fena çocuk değildir! Fakat şu yere bıraktığınız beş altın beni utandırıyor. Sizin gibi bir kibarın bu kadar az parası mı olur? Yoksa bize güveniniz mi az?»

Chalabre hemen tabancayı kaldırdı:

— «Yoo!.. Bakın hakarete hiç gelemem, Mösyö!» Dedi.

Yolcu daha beter korkmuş gibi yere birkaç altın daha bırakıverdi. Fakat bunları da kimse almadı ve Sainte-Maline arkadaşlarına:

— «Hele hele!..» Diye söylendi. «Bu kibar mösyönün kimseye hakaret etmek istediği yok canım.»

Sonra yolcuya döndü:

— «Arkadaşlarım iyi çocuklardır, ama şu yere bıraktığınız altınlara kesenizdeki bütün altınları da katarsanız daha da iyi olurlar! Ayrıca pelerininizi de isteriz...»

Sainte-Maline bu son sözleri tehdit eder bir tavırla söylemişti. Fakat yolcu birdenbire pelerininini açıp yüzünü gösterdi ve:

— «Artık bu kadar komedi yeter Mösyö de Sainte-Maline!..» Diye bağırdı. «Nasılsınız Mösyö de Chalabre?.. Siz ne âlemdesiniz, Mösyö de Montsery?..»

Üç ahbap hep bir ağızdan:

— «Bussi-Leclerc!» Diye haykırıştı.

Bussi, vahşi ve alaycı bir edayla gülümsedi:

— «Ta kendisi! Demek ki zavallı Valois'in ölümünden sonra yol kesmeye başladınız ha?..»

Sainte-Maline:

— «Ah!.. Çok teessüf ederim Mösyö!» Dedi. «Biz savaşıyoruz! Siz bir taraftansınız, biz de bir taraftan... Sizi esir aldık. Kurtulmak için fidye veriyorsunuz... Bunda bir acayıplık var mı?..»

Chalabre küçümser bir edayla:

— «Zaten bu Leclerc hep böyle saçma sapan lâflar eder.» Dedi.

Montsery de hançerini kılıcına sürtüp bileyerek:

— «Bu bayla görülecek bir hesabımız yok muydu? Şimdi tam sırasıdır,» dedi.

Bussi alaylı, fakat kesin bir tavırla cevap verdi:

— «Hele hele... O kadar çabuk parlamayın. Hem zaten bilirsiniz ki Bussi üçünüzü birden haklayabilecek adamdır... Şimdi bunları bırakalım da doğru dürüst işten konuşalım... Para istemiyor musunuz? Âlâ, ben de size, kesemde bulacağınız birkaç yüz altının bin mislini kazandırabilirim. Hem sonra kesemi elimden almanıza ben izin verecek miyim bakalım? Halbuki, size iş için vaadettiğim parayı seve seve vereceğim...»

Üç adam afallayarak birbirine baktı. Sonra hep birlikte, hâlâ gülümseyen Bussi'ye döndü. Nihayet Sainte-Maline hançerini kınına koydu:

— «Desenize işin içinde iş varmış,» Dedi. «Öyleyse ne duruyoruz? Hemen konuşalım, mösyö...»

Bussi-Leclerc, derhal söze başladı:

— «Şimdi size verdiğim şu paralara yüz altın daha ekleyeceğim. Yarın Orléans'da «*Cesur Horoz*» hakkında kılığınızı, kıyafetinizi asîlzâdelere yaraşır bir şekilde düzeltmiş olarak bulunun. Orada sizden ne hizmet beklediğimi anlatırım. Yalnız şimdiden söyleyeyim ki girişeceğiniz mücadelede kan akıtmak, hattâ kelleyi kaybetmek ihtimali de vardır.»

— «Ya biz bu yüz altını aldıktan sonra vereceğiniz işi kabul etmezsek?..»

— «Etmezseniz, bu altınlar sizin olur. Fakat başka da para alamazsınız!»

Bussi-Leclerc böyle diyerek yüz altını uzattı:

— «Bu altınlar, kazanacağınız paralar yanında hiç kalır... Haydi, şimdi Allahısmarladık. Yarın sizleri Orléans'da «*Cesur Horoz*» hanında beklerim.»

Üç ahbap bir ağızdan:

— «Pekâlâ mösyö, yarın oradayız.» Dedi.

Bussi-Leclerc gözden kayboluncaya kadar üç arkadaş hareketsiz ve sessiz kalakaldı. Fakat Bussi, bir yol dönemecini dönünce, Sainte-Maline eğilip yerdeki altınları da topladı. Doğrulurken:

— «Şu Bussi-Leclerc meğer Bastille'nin dışında da tanınmaya değer bir adammış,» dedi. «Şimdi elimizde yüzotuzbeş altın var. Adam başına kırkbeş altın düşer. Gördünüz mü? Yine zengin olduk işte...»

Chalabre:

— «Olur şey değil,» dedi. «Bussi-Leclerc'le bu kadar zaman düşman olduktan sonra silâh arkadaşlığı edeceğimizi kim söylese inanmazdım. Anlaşılan onunla omuz omuza dövüşeceğiz.»

Sainte-Maline de ilâve etti.

— «Olmaz olmaz dememeli... Olmaz, olmaz.»

*

Ertesi gün Orléans'da «*Cesur Horoz*» hanının avlusunda üç atlı atlarından iniyordu. İçlerinden en genci:

— «Heey! Bu şeytan misafirhanesinde kimse yok mu be?» Diye bağırdı.

Sesi duyan ahır uşakları koştular. Hancı da mey-

dana çıkmıştı. Adamlarına gerekli emirleri verirken üç müşteriyi ağırlamayı da ihmal etmiyor; hayvanlarına bol bol yulaf yedirileceğini, servis konusunda da hiç merak etmemeleri gerektiğini söylüyordu. Üç delikanlı hana girdi. Birbiriyle şakalaşmaya koyuldu:

— «Vallahi, Mösyö de Sainte-Maline, bu kiraz rengi ceket size pek yakışmış!..»

— «Hele sizin şu harikulâde çizmeleriniz, bacaklarınızın zarafetine zarafet katıyor, Mösyö de Chalabre!..»

— «Ah Mösyö de Montsery, sizin şu gri renkli kostüm pek göz alıcı!.. Ne şık bir asîlzâdesiniz, bilseniz!..»

Lokanta salonuna girdikleri vakit hancı kendilerine yer gösterdi:

— «Efendilerimiz buraya buyursunlar, kendilerine mükemmel bir sofraya hazırlatacağım!»

Chalabre, hancıya:

— «Efendileriniz hem aç, hem de gırtlakları yarıncasına susuzdur, azizim.» Dedi.

Hancı, hizmetçi kızlara seslendi:

— «Madelon, Jeanneton, Margoton! Çabuk olun, çapkınlar! Bir yandan sofrayı kurun, bir yandan da efendilerimize şu nefis Vouvray şarabından üç şişe getirin bakayım.»

Üç ahbap kendi aralarında şakalaşmaya ve hizmetçi kızlara takılmaya koyuldu:

— «Duyuyor musun Montsery? Efendilerimiz şuraya, monsienörler buraya... Peşin para isteyen de yok...»

— «Hah şöyle! İnsan, lâyık olduğu saygıyı görünce, bayağı keyifleniyor, canım...»

— «İş senin bildiğin gibi değil! Bu saygı, cebi-

mizde şakırdayan paralara gösteriliyor, bayım. Söyle bakayım, şeker kızım, senin adın ne?»

— «Margoton, asîlzâdem...»

— «Ah benim cici Margoton'um! Bana güzel bir omlet hazırlat bakayım...»

— «Bana da şurada gördüğüm kızarmış tavuklardan bir tane...»

— «Ben de şöyle bir keklik veya sülün kızartması isterim. Ama üç şişe de Beaugency şarabı da beraber olsun!»

— «Üç şişe daha Vouvray şarabı getir. Hiç de fena değilmiş.»

— «Üç şişe de Beaujolais şarabı isteriz.»

— «Üç küçük şişe Saumur şampanyası da getir ki içerken köpüklerine bakalım da, kendimizi dalgalı bir denizde sanalım!»

Yemek geldiği zaman, üç arkadaşın sofraya saldırışı görülecek şeydi!

Yemeklerini, aylardan beri çektikleri açlığın acısını çıkarmak istermişcesine, kısa bir zamanda yediler. Şarapları bol bol içtiler ve bu arada hizmetçi kızlara göz kırpmayı ve çimdik atmayı da unutmadılar. Nihayet köpüklü Saumur şaraplarını da mideye indirdiler. Hepsinin keyfi yerine gelmişti. Chalabre:

— «Şimdi şu Bussi-Leclerc gelsin de, derdi neymiş, anlatsın bakalım.» Dedi.

Bu arada Sainte-Maline'nin sesi yükseldi:

— «Bak! Bussi-Leclerc geldi işte!..»

Leclerc masaya doğru ilerledi:

— «Günaydın, mösyöler! Bakıyorum, tam zamanında gelmişsiniz,» dedi. «Bu iyi bir işaret. Hele size alıcı gözle bir bakayım... Oh! Oh!.. Mükemmel! Siz de itiraf edersiniz ki şu kılık kıyafet, size dünkü pa-

çavralardan daha iyi yaraşmış. Ama, yemeğimize devam edin. Ben sadece köpüklü şaraptan iki yudum alırım.»

Bussi-Leclerc, şampanya bardağını eline alınca üç arkadaşı, bir ağızdan sordu:

— «Şimdi, Mösyö de Bussi-Leclerc, bize ne gibi bir görev vermek istediğini öğrenelim bakalım.»

— «Mösyöler! Hiç, Prens Fausta isimli bir kimseden söz edildiğini duydunuz mu?»

Sainte-Maline hayret içinde:

— «Fausta mı? Hani şu Dük de Guise'yi titrettiği söylenen kadın mı?»

— «Evet, o Fausta, Mösyöler! Hani Kutlu Birliği kuran, kendisine «*Kadın Papa*» dedikleri Fausta... Canım, zaten iki Fausta yok ki... İşte ben sizi onun hizmetine sokmak istiyorum, Mösyöler. Kabul ediyor musunuz?..»

Montsery:

— «Hem de memnunlukla, bayım!» Dedi. «Daha önce bir erkeğin hizmetindeydik, varalım şimdi de bir kadının hizmetine girelim.»

Chalabre:

— «Ama, bu hizmette işimiz ne olacak?» Diye sordu.

Bussi-Leclerc cevap verdi:

— «Henri de Valois'in yanında ne iş yapmışsanız yine onu yapacaksınız... Evvelce Kral'ı korumuyordunuz? Şimdi de Fausta'yı koruyacaksınız. Evvelce Kral'ın emriyle adam öldürürdünüz, şimdi Fausta'nın emriyle öldüreceksiniz. Evvelce Kral'ın emir kuluydunuz, şimdi de Fausta'nın emir kulu olacaksınız.»

Sante - Maline atıldı:

— «Bu iş bizim için biçilmiş kaftan, Mösyö de

Bussi-Leclerc... Yalnız, Prens Fausta'nın bu kadar korkulacak düşmanları mı var ki bizim gibi üç tane muhafıza ihtiyaç duyuyorsunuz?»

Montsery de

— «Ben size, kan gövdeyi götürecek demedim mi?» Diye söze karıştı!

Chalabre:

— «Peki ama, düşmanımız kim, canım? Biz de onu öğrenelim...» Dedi.

Bussi-Leclerc birdenbire ciddileşerek:

— «Prens'in bir tek düşmanı vardır,» Dedi.

Sainte - Maline:

— «Bir tek mi? Ona karşı üçümüzü birden mi görevlendiriyorsunuz? Alay mı ediyorsunuz Allahaşkına canım?» Dedi.

Bussi-Leclerc:

— «Prens, siz üçünüz, ben ve daha başkaları da olsa hepimiz, bu düşmana karşı koymak için zorluk çekeceğiz... Üstelik, hepimiz gücümüzü birleştirdiğimiz hâlde bu işi başarabileceğimizi de ummuyorum.»

Üç arkadaş, merak içinde birbirine baktı. Sainte-Maline:

— «Kimmiş bu düşman yahu?.. Şeytanın tâ kendisi mi?..» Diye sordu.

Bussi-Leclerc, dalgın dalgın cevap verdi:

— «Bu, Bastille'de mahpusken kendi yerine aynı zindana, Bastille komutanını tıkan, sonra da bütün Bastille kalesini eline geçirerek mahpusları serbest bırakan adamdır. Canım, kendisini siz de tanır-sınız. Çünkü o zaman Bastille komutanı bendim, ama siz de mahpuslar arasındaydınız.»

Üç arkadaş bir ağızdan:

— «Pardaillan ha!..» Diye söylenerek ayağa fırladı. Ve sanki düşmanları karşılarındaymış gibi, gevsettikleri kemerlerini sıktı...

Bussi-Leclerc:

— «Görüyorum ki işin şaka götürür tarafı olmadığını anladınız,» dedi.

Sainte-Maline:

— «Demek biz, Pardaillan'la boğuşacak, onu öldüreceğiz ha?..» Diye sordu.

— «Evet, öyle... Şimdi hâlâ dört kişinin fazla olduğu düşüncesinde misiniz?»

Montsery:

— «İyi ama, bir canımızı bile ona borçluyuz, canım...» Diyecek oldu.

Chalabre, arkadaşının sözünü kesti:

— «Kim demiş? Borcumuzu ödedik ya...»

— «Sahi ödedik.»

Sözü tekrar Bussi-Leclerc aldı:

— «Şimdi kararınızı verin baylar! Fausta'dan tarafla mısınız? Pardaillan'a karşı koyacak mısınız?»

Üç arkadaş bir ağızdan:

— «Elbette! Fausta ile birlikiz... Pardaillan'a karşı koyacağız!» Dedi.

Bussi-Leclerc kadehini kaldırarak:

— «Bu sözünüzü unutmayın baylar. Şimdi Fausta'nın ve muhafızlarının şerefine, elde edeceğiniz başarının şerefine içelim...» Dedi.

Abbap çavuşlar kadehleri yuvarladıktan sonra Bussi:

— «Haydi bakalım yola!» Dedi.

Sainte-Maline sordu:

— «Nereye gidiyoruz?»

— «İspanya'ya!»

PARDAILLAN'LA KARŞI KARŞIYA

Bussi-Leclerc, Montsery Sainte-Maline ve Chalabre Fransa'yı baştan başa geçtiler. Pirene dağlarını olaysız aşarak Katalonya'ya girdiler. Burada Fausta'nın kendisine değilse bile, izine rastlayacaklarını umuyorlardı. Böylece Lerida şehrine ulaştılar ve orada biraz dinlenmek, bir parça da etrafa Fausta'yı sorup soruşturmak istediler. Bussi, en yakındaki bir hanın sahibinden bu konuda bilgi istedi ve hancı şu cevabı verdi:

— «Monsenyörün bahsettikleri ünlü Prens, bize şehrimizde dinlenmek şerefini verdiler. Kendileri bundan bir saat kadar önce Saragossa şehrine doğru hareket ettiler. Oradan da Madrid'e gidecekler. Çünkü efendimiz Kral Philippe hazretleri, Kastilya'nın eski başkenti Toledo şehrini artık terkettiler ve Madrid'de oturuyorlar.»

Bussi'nin hancıya, Fausta'nın neyle yolculuk yaptığı sorusuna, hancı:

— «Prens arabayla yolculuk yapıyorlar. Kendilerine kolayca yetişirsiniz,» cevabını verdi.

Bussi-Leclerc ve yanındakiler bu değerli haberleri alınca atlarından inerek hancıya aç olduklarını söylediler. Hancı yemeklerinin bolluğundan ve nefisliğinden sözedip duruyordu. Fakat sofra hazırlandığı zaman, üç arkadaşın yüzleri buruştu. Masanın üstünde bir ekmek, bir testi şarap, haşlanmış bir sığır budu, üç baş soğan ve yine haşlanmış koca bir tabak nohuttan başka bir şey yoktu. Montsery:

— «Tuu Allah kahretsin! Bol ve nefis yemek dedikleri bu muymuş?» Diye söylendi.

Fakat Bussi-Leclerc:

— «Hiç sızıldanmayın,» dedi. «Kendinizi buna alıştırmamız lâzım... Bundan sonra İspanya'nın her tarafında yemek nâmına bulacağınız şey bunlardan ibarettir. Yalnız, İspanyol'ların reçellerini pek beğeneceksiniz.»

Bir saat sonra dört arkadaş, tekrar atlarına atlamış Fausta'nın peşine düşmüştü. Bu takip uzun sürmedi. Az bir zaman sonra katırların koşulu olduğu bir arabanın yeknesak bir hızla ilerlediğini gördüler. Kıyıları, güneşin sıcak ışıkları altında kavrulmuş fundalarla çevrili taşlıklı bir yol, bir dağın yamacında kıvrılarak gidiyor, küçük bir yaylayı aşıyor, sonra göz alabildiğine uzanan çıplak bir bozkırın içinde devam ediyordu.

Fausta ve muhafızları bir an için küçük yaylada durakladılar. Peşlerinde, kendilerine ulaşmaya çablayan birkaç atlı vardı. Fausta en önde gelenin Bussi-Leclerc olduğunu hemen tanıdı:

«*Bussi-Leclerc'in İspanya'da ne işi var?*» Diye düşündü.

Hemen bir işaret verdi ve arabanın yanında at üstünde giden Montalte, Prenses'in söyleyeceğini dinlemek için eğildi:

— «Kardinal, bu gelenlerin yaklaşmasına engel olmayın! Bana bir diyecekleri var sanırım.»

Montalte kendisini selâmladı ve muhafızların başına geçerek gerekli emirleri verdi.

Fausta'ya gelince arabanın içinde, dayanılmaz çöküklüğü ve güzelliğiyle yastıklara yaslanmış, duruyordu. Gözlerini tâ ileride, bozkırın bir ucunda beliren başka bir atlıya dikmişti.

Bussi ile üç adamı, şapkaları ellerinde, arabanın yanına ulaştılar ve Fausta'nın kendilerine bir şeyler söylemesini beklediler...

Kadın, bir an daha uzaktan gelen ve gittikçe büyüyen karaltıya baktıktan sonra:

— «Bana mı yetişmek istiyordunuz, Mösyö de Bussi-Leclerc?» Diye sordu.

Bussi daha da yaklaştı. Fausta, hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermeden, ona uzun uzun baktı, sonra:

— «Söyleyin bakalım, ne söyleyeceksiniz?» Dedi.

— «Beni size Bénédictines Manastırı Başrahibesini gönderdi.»

— «Vaay! Claudine de Beauvilliers, Fausta'yı unutmamış mı?»

— «Prenses Fausta'yı bir kere görmüş olan bir kimse, bir daha kendilerini unutamaz.»

Bussi, çok kibar bulduğu sözlerinin etkisini görmek için durdu. Fausta umursamaz bir edâ ile:

— «Peki, Başrahibe ne istiyormuş bakalım?» Dedi.

— «Size, sizin İspanya Kralı Philippe'nin yanına ne maksatla gittiğinizi, Navarre Kralı Majeste Henri'nin, harfi harfine bildiğini haber vermek istiyor. Navarre Kralı, yıllardan beri Fransa tahtına oturmak emelindedir ve bunun yollarını hazırlamakla uğraşmaktadır, madam! Bugün artık emellerinin gerçekleşmekte olduğunu görmek üzere bulunuyor. Tam bu sırada siz işe karışıyor ve kendisine, çok tehlikeli olabilecek bir rakip çıkarıyorsunuz. Dikkat ediniz madam, Navarre Kralı sizi engellemek için hiçbir şeyden kaçınmayacaktır. Dikkat ediniz! Peşinize düştüler...»

Fausta düşünceli düşünceli:

— «Bunları bana anlatmanızı Claudine de Beau-

villiers mi istedi?» Dedi. «Halbuki ben, Kral Henri'nin Montmartre Manastırı'nda oturmakta olduğunu duydum. Claudine gençtir, güzeldir. Kral'la aralarının pek iyi olduğunu öğrendim.»

Bussi hafifçe gülümsedi:

— «Anlıyorum, madam... Fakat işte görüyorsunuz ki Madam Claudine sizinle Henri arasında bir seçim yapmak gerektiği vakit sizi seçmekte tereddüt etmedi.»

Fausta ciddileşti:

— «Peki, bana söyleyecekleriniz bu kadar mı?»

— «Affedersiniz, Madam... Madam de Beauvilliers, bana sizin maiyetinize muhafız olarak birkaç sâdik ve cesur adam bulmamı da özellikle tembih etmişti.»

Fausta, insanı şaşkırtan bir soğukkanlılıkla:

— «Onların bana ne faydası olacak?» Dedi.

— «Sizi muhtemel bir saldırıya karşı koruyacaklar, Madam!»

— «Ben burada, İspanya'da kimseden korkmam. Çünkü Kral'ın ve Engizisyon Başyargıcı'nın himayesi altındayım.»

— «Ben Kral Philippe'den ve İspanyol'lardan bahsetmiyorum, Madam... Kral Henri'nin göndereceği kimseler Fransız'dır. Bussi-Leclerc, bir kılıç darbesini ne kadar umursarsa onlar da Engizisyon Başyargıcı'nı o kadar umursarlar.»

Fausta'nın, Bussi-Leclerc'le konuşurken bir an bile gözden kaybetmediği, bozkırın öte ucundan gelen atlı, dağın eteğine ulaşmış ve yolun dönemecinde kaybolmuştu. Fausta nihayet:

— «Galiba hakkınız var,» dedi. «Getirdiğiniz yardımcılar da, kendileriyle yapmış olduğunuz an-

laşmayı da kabul ediyorum. Bu asîlzâdeler kimlermiş bakalım?..»

— «Kral'ın en gözüpek muhafızlarından üçü: Mösyö de Sainte-Maline, Mösyö de Chalabre ve Mösyö de Montsery...»

Fausta bu üç adı biliyor muydu? Dük de Guise'nin feci ölümünde bu üç kişinin oynadığı rolden haberi var mıydı? Belki de vardı. Herhalde Dük'ün, dürüstçe yapılmış bir düelloda öldüğünü ve bu öldürücü darbeyi ona hem sevdiği, hem de nefret ettiği adamın vurduğunu biliyordu. Şimdi de kendisini derin bir saygıyla selâmlayan üç gence tatlı bir gülümsemeyle karşılık verdi ve:

— «Size, Prenses Fausta'nın hizmetinde çalışırken ölen Kral Majeste Üçüncü Henri'nin yanındaki görevinizi aratmamaya gayret edeceğim, Mösyöler,» dedi.

Sonra Bussi-Leclerc'e sordu:

— «Siz, Mösyö? Siz de Prenses Fausta'nın hizmetine giriyor musunuz?»

Bu soruda hafif bir alay havası vardı, fakat Bussi bunu sezmedi:

— «Şimdilik beni bu şerefli görevden af buyurunuz, madam,» dedi. «Bir süre hür kalmak istiyorum. Fakat Kral Philippe'nin sarayında işim olduğu için oraya kadar sizinle birlikte gideceğim... O zamana kadar Bussi-Leclerc'in kılıcı emrinizdedir, Madam...»

Tam bu sırada tek başına gelen atlı, yamaçta görünmüş ve yavaş yavaş yaklaşılmaya başlamıştı.

Fausta:

— «Teşekkür ederim, Mösyö Bussi,» dedi. «Fakat sizi dinledikten sonra Kral Henri'nin peşime bir sürü haydudu salıverdiğine inanasım geliyor!»

— «Madam, eğer bu kadarla kalsaydı, şu asîlzâde (Montalte'yi gösterdi) ve adamları sizi korumaya yeterlerdi!»

— «Yoksa Navarre Kralı peşime bir ordu mu saldı?»

— «Ah, Madam! Keşke peşinize bir ordu salsaydı!.. Halbuki gönderdiği adam, korkunç dehasıyla on ordunun yapamadığı işi yapar. Bu âdeta insan değil, yıldırımdır, Madam!.. Pardaillan'dır!..»

Fausta soğuk bir tavırla:

— «İşte geliyor!» Dedi.

Bussi-Leclerc'in tüyleri diken diken olmuştu:

— «Kim?» Diye bağırdı.

Fausta:

— «Adını söylediğiniz adam!» Dedi ve parmağıyla, kendilerine doğru gelen atlıyı gösterdi.

Bussi haykırdı:

— «Pardaillan!»

Montalte de:

— «Nihayet şu Pardaillan'la karşılaştık,» dedi.

Üç muhafız, bir ağızdan tekrarladı:

— «Şövalye de Pardaillan!»

Beş kişiydiler. Beşi de gözüpek insandı. Birçok dövüşte ve düelloda üstün cesaretlerini ortaya koymuştu. Üstelik çevrelerinde silâhlı bir muhafız sürüsü de vardı ve bir kısmı İtalya'dan, bir kısmı da Fransa'dan, buraya Pardaillan'la savaşmaya gelmişlerdi. Şimdi birdenbire Pardaillan'ı karşılarında buluyorlardı. Birbirlerinin yüzüne bakınca, renklerinin açmış olduğunu gördüler. Her biri iliklerine kadar işleyen aynı duyguyu hissetti: Bu, korku duygusuydu!..

Pardaillan ise tek başına, dudaklarında alaycı bir

gülümsemeyle atının üstünde dimdik durarak, rahat rahat geldi ve Fausta'ya iki adım kadar yaklaştı. Bunun üzerine beş adamın beşi birden kılıçlarını çekerek saldırmaya hazırlandı.

Fausta onlara:

— «Geriye çekilin!» Diye bağırdı.

Sesi o kadar sert ve kesindi ki beş adam, dehşet içinde, oldukları yerde mihlanmış gibi kalıverdi. Sonra yeni bir emirle adım adım geriledi ve Fausta'yla Şövalye'nin konuştuklarını duyamayacak kadar uzaklaştı.

O zaman Pardaillan, kendisine has kibar tavrıyla eğildi ve yüzünde zekî bir gülümsemeyle:

— «Madam,» dedi. «Sizin Palais-Riant yangınından sağ salim kurtulmuş olduğunuzu sevinçle görüyorum!»

Fausta, anlamlı ve güzel gözlerini Şövalye'ye dikerek cevap verdi:

— «Bakıyorum ki siz de oradan yakayı sıyırmışsınız!»

— «Öyle, Madam... Bu korkunç yangına hangi hain ya da beceriksiz elin sebep olduğunu biliyor musunuz?»

Fausta, gayet tabii bir sesle:

— «Siz bilmiyor muydunuz?» Diye sordu.

Pardaillan:

— «Ben mi?» Dedi. «Nereden bileyim, madam?»

— «Öyleyse sizin bilmediğiniz şeyi ben nereden bileyim Mösyö?..»

— «Ayrıca ben o meşhur çelik ağı da hâlâ unutamıyorum, Madam. Hani şu Seine nehrinin içindeki müthiş ağı hatırlıyorsunuz, değil mi? Benim için

kurmuşsunuz, ben de içinde mükemmel bir gece geçirmiştiniz!..»

Fausta hafifçe gözlerini kırıştırdı. Bu, Şövalye'nin gözünden kaçmadı:

— «Görüyorum ki hatırlıyorsunuz,» dedi. «Düşünüyorum da bana karşı ateşi, suyu, demiri, çeliği, harekete geçirdiniz. Halbuki bunların hepsi de sizi yarı yolda bıraktı. Acaba diyorum, bana karşı kullanacağınız ne kaldı?»

Fausta onu gizli bir hayranlıkla süzerken, Şövalye bir an daldı. Sonra yine umursamaz ve alaycı tavrını takındı:

— «Benim için kazadan, belâdan yakayı sıyırmak bir alışkanlık haline geldi,» dedi. «Fakat sizin o müthiş yangında öldüğünüzü bana söyledikleri zaman, inanır mısınız, çok kederlendim!»

Bu sözleri işiten Fausta'nın gözleri ümitle parladı. Şövalye sözüne devam etti:

— «Kendi kendime: *'Keşke budalacasına kendimi kurtarmaya bakacağıma, onu kurtarsaydım?'* Dedim ve bu düşünce içimi sızlattı.»

Fausta, duygulu bir tatlılığın buğulandırdığı güzel siyah gözlerini Pardaïllan'a dikmişti. Nefes nefeseydi, çünkü Pardaïllan'ın kendi kendine konuşuyormuş gibi söylediği bu sözler, heyecanla çırpınan kalbinde yeni bir ümit ışığının uyanmasına sebep olmuştu.

Fakat Şövalye birdenbire gülmeye başladı ve:

— «Sizin gibi bir kadının, ateşten kurtulmak için önceden tedbir alacağını unutmuştum,» dedi. «Tebrik ederim.»

Fausta, yüzüne bir kamçı gibi çarpan bu sözlerle yüreğinin burkulduğunu hissetti. Bakışları soğuklaştı. Yüzü hissiz bir ifade alarak sordu:

— «Siz bana bunu söylemek için mi geldiniz?»

— «Yoo, hayır... Fakat sizi bu saçmasapan konuşmayla güneşin altında alıkoyduğum için affınızı dilerim.

Fausta ağır ağır konuşarak:

— «Nasıl oluyor da sizinle İspanya'nın parıltılı göğü altında karşılaşılıyor?» Diye sordu.

Pardaillan önemsemez bir tavırla:

— «Ben sizi arıyordum,» dedi.

Fausta tekrar irkilmekten kendini alamadı. Bakışları yumuşadı:

— «Eh, şimdi beni buldunuz işte,» dedi. «Söyleyin bakalım, bana ne söyleyeceksiniz?»

Pardaillan'ın yüzü birdenbire sertleşti:

— «Madam,» dedi. «Majeste Kral Henri, beni sizin elinizde bulunan ve Kral Philippe'ye götürmekte olduğunuz bir belgeyi almakla görevlendirdi. Sizden bu belgeyi bana vermenizi rica ediyorum.»

Pardaillan bunları söylerken, Fausta da dalgın dalgın düşünüyordu. Fakat Şövalye sözünü bitirince, bakışları birdenbire keskinleşti ve sanki iradesini Pardaillan'a zorla kabul ettirmek istermiş gibi gözlerinin içine bakarak:

— «Şövalye,» dedi, «bundan bir süre önce size İtalya'da bir Krallık teklif ettim. Bir ihtiyarla dövüşmeyeceğinizi söyleyerek reddettiniz. Gerçi bu ihtiyar Sixte-Quint gibi bir adamdı ama, sizin düşüncelerinizi bildiğim için reddedişinize yine hayret etmedim. O zaman kurmuş olduğum ve siz reddettiğiniz için yıkılan plânları bugün biraz değiştirerek tekrar ele alabilirim. Şimdi artık bir ihtiyarla dövüşmek söz konusu değil... Şimdi bir Kralla, hem de dünyanın en kuvvetli Kralıyla işbirliği yapmak söz konusu...»

Fausta susunca, Pardaillan hiçbir şey duymamış gibi tekrarladı:

— «Bu belgeyi bana verecek misiniz, Madam?»

Fausta bir kere daha yüreğinin burkulduğunu hissetti. Fakat Şövalye o kadar sakin ve kendinden emindi ki kadın sözüne devam etmeyi uygun buldu:

— «Beni dinleyin, Şövalye! Bu kâğıdı Philippe'ye vermemize karşılık, Philippe'nin Fransa'ya göndereceği orduların Başkomutanlığını da siz alacaksınız. Bu ordular, sizin komutanız altında yenilmez bir kuvvet olur. Fransa'ya girer, Kral Henri'yi tutuklarsınız. Kendisini dinsizlik suçuyla yargılar, idam ettiririz. O zaman siz Fransa'da Kral vekili, bir zaman sonra da fethettiğiniz ülkenin Kralı olursunuz. İşte plânım bu... Evet, deyiniz şimdi Navarre Kralı için istediğiniz bu kâğıdı size, Şövalye de Pardaillan'ın Krallığı için vereyim!»

Pardaillan buz gibi soğuk tavırla tekrarladı:

— «Madam, Majeste Navarre Kralı'na götürmeye söz verdiğim bu belgeyi bana verecek misiniz?»

Fausta, Şövalye'ye dik dik baktı. Sonra yastıklara yaslanarak:

— «Mademki kabul etmiyorsunuz, şu hâlde belgeyi kendim götürüp Philippe'ye vereceğim,» dedi.

Pardaillan eğildi:

— «Siz bilirsiniz, Madam...»

Fausta sordu:

— «Peki, şimdi ne yapacaksınız?»

— «Ben mi, Madam? Siz Madrid'e gittiğinize göre ben de oraya geleceğim. Onun için size, Allahsızınarladık değil, tekrar görüşelim, diyorum.»

Fausta heyecanlı bir sesle:

— «Tekrar görüşelim, Şövalye!» Dedi.

Pardaillan, Fausta'yı büyük bir nezaketle selâmladı ve yoluna devam etti. Yolun ilk dönemecinde gözden kaybolur kaybolmaz, Bussi-Leclerc, Chalabre, Montsery, Sainte-Maline ve Montalte lânetler okuyarak arabaya yaklaştılar. Montalte:

— «Niçin bu hayduda saldırmamıza izin vermediniz, Madam?» Diye homurdandı.

Bussi de dişlerini gıcırdattı:

— «Öyle ya, niçin?»

Fausta bir an hepsini küçümseyen bir gülümsemeyle süzdü:

— «Niçin mi? Hepiniz korkunuzdan tir tir titriyordunuz da onun için!..» Diye cevap verdi.

Montalte:

— «Madam, daha vakit kaybolmuş değil. Bir emir verin, şu herifi temizleyelim!» Dedi.

Fausta:

— «Öyle mi? Haydi öyleyse, hodri meydan!» Diyerek parmağıyla ileride, yolda tekrar beliren Pardaillan'ı gösterdi. Fausta'nın kendilerine hakaret edercesine bakmasından ve söylediği sözlerden olduğu kadar, Pardaillan'ın, kendilerini hiçe sayarcasına gelip gidişinden deliye dönen bu beş adam, birbirini iteleyip kakalayarak küfrederek Şövalye'nin arkasından koştu. Bu sırada Fausta da, yüzünde tuhaf bir gülümsemeyle arabada dinleniyor, hoş bir manzara seyretmeye hazırlanıyordu.

Yol, dağ boyunca ilerliyordu. Bir yanında derin ve uçurumlu bir yamaç, öte yanında da sarp, kayalıklı ve dik bir sırt vardı. Bazan bu yol genişliyor, bazan da ancak bir tek atlının geçmesine imkân verecek kadar daralıyordu. Aslında burası yol da değildi. Hayvanlar geçe geçe bir patika meydana getirmişler, insanlar da sonradan bu patikayı izleyerek

gide-gele genişletmişlerdi. Fausta'nın beş muhafızı önce karmakarışık bir hâlde ileri atılmıştı, ama sonra yolun darlığı yüzünden tek sıra olmak zorunda kalmıştı. Tesadüfen Bussi-Leclerc en öne geçmişti. Arkasından Sainte-Maline gidiyor, onu da sırasıyla Chalabre, Montsery ve Montalte izliyorlardı.

Pardaillan yolun ufacık bir meydan şeklinde genişlediği bir yere varmıştı ki arkasından dörtnala gelen atlıları görünce kendi kendine:

«Ooo!» Dedi. «*Şu bizim eski ahbab Bussi-Leclerc'e bakın, amma da at koşturuyor ha!.. Onun da arkasından, Bastille'den kurtardığım üç muhafız eri geliyor. Öteki adamı hiç tanımıyorum. Canım, Fausta neden demin bu adamların bana saldırmalarına izin vermedi? Hiç olmazsa orası daha genişti, çarpışmaya daha elverişliydi...*»

Pardaillan hemen bulunduğu yeri kontrol etti ve hayvanını ters yöne çevirdikten sonra, soluna dik sırtı ve sağına da, baş döndürücü uçurumu alarak kılıcını çekip bekledi. Bussi-Leclerc kendisine birkaç adım kalıncaya kadar yaklaşınca:

— «Hayrola, Mösyö Bussi-Leclerc?» Dedi. «Böyle nereye koşuyorsunuz? Yoksa bir zamanlar size vermeyi vaadettiğim kılıç dersini almaya mı geliyorsunuz?»

Leclerc kılıcını çekip hücumla hazırlanarak:

— «Sefil herif!» Dedi. «Övünür durursun, hele dur, ben sana hakettiğin dersi vereyim de gör!..»

Pardaillan kendini koruyarak:

— «Aman! Zaten ben de bunu bekliyordum,» dedi.

Arkadaki üç muhafız:

— «Gebert! Öldür onu!» Diye bağırdı.

Pardaillan:

— «Fazla şamataya lüzum yok, baylar!» Dedi. «Eğer beni öldürmek niyetindeyseniz, bu acemiği öne sürmemelisiniz.»

— «Ne?.. Ben mi?.. Ben Bussi-Leclerc mi acemi-yim?»

— «Üstelik kötü bir acemisin. Daha kılıç tutma-sını bile bilmiyorsun. Nah! Bak, işte!.. Hop!»

Bussi'nin kılıcı elinden fırlamış, uçuşuma uç-muştu.

Hafifçe saçını, başını yolarak:

— «Ah şeytan!» Diye yırtındı.

Arkasından Sainte-Maline bağıırıyordu:

— «Yol verin! Yol verin bana!»

Bussi aptallaşmış, yerinden kıyılmıdayamıyor, öte-kilere yolu kapatıyordu. O, etrafına anlamsız gözler-le bakınırken, birdenbire atından inerek ileri fırla-yan Montalte, kendi kılıcını Bussi'ye uzattı. Bussi kılıcı bir sevinç nârası atarak kaptı ve yeniden sal-dırdı.

Pardaillan:

— «Yine mi?» Dedi. «Azizim, sizin de gözünüzü doyurmaya imkân yok!»

Şövalye sözünü henüz bitirmişti ki Bussi'nin kılıcı havada bir yarım çember çizdikten sonra uçu-ru-mun dibine, öteki kılıcın yanına uçtu. Pardaillan:

— «Tamam mı?» Dedi. «Şimdi memnun oldu-nuz mu? Eğer yanılmıyorsam, bununla beşinci defa oluyor ki kılıcınızı elinizden alıyorum. Benim kar-şımda sizin hiç şansınız yok, azizim...»

Bussi yumruklarını havaya kaldırdı. Ağzında bir küfür geveleyerek, utanç ve hiddetinden kendini kaybetmiş bir hâlde yere yuvarlanacak gibi oldu, fakat Pardaillan kendisini bileğinden yakalayarak tuttu. Beri yanda Sainte-Maline, ön safa geçip Bussi'.

nin yerini almaya hazırlanıyordu. Fakat Montalte nefes nefese karşısına dikildi:

— «Allahaşkına durunuz Mösyö!» Dedi.

— «Neden efendim? Siz delirdiniz mi?»

— «Size durun, diyorum! Bu herif şeytanın ta kendisi!.. Eğer dövüşmeye kalkarsak hepimizi teker teker haklayacak! Bussi'yi alıp Prens'in yanına dönün. Haydi Mösyü! Size Prens adına emir veriyorum!»

Pardaillan, Bussi'nin elini bıraktıktan sonra muhafızlara döndü:

— «Sıra kimde baylar?»

Sainte-Maline, Chalabre ve Montsery, bir Şövalye'ye, bir Montalte'ye ters ters bakıp homurdanarak atlarından indiler. Bussi'yi tutup kendisine getirmeye çalıştılar. Bu sırada Montalte, Pardaillan'ın karşısına dikilmişti. Şövalye'ye:

— «Mösyö,» dedi. «Sizden bunun hesabını soracağım!»

— «Yaa, öyle mi? İyi ama, ben sizi tanımıyorum. Siz kimsiniz bakayım?»

— «Ben Kardinal Montalte'yim!»

— «Ha, şu bizim tatlı Mösyö Peretti'nin yeğenisiniz, demek? Dayınız nasıl, iyi mi?»

Pardaillan en tatlı gülüşüyle gülüyordu. Montalte tekrarladı:

— «Sizden bunun hesabını soracağım!»

Şövalye soğuk bir tavır takındı:

— «Anladık bayım. Demin de söylediniz ya...»

— «Ve sizi öldüreğim!»

— «Yaa!.. Bakın şimdi iş değişti. Ee, beni nasıl öldüreceksiniz, söyler misiniz?»

Montalte dişlerini gıcırdattı:

— «Ben size bunu haber verdim. Nasıl olsa birbirimizi tekrar bulacağız!..»

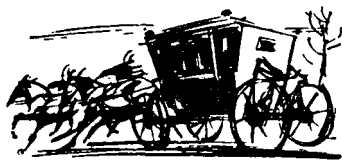
— «Bu hesabı isterseniz hemen şimdi görelim... Olmaz mı? Tabii, yine siz bilirsiniz...»

Bu sırada Bussi-Leclerc kendine gelmişti. Yenilgisine hüngür hüngür ağlıyordu. Arkadaşlarının verdiği teselli kâr etmiyordu. Arkalarından da düşünceli bir tavırla Montalte geliyordu. Pardaillan bağırdı:

— «Tekrar görüşelim Mösyöler!..»

Ve omuz silkerek, Dokuzuncu Charles zamanından kalma bir av şarkısını mırıldana mırıldana yoluna devam etti. Fakat henüz elli metre ilerlememişti ki bir silâh patladı ve kurşun kulağının dibinden geçerek birkaç adım ötesine gelip saplandı.

Hemen başını kaldırdı, yukarıya baktı. Tepesindeki bir kayalığın üstünde Montalte tek başına duruyordu ve elinde hâlâ namlusundan duman tüten tabancası vardı. Kardinal isabet ettiremediğini görünce, yumruğuyla bir tehdit işareti savurdu ve atına atlayarak, arkadaşlarının peşine düştü.

DON KİŞOT

Şövalye bir yandan yoluna devam ederken bir yandan da düşünüyordu:

«Vay canına! Biraz daha iyi nişan alsaymış, ortada ne elçi hazretleri, ne de elçilik görevi kalacaktı!»

Kaşlarını çatarak düşünmeye devam etti:

«Bussi-Leclerc'le ötekiler, benimle asîlzâde usu-lüne, kılıç kılıca çarpışmak istediler. Fakat bu herif, kilise adamı... Beni sinsice arkamdan vurmak istedi. Benden nefret ediyor! Acaba neden? Kendisini tanımıyorum bile... Fakat herhâlde bu herifi gözden kaçırmamak gerek...»

Sonra omuz silkti:

«Benim adam olacağım yok,» diye düşündü. «Babam sağ olsaydı, kimbilir bana neler söylerdi... Hah... Artık şu dağlık yerden kurtulduk. Şimdi etrafım kır... Hiç olmazsa geleni, gideni görürüm...»

Tekrar eski düşüncelerine dönerek söylendi:

«Rahat bana battı. Geçmişle her türlü ilgimi kesmiştim. Ne şükran borcum, ne de intikam alacağım kalmıştı. Artık bir köşede sâkin oturabilir, olaylara seyirci kalabilirdim. Benim neyime lâzımdı, Kral Henri ile Kral Philippe'nin dalavereleri?.. Bana ne Madam Fausta ile Papa'nın entrikalarından?..»

Başını çevirince Fausta ile adamlarının sağdan inmekte olduklarını gördü. Başını eğerek mırıldandı:

— «Yine rahat edemedim, başımı belâlı işlere soktum. Herkes beni öldürmek istiyor diye niçin şa-

şıyorum. Asıl yaşamamı isteselerdi, o zaman şaşmam gerekirdi. Bakalım bu gidişle daha ne belâlara çatacağız...»

Başını tekrar çevirip baktı ve sonra yine kendi kendine:

«Kaderde ne yazılıysa o olur,» dedi. «Şimdiye kadar ölüm tehlikesiyle az mı karşılaştım. Yine dimdik ayaktayım ya, ona bakmalı...»

Pardaillan'ın, Madrid'e kadar yolculuğu olaysız geçti ve bu süre Fausta ile adamlarını bir daha görmedi. Mançanarès Irmağı kıyısındaki bir tepede, bugünkü Kral sarayının bulunduğu yerde o zamanlar Alcazar Sarayı vardı. Pardaillan doğruca oraya gittiyse de, yanına yaklaştığı ilk subay kendisine:

— «Majeste, birkaç gün önce Madrid'den ayrıldı,» dedi.

— «Nereye gitti?»

— «Sevilla'ya gidiyor. Oraya orduyla girecek ve dinsizleri, yahudileri, müslümanları ve çingeneleri doğru yola sokacak.»

Pardaillan alay ettiğini sezdirmeden:

— «Bravo!» Dedi. «Öyle kudretli bir Krala da böyle işler yaraşır zaten...»

Subay bu sözleri gerçekten övgü için söylenmiş sandı:

— «Kral, dinsizliği ortadan kaldırmaya yemin etti...» Dedi. «Yahudi'lerin ve Arap'ların ya hıristiyan olmaları ya da ölümü göze almaları lâzım...»

— «Demek yola gelmeyenleri ateş üstünde kızartacaklar ha?.. Yaşasın! Böyle mükemmel bir manzarayı kaçırmak istemediğim için ben de hemen Sevilla'ya gideceğim... İzninizle bayım...»

Ve tekrar yola koyularak Cordoba'yı geçti. Zeytin ve portakal ormanları arasından aştı. Guadalqui-

vir Nehri boyunca, ilerledi ve Sevilla'dan birkaç fersah önceki Carmona şehrine ulaştı. Fakat Kral'ın ordusunun burada çadır kurmakta olduğunu görünce hayret etti ve ordunun neden burada durduğunu sordu. Kendisine şu cevabı verdiler:

— «Bugün salı da ondan... Salı günü uğursuz olduğundan, o gün başlanan işler sallanır, kalır...»

— «Allah Allah! Sizin Kral böyle şeylere inanır mı?»

— «Hayır efendim, ne münasebet!.. Tam tersine, Kral'ımız böyle şeylere hiç inanmaz. Onun için kendisi Sevilla'ya gitti; geceyi orada geçirecek.»

— «Bravo! Cesur adammış!.. Ben de o gözüpek Kral gibi yapayım da geceyi Sevilla'da geçireyim.»

Tekrar yola koyuldu. Biraz ilerledikten sonra, etrafı zeytin ağaçları, meşeler ve hurmalarla çevrili tozlu bir yolda Kral'ın arabasını ve maiyetini gördü. Aynı yoldan gitmeyi sakıncalı bularak, ormana sarmaya karar verdi. Fakat sonradan, eline fırsat geçmişken, Kral'ın yüzünü yakından görmeyi düşündü. Yaklaştı ve baktı:

Kral, siyah ipekten ve kadifeden, gösterişli bir elbise giymiş, süslü arabasının ipek yastıklarına dayanmıştı. Saçları dökülmüştü. Yanakları çukur, ak sakalı kısa, bakışları soğuk ve durgundu. Sinsi, soğuk ve karamsar görünüşüyle bir hayaleti andırıyordu.

İşte, Pardaillan, o sıralarda altmış yaşında bulunan Kral İkinci Philippe'yi böyle görmüştü. Atını sürüp uzaklaşırken kendi kendine:

«Hay Allah kahretsin,» dedi. «Fausta'nın, Fransa tahtına oturtmak istediği adam bu soğuk suratlı herif mi? Keyifli ve neşeli Fransız'lara yazık olur. Bu zalimin yüzünü gören Fransız kızlarının güzel dudaklarında gülümsemeleri donakalır...»

Endülüs'ün başkenti olan Sevilla, o zamanlar kalın bir surla çevriliydi. Bu surun onbeş kapısı vardı. Pardaillan, kuzeyde bulunan Macarena kapısından girdi. Kendisine bir han tavsiye etmesi için, yolda gördüğü sevimli bir atlıya yaklaştı. O çevrede iyi bir han bulunup bulunmadığını sordu. Adam, Pardaillan'dan yaşlıydı. Şövalye'nin bu sorusuna cevap verecek yerde, dalgın dalgın ve uzun uzun yüzüne baktı. Gerçi Şövalye böyle uzun bakışlardan sinirlenirdi ama, adam o kadar tatlı tavırlıydı ve kendisine öyle dostça bakışlarla bakıyordu ki Pardaillan ister istemez gülümseyerek tekrarladı:

— «Mösyö, sizden bana bir han tavsiye etmenizi istemiştim...»

Yabancı dalgınlığından sıyrılıp sıçradı:

— «Han mı? Ooo, affedersiniz... Öyle ya, han sormuşunuz, değil mi? Hem de bu yakınlarda olsun istiyorsunuz. Durun bakayım... Hah... En iyisi Kule Hanı'dır. Siz yabancısınız. Fransız'sınız, değil mi? Nasıl anladım? Müsaade ederseniz sizi Kule Han'ına kadar kendim götürüyüm... Hancı ahbabımdır. Böylece sizinle birlikte gitmek şerefine kavuşmuş olurum.»

— «Rica ederim bayım! O şeref bana ait... Buyurun, gidelim.»

Şövalye bir yandan da karşısındakini süzüyordu. Adam kırk yaşlarında kadar vardı. Uzun boylu ve zayıftı. Düşünceli ve zeki adamlara vergi, geniş bir alını vardı. Sık dalgalı saçlarını arkaya doğru taramıştı. Şakaklarına hafif kır düşmüştü. Bakışları canlı ve keskindi. Kâh kurnaz kurnaz gülümsüyor, kâh baktığını görmüyormuş gibi dalgın bir hâl alıyordu. Burnu uzun ve kemerli, elmacık kemikleri çıkık, avurtları çukurdu. İnce bir kumral bıyığı ve ufak bir sivri sakalı vardı. Şövalye, bu adamın elbi-

selerinin eski fakat gayet temiz olduğunu, sol kolunu zorlukla kımıldattığını ve belinde de ağır bir kılıç taşıdığını gördü.

Yanyana yola koyuldular ve adam, yol boyunca bir yabancıyı ilgilendirecek ne varsa hepsini, büyük bir bilgi sahibi olduğunu gösteren bir ifadeyle anlattı. San Francisco Meydanı'ndan geçerlerken, ortada büyük bir mihrap gören Pardaillan:

— «Bu ne işe yarıyor acaba?» Diye sordu.

— «Monsenyör, Engizisyon, kutsal dinimize girmemekte ayak direyen sefilleri bu mihrapta yakarak ruhlarını kurtarmaya uğraşiyor!»

Pardaillan, devrin normal düşünceleri olan bu sözlerin alaylı bir edâ ile söylendiğini hemen sezmişti. Dedi ki:

— «Bu güzel gök altında insanlar, insanca yaşasalar ve yabanî hayvanlar gibi birbirlerini yemeseler ne iyi olurdu!..»

Adam bu sözleri dikkatle dinledi ve gözlerinden sevinç ışıkları saçarak, Pardaillan'ın anlayamadığı bir şeyler söyledi. Nehrin kıyısına vardıkları zaman adam, eliyle hanı ve yanbaşındaki büyük kuleyi gösterdi:

— «İşte Kule Hanı ve kulenin kendisi...»

— «Ne kulesiymiş bu?»

— «Altın Kulesi derler. Kral hazretleri buraya kendisine Afrika'dan gelen hazineleri saklar.»

Şövalye şaka yollu:

— «Benim de şöyle ufacık bir hazinem olsaydı!..»
Dedi.

Adam güldü:

— «Bana daha azı da yeterdi. Kıyafetime baksamıza!..»

Şövalye ciddileşti:

— «Mösyö, kıyafet ve para bence önemli değildir. Sizde öyle zenginlikler var ki kralınız, dünyanın bütün hazinelerini verse onlara sahip olamaz.»

Yabancı, şakacı bir tavırla:

— «Yok canım!» Dedi. «Neymiş bu benim zenginliklerim bakayım?»

— «Şu ve şu!..»

Pardaillan parmağıyla yabancının kalbini ve başını gösteriyordu. Adamın bu övgü karşısında yapmacık bir alçakgönüllülük göstermeyişi, olgunluğunu ispat ettiği için Şövalye'nin daha da hoşuna gitti. Adam kendi kendine şöyle mırıldandı:

«*Harikulâde! Tıpkı Don Kişot gibi...*»

Sonra durarak şapkasını çıkardı ve kendisini takdim etti:

— «Monsenyör! Benim adım Miguel de Cervantes'tir. Kastilya asîlzâdelerindenim... Eğer beni dostluğunuza lâyık görürseniz bundan çok büyük şeref duyacağım!»

— «Benim de adım Şövalye de Pardaillan... Fransız'ım. Daha ilk bakışta sizinle çok iyi anlaşacağımızı anladım. Bu dostluktan şeref duyan asıl benim.»

Bu sırada hana varmışlardı. Pardaillan atından inmeden önce:

— «Mösyö de Cervantes!» Dedi. «Bir masa başında, şarap kadehlerimizi tokuşturarak sohbet etsek nasıl olur? İnsan, yüreğini açıp tatlı tatlı konuşmak fırsatını o kadar seyrek buluyor ki...»

— «Çok doğru söylüyorsunuz. Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Çağımız o kadar bozuk ve ahlâksız bir çağ ki namuslu ve açık yürekli adamlar suçlu sayılıyorlar.»

Birlikte hana girmişlerdi. Kendilerine ahluda bir sofraya kurulmasını tembih ederek oraya çıktılar. Ak-

şam olmuştu; hava kararmış, avludaki lâmbalar yakılmıştı. Cervantes:

— «Görüyor musunuz, Şövalye?» Dedi. «Burasının bir saray avlusundan ne eksigi var? Bakın ortada bir havuz, etrafında da güzelim çiçekler!.. Daha ne istenir?»

Sofrayı, otelcinin onbeş yaşındaki güzel kızı hazırlıyordu. İki arkadaş bir yandan iştahla yemeklerini yerlerken bir yandan da Cervantes, hayat hikâyesini anlattı:

— «Yoksul bir ailenin çocuğuyum. Madrid Üniversitesi'nde okudum. Geçimimi sağlayabilmek için bir aralık Roma'ya gittim ve Kardinal Acqua Viva'nın mabeyincisi oldum. Sonra Haçlılar donanmasının Türk'lere karşı açtığı İncbahtı Deniz Savaşı'na katıldım ve sakatlandım. İspanya'ya dönerken korsanların eline düştüm ve beş yıl Cezayir'de esir kaldım. Şimdi yazarlık yapıyorum. «Don Kişot» adlı bir romana çalışmaktayım.»

Şövalye de Pardaillan:

— «İnşallah bir şaheser yazarsınız da, sizin ününüz de vaktiyle tanışmış olduğum Mösyö de Ronsard'ın ününden daha büyük olur...» Dedi.

— «Biliyor musunuz Şövalye? Şimdiye kadar şüphe içindeydim. Yazamayacağımdan endişe ediyordum... Fakat romanıma kahraman yapmak istediğim adamın canlı örneğini bulduktan sonra artık biliyorum ki bir şaheser yazamasam bile önemli bir eser yazacağım.»

Bir yandan da garip bir gülüşle Pardaillan'ın yüzüne bakıyordu. Şövalye, bu sözlerle kendisinin kastedildiğini anlamadı ve:

— «Oh oh! Çok güzel!» Dedi.

Önce oldukça kalabalık olan avlu, yavaş yavaş bo-

şalmıştı. Bir köşede ateşli ateşli konuşan bir grup kalmıştı. Ortada dolaşan bir hizmetçi kızla, hancının kızından başka kimseler yoktu. Cervantes, etrafını gözden geçirdikten sonra sesini kıstı ve sordu:

— «Siz bana buraya bir görevle geldiğinizden söz ettiniz. Sorumu bağışlayın. Çünkü sadece, size yarırım dokunsun diye soruyorum.»

— «Biliyorum Mösyö... Sorun bakalım.»

— «Bu göreviniz gereği, Kral'la görüşecek misiniz?»

Pardaillan adamın gözlerinin içine baktı:

— «Sade görüşmek değil, galiba dövüşeceğiz de...»

Cervantes, bir an durakladı. Sonra:

— «O hâlde çok dikkat edin Şövalye!» Dedi. «Eğer buraya Kral'ın hoşuna gitmeyecek işler yapmak için geldiyseniz, gözlerinizden taşan şu açık yürekliliği bırakın. Duygularınızı saklayın. Yüzünüze, anlaşılmasız bir anlam verin. Çünkü siz, burada hep sahte yüzlerle karşılaşacaksınız. Sözlerinizi, hareketlerinizi ve düşüncelerinizi kollayın... Çünkü burada çocuklar, hattâ havada uçan kuşlar bile sizi ele verir ve Engizisyon Mahkemesi'ne teslim ederler. Eğer buraya düşman olarak geldiyseniz, ne gücünüze, ne cesaretinize, ne de zekânıza güvenin... Çekinin, Şövalye çekinin! Ve önünüzden çok sağınıza, solunuza ve özellikle arkanıza bakın... Çünkü sizi arkadan vurmak isteyenlerdir!»

— «Yok canım! Beni bayağı ürkütüyorsunuz azizim. Bak bana bakayım güzel kızım. Adın ne senin?»

— «Juana efendim.»

— «Aferin, benim dilber Juana'm! Bana biraz portakal jölesi getir. Hem de babana söyle bakayım,

bir-iki şişe daha o benim pek beğendiğim Saumur şaraplarından bulabilir mi?»

İki dakika sonra Juana, portakal jölesiyle şarap şişelerini masaya koydu ve sessiz sadasız gitti. Pardaillan, jöleyi çöreğinin üstüne sürerek:

— «Ha, ne diyordunuz Mösyö Cervantes?» Dedi.

Cervantes, hayret içinde Şövalye'ye baktı. Sonra başını eğdi. Avluda kimse kalmadığını görerek sor-du:

— «Kral Philippe nasıl bir adamdır bilir misiniz?»

— «Vallahi, kendisini az önce gördüm. Üstümde hiç de öyle hoş bir etki bırakmadı.»

— «Şövalye, Kral, kendisinden söz izini almadan konuşmaya başladığı için bakanlarından birinin kafasını kestirmiş bir adamdır. Masasının üstündeki kâğıtları hangi şekilde bıraktığını aklında tutar ve kimse dokunmuş mu, dokunmamış mı, anlar. Dokunulmuşsa, çevresindekilerin vay hâline!.. Vaktiyle sevdiği ve sonradan bıraktığı kadını zalimce zindanlarda çürüten bir alçaktır. Buraya zararsız bilginleri, kendi hâlindeki esnafı, kendisinininkinden başka bir Tanrı'ya tapıyorlar diye öldürmeye geldi. Asıl maksadı, onların mallarını ellerinden almak ve hepsini soyup soğana çevirmek... Onun geçtiği her yer bir yangın yerine, bir harabeye döner. Bütün bunlardan başka bu adam, sadece kıskançlık yüzünden öz oğlu, Don Carlos'u işkenceler içinde öldürtmüştür. İşte sizin savaşıcağınız İspanya Kra'lı böyle bir adamdır, Şövalye...»

Pardaillan soğukkanlılıkla cevap verdi:

— «Oldukça uzun olan ömrümde birçok azgın canavarla boğuştum. Fakat şimdi bana anlatmış olduğunuz gibi bir canavara henüz rastlamamıştım. Koleksiyonumda bir o eksikti.. Bütün bu söyledikleri-

nizi dinleyince, kendisini bir an önce görmeye can atıyorum. Hattâ bu uğurda, mahvolsam bile yine yolumdan dönmeyeceğim.

Cervantes, kendi kendine mırıldandı:

«Ah, işte Don Kişot da böyle konuşacak!»

— «Bir şey mi söylediniz?»

— «Yook, hayır! Kendi kendime söylendim de... Fakat Şövalye, siz yalnız Kral'la çarpışacak değilsiniz... Ondan daha büyük bir canavar daha var...»

— «Sahi mi söylüyorsunuz, aziz dostum! Daha canavarı da mı var? Öyleyse biraz kuvvetlenelim yahu! Yapışın kadehinize bakalım! Sıhhatinize, Mösyö de Cervantes!..»

— «Sıhhatinize Mösyö de Pardaillan!»

Şövalye, boşalttığı bardağı masaya koydu:

— «Hah söyle!» Dedi. «Eee, şimdi söyleyin bakalım, anlattığınız canavardan daha canavar olan kimmiş?»

Cervantes bir solukta!

— «Engizisyon!» Dedi.

Pardaillan güldü:

— «Yok canım! Sizin gibi gözüpek bir asîlzâde de kılkuyruk papazlardan bu kadar ürker mi?..»

— «Siz ne diyorsunuz, Şövalye?.. Bu papazlar, Kral'ı, hattâ Papa'yı bile titretiyorlar!»

— «Canım zaten sizin Kral'ınız kim? Kafasına taç giymiş sahte bir papaz değil mi? Papazların birbirlerine kazık atmasına aklım erer, ama bizim gibilere değil. Ben erkek papayı da, kadın papayı da -herhâlde bir kadın papa bulunduğundan haberiniz yoktur- avucumun içine almıştım. Avucumu kapamaya tenezzül etseydim, ikisi de ezilirdi.»

Cervantes sevinçle el çırpıtı:

— «Harikulâde!.. Tıpkı Don Kişot gibi konuşuyorsunuz!..»

— «Sizin bu Don Kişot dediğiniz kahramanı tanımıyorum ama, eğer benim gibi konuşuyorsa akılsız değilmiş hani... Ya da belki delidir. İster akıllı, ister deli olsun... Don Kişot burada olsaydı, şimdi size: «*Şu nefis kırmızı şaraptan için de kara düşünceleriniz dağılsın, Mösyö de Cervantes!*» Diyecekti.»

Cervantes, endişeli bir sesle:

— «Alay etmeyin, Şövalye!» Dedi. «Demek ki siz Engizisyon Mahkemesi'nin ne olduğunu bilmiyorsunuz. Bu korkunç cellâtlar kurulundan her kötülük umulur. Tabiatın bu kadar bol nimete boğduğu bu güzel memleketin şimdi bir dehşet ve baskı rejimi altında yaşadığını bilmiyor musunuz? Burada korkudan çıldıranlar ve hiçbir suçu olmadığı hâlde gidip kendilerini suçlu diye göstererek cayır cayır yakılanlar var. Tanrı size Casa Santa yâni «Kutsal Ev» denilen o pis ve mendebur zindanları göstermesin!.. Orada yakılacak diri insan kalmadığı vakit ölümler mezarlarından çıkarılıp yakılıyor, Şövalye! Siz bunlara karşı savaşacaksınız, ha! Vallahi sizi paramparça ederler... Tıpkı benim şu kadehi paramparça ettiğim gibi...»

Cervantes böyle diyerek bir vuruşta önündeki kadehi kırınca Pardaillan:

— «Juana, kızım!» Diye seslendi. «Mösyö De Cervantes'e bir kadeh daha getir!»

Juana yeni bir kupa getirip uzaklaştıktan sonra Pardaillan, Cervantes'e baktı ve heyecanlı bir sesle:

— «Aziz dostum!» Dedi. «Benim gibi gurbette dolaşan bir yabancıya göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı size minnettarım. Beni daha iyi tanıdığımız vakit benim şimdiye kadar çoktan öbür dünyayı boy-

lamam lâzım geldiğini anlayacaksınız. Sayısını bilmiyorum ama, ömrümde birçok defa ölümden döndüm. Nasıl oldu, neden oldu bilmem, bir de baktım ki beni ölüme göndermek isteyenler hep darmadağın oldular... Demek istiyorum ki sizin bu söyledikleriniz beni yolumdan çevirmek şöyle dursun, daha da hızlandırır.»

Cervantes hayran hayran baktı:

— «Ah, ne eşsiz bir Don Kişot örneği!» Dedi.

Pardaillan:

— «Ama,» dedi, «bana söylediklerinize karşılık ben de size bir şey de söylemek isterim. Belki sizin bilmediğiniz, ama benim kesinlikle bildiğim bir şey... Siz biliyor musunuz ki bu çifte belâ, yani Kral Philippe ve Engizisyon Mahkemesi benim yurdumu da tehdit ediyor? Halbuki Fransa'nın bu iki belâ tarafından mahvedilmesine imkân yoktur!»

— «Neden?..»

Pardaillan soğuk bir tavırla:

— «Çünkü ben istemiyorum!» Diye kesti, attı... «Bu dâvada hayatımı kaybetmenin söz konusu olduğunu bilmiyor değilim... Fakat milyonların hayatının kurtarılması uğrunda benimkinin feda olması bir önem taşımaz!»

Cervantes:

— «İşte, tam Don Kişot'a yakışır düşünceler!..» Dedi.

Pardaillan bir an, kadeh arkadaşına alaycı bir şefkatle baktı. Onu hayallere dalmış görünce söylendi:

— «Eğer, şu ikide bir adını andığımız Don Kişot'unuz da böyle düşünüyorsa muhakkak delidir, azizim!»

Cervantes dalgın dalgın:

— «Öyle ya! Neden olmasın!» Dedi. «Aklıma

mükemmel bir şey getirdiniz. Şunu bir düşüneyim bakalım...»

Sonra birdenbire ayağa kalktı:

— «Deli veya akıllı,» dedi. «İster misiniz Şövalye, Don Kişot'un şerefine içelim!»

Pardaillan adamın yüzüne baktı. Sonra:

«*Bu şairlerin hepsi, kafadan sakat oluyor galiba!*»
Diye düşündü. Sonra yüksek sesle:

— «Haydi içelim azizim!» Dedi.

DON CESAR VE GIRALDA

Cervantes'le Pardaillan bardaklarındaki şarabı bir dikişte bitirdikten sonra el sıkıştılar ve böylece dostluklarını mühürlediler. Onlar, dalgın dalgın konuşurlarken avlunun yeniden müşterilerle dolduğunu görmemişlerdi. Bir sürü kötü kılıklı, karanlık yüzlü adam, bağıra çağıra masalara yumruk vura vura konuşuyordu.

— «Allah kahretsin! Ne zamandır şöyle keyfimizce bir eğlenemez olduk. Sevilla, mezarlığa döndü...»

— «Öyle ya... Ne adam kızartmak, ne boğa dövüşü, ne de başka bir eğlence kaldı...»

— «Sevgili boğa güreşçimiz Don Cesar, yine can sıkıntısından dağdaki evine çekildi.»

— «Giralda da görünmez oldu.»

— «Ama merak etmeyin. Artık Kralımız geldi. Yakında, yine Yahudi ve Arap avına çıkacağız!»

— «Bu av sırasında ceplerimizin dolacağı da caba!..»

Pardaillan konuşulanları dinledikten sonra:

— «Heriflere gün doğmuş!» Dedi. «Fakat bu bahsettikleri Don Cesar kimdir?»

Cervantes, yüzünde bir hüzün ifadesiyle:

— «Don Cesar, ünlü bir boğa güreşçisidir,» dedi. «Soyadı yoktur. Çünkü ne anasını, ne de babasını tanıyabilmiştir. Endülüs'lüler kendisini çok severler. Onun, kendine göre bir güreş stili vardır. Başka boğa güreşçileri gibi sahaya zırhlara bürünüp çıkmaz... Üstelik boğayı da öldürmez. İpekten elbiseler giyer

ve elinde ince bir kılıç olduğu hâlde sahaya çıkar. Sol eline kırmızı şalını alır ve boğanın iki boynuzu arasına takılmış kurdeleleri hafif kılıcıyla koparıp hayvana bir zarar vermeden, fakat kendi canını tehlikeye atarak aldıktan sonra götürür, seyirciler arasındaki en güzel kadının ayakları dibine bırakır. Yiğit bir delikanlıdır; görseniz kendisini siz de seveceksiniz.»

Pardaillan tekrar Kral'dan söz açarak:

— «Demek Kral'ın pek acele paraya ihtiyacı var ki yine talana çıkıyor,» dedi.

Cervantes başını salladı:

— «Hem para meselesi, hem dinsizliği kaldırmak perdesi altında, kitle hâlinde insan öldürmek meselesi... Fakat bence asıl sebepler bunlar değil... Bana kalırsa yalnızca onun ve Engizisyon Başyargıcı'nın bildiği bir amaç uğrunda bu dolaplar dönüyor. Bu amacı sezinliyor gibiyim!..»

Pardaillan:

— «Yoksa İspanya'yı tehdit eden başka bir devlet mi var? Ya da Kral'a karşı büyük bir ayaklanma mı hazırlanmış?..» Diye sordu.

Cervantes:

— «Boşuna uğraşmayın Şövalye!» Diye söylendi. «İmkânı yok, bulamazsınız. Bir sürü suçsuzun kanını akıtacak olan bu saldırı, aslında bir tek adama karşıdır!.. Hem de kime biliyor musunuz?..»

— «Herhâlde bu korkunç bir âsî, gözü kanlı bir haydut olacak!..»

— «Hayır Mösyö, hayır!.. Yirmiiki yaşlarında, kimsesiz, otsuz, ocaksız bir delikanlıya karşı... Gerçi seçtiği tehlikeli meslekte iyi para kazanıyor ama, kazandıklarını fakirlere dağıtıyor... Kendisi ne bir teh-

likeli âsî, ne de bir korkunç haydut. Sadece iyi bir boğa güreşçisi...»

— «Yaa!.. Yoksa bu, sizin demin sözünü ettiğiniz delikanlı mı?..»

— «Ta kendisi, Şövalye!..»

— «Meğer, onu tanırsam, çok seveceğimi boşuna söylemediniz... Peki, bu genç aslında tanınmış bir aileden mi?..»

Cervantes çevresine kuşkulu gözlerle baktı ve fı-sıldadı:

— «Don Cesar, bundan yirmiiki yıl önce öldürülen Don Carlos'un oğludur!..»

— «Yâni Kral Philippe'nin torunu!.. Demek ki İspanya tacının vârisi... Tahtta, şimdiki veliaht Don Philippe'den daha çok hakkı olan adam!..»

Cervantes ses çıkarmadan, başıyla doğruladı. Par-dailan:

— «Kudretli Kral büyük baba, yoksul ve kimse-siz torununa karşı ordular çıkarıyor! Bu işin altında önemli bazı aile sırları saklı olmalı!..» Dedi.

— «Eğer Prens - aramızda ona bu ismi verebi-liriz - bilseydi ve isteseydi, kendisini taparcasına se-ven Endülüs'lüler, yarın ayaklanırlardı ve İspanya bir anda ikiye bölünür, iki taraf birbirini yerd... Philippe'nin buralara kadar gelmesinin iki nedeni var: Bir taşla iki kuş vurup hem birkaç bin dinsizi yok etmek, hem de bu kargaşalık arasında bir pun-dunu bulup Prens'i temizlemek...»

— «Peki, ya haberi olsaydı?..»
mu?..»

— «Yalnız bundan değil, kendisinin kimin çocu-ğu olduğundan da haberi yok...»

— «Peki, ya haberi olsaydı?..»

— «Olsaydı da durum, kendisi için pek değişmezdi. Zira sanatkâr ruhlu bir insandır; ne tahta, ne taca metelik verir... Üstelik Giralda'ya da delice âşıktır!..»

— «Vay canına! Bu sizin Prens, benim pek hoşuma gitti. Peki mademki Giralda'ya bu kadar vurgun, onunla evlense ya!»

— «Onun da bütün istediği bu, zaten... Fakat Giralda her nedense bir türlü İspanya'dan ayrılmak istemiyor!..»

— «Canım burada İspanya'da evlenseler ya!..»

— «Hiç evlenebilirler mi? Engizisyon Mahkemesi adamı ne yapar sonra?..»

— «Lânet olsun! Engizisyon'un bununla ne ilgisi var canım?..»

Cervantes, hayret içinde Pardaillan'a baktı:

— «Şu yüzden ilgisi var: Giralda çingenedir; dinsizdir. Engizisyon Mahkemesi isterse onu yarın yakalatıp ateşe atırabilir... Bunu çoktan yapacaktı ya... Sevilla halkı, Prens'i sevdiği için ayaklanır filân diye çekindi...»

— «Canım, anladık, ama Prens de çingene değil ya!..»

— «Kim bu dinsizle evlenirse, o da dinsiz gibi işlem görür; ateşte yakılır! Kim dinsizlerle hoş geçinirse ve onları Engizisyon Mahkemesi'ne vermezse ister asîlzâde, ister halktan biri olsun, derhal ateşe atılır!..»

— «Allah kahretsin be!.. Hangi taşı kaldırırsam, altından bu Engizisyon çıkıyor... Sizin bu Engizisyon'unuz, burayı yaşanmaz bir hâle getirmiş valla-hi!.. Fakat artık kafam kızmaya başladı... Bu Engizisyon'unuzun altından girip üstünden çıkacağım! Hem size bir şey daha söyleyeyim: Birazcık şu

sizin Prens'inizin de işlerine burnumu sokacağım... Çünkü bu delikanlının tek başına işin içinden çıkamayacağını anlıyorum...»

Cervantes, sevinç içinde:

— «Bravo!.. Bravo!.. Don Kişot dövüşe başlayacak!..» Diye söylendi.

— «Hay sizin Don Kişot'unuzun Tanrı iyiliğini versin! Siz şimdi bana şu Don Carlos hikâyesini anlatır mısınız?..»

Cervantes'in çehresi hüzünden kararır gibi oldu:

— «Çok acıklı ve karanlık bir hikâyedir!» Dedi.

— «Ben de öyle hissediyorum... Varsın olsun!.. Daha şarabımız ve vaktimiz var!..»

Cervantes, çevresine tekrar kuşkulu gözlerle bakınarak sesini alçalttı:

— «Önce şurasını söyleyeyim ki bu Don Carlos hikâyesine karışanların hepsi ölmüş, öldürülmüştür. Bu hikâyeye ilgili en ufak bilgisi olanlar veya olduğundan şüphe edilenler sessiz sadasız ortalıktan kaybolmuşlardır...»

Pardaillan:

— «Güzel!.. Biz de ucuz ucuz ölmek istemediğimize göre, bu meseleyi hiç bilmiyormuşuz gibi davranırız!» Dedi.

*

Bu sırada avluya genç bir çift girmişti. Pardaillan'la Cervantes, gelenleri görmemişlerdi. Adam şapkasını yüzüne indirmişti. Kadın da bir mantoya sarınmış ve kukuletisini yüzüne çekerek iyice örtülmüştü. Birbirlerinin elinden tutmuş, sessizce geçerek, avlunun dibindeki çardaklardan birinin altına oturmuşlardı. Bunlar, şüphesiz bir çift sevgiliydi ve

meraklı gözlerden uzakta, başbaşa kalmak istiyorlardı.

Bu çift henüz yerine oturmuştu ki arkalarından bir adam daha belirmiş ve kimsenin ilgisini çekmemeye çalışarak iki hurma fidanı arasına sinmişti. Sevgililerden birkaç adım ötede, pusu kurmuş gibi bekliyordu.

Fakat adamın bu sinsice hareketi, daima tetikte bulunan Pardailles'in gözünden kaçmamıştı.

«Vay!» Diye düşündü. «Kâfire bak!.. Tilki gibi sindi. Ne yapmak istiyor acaba? Ha... Şuradaki sevgilileri gözetliyor olacak!.. Galiba herif, ötekinin rakibi!»

Sonra Cervantes'e döndü:

— «Sizi dinliyorum!» Dedi.

— «Şövalye, herhâlde Cateau-Cambrésis Anlaşması'nda, İspanya Kralı Philippe'nin o zaman onbeş yaşında bulunan oğlu, Veliaht Don Carlos'la Fransa Kralı İkinci Henri'nin büyük kızı ondört yaşındaki Prenses Elisabeth'in evleneceklerine dair bir madde bulunduğunu elbette bilirsiniz...»

— «Evet... Kral Philippe'nin, oğlu için seçtiği kızla sonradan kendisinin evlendiğini de bilirim!..»

Cervantes sözüne devam etti:

— «Don Carlos, güzel nişanlısını çılgınca seviyordu. Bu aşk, öyle temiz, öyle büyük bir aşktı ki böylesi ancak pek gençlerle ihtiyarlarda olabilirdi. Prens, yakışıklı ve zeki bir delikanlıydı. Kız da onu sevdi. Fakat kısa bir zaman önce Kral, karısı Marie Tudor ölünce bu sıralarda bir şanssızlık eseri olarak oğlunun nişanlısını gördü. Adam onu görür görmez, yıldırımla vurulmuşa döndü. Oğluna seçtiği kızı kendine istedi. Kızcağız da henüz çocuktuktu. Üstelik annesi de Catherine de Médicis'ti. Prenses,

sevgisini içine gömdü ve fazla bir zorluk çıkarmadan Kral'la evlenmeye razı oldu... Fakat Prens... Prens bunu bir türlü hazmedemedi. Yalvardı, yakardı ağladı... Herhangi bir merhametsiz rakibin yüreğini yumuşatacak kadar uğraştı. Nihayet babasını yumuşatamayacağını anlayınca, Prens'in de kendisini sevdiğini söyledi... O zamana kadar bir dediği iki olmamış olan mağrur Kral, oğlunun aşkta kendisine tercih edilmesine içerledi. Yüreğinde korkunç bir kıskançlık ve oğluna karşı sonsuz bir kin uyanı. İki rakip arasında yalnız Aranjues bahçelerindeki ulu ağaçların şahit olduğu dehşetli sahneler geçti... Nihayet Elisabeth, Isabelle adıyla Kraliçe oldu ve baba-oğul da birbirinin kanına susamış iki rakip, iki can düşmanı kesildi...»

Cervantes, Pardaillan'ın doldurduğu kadehini bir dikişte bitirdikten sonra sözüne devam etti:

— «Ondan sonra Veliaht Don Carlos, saraydan ve hükümetten uzaklaştırıldı. Böyle olması daha iyiydi. Çünkü ne zaman baba-oğul karşı karşıya gelseler, birbirlerine kanlı bakışlarla bakıyorlar ve neredeyse hançerlerini çekip birbirlerinin üstüne atılacakmış gibi tavır takınıyorlardı. Bu durum, aylarca, yıllarca sürdü ve bir gün Veliaht'ın tutuklandığı, yargılandığı ve ölüme mahkûm edildiği haberi yayılıncaya kadar devam etti.»

— «Gerçekten Prens yargılandı mı?..»

— «Evet, babanın alçakça intikamına âlet olarak oğlunu mahkûm edecek üç vicdansız çıktı: Engizisyon Başyargıncı Kardinal Espinosa, Eboli Prensi Ruy Gomez de Sylva ve yargıç Birviesca!..»

— «Yargılamaya gerekçe olarak ne gösterildi?..»

— «Devletin düşmanlarıyla işbirliği etmek ve Flandres'de isyan hazırlamak!.. Açıkça ilân edilen sebepler bunlardı. Fakat aslında sebep, büsbütün

başkaydı. Gerçi hem Veliaht'ın, hem de Kraliçe'nin peşine bir sürü casus takılmıştı ve en ufak hareketleri bile gözden kaçırılmıyordu ama, babanın korkunç aşkı yüzünden ayrılmış olan iki sevgili, yine ne yapıp ediyor, birbirlerini buluyorlardı... Nerede nasıl buluşuyorlardı? Orasını bilen yok... Kraliçe, Don Carlos'a âşık olmakla kalmamış, üstelik ondan gebe de kalmıştı. Onları birisi mi ele vermişti? Bu da bilinmiyor... Bir gün Kraliçe, Kral'ın dehşetli bir kıskançlık krizi geçirdiğini ve kendisini bir manastıra kapatmaya karar verdiğini, sevgilisine bildirdi. Bu kararda, doğuracağı çocuğun hayatına bir kasıt da seziyordu. Don Carlos, derhal doğacak çocuğunu kurtarmak için tertibat aldı ve Kral'ın adamları, doğan çocuğu almaya geldikleri vakit çocuğun ortalıktan kaybolmuş olduğunu gördüler... Ertesi gün de Veliaht tutuklandı.»

Pardaillan acındı:

— «Zavallı delikanlı!.. Keşke o da babamın öğüdüne uysaymış da kadınların yüzlerine bile bakmasaymış!..»

— «Don Carlos'un yargılanması bir komedi oldu ve asıl faciayı örtmeye yaradı. Bu facia, aklın alamayacağı kadar iğrenç ve yüz kızartıcıdır. Gururundan yaralanan Kral, ne yaptı bilir misiniz? Gerçekten karısı tarafından aldatılmış olup olmadığını öğrenmek için oğluna işkence ettirdi!..»

— «Yok canım?.. Sahi mi söylüyorsunuz? Oğluna işkence ha?..»

— «Evet, bir babanın oğluna işkence ettirmesi gibi çirkin ve inanılmaz iş yapıldı. Bir düşünün Şövalye: Veliaht'ı karanlık ve feryatlarının dışarıdan duyulamayacağı kadar kalın duvarlı bir zindana tıktılar. Cellât onun gözleri önünde işkence âletlerini kızdırdı. Bir yandan zavallı delikanlının etlerini kız-

gın kerpetenlerle koparırlarken, o alçak baba da oğlunun üstüne eğilip «İtiraf et! Söyle! Sefil!..» Diye haykırıp durdu. Veliht can çekişiyordu. Bu acı arasında bile korkunç bir gayretle dişlerini sıkıp kendi dilini koparttı ve o kanlı et parçalarını babasının yüzüne tükürerek: «Söylemeyeceğim!» Demek istedi. O zaman taş yürekli baba, oğlunun bu korkunç azminden mi, yoksa yaptığı hainlikten mi utandı bilinemez... İşkenceyi durdurduktan sonra, oğlunun suratına fırlattığı kanlı tükürüğü sildi... İşte o zindanda bu feci olay geçti, Şövalye...»

Pardaillan tiksinişmiş gibi:

— «Müthiş şey!» Dedi. «Peki ama siz bütün bunları nereden biliyorsunuz?..»

Cervantes duymamış gibi sözüne devam etti :

— «Sonra da Kral'ın, oğlunu affettiğini ve cezasını müebbet kürek cezasına çevirdiğini söylediler... Halbuki birkaç gün sonra Veliht'ın öldüğü duyuldu. Prens'in pek düzensiz bir hayat sürdüğü için ansızın verem olarak öldüğü yalanı yayıldı.»

— «Kraliçe'ye bir şey yapmadılar mı?»

— «İspanya'da Kraliçe'ye dokunulamaz! Fakat Don Carlos'un ölümünden iki ay sonra o da, yirmiiki yaşında hayata gözlerini yumdu.»

— «Evet! İki ölüm olayının böyle üstüste gelişinin içinde bir kasıt olduğu sonucunu doğruluyor. Ne diyecektim?.. Siz şair ruhlu bir adamsınız... Size bir şey söyleyeyim... Şu gözlerini birbirine dikmiş, susarak bakışan âşıkları görüyor musunuz? Bazan susuşun, konuşmadan daha fazla şey anlattığını söylerler, ne kadar doğru, değil mi?..»

Pardaillan bunları söylerken, gözleriyle az önce harıl harıl konuşurken birdenbire seslerini kesmiş olan sevgilileri işaret ediyordu. Cervantes:

— «Sahi, neden öyle birdenbire sustular?» Diye sordu.

— «Yavaş! Burada birtakım şeyler dönüyor!.. Bunun bir tuzak olmasından korkuyorum!»

Cervantes, Şövalye'nin dikkatle dinlediği hikâyeyi anlatırken iki hurma fidanı arasına sinerek sevgilileri gözetlemiş olan adam da, yavaşça gürültücü kalabalığın bulunduğu masaya seğirtmişti... Orada bulunanlara, avucunun içinde duran bir şeyi göstererek bir şeyler söyleyince masa başındakiler hemen korku ile karışık bir saygıyla toparlandılar. O zaman adam, emredercesine birtakım sözler söyledi ve çevresindekiler, itaat ettiklerini belirtir bir tarzda başlarını salladılar... Yalnız, aralarından ikisi, karşılık verecek gibi davrandıysa da bu hareketleri, adamın hükmeder bir tavırla elini göğe kaldırması ve tehditkâr bir eda ile birkaç söz söylemesi sonucu yarım kaldı.

Adam, emri altındaki bu kalabalıkla artık ilgilenmeyerek yol üstünde gidip gelen hizmetçi kızı yakaladı. Hizmetçi de, hemen ötekiler gibi dehşet içinde eğildi ve çabucak gidip az sonra gelerek masanın üstüne bir kangal ip bıraktı. Bırakmasıyla beraber korkusundan uçarcasına kaçıp kaybolması bir oldu.

Adam, kapının yanına oturdu, beklemeye başladı.

Az önce neşeli, hattâ taşkın haykırıışların çınladığı avlunun üstüne, yakında kopacak fırtınayı haber veren ürkütücü bir sessizlik çökmüştü.

Bu sırada hiçbir şeyin farkında olmayan âşık çift de geldiği kadar sessizce gitmeye hazırlanıyordu. Sevgililerin kapıya ulaşmalarına iki adım kalmıştı ki adam, birdenbire karşılıklarına dikildi ve elini uzatarak sözde üzgün bir sesle:

— «Kızım!..» Dedi. «Seni Kutsal Mahkeme adına tutukluyorum!..»

Kızın yanındaki delikanlı, karşısında silâhsız bir kimse bulunca kılıcına davranmaya lüzum görmeyerek, sevgilisini yavaşça yana çektikten sonra adama bir yumruk savurdu. Fakat aynı anda kalabalık, delikanlının çevresini demirden bir çember gibi sarıverdi. Havaya kalkış yumruğunu, sımsıkı yakalayıp bileğini büktükten sonra belindeki kılıcı çekip aldılar. Birkaç saniye içinde kendisini kısıkıvrak bağladılar. Zavallı delikanlı, kalabalık karşısında güçsüz kalmanın verdiği hınçla üstüne çullananları sarsmaya çalışıyor ve ağzından köpükler saçarak bağıyordu:

— «Ah, alçaklar!.. Ah, kalleşler!..»

Masa başında biraz önce içip konuşan kalabalık yüzlerinden de belli olduğu gibi istemeye istemeye Engizisyon Mahkemesi görevlisinin sâdık köpekleri hâline gelmiş ve delikanlıya saldırmışlardı. Bu işi istemeyerek yaptığını içlerinden biri şöyle açıkladı:

— «Ne yapalım kardeş?.. Bu işi keyfimiz istediği için yapmıyoruz, ama cesaretin varsa gel de itaat etme!.. Baksana, adam kutsal mahkemedен söz ediyor! Dinlemeyelim de gidip zindanda mı çürüyelim?.. Sen de sesini çıkarmasan iyi edersin!..»

Bu sırada genç âşığın bağlanması tamamlanmış, kendisi yere yatırılmıştı. Adamlardan dördü üstüne çullanmış, debelenmesine zorlukla engel olabiliyordu. Fakat adamlar işleri bittiği için nihayet azmine ve gücüne hayran kaldıkları kurbanlarının yüzüne bakmayı akıl ettiler... O vakit hepsinin hayretle açılan ağzından şu sözler fırladı:

— «A! Don Cesar!..»

Ve sonra da genç kıza dönerek:

— «Giralda!» Dediler.

Çünkü genç kız da sevgilisine yardım etmek için çırpınmış ve o sırada kukuletesi açılarak eşsiz güzelliği meydana çıkmıştı.

Bütün bunlar, anlatılamayacak kadar kısa zamanda olup bitmiş ve Engizisyon görevlisi, iki kurbanının tutuklanmasını karanlık bakışlarla sessiz, sadasız izlemişti. Don Cesar'ın bağlandığını ve kımıldayamaz duruma geldiğini görünce vahşi bir sevinçle pençesini Giralda'ya doğru uzatıp genç kızın bileğinden yakaladı:

— «Nihayet elime geçtin!..» Dedi.

Genç kız, bileğini yakalayan elin temasından tiksinererek irkilmişti; kendisini kurtarmaya çabalıyor ve suya düşüp de tutunacak bir şey arayan insanın ümitsizliği içinde çırpınıyordu. Fakat Engizisyon görevlisi, onun bütün debelenmelerine kolaylıkla karşı koyuyor ve kendisini tek eliyle zaptedebildiğine göre epeyce kuvvetli bir adam olduğunu belli ediyordu. Nihayet işi daha fazla uzatmamak isteyerek:

— «Haydi!» Dedi. «Haydi gel bakalım!..»

Ve genç kız şiddetle çekeleyerek sert adımlarla kapıya yöneldi. Fakat eşiğe varınca durmak zorunda kaldı...

Pardaillan umursamaz bir tavırla kapıya dayanmış, kollarını göğsünde kavuşturmuş, onu seyrediyordu. Engizisyon görevlisi, bir an yolunu kapamak isteyen bu yabancıya baktı. Fakat Şövalye bu bakış altında duruşunu hiç bozmadı. Yüzünde o kadar yumuşak bir gülümseme vardı ki kendisinin kötü bir niyeti olduğunu anlamaya imkân yoktu. Hem zaten Kutsal Mahkeme'nin memurlarından birinin yolunu kesecek kadar cesur bir adam bulunabileceği kimin aklına gelirdi ki?.. Nitekim, insanlar üzerindeki nü-

fuzuna güvenen Engizisyon görevlisi, söz söylemeye bile tenezzül etmeyerek Şövalye'yi bir kenara itmeye yeltendi. Fakat adam, yerinden kıpırdamıyordu. Engizisyon görevlisi nihayet dayanamadı, ters ters:

— «Haydi Mösyö! Çekilin yolumdan!..» Dedi. «Çıkmak istediğimi görmüyor musunuz?..»

— «Haa!.. Çıkmak istiyordunuz demek?.. Neden daha önce söylemediniz, canım? Buyurun, çıkın işte!..»

Pardaillan böyle söylemekle birlikte bir türlü yerinden kıvıldamıyordu. Engizisyon görevlisi kaşlarını çattı. Karşısındakinin gülyüzlü sâkinliğinden tasalanmaya başlamıştı. Fakat kendine hâkim oldu ve boğuk bir sesle:

— «Mösyö!» Dedi. «Ben Kutsal Mahkeme'nin emrini yerine getiriyorum... Kutsal Mahkeme'nin emirlerine uymamak ve görevli bir Engizisyon memuruna saygısızlıkta bulunmak da ölüm cezasına çarpılmaya yeter!..»

— «Yaa!.. Öyle mi?.. Bakın bunu bilmiyordum. Kutsal Mahkeme mi dediniz?.. Ona karşı saygısızlık etmek aklımdan bile geçmez... Ayrıca Kutsal Mahkeme'nin, sizin gibi bir memuruna lâayık olduğu şekilde davranmak isterim!»

Pardaillan hâlâ yerinden kıvıldamıyordu. Engizisyon görevlisi, Şövalye'nin ağzından çıkan bu sözlerdeki hakaret havasını sezerek sapsarı kesildi. Öfke-den titreyen bir sesle:

— «Canım, ne istiyorsunuz siz?..» Dedi.

Pardaillan, tatlı tatlı cevap verdi:

— «Söyleyeyim, iki gözüm söyleyeyim!.. Kötü davrandığınız şu genç kıızı rahat bırakmanızı istiyorum... Kalleşçe yakalattığınız şu delikanlıyı da sa-

hvermenizi diliyorum. Ondan sonra serbestçe çıkabilirsiniz...»

Memur, bu acayip adama canavarca bakışlarla baktı ve homurdandı:

— «Dikkat edin, kellenizle oynuyorsunuz, Mös-yö!.. Yoksa Kutsal Mahkeme'nin emirlerini dinlememeyi mi göze alıyorsunuz?..»

Pardaillan soğuk bir tavırla:

— «Yoksa siz de benim isteğimi yerine getirmeye mi cesaret ediyorsunuz?..» Diye sordu.

Sonra Engizisyon memurunun ne yapacağını şaşırılmış bir hâlde durakladığını görünce:

— «Sabrım tükenmeye başlıyor, dostum! Biraz çabuk olun. Sonra karışmam haa!» Dedi.

Bu inanılmaz sahnenin seyircileri, korkunç bir sessizlik içinde kalakalmışlardı. Pardaillan'ın, sınırları içinde bulunduğu memleketin en yüksek makamına karşı gelmeye kalkması ya delilik ya da akıl almaz bir cesaret eseri idi. Böyle bir hareket, onu görenlerde ancak merhamet ve hayranlık duygusu uandırabilirdi... Herkes korku içindeydi. Pardaillan ise sanki hal, hatır soruyormuş gibi sâkin kalmıştı. Yalnız bu arada tekrar gerçekle hayâlin sınırını şaşırان bir adamın sesi duyuldu:

— «Yaşa, Don Kişot!..»

Bu, Cervantes'in sesiydi. Adam, yazacağı romanın yüzyıllar boyunca unutulmayacak kahramanını alkışlıyordu.

Engizisyon görevlisi, şaşkınlığından sıyrılmış olmalı ki öfkesinden titreyerek biraz önce Don Cesar'ı yakalattığı adamlara döndü; eliyle Pardaillan'ı gösterip:

— «Tutun şu dinsizi!..» Diye gürledi.

Adamlar, altı kişiydi. Dördü, yerde yatan Don

Cesar'la uğraşıyordu. Boşta olan diğer ikisi, tereddüt içinde bakıştı. Memur bu tereddüdü görünce tehdit etti:

— «İtaat edin!.. Yoksa canınıza okurum!..»

Adamlar, Pardaillan'a doğru yürüdüler. Fakat Şövalye'nin yüzünde, hiç de iyi şeyler okumamış olacaktı ki birdenbire ellerini bellerine götürdüler. Fakat kılıçlarını çekmeye vakit bulamadılar. Pardaillan yıldırım hızıyla ileri atıldı ve iki yumruğunu birden savurdu. İki adam, iki külçe gibi yere yığıldı. O zaman Şövalye, Engizisyon görevlisinin burnunun dibine kadar yaklaştı ve buz gibi bakışlarını onun gözlerine dikerek:

— «Bu delikanlıyı bırak, diyorum!..» Dedi.

Engizisyon memuru, kin dolu gözlerle baktı, dişlerini gıcırdattı ve:

— «Önemli bir din görevlisine çok kötü davranıyorsunuz, Mösyö!.. Bu saygısızlığınızı çok pahalı ödeyeceksiniz!..» Dedi.

— «Sen, din görevlisi filân değil, sulu, bayağı herifin birisin! Bir asîlzâdeyi tehdide cesaret ha!.. Haydi, bırak şu genç kızı, yoksa sonun fena olacak!..»

Engizisyon görevlisi:

— «Cesaretiniz varsa bana el kaldırıu, göreyim!..» Dedi.

Pardaillan :

— «Sana dokunmak bana tiksinti veriyor, ama ne yapayım ki buna mecbur oluyorum...» Dedikten sonra bir anda eğilip herifi kemerinden yakalayarak bir tüy hafifliğiyle kaldırdı, kapının kanadını ayağıyla açtıktan sonra adamı sokağa fırlatırken:

— «Kulaklarının kopmasını istemiyorsan, ben içeride bulunduğum sürece buraya döneyim deme!» Dedi.

Artık o herifle uğraşmaya lüzum görmeyerek geriye döndü ve şaşkınlıklarından küçük dillerini yutmuşçasına birbirlerine bakan dört adama sert bir sesle:

— «Çözün bu Mösyöyü!..» Emrini verdi.

Adamlar acele acele ipleri kesmeye koyuldular... Bir yandan da:

— «Bizi affedin, Don Cesar! Kutsal Mahkeme'ye karşı koysaydık sizi öldüreceklerdi; biz de sevgili boğa güreşimizi kaybedecektik!» Diyorlardı.

Don Cesar çözülünce Pardaillan dört adama kapıyı gösterdi:

— «Çıkın dışarı!..» Diye gürledi.

Birisi:

— «Bizimle böyle konuşulmaz!.. Bizler Şövalyemiz!..» Diyecek oldu.

Pardaillan sâkin bir sesle:

— «Şövalye olup olmadığınızı bilmem!» Dedi. «Fakat köpekçesine bir iş gördüğünüzü gözlerimle gördüm... Size köpeklere lâyük muamele yapmamı istemiyorsanız çıkın buradan!..»

Bir yandan da parmağıyla çizmesinin burnunu gösteriyor, hepsini tekmeyle kovacağını anlatıyordu.

Dört adam, utanç içinde homurdana homurdana ve gözlerinden kin ışıkları saçarak kapıya yöneldi. Pardaillan arkalarından:

— «Durun!.. Şu mendeburları da kaldırın bakalım!..» Diyerek birer yumrukta yere serdiği iki adamı gösterdi. Dört Şövalye ses çıkarmadan geri döndü. Eğilip baygın arkadaşlarını karga tulumba etti. Adamların meyhaneden çıkışları, hiç de girişleri kadar parlak ve gürültülü olmadı.

Ortalıkta Pardaillan, Don Cesar, Giraldı ve Cer

vantes'ten başka kimse kalmayınca, han sahibiyle kız da sindikleri yerlerden çıkmışlar, hayran hayran Şövalye'yi seyrediyorlardı.

Pardaillan sâkin sâkin:

— «Oooh!» Dedi. «Hava temizlendi... İnsan, daha rahat nefes alıyor!..»

Cervantes hayranlıktan sarhoş bir hâlde:

— «Hârika, eşsiz Don Kişot!» Dedi.

Şövalye, arasına takındığı alaycı tavrıyla ona döndü:

— «Artık şu bir saatten beri adıyla kafamı şişirdiğiniz Don Kişot'un kim olduğunu bana söyleyin, azizim!»

Cervantes, acı ve şaşkın bir gülümsemeye:

— «A!.. Don Kişot'u tanımıyor!..» Dedi.

Sonra hancının kızı Juana'ya döndü:

— «Güzel kızım! Bir aynan var mı?»

Genç kız eliyle koynunu araştırdı ve küçük bir ayna çıkararak uzattı. Cervantes, aynayı aldı. Şövalye'ye sundu ve:

— «Şu aynaya bakın, Şövalye!..» Dedi. «Orada bir saattir adıyla kafanızı şişirdiğim Don Kişot'u göreceksiniz!..»

Pardaillan, bir aynaya, bir Cervantes'e bakarak söylendi:

— «Zaten ben de bundan şüphelenmeye başlamıştım ya... Fakat ne olursa olsun azizim, bu sizin Don Kişot, çılgının biri!..»

Cervantes sordu:

— «Neden?..»

— «Çünkü, akli başında bir adam, burada bu Don Kişot delisinin yediği haltları yemezdi...»

Don Cesar ile Giralda, bu arada Pardaillan'a yaklaşmışlardı. Don Cesar:

— «Eğer bir gün, ömrümde rastladığımı şövalye'lerin en kahramanı olan sizin uğrunuzda ölürsen, ne mutlu bana!..» Dedi.

Giralda bir şey söylemedi. şövalye genç kızın elini aldı ve dudaklarına götürerek öptü.

Pardaillan, kendisine hayran olunmasından, şükran duyulmasından çok sıkılırdı. O kadar şaşırdı ki bir düzine kılıçlı şövalye karşısında bu derece şaşkınlık duymazdı.

Bir saniye kadar, kendisine hayran gözlerle bakan bu genç ve güzel çifti seyretti ve heyecanlı anlarında takındığı sıkılğan tavrıyla:

— «Amma yaptınız haa, Mösyö!..» Dedi. «Sizin ölümden bahsetmeniz doğru mu? Bu dilber kız için yaşamanız lâzım... Aşk için yaşamanız lâzım... Gençlik, güzellik ve yüce duygular bir araya gelince aşk daima muzaffer olur... Hele şimdilik, şu masaya oturun da memleketimin şaraplarını içerek sizi, evrenizde dolaşan tehlikelerden nasıl kurtaracağımızı düşünelim.»

Onikinci Bölüm

KRAL HENRİ'NİN ELÇİSİ

Sevilla şehrinin Alkazar Sarayı'nda, elçiler salonuna bitişik odalardan birindeyiz... Geniş, Arap tarzında yapılmış bir oda... Gözünüze ilişkinler: Birkaç koltuk, bir-iki arkalıksız iskemle, geniş bir çalışma masası ve bu masanın üstünde bir sürü kâğıt...

Küçük pencereler, dünyaca ünlü bahçeye bakıyor...

Kral İkinci Philippe, bu pencerelerden birinin önüne oturmuş, soğuk bakışlarıyla dışarının göz kamaştırıcı manzarasını seyretmektedir.

Kral'ın yanında Engizisyon Başyargıcı ayakta duruyor.

Daha ötede bir pencere pervazına dayanmış, kolla-

rını kavuşturmuş, dev cüsseli bir adamı heykel gibi duruyor. Adamın kemerli, iri bir burnu, korkunç ve anlamsız gözleri, kaşlarına kadar uzanan saçları, daracık bir alnı var. Bütün bunlara ek olarak, kıpkızıl gür sakalı, şakaklarına kadar bütün yüzünü örtmüş...

Bu devin adı Don Iago de Almaran'dır. Sarayda kendisine, Barba Roja «Kızıl Sakal» derler. Barba Roja, İkinci Philippe'nin en sâdık muhafızıdır.

Kral'ın olduğu her yerde, Kızıl Sakal hazır bulunur.

Bayramlarda, dinî törenlerde idamlarda, önemli konuşmalarda Barba Roja, Kral'ın yanında hareketsiz, dilsiz ve efendisinin bir bakışından ne demek istediğini anlayıp, emrini derhal yerine getirmek üzere tetikte bekleyen bir köpek dikkatiyle durur. Son derece anlayışsız ve kaba görünüşüne rağmen, gerektiği yerde inanılmaz bir zekâ örneği kesilir.

Kızıl Sakal, yalnız Kral'a olan yakınlığından değil, müthiş kuvvetinden ötürü de herkesi korkuturdu. Aslında Kastilya'nın en kibar ve eski ailelerinden birine mensup olduğu hâlde insanların arasına karışmaz ve ancak Kral'ın bir emrini yerine getirmek için ortalıkta görünürdü. O zaman bile, meramını elinden geldiği kadar az sözle anlatırdı.

Bugün Kral yine siyah ipek ve kadifeden, ciddî ve gösterişli elbisesi içinde gayet soğuk bir tavırla Espinosa'nın verdiği bilgiyi dinliyordu. Engizisyon Başyargıcı diyordu ki:

— «Prenses Fausta, kadın Papa Jeanne'nin yaptığını yapmak isteyen kadındır. Kendisi, Papa Sixte-Quint'i bile tir tir titretmişti ve az kalsın onu, papalık tahtından indiriyordu. Çok zeki ve bilgilidir. Kendisine yumuşak davranmalıyız... Kendisinden yararlanabiliriz.»

— «Peki, şu Şövalye de Pardaillan kim?»

— «Duyduğuma göre, ele geçirilip kendisinden istifade edilmesi gereken, bu mümkün olmazsa muhakkak tepelenmesi icap eden müthiş bir adam!.. Fakat kendisini iş başında görmeden, hakkında bir hüküm vermemeli... Böyle şöhretlerin çoğu kof çıkıyor. Fakat kendisi lehinde hükümler verdirecek deliller de yok değil. Aslen Kont De Margency olduğu hâlde bu unvanı tenezzül edip kullanmıyor. Belki karakter sahibi bir adam, belki de kontluk unvanını kendisine lâyük görmüyor. Öte yandan, Sevilla'ya geldiği gün memurlarımdan birine çatmış. Adamı tuttuğu gibi yaka paça sokağa fırlatıvermiş... Herhâlde gözüpek biri olacak...»

Kral endişeli bir tavırla:

— «Ne?..» Dedi. «Engizisyon memurlarından birine el mi kaldırmış?..»

Espinosa, tasdik anlamında eğildi. O zaman Philippe, kesin bir dille:

— «O hâlde elçi olmasına rağmen kendisini muhakkak cezalandırmak lâzım!» Dedi.

— «Fakat daha önce bu Mösyö de Pardaillan'ın ne istediğini ve neler yapabileceğini bir görsek, Majeste...»

Kral sert bir sesle:

— «Peki ama; bir devlet memuruna yapılan hakareti cezasız bırakamayız... Onu başkalarına örnek olacak bir şekilde cezalandırmalıyız!» Dedi.

— «Bene bu mesele üstünde durmamızın anlamı yok, Majeste. Çünkü o memur da bizden izin almamış ve kendi başına buyruk hareket etmiş... Bu da disipline aykırı bir davranıştır. Ve şiddetli bir cezayı gerektirir. Memurlarımız, kendilerinin birer hiç olduklarını ve başlarının emri olmadan hiçbir şey

yapamayacaklarını bilmelidirler. Pardaillan'a gelince, gerektiğinde, bir yolunu bulup onun da işini bitirmek her zaman için mümkündür...»

Kral ilgisizce:

— «Peki,» dedi.

Sonra yerinden kalktı. Kurumlu bir edâ ile ve ağır adımlarla yazı masasının başına geçti. Sert bir sesle:

— «Prenses Fausta'yı getiriniz!» Dedi.

Sonra her zamanki alışkanlığıyla bacak bacak üstüne attı, dirseğini koltuğa ve başını yumruğuna dayadı. Espinosa, derin bir saygıyla eğildi ve gidip uşaklara Kral'ın emirlerini bildirdikten sonra geri döndü; Kızıl Sakal'ın yanında bir yere sindi.

Aynı anda Fausta da salona girdi.

Yavaş yavaş ve bütün başları eğdiren, hükmeder tavriyle yürüyordu. Siyah elmaslar gibi parlayan gözlerini kendisine dik dik bakan Philippe'nin gözlerine dikmişti. Bu iki gurur sembolü insan arasında, daha ilk bakışta amansız bir mücadele olacağı belliydi. Fakat Kral'ın bakışlarında, rakibini ilk hamlede yere sermek isteyen bir insanın kin dolu kararlılığı okunduğu hâlde Fausta'nın bakışları hem sözle anlatılmaz bir tatlılık, hem de karşısındakinin bütün silâhlarını elinden almak isteyen bir sertlik taşıyordu.

İkisi de insanlara hükmetmeye alışmış bu iki insanın amansız mücadelesinin sessiz seyircisi olan Espinosa, yüzünün hiçbir sevinç eseri göstermemesine rağmen, Fausta'nın ilk çarpışmayı kazandığını derhal anladı.

Kral, yavaş yavaş ve istemeye istemeye bakışlarını çevirdi. Yüzü hafifçe kızarmıştı.

O zaman Fausta en ince saray reveranslarından birini yaptı.

Fakat tavırlarındaki eşsiz âhenk, başını tutuşundaki zarafet ve bakışlarındaki yakıcılıkla karşısındakini âdeta eziyordu. Bunu gören Espinosa kendi kendine mırıldandı:

«*Ne mükemmel rol yapıyor!..*»

Kral, bu eşsiz kadının dayanılmaz zarıflığı ve güzelliği karşısında gururunun kırıldığını hissetti. Hemen ayağa kalktı. Başından şapkasını çıkararak mağrur İspanyol zarafetiyle bir selâm verdikten sonra, Fausta'nın reveransı bitmeden kendisini elinden tutup kaldırdı, bir koltuğa götürdü. Ağır ağır:

— «Buyurun, oturun Madam!» Dedi.

En ince nezaket gösterileri karşısında bile mermer bir heykel gibi durmaya alışmış olan bu mağrur Kral'ın yaptığı bu hareket o kadar umulmadık bir şeydi ki Espinosa büyük bir şaşkınlık içinde Fausta'nın zaferine inanmak zorunda kaldı. Fausta'ya gelince, Kral'ın gösterdiği bu davranışı gayet tabii bulmuş, ninesinden aldığı dehâ ve güzelliğin karşılığı kabul etmişti.

Kral Philippe nasıl bir adamdı?..

Dinî inanç sahibi bir adamdı. Çocukluğundan beri, beyni din konusunda, papazlar tarafından sabırla işlenmişti. Dinî inanç, onun için teneffüs ettiği hava kadar gerekiyordu. Bütün dünyanın, onun bu inancına, yâni kendisine boyun eğmek zorunda olduğuna da kesinlikle inanıyordu. Tarih, ondan ters, körü körüne dine bağlı, kendini beğenmiş ve katı yürekli bir hükümdar diye söz ediyor. Biz ise onun inanç sahibi bir insan olduğunu söylüyoruz ki bu, çok şeyi anlatmaya yeter.

Philippe, inancın her insana lâzım olduğuna ina-

nıyordu. İnanan insan, mutlu bir ömür sürer ve huzur içinde ölüme kavuşurdu. İnanca saldırmak insanların mutluluğuna saldırmak, onların ümitsizlik içinde ölmelerine sebep olmak demektir... Onun için dinsizler, zehirli mahlûklardı ve yok edilmeliydiler. Bu yüzden, Philippe binlerce insanı öldürttü ve en akıl almaz işkenceleri icat etti... Bir canavar mıydı? Hayır!.. Vücutlara işkence ederek ruhları kurtardığına inanan bir insandı, o kadar!.. İçindeki merhamet duygusunu ezmek istediği zaman kendi kendine:

«Kral herşeyin üstündedir!» Diyordu. «Bir Kral Tanrı'nın yeryüzündeki vekilidir ve Tanrı'nın kullarını inanç içinde tutabilmek için gerektiğinde merhametsiz davranmak zorundadır.»

Tanrının vekili olduğuna inandığı için mağrurdur.

«Ben İspanya Kral'ı, Portekiz Kral'ı, Hollanda Hükümdarı, Almanya İmparatoru'nun oğlu, bir İngiltere prensesinin kocasıyım. Yâni dünyanın en güçlü Kralıyım; ben Tanrı'nın bütün dünyayı yönetmeye memur ettiği insanım!» Diyordu.

Ve bu yüzden, bütün dünyayı bir tek yönetim altında toplayabileceğine inanıyordu. Dinî inancı, siyasî bir inanç hâline gelmiş, Avrupa'nın bütün devletlerinin işine burnunu sokmaya başlamıştı... Böylece Fransa'nın işlerine de karışmıştı ve bu memleketin kendi ülkesine katılmasının mantıkî bir şey olduğunu, çünkü idaresi altındaki diğer memleketlerle arasında bir engel olarak kaldığını düşünüyordu.

İşte Fausta'nın daha ilk karşılaşmada altettiği adam, böyle biriydi.

Kral, Fausta'yı oturtuktan sonra kendisi de oturdu ve nazik görünmeye çalışarak:

— «Sizi dinliyorum, Madam!..» Dedi.

O zaman Fausta, ruha işleyen âhenkli sesiyle:

— «Size, Üçüncü Henri'nin, kendisinden sonra sizi biricik vâris olarak tayin ettiğine ve size Fransa tahtını bağışladığına dair bildirisini getirdim!» Dedi.

— «Şu bildiriye bir görelim bakalım!..»

Fausta, en anlaşılmaz yüzlerden, en kapalı ruhları okumaya alışkın gözleriyle Kral'a baktı ve:

— «Bu belgeyi size sunmadan önce bazı bilgiler vermeyi ve kendimi tanıtmayı gerekli buluyorum, efendim!» Dedi. «Majestenez, Prenses Fausta'nın kim olduğunu, şimdiye kadar neler yaptığını ve şimdiden sonra neler yapabileceğini bilmek isterler, sanırım!..»

Espinosa kendi kendine:

«*Bunun böyle olacağı belliydi!*» Diye mırıldandı:

Kral ise:

— «Sizi dinliyorum!» Demekle yetindi. Sözü tekrar Fausta aldı:

— «Ben yirmiüç kilise prensinin gizli bir toplantıda papalık unvanını taşımaya lâyük gördükleri kadını. Ben kutsal dinimizi yükseltecek, onu güzellikle veya zorla bütün dünyaya kabul ettirecek kimseyim!.. Ben kadın papayım!..»

Philippe, birkaç saniye kadar onu süzdü. Kendisine, katolik Kral'a karşı böyle bir çıkışta bulunması, bu kadının eşi kolay kolay bulunmayacak kadar cesur bir kimse olduğunu gösteriyordu. Zira bu sözlerin cezası, pek büyük olabilirdi... Bu yüzden, Kral karşısındakini içinden takdir etti. Fakat oldukça sert bir sesle:

— «Yanıyorsunuz Madam!.. Siz... Siz, Papa'nın bir üfürüşte, göz diktiğiniz papalık mihrabının merdivenlerinden yuvarladığı ve nihayet ölüme mahkûm ettiği kimsesiniz!..» Dedi.

Fausta hiç sarsılmadan:

— «Olabilir,» dedi. «Ben yolundan, ihanet yüzünden biraz alıkonmuş bir kimseyim! Fakat ben aynı zamanda ne ihanetin, ne Papa'nın, hattâ ne de ölüm mahkûmiyetinin yıkamadığı kimseyim!.. Çünkü Tanrı beni, dinin iyiliği ve zaferi için seçti!..»

Bu sözler, o kadar derin bir inançla söylenmişti ki kendisi de inanan bir adam olan Kral üzerinde ezici bir etki yapmaması düşünülemezdi. Nitekim Philippe, karşısındakine korkuyla karışık bir saygı duymaya başlamıştı. Espinosa ise şöyle düşünüyordu:

«Ne kudretli kadın!.. Ne mükemmel bir Engizisyon yargıcı olurdu!..»

Fausta sözüne devam etti:

— «Papalık tahtını kadınlara yasaklayan bir kanun var mıdır?.. Hayır!.. Din adamlarının bütün araştırmaları böyle bir kural bulunmadığını göstermiştir... Üstelik ortada kadın Papa Jeanne gibi bir örnek de var... Kadınlardan Başrahip, Kardinal yok mu?.. Pekâlâ var... Yoksa siz de üç katlı papalık tacının bir kadın başına yakışmayacağını mı düşünüyorsunuz?..»

Fausta, bu eşsiz bir inanç ve cesaret gösterisi içinde büsbütün güzelleşmişti. Philippe ağır ağır:

— «Madam!» Dedi. «İtiraf ederim ki Kraliçelik tacını yüceltecek güzellikte bir yüzünüz var... Fakat papalık tacı!.. Beni affediniz Madam... Bu kadar güzel dudaklar, böyle ciddi şeyler konuşmamalıdır!»

Fausta'nın yüzü birdenbire asıldı. Darbe ağırdı. Ne zaman ciddi amaçlarından söz etse her seferinde kendisine güzel bir kadın olduğunu hatırlatıyorlardı. Darbe ağırdı, ama Fausta böyle darbelerden yılacak insan değildi. Başını gururla dikerek:

— «Nasıl siz, milletlerin idaresi için seçilmiş bir Kralsanız, ben de ruhların idaresi için seçilmiş bir Papayım,» dedi. «Sizin gibi güçlü bir zekâ, hristiyanlığın başıyla elele verirse bütün dünyayı avucuna alabilir... Siz, Papa'ya İtalya'yı verin... O da size bütün hristiyanlık dünyasını versin!.. Siz dünyanın hâkimi olun!.. Ben de Papa olayım!»

Philippe, dikkatle ve hiçbir şey söylemeden dinlemişti. Fausta susunca:

— «İtalya benim değil ki...» Dedi. «İtalya'yı zaptetmem lâzım!»

Fausta gülümsedi:

— «Ben sanıldığı kadar güçsüz değilim... Benim her yerde taraftarım var... Param da var... Ben sizden İtalya'nın zaptedilmesi için yardım istemiyorum... Papa ile savaşımda tarafsız kalmanızı istiyorum, o kadar... Geri yanını ben yapar, İtalya'yı da birleştirebilirim!..»

Kral bir an düşünceli kaldıktan sonra hülyalı bir tavırla mırıldandı:

— «Böyle bir iş için milyonlar gerekir... Benim hazinemse bomboş!..»

Fausta'nın gözleri parıldayarak ve önemsiz bir tavırla:

— «Majesteleri bir kelime söylesinler, bu hazineye bir hafta içinde on milyon, hattâ daha fazlasını doldurayım!» Dedi.

Philippe, Fausta'ya bir an baktı, sonra:

— «Benden ne istediğinizi anlıyorum ve bu istediğiniz şey elimde olmadığı için size veremeyeceğimi biliyorum ama... Bunun karşılığında bana ne vereceğinizi kavrayamadım!..» Dedi.

— «Size Fransa tacını getiriyorum; buna karşılık Milano'nun bana bırakılmasını istiyorum...»

— «Öyle ama, Madam. Fransa tahtını istediğim takdirde zaptetmem gerekecek... O zaman da onu bana siz değil, benim ordularım vermiş olacak...»

Fausta atıldı:

— «Majesteleri, Üçüncü Henri'nin bildirisini unutuyorlar!..»

Kral, çevresini araştırır gibi yaparak:

— «Kral Üçüncü Henri'nin bildirisi mi?» Dedi.
«Anlayamadım!..»

— «Bu bildiri, sizin, Fransa'nın en aşağı üçte ikisi tarafından Kral tanınmanızı teminat altına alıyor.»

— «Öyle olursa bir diyeceğim yok. O zaman bu bildiri bir değer taşır. Fakat yine de bu belgeyi bir kere görmem lâzım... Fakat bana hâlâ bildiriyi vermediniz, madam!..»

Kral bu sözleri önemsemez bir tavırla söylemeye çalışmıştı, ama bu arada Fausta'ya garip bir dikkatle bakmıştı...

Fausta, bu bakış karşısında irkilmedi ve sâkin sâkin:

— «Majesteleri, bu değerde bir belgeyi üstümde taşıyacak kadar tedbirsiz bir insan olmadığımı elbette tahmin ederler,» dedi.

Philippe, gayet ciddi:

— «Elbette madam,» dedi. «Böyle bir belgeyi üstünüzde taşıyacak kadar ihtiyatsız olmadığınız muhakkak...»

Fausta bir fırtınanın kopacağını hissetmekle beraber cesaretini kaybetmedi ve soğukkanlılıkla gülümseyerek:

— «Majesteleri, yapmış olduğum teklif hakkındaki kararlarını bana bildirdikten sonra bu belgeyi kendilerine vereceğim,» dedi.

— «Belgeyi görmeden bir karar veremem, madam!..»

— «Hiç değilse kararınızın ne yönde olacağına dair bir işaret elde edebilirim, sanırım.»

— «Vallahi, bilmem ki madam... Bir kadının Papa olması konusunda bütün söyledikleriniz güzel, hoş şeyler ama, eğer siz yaşlı bir kadın olsaydınız buna aklım ererdi. Oysa sizin bu eşsiz güzelliğiniz karşısında erkekler boğaz boğaza gelecektir. Siz onlara din saygısı değil, aşk ihtirası aşılacaksınız ve erkekler bakışınızı kıskanarak birbirlerini yiyecekler... Siz papalık tacını istiyorsunuz ama, Tanrı size öyle bir güzellik ve çekicilik tacı sunmuş ki bunun karşısında benim tacım bile eğilmek zorunda kalıyor!..»

Kral, başlangıçta soğuk bir eda ile konuşmaya başlamış, gittikçe hararetleterek sözlerini bir aşk ilânı şeklinde bitirmişti. Fausta gülümsüyordu, fakat içinde korkunç bir öfke kaynıyordu. Demek şimdiye kadar bütün konuşmalar boşuna olmuş, Kral, onun güzel bir kadın olduğunu ve aşktan başka bir şey aşılmadığını yüzüne vurmuştu... Yaa!.. Demek her yerde böyle kendisine âşık olunacak, her yerde güzelliğinden, câzibesinden mi bahsedilecekti? Nereye gitiyse âşıklarla karşılaşmış; buna karşılık sevdiği tek adam: Pardaillan, kendisine hiç yüz vermemişti.

Fausta bütün bunları düşünürken duygularını hiç belli etmedi ve âhenkli sesiyle:

— «Şu hâlde Majestelerinin kararını bekleyeceğim,» dedi.

Philippe de umursamaz bir tavırla cevap verdi:

— «Evet, ancak o bildiriği gördükten sonra kararımı vereceğim...»

Fausta, şimdilik başka hiçbir şey koparamayacağını anlamıştı. Düşündü:

«Bu meseleden ileride tekrar sözederiz. Mademki bu Kral da beni sâdece güzel bir kadın olarak görüyor, o hâlde ben de kendisini avucuma alıp amaçlarıma erişmek için kadınlık silâhlarımı kullanırım!..»

*

O böyle düşünürken Espinosa, dışarıya kadar gidip bazı emirler vermiş, sonra tekrar geri dönmüştü. Şimdi Kral'ın çok yakınında bulunuyordu. Philippe kendisine bir işaret yaptı ve sordu:

— «Başyargıç! Bugünlerde dinî bayramımız için güzel bir eğlence hazırladınız mı?»

— «San Francisco Meydanı'ndaki mihrapta yarın dinsizler yakılacaktır, Majeste...»

Philippe, Fausta'ya döndü:

— «Bu kutlu törene şeref vermek isterseniz, memnun olurum Madam...»

Fausta ciddiyetle:

— «Başüstüne Majeste,» dedi. «Böyle önemli bir gösteriyi kaçırmak istemem. Mademki Kral hazretleri beni dâvet etmek tenezzülünde bulunuyorlar...»

Kral bu cevaptan hoşnut olduğunu, başını eğerek anlattıktan sonra Engizisyon Başyargıcı'na:

— «Boğa güreşi ne oldu?» Diye sordu.

— «Öbür gün... Yani pazartesi günü yapılacak efendimiz. Bütün tedbirler alındı.»

Espinosa'nın bu son cümleye verdiği önem, Fausta'nın gözünden kaçmadı. Kral yine sordu:

— «Ya Don Cesar? O gelmiyor mu?..»

— «Kendisine Majestenizin dileği bildirildi, efendimiz... Don Cesar boğa güreşine katılacak!»

Philippe, şaşkınca bir tavır takınarak Fausta'ya döndü:

— «Siz Don Ccsar'ı tanımazsınız, değil mi Madam? Kendisi İspanya'nın bir numaralı boğa güreşçisidir. Bütün Endülüs halkı, onu çok sever... Size kendi tribünümde bir yer hazırlatayım. Muhakkak gelin, Madam. Çok ilgi çekici bir gösteri seyredeceksiniz...»

Kral'ın kendisini bu kadar ısrarla dâvet etmesi Fausta'nın biraz garibine gitti. Philippe, başarabileceği ölçüde nâzikçe bir hareket yaparak artık konuşmanın bittiğini anlatmıştı. Fausta kalktı:

— «Dâvetinizi sevinçle kabul ediyorum, Majeste,» dedi.

Tam bu sırada bir kapı açıldı ve hizmetçilerden biri, haber verdi:

— «Mösyö le Şövalye de Pardailan! Navarre Kralı Majeste Henri'nin elçisi...»

Fausta olduğu yerde mihlanıp kalmıştı. Kral da bu sırada ülkesinin en ileri gelenlerini bile ürküten bakışlarını kendisine dikmişti. Başyargıç, yerinde soğukkanlılıkla olup bitenleri seyrediyordu. Şövalye ise kapıdan başı dimdik girdi, kendinden emin adımlarla ilerledi. Ve Kral'ın dört adım önünde durarak kibar bir tavırla eğildi.

Fakat Şövalye, salonu bir baştan bir başa geçerken Philippe, yine her zaman yaptığı gibi gözlerini ona dikmiş, iradesiyle onu alt etmeye çalışmıştı. Pardailan hiç oralı olmadı ve alaycı dudakları, kaçamak bir gülümsemeye gerildi. Bu arada Barba Roja'yı ve daha yakınında bulunan Başyargıç'ı farkettiler. Espinosa'nın sâkin ve güleç yüzünü görünce kendi kendine: «*Hah,*» dedi. «*İşte benim asıl rakibim bu... İşte bu, tehlikeli bir adam...*»

Espinosa, Pardaillan'ın, Fausta'ya mı, Krala mı, yoksa kendisine mi eğildiğini anlayamadı. Fakat daha ilk bakışta, karşısındakinin çetin ceviz olduğunu farkederek kendi kendine:

«*Yaman adam dediğin böyle olur...*» Diye mırıldandı. Sonra bir Kral'a, bir Fausta'ya baktı ve düşündü: «*Allahtan ki ben buradayım.*»

Pardaillan'a gelince kendisi salona girdiği sırada başı açık bulunan Kral'ın, hemen şapkasını giydiğini ve dik dik baktığını görünce içerledi ve içinden:

«*Yaa, demek beni gözlerinle sindirmek istiyorsun! Şapkanı Fausta'ya çıkarıyor, ben girince tekrar giyiyorsun haa!.. Sen, Fransa Kralı'nın elçisini böyle mi karşılırsın? Ben sana gösteririm!..*» Diye söylendi.

Ve sanki karşısında bir Kral yokmuş gibi, doğruca Fausta'ya yönelerek sâf bir gülümsemeye:

— «*Ne o? Gidiyor musunuz, Madam? Hele biraz daha durun, canım... Madem tesadüf üçümüzü karşılaştırdı... Hemen şuracıkta ufak tefek işlerimizi hallediveririz...*» Dedi.

Sâde bir tavırla söylenmiş olan bu sözler, orada bulunanlar üzerinde bir şimşek etkisi yaptı. Fausta duraladı ve sanki kendisini hiç tanıımıyormuş gibi Pardaillan'a; sonra da bu saygısızlığa karşı ne yapacağını anlamak istediği Kral'a baktı. Kral sapsarı kesilmiş ve gözlerini Espinosa'ya dikmiş:

«*Bu ne biçim adam böyle?*» Diye sorar gibiydi.

Kızıl Sakal doğrularak elini kılıcının kabzasına götürdü ve bir işaretini beklemek üzere Kral'a baktı. Espinosa ise omuz silkerek Kral'a gözleriyle:

«*Size önceden de söyledim... Bırakın, zamanı gelince hepsini hallederiz,*» demek istedi.

Ve Kral, Engizisyon Başyargıcı'nın bakışlarıyla verdiği öğüde mi uydu, yoksa bir eşine rastla-

madığı bu garip insanın parlak cesaretine mi hayran kaldı, bilinemez. Sesini çıkarmadı ve kendi kendine mırıldandı:

«Bakalım terbiyesizliğini nereye kadar götürecek?»

Fausta, Kral'ın kendisine artık gitmesi lâzım geldiğini üstü kapalı bir şekilde anlattığını unutmuştu. Hattâ belki Kral'ı bile unutmuştu... Pardaillan'a küçümseyici bir tavırla bakmakla beraber içinden de sonsuz bir hayranlık duyuyordu. Espinosa ise şu düşüncede karar kılmıştı:

«Ne pahasına olursa olsun bu adam, bizim adamımız olmalıdır.»

Kızıl Sakal ise Kral'ın hâlâ kendisine bir işaret vermemiş olmasına şaşırıyordu.

Yalnız Pardaillan, yaptığı hareketin kopardığı fırtınadan habersizmiş gibi gülümsüyordu. Nitekim yine aynı anda serbest tavırla Kral'a döndü ve:

— «Nezakete aykırı bir davranış yaptığım için affınızı dilerim, Majeste,» dedi. «Fakat, Fransa Kralı, bu gibi meselelerde bizi hoşgörüyüyle karşılar.»

Durum, Kral'ı gülünç mevkie düşürecek dereceye varmıştı. Ya bu terbiyesizliği cezalandırması ya da şânına yaraşır bir afla böyle ufak tefek meseleleri önemsemediğini belirtmesi lâzımdı. Sabretmeye karar verdiği için:

— «Fransa Kralı'nın huzurundaymış gibi davranınız Mösyö,» dedi.

Fakat sesi öfkeden titriyordu. Karşısında başkası olsaydı, korkusundan ayakta duramazdı. Fakat Pardaillan böyle daha nice tehlikeden sıyrılmış adamdı. Şimdi çok keyifliydi. Bu, kendini bilmez Kral'a ilk dersini vermiş olduğuna pek seviniyordu. Bir daha eğildi ve gözünün ucuyla çevresine alaylı alaylı bakarken:

— «Majestenize, bana gösterdikleri lütuftan ötürü teşekkür ederim,» dedi. «Bendeniz, Prenses Fausta'da bulunan ve sizi de yakından ilgilendirdiğini umduğum bir belgeyi görmek üzere İspanya'ya geldim.»

Sonra birden, ciddi, hattâ soğuk bir tavır takınarak sözlerine ekledi:

— «Ve sanıyorum ki Majestenz bu belgeyi Prenses Fausta'dan istediniz, fakat kendisi size belgenin yanında bulunmadığını, güvenilir bir yere koymuş olduğunu söyledi. Oysa bu, gerçek değildir. Söz konusu belge, işte şuradadır...»

Pardaillan böyle diyerek parmağıyla Fausta'nın göğsünü gösterdi. Sözleri o kadar kesin ve aynı zamanda o derece şaşırtıcıydı ki oradakilerin hepsi yeniden derin bir sessizliğe gömüldü. Espinosa kendi kendine, şu takdir cümlesini mırıldandı:

«Müthiş bir adam!»

Fausta'ya gelince, silleyi göğsüne yemişti ama, irkilmedi. İçinden: «*Ah şeytan!*» Diye söylenirken başını daha da dikti. Ve gözleriyle Şövalye'ye sert sert baktı.

Kral'a gelince, bu acayip elçi, o kadar garibine gitmişti ki onun yaptığı nezaketsizlikleri de, terbiyesizlikleri de unutmuştu. Pardaillan sözüne devam etti:

— «Haydi, madam, şu ünlü bildiriye koynunuzdan çıkarın da hep birlikte inceleyelim. Çünkü bu belge, İspanya Kralı'nı ilgilendirdiği kadar Fransa Kralı'nı da ilgilendiriyor. Ve şimdi Fransa Kralı'nı burada bendeniz temsil ediyorum!»

Pardaillan bu sözleri söylerken sertleşmişti. Bakışında öyle bir canlılık, öyle bir parıltı ve hareketlerinde öyle bir kendine güven ifadesi vardı ki İspanya Kralı bile Şövalye'ye hayran kalmaktan kendini

alamadı. Fausta ise böyle durumlarda şaşırarak kadın değildi:

«*Mademki bu adam açıksözlülüğüyle en kaşarlanmış diplomatları bile altediyor, o hâlde ben de kendisine aynı silâhla karşılık vereyim!*» Diye düşündü.

Ve elini koynuna götürerek gerçekten orada bulunan belgeyi çekip çıkarmak istedi. Fakat İspanya Kralı, bu meseleyi Fransa Kralı'nın elçisiyle konuşmak istemiyor olmalıydı ki Fausta'yı durdurdu. Emreden bir sesle:

— «Ben, Prenses Fausta'ya gitmesi için izin vermiştim,» dedi.

Fausta hareketini yarım bıraktı. Kral'ın önünde eğildi. Pardaillan'ın gözlerine baktı. Sâkin bir sesle:

— «Tekrar görüşürüz, Şövalye,» dedi.

Pardaillan da ciddiyetle:

— «Bundan hiç şüphem yok, madam,» cevabını verdi.

Fausta geldiği gibi haşmetle çekilip giderken Başyargıç Espinosa, kendisini kapıya kadar uğurladı. Sonra Pardaillan'la Kral'ın konuşmasında hazır bulunmak üzere tekrar geriye döndü. Espinosa, yerini alınca, Kral, Şövalye'ye:

— «Mösyö, bize elçi olarak görevinizi anlatır mısınız?» Sorusunu sordu.

Pardaillan, Kral'a bakınca kurnazlıkla bu adamı kolay kolay altememeyeceğini, ancak cesaret gösterileriyle hakkından geleceğini anladı. Gayet sâkin, ölçülü bir dille ve karşısında bir Kral değil de, sıradan biri varmış gibi konuşmaya başladı:

— «Majeste Fransa Kralı, sizin Paris'te ve Krallığının başka yerlerinde bulundurduğunuz askerleri geri çekmenizi diliyor. Majestemiz ve milletiniz hak-

kında iyi niyetlere sahip bulunan Fransa Kralı, bu birlikleri Krallığında bulundurmanızın pek de dostluğa uymayacak bir tutum olduğu inancındadır... Kral'ımın düşüncesine göre sizin, Fransa'nın iç işleriyle ilgili olmamanız gerekir.»

Philippe'nin soğuk bakışlarında hemen yanıp sönen bir ışık belirdi:

— «Majeste Navarre Kralı'nın dilekleri bu kadar mı?» Diye sordu.

Pardaillan da soğuk bir sesle:

— «Şimdilik bu kadar...» Cevabını verdi.

Kral bir an düşündükten sonra:

— «Bana ilettiğiniz bu istek, Majeste Navarre Kralı, gerçekten Fransa Kralı olmuş olsaydı, yerinde ve haklı sayılabilirdi. Oysa durum böyle değildir.» Dedi.

Pardaillan kesin bir dille üsteledi:

— «Bu, burada konuşulacak mesele değildir. Çünkü söz konusu olan şey, sizin Navarre Kralı'nı Fransa Kralı olarak tanıyıp tanımadığınız değil, Fransa'da hiçbir işi olmayan askerî birliklerinizin geri çekilmesidir.»

Kral, aşağılayıcı bir gülümseyişle:

— «Kendi başkentini bile hücumla almak elinden gelmeyen Navarre Kralı, bana karşı ne yapabilir ki?» Dedi.

Pardaillan:

— «Doğrusu ya, Kral Henri, sizi bu meselede karşısına almak istemiyor, majeste...» Dedi ve sonra alaylı bir dille sözlerine ekledi:

— «Ne yaparsınız, Majeste?.. Kral Henri, tebaasını zorla ele geçirmekten iğreniyor. İstiyor ki halk kendisini severek kabul etsin. Yoksa Paris'e saldır-

maktan kolay ne var?.. Kral Henri'nin düşünceleri cahil tabakanın kavrayamayacağı şeylerdir, fakat sizin gibi aydın bir Kral, böyle düşünceleri elbette takdirle karşılar.»

Kral dudaklarını ısırıldı. Çok kızmıştı. Fakat bunu belli etmek istemedi. Kendini tuttu ve dalgın bir tavırla söylendi:

— «Navarre Kral'ı Majeste İlenri'nin isteğini sırası gelince gözden geçiririz...»

Fakat Kral'ın karşısında kaçamakla atlatılmayacak bir rakip vardı. Pardaillan diretti:

— «Majeste, Fransa Kralı'nın haklı, yerinde ve nâzik isteklerini reddediyorlar sanırım.»

Kral ters bir tavırla:

— «Reddersem ne olur?» Dedi.

Pardaillan soğukkanlılıkla cevap verdi:

— «Majestenizin ata sözlerinden hoşlandığımı söylerler... Bizde, sizi bir hayli düşündürmesi gereken bir atalar sözü vardır: *'Her horoz kendi çöplüğünde öter!'* Derler.»

Kral, başını geriye atarak homurdandı:

— «Ne demek istiyorsunuz?..»

— «Şunu demek istiyorum ki Majeste; eğer birlikleriniz hak ettikleri köteği yer ve Fransa'dan kovulurlarsa bunun sorumlusu sizden başkası olamaz.»

Philippe hiddetten mosmor kesilmiş bir hâlde:

— «Hay Allah kahretsin!» Diye haykırdı. «Siz İspanya Kralı'nı tehdit mi ediyorsunuz?»

Pardaillan hiç istifini bozmadı:

— «Ben, İspanya Kralı'nı tehdit etmiyorum, uyarıyorum.» Dedi.

O zamana kadar kendini zorlukla tutmuş olan Kral artık içinden kabarıp taşan öfkeyi yenemeyerek Kı-

zıl Sakal'dan yana döndü. Bu insan azmanını bir an bile gözden kaybetmeyen Pardailles da kılıcının kabzasına el attı. Fakat tam bu sırada Espinosa araya girdi ve tatlı bir sesle Şövalye'ye:

— «Kendi memurlarından kesin bir sadakat ve çalışkanlık isteyen Kralımız, sizin Kralınıza gösterdiğiniz bu içten ve derin bağlılığı, ancak takdirle karşılar,» dedi. «Majeste, sizin bu değerli niteliklerinizi beğenmekte ve ilk fırsatta efendinize sizi övmeyi düşünmektedir.»

Pardailles, hemen bu kurnaz düşmana dönerek sâkin bir tavırla sordu:

— «Siz hangi efendimden söz ediyorsunuz, Mös-yö?»

Başyargıç çok pişkin bir adam olmasına rağmen hiç beklemediği bu soru karşısında adamakıllı şaşaladı ve:

— «Tabii Navarre Kralı'ndan sözediyorum,» diye kekeledi.

— «Yâni Fransa Kralı demek istiyorsunuz?..»

Espinosa, Şövalye'nin diretişi karşısında boyun eğdi:

— «Peki, Fransa Kralı olsun... Sizin efendiniz değil mi?..»

— «Ben, Fransa Kralı'nın elçisiyim, ama bu, onun benim efendim olması demek değildir.»

Espinosa ile Philippe, birbirlerine şaşkın şaşkın baktılar. İkisi de gözleriyle:

«*Acaba bu adam deli mi?*» Demek istediler.

Onların yüzlerinden bu düşünceleri okuyan Pardailles alaycı bir gülüşle güldü. Bununla birlikte bir yandan da bütün zekâsı ve dikkatiyle uyanık duruyor ve durumun her an kötü bir yön alabileceğini daima hesaba katıyordu.

Espinosa kendini toplayarak tatlı bir sesle sordu:

— «Kral efendiniz değil de, neyiniz ya?..»

Pardaillan gayet tabii bir tavırla:

— «Kendisi sâdece sevdiğim bir dostumdur,» dedi.

Söylenen bu söz pek şaşırtıcıydı. Hele bu sözün, mutlakıyet idaresine kesinlikle inanmış Philippe ve Espinosa gibi kimseler karşısında söylenmiş olması etkisini bir kat daha artırıyordu. Lâkin, bütün bu hale rağmen Espinosa, Şövalye'nin dediğini kabul etti ve eğilerek:

— «Anladığıma göre sizin kendinizden başka efendiniz yok,» dedi. «Fakat hence sizin dostluğunuz bir Krala şeref verecek kadar değerlidir.»

Pardaillan'ın verdiği cevap şu oldu:

— «Takdir ve hayranlık duygularınızı kolayca harcayan bir kimse olmadığınızı yüzünüzden okuduğum için bu sözlerinizi teşekkürle karşılıyorum.»

Espinosa bir an Şövalye'ye baktı. Sonra sözüne devamla:

— «Konumuza gelelim,» dedi. «Kral hazretleri kendisine açıklamış olduğunuz istekleri reddetmiş değildir. Ancak, bu kadar önemli bir konuda, iyice düşünülmeden bir karar verilemeyeceğini de elbette takdir edersiniz.»

Espinosa, kopaçak fırtınayı, şimdilik böylece öndedikten sonra bir kenara çekildi. Philippe de, Engizisyon Başyargıcı'nın gösterdiği yönde konuşmanın daha yararlı olacağını düşünerek sözlerine ekledi:

— «Elbette bizim de birtakım görüşlerimiz var.»

Pardaillan:

— «Tamam!» Dedi. «Zaten yapmamız gereken şey de sizin görüşlerinizi tartışmaktır. Siz, Fransa tahtını ele geçirmeyi kuruyor ve bunun için de Eli-

sabeth de France'yle olan evliliğinizden yararlanmak istiyorsunuz. Oysa Fransa ve Fransa Parlamentosu, sizin taht üzerinde hak iddia etmenize hiçbir zaman kulak asmayacaktır!»

— «Siz nereden biliyorsunuz, Mösyö?..»

Pardaillan umursamaz bir tavırla omuz silkti ve:

— «Nasıl bilmem, Majeste,» dedi. «Yıllardan beri ajanlarınız bu gayeye ulaşmanız uğrunda avuçlar dolusu altın dağıtıyorlar. Başarıya ulaşabildiler mi? Her seferinde Parlamento'nun direnciyle karşılaştılar. Bu direnci asla kıramayacaksınız!»

— «İddiamızı kuvvetlendirecek başka haklarımız olmadığını ne biliyorsunuz?»

— «Madam Fausta'daki belgeyi mi kastediyorsunuz?.. Ondan da bahsedelim... Ve diyelim ki o belgeyi ele geçirerek açıkladınız... Bunu yaptığınız anda Paris'in ve bütün Fransa'nın, Navarre Kralı Henri'yi Kral olarak tanıyacağından şüphe etmeyiniz!»

Kral şaşkınlık içinde:

— «O nasıl olur?» Dedi.

Pardaillan soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Majeste, görüyorum ki casuslarınız, Fransa halkının psikolojik durumunu size yanlış anlatmışlar... Fransa, bir avuç gözü doymaz kimse tarafından soyulup soğana çevrilmekten bezmiştir... Fransa açlıktan kurtulmak, rahat etmek barışa ve huzura kavuşmak istiyor... Bunun için Henri de Navarre'yi, protestan olduğu hâlde bile Krallığa kabule hazırdır. Hele Henri, katolikliği kabul ederse Fransa, onu Kral yapmakta bir an bile tereddüt etmeyecektir. Kral Henri henüz kararını vermiş değil, ama siz bu belgeyi açıklar açıklamaz, o da katolik olacak, Paris kendisine kapılarını açacak ve yeni Kralını alkışlayacaktır!»

— «Demek ki sizce bizim amaçlarımızın gerçekleşmesine imkân yok?..»

Pardaillan sâkin bir tavırla:

— «Bence siz, hiçbir zaman Fransa Kral'ı olamazsınız,» dedi. Philippe Yavaşça sordu:

— «Neden?..»

Pardaillan, gözlerini Kral'a dikti ve sarsılmaz bir metanetle:

— «Majeste,» dedi. «Fransa, bir ışık ve neşe ülkesidir. Orada yaşayabilmek için açık kalplilik, namusluluk, cesaret, yiğitlik ve bütün Şövalyece nitelikler, teneffüs edilen hava kadar lüzumludur. Fransa, hayat dolu; güzel ve asîl herşeye, yâni aşk uyandıran, hayatı sevdiren herşeye bağrını açan bir ülkedir. Böyle bir memleketi idare edecek Kralın da bu erdemlere sahip, yakışıklı, nazik, cesur ve yürekli bir adam olması gerekir.»

Philippe samimî bir tavırla sordu:

— «Peki, ben bu Kral olamaz mıyım?»

Pardaillan hayret içinde:

— «Siz mi, Majeste?» Diye sordu. «Ayak bastığınız yerde ocaklar sönüyor ve yüzlerce insan yanıyor, nereye gitseniz, düşüncelere bile hükmetmek iddiasında bulunan ve insanları korkunç bir baskı altında inleten Engizisyon'unuzu da beraber götürüyorsunuz. Aynada kendinize dikkatlice bakınız Majeste... Bu asık yüzünüz, en iyimser insanların bile neşesini kaçıırır. Fransız'lar, sizin Hollanda'yı ne biçim idare ettiğinizi biliyorlar... Siz, bizim neşe ve ışık ülkemize, karanlık ve ölümden başka bir şey getiremezsiniz... Hayır, hayır Majeste... Sizin Krallığınıza belki İspanya katlanır ama, Fransa hiçbir zaman boyun eğmez.»

Philippe dişleri arasından söylendi:

— «Çok açık yüreklilikle fakat sert konuşuyorsunuz, Mösyö...»

Pardaïllan'ın yüzünde yine aynı samimî şaşkınlık ifadesi belirdi:

— «Niçin?.. Ben, Fransa Kralı'yla da sizinle olduğu gibi açık yüreklilikle konuşurum... O, bunu hiç garipsemez... Hattâ takdir eder... Fakat sizinle anlaşmamız zor; çünkü aynı dili konuşmuyoruz. Fransa'da da böyle olacak... Ne siz halkı anlayabileceksiniz, ne de halk sizi anlayabilecek... İyisi mi, olduğunuz yerde kalın Majeste...»

Philippe, soğuk bir gülümsemeyle:

— «Emin olunuz ki bu sözleriniz üzerinde düşüneceğim,» dedi. «Şimdilik size, lâyük olduğunuz muameleyi yapmak isterim... Yarın yapılacak dinî törende, dinsizlerin yakılışını seyretmek istemez misiniz?..»

— «Gelemeyeceğim için özür dilerim Majeste... Biraz duygulu, sınırlı olduğum için bu çeşit şeylerden iğrenirim.»

Philippe, kendisinden beklenilmeyecek bir nezaketle:

— «Vah vah, pek yazık!» Dedi. «Maksadım sizi eğlendirmektir. Biz vahşi İspanyol'ları hoşlandıran bu gibi gösteriler, Fransız'ların duygulu yüreklerini incitebilir. Acaba boğa güreşleri için de aynı tiksintiği duyar mısınız?»

— «Yoo, Majeste... Bakın, boğa güreşi hoşuma gider. Bana Endülüs'te çok ünlü bir boğa güreşçisinin bulunduğundan bahsetmişlerdi.»

Pardaïllan bu son cümleyi, Kral'a dikkatle bakarak söylemişti. Kral sâkin:

— «Don Cesar mı?» Dedi. «İşte, öbür günkü güreşe gelerseniz, kendisini görürsünüz. Öyle mütlük

bir şey seyredeceksiniz ki eminim, hayran olacaksınız.»

Kral bu sözleri Pardaillan'ın da farketdiği bir tuhaflıkla söylemişti. Şövalye umursamadan cevap verdi:

— «Majestenize bana bahsettikleri şereften ötürü teşekkür ederim. Bu boğa güreşini kaçırmayacağım!..»

— «O hâlde güle güle, Mösyö... Navarre Kralı'nın istekleri konusunda vereceğim cevabı size bildiririm... Pazartesi günkü boğa güreşini unutmayın... Çok garip bir şey seyredeceksiniz, çok garip!..»

Pardaillan, selâm vermek üzere eğilirken düşündü:

«*Vay canına!.. Acaba herif benim için bir tuzak mı hazırladı?.. Ne olursa olsun! Pardaillan bu zalimden çekindi dedirtmeyeceğim!*»

Ve doğrularak parıldayan gözlerle Kral'a baktı:

— «Unutmam Majeste!..» Dedi.

İçinden de: «*Sen de benim sana verdiğim dersleri kolay kolay unutmazsın ya!*» Dedi. Sonra sert adımlarla dış salona yöneldi. Hemen arkasından, İkinci Philippe'nin yaptığı bir işaret üzerine Barba Roja da yürümeye koyulmuştu. Kızıl Sakal, efendisinin yanından geçerken bir an durdu. Kral mırıldandı:

— «Şuna adamakıllı bir ders ver!.. Herkesin önünde onu gülünç bir duruma sok!.. Fakat sakın öldüreyim deme!..»

Çam yarması gibi adam, Pardaillan'ın arkasından seğırtirken kendi kendine homurdandı:

«*Şu Kral'ın düşündüğüne bak! Herifi gırtlaktan yakalayıp tavuk gibi boğuvermek veya bir - iki hançer ya da kılıç darbesiyle temizlemek varken ona ders verecekmişim!.. Haydi ders vermek neyse... Onu*

anladım... Fakat gülünç etmek nasıl olur?.. Ne yapayım da herif gülünç olsun?..»

Kızıl Sakal çıkınca Kral ayağa kalkıp kalın kapının arkasına gitti ve kanadı yavaşça aralayarak dışarıda olup bitecekleri gözetlemeye koyuldu.

Pardaillan, birinin kendisini gölge gibi adım adım izlediğini farketmemiş görünüyordu... Şimdi bulunduğu yer, çıplak denecek kadar eşyasız, uzun bir salondu. Duvar diplerine sıralar yerleştirilmişti ve mabeyinciler, asîlzâdeler, muhafız subayları, hademeler, salonu doldurmuştu. Bu kalabalığın bir kısmı sıralara oturmuş, bir kısmı pencere önlerinde ayakta duruyor, birtakımı da gruplar hâlinde konuşuyordu. Salona açılan kapıların bazısının önünde muhafızlar, bazısının önünde de hademeler bekliyordu. Ara sıra salondan papaz kılıklı biri geçince oradakilerin hepsi eğiliyordu. Çünkü Kral, herkesten, din adamlarına saygı göstermesini isterdi.

Pardaillan salondan geçerken bir pencerenin önünde, Fausta'nın emrinde çalışan üç muhafızı gördü. Kendi kendine:

«Ooo Maşallah!..» Diye mırıldandı. *«Bizim üç ah-bap çavuşlar da burada... Herhâlde Madam Fausta'yı bekliyorlar... Ama ortalıkta Bussi ile şu bizim Mösyö Peretti'nin yeğenini göremiyorum!..»*

Yoluna devam etti ve herkesin mırıltı hâlinde konuştuğu salonu birkaç defa dolaştı.

Birdenbire kulağının alıştığı mırıltıların kesildiğini ve ortalıkta çıt çıkmadığını farketti. Bu yetmiyormuş gibi salondakilerin hepsi dehşetten donakalmıştı. Pardaillan bir sürü heykel arasında geziniyor gibiydi. Şövalye bu işten hiçbir şey anlayamadıysa da mesele çok basitti: Başlangıçta, Pardaillan'ı adım adım takip eden Kızıl Sakal'ı kalabalıkta kimse far-

kedememiş, fakat herif Şövalye'nin peşinde salonu birkaç defa dolaşınca herkes meseleyi anlamıştı. O zaman kulaktan kulağa bir fısıltı dolaşmıştı. Ne olacağını kimse bilemiyordu ama, Kızıl Sakal'ın Şövalye'yi Kral'ın emri üzerine izlediğini ve bu işin sonunun hayır göstermediğini herkes sezmişti.

Şimdi salondakiler, duvarlara doğru çekilmiş, gözlerini Pardaillan'a dikmişlerdi. Şövalye bu durumu farketmekle beraber aldırmadı ve kapılardan birine doğru sâkin sâkin yürüdü.

Kapının önünde bir subay dimdik duruyordu. Şövalye'nin arkasında yürüyen Barba Roja'nın verdiği bir işaret üzerine subay, yolu kılıcıyla kapadı ve:

— «Monsenyör, buradan geçmek yasaktır!..» Dedi.

Pardaillan:

— «Yaa!..» Dedi. «Şu hâlde bana nereden çıkılabileceğini lütfen gösterir misiniz?..»

Subay bütün kapıları göstererek anlaşılmaz bir işaret yaptı. Şövalye bir şey söylemeyerek başka bir kapıya yöneldiyse de burada da subaylardan biri yolunu kesti ve kendisine geçemeyeceğini bildirdi. Pardaillan hafifçe kaşlarını çattı. Şöyle omuzunun üstünden arkasına doğru göz ucuyla bir baktı. Kızıl Sakal, bu bakışı farketmedi bile. Pardaillan'ı nasıl gülünç edeceği düşüncesine o kadar dalmıştı ki bir şey görmesine imkân yoktu. Şövalye'ye gelince:

«Acaba bu herifler beni alaya mı aldılar?» Diye düşündü. «Öyle bir şey varsa birazdan hepsinin gülümsemesi dudağında donar kalır!.. O zaman da gülme sırası bana gelir...»

Bu sırada Pardaillan, Fausta'nın üç muhafızının yanından geçiyordu. Montsery, Chalabre ve Sainte-Maline, Şövalye'ye yaklaştılar. Sainte-Maline kısık bir sesle:

— «Mösyö de Pardaillan,» dedi, «sizin can düşmanınız... Fakat anladığımızı göre burada size kalış bir oyun oynamak istiyorlar...»

Şövalye umursamaksızın:

— «Yaa!..» Dedi.

— «Evet, Mösyö de Pardaillan! Fakat biz, bir yurttaşımızın gülünç edilmesine göz yumamayız...»

Montsery de ilâve etti:

— «Hele bu yurttaşımız sizin gibi yiğit bir adam olursa...»

Sainte-Maline:

— «Bize ihtiyacınız olursa, sizin yanınızda şu yabanilere hadlerini bildirmekten şeref duyacağız!» Dedi.

Pardaillan bu sözlerden hoşlanmıştı:

— «Mösyöler,» diye cevap verdi, «bu hareketinizi takdirle karşılarım. Bana yapmak istediğiniz yardımı alacak hanenize kaydediyorum ve unutmayacağım. Fakat bir yurttaşımızın gülünç edileceği düşüncesi sizi üzmesin... Burada biraz sonra biri pek gülünç duruma düşecek ama, size söz veririm ki bu kişi ben olmayacağım...»

Sainte-Maline yardım konusunda fazla ısrar etmedi:

— «Nasıl arzu ederseniz...» Dedi.

Chalabre de ilâve etti:

— «Herhâlde emrinize hazır olduğumuzu ve ilk fırsatta yardımınıza koşacağımızı bilmenizi isteriz!..»

Birbirlerini gayet nazik bir şekilde selâmlayıp ayrıldılar... Şövalye, birdenbire birisinin, arkadan ayağına bastığını hissetti ve kısık kahkahalar duydu. Hızla döndü. Kızıl Sakal'ın adamakıllı şaşırarak faltaşı gibi açılmış gözleriyle kendisine baktığını gördü.

Çam yarması, farkına varmadan, Şövalye'nin ayağına basmıştı. Fakat bu tesadüf, adamın kocaman kafasında bir zekâ ışığının parlamasına sebep olmuştu. Kızıl Sakal eliyle alnına vurup homurdandı:

— «Hay Allah kahretsin, nihayet buldum!.. Şimdi iyi güleceğiz işte!..»

Pardaillan soğuk ve alaycı gülümsemesiyle ona bir baktı. Barba Roja, kendinden emin bir adam tavrı takınarak, bu bakıştan çekinmediğini belirtti. Şövalye gayet nazik bir dille:

— «Affedersiniz!» Dedi. «Canınızı acıtmadım ya?..»

Ve kalabalığın gülüşleri arasında gezinmesine devam etti. Bu sırada Kral'ın odasına açılan kapının önünden geçiyordu. Kanadın aralık olduğunu ve Kral'ın kendisini gözetlediğini sezince, gözlerinde müthiş bir ışık yandı.

Bu arada, Barba Roja, birkaç defa daha arkadan Pardaillan'ın ayağına basmıştı. Şövalye döndü ve yine aynı nazik gülümsemesiyle:

— «Ah ben de ne beceriksizim!» Dedi. «Boyuna ayağınıza basıyorum galiba...»

Yeniden gezinmeye devam edecekti ama, bu sefer Kızıl Sakal'ın yumruğu omuzuna indi. Hem öyle bir ağırlıkla indi ki Şövalye hafifçe sendeledi. Eğer Barba Roja Pardaillan'ı daha önceden tanımış olsaydı bu kadar az mukavemetle karşılaşmasına şaşması gerekirdi. Oysa Şövalye'yi tanımıyordu ve onun sendelediğini görünce, kendi korkunç kuvvetine güveni bir kat daha arttı. Kendi ayarında bir rakip bulamamış olmanın verdiği küçümseme duygusuyla Pardaillan'ı hemen yine bırakınca, Şövalye tekrar sendeledi. Bu durum salondakilerin gülmelerine sebep olduktan başka İkinci Philippe'nin sâdık köpeğinin de pek ho-

şuna gitti. Bu arada etraftan birkaç alkış yükseldi. Saraylılar, Kızıl Sakal'ın Kral'dan emir almadan hiçbir şey yapamayacağını bilirlerdi. Şimdi onu alkışlamak demek, Kral'a yaranmak demek değil miydi? Böyle bir fırsatı kim kaçırdı?..»

Pardaillan sanki incinmiş gibi omuzunu oğuşturdu ve Kızıl Sakal'a hayranlıkla bakarak:

— «Tebrik ederim, Mösyö!» Dedi. «Müthiş bir yumruğunuz var!»

Bu tavır ve sözler, etraftakileri daha beter güldürdü. Derken Kızıl Sakal, elinde abanoz ağacından bir asa ile dolaşan hademelerden birini çağırdı ve adama asayı yerden kırk santim kadar yüksekte, yatay olarak tutması emrini verdi.

Hademe, emri yerine getirmek için eğilirken Barba Roja da bütün bu hazırlıkları ilgiyle takip eden Pardaillan'a dönerek sert bir tavırla:

— «Mösyö!» Dedi. «Ben sizin bu asanın üstünden atlayacağınıza dair bahse girdim!»

Pardaillan, şaşkın bir tavırla bıyığını burarak sâf bir edâ ile sordu:

— «Bu asanın üstünden mi?.. Sahi mi?..»

— «Bu kadarcık bir iş için bana bahsi kaybettirmezsiniz herhâlde, değil mi?..»

Pardaillan daha şaşkın:

— «Öyle ya!.. Bu kadarcık bir iş!..» Dedi.

Barba Roja, Şövalye'ye doğru bir adım attı. Hadenenin vahşi bir sevinç gülümsemesiyle tuttuğu asayı gösterdi ve tehdit eden bir edâ ile:

— «Atlayınız Mösyö!..» Dedi.

Şövalye'nin görünüşü o kadar acıklıydı ki kalabalıktan bağırılmalar duyuldu:

— «Atlayacak!»

— «Hayır atlamayacak!..»

— «Bir meteliğe karşı yüz düka altınına bahse girerim ki atlayacak!..»

— «Giriyorum!..»

— «Atlamayacak!.. Atlamak istese bile korkudan bacakları tutmayacak!..»

Kızıl Sakal tekrarlıyordu:

— «Atlayın, Mösyö!»

Pardaillan gayet ürkek bir tavır takınarak sordu:

— «Ya atlamazsam?»

Barba Roja, kılıcını eline alarak soğuk bir tavırla:

— «Sizi bununla şişleyiveririm!» Dedi.

O zaman Pardaillan, yüzünde büyük bir sevinç gülümsemesiyle mırıldandı:

— «Hah, şöyle!..»

Ve aynı anda o da kılıcını çekti.

Sarayın bekleme salonunda bir düello!.. Bu, duyulmadık, görülmedik, akla gelmedik bir olaydı ve böyle bir olayı ancak Barba Roja yaratabilirdi.

Bu müthiş dev, yalnız kuvvetiyle değil, İspanya'nın en usta kılıç kullananlarından biri olarak da ün salmıştı. Etraftakiler hemen geniş bir çember hâlinde açıldılar. Beri yanda, kapısının aralığından bakan İkinci Philippe de sevincinden yerinde duramıyordu. Nasıl sevinmesindi?.. Pardaillan korkak rolünü o kadar mükemmel oynamıştı ki salondaki kalabalık da, Kral da, artık Kızıl Sakal'ın şu terbiyesiz Fransız'a iyi bir ders vereceğinden zerre kadar şüphe etmiyorlardı.

Asayı tutan hademe de bir kenara çekilmek istemişti. Fakat zaferinden emin olan Kızıl Sakal:

— «Kıyırdama! Mösyö şimdi atlayacak!..» Diye bağırdı.

Aynı anda, iki düşman göz göze geldi.

Ve düello çok kısa bir süre, âdeta şimşek hızıyla olup bitti. İki kılıç, henüz iki defa çatışmıştı ki Barba Roja'nın kılıcı birdenbire elinden fırlayıp havaya uçtu ve dehşetten donup kalmış kalabalığın ortasındaki boşluğa düştü. Pardaillan gayet soğuk bir tavırla:

— «Kılıcınızı elinize alın, Mösyö!» Dedi.

Kızıl Sakal, yerdeki kılıcına doğru koştu. Bu işin kötü bir tesadüf neticesi başına geldiğinden emindi. Böyle bir şeyin bir daha tekrarlanmasına imkân mı vardı?..

İki kılıç tekrar çatıştı ve ikinci bir defa çam yarmasının elinden fırlayıp havada uçarak mermer zeminin üstüne düşerek iki parça oldu!..

Barba Roja, hançeri elinde Şövalye'ye saldırarak:

— «Şeytan canını alsın!» Diye uludu...

Pardaillan kılıcını yıldırım hızıyla sağ elinden sol eline geçirdi. Boş kalan eliyle, Barba Roja'nın havaya kalkan elini bileğinden kısıkrak yakaladı. Kendini hiç zorlamadan ve dudaklarından korkunç gülümsemesini eksik etmeden sıktı... Sıktı... Kızıl Sakal, kurtulmak için bütün gücünü harcadı. Fakat müthiş kıskaçtan kurtulamadı ve ortalığa çöken ölüm sessizliği içinde can acısıyla inledi. Cansızlaşan parmakları açılıverdi. Hançer elinden fırladı ve mermer zemine dikine düşerek kırıldı.

O zaman Pardaillan, sol eliyle kılıcını kınına sokarken sağ eliyle de çam yarmasının kolunu arkaya büktü. Bu müthiş kuvvet altında, kemiklerinin çatırdadığını hisseden Kızıl Sakal, belini bükme zorunda kaldı. Şövalye, herifi ileriye doğru itti. Şaş-

kınlığından âdeta dili tutulan hademe, yerde oturmuş iki eliyle asayı tutuyordu. Şövalye, Kızıl Sakal'a asayı gösterdi:

— «Atla!..» Dedi.

Barba Roja son bir gayretle debelenmeye kalkıştıysa da Şövalye gürlledi:

— «Atla!.. Yoksa kemiklerini kırarım!..»

Ve bu sözü Kızıl Sakal'ın korkunç iniltisi takip edince bu sahnenin seyircileri, tehdidin boşuna olmadığını anladılar.

Pardaillan'ın demirden kıskaç gibi sıkkan elinin tazyiki altında kolunun kırılacağını anlayan Barba Roja, can acısından ve utançtan kırışıp mosmor kesilmiş bir yüzle belli belirsiz bir şeyler mırıldanarak atladı...

Pardaillan, herifi amansızca geri döndürdü ve bu defa da ters yönde atlattı.

Şimdi yüzlerini tam Kral'ın oda kapısına çevirmiş bulunuyorlardı.

Barba Roja, nefes nefese hırıldayıp inliyordu. Yüzü ter içinde kalmıştı; gözleri yuvalarından uğramış gibiydi. Hâlerinden son derece bitkin olduğu belliydi.

Şövalye, o zaman herifin kolunu bıraktı. Fakat bu defa da sakalından tutarak, arkasına bakmadan, bir kelime bile söylemeden, bir hayvan sürükler gibi yarı baygın insan azmanını Kral'ın odasına doğru sürükledi.

İkinci Philippe, Şövalye'nin geldiğini görünce kapının arkasından çekilebilecek kadar fırsat bulmuştu. Yoksa, Şövalye'nin bir tekmede ardına kadar açtığı kanat, suratını darmadağın edecekti.

Pardaillan, kapıyı ardına kadar açık bırakarak Kral'ın odasına bir adım attı. Baygın Kızıl Sakal'ı

bir itişte Kral'ın ayaklarının dibine fırlatıp attıktan sonra etrafı çınlatan bir sesle:

— «Majeste!» Diye bağırdı. «Bu terbiyesiz hayvanı size getiriyorum. Bir daha sefere yanında terbiyecisi olmadan başıboş salıvermeyin! Bir kere daha bana böyle soğuk şakalar yapmaya kalkarsa sakalının kıllarını teker teker yolarım!..»

Ve şaşkınlıktan donakalmış kalabalığa şimşekler çakan gözlerle bakarak çıktı, gitti.

O zaman Espinosa, hayretinden âdeta taş kesilen Philippe'nin kulağına şunları fısıldadı:

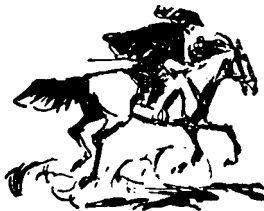
— «Ben size dememiş miydim, Majeste?.. Şimdi beni davranışlarımda serbest bırakacaksınız, değil mi?..»

— «Hakkınız varmış, Başyargıç... İstedığınız gibi yapın!»

Kral, bu sözleri hiddetten titreyen bir sesle söylemişti. Sonra hayret ve dehşetle yerde yatan Kızıl Sakal'a baktı:

— «Ne yaman adammış şu Pardaillan!» Dedi. «Zavallı Barba Roja'yı pestile çevirdi!..»

Salondaki asîlzâdeler ve subaylar, kendilerine geldikleri ve Kral'a bu kadar ağır hakaret eden adamı kovalama kararını verdikleri vakit iş işten geçmiş, Pardaillan ortadan kaybolmuştu.

BELGE

Espinosa, Fausta'yı Kral'ın huzurundan çıkarırken:

— «Madam!» Demişti, «mümkünse beni birazcık odamda bekleyiverin... Kral'la başlamış olduğunuz konuşmaya, bıraktığınız yerden benimle devam edersiniz... Belki de anlaşıyoruz...»

Fausta, Engizisyon Başyargıcı'na dikkatle baktı:

— «Yanımda bir kimse bulundurabilirim değil mi?..» Diye sordu.

Espinosa hemen cevap verdi:

— «Şurada sizi bekleyen Kardinal Montalte'nin bulunması yeter sanırım... Muhafızlarınıza gelince onların önünde böyle önemli bir konuşmayı yapamayız, sanırım!..»

— «Haklısınız, Başyargıç, Montalte'nin hazır bulunması yeter...»

— «Şu hâlde birazdan geliyorum!..»

Espinosa bu sözleri söyledikten sonra orada bekleyen, Domenico tarikatından bir rahibe bir işaret yaptı. Rahip Fausta'ya yaklaştı:

— «Sayın Prenses, rehberliğimi kabul etmeye tezzül buyururlarsa kendilerine yol göstereyim!» Dedi.

Fausta, salonda bekleyen üç muhafıza kendisini bir müddet daha orada beklemelerini tembih etti. Sonra kalabalık arasında yol açan rahibin peşinden Montalte ile birlikte yürüdü. Fakat Kardinal henüz bir-iki adım atmıştı ki omuzuna bir el dokundu. Montalte döndü ve boğuk bir sesle:

— «Sen misin, Hercule Sfondrato?.. Ne istiyorsun?..» Diye sordu.

Sfondrato :

— «Benim, Montalte!.. Bekleliyordun değil mi?..» Dedi.

Montalte hançerinin kabzasını sıktı. Fakat Sfondrato:

— «O oyuncuğı bırak!..» Dedi. «Seninle konuşmak istiyorum. Birbirimize söyleyecek bir sürü ilgi çekici lâflarımız var...»

Montalte sinirli sinirli ve aceleyle:

— «Şimdi böyle şeylerle uğraşacak vaktim yok!.. Daha önemli işlerim var!» Dedi.

Ve Sfondrato'yu orada bırakarak Fausta'nın peşinden seğırtmek istedi. Fakat Ponte-Maggiore kendisini omuzundan sımsıkı yakalamıştı; öfkeden bembeyaz olmuş yüzüyle:

— «Şimdi benimle geleceksin Montalte!» Diyordu. «Gelmemeye kalkarsan vallahi seni şu kalabalığın önünde tokatlarım!»

Elini kaldırmıştı. Neredeyse vuracaktı. Mosmor kesilen Kardinal:

— «Peki!» Dedi. «Geliyorum. Fakat kendini kolla!..»

Ve Dük'ün yanında yürüdü.

Böylece Fausta'yı da belki kendisine en fazla ihtiyacı olduğu bir anda yalnız bıraktı. Fausta, rahibin peşinden yürümüş, bir kapıdan koridora çıkmış, elli adım kadar sonra ikinci bir kapıdan geçerlerken, birdenbire Kardinal'in birlikte gelmediğini farkederek rahibe sormuştu:

— «Kardinal Montalte nerede?..»

Rahip gayet sâkin cevap verdi:

— «Biz koridora girerken kendisine bir asîlzâde yaklaştı. Herhâlde önemli bir şey söyleyecekti!.. Çünkü bizi bırakıp, onunla beraber gitti...»

— «Yaa?!..»

Fausta, o sırada girdiği büyükçe bir odayı gözden geçirdi. Burası, birkaç koltuk ve bir masa ile döşenmişti. İki duvardaki büyük raflar baştan başa kitapla doluydu. Giriş kapısının tam karşısında ufak bir kapı daha görünüyordu. Prenses, hiç çekinmeden yürüdü ve kapıyı açıp baktı. Küçük bir oda gördü. Renkli camlı ufak bir pencereden giren loş ışığın aydınlattığı bir oda... Sonra yine gerisin geri döndü. Büyük odaya geldi. Pencerenin önüne gitti. Bu pencere, sarayın iç avlusuna açılıyordu. Fausta'nın içinin rahat olmadığını rahip de sezmişti:

— «Emrederseniz, gidip Kardinal'i arayayım!» Dedi.

— «Fena olmaz! Size zahmet olacak ama...»

Rahip, saygılı bir tavırla eğilerek çıktı ve kapıyı açık bıraktı. Tâ ilerideki koridorun kapısı da açıktı ve bu kapının önünden gelip geçenler görünüyordu. Fausta bunları görünce biraz rahatlardı ve koltuklardan birine oturup beklemeye koyuldu. Böylece birkaç dakika geçti. Sonra rahip, tekrar koridorun başında göründü ve nihayet odaya girerek kapıyı kapadı.

— «Kardinal hazretlerini her yerde aradım, bulamadım!» Dedi. «Galiba o asîlzâde ile birlikte saraydan çıkmışlar!..»

Fausta birdenbire ayağa kalktı:

— «Şu hâlde ben gideyim!..» Dedi.

— «Peki, Monsenyör Başyargıç'a ne diyeyim, efendim?..»

— «Burada kendimi emniyette görmediğim için

gittiğimi ve konuşmamızı başka bir zamana bıraktığımı söylersiniz...»

Ve emreder bir sesle sözlerine ekledi:

— «Beni götürün, rahip efendi!..»

Rahip, kapının önünden ayrılmıyordu. Derin bir saygıyla eğilerek:

— «Acaba sayın Prenses hazretlerinden bir lütuf rica edebilir miyim?..» Dedi.

Fausta hayretle sordu:

— «Siz mi? Ne isteyeceksiniz bakayım?..»

— «Çok önemli bir şey değil, Madam!.. Koynunuzda taşıdığımız kâğıda bir göz atacağım, o kadar...»

Fausta sapsarı kesildi: «Yakalandım!» Diye düşündü. Sonra birden sordu:

— «Ya razı olmazsam!»

— «O zaman, kâğıdı kendi elimle almak zorunda kalırım!»

Fausta birdenbire elini koynuna götürdü. Üstüne doğru yürüyen rahiple arasında iki adım kaldığı vakit elini şiddetle havaya kaldırdı. Bu elde küçük bir hançer pırıldamıştı ve kadın hırçın bir sesle söyleniyordu:

— «Bir adım daha atarsan mahvolursun!.. Hançerimin ucu, ânında öldüren korkunç bir zehire bulanmıştır! Çabuk kapıyı aç!..»

Rahip olduğu yerde kalakalmıştı. Fakat dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme geziniyordu. Fausta bu gülümsemeyi farkederek çevresine bakındı ve etrafta kendilerinden başka kimse olmadığını görünce ileriye bir adım attı:

— «Çekil yolumdan diyorum! Yoksa şimdi hançeri saplarım!..»

— «Benim gibi zararsız bir kilise hizmetkârının canına kıymaya gönlünüz nasıl razı olacak, madam?..»

— «Kapıyı aç diyorum!..»

— «Açıyorum, madam, açıyorum!..»

Rahip böyle diyerek bir yandan da, yapmacık bir beceriksizlikle, bir türlü kapının mandalını çeviremez görünüyordu. Fausta:

— «Alçak! Hâlâ ne bekliyorsun?..»

Diyerek şimşek hızıyla elini kaldırdı. Fakat aynı anda arkasından iki kuvvetli el, hançeri tutan bileğini yakaladı. Fausta, direnmenin boşuna olduğunu anlayarak geriye döndü ve dev yapılı iki rahip tarafından tutulduğunu gördü.

Gözleriyle odayı araştırdı. Hiçbir değişiklik yoktu. Küçük odaya açılan kapı, yine kapalıydı. O hâlde bu iki adam nereden girmişlerdi?.. Demek ki buranın gizli bir kapısı daha vardı!.. Fakat artık bu nokta önemli değildi. Her ne pahasına olursa olsun, buradan yakayı sıyırmak lâzımdı... Buna karar verince, hançeri yere bıraktı. Hançer düşer düşmez, rahipler onu kaşla göz arasında kaybediverdiler. Sonra Fausta'yı bırakıp geriye çekildiler ve ellerini, cüppelerinin geniş yenlerinin içinde kavuşturarak, dualar mırıldanmış gibi bir tavırla durdular. Rahip Hercule Sföndrato tekrar saygıyla eğilerek:

— «Prenses hazretleri kendilerine karşı zor kullandığım için beni af buyursunlar!» Dedi. «Benim aslında bir hiç olduğumu ve sadece üstlerimin verdiği emirlere harfi harfine itaat ettiğimi elbette takdir edeceklerdir.»

Fausta ne kızdı, ne de ümitsizliğe kapıldı. Alay ve hakaret dolu bir edâ ile başını salladı. «*Rahip doğru söylüyor...*» Diye düşündü. «*Bunlarla konuşmakta*

ne fayda var? Efendileriyle konuşmak lâzım... Fakat bu efendi kim olabilir? Herhâlde Kral olamaz... Kral isteseydi, beni kısa yoldan tevkif ettiriverirdi... Hayır... Bu darbeyi vuran Espinosa'dır... Onunla konuşmam lâzım...»

Sonra rahibe dönerek soğukkanlılıkla sordu:

— «Benden ne istiyorsunuz?»

Rahip:

— «Demin arzetmiştim, Madam... Belgeyi istiyorum...» Cevabını vererek eliyle Fausta'nın koynunu gösterdi.

Fausta:

— «Bunu zorla da olsa ele geçirmek emrini aldınız, değil mi?..» Diye sordu. Rahibin cevabı şu oldu:

— «Prenses hazretleri beni böyle bir saygısızlığa başvurmak zorunda bırakmayacağınızı umarım...»

Fausta sinirli bir hareketle kâğıdı koynundan çıkardı ve rahibe uzatmadan söylendi:

— «Size kâğıdı vermeden şu soruma cevap verin! Sonra beni ne yapacaksınız?..»

— «Sonra tamamen serbest olacaksınız, Madam!..»

Fausta rahibin gözlerinin içine baktı:

— «İsa adına yemin eder misiniz?..»

Arkasından tiz bir ses:

— «Yemine ne lüzum var?» Dedi. «Ben size söz veriyorum... Yetmez mi?..»

Fausta birden geriye döndü ve gizli bir kapıdan sessizce içeriye girmiş olan Espinosa ile karşılaştı. O zaman Fausta, odayı çınlatan bir sesle ve tepeden bakışla:

— «Sizin sözünüze inanılır mı Kardinal?..» Dedi. «Bir köle gibi hareket ediyorsunuz?..»

Espinosa korkunç bir soğukkanlılıkla cevap verdi:

— «Neden şikâyet ediyorsunuz madam?.. Ben, sizin bize karşı kullandığınız usulü, size uygulamaktan başka bir şey yapmadım... Montalte bu belgeyi benim iznimle size emanet etmişti... Onu bize geri vermeniz lâzımdı. Halbuki siz, bize ait olanı yine bize satmaya kalktınız ve bu tasarınızda muvaffak olmayınca da vermediniz... Belki de başkalarına satabileceğinizi düşündünüz... Sizin usulünüz daha mı asilce Madam?..»

Fausta, karşısındakini küçümseyen bir edâ ile:

— «Dedim ya!» Dedi. «Sizde bir köle ruhu var... Bir kadına karşı zor kullanıyor, sonra da kendisine hakaret ediyorsunuz!..»

Espinosa omuz silkti ve gittikçe sertleşen bir sesle:

— «Bunlar lâf, Madam!» dedi. «Şunu iyice bilin ki Kutlu Engizisyon'un yapmak istediklerine engel olmaya kalkışanlar mahv olur. Kadın, erkek, kim olursa olsun, merhametsizce başı ezilir... Haydi madam, bize ait olan şu belgeyi veriniz ve yaptığınız bu saçma hareketi şiddetle cezalandırmadığından dolayı da sizi himayesine almış olan Kral'a teşekkür ediniz!..»

Fausta:

— «Kabul!» Dedi. «Fakat yemin ederim ki bana yaptığınız hakaretleri pahalı ödeyeceksiniz!..»

Espinosa belgeyi alarak:

— «Bunlar boş tehditler Madam!..» Dedi. «Ben devletin iyiliğine çalışıyorum ve Kral, yaptığımı ancak takdir eder... Bu belge için de Mösyö de Pardailan'a çok teşekkür etmemiz lâzım... O olmasaydı bel-

geyi şimdi ele geçiremeyecektik... Kendisini ilk görüşümde teşekkürlerimi söyleyeceğim...»

Tam bu sırada alaycı bir sesle:

— «Öyleyse hemen söyleyin!..»

Fausta ile Espinosa, aynı anda kapıya döndüler ve Pardaillan'ı kanada dayanmış alaycı bir gülümseyişle kendilerini seyreder bir durumda gördüler. Bu işe ne Fausta, ne de Espinosa şaştı. Yalnız, kadının gözlerinde hemen yanıp sönen bir ışık belirdi. Espinosa ise hafifçe kaşlarını çattı... Hepsi bu kadar... Hercule Sfondrato ile diğer iki iri rahip bakıştılsa da efendilerinden emir almadan hiçbir harekete kalkışmaya alışık olmadıkları için yerlerinden kıpırdamadılar... Yalnız iki dev rahip, her ihtimale karşı hazır bir tavır takındı. Nihayet Espinosa tabii bir tavırla sordu:

— «Ooo, hoş geldiniz Mösyö de Pardaillan... Nasıl oldu da buraya girebildiniz?»

Pardaillan en tatlı gülümsemesiyle:

— «Kapıdan girdim, Mösyö, kapıdan!..» Dedi. «Allahtan, kapıyı kilitlemeyi unutmuşsunuz da onu kırmak zahmetine katlanmama lüzum kalmadı...»

— «Kapıyı mı kıracaktınız?.. Allah Allah... O da neden?..»

— «Şimdi size hem onu, hem de Madamla yaptığınız şu konuşmaya nasıl olup da karışmak zorunda kaldığımı anlatacağım! Sanırım bu iki noktayı merak ediyorsunuz değil mi?..»

Espinosa:

— «Sizi dinliyorum Mösyö!» Dedi.

Tam bu sırada iki rahip ya tesadüfen ya da Başyargıç'ın gizli bir emriyle biraz kımıldadıkları için Pardaillan, Espinosa'ya:

— «Mösyö!» Diye söylendi. «Bu iki sayın papaza

rahat durmalarını emredin! Çevremde lüzumsuz hareket olmasından hiç hoşlanmam!..»

Espinosa bir işaret yaptı; iki rahip put kesildi. Pardaillan rahiplere:

— «Hah şöyle!» Dedi. «Sakın bir daha kımıldanayım demeyin, yoksa ben de kımıldanmaya başlasam, pek kıymetli vücutlarınızın zararına olur.»

Sonra Fausta ile Espinosa'ya döndü:

— «Tâ başından anlatayım... Hani şu dev yapılı Kızıl Sakal'ın benimle eğlenmeye kalkışması ve benim de kendisine haddini bildirmemden sonra sarayda kendimi kaybettim... Kapılarınız da hep birbirine benziyor. Koridorlarda salına salına gezerken, bir aralık bu kapının önüne gelmişim... Madamın sesini hemen tanıdım. Kulaklarım pek hassastır. Tabîî, çok ilgi değer konuşmanızı dinlememezlik edemezdim.» Dedi ve Fausta'nın önünde saygıyla eğildikten sonra konuşmasına devam etti:

— «Madam, eğer sizi tuzığa düşürmek ve elinizden, bu kadar değer verdiğiniz belgeyi almak için benim sözlerimden istifade edeceklerini bilseydim, dilimi koparır, yine bir şey söylemezdim. Şövalye de Pardaillan'ın müzevir olduğunu kimse söyleyememelidir. İşte bu yüzden konuşmanıza karışmak zorunda kaldım. Bunun için gerekseydi kapıyı kırmaktan da çekinmezdim.»

Pardaillan, sağ eli şakağında, sol eli kılıcının kabzasında, gülümseyen yüzle konuşurken, Espinosa da şöyle düşünüyordu: «*Bu adam, tabiatın pek seyrek yarattığı insanlardan biri... Bizimle elbirliği ederse kimse bizi altedemez. Fakat kendisini zorla, baskıyla elde etmeye imkân yok.*» «*Bu adamı kendi silâhıyla vurmali. Yâni ona, kendisinden daha Şövalyeye davranmalı. Bu çâre de işe yaramazsa, vücudunu ortadan kaldırmalı...*»

Fausta, Pardaillan'ın sözlerini kendine mahsus haşmet dolu bir edâ ile dinledikten sonra tatlı bakışlarını, Şövalye'ye dikerek âhenkli sesiyle:

— «Söyledikleriniz ve yaptıklarınız size yaraşan şeyler, Şövalye!» Dedi.

Espinosa da:

— «Şövalye'nin, düşündüklerini, yüksek ruhlu insanlar anlamamazlık edemezler!» Diye ekledi.

Pardaillan Espinosa'ya dönerek:

— «Bu sözlerinizin içimi ne kadar rahatlattığını tahmin edemezsiniz, Mösyö!..» Dedi. «Böylece sizden dileyeceğim iki şeyi benden esirgemeyeceğiniz hakkındaki ümidim de kuvvetlenmiş oluyor...»

— «Söyleyiniz, Mösyö de Pardaillan! Bunlar yerine getirilmesi imkânsız şeyler bile olsa, elimden geleni yapacağımdan emin olunuz...»

Şövalye saygıyla eğildi:

— «Bin defa teşekkür ederim Mösyö!» Dedi. «Sizden isteyeceğim şeylerden birincisi bu hanımdan aldığınız belgeyi hemen kendisine geri vermenizdir. Bu sayede beni, yüreğimi ezen bir büyük yükten kurtarmış olacaksınız. İkincisine gelince o da, Madam Fausta'ya, saraydan rahatsız edilmeden çıkacağına dair teminat vermenizdir.»

Fausta, bu sözleri gülümseyerek dinliyordu. Espinosa'nın bu isteklere razı olamayacağından emindi. Fakat Engizisyon Başyargıcı, oradakileri şaşkırtan bir tavırla:

— «Hepsi bu kadar mı, Mösyö?» Diye sordu.

— «Evet, bu kadar Mösyö!»

— «Mösyö de Pardaillan, sizi üzmeyi katiyen istemem. Size olan hayranlığımı ispat etmek için belgeyi derhal geri veriyorum! Buyurun!»

Şövalye ise isteğinin reddedileceğini ve Espinosa'nın gırtlığına basmadan kendisinden bir şey alamayacağını tahmin ediyor olmalıydı ki bu davranış karşısında şaşırıp kaldı:

«*Bu eski kurt, nasıl oldu da böyle birden kuzulaşır mı? Bu işin altında bir şeyler var ama, dur bakalım, şimdi anlatırız!*» diye düşündü. Yüksek sesle Engizisyon Başyargıcı'na teşekkür ettikten sonra Fausta'ya döndü ve kadının yüzüne bakmadan:

— «Buyurun madam, ihtiyatsızlığım yüzünden neredeyse kaybedecek olduğunuz belge!» Dedi.

Fausta da hayret etmişti:

— «Bu belgeyi neden bana veriyorsunuz da, kendiniz alıkoymuyorsunuz?» Dedi. «Fransa'dan İspanya'ya bu kâğıdı elde etmek için gelmediniz mi? Böyle bir fırsatı bir daha nereden ele geçireceksiniz?..»

Pardaillan sinirlenmiş, kaşlarını çatmıştı:

— «Madam,» dedi, «ben bu belgeyi sizin için istedim... Benim, içinden pazarlıklı biri olduğumu imâ ederek bana hakaret etmeyin!.. O güzel aklınızı da kendinize saklayın!»

— «Size hakaret etmeyi aklımdan bile geçirmedim. Fakat Kral Henri'ye verdiğiniz sözü bu gidişle nasıl yerine getireceğinizi de doğrusu merak ediyorum.»

— «Size daha önce de söylemiştim, Madam... Bu kâğıt parçasını siz bana gönül rızasıyla verinceye kadar bekleyeceğim!»

Fausta cevap vermeden kâğıdı aldı ve düşünceli bir hâlde durdu. Şövalye, Espinosa'ya:

— «Size minnettarım Mösyö!» Dedi. «Emin olunuz ki bu minnettarlığım sözde kalmayacaktır.»

Espinosa:

— «Biliyorum Mösyö!» Dedi. «Zaten arzularınızı

yerine getirdikten sonra benim de sizden bir ricam var...»

Pardaillan düşündü: «*Hah şöyle!.. Çıkar baklayı ağzından bakalım! Senin öyle bedavadan dostluk göstermeyeceğini zaten biliyordum!*»

Ve yüksek sesle:

— «Emredin Mösyö... Elimden gelebilecek bir şeye sizi asla kırmam.» Dedi.

Espinosa biraz düşündükten sonra söze koyuldu:

— «Önce sizi şuna inandırmak isterim ki ben, isteğinizi, sizden korktuğum için yerine getirmiş değilim!»

Pardaillan:

— «Sizin gibi bir şahsiyetin, herhangi bir şeyden korkacağına ben de ihtimal vermem!» Dedi.

Espinosa ısrar etti:

— «Fakat sizi, bu dediğime gerçekten inandırmam lâzım!..»

— «Nasıl istiyorsanız öyle yapın, Mösyö!»

Espinosa, yerinden kımıldamadan, ayağıyla bir yaya basınca, bir duvarı kaplayan bütün kitaplık olduğu yerde döndü ve arkasında, ateş etmek için emir bekleyen tüfeklilerle dolu, büyük bir salon belirdi. Başyargıç kısaca:

— «Yirmi tüfekli er ve bir subay!» Dedi.

Pardaillan: «*Vay canına! Ben de kurdun kuzulaştığını sanacak kadar safmışım!*» Diye düşündü ve kendi saflığına gülümsedi. Espinosa ise Şövalye'nin gülümseyişini, yirmi tüfekliyi az bulduğuna vererek:

— «Azdır, biliyorum ama dahası var!» Dedi.

Başyargıç bir işaret yapınca, yirmi tüfekli kenara çekildi. Subay, salonun nihayetindeki bir kapıyı açtı ve kapının arkasındaki koridorun tıklım tıklım in-

sanla dolu olduğu görüldü... Espinosa yine Pardail-
lan'a dönerek:

— «Yüz kişi!» Dedi.

Sonra sâkin bir tavırla adamlarına:

— «Madam Fausta'nın maiyetini getirin!..» Diye
seslendi.

Fausta sâkin bir edâ ile olup bitenleri seyrediyor-
du. Pardaillan'a gelince, kendisine karşı bu kadar
adamın seferber edilmesi gururunu okşuyordu. Ama
bir yandan da bu arı kovanından nasıl sağ, salim çı-
kacağına kara kara düşünüyordu. Bir anda bu kara
düşüncelerden sıyrılarak: «*Haydi canım, biz bunun
gibi daha ne tehlikeli durumlar atlattık...*» Diye dü-
şündü ve alaylı alaylı gülümsedi. Espinosa bu gü-
lümseyişi de yanlış anlamış olacak ki gösterdiği ma-
rifetlerin yetmediğine hükmetti ve:

— «Arkanızdaki kapıyı lütfen açar mısınız?» De-
di.

Pardaillan kapıyı açınca, ardında demir bir perde
bulduğunu ve yolun kesilmiş olduğunu gördü. İst-
er istemez, pencereye doğru baktı. Fakat aynı anda
odanın sessizliğini bozan garip bir gıcırta işitildi ve
ortalık bir alacakaranlığa büründü. Espinosa'nın bir
işareti üzerine papazlardan biri pencereyi açınca
onun arkasına da demir bir perde inmişti.

Tam bu sırada, yirmi tüfeklinin bulunduğu salona
Sainte-Maline, Chalabre ve Montsery girmişlerdi.
Espinosa, Fausta'ya döndü:

— «Maiyetiniz geldi, Madam! Serbestsiniz!» De-
di.

Ve Fausta'yı koridora kadar uğurlamak için onun-
la birlikte tüfeklerin arasından geçti. Fausta, alçak
sesle:

— «Şövalye'nin artık buradan sağ çıkmayacağını sanırım!» Dedi.

Başyargıç son derece sert bir tavırla:

— «İyi ama, o kendisini sizin yüzünüzden bu kötü duruma soktu!» Dedi.

Fausta, küçümseyen bir edâ ile:

— «Ne önemi var?» Dedi. «Yoksa siz de bu gibi durumlarda duygulanacak kadar zayıf ruhlu musunuz?..»

Espinosa Fausta'ya dikkatle baktı:

— «Ben, onu seviyorsunuz sanıyordum!» Diye söylendi.

Ürpermek sırası Fausta'ya gelmişti. Fakat kendini çabuk toparladı ve çabuk çabuk:

— «Zaten onun ölmesini de bunun için istiyorum ya!» Dedi.

Espinosa, bir an hiçbir şey söylemeden ona baktı. Sonra nezaketle eğildi ve adamlarına:

— «Prenses Fausta'yı lâıyk olduğu saygıyla götürünüz!» Emrini verdi.

Sonra tekrar kendisini sâkin sâkin bekleyen Par-dailan'a dönerek, sözüne bıraktığı yerden devam etti:

— «Görüyorsunuz ki içinde bulunduğunuz odadan kurtulmanıza imkân yoktur. Burası vaktiyle Araplar tarafından, harikulâde bir tarzda, gizli kapılarla donatılmıştır. Bu odaya girdiğiniz andan itibaren kısıklıvrak elime düşmüş bulunuyordunuz. Şu üstüne bastığınız döşeme bile hareketlidir ve ben istersem bir anda bastığınız yer kayar, uçuruma yuvarlanırsınız. Bütün bunların her türlü kurtuluş imkânını ortadan kaldırdığını kabul edersiniz sanırım!»

— «Tuzak kurmakta pek usta olduğunuzu kabul ediyorum!»

Espinosa hafifçe güldü:

— «Görüyorsunuz ya Mösyö de Pardaillan,» diye sözüne devam etti. «Dileklerinizi sadece size olan saygımdan dolayı kabul ettim. Buraya toplamış olduğum bir sürü silâhlı da cesaret ve kuvvetinize ne kadar hayran kaldığımı göstermeye yeter, sanırım. Artık benimle konuşmaya razı olursunuz, değil mi?»

Pardaillan alaycı tavrını bırakmadan:

— «Azizim!» Dedi. «Siz burada bana; elim, ayağım bağlı bir hâlde elinizde bulunduğumu ispat ettiniz. Şimdi de sizinle konuşmaya razı oluyor muyum diye soruyorsunuz... Doğrusu pek hoş... Reddedersen, şuradaki askerler beni bin parça edecek ya da canınızın istediği bir anda beni uçuruma yuvarlayacaksınız. Şimdi ben de sizin teklifinizi kabul edersem korktu da ondan razı oldu demez misiniz?»

Espinosa adamlarına döndü:

— «Çekilin, artık size ihtiyacım, yok!» Dedi.

Askerler, sessizce ve tam bir düzenle bütün kapıları açık bırakarak çekildiler. Espinosa'nın bir işaretiyle, Hercule Sfondrato ve öteki iki rahip de çıktı... Aynı anda kapıyı ve pencereyi örten demir perdeler de kalktı. Yalnız, kitaplık tekrar yerine gelmedi ve salon, görünürde kaldı. Pardaillan bu durumu gördükten sonra: «Galiba yakayı sıyracağım!» Diye düşündü. Espinosa ise tekrar söze başladı:

— «Sizi korkutmak istemedim. Mösyö de Pardaillan. Sizinle konuşmaya başlamadan önce, size benim de kuvvetli olduğumu ve sizden yılmadığımı anlatmak istedim... Şimdi benimle anlaşmak ister misiniz?..»

— «Neden anlaşmayalım, Mösyö?..»

— «Düşmanınız değilim, Şövalye... Eğer umduğum gibi anlaşırsak yakında sizinle yakın dost da

olacağız... Bunu, şimdiki konuşmamız belli edecek. Fakat ister anlaşalım, ister anlaşmayalım, saraydan serbestçe çıkacağınıza dair size söz veriyorum. Ama ondan ötesine karışmam... Gelecek hakkında kararı siz vereceksiniz. Sözümden şüphe etmezsiniz umarım.»

Pardaillan nezaketle:

— «Sözünüzden şüphe edilemeyecek bir asîlzâde olduğunuzu görüyorum, Mösyö!» Dedi. «Ve eğer şimdiye kadar size, kendimi emniyette sandığım için dokunacak sözler söylemişsem, affınızı dilerim.»

İçinden de şöyle söylendi: «*Şimdi Kızıl Sakal'la yaptığım boğuşmadan daha müthiş bir mücadele başlıyor! Dikkat et Pardaillan! Malûm ya çene yarıştırmak, senin en zayıf tarafındır.*»

Espinosa:

— «İzin verirsiniz, herşeyi eski düzenine sokayım,» dedi. «Konuşacaklarımızı yabancı kulakların duymaması lâzım...»

Espinosa'nın, ayağı altındaki yaya basmasıyla kitaplık tekrar yerine gelerek bitişik salon görünmez oldu ve kapı kapandı. Bu suretle odada herşey, eski durumunu alınca Espinosa:

— «Buyurun, oturun da iki candan dost gibi değilse bile, birbirine saygı besleyen ve düşman olmak istemeyen iki rakip gibi konuşalım!» Dedi.

Pardaillan bir koltuğa yerleşti:

— «Sizi dinliyorum Mösyö...» Dedi.

İKİ DİPLOMAT

Engizisyon Başyargıcı birden sordu:
— «Nasıl oluyor da sizin gibi değerli bir adam Şövalye unvanından başka bir şeye sahip bulunmuyor ve otsuz, ocaksız fakir bir asîlzâde hâlinde kalıyor?»

Pardaillan omuz silkti:

— «Bana, Margency Kontluğunu, bu kontluğun topraklarını ve gelirini de vermişlerdi... Reddettim... Bir melek; güzellik, şefkat, sadakat ve ruh yüceliği lakımından bir benzeri daha olmayan bir melek, bana bütün servetini, hem de ikiyüzyirmibin altın değerindeki büyük servetini bırakmıştı. Bunun bir meteliğini bile almadan, hepsini fakirlere dağıttım.»

— «Peki, nasıl oluyor da sizin gibi eşsiz bir savaş adamı, alçakgönüllü bir serüvenci olarak kalıyor?»

— «Kral Üçüncü Henri beni başkomutanlığa getirmek istedi... Reddettim«»

— «Sizin gibi yaman bir diplomat, niçin böyle önemsiz bir görev almış bulunuyor?»

— «Navarre Kralı Henri, beni başbakan yapmak istedi... Kabul etmedim!»

Espinosa bir an daldı. İçinden: «Verdiği her cevap balyoz darbesi gibi... Şimdi ben de onun diliyle konuşayım!» Diye düşündü ve yüksek sesle:

— «Çok iyi etmişsiniz!» Dedi. «Kıymetinizden uşuğu olan unvan ve görevleri kabul etmemekle çok iyi yapmışsınız...»

Pardaillan şaşkın gözlerle baktı:

— «Yanılıyorsunuz Mösyö! Bana verilmek istenen unvan ve görevler, benim gibi fakir bir serüvencinin hayal bile edemeyeceği unvan ve görevlerdi.»

Pardaillan, alçakgönüllülük gösterisi yapmıyordu. Düşündüğü gibi söylüyordu. Kendisine verilmek istenen unvan ve görevlere lâıyk olmadığı kanısındaydı. Fakat Espinosa, Pardaillan gibi güçlü ve zeki bir diplomatın bu kadar alçakgönüllü bir karaktere sahip olduğunu bilemezdi. Çekinden ve hesaplı bir tavırla tekrar söze başladı:

— «Size Grandük unvanıyla birlikte, tam yetkili kral vekilliğini teklif ediyorum... Yılda yirmibin düka altını maaş alacak ve İspanya'nın en büyük Şövalye nişanıyla taltif edileceksiniz... Bu şartlar sizce yeterli mi?»

Pardaillan:

— «Bu, sizin benden isteyeceğiniz işe göre değişir...» Dedi.

Espinosa:

— «Sizden istenilen tek şey, kılıcınızı kutsal bir amacın hizmetine vermenizdir.» Dedi.

Şövalye gayet sakin bir tavırla:

— «Mösyö,» dedi. «Dünyada asıl ve haklı bir amacın hizmetinde kılıcını kullanmayacak bir Şövalye tasavvur edemem. Böyle bir iş için benim sadece şeref ve insanlık duygularıma hitap etmeniz yeter. Unvanları, maaşları ve nişanları başkalarına saklayın... Şövalye de Pardaillan'ın kılıcı kırılabilir, ama satın alınamaz!»

Espinosa hayretle haykırdı:

— «Nee?.. Yaptığım teklifi red mi ediyorsunuz?»

Şövalye soğuk bir tavırla:

— «Elbette reddediyorum!» Dedi. «Fakat kutsal bir gayenin hizmetine girmeyi kabul ediyorum.»

— «Peki, ama hizmetinizin mükâfatını görmek de hakkınızdır.»

Pardaillan alaycı tavrıyla:

— «O konuda kendinizi üzmeyin!» Dedi. «Siz bana şu asıl ve haklı amacın ne olduğunu anlatın!»

Espinosa, Şövalye'ye hayranlık dolu gözlerle baktıktan sonra:

— «Mösyö!» Dedi. «Siz o kadar alçakgönüllü ve açıkyürekli bir adamsınız ki dolambaçlı yollara sapmadan, dosdoğru konuya giriyorum... Kral'la konuşurken dikkat ettim. Anladığıma göre Majestenin size en sevimsiz gelen tarafı, dinsizlere işkence yaptırması ve binlerce insanı öldürtmesidir. Bu durum sizi, kendi deyişinizle iğrendiriyor. Öyle değil mi?..»

Şövalye başını sallayarak:

— «Hem o, hem de daha başka şeyler!» Dedi.

— «Ne var ki siz, meseleyi sadece dıştan görüyorsunuz. Olayların dış görünüşündeki acılık, size onların içindeki yüce ve kutsal amaçları göstermiyor. Sizin gibi yüksek zekâ sahibi bir insan bile onları anlayamıyor. Şimdi size bu amaçları anlatırsam...»

Pardaillan, sözde merakla atıldı:

— «Anlatın, Mösyö... İkna edilmeye bayılırım... Fakat zavallı insanları odun yığınları üstünde kızartmanın da yüce ve kutsal bir amaçla yapıldığına beni biraz zor inandıracaksınız... Oysa o zavallılar Tanrı'nın kendilerine sunduğu hayatı, kimseye zarar vermeden yaşamaktan başka bir şey mi istiyorlar?»

— «Bakın, açıklayayım da görün...»

Pardaillan alaycı bir edâ ile:

— «Aman, çabuk olun!» Dedi. «Din baskısını, insanlara rahat soluk aldurmamayı bakalım bana nasıl haklı göstereceksiniz?»

— «Din baskısı ve insanlara rahat soluk aldır-
mamak, ha? Bunlar söylenmesi kolay laflar!.. Ben
sizi daha ilk görüşümde, pek o kadar dindar bir
kimse olmadığınızı anladım... Ben de sizin gibiyim,
Mösyö! Bakın size ne kadar güvenim var ki apaçık
konuşuyorum... Yoksa benim gibi bir Engizisyon
Başyargıcı'nın dini pek önemsemediğini söylediği
duyulsaydı...»

— «Merak etmeyin Mösyö! Ben, söylediğinizi
unuttum bile...»

— «Biliyorum Mösyö, biliyorum... Yalnız size
şunu anlatmak için söyledim ki dinin olmadığı yer-
de, tabiidir ki din taassubu da olmaz... Bizim yaptı-
ğımız, üzerinde uzun uzadıya düşünülmüş bir dinî
sistemi uygulamaktan ibarettir.»

— «Canım, ister taassup, ister dinî sistem olsun.
Siz sonuca bakın. Neticede bir sürü suçsuz ve zavallı
insanın canına kıyılıyor ya!..»

— «Nasıl oluyor da işi bu kadar basit görüyorsu-
nuz?.. Koskoca bir ırkın kurtuluşu uğrunda üç-beş
kişinin feda edilmesinin ne önemi olabilir? Size bir-
takım idamlar şeklinde görünen şey, aslında büyük
bir ameliyattır. Biz vücudu kurtarmak için, gangren
olmuş organları kesip atıyoruz. Size cellât görünen,
aslında operatördür. Bir operatör de yaralının yara-
sını keser, biçer ve hayatını kurtarır. Ameliyatla bir
organ feda edilir, ama vücut kurtulur. Bugün cellât-
lık dediğiniz şey, yarın kurtarıcılık olur. İşte biz,
operatörlere benzeriz Mösyö... İşimiz soğuk ve kan-
lı görünür ama, aslında insanî ve kutsaldır. Bugün
bizden şikâyet ediyor, bize küfrediyor, lânet oku-
yorlar. Fakat yarın işimizi bitirip insanlığı kurtardı-
ğımız vakit alkışlanacağız. Alkışlanmasak bile öde-
vimizi başarmamızdan duyacağımız kıvanç bize ye-
ter!»

Şövalye, Espinosa'nın sözlerini büyük bir dikkatle dinlemişti. Nihayet:

— «Garip şey!» Dedi. «Gerçi sizin samimî konuştuğunuzdan şüphe etmiyorum. Fakat biraz önce dine pek o kadar bağlı olmadığınızı söylemişsiniz... O hâlde, ilgi duymadığınız bir hastalık üstünde nasıl ameliyat yapabilirsiniz? Acaba hasta sandığınız vücut, sahiden hasta mı? İnanmamış bir doktor, yanılabilir. Belki de sağlam bir vücuda, hastadır diye neşteri vuruyor ve inanmadığınız bir ilâcı veriyorsunuz... Böyle bir tedaviden ne sonuç beklediğinizi anlamıyorum doğrusu...»

Espinosa atıldı:

— «Ben de sizin gibi dinlerin dar ve katı çerçevesine sığamadım. Ben de insanların nasıl mutlu olabileceklerini çeşitli yollardan araştırdım!» Dedi. «Evet, yüksek zekâlar mutluluğun yolunu kendi kendilerine bulabilirler. Fakat halk söz konusu olunca durum değişir. Halkı saadet yoluna yöneltmek, ona manevî huzur vermek lâzımdır. Bu iş yapılırken halk sızıldanır, şikâyet eder, ama sonunda mutlu olur ve kendisine bu iyiliği yapmış olanları şükranla anar...»

— «Allah Allah! Canım bu işi yaparken insanlığın mutluluğuna hizmet ettiğiniz nereden belli?..»

Espinosa inanç dolu bir sesle:

— «Ben bu işler üzerinde çok düşündüm ve çok araştırdım,» dedi. «Sonuç olarak bilimin, insanlığın en büyük düşmanı olduğu ve insan ruhunun rahatını kaçırdığı düşüncesine vardım. Çünkü bilim, herşeyden şüphe eder, herşeyin içyüzünü araştırır. Halbuki insanın mutluluğu, ruhunun huzuru, bir şeye inanarak ona bel bağlamasıyla mümkündür. İşte bunun içindir ki nerede bir bilim özgürlüğü görürsem, şiddetle eziyorum. Kaybettiğim inanç yüzün-

den ne kadar mutsuz olduğumu gördüğüm için başkalarını kurtarmaya, benim durumuma düşmemelerini sağlamaya çalışıyorum.»

— «Bunun için de bütün bir ömür boyunca zavalıların baskı altında tutuyorsunuz. Neden?.. Ancak bir nefes ânı kadar sürecek bir mutluluk sağlamak için öyle mi? Böyle şey olur mu? Bana kalırsa ben, bütün ömrümce hürriyet içinde yaşamayı ve buna karşılık bir saniyelik ölüm ânımı ıstırap içinde geçirmeyi tercih ederim. Eminim ki bütün insanlar da bunu tercih ederler. Hele bir kere onlara sorun bakalım, ne diyecekler?»

Espinosa:

— «Halk, çocuk gibidir,» dedi. «Çocuklara bir şey sorulmaz. Çocuklar terbiye edilir, o kadar!»

— «Çocuk mu, dediniz Mösyö? Çocuk, ha?.. Fakat bu zararsız çocukların hayatına, sizin gibi çocuk olmayan azgın deliler ne hakla burnunu sokuyor? Bırakın, onlar da Tanrı'nın kendilerine bağışladığı hayatı, bildikleri gibi yaşasınlar! İlle sizin istediğiniz gibi yaşayacaklar diye zavallılara işkence etmek neden?»

Espinosa, bu sözlerdeki hakarete rağmen sakin bir tavırla:

— «Demek sizce insanlar, tamamen hür bir ömür sürmeliler, öyle mi?» Dedi.

Pardaillan soğuk bir tavırla:

— «Mösyö, dedi. «Ben öyle sanıyorum ki siz, insanlara yardım etmek maskesi altında kendi mutluluğunuzu aramakla meşgulsünüz. Fakat inanın bana... Çok gezmiş ve çok görmüş bir adam olarak söylüyorum ki mutluluğu insanlara hükmetmekte bulamazsınız! Bizler, sizlerden çok daha kalabalık olan, biz hürriyeti seven insanlar, birkaç gözü dön

müş kral, dük ya da rahip için hayat ve saadetimizi feda etmek istemiyoruz. Onun için size tavsiyem: Başkalarıyla uğraşmayınız! Hayatı olduğu gibi sevip tadınız. Güneşi, yıldızları, yazı, kışı, tabiatı seviniz. Fakat şu göğün altında yaşayan herkesin bu güzelliklerden bir pay alması gerektiğini biliniz ve herkese hakkını bırakınız. Saadeti bunda bulacaksınız. Siz İspanyol'sunuz, değil mi? İspanyol kalınız... Bizi de kendi hâlimize bırakınız. Bizim memlekete gelip korkunç düşüncelerinizi bizde de uygulamaya kalkışmayınız!.. Bu, hem bizim için, hem de sizin için daha iyi olur.»

Espinosa hiçbir kırgınlık belirtisi göstermeden:

— «Sizi inandıramadım...» Dedi. «Fakat sanırım ki haklı bir amaca hizmet etmekten kaçınmazsınız.»

— «O amaç neymiş?»

— «Meselâ gözlerinizin önünde suçsuz birinin öldürülmesine razı olabilir misiniz? Böyle kurbana yardım etmez misiniz?»

— «Elbette ederim!»

— «Şu hâlde bir cinayete engel olmamıza yardım ediniz!»

Şövalye:

—«Kimmiş öldürülecek olan?» Dedi.

— «Kral İkinci Philippe...»

— «Hoppala! Bana öyle geliyor ki Kral hazretleri pekâlâ kendilerini koruyabilecek bir durumdadır.»

— «Durum normal olsaydı, evet... Fakat bu durumda Kral, eli, ayağı bağlı bir hâlde bulunuyor.»

— «Pek anlayamadım...»

— «Endülüs halkının çok sevdiği, gözü dönmüş bir adam var. Bu adam Kralı öldürmeye yemin et-

miştir. Kral'a suikast plânını da çok ustaca hazırlamıştır. Fakat kendisine hiçbir şey yapamıyoruz. Çünkü Endülüs'lülerin ayaklanmasından korkuyoruz... Kral, sizin sandığınız gibi eli kanlı bir adam olsaydı, bu adamı da, onun uğrunda isyan edecekleri de öldürtürdü. Fakat haydudun aldattığı bir sürü suçsuzun kanına girmemek için hiçbir şey yapmıyor ve işi Tanrı'ya bırakıyor. Şimdi öyle bir çâre bulmak lâzım ki hem bu haydut ölsün, hem de halk ayaklanmasın. İşte bu çâre ancak sizin bu cinayete engel olmayı kabul etmenizle gerçekleşecek...»

Pardaillan, Başyargıç'ın yüzüne şüpheli gözlerle bakarak:

— «Doğrusu, Kral'ınız bana hiç sevimli görünmedi ama,» dedi, «Eğer elimden gelirse, böyle bir cinayete engel olurum...»

Espinosa çabuk çabuk:

— «O hâlde Kral kurtulur ve sizin için de parlak bir istikbal doğar...» Dedi.

— «Siz benim istikbalimi bırakın. O sağlamdır. Yalnız şu sizin kutsal mahkemenizin bile elindeki büyük kudrete rağmen başaramadığı işi ben nasıl yapacağım, bana onu anlatın?»

— «Canım, Kral'ı öldürmeyi tasarlayan adama meselâ bir kazada ölmüş süsü verilir...»

— «Ben arkadan adam öldüremem Mösyö!..»

— «Canım, başka yollar da var: Meselâ bu adamla bir kavgaya tutuşur ve dürüst bir düelloda, kendisini temizleyiverirsiniz... Halk da buna bir şey diyemez. Don Cesar bir yabancıyla kavga ettiği ve düelloda öldüğü duyulunca, tabii, akan sular durur...»

Pardaillan: «İşte domuzun maksadı nihayet belli oldu!» Diye düşündü ve sordu:

— «Kim dediniz? Don Cesar mı?..»

Espinosa tekrar endişelenmeye başladı:

— «Evet,» dedi. «Bir diyeceğiniz mi var?»

Pardaillan soğuk bir tavır takınmıştı:

— «Mösyö,» dedi. «Kral'ın hayatına kastedildiğine dair anlattıklarınız, tamamen uydurma bir hikâyeye. Bana mükemmel bir cinayet işlememi teklif ediyorsunuz ama, ben böyle işlere girmem!»

Espinosa sâkin bir sesle:

— «Neden?» Dedi.

— «Çünkü cinayet, aşağılık bir iştir. Bana böyle bir iş teklifine kalkışmak ise beni hiç tanımamaktır. Üstelik size haber vereyim ki Don Cesar dostumdur. Hem size tavsiye ederim, bu delikanlıya bir komplo hazırlamaya kalkışmayın.» Dedi ve ayağa kalktı. Espinosa da yüzünde soluk bir tebessüm olduğu hâlde ayağa kalkmıştı:

— «Üzülerek görüyorum ki biz anlaşmak için yaratılmamışız!» Dedi.

Pardaillan:

— «Bunu, ben daha ilk karşılaşmamızda farketmiş, hattâ Kral'ınıza da söylemişim, sanırım...»

Espinosa kırgın bir eda ile söylendi:

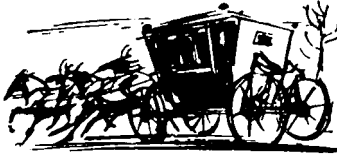
— «Mösyö, size söz verdiğim için bu saraydan sağ, salim çıkacaksınız. Fakat sizi sonra tekrar ele geçireceğimden emin olduğumu bilmelisiniz. O zaman size bu kadar nâzik davranmayacağım, Mösyö... Çünkü siz, benim uzun zamandır, sabırla kurup hazırladığım plânlara engel oluyorsunuz. Şimdi gidin ve benden sakının, Mösyö...»

Pardaillan, Başyargıç'ın gözlerinin içine baktı ve kendine güvenen bir adamın sâkin tavrıyla:

— «Siz de benden sakının, Mösyö!» Dedi. «Çünkü ben de sizin uzun zamandır sabırla kurup hazır-

ladığınız plânları yıkacağıma dair kendime söz verdim ve ben sözümü daima tutarım.»

Pardaillan bunları söyledikten sonra sert adımlarla odadan çıkarken, Espinosa, kurnazca gülen gözleriyle onu takip etti.

FAUSTA'NIN PLÂNI

Ponte - Maggiore, Montalte'yi Alkazar Sarayı'ndan dışarı sürüklemişti. Bir kelime bile söylemeden kendisini Gualdalquivir kıyılarına, Altın Kule'nin yakınlarındaki ıssız yerlere götürdü. Dalgın ve dualar mırıldanır görünen bir rahip ikisini de gözden kaybetmeden, peşlerinden geliyordu. Nihayet, kıyıya vardıkları zaman, Ponte-Maggiore çevresine bakındı ve ortalıkta kimse olmadığını görünce Montalte'nin karşısına dikilerek soluk soluğa söylendi:

— «Dinle, Montalte! Roma'da olduğu gibi, sana şimdi burada da soruyorum: Fausta'dan vazgeçecek misin?»

Montalte, azimli bir sesle:

— «Asla!» Dedi.

Ponte - Maggiore, yüzünü buruşturdu, eliyle hançerinin kabzasını sıktı. Fakat insanüstü bir gayret sarfederek kendini tuttu ve âdeta yalvaran bir sesle devam etti:

— «Mademki vazgeçemiyorsun, hiç değilse bir süre ondan uzak dur. Dinle beni... Biz, iki arkadaşık, Montalte... Neden tekrar arkadaş olmayalım? İstersen birlikte yola çıkar, İtalya'ya döneriz... Papa Sixte-Quint'in hasta olduğunu duymadın mı? Dayın artık çok yaşlandı ve çöktü. Her an ölebilir. Ve sen de, ben de böyle bir olay sırasında Roma'da bulunmayı isteriz... Çünkü sen, Papa'nın yerine geçmeye namzetsin. Ben ise amcam Kardinal de Crémone'nin yerine geçmek istiyorum.»

Sixte-Quint'in hastalığını duyunca Montalte se-

vinçle ürperdi. Papalık, onun en büyük hülyasıydı. Halbuki şimdi birdenbire aşkıyla bu hülyası arasında bir seçim yapmak zorunda kalıyordu. Ya Fausta'dan uzaklaşıp Roma'ya koşacak ya da papalık hülyasından vazgeçip Fausta'nın yanında kalacaktı... Te-reddüt bile etmedi. Sinirli bir kesinlikle başını salladı:

— «Yalan söylüyorsun, Sfondrato!» Dedi. «Papalığa kimin geçeceği senin umurunda değil, ama maksadın beni Fausta'dan uzaklaştırmak!..»

Ponte-Maggiore nihayet dayanamadı:

— «Yalan değil,» dedi. «Kendimin ondan uzakta yaşadığımı, fakat senin, onun yanında olduğunu, onunla konuştuğumu, ona hizmet ettiğimi, onu sevdiğimi... Ve belki de bir gün kendini ona sevdireceğimi düşündükçe kendime hâkim olamıyorum, gözlerim kararıyor, dünyayı kıpkızıl görüyorum ve seni öldürmek istiyorum... Onu bırak ve benimle beraber gel... O zaman ben de onu bir daha görmem, fakat hiç değilse sen de görmezsin... Hiç değilse beni işkence içinde kıvrandıran bu amansız kıskançlıktan kurtulmuş olurum!»

Montalte öfkeyle omuz silkti ve boğuk bir sesle:

— «Budala!» Dedi. «Onun yanında bulunmak, benim için nefes almak kadar zorunlu bir şey... Onu bırakmamı isteyeceğine, canımı iste!..»

O zaman Ponte-Maggiore, birden kılıcını çekip saldıracak:

— «Öyleyse geber!» Diye haykırdı.

Montalte çevik bir sıçrayışla, saldırıyı savuşturdu. Şimşek hızıyla kılıcını çekti ve iki silâh şiddetle çattı...

İkisi de aynı kuvvetteydi, ikisinin de yüreğini aynı öldürücü kin kavuruyordu ve ikisi de birbirini ke-

sin olarak öldürmek kararını vermişti. Birkaç saniye, yakıcı güneşin altında, korkunç bir çarpışma oldu. Saldırı ve savunmalar birbirini izledi. Küfürler lânetler ve hakaretler birbirine karıştı. Fakat ikisi de uzun bir süre gözle görülür zafer elde edemedi...

Nihayet Ponte-Maggiore, ustalıkla başardığı bir-iki aldatma hamlesinden sonra, kılıcını rakibinin omuzuna indirdi. O, korkunç bir zafer sevinci içinde nârayı basarken, bu arada bütün gücünü toplayan Montalte, kılıcını hasmının gövdesine saplayıverdi. İkisi de ayakta dengelerini koruyabilmek için bir süre boşuna uğraştıktan sonra yere yıkıldı.

O zaman, saklandığı köşeden fırlayan takipçi, iki yaralıya koştu. Bir an ikisine de baktıktan sonra süratle Altın Kule'sine yönelerek kapıdan içeriye girdi. Birkaç saniye sonra, beraberinde sedye taşıyan başka rahipler bulunduğu hâlde çıkageldi. Kafile, haygın durumdaki iki yaralıyı da sedyelere koyduktan sonra tekrar Altın Kule'sine döndü.

*

Yarası daha hafif olan Montalte, ilk önce kendine geldi. Bilmediği bir odada, cibinlikleri sımsıkı örtülü bir yatakta bulunduğunu gördü. Yatağın başucunda küçük masanın üstünde sargı bezleri ve ilâçlar duruyordu. Masanın öbür yanında yine cibinliği sımsıkı örtülü bir karyola vardı. İki yatak arasında bir rahip gidiyor, geliyor, elindeki bir kaba, bir takım sıvılar, tozlar koyarak hazırladığı esraren-giz bir ilâcı karıştırıyordu. Nihayet esmer renkli bir merhem meydana getirdi ve yüzünde bir memnunluk gülümsemesiyle yatağa yaklaşarak cibinliği açtıktan sonra, tatlı ve saygılı bir sesle:

— «Kardinal hazretleri, kendilerini nasıl hissediyorlar?» Diye sordu.

Montalte zayıf bir sesle:

— «İyiyim!» Dedi.

Rahip, hastasının iyileşmekte olduğunu gören bir doktorun memnunluğuyla gülümseyerek:

— «Kardinal hazretleri, birkaç güne kadar ayağa kalkarlar!» Dedi. «Yalnız, ihtiyatsızlık etmemeleri şarttır...»

Montalte, bir şey sormak isteğiyle kıvranıyordu. Ponte-Maggiore'yi öldürdüğünü umuyor, fakat sormaya cesaret edemiyordu. Tam bu sırada bir inilti işitildi. Rahip aceleyle ikinci yatağa seğirterek ci-binliği açtı. Montalte düşündü:

«Bu muhakkak Hercule Sfondrato'dur. Demek kendisini öldüremedim!»

Ve solgun yüzünde kin ve öfke izleri belirdi. Öte yandan Ponte-Maggiore de, Montalte'yi görmüş ve onun da yüzü nefret ve hiddetle kıvrılmıştı.

Rahip hekim, alışık elleriyle yarayı merhemle-yip sardı ve hastanın başını usulca kaldırıp kendisi-ne bir ilâç içirdi. Ponte-Maggiore'nin yüzünde he-men rahatlık izleri belirmişti. Rahip, hastasının ba-şını yavaşça yastığa bırakarak mırıldandı:

— «Mösyö le Dük... Hiç kımıldamayınız... En ufak bir hareket çok kötü sonuçlar verebilir...»

Montalte bu sözleri duyunca, içinden: *«Dük mü?.. Sakın bu dalavereci, yıllardır göz koyduğu unvanı nihayet dayımdan koparmış olmasın?»* Diye söylendi.

Rahibin sürdüğü merhem ve içirdiği ilâç sayesinde iki yaralı, tamamen kendine gelmiş, birbirine kin ve tehdit dolu gözlerle bakıyordu. Rahip onların bu halini görünce:

«Allah lâyıklarını versin!.. Onları bir dakika yalnız bıraksam, birbirlerinin üstüne atılacaklar ve bu

nim bütün uğraşmalarım boşa gidecek!» Diye düşündü.

Hızla yandaki odaya yöneldi. Orada bir başka rahip oturuyordu. Hekim rahip, ona birkaç kelime fıslıladı ve hemen geriye dönüp iki hastanın yanına geldi.

Az sonra odaya biri girdi. Hekim rahip, bu geleni görünce saygıyla eğildi. Montalte ile Ponte-Maggiore de ziyaretçiyi tanıdılar ve dehşet içinde:

— «Başyargıç!» Diye mırıldandılar.

Espinosa, hekime soran gözlerle bakınca rahip, kendisine işlerin yolunda gittiğini anlatır bir işaret yaptı ve alçak sesle:

— «Kurtuldular, Monsenyör!» Dedi. «Fakat her dakika birbirlerinin üstüne atılacaklar diye ödüm kopuyor!..»

Başyargıç, ikisine dik dik baktıktan sonra rahibi odadan çıkardı. Bir iskemle alıp iki yatağın arasına oturdu. Her iki yaralıya da dikkatlice baktı ve sâkin bir tavırla:

— «Çocuk musunuz, yoksa büyük adamlar mısınız, Allah aşkına?..» Dedi. «Aklı başında insanlar mısınız, yoksa delirdiniz mi? Siz, Montalte ve siz, Dük de Ponte - Maggiore, nasıl oluyor da hislerinize gem vuramıyorsunuz?»

İki yaralının girtlağından boğuk bir itiraz homurtusu yükselince, Espinosa, daha sert bir sesle sözüne devam etti:

— «Şaşırdınız mı siz? Görmüyor musunuz? Anlamıyor musunuz? Siz birbirinizi yerken, bu hırgürden kimin yararlanacağını farkında değil misiniz? Meydanı Pardaillan'a, hem de sevilen Pardaillan'a bırakacaksınız değil mi? Siz birbirinizle uğraşırken, Pardaillan da bu fırsattan yararlanarak Fausta'yı

alıp gidecek... Sonra da herkes sizinle pek haklı olarak alay edecek...»

Ponte Maggiore:

— «Yeter, yeter Monsenyör!» Diye homurdandı.

Montalte ise kanlı gözlerini fırıl fırıl çevirerek yumruklarını sıktı. Başyargıç, daha sert bir sesle devam etti:

— «Zincirden boşanmış canavarlar gibi birbirinize saldıracağınıza, kuvvetinizi ve kininizi birleştirsenize... Kaldı ki birlik olsanız bile, karşınızdaki rakibin hakkından zor gelirsiniz. Kendisini pes ettirmeye kadar aman vermeyip hırpalayın. Birlikte vuracağınız sillelerle onu yerinden kıyılayamaz duruma getirin. Bir kere onun işini bitirin de ondan sonra uyuşamazsanız, yine birbirinizi yemeye vakit bulabilirsiniz.»

Ponte-Maggiore ile Montalte, tereddüt içinde birbirlerine baktılar... İki de bu mantıklı çözüm yolunu akıl etmiş değildi. Nitekim Montalte mırıldandı:

— «Bu söylediğiniz hiç de yanlış değil, Monsenyör...»

— «Nasıl?.. Şimdi Pardaillan'ın, çekinmeniz gereken gerçek düşmanınız olduğunu aklınız kesti mi?»

İki yaralı bir ağızdan:

— «Evet!» Dedi.

— «Onu yavaş bir ölümle, acılar içinde geberirken görmeyi gerçekten istiyor musunuz? Öyleyse tekrar dost olun ve birleşin. Pardaillan'ı ortadan kaldırmaya yemin edin. Hem de İsa üzerine yemin edin.»

İki rakip yine bir ağızdan:

— «İsa üzerine yemin ediyoruz ki Pardaïllan'ın ölümü bizim elimizden olacak!..» Dedi.

Espinosa ciddiyetle:

— «Güzel!» Dedi. «Yemininize şahidim... Pardaïllan'ın peşini bırakmayacaksınız. Düşmanınızı yok ettikten sonra birbirinizi yemekte hürsünüz...»

Başyargıç bunları söyledikten sonra ayağa kalktı ve Montalte'ye:

— «Kardinal, sizin yaranız daha hafif, Ponte-Maggiore'nin iyileşmesine yardım ediniz. Bir an önce ayağa kalkmanız lâzım... Çünkü sizler, kendi hatânız yüzünden buraya mihlanmış kalmışken Pardaïllan, vaktini boş geçirmiyor.» Diyerek sert ve ağır adımlarla odadan çıktı.

*

Fausta, yanında üç muhafızı, yâni Sainte-Maline, Montsery ve Chalabre olduğu hâlde Alkazar Sarayı'ndan, kendi seviyesindeki kimselere gösterilen itibar ve saygıyla uğurlanarak rahatça çıkıp gitmişti.

Fausta, gayet gösterişli bir hayat sürmeyi severdi. Bunu gerçekleştirmek için de, etrafına avuç dolusu altın saçardı. Fakat bu harikulâde kadın, böyle bir hayatı, keyfi için değil, insanları gösterişiyle ezmek için seviyor ve bunu, başarı sağlayacak bir silâh olarak kullanıyordu. Nitekim Sevilla'ya gelir gelmez, büyük bir konak kiralamış ve içini en pahalı mobilyalar, en ağır halılarla döşetmiş, çağın en ünlü ressamlarının tablolarıyla süslemişti. Saraydan çıkınca arabasını, doğru bu konağa sürdürdü. Dairesine girince İkinci Philippe'nin huzurunda giydiği saray elbisesini çıkararak basit bir beyaz elbise giydi. Derhal tek başına, yatak odasına çekildi. Orada Üçüncü Henri'nin belgesini koynundan çıkarıp kü-

gük bir kutuya sakladı. Sonra bu kutuyu da birkaç kilitli, kalın bir demir sandığın bir gözüne yerleştirdi. Kendi kendine:

«Bu sandık kırılmadıkça kâğıdı ele geçirmeye imkân yoktur,» dedi.

Sonra bir koltuğa oturup, düşündü: «Bu sefer de Philippe'nin yanında Pardaillan'a rastladım. İşler yine az kalsın altüst oluyordu. Neredeyse Başyargıç'ın avucuna düşecektim. Beni onun elinden kurtaran da yine Pardaillan oldu. Neden geldi, niçin kurtardı? Acaba beni seviyor da ondan mı? Bu adamın yaptıklarını ben de anlamamaya başladım.»

Fakat hiç şüphesi yoktu ki Pardaillan'ın yaptığı bu işi Espinosa, Şövalye'ye çok pahalıya ödetecekti. Espinosa daha ziyade dolambaçlı yollardan amacına ulaşmak isteyen bir adam gibi görünüyordu. Oysa Fausta, her işi en kestirme yoldan halletmeyi severdi. Ah, neden Tanrı onu kadın yaratmış ve neden yüreğine bu aşkı vermişti? Pardaillan'ı sevmesi, bu gidişle belki kendi hayatına bile mal olacaktı. O hâlde Pardaillan'ın ölmesi, hem de kısa zamanda ölmesi gerekmez miydi? Bu meseleyi bir an önce halletmesi gerekiyordu. Öte yandan, Kral Philippe'nin üzerinde de kuvvetli bir etki bıraktığından şüphesi yoktu. Özellikle Kral'ın kendisine açıkça aşk ilân edişi, Fausta'ya yeni bir imkân veriyordu. Nihayet aşk da böylesine zeki bir kadının elinde korkunç bir silâh olamaz mıydı?

Fausta kendi kendine söylendi:

«Fakat içimden bir ses diyor ki Pardaillan, Philippe'yle bir daha görüşürse, Kral'ın bana olan sevgisi, doğduğu kadar hızla ölecektir. Bunun nasıl olacağı, neden olacağı hakkında kesin bir fikrim yok. Fakat olacağı muhakkak. O hâlde Pardaillan'ın mutlaka ölmesi gerek...»

Birdenbire aklına başka bir şey geldi. Acaba Myrthis neredeydi? Fransa'nın hangi köşesinde bulunuyordu? Oğlunu, Pardaillan'ın oğlunu nereye götürmüştü? Yavrusunu bir daha ne zaman görecekti? Babasının bilmediği, anasından uzak kalmış olan bu çocuk ne olacaktı?

Uzun zaman böylece oturup düşünerek planını kurduktan sonra odasından çıkarak, gayet zengin döşenmiş olan salona girdi. Burada vekilharcı bekliyordu. Fausta:

— «Kardinal Montalte burada mı?» Diye sordu.

— «Kardinal hazretleri henüz gelmediler, madam...»

Fausta kaşlarını çattı. Kardinal nerelerde kalmıştı? Yoksa Fausta'ya ihanet mi ediyordu? Ya da Engizisyon'un kurduğu bir tuzığa mı düştü? Bunları er-geç öğrenecekti. Yüksek sesle sordu:

— «Mösyö de Sainte - Maline, Mösyö de Chalabre; Mösyö de Montsery neredeler?..»

— «Kendileri, Mösyö de Bussi-Leclerc'le birlikte emirlerinizi bekliyorlar efendim!..»

Fausta biraz düşündükten sonra emir verdi:

— «Hepsi gelsin!»

Vekilharç çıkınca, Fausta, taht benzeri bir koltuğa, en zarif ve hükmeden tavırla kuruldu. Birkaç saniye sonra üç 'asîlzâde, karşısında eğilirken Bussi de hiçbir kadının karşı koyamayacağından emin olduğu kibar bir çapkın edâsıyla:

— «Madam,» dedi, «parlak güzelliğinizin ayakları dibine, en hararetli hayranınızın sadakat duygularını sererim!..»

Bunu söyledikten sonra başını ve bıyıklarını burarak sözlerinin etkisini bekledi. Fakat Fausta, aşağılayıcı bir gülümseme ve çok soğuk bir edâ ile:

— «Hoş geldiniz, Mösyö!» Deyince, Leclerc iyice bozuldu. Daha sonra Fausta, artık onunla meşgul olmaya hiç lüzum görmeyerek, tatlı bir sesle söylendi:

— «Buyurun oturun! Sizinle konuşacaklarım var...»

Asîlzâdeler saygıyla eğildiler ve Prensle aralarında bulunan masanın çevresindeki koltuklara oturdular. Fausta, Bussi - Leclerc'den çok, üç muhafızına dönerek:

— «Efendiler!» Diye söze başladı. «Taa Fransa'nın göbeğinden kalktınız, bana bağlılığınızı göstermeye ve kılıçlarınızı hizmetime vermeye geldiniz. Şu sırada yardımınıza ihtiyacım olacak...»

Sainte - Maline:

— «Madam, emrinizi bekliyoruz!» Dedi.

Fausta başıyla teşekkür etti:

— «Herşeyden önce sizinle yaptığımız anlaşmanın şartlarını açıklığa kavuşturmak istiyorum.»

Sainte - Maline:

— «Daha önce tespit ettiğiniz şartlarınızdan memnunuz, madam,» dedi.

Fausta gülümseyerek sordu:

— «Kral Henri de Valois'in yanında çalışırken ne alıyordunuz?»

— «Majeste bize yılda ikibin frank verirdi.»

— «Tabii, oturduğunuz binanın kira bedeli ile yiyecek masraflarınız bu paranın dışındaydı değil mi?»

— «Evet... Arada bir mükâfat da alırdık...»

Fausta sadece:

— «Doğrusu, az veriyormuş,» dedi.

— «Mösyö de Bussi-Leclerc, sizin adınıza, bize bunun iki mislini teklif etti.»

Fausta bir çingırağı çalarken, soğuk bir sesle:

— «Mösyö de Bussi - Leclerc yanılmış!» Dedi.

Çıngırak sesi üzerine Fausta'nın vekilharcı, elinde üç büyük torba olduğu hâlde içeriye girmişti. Hiçbir şey söylemeden odadakileri selâmladı ve üç torbayı, masanın üstüne bıraktıktan sonra çekip gitti. Silâhşorlar göz ucuyla torbalardaki parayı tarttılar. Adamların gözlerinin sevinçle parıldadığını gören Fausta dedi ki:

— «Efendiler, bu torbaların her birinde üçbiner frank var... Bu paralar, size her yıl vereceğim maaşın dörtte biridir. Bundan başka, konut, yemek ve giyim masraflarınız da bana aittir. Mükâfat ve benzeri ödemeler, bu hesabın dışındadır...»

Üç adam taşkın bir sevinçle bakıştı. Sainte - Maline:

— «Pekçok, madam... Pekçok...» Diye kekeledi. Fausta gülümseyerek:

— «Öyle ama, efendiler, vaktiyle siz bir Kral'ın emrindeydiniz. Halbuki şimdi basit bir prensesin hizmetine girmiş bulunuyorsunuz. Aradaki şeref farkının hiç değilse ücretle karşılanması gerekmez mi? Dolayısıyla bu torbaları, hiç düşünmeden alın...»

En gençleri olan Montsery:

— «Emin olabilirsiniz ki madam, biz bir Kral'ın emrinde çalışmakla sizin hizmetinizde çalışmak arasında hiçbir fark gözetmeyiz,» dedi.

Sainte - Maline, üç torbadan birini akıl almaz bir el çabukluğuyla cebine indirdi ve:

— «Hattâ mükâfat vermeseniz bile...» Diyerek arkadaşının sözünü tamamladı.

Chalabre de ikinci torbayı büyük bir çeviklikle kavradı ve hiçbir şey söylemedi. Montsery bunu görünce, üçüncü torbanın başına bir felâket gelmesi ihtimalinden korkup, payını cebine atarken:

— «Bu parayı, emrinize itaat etmiş olmak için alıyorum,» dedi.

Fausta tekrar söze koyuldu ve:

— «Önemli bir iş için yola çıkacaksınız!» Dedi. «Bu işin sonunda size aynı miktar para verilecektir.»

Üç adam, hazır olduklarını bildirir bir hareketle ayağa fırladı.

O zaman Fausta çok önemli bir sır veriyormuş gibi:

— «Pardaillan'la görülecek bir hesabımız var, efendiler!» Dedi.

Bussi, içinden söylendi: *Aklıma gelmişti zaten. Bu büyük para, ancak bu kadar tehlikeli bir iş için verilir.»*

Üç silâhşorun da neşesi birdenbire kaçmış, keyifli yüzleri asılmıştı. Dudaklarındaki gülümsemenin yerini bir titreme almıştı. Düşman, sanki bir köşeden üstlerine saldıracakmış gibi ürkek ürkek bakıyorlardı.

Fausta sordu:

— «Nasıl? Verilen ücreti hâlâ çok buluyor musunuz?»

Sainte - Maline başını eğerek:

— «İşin içinde Pardaillan olunca, doğrusu fazla değil!» Dedi. «Fakat biliyor musunuz ki madam, bu işin sonunda cebimizde şıkırdayan paraları hiç harcamamak ve onlara el sürmeden öbür dünyayı boylamak da var...»

Fausta soğuk bir sesle söylendi:

— «Şu hâlde kararınızı verin! Ya evet, ya hayır!..»

Sainte - Maline sesini alçalttı:

— «Yoksa Pardaillan'ı...»

Ve bu sözünü bir hareketle tamamladı. Fausta ise gayet ağır ve sâkin bir dille:

— «Evet! Pardaillan'ı öldürmeniz lâzım!..» Dedi.

Adamlar bir süre tereddütle bakıştılar, sonra birden yine eski umursamaz tavırlarını takındılar. Sainte - Maline:

— «Pardaillan'ın nesinden korkacağız? Nihayet o da bizim gibi bir insan!..» Dedi.

Chalabre de hançeriyle oynayarak söylendi:

— «Eninde sonunda hepimiz ölecek değil miyiz?»

Montsery de:

— «Zaten dura dura paslandık,» dedi.

Fausta memnurlukla gülümsedi. Sonra Bussi - Leclerc'e döndü:

— «Acaba Mösyö de Bussi - Leclerc, kendisini Prens Fausta'nın hizmetine giremeyecek kadar büyük bir adam olarak mı görüyor?»

Bussi atıldı:

— «Madam, emin olabilirsiniz ki hizmetinize girmek benim için bir şereftir!»

— «Pardaillan'a karşı girişilecek bir savaşta sizin gibi bir kılıç ustasının yardımından vazgeçilemez. Şartlarınızı kendiniz tespit ediniz.»

Bussi - Leclerc, birden ayağa fırladı. Hançerini çekerek vahşi bir kinle bağırdı:

— «Madam! Şu gördüğünüz hançeri Pardaillan'ın yüreğine saplamak için, değil servetimi son meteliğine kadar harcamak, kanımı da son damlasına kadar akıtırım. Size yardım edeceğime söz veriyorum. Bu dâvada benim için para söz konusu olamaz. Çünkü ben, öcümü alacağım. Ve bu öc alma işinde Pardaillan'la benim arama siz bile girmeye kalkmış olsaydınız, derhal size düşman olurum...»

Fausta başıyla, Bussi - Leclerc'in konuşmasını beğendiğini anlatır bir hareket yaptı.

Bussi:

— «Bana yapmış olduğunuz değerli teklifleri ileride düşünürüm, madam!» Dedi. «Fakat şimdi, böyle bir teşebbüste hürriyetim elimde olursa daha iyi...»

— «Siz bilirsiniz... Teklifimden hiçbir zaman cayacak değilim, Mösyö...»

Bussi eğildi ve kesin bir dille:

— «Şimdilik, madam, bu mücadelede önderliği almama izin veriniz,» dedi, «siz de efendiler, bu istğimden ötürü bana darılmayınız. Çünkü siz, madamın hesabına çalışıyorsunuz ama, ben kendi hesabıma, kendi kinim ve intikamım hesabına çalışıyorum. Böyle işlerde Bussi-Leclerc, kendinden başka kimseye bel bağlayamaz!»

Fausta emir verdi:

— «Bu efendiler, vereceğiniz emirlere göre hareket edeceklerdir.»

Üç silâhşor, sessizce eğildi. Fausta, Bussi - Leclerc'e sordu:

— «Hazırlanmış bir plânınız var mı?»

— «Henüz kesin bir plânım yok, madam...»

— «Ama, Pardaillan'ın ölmesi, hem de çok çabuk ölmesi lâzım...»

Bussi dişlerini gıcırdattı:

— «Ölecektir!»

Fausta üç muhafızına bakınca onlardan da aynı cevabı aldı:

— «Ölecektir!»

— «Şu hâlde sizi hareketinizde serbest bırakıyorum. Fakat pazartesi gününe kadar Pardaillan'ın işini bitiremediğiniz takdirde, o gün hepiniz, boğa

güreşinde beni bulunuz. Orada size ben yeniden talimat veririm ve bu sefer, Pardaillan kurtulamaz!»

Bussi:

— «Başüstüne, madam! İşi başaramazsak o gün, orada oluruz!» Dedi.

Fausta eliyle emredercesine bir işaret yaparak:

— «Şu hâlde güle güle efendiler!» Dedi.

Silâhşorlar, kendilerine yatak odası olarak ayrılan geniş salona girdikleri vakit ilk iş olarak paratorbalarını boşaltıp, paralarını istif ederek tatlı tatlı saydılar. Monstery:

— «Üç bin frank!» Dedi. «Bir anda zengin olup çıktık be!..»

Chalabre, kendi parasını sandığına yerleştirirken söylendi:

— «Fausta'nın hizmetinde çalışmak hiç de fena değilmiş!..»

Sainte - Maline:

— «Daha ikramiyeyi de almadık...» Diye ekledi.

Montsery düşünceli düşünceli başını salladıktan sonra yavaş sesle:

— «İyi ama, şu Pardaillan benim çok hoşuma giderdi!» Dedi.

Chalabre:

— «Kızıl Sakal'ı ne hâlde soktu, gördün ya? Valahi Fransız oluşumla iftihar ettim. Herifin pestilini çıkardı.»

Sainte - Maline sinirli sinirli, arkadaşlarının konuşmasını kesti:

— «Ne yapalım yâni? Onun yüzünden bu mü-kemmel işimizi mi bırakalım! Mademki onun gebermesi bizi zengin edecek... Varsın gebersin!..»

YAŞAYAN ÖLÜLER MAHZENİ

Pardaillan, Espinosa'nın yanından ayrılıp da koridora çıkınca derin bir soluk aldı ve kendi kendine:

«Oooh! Dünya varmış!..» Diye söylendi. «Nihayet şu her yanı makineli, gizli kapaklı, dalavereli odadan kurtuldum! Hiç olmazsa burada insan, bastığı yerden şüphelenmiyor...»

Fakat bu iç rahatlığı kısa sürdü. Koridoru şöyle bir gözden geçirince endişeleri tekrar kabardı:

— «Burasının da tuzak dolu bir yer olmadığı ne belli,» diye düşündü. «Acaba hangi taraftan gitmeli, sağdan mı, yoksa soldan mı?» Geri dönüp ne tarafa yöneleceğini Espinosa'ya sorsam mı?»

Başyargıç'ın kapısını açmaya davrandıysa da, hemen caydı; içinden:

«Haydi, haydi! Neme lâzım!» Dedi. «Bile bile kendimi tekrar canavar kapanına atacak değilim ya... Hem canım, herif, geldiğim gibi elimi kolumu sallaya sallaya çıkabileceğimi söylemedi mi? Bu konuda bana söz verdi. Peki, ama neden öyle tuhaf tuhaf gülümsüyordu? En iyisi şu papazın sözlerine pek inanmamalı da, buradan çıkmanın çâresini aramalıyım. Ben sağdan gelmemiş miydim? Şimdi sola giderim, olur biter«»

Ve kulakları kirişte, eli her an çekmeye hazır olduğu kılıcının kabzasında, hızlı adımlarla yola koyuldu. Yürüdüğü koridor, çok genişti. Sağdan, soldan daha bir sürü yol ayrılan bir ana yol gibiydi. Koridorun pek seyrek olan, renkli camlı pencerele-

rinden bulanık bir ışık sızıyordu. Bu bakımdan koridorun büyük bir bölümü loş, hattâ karanlıktı. Elli adımlık bir mesafeden sonra koridor, birdenbire sola kıvrılıyordu. Pardaillan bu mesafenin büyük bir kısmını aşmış, dönemece yaklaşıyordu ki köşenin öbür tarafından gelmekte olan bir kalabalığın ayak seslerini duydu. Sesler gittikçe yaklaşıyordu. Aksi gibi tam köşede bir pencere vardı ve orası aydınlıkça olduğu için gelenlere görünmeden geçmek mümkün değildi.

Pardaillan durdu. Aynı anda kısa ve sert bir emir duyuldu:

— «Kıt'a, dur!»

Birkaç saniyelik bir sessizliği, yere konulan silâhların gürültüsü, gidiş - gelişler ve yüksek sesle konuşmalar izledi. Asker kıt'ası, koridorun o kısmına mevzilenmiş olacaktı. Pardaillan: «*Hay Allah kahretsin! Oraya yerleştiler!*» Diye düşündü. Bir an, geriye dönme ya da yoluna devam etme düşüncesi arasında bocaladı. Sonra önemli durumlarda yaptığı gibi sâkin sâkin gülümseyerek:

«*İspanya Engizisyon Başyargıcı'nın verdiği sözde durup duramayacağını şimdi anlayacağız!*» Diye düşündü ve hiç acele etmeden ileriye doğru yola koyuldu... Birkaç adım atar atmaz da asker kıt'asıyla karşılaştı. Fakat askerler, Şövalye'yi görmemiş gibi davrandılar. Kendi aralarında konuşup şakalaşmaya koyuldular.

Pardaillan, sola kıvrılacağı sırada kıt'aya katılmak üzere yaklaşan ikinci bir asker kafilesine çattı. Şövalye, kendisine yol vermek için kenarlara çekilen askerlerin ortasından rahatça geçti ve hayretle: «*Bana karşı düşmanca bir niyeleri yok!*» Diye düşündü. Bununla birlikte ilerlediği koridor boyunca tekrar onbeş kişilik bir asker topluluğuna rastladığı

zaman, her ihtimale karşı tetikte olmayı da ihmâl etmedi. Gayet sâkin görünüyordu. Arkasından geçtiği askerler, ne bir kelime söylüyor, ne de kendisine bakıyorlardı. Şimdi önünde, yere çömelmiş bir tek asker kalmıştı ve o da ayakkabılarıyla meşgul görünüyordu.

Pardaillan'ın içine tekrar güven gelmeye başlamıştı: «Ben de artık o kadar işkilli oldum ki şüphelenmediğim kimse kalmıyor! Şu Espinosa'nın da boş yere günahına girdim galiba!» Diye düşündü. «Acaba kötü bir insan olmaya mı başladım?»

Bu sırada tam, yere çömelmiş askerin önünden geçiyordu. Birden, askerin mırıldandığını duydu:

— «Kendinizi koruyun, Monsenyör! Devriyelerden sakının! Bütün saray asker kordonu altına alındı. Sizi yakalamak istiyorlar... Sakın geriye dönmeyin, yol kesilmiştir!..»

Pardaillan kendisine seslenen kimsenin yüzünü görmek için geriye dönmüştü ki askerin koşa koşa arkadaşlarına katıldığını gördü. Şövalye'nin tüyleri diken diken olmuş, bıyıklarının uçları kabarmıştı: «Vay babam vay!.. Yine acele hüküm verdim. Acaba bana tehlikede olduğumu bildiren bu adam kim?.. Bak bak, yolu kapattılar işte!.. Arka arkaya beş sıra halinde tüfekliler dizildi. Olur iş değil... Tuzak kurmakta usta olan Madam Fausta bile bizim Başyargıç Hazretlerinin yanında çirak kalır!.. Hele biz şimdi şunlardan uzaklaşalım... Akıllarına bir eser de tüfeklerini ateşlerlerse elçi efendi hapı yuttu demektir!» Diye düşündü.

Adımlarını açarak hızlı hızlı uzaklaşırken kendi kendine mırıldandı:

— «Demek devriyelerden sakınacağız, öyle mi? Bunu söylemek kolay ama, gel de yap bakalım? Bari şuraları daha önce gezmiş, görmüş olsaydım! Hele şu

inden yakamı bir kurtarayım... Bir daha bu Espinosa'nın sözüne inanırsam, bana da Şövalye de Pardaillesan demesinler!..»

Birden, karşı taraftan yeni bir asker kıta'sının yaklaşmakta olduğunu gördü. Aynı anda bir devriye kolu, yan koridorların birinden çıkarak, Şövalye'ye doğru yürümeye koyuldu. Pardaillesan:

— «*Tamam!*» Diye söylendi. «*Şimdi iki ateş arasında kaldık!*»

Aceleyle sağına, soluna bakındı. Duvarda bir kapı girintisi farkedince, bir sıçrayışta kapağı oraya atarak sindi. Karanlıkta, kapıya iyice yaslandı ve eliyle nasıl bir yer olduğunu yoklamaya çalışırken, birdenbire kapının kapalı olmadığını gördü. Kanadı biraz daha itti ve içeriye bir göz attı: Kimse yoktu. Hemen içeriye kaydı, kanadı çabuçak kapadı, soluğunu tutarak, kulağı kirişte beklemeye başladı.

Devriye geçti.

Pardaillesan rahat bir soluk, aldı. Ayak seslerinin uzaklaştığını duyduğu için artık oradan çıkmakta bir tehlike yoktu. Kanada elini uzattı... Fakat o ne?.. Kapı açılmıyordu. Uğraştı, çabaladı. Nâfile!.. Demincek şöyle itivermekle açtığı kapı, sımsıkı kilitlenmişti! Şövalye kendi kendine:

— «*İşte şimdi işler sarpa sardı!*» Diye mırıldandı.

Ve daha fazla vakit kaybetmeden, bulunduğu yeri gözden geçirmeye koyuldu. Burası mahzen gibi bir yerdi. İçerisi gayet karanlıktı ama, Espinosa'nın odasından çıktığından beri hep ışsız yerlerde yol alan Pardaillesan, artık karanlığa iyice alışmıştı. Tam kapının karşısında dönemeçli bir merdiven görünüyordu.

— «*Güzel!..»* Diye düşündü. «*Mademki başka bir çıkış yolu yok, biz de merdivene çıkalım!..»*

Ve dar merdivenlerden ihtiyatla çıkmaya başladı.

Korkuluğu olmayan bu merdiven, döne döne yükseliyor ve bir sahanlıkla nihayetleniyordu. Bu sahanlıkta; biri karşıda, biri sağda, üçüncüsü de solda olmak üzere üç kapı vardı. Pardaillan bu üç kapı karşısında bir an duraklayıp söylendi:

— «*Eğer bu kapılar da kapalıysa fare gibi kapana kısıldım demektir!..*»

Aşağıda olduğu gibi buradaki loşluk ve ölüm sesizliği de gittikçe sınırlarına dokunmaya başlamıştı. İçinde garip hisler beliriyor, ara sıra tüyleri ürperiyordu. Ne olduğunu pek anlayamadığı bir tuzığa düşürüldüğüne inanmaya başlamıştı. Devriyelerden kaçınmasını söyleyen adamın sözlerine uyduğuna pişman olmuştu. Bir şeyler yapmalıydı. Karşısındaki kapılardan birine yönelecekti ki birdenbire solunda, hafif bir mırıltı duyar gibi oldu. Hemen soldaki kapıya yaklaştı. Kulağını dayadı ve gayet açık olarak bir konuşma duydu:

— «Ne yapıyor?..»

Pardaillan bu sesi tanıyarak: «*Espinosa!..*» Diye düşündü. «*Bakalım bana ne tuzaklar hazırlıyor?..*» Ve kulak kesildi. Şimdi, tanımadığı bir başka ses Espinosa'ya cevap veriyordu:

— «Koridorda yolunu kaybetti, gezinip duruyor!»

Pardaillan: «*Benden bahsediyorlar...*» Diye düşündü. İçinden:

— «*Şu belâdan bir kurtulursam, bana oynadığın bu oyunu sana pahalı ödeteceğim Başyargıç Hazretleri!..*» Diye söylendi.

Kapının öbür yanında Espinosa, hükmeden sesiyle tekrar sordu:

— «Askerler ne oldu?»

Yanıdaki cevap verdi:

— «Tüfekli beşyüz kişi sarayın bu kısmını kontrol altına aldı. Bütün kapılara ellişer kişilik devriyeler yerleştirildi. Yirmişer, kırkar kişilik devriyeler bütün koridorları ve odaları araştırıyor... Eğer adam, bu devriyelerden birine çatarsa yirmi-otuz tüfeğin yayılım ateşiyle delik deşik olur... Artık Pardaillan kapana düştü demektir, Monsenyör... Avucunuza girdi. Avucunuzu sıkarsanız eziliverecek!..»

Pardaillan içinden:

«Ah elime bir geçersen, adam ezmek nasıl olurmuş sana göstereyim!» Diye söylendi.

Şimdi kafasında mükemmel bir plân doğmuştu. Kapıyı açıp içeriye girecek, Espinosa'yı yakalayacak, kılıcını herifin gırtlığına dayadıktan sonra:

— «Beni hemen bu inden çıkaracaksın! Yoksa Pardaillan ölmeden önce senin canın cehenneme gidecek!» Diyecekti. Ama bunu yapabilmesi için kapının kilitli olmaması lâzımdı. Yavaşça kapıyı açmaya çalıştı. Kilitli olduğunu görünce durdu. Şimdi bütün gücüyle yüklenip kapıyı kırmaya kalksa Başyargıç da onu budalacasına orada bekleyecek değildi ya... Kaçıp gidecekti!..

Pardaillan bunları düşünürken Espinosa'nın sesini tekrar duyunca nefesini kesti dinlemeye koyuldu. Espinosa:

— «Kendisini işkence odasına doğru sürün ve oraya girmeye zorlayın!..» Diyordu.

Pardaillan'ın tüyleri diken diken olarak: «İşkence!..» Diye mırıldandı. Yabancı ses:

— «Kolay, Monsenyör!» Diyordu. «Gayet kolay! Herif zaten önünde boş bıraktığımız yollardan gitmek zorunda... Farkına bile varmadan, sanki elinden tutup götürüyormuşuz gibi oraya gidecek ve kuzu kuzu teslim olacak!..»

Pardaillan:

«İşkence odasına, ha?» Diye düşündü. «Bak şu sin-
si papazın yediği halta! Daha beni yakalamadılar
bile...»

Ve kendini toplayarak kapıya şöyle bir yüklendi
ve aynı anda sevincinden bağırmamak için kendisini
zor tuttu... Kapalı sandığı kapı açıldı... Kanadı iti-
verdi ve içeri daldı.

Hayret! Kimsecikler yoktu!..

Pardaillan çevresine bir göz atınca kendi girdiği
kapıdan başka kapı olmadığını gördü. Pencere de
yoktu. Burası çıplak, soğuk ve karanlık bir odaydı.
Ve bu çıplaklıktan, soğukluktan ve karanlıktan, söz-
le anlatılmaz bir tehdit geliyor gibiydi... Pardaillan:

«Bu da üstüme kapanırsa hapi yuttum!» Diye
kendi kendine söylendi.

Bu ihtimalin verdiği endişeyle bir sıçrayışta dı-
şarıya fırladı ve o çıkar çıkmaz, kapı da gizli bir me-
kanizma ile kendi kendine kapanıverdi... Şövalye al-
nında beliren soğuk terleri silerek:

«Tam zamanında çıkmışım!..» Diye düşündü.

Kapanmış olup olmadığını anlamak için kapıya
tekrar yüklendi. Kapalıydı ve zorlamakla kolay kolay
kırılacağı benzemiyordu. Bunun üzerine tekrar çev-
resine bakınca şaşkınlıktan donakaldı. Burası, az
önce dönen merdivenden çıktığı sahanlık değildi.
Merdiven ortadan kaybolmuştu. Demin burada üç
kapı varken şimdi sadece yüklendiği kapı ve mer-
divenin karşısına rastlayan kapı kalmıştı.

Pardaillan'ın sağlam kafası yavaş yavaş bulanma-
ya başlıyordu. Kendini zorlamasına rağmen soğuk-
kanlılığını yavaş yavaş kaybediyordu. Üstelik saatler-
dir ağzına bir lokma koymamıştı, kimbilir ne ka-
dar zamandır koridorlarda koşup durmuştu. Orta-
da bir ölüm tehlikesi varsa şüphesiz, Pardaillan'ı

korkutan bu tehlike değildi. Fakat tehlikenin nereden, ne zaman geleceğini ve ne biçim bir tehlike olduğunu bilememek!.. İşte, Şövalye'yi endişeyle kıvrandıran düşünce buydu. Çevresinde ne varsa esraren-giz ve korkunçtu... Şimdi ayağını bastığı ve birazdan adımını atacağı yerin bile çöküp çökmeyeceğinden emin değildi. Birdenbire tavan başına inip onu ezemez miydi?.. Silleyi ne zaman, nereden, ne şekilde vuracaklardı? Bilmiyordu ve bu durum, başını döndürüyor, kendisini sınırsız bir endişe içinde bırakıyordu...

Kendi kendine mırıldandı:

«Demek benim kendilerini dinlediğimi de biliyorlar... Beni işkence odasına sürmek istiyorlar... Az önce şurada konuşan edepsiz, benden herif diye bahsediyordu. Herif ha?.. Şunu bir elime geçirirsem, ona herifin kim olduğunu gösteririm...!..»

Bir an karar vermek için durup düşündü:

«İşkence odası ha?.. Peki.. Oraya gidip bakalım da, bizi bekleyen neymiş görelim?..»

Ve açık olduğundan emin bulunduğu öteki kapıya yönelerek kanadı itti:

«Tabii, açık!» Diye düşündü. *«Mademki buradan geçmemi istiyorlar...»*

Eşiği aşınca tekrar bir koridorla karşılaştı. Burada da aynı loşluk, aynı sessizlik, aynı soğuk ve esraren-giz hava vardı. Fakat Pardaillan, herşeye rağmen kendine hâkim olmaya çalıştı. Şimdiye kadar, az mı tehlike atlatmıştı?.. Kılıcı elinde, sert ve hızlı adımlarla yürüyordu. Soğukkanlılığını kaybetmemek için kendini o kadar zorluyordu ki alnında iri ter taneleri belirmişti. Bir yandan yürüyor, bir yandan da kendi kendine söyleniyordu:

«Herhâlde bu benim son maceram... Bu sefer, beni bu baş belâsı yerden hiçbir imkân kurtaramaz!..»

Böylece epey bir zaman karmakarışık ve içinden çıkılmaz koridorlarda, belki de aynı yerden birkaç defa geçerek dolaştı, durdu. Birden, nereden çıktıklarını anlayamadığı bir asker topluluğunun sessiz adımlarla karşıdan gelmekte olduğunu farkettiler. Gelenleri karanlıkta güçlkle seçebiliyordu.

«En aşağı otuz kişi var!» Diye düşündü. «Herhâlde beni ellerine geçirir geçirmez delik deşik edecekler...»

Ve sert bir hareketle kemerini sıktı. Hançerinin yerinde olup olmadığını yokladı. Bir anda eski soğukkanlılığını elde ederek kendisi gibi etten ve kemikten olan düşmanlarını karşılamaya hazırlandı. İçinden:

— «Artık bu işi bitirmek lâzım!» Dedi. «En iyisi bir yarma hareketine girişmek...»

Kararını vermişti: Gelenlere açıkça hücum edecekti. Fakat arka taraftan da kalabalık bir asker kafilesinin gelmekte olduğunu farkedince olduğu yerde duruverdi. Bir kere daha iki ateş arasında kalıyordu. Düşündü:

— «Bu durumda saldırmak, intihar demektir... Kendimi enayicesine öldürtecek değilim ya!.. Buradan sağ çıkmam lâzım... Marifet ona derim... Ama Tanrı şahidim olsun, şu Espinosa ile öyle bir hesaplaşacağım ki!..»

Dudaklarında alaylı bir gülümsemeyle açık olduğundan emin bulunduğu kapıyı itti. Kapının ardına saklanacak, devriyeler geçince tekrar çıkmayı deneyecekti. Fakat kapı kendi kendine kapanacak olursa içeride kalabilirdi. Demin de öyle olmamış mıydı?.. İçeriye girdi. Kapıyı itti. Fakat hayret!.. Kapı kapanmadı!.. Pardaillan:

— «Bu garip işte!» Diye söylendi. «Neden kapı kapanmadı acaba?..»

O sırada Pardaillan'ın kulağına bir ses çalındı:

— «Yakaladık sayılır! Oraya girdi!»

Aynı anda telâşlı telâşlı koşuşan bir kalabalığın ayak sesleri işitildi. Pardaillan içinden:

— «Haa!.. Demek bu seferki hesapta dögüş de var!» Dedi. «Nereye gideceğimi bilmeden boyuna sağa, sola yürümektense dögüşürüm daha iyi!..»

Bir yandan kendi kendine konuşurken, bir yandan da bulunduğu yeri gözden geçiriyordu.

— «Yine bir mahzen!» Diye düşündü. «Ya da hep aynı mahzen de, boyuna şekil değıştiriyor...»

Bu mahzende, kapının tam karşısına konulmuş koskoca bir sandıktan başka bir şey yoktu. Pardaillan, bir saniye bile kaybetmeden, sandığı sürükledi, getirip kapının arkasına, dikine dayadı. Bu işi tam zamanında yapmıştı. Çünkü demin duyduğu sesin sahibi, şimdi kapıya vuruyor ve:

— «Gözümle gördüm! Buraya girdi!» Diyordu.

Sert bir ses, emir verdi:

— «Yakaladık! Kapıyı kırın!..»

Sandığın önünde duran Pardaillan alay etti:

— «Daha yakalamadınız!..»

Bir yandan kapı, darbeler altında sarsılırken, öte yandan da bağırınmalar, küfürler birbirini kovalıyordu. Şövalye, bu karanlık mahzende elli-altmış kişiye karşı koyamayacağını anlıyordu. Tek ümidi, sandık devrildikten sonra askerlerden birkaçını temizleyebilmekteydi. Bir taraftan da kaçabilecek bir yer arıyordu.

Etrafına bakınıp dururken, gözü, sandığın daha önce durmakta olduğu yere ilişti. Bir sıçrayışta sandığın gözden sakladığı ve bu yüzden daha önce farkedemediği deliğe fırladı. Eğilip baktı: Yerin dibini

ne inen küçük bir merdiven vardı!.. Şövalye hemen kararını verdi:

— *«Mademki buradan geçmemi istiyorlar, geçeyim bari!..»*

Ve küçük merdivenden ağır ağır inmeye koyuldu. Tam altmış basamak saymıştı. Merdiven bitince o kadar dar ve alçak bir dehlize varmıştı ki başını tavana çarpmamak için eğilmek zorunda kaldı. Eliyle sağını, solunu yoklaya yoklaya yürüyor ve hiçbir gürültü duymayışına hayret ediyordu ki birdenbire arkasında hızla inen bir demir parmaklığın gıcırıtmasına benzer bir ses işitti... Döndü. Ellerini uzatınca geldiği yolun bir demir parmaklıkla kapandığını anladı.

— *«Demek beni takip etmek istemiyorlar... Ama geri dönmemi de istemiyorlar...»* Diye düşündü.

Sonra gittikçe artan bir can sıkıntısıyla söylendi:

— *«Yürüdükçe durumum da kötüleşiyor!»*

Yalan değildi. Yukarıdaki kovalanışı, şimdiki durumuna göre çok daha iyiydi. Yukarıda, dimdik ve rahat, dilediği gibi gezinip durmuştu. Üstelik nisbcten temiz bir hava teneffüs etmiş ve azıcık da olsa çevresini görebilmişti.

Halbuki burada herşey değişmişti!..

Bastığı yer, temiz taşlık değil, vıcık vıcık çamurlu, pis bir topraktı. Adım başında bir su birikintisine rastlıyor, dizlerine kadar batıyordu. Zifiri karanlıkta hiçbir şey göremedikten başka, iki büklüm yürümek zorunda kalmıştı. Ayaklarının arasından kaçışan fareler, bazan şaşırıp vücuduna tırmanıyorlardı. Hava pislik ve küf kokuyordu. Tepesinden kirli sular damlıyordu. Etraf o kadar soğuktu ki Pardaillan, iliklerine kadar üşüdüğünü hissediyordu.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, açlıktan ve saatlerdir yürümekten bitkin hâle gelmişti. Böyle olma-

sına rağmen durmak istemiyordu. Burada durup dehşetten titremektense, nereye varacak olursa olsun, yürümeliydi... Şimdi artık içindeki endişe, korkunç bir öfkeye dönmüştü. Sözünde durmayıp kendisine bu kadar sıkıntı çektiren Espinosa'ya diş biliyordu. Başına bu işleri getirmiş olan Fausta'ya lânetler okuyordu. Ve nihayet askerlere saldırıp kendine bir yol açmaya çalışmadığı için kendi kendine kıızıyordu.

Bir yandan, karanlığın elverdiği kadar hızla yürüyor, bir yandan da:

— «Ömrümde bir defa akli başında, ihtiyatlı bir adam gibi davranayım dedim, şu başıma açtığım işe bak!..» Diye homurdanıyordu. «Ne demeye o kadar uzun boylu hesap-kitap yaptım, bilmem ki... Şimdiye kadar hayatımda en tehlikeli durumlardan hep çılgınca teşebbüslerle sıyrılmadım mı?.. Birkaç tüfekliden korkacak ne vardı?.. İşte, yağmurdan kaçtık, doluya tutulduk!.. Şimdi artık istesem de, istemesem de Espinosa'nın dilediği yere gitmek zorundayım...»

Bu karamsar düşüncelerin üşüştüğü beyninde, birdenbire bir ümit ışığı parladı:

— «Hain Espinosa! Beni eline geçirmek için bütün tuzakları inceden inceye hesap etti ama, silâhlarımı almayı akıl edemedi... Beni işkence odasına sokabilir, fakat canlı olarak cellâtlarına teslim edemez!..»

Bu sırada ayağı bir yere takılarak sendeledi. Eğildi, eliyle yoklayınca, bir merdivenin ilk basamağına varmış olduğunu anladı. Durup düşünmeye devam etti:

— «Çıksam mı, çılcımsam mı?.. Acaba şu basamağa oturup ölümü beklemem en doğru hareket ol-

maz mı?.. Ama, açlıktan ölmek hiç de hoş bir şey değil!..»

Bütün vücudu böyle bir ihtimal endişesiyle ürperdi. Sonra silkinerek kendi kendine:

— *«Hayır!»* Dedi. *«Vücudumda bir nefeslik can kaldıkça kılıcımı kullanabilirim... Şu hâlde kendimi koruyacağım... Niçin merdivenden çıkmayacağımı? Bakalım şu işkence odasında neler varmış?..»*

Merdivenden çıkmaya başladı.

Merdiven, kapı ödevini gören bir büyük gedikle son buluyor ve bu gedikten, kubbesindeki ufak bir pencerenin loş ışıkla aydınlattığı bir odaya giriyordu. Kokuşmuş bir mezarlık havasından çıkan Şövalye, bu odadaki rutubetli havayı nimet bilerek, derin derin soluk aldı. Biraz rahatladı ve bu rahatlıkla beraber kendine güveni, cesareti de yerine geldi. Ayaklarını şiddetle taşlara vurarak dehlizden alıp getirdiği çamurları silkti ve bir insan sesi duymak ümidiyle bağırdı:

— *«Hah şöyle be! Hiç olmazsa burada insan, nefes alıp etrafını görüyor. O mendebur hayvanlar da yok... Biraz hava, biraz ışık beni nasıl kendime getirdi!..»*

Bir yandan da ortalığı gözden geçirdi. Fakat etrafta gördüğü şeyler keyfini kaçırdı:

— *«Ooo! Desene biz nihayet şu ünlü işkence odasına geldik... Öyleyse yolumuzun sonuna ulaştık demektir... Mösyö Espinosa beni buraya getirmek istemiyor muydu? Geldim işte...»* Diye düşündü.

Bulunduğu yere soğuk ve alaycı bir gülümsemeyle baktı. Burası oldukça geniş bir odaydı. Duvarlar, insan boyunca beyaz mermer levhalarla kaplanmıştı. Zemini de aynı mermerdendi. Ayrıca yerde, çeşitli yönlere giden bir sürü oluk vardı. Bu oluklar, her-

hâlde cellâdın işkence ettiği kimselerin kanlarının akmasına yarıyordu.

Duvardaki halkalara çeşit çeşit işkence âletleri asılmıştı. Devir, bu gibi icatların en bol olduğu zamana rastladığı için, Pardaillan, çeşit çeşit satırları, balta ve bıçakları, kıskaçları, kangal kangal ipleri, yâni bir insana, can acısı çektirmek için düşünülp yapılmış bütün bu âletleri dehşetle karışık bir ilgiyle seyretti.

Odanın kapısı merdivene açılan gediğin tam karşısına rastlıyordu. Üç basamakla çıkılan bu kapının üstünde koskoca bir sürgü ve bir kilit vardı. Pardaillan bu kapıya daha önce rastlamış olsaydı, açık bulacağını bildiğinden, hiç düşünmeksizin kanadı itirdi. Fakat şimdi bu kapının açık olması ihtimali yoktu. Çünkü yolculuk burada bitecek, ölüm Şövalye'yi burada bulacaktı. Bu ölüm nasıl olacaktı? Nereden gelecekti? Pardaillan, bunlar hakkında hiçbir tahmin yürütemiyordu. Fakat Espinosa, kendi ağzıyla söylememiş miydi?.. Eninde sonunda buraya varacaktı. Onun için Şövalye, bu kapının sımsıkı kapalı olduğundan, onu kendisi kapatmış gibi emindi.

Onun için kapıya yanaşmadı bile... İşkence âletleri arasından, kendisine çivililerle donatılmış bir gürz, bir de keskin ve kısa bıçak seçti. Sonra, orada bulunduğu arkalıksız bir iskemleyi aldı. Bir köşeye çekildi ve oturup sırtını duvara verdi. Kendi kendine:

— «Şimdi tehlike gelirse, karşıdan gelir,» dedi. «Ama arkamdaki duvar yarılıp da oradan saldırıya uğrarsam, buna bir diyeceğim yok... Vaktim olduğu kadar birazcık dinleneyim bâri...»

Dinlenmeye gerçekten çok ihtiyacı vardı. O kadar yorulmuştu ki... Orada belki de saatlerce oturdu kaldı. Kendisine karşıdan saldıracakları düşüncesiyle yerinden bile kıvıldamıyor, her ihtimale karşı ha-

zır bekliyordu. Sonra açlık ve susuzluğunun çöker-tici etkisiyle olacak, bir ara kendisine burada böylece ölmeye bırakabileceklerini düşünmeye başladı. Ve Şövalye bu düşünceyle isyan ederek yerinden fırladı; kendi kendine:

— «*Canım,*» diye söylendi, «*böyle pısrıkça oturulur da ölüm beklenir mi? Kim demiş şu kapı kapalıdır diye?..*»

Hemen kapıya atılıp sürgüyü çekti. Fakat kilit açılmadı. Dikkatle bakınca, asma kilit halkalarının kapıya ikişer vidayla tutturulmuş olduğunu gördü. Sevinçten yüreği hop etti. Hemen işkence âletlerine koştu. Aralarından ince uçlu bir bıçak seçti ve bu bıçağı tornavida gibi kullanarak vidaları sökmeye başladı. Bir yandan da:

— «*Yazıklar olsun bana!*» Diye söyleniyordu. «*Neye daha önce gelip de şu kapıya bakmadım? Bunu yapsaydım, şimdiye kadar çoktan kurtulmuş olacaktım.*»

Bir yandan vidaları sökerken bir yandan da gülümseyerek:

— «*Buraya getirilenlerin hepsinin eli, ayağı bağlı olduğu için daha fazla tedbire lüzum görmemişler. Mösyö Espinosa, bu hesabında da yanıldı. Benim elimin, kolumun bağlı olmadığını unuttu...*» Diye söyleniyordu.

Vidalar kısa zamanda söküldü. Pardaillan tam kanadı kendine doğru çekeceği vakit, kan ter içinde durdu:

— «*İnşallah dıştan da asma kilitle kilitlemiş değildir!..*» Diye düşündü.

Kapıyı çekince kolayca açılıverdi Pardaillan, çılgınca bir sevinçle dışarıya fırladı.

Artık, kurtulduğundan şüphesi yoktu. Çünkü iş-

kence odasının, karanlıklar içindeki o korkunç yolculuğun son durağı olduğunu kendi kulağıyla duymuştu. Herhâlde Espinosa, Şövalye'yi orada açlıktan ve susuzluktan öldürmeyi tasarlamış olacaktı. Oysa Pardaillan, oradan da yakayı sıyırmıştı. Bundan daha açık ve kesin kurtuluş mu olurdu?..

Şövalye dışarıya çıkınca ufak bir sofada bulunduğunu gördü. Tepedeki geniş pencereden içeriye temiz hava giriyordu. Başını kaldırıp da mavi göğü görünce:

«Ooo!» Dedi. «Neredeyse bir daha gökyüzünü görmekten ümidimi kesecektim!»

Karşısında aralık bir kapı vardı. Bu kapıdan içeri girdi. Fakat girmesiyle dehşet içinde duraklaması bir oldu. Burası bir tabutluktu! Sağda, solda üçlü raflar vardı. Sağdaki rafların üçünde de, kurşundan üç tabut duruyordu. Soldaki rafların en alttakinde bir tabut vardı, üstteki raflarsa boştu. Pardaillan başını kaldırıncaya, boş rafların üstünde camsız bir pencere gördü. Raflardan merdiven gibi yararlanarak çıktı. Pencereden dışarıya baktı. Burası sarayın bahçesiydi. Karşıda bir duvar ve duvarda, renkli camlarla süslü iki pencere gördü. Orası da herhâlde sarayın kilisesi olacaktı. Pencerenin yerden hiç de yüksek olmadığını görünce, çocuk gibi sevindi. Hemen atlamaya hazırlandı. Fakat tam bu sırada birdenbire ortalık kapkara kesildi ve bir şey, kendisini duvara doğru bastırdı.

Pardaillan neye uğradığını anlayamadan, gayet dar bir şeyin içinde mahpus kalıverdiğini sezdi. Elle-riyle yoklayınca:

«Tabut!» Diye düşündü. «Beni diri diri tabuta koydular. Demek daha Espinosa'nın bana göstereceği sürprizler varmış... Ben de budala gibi şu tuzağa düştüm ya!..»

Bu sırada Pardaillan'ı içine hapsedtikleri tabut, yavaşça döndükten sonra durmuştu. Aynı anda da Şövalye'nin gözleri önünde bir ışık belirmişti. Pardaillan, soğukkanlılığını toplayarak bu ışığın nereden geldiğini anlamaya çalıştı. İçinde bulunduğu tabutun kapağına, tam yüzü hizasında küçük bir delik açılmış olduğunu gördü.

«Demek Mösyö Espinosa, benim etrafı görmemi ve konuşulanları duymamı istiyor,» diye düşündü.

Delikten bakınca, bir kilisede bulunduğunu gördü. Kilise boştu. Koronun bulunduğu yer ışıklandırılmıştı ve kilisenin tam ortasına, çevresinde sekiz mum yanan bir katafalk yerleştirilmişti. Şövalye, kendisinin bu katafalkın üstüne konulacağını anladı. Nitekim iriyarı dört rahip, Şövalye'nin tabutuna yaklaştı. Pardaillan, rahiplerin şöyle konuştuklarını işitti:

— «Ölüm töreni mi yapılacak?»

— «Evet, kardeşim...»

— «Kimin için?..»

— «Bu tabuttaki için...»

— «Hani şu işkence odasından geçen adam mı?»

— «Evet. Biliyorsunuz ki işkence odası, mahkûmu, yaşayan ölüler mahzenine çekmek için bir tuzaktır.»

Bu sırada matem çanı çalmaya başlamıştı. Saray kilisesinin kapısının iki kanadı da açıldı ve ellerinde mumlar olduğu hâlde, beyaz kukuleteli bir rahip alayı görüldü. Beyaz kukuleteli rahiplerin arkasında da siyah kukuleteli bir sıra rahip toplandı. Sonra kıpkızıl elbiseler giymiş cellât geldi ve katafalkın başında durdu. Onun arkasından da renk renk kukuleteli bir sürü rahip daha sükün etti. Sonra töreni yönetecek olan rahip, yardımcıları ve çocuk korusu ile birlikte geldi. Derken kilisenin orgu, ortalığı inleyen bir sesle çalmaya başladı.

Bu sırada rahipler, hep bir ağızdan «*Profundis*» duasını okumaya koyuldular.

Ölüm töreni başlamıştı.

Pardaillan, tabutun içinde ölüm duasını dinliyor, kendi ölüm törenini şaşkınlık ve dehşet içinde seyrediyordu. Nihayet dayanamadı, bütün gücüyle bağırıp çağırmaya, tabutunu tekmelemeye başladı. Fakat orgun sesi onun gürültüsünü bastırmak istercesine daha da şiddetlendi ve rahipler dualarını daha gür sesle okumaya koyuldular. Böylece bu sinir bozucu tören epey bir zaman sürdükten sonra, kilisedeki kalabalık tekrar dağıldı. Bütün gürültü kesildi. Ortalık tekrar ölüm sessizliğine gömüldü.

Katafalkın başında dört rahipten başka kimse kalmamıştı.

Rahiplerin kalışı, herşeyin bitmediğini gösteriyordu. Nitekim, bu dört rahibin şu konuşmasını duyan Pardaillan'ın sırtından soğuk terler boşandı, tüyleri diken diken oldu:

— «Mezar kazıldı mı?»

— «Bir saattir hazır...»

— «Öyleyse çabucak götürüp gömelim. Yoksa akşam yemeğini kaçıırız.»

Şövalye tabutunun kaldırıldığını ve kendisini taşıdıklarını hissetti. Bütün gücünü toplayıp ağzını tabutun deliğine yapıştırarak haykırdı:

— «Ben ölmedim, yaşıyorum, alçak keratalar! Beni diri diri gömecek değilsiniz ya!..»

Fakat dört korkunç rahip, bu sözleri duymazlıktan geldi. Hiç aldırmadan yoluna devam etti.

Eğer şövalye hançerini çekebilseydi, diri diri gömülmek gibi bir felâkete uğramamak için hiç şüphesiz kendi yüreğine saplardı. Fakat tabut o kadar dar-

dı ki değil hançerini çekmesine, elini kımıldatmasına bile imkân vermiyordu.

Az sonra yüzüne serin bir hava çarptı. Tepesinde birtakım ağaçlar gördü ve buranın mezarlık olabileceğini tahmin etti:

Kilisedeki ölüm töreni ona ne kadar uzun geldiyse mezarlığa yolculuk da o kadar kısa görünmüştü. Şimdi bir mucize olur da kurtulursa kurtulurdu. Yoksa bir daha dünyayı görmesine imkân kalmayacaktı.

Tabutu taşıyan rahipler, birdenbire durdular.

Pardaillan, tabutunun yumuşak toprağın üstüne, oldukça sert bir tarzda bırakıldığını hissetti. Rahiplerden biri:

— «Huzur içinde uyusun!» Dedi.

Öteki rahipler bir ağızdan:

— «Âmin!» Dediler.

Ve toprak, Pardaillan'ı iliklerine kadar titreten bir gürültüyle tabutun üstüne düşmeye başladı.

O zaman Pardaillan, artık bütün ümidini yitiriverdi...

«*Bu sefer gerçekten kurtuluş yok!*» Diye mırıldandı.

Fakat bu ümitsizlik uzun sürmedi. Hemen kendini toparladı ve avazı çıktığı kadar bağıarak, dirsekleri ve ayaklarıyla tabutu dövmeye, kapağını zorlamaya koyuldu.

Böylece ne kadar zaman geçti? Dakikalar mı, saatler mi?.. Farkedemedi.

Belki de yüzüncü defa zorlanarak tabutun kapağını kaldırmaya uğraşıyordu ki birdenbire kapak kendiliğinden açılıvermişçesine fırlayıverdi!..»

Pardaillan:

«*Hay Allah belâlarını versin! Şeytan canlarını alsın!*» Diye homurdandı.

Yüzünün rengi kaçmış, hiddet ve dehşetten gözleri büyümüştü. Derin bir nefes aldıktan sonra eliyle alnındaki iri ter tanelerini sildi. Tabutun içinde diz çökmüştü. Etrafına, yuvalarından âdeta fırlamış, hiçbir şey görmeyen gözlerle bakıyor, kaçmayı aklına bile getirmiyordu. Tahmin ettiği gibi bir mezarlıkta değil, güzel bir bahçede bulunduğunu farkedemedi. Hattâ kazılmış olan mezarının hiç te derin olmadığını ve tabutun üstüne atılmış bulunan toprakların da yanlara dökülmüş olduğunu da göremedi. Bildiği ve farketmediği tek şey vardı:

Ölmemişti, hürdü, önünde boş bir alan çevresinde teneffüs edilecek hava vardı ve şimdi içinde öyle bir intikam ateşi yanıyordu ki kendisine bu sinir bozucu işkenceleri çektirmiş olan Espinosa'yı yakalarsa çiğ çiğ yiyecekti...

Ve artık, değil mi ki elinde kılıcı vardı, karşısına ordular çıksa korkmazdı...

Taze hava, ateşler içinde yanan başını serinletmiş, onu kendine getirmişti. Hemen tabuttan çıktı. Karşısında bulunan ufak bir kapıya yöneldi ve elindeki kılıcı havada öyle müthiş bir hareketle vınlattı ki kapı bu hareketi bekliyormuş gibi kendi kendine açılıverdi. Pardailan kapıdan geçince, kendini askerle dolu bir avluda buldu.

Karşılaştığı bir subay, onu görünce hayretle haykırdı:

— «Nereden geliyorsunuz, Mösyö de Pardailan?»

Şövalye bu soruyu duymazlıktan geldi; soğuk ve kararlı bir tavırla:

— «Nereden çıkılır?» Dedi.

Sonra cevap bile beklemeden sağa döndü, hızla ilerlemeye koyuldu. Subay, şaşkın bir hâlde arkasından bağırdı:

— «Mösyö de Pardaillan! Mösyö de Pardaillan! Yanlış yoldan gidiyorsunuz. Oradan değil, buradan çıkılır.»

Şövalye geri döndü. Subay, Şövalye'nin gittiği yönün tam tersini gösteriyordu. Pardaillan, subayın yanına kadar geldi:

— «Ne dediniz?» Dedi. «Beni tevkif mi edeceksiniz?»

Bakışları öyle müthişti ki subay daha da şaşırıldı:

— «Rica ederim, sizi tevkif etmek ne demek? Şaka ediyorsunuz, sanırım. Ben, Navarre Kralı'nın Elçisi Mösyö de Pardaillan'a yardımda bulunmak ve saygı göstermek emrini aldım.» Dedi.

Şövalye, bir rüyadan uyanır gibiydi. Birden tatlılaştı:

— «Yaa?.. Affedersiniz! Biraz başım sersem de... Şu koridorlarda...»

Subay gülümseyerek:

— «Zaten farkettim,» dedi. «İsterseniz Majeste'nin doktorunu çağırtaalım.»

Pardaillan:

— «Yok, yok... Teşekkür ederim. Artık geçti.» Dedi.

Ve kendi kendine mırıldandı:

«Eğer şu başıma gelenden bir şey anladıysam, ben de Şövalye de Pardaillan değilim!»

Tam bu sırada pek iyi tanıdığı bir ses, sâkin bir edâ ile:

— «Ben sizin buradan geldiğiniz gibi çıkıp gideceğinize söz vermemiş miydim?..»

Pardaillan kendi kendine homurdandı:

— «Bu, Espinosa'nın sesi! Hangi cehennemden çıktı acaba?»

Gerçekten de Başyargıç, yerden bitmiş gibi meydana çıkıvermişti. Pardaillan, Espinosa'nın burnunun dibine kadar yaklaştı ve gözlerinin içine, alev saçan gözleriyle bakarak:

— «Sizinle görülecek ufak bir hesabım var,» dedi. «Tam zamanında geldiniz!»

Espinosa'nın kılı bile kıpırdamadı. Hiç istifini bozmadan:

— «Eğer size verdiğim sözden şüphelenmek suretiyle bana hakaret etmemiş olsaydınız, bütün bunlar başınıza gelmezdi, Mösyö,» dedi. «Size bir ders vermek istedim. Aynı zamanda sizi uyarmak da istedim. Nasıl bu sarayda her an avucumdaysanız, şu koca Sevilla şehrinde de her an avucumda olacaksınız... Bunu böyle biliniz!»

Ve sesine dostça bir tatlılık vererek:

— «Bana inanınız, Mösyö de Pardaillan,» dedi. «Siz, şu parlak gün ışığı altında, göz göre göre dövüş için yaratılmış bir Şövalyesiniz. Fakat gölge ve karanlıklar içindeki sinsi mücadeleden anlamazsınız. Memleketinize, Fransa'ya dönün, Mösyö de Pardaillan!.. Burada harcanırsınız. Ve ben, böyle bir şey olursa cidden üzülürüm. Çünkü yiğit bir adamsınız...»

Pardaillan, Espinosa'nın ağzının payını vermeye hazırlanıyordu ki Başyargıç birdenbire ortadan kayboluverdi. Adam, nasıl yerden bitercesine karşısına çıkmışsa sanki yine yer yarılmış, toprağa gömülmüştü...

Onyedinci Bölüm

BUSSI — LECLERC AĞLIYOR!..

Pardaillan, saraya sabahın saat dokuzunda gelmişti. Oradan çıktığı zaman ise gece bastırmişti. Şövalye, o karanlık dehlizlerde sekiz-dokuz saat dolaşmış olduğunu hesapladı. Bu sekiz-dokuz saatin bir bölümü de tabutun içinde geçmişti.

Saraydan hızlı ve büyük adımlarla uzaklaşırken kendi kendine:

«Şu işkenceyi Mösyö Espinosa'ya çektirmiş olsalardı, acaba ne duruma gelirdi?..» Diye söyleniyordu. «Geçen yıl dilber Fausta'nın beni içine düşürdüğü ağ, şu tabut işkencesinin yanında bayağı keyifli bir şeydi. Vay canına! Ne müthiş keşif be!.. Nasıl oldu da delirmedim?.. Meğer insanlar, hemcinsleri için ne

işkenceler tasarlarlarmış... İnsanların vahşi bir kurt sürüsünden farkı yok!..»

Pardaillan'ın, en sağlam kafaların bile dengesini bozabilecek böyle müthiş bir işkenceden sonra hâlâ düşünce berraklığını koruyabilmesi gerçekten şaşılacak şeydi... Fakat ne de olsa bu çeşit şeyler mânevî ve maddî hiçbir zarar görmeden dayanılmaz. Pardaillan, düşünce berraklığını kaybetmemişti ama, adamakıllı yorulmuştu. Yüzünün rengi uçmuştu. Gözlerinden yorgunluk akıyor ve yürürken de iki yana sallanıyordu. Gittikçe ıssızlaşan ve kararın sokaklarda hızla ilerlerken, kendi kendine mırıldanıyordu:

«Beni bu kadar zayıf düşüren, açlığım oldu. Şimdi Kule Hanı'na gidip Manuel Usta'nın kilerinde ne varsa hepsini mideye indireceğim!..»

Bir yandan da, bir sürü yemek adını art arda sıralıyordu.

Eğer Pardaillan bu kadar yorgun ve aç olmasaydı, saraydan çıktığından beri dört karaltının bir an bile peşinden ayrılmadığını sezerdi. Dört adam, geriden geliyor ve kendisini gözden kaybetmemeye gayret ediyordu. Halbuki Şövalye şu anda yiyecek ve içecekten başka bir şey düşünmüyordu. Yol uzadıkça kafasında hazırladığı yemek listesi de uzayıp gidiyordu.

Şövalye'nin farkedemediği bu dört kişinin kimler olduklarını öğrenebilmek için birkaç saat geriye, Fausta'nın, Şövalye'yi öldürmeleri için muhafızlarına emir verdiği ve Bussi-Leclerc'in de bu işte komutayı üstüne aldığı zamana dönmeliyiz...

Bussi-Leclerc, silâh kullanmakta usta olarak tanınan, yaman bir silâhşordu. Şimdiye kadar yirmiden fazla düello yapmış ve her birinde rakiplerini yaralamış ya da öldürmüştü. Bundan başka, birçok ya-

rışmada altettiği kılıç ustaları da kendisinin bu alandaki üstünlüğünü kabul etmişler ve böylece Bussi'nin kılıç kullanmaktaki şöhreti sarsılmayacak bir şekilde yerleşmişti. Bussi için yenilmez bir usta olmak, bir gurur ve şeref meselesiydi. Hayatta en çok buna önem verirdi. Bu ünü lekelemeden korumak uğrunda, değil bütün servetini, aynı zamanda nevi kiini, hattâ hayatını bile fedâya hazırdı.

Oysa bu kadar kıymet verdiği bu şöhret; Pardailan, şahitler önünde kılıcını elinden fırlattığı günden beri pek sarsılmıştı. Bussi - Leclerc gibi bir silâşorun elindeki kılıcı havaya fırlatmak!.. O yenilmez ustayla alay etmek!.. Bu, gerçi Pardailan'dan başkasının harcı değildi. Ama, ne olursa olsun, yenilgi yenilgiydi... Ve Bussi - Leclerc bu yenilginin üstüne utancından günlerce ağlamıştı.

İşin asıl acıklı tarafı, Bussi - Leclerc, Pardailan'ın kendisine uyguladığı oyunu günlerce kendi kendine denedikten ve bir daha bu suretle mağlûp edilemeyeceğine aklı kestikten sonra Şövalye ile birkaç kere daha karşılaşmış ve her seferinde yenilmişti. Son yenilgisi İspanya'da, Fausta'yla karşılaşmasından birkaç dakika sonra olmuştu... O zaman da Pardailan'a gözünü kırpmadan saldırmış, fakat yenilgiden kurtulamamıştı. Bu, onun dördüncü mağlûbiyetiydi. Bu mağlûbiyet hepsinden daha ağır olmuş ve Bussi - Leclerc'in içinde artık, Şövalye'yi yenemeyeceği inancının doğmasına yol açmıştı. Pardailan, değil yenilmek, kendisine kılıcının ucunu bile dokundurtmuyordu. Üstelik Şövalye, her çarpışmada Bussi'yi öldürmeden, öyle zararsız bir hâle getiriyordu ki bu da ayrıca onun içini kemiren bir kurt oluyordu. Bussi, Pardailan'ı yenemeyeceğini anlayınca hiç değilse Şövalye'nin, kendisine öldürücü bir darbe vurmasını istiyordu. Bussi için yenilip şerefsizce yaşamaktansa gebermek daha iyiydi.

Bussi - Leclerc: «*Mademki Pardaïllan, benim ünümü lekeledi, şu hâlde ya onun eliyle ölürüm ya da ben onu gebertirim!..*» Diye düşünüyordu.

Böyle düşünürken de dişlerini gıcırdatarak, odasında bir aşağı, bir yukarı dolaşıyordu. İyi ama, Pardaïllan'ı nasıl öldürecekti? Bussi, üzüntülü bir öfke içinde kendi kendine:

«*Onunla ne zaman karşılaşsam, her seferinde Allah'ın belâsı kılıcım, elimden kurtulup havalarda uçmaya başlıyor,*» diyordu. «*Sanki mel'una kanat takıyorlar... Anlamıyorum ki... Herhâlde bu işe şeytanlar karışıyor!..*»

Bu düşünce onu biraz ferahlattı. Kendi kendine, daima yenilişini haklı gösterecek bir sebep bulduğuna sevindi. Ama, ne olursa olsun, Pardaïllan'ın hakından gelmesi gerektiği düşüncesindeydi. İcap ederse, bu iş için en sinsi ve kalleşçe yollara başvurmadan kaçınmamalıydı. Aslında Bussi - Leclerc kanun tanımaz bir insandı ama, sinsi bir surette, arkadan adam öldüren kaatillerden değildi. Herşeyden önce bir silâhşordu ve bir silâhşor, arkadan adam vurmazdı. Bussi düşünüyor, taşınmıyor, hiddetle masalara yumruk savuruyor, fakat bir çıkar yol da göremiyordu. Mademki Pardaïllan'ı karşısına geçip de kılıçla yere sermek imkânsızdı, şu hâlde arkadan vurup öldürmekten başka çâre yoktu. Bu düşünceyi ne kadar aklından kovmaya uğraşsa, başaramıyordu. Nihayet:

«*Ne yapalım?*» Diye söylendi. «*Mademki başka çâre yok, şu hâlde onu kalleşçe öldürmem lâzım...*»

Ve kendi kendine lânet okuya okuya kılıcını, hançerini beline soktu. Pelerinine sarılıp yola çıkarak gidip üç muhafızı buldu. Hep birlikte Alkazar Sarayı'na vardıkları zaman akşamın saat yedisi olmuştu. Bussi, Şövalye'nin hâlâ sarayda olup olmadığını saray kapısında duran bir subaya sordu. Subay:

— «Majeste Navarre Kralı'nın elçisi henüz saraydan çıkmadı sanıyorum,» dedi.

Bussi sevinçle titreyerek kendi kendine:

«Acaba işini benden önce bitirdiler mi?.. Yoksa bu mel'un Pardaillan'ı sarayın bir köşesine sıkıştırıp temizlediler mi? Böyle bir şey olduysa benim de cinayet işlememe lüzum kalmaz,» diye söylendi.

Leclerc üç arkadaşıyla birlikte sarayın önündeki meydanın bir köşesine sindi. Fazla beklemediler. Saat sekiz olmamıştı ki Bussi - Leclerc, Pardaillan'ın sapa-sağlam saraydan çıkıp, meydanı baştan başa geçtiğini gördü. Hattâ Şövalye'nin hafiften sallanarak yürüdüğünü farkedince elinde olmadan söylendi:

«Şeytan canını alsın! Bu Espinosa softası, herifi serbest bırakmakla kalmamış, üstelik ona mükemmel bir içki ziyafeti çekmiş!.. Baksana, Pardaillan, adamakıllı sallanıyor!..»

Şövalye kendilerinden bir hayli uzaklaşınca kadar beklediler. Sonra duvarlara sürüne sürüne, görünmemeye dikkat ederek Pardaillan'ın peşine düştüler. Bu yolculuk boyunca birçok defa Şövalye'ye arkadan saldırabilir ve onu yere serebilirlerdi. Fakat Bussi - Leclerc, kendisiyle mücadele hâlinde olduğundan, bir türlü karar veremiyordu. İçinden, böyle bir işe giriştiği için kendi kendine lânetler okuyor, küfürler ediyordu.

Beri yanda Şövalye, arkasından gelen tehlikenin farkına varamamış, tenhaliği ve ıssızlığı bakımından bir cinayet için ideal yer olan rıhtıma yönelmişti. Sanki peşinden gelen kaatillerin işlerini kolaylaştırmak istiyordu. Halbuki şehre yeni gelmiş olan Pardaillan, Cervantes'in kendisine gösterdiği yoldan başka yol bilmiyor, hana daha kestirmeden gitmeye de uğraşmıyordu. Zaten açlıktan midesi buruluyor, bir

an önce sofraya oturmaktan başka bir şey düşünmüyordu.

Pardaillan böylece ıssız rıhtımlarda dalgın dalgın ilerlerken, birdenbire bir gölge belirerek yanına sokuldu ve inilleyen bir sesle:

— «Çarımha gerilen İsa aşkına merhamet!» Dedi.

Pardaillan'dan başka kim olsa, böyle bir durumda aldırınmayıp yoluna devam ederdi. Fakat Pardaillan, rastladığı her dilenciye yardımda bulunarak onun acısını biraz olsun hafifletmeyi âdet edinmişti. Bir yandan ceplerinde para ararken bir yandan da herifi gözden geçirdi. Beli bükük duran bu dilenci, sağlam yapılı görünüyordu. Üstü başı paramparçaydı. Çenesini gür bir sakal örtüyordu. Şövalye, bu adamın ürkek bakışlı gözlerini bir kere daha bir yerde gördüğünü hatırladı. Fakat onu bir türlü tanıyamadı. Herife bir altın uzattı. Dilenci hayretler içinde yerlere kadar eğilip dua ederken, Şövalye de tekrar yola koyuldu.

Pardaillan bir ara arkasına dönüp bakınca herifin dimdik yürüyerek yaklaşmakta olduğunu hayretle gördü. Adamın biraz önce yalvaran yüzü, şimdi müthiş bir hâl almıştı. Gözlerinde vahşi bir parıltı, dudaklarında da avını kollayan bir canavarın zalim gülümsemesi belirmişti. Havaya kaldırdığı elinde, karanlığa rağmen parıldayan bir hançer vardı!..

Arkadan gelen dört kaatil adayı, dilencinin bu hareketini gördü. Karanlığa sinerek, gözleri önünde işlenecek cinayetin sessiz şahitleri hâlinde beklemeye koyuldu. Bussi - Lcclerc sevincinden deli gibi:

— «Eğer şu dilenci bizi Pardaillan'dan kurtarırsa zengin oldu demektir,» dedi.

Aynı anda Şövalye de şöyle düşünüyordu:

«Acaba ben bu gözleri nerede gördüm? Bu sesi de bir yerde duydum gibi geliyor bana...»

Ve birden geriye dönüp baktı.

Dilenci yerlere kadar eğildi ve titrek bir sesle:

— «Çok teşekkür ederim efendim! Çok teşekkür ederim!..» Dedi.

Pardaillan bu sahneden hiçbir şey anlamamıştı. Omuz silkerek mırıldandı:

«Burada da bütün dilenciler birbirine benziyor!»

Geride Bussi - Leclerc, müthiş bir küfürle homurdandı:

— «Lânet olsun! Vazgeçti...»

Ve üç arkadaşıyla birlikte, işini yarım bırakan bu dilenci bozuntusuna bir ders vermeyi kararlaştırdı... Fakat dilenci, kaşla göz arasında kaybolmuştu. Bu sırada Pardaillan, Altın Kulesi'ni geçmiş ve Kule Hanı'nın bulunduğu dar sokağa girmişti. Uzaktan hanın kapısını ve içeriden vuran ışığı gören Bussi - Leclerc, öfkeden neredeyse kuduracak bir hâlde:

— «Bu işi bitirmek lâzım,» dedi.

Şövalye hiçbir şeyin farkında olmadan yürüyor, arkasından da hançeri elinde bulunan Bussi, bir canavarın sessiz ve çevik adımlarıyla ilerliyordu. Nefret ettiği adamla kendisi arasında sadece birkaç adım vardı. Hançerini kaldırdı ve bir kaplan çevikliğiyle Şövalye'nin üstüne atılarak:

— «Seni nihayet yakaladım!» Diye haykırdı.

Tam bu sırada bir delikanlının olduğu anlaşılan bir ses duyuldu:

— «Dikkat, Mösyö de Pardaillan! Kendinizi koruyun!»

Aynı anda Bussi - Leclerc, müthiş bir sille yiyecek sendeledi. Pardaillan da birdenbire kenara sıçradı ve hançer, sırtının tam ortasına rastlayacağına, sadece kolunu sıyırdı. Bu sırada genç bir adam, Par-

daillan'ın yanında yer alarak, kılıcıyla onu korumaya başlamıştı. Pardaillan, bu gözüpek delikanlıyı hemen tanıdı. Yarı müşfik, yarı alaycı bir gülümseyişle kılıcını çekerken söylendi:

— «Don Cesar!..»

Ünlü boğa güreşçisi, apansız yetişmiş ve Şövalye'yi Bussi'nin hançerinden kurtarmıştı. Endişe dolu bir sesle sordu:

— «Yaralandınız mı?»

Pardaillan, neşeli bir tavırla:

— «Yok canım, merak etmeyin,» dedi.

Don Cesar:

— «Tanrı'ya şükürler olsun!» Diye söylendi ve keyifli keyifli güldü. Bu sırada, epey arkada kalmış olan Montsery, Chalabre ve Sainte - Maline de kılıçlarını çekmiş, koşmuşlardı. Bussi - Leclerc, boşa giden hamlesinin hızıyla kaldırımaların üstüne yuvarlandıktan sonra ağız dolusu küfür ederek kılıcına yapışmıştı.

Dördü birden Şövalye'ye saldırdı.

Pardaillan, her tehlike ânında olduğu gibi sükûnetini ve soğukkanlılığını tekrar elde etmişti. Bir bakışta kimlerin hücumuna uğradığını anlayarak Don Cesar'a:

— «Sırtımızı şu eve verelim. Bu yiğitler o zaman bize arkadan saldıramaz,» dedi.

Bu manevra, hiç gecikmeden, tam bir başarıyla uygulandı ve Bussi ile adamları, hücumla geçtikleri vakit, Pardaillan'la Don Cesar'ı karşılarında buldular. Durum değişmiş, kızgınlığından, ağzından köpükler saçan Bussi ile üç adamının aleyhine dönmüştü. Don Cesar'ın apansız işe karışması, Leclerc'in plânını altüst etmişti... Artık Pardaillan'a dokunmaya imkân yoktu. Bussi, ikiye karşı dört kişi

oldukları hâlde karşısındaki kuvvetle başa çıkamayacaklarını biliyordu. Fausta'nın muhafızları, Pardaillan'ın, kendilerini tepeleyeceğinin farkındaydılar. Şövalye'yi yere sermek için arkadan vurmaktan başka çare olmadığını görüyorlardı. Üstelik şimdi Pardaillan yalnız da değildi. Yabancı biri de onun yardımına koşmuştu. İşin kötüsü, bu Allahın belâsı yabancı, kılıcını müthiş bir ustalıkla kullanıyordu. Buna talihsizlik denmez de ne denirdi? Öyle ya, şimdi Pardaillan, hazırladıkları tuzaktan kurtulmakla kalmıyor, şimdi kelleyi kurtarmak kaygısına kendileri düşüyordu. Bu sefer Şövalye'nin onlara aman vermeyeceği kesindi. Avlarını yakaladıklarını sanırken kendileri avlanmışlardı...

Bu karamsarca düşünceler, dört arkadaşın kafasından şimşek hızıyla gelip geçti. Ne de olsa cesur adamlardı ve üstelik bu, onlar için bir onur meselesiydi. Dövüşü bırakıp kaçmayı akıllarına bile getir-mediler. Ya bu işten şerefle yakayı sıyırmak ya da erkekçe ölmek için hızla saldırdılar.

Bu sırada Pardaillan'ın alaycı sesi yükseldi:

— «Merhaba baylar! Beni öldürmek istiyordunuz galiba!..»

Sainte - Maline Şövalye'ye âni bir hücum yaparak:

— «Bu sabah, sizi ne kadar zevkle öldüreceğimizi zâtîâlinize haber vermiştik sanırım, Mösyö,» diye haykırdı.

Pardaillan bu hücumu kolaylıkla savuşturarak:

— «Doğru Mösyö... Hatırladım,» dedi. «Ben de bu kibarca davranışınızdan ötürü sizlere el sürmeye kıyamıyorum.»

Don Cesar'ı şaşırtan; Bussi'yi de utanç ve hidnettenden kudurtan bir durum vardı: Pardaillan, karşısındakilere hiçbir darbe vurmuyordu. Sanki her

yerde gözü vardı. Zekâ sahibi bir canlıymış gibi hareket eden kılıcı her yere yetişiyordu. Fakat sadece hücum savuşturuyor, buna karşılık hiçbir hücum yapmıyordu. Don Cesar'ın da belâlı bir düellocu olduğunu görerek şakacı bir tavırla:

— «İki gözüm, siz de benim gibi yapın. Bu yiğit asîlzâdeleri korumamız lâzım,» dedi.

İşin keyifli tarafını anlayan Don Cesar da onun gibi yapıyor, yalnız kendini koruyordu ama, ona da pek fırsat bulamıyordu. Çünkü Şövalye'nin kılıcı onu da korumaya yetişiyordu... Pardaillan, Bussi'ye de hiçbir şey söylemiyor, âdeta kendisini görmemiş gibi davranıyordu.

Hanın avlu kapısının yakınındaydılar. Gürültü üzerine kapı açılmış, Cervantes eşikte belirmişti. Durumu görünce. hemen kılıcını çekip iki ahbabını yanında dövüşmek istediye de Şövalye:

— «Zahmete değmez, dostum. Bu baylar şimdi yorulacaklardır,» dedi.

Ve artık Pardaillan'ı tanımaya başlamış olan Cervantes, yerinden kıpırdamadı. Yalnız kılıcını kınına sokmadı ve her ihtimale karşı hazır durumda, olup bitenleri seyretmeye başladı. Parlak bir ay ışığı ve yıldızlarla dolu bir gök altında Cervantes'in arkasından dışarıya çıkan hancı Manuel ve müşteriler de bu dövüşü seyre koyulmuşlardı. İki kişiye, daha doğrusu tek kişiye dört rakibin birden saldırması, herkesi dehşet içinde bırakmıştı. Bu dört adam, sağa, sola sığıyor, bağılıyor, küfrediyor, lânet okuyor, kılıç oynatıyordu... Fakat bir tek adam hiç sesini çıkarmıyor ve bütün saldırıları savuşturduktan başka, düşmanlarını yaralamaktan geri kalmıyordu...

Şövalye bir aralık:

— «Mösyöler,» dedi, «yorulduğunuz vakit bana

haber verin de bırakalım. Siz de pek iyi bilirsiniz ki ben şimdi istersem, teker teker hepinizin kılıçlarını ellerinizden alır, bu işi bitiririm. Fakat, sizin gibi asıl silâhşorları bu derece utandırmaya gönlüm razı olmuyor.»

Başlangıçta Fausta'nın muhafızları, Pardaillan'ın eninde sonunda kızacağını ve kendisine yöneltilecek saldırılara karşı amansız darbeler indireceğini ummuşlardı. Fakat bu hesapta yanıldıklarını ve Şövalye'nin kendilerini âdeta koruduğunu görünce ilk an daki dövüş hevesleri yavaş yavaş söndü. Nitekim biraz sonra içlerinde en genci ve en çabuk karar veren olan Montsery kılıcını indirerek:

— «Bu şartlar altında bu dövüşü devam edilemez,» dedi ve arkadaşlarının davranışını beklemeden kılıcını kınına soktu. Chalabre'yle Sainte - Maline de sanki bu işareti bekliyormuş gibi Montsery'yi taklit edip kibarca birer selâm vererek eğildiler. Sainte - Maline:

— «Bu şekilde çarpışmaktan utanırız,» dedi.

Chalabre de:

— «Neticesiz dövüşmekten ne çıkar?..» Diye söylendi.

Pardaillan böyle bir hareket bekliyor olmalıydı ki hemen:

— «Pekâlâ mösyöler,» dedi ve ancak bundan sonradır ki Bussi - Leclerc'i yeni farkediyormuş gibi bir tavır takındı. Don Cesar'ı olduğu yerde bırakarak dosdoğru eski Bastille komutanının üstüne yürüdü. Şövalye müthiş bir soğukkanlılıkla Bussi'nin darbelerini savuşturup ilerlerken beriki de durmadan gileyordu. Bir aralık Pardaillan'ın gözlerinde, kendisi hakkında verilmiş kararı okuyunca büyük bir paniğe kapılarak:

«Eyvah! Yine kılıcımı elimden alacak!» Diye düşündü.

Ve bu, ona, kaçınılmaz bir son gibi göründü. Bu sondan, kendisini dünyada hiçbir kuvvetin kurtarmayacağını o kadar kesinlikle anladı ki kafası allak bullak oldu. Tuzığa düşmüş bir hayvan gibi çevresine bakındı. Birdenbirc kılıcının ucunu yere eğerek müthiş bir endişe içinde inledi:

— «Onu yapma! Sakın onu yapma! Ne yaparsan yap da, kılıcımı elimden fırlatma!..»

O zaman, Bussi'yi hiç sevmeyen, fakat cesaretini daima takdir eden Chalabre, Montsery ve Sainte-Maline, adamın, kılıcını kendi eliyle havaya fırlatarak silâhsızlandığını ve başını önüne eğip Pardailan'a doğru koşarak:

— «Öldür beni! Öldürsene beni!» Diye ümitsiz bir sesle haykırdığına şahit oldular.

Eğer Şövalye, çabucak kılıcını geri çekmemiş olsaydı, Bussi öbür dünyayı boylayacaktı. Fakat Leclerc, Pardaillan'ın kendisini öldürmeye tenezzül etmediğini görünce bir çılgın gibi saçını başını yolarak:

— «Ah, şeytan!» Diye inledi. «Beni öldürmek de istemiyorsun!»

Pardaillan ona iyice yaklaştı ve son derece sâkin bir sesle:

— «Sizi, hakkım olduğu hâlde öldürmeyeceğim Leclerc!» Dedi. Siz, her karşılaşmamızda beni öldürmek istediniz. Buna karşılık ben size, sizin bana beslediğiniz kını beslemedim... Her çarpışmamızda hücumlarınızı savuşturdum ve silâhınızı elinizden aldım. Buna tahannüil edemediniz. Bir zamanlar bana gardiyanlık yaptınız ve hiç de nâzikçe davranmadınız!.. Daha sonra casus oldunuz ve başıma para

koyulduğunu bildiğiniz için beni yakalatmak istediniz. Bugünse haysiyet merdiveninden birkaç basamak daha aşağı indiniz ve beni kancıkça arkadan vurup öldürmeye kalkıştınız. Görüyorsunuz ya sizi öldürmeye ne kadar hakkım var, Leclerc!»

Bussi yarı çılgın bir hâlde:

— «Öldür beni!» Diye bağırdı.

Pardaillan başını sallayarak aynı sâkin edâ ile devam etti:

— «İsteğinizin mânasını anlıyorum... Fakat size bu kadar az bir ceza vermem doğru değil. Sonra ben, sizin gibi bir kaatil de değilim... Fakat size hiçbir zararı dokunmamış, sizinle sadece kılıç alıştırması yapmış bir adama karşı beslediğiniz bu haksız kinden ötürü, size ufak bir ceza vermek zorundayım. Benim intikamım da şöyle olacak, Leclerc: Sizi affediyorum! Fakat şurasını da bilin... Eğer siz, kılıcımı karşısına çıkarak cesaretini göstermiş, benimle erkeğe dövüşmüş olsaydınız, bu sefer silâhınızı elinizden almayacak ve az önceki dileğinizi yerine getirerek sizi öldürecektim... Ne yapayım ki silâhınızı kendiniz attınız ve kendinizi bu derekeye düşürdünüz, Leclerc! Mademki bu aşağılık durumu siz seçtiniz, öyleyse seçtiğiniz yerde kalın!..»

Bussi, bu hakaretleri duymamak için elleriyle kulaklarını tıkamış, boğuk boğuk inliyordu. Şövalye:

— «Haydi gidin, Leclerc! Size acıdım ve canınızı bağışladım!..»

Pardaillan belki daha konuşacaktı. Fakat artık dinlemeye tahammül kalmayan Bussi, yumruklarıyla başını döve döve ve acılı bir köpek gibi uluya uluya kaçtı.

Leclerc gözden kaybolunca Pardaillan, heyecandan renkleri uçan üç muhafıza döndü, kendilerini selâmlayarak:

— «Mösyöler!» Dedi. «Bu sabah beni kötü bir durumda sandığınızı için bana yardım elinizi uzattınız. Ben de buna karşılık size bu akşam düşmanca davranmadım ve sizi öldürmedim.»

Sonra kaşlarını çatarak sert bir sesle:

— «Fakat...» Diye devam etti, «artık kendimi size borçlu hissetmiyorum! Benimle çatışmaktan kaçının, efendiler! Bir dahaki sefer hiç gözünüzün yaşına bakmayıp sizi öldürürüm ve böyle bir şey yaptığım için de üzülürüm! Bunu böylece bilin!»

Bu inanılmaz sahnenin şahitleri, kendisine apansız saldıran üç adamı bu seferlik bağışladığını söyleyen Şövalye'ye hayretle bakıyorlardı. Onları daha çok şaşırtan şey, bu sapaşağlam üç adamın, bu sözleri hiçbir itirazsız kabul etmeleri ve başlarını eğerek Şövalye'yi selâmlamaları oldu...

Sainte - Maline:

— «Bize gayet kibarca davrandığınız için size minnettarız!» Dedi.

Chalabre de:

— «Bize gerçekten insanca davrandınız Mösyö!» Dedi. «Bize borçlu olduğunuzu söylediniz; oysa borcunuz yoktu...»

Montsery de gülerek bembeyaz dişlerini gösterdi ve ilâve etti:

— «Ancak, bir daha karşılaşmamak meselesine gelince, bu konuda isteğinizi yerine getiremeyeceğimizden korkarım! Zira İspanya'ya sizi görmek amacıyla gelmiş bulunuyoruz...»

Saint-Maline arkadaşının sözlerine şunları da kattı:

— «Emin olunuz ki kendimizi size öldürterek sizi üzmeyeceğiz!..»

Montsery de:

— «Mösyö de Pardaillan, canımızı almakla üzüleceğini söylüyor. Ama, müsterih olsun, biz de canımızı kaybetmek niyetinde değiliz!..»

Sonra üç muhafız, hep bir ağızdan:

— «Allaha ısmarladık, Mösyö de Pardaillan!»
«Meydanı size bırakıyoruz!..» Diyerek, Şövalye'yi selâmladı.

Pardaillan gayet ciddi:

— «Hoşça kalın!» Dedi.

Chalabre, Sainte-Maline ve Montsery kolkola girerek şakalaşa şakalaşa uzaklaştılar. Pardaillan onları gözleriyle izlerken, son olarak Montsery'nin şu sözlerini duydu:

— «Hey babam hey! Şu kahramanlar kahramanı, yiğitler yiğidi Leclerc'in acıklı hâlini gördünüz mü?..»

Şövalye hüzünlü bir tavırla içini çekti, sonra omuz silkerek Don Cesar'ın koluna girdi ve kendisini hana doğru sürüklerken:

— «Haydi gidip karnımızı doyuralım!» Dedi. «Sizin de karnınız aç galiba...»

DON CRISTOBAL CENTURION

Pardaillan, hana girince içerisini allak bullak buldu. Hancı Manuel, kızı Juana ve hizmetçiler dışarıdaki gürültüleri duyup fırlamış, olup biteni görmeye koşmuşlardı.

Şövalye, ciddi ve ağır tavırla handaki hizmetçileri kendi hizmetinde koşturmaya alışmış bir adamdı. Fakat bu akşam, başta hancı olmak üzere, hepsinin kendisine canla başla hizmet edebilmek için nasıl çırpındıklarını görünce, gülümsemekten kendini alamadı. Manuel'e:

— «Aman azizim, size çok aç bir adam getirdim... Ne hazırlarsanız hazırlayın, yalnız Allah aşkına elinizi çabuk tutun!» Dedi.

Göz açıp kapayıncaya kadar, avlunun en kuytu yerinde sofrta kurulmuştu. Büyük bir masanın üstüne, bir sürü meze dizilmişti: Yeşil zeytin, kızartmalar, değişik turşular, sucuklar, soğuk domuz söğüşleri... Sözüün kısası, iştah açıcı bir sürü yiyecek... Bunların yanında da birkaç şişe şarap vardı. Sofranın görünüşü, boğazına düşkün bir adamı keyfinden coşturacak hâldeydi.

Bu sırada hancı da mutfığa koşmuş, omletlerin pişirilmesine, tavukların, kuzu butlarının kızartılmasına nezaret ediyordu.

Han personeli harıl harıl servis yaparken Pardailan da, üç bardağa şarap doldurdu ve Cervantes'le Don Cesar'ı içmeye dâvet etti. Kendi şarabını bir di-kişte bitirdikten sonra tekrar bardağını doldurdu.

Onu da bir solukta içti ve boşalan bardağını masaya bırakarak:

— «Oh!» Dedi. «Bu İspanya şarabı da insanın içini ısıtıyor vallahi! Böyle bir içkiye o kadar ihtiyacım vardı ki!..»

Kendisini göz ucuyla incelemekte olan Cervantes:

— «Sahi!» Dedi. «Yüzünüz, ölü yüzü gibi sararmış... Çok heyecanlı görünüyorsunuz. Bu heyecanın, deminki dövüşten ileri geldiğini hiç sanmıyorum. İşin içinde başka bir iş olacak...»

Pardaillan bir an Cervantes'e baktı. Sonra Don Ccsar'a döndü:

— «Tebrik ederim!» Dedi. «Borç ödemekte gecikmeyi hiç sevmiyorsunuz...»

Delikanlı sevincinden kızardı. Bu sözlerden çok, Şövalye'nin söyleyişindeki içtenliğe sevinmişti. Tam bir açık yüreklilikle:

— «Şansım varmış ki tam zamanında yetişip haber verebildim, Şövalye! Fakat size borcumu ödemek şöyle dursun, daha da borçlandım!..» Dedi.

— «O da ne demek?..»

— «Elbette, Şövalye... Az önceki kılıç dövüşünde beni, uğradığım tehlikeli hücumlara karşı korumadınız mı? Siz olmasaydınız işim bitikti!»

Pardaillan şaştı:

— «Yaa!.. Demek bunun farkına vardınız?»

— «Varmaz olur muyum, Mösyö?»

— «Bravo! Bu sizin, dövüş sırasında soğukkanlılığınızı hiç kaybetmediğinizi gösterir. Tekrar tebrik ederim. Soğukkanlılığınızın ileride çok faydasını göreceksiniz...»

Şövalye böyle diyerek birdenbire konuyu değiştirmek gereğini hissetti:

— «Her neyse! Biz hele şimdi şu nefis yemeklere bir saldıralım! Görünüşlerine bakılırsa parmaklarımızı bile yiyeceğiz. Bir taraftan karnımızı doyurur, bir taraftan konuşuruz.»

Ve üçü birden, önlerine yığılmış yiyeceklere aç kurtlar gibi saldırdı...

*

Pardaillan'ı, heyecan, dehşet ve yorgunlukla dolu bir günün acısını, mükemmel bir sofranın başında çıkarırken bırakalım ve hem yaptığı hareketler, hem de kılığı, kıyafeti bakımından bir an dikkatimizi çekmiş olan bir adama dönelim. Sözüünü edeceğimiz adam, kendisine bir altın sadaka vermiş olduğu hâlde Şövalye de Pardaillan'ı arkasından bıçakla vurmaya yeltenen ve sonra da Bussi-Leclerc tarafından aranınca ortadan kaybolan esrarengiz dilencidir.

Ancak doğrusunu söylemek gerekirse bu dilenci, kendisini birilerinin gözetlediğinin farkında değildi. Pardaillan'ı vurmadığını görünce hemen, rıhtıma açılan dar sokaklardan birine sapıvermişti. Ondan sonra artık hiç durmamış, son hızla Alkazar Sarayı'na doğru koşmuştu.

Dilencinin girdiği yer, bir yatak odasıydı. Burası, İkinci Philippe'nin sâdık köpeği, Kızıl Sakal adıyla anılan Don İnigo de Almaran'ın yatak odasıydı. Dilenci odaya girdiği sırada Barba Roja, sağ kolu sargılar içinde, kızgın kızgın; bir aşağı, bir yukarı gezinmekte ve az kulsın kolunu kıracak olan o Pardaillan mel'ununu, ağız dolusu küfürler etmekteydi.

Barba Roja, kapının açılması üzerine dönüp baktı. Karşısında pis kılıklı bir dilenci görünce kaşları çatıldı. Bu mendebur herifi kovmak üzereydi ki

beriki birdenbire gür, takma siyah sakalını ve başındaki pis kasketi çıkardı. O zaman Barba Roja:

— «Cristobal!» Diye hayretle seslendi. «Sen miydin? Nerelerde kaldın?..»

Eğer bu sırada Pardaillan burada olsaydı. Kızıl Sakal'ın Cristobal diye hitap ettiği adamın, Kule Hanı'na ilk geldiği günün akşamı, hanın avlusundan kovduğu Engizisyon görevlisi olduğunu hemen hatırlardı. Fakat bizim, Cristobal'i okuyucularımıza daha ayrıntılı bir şekilde tanıtmamızın sırası gelmiş bulunuyor.

Don Cristobal Centurion, o sıralarda İspanya'da sayısı pekçok olmayan, tahsilli kimselerden biriydi. Gençti, güçlü kuvvetliydi, zekiydi. Okulda da iyi yetişmişti. Diplomasını eline alınca ne yapıp yapıp yüksek bir mevki elde etmeye karar vermişti. Hayatta karar vermek kolaydı ama, başarıya ulaşmak zordu. Hele insan, Cristobal gibi anasız, babasız büyümüş ve ihtiyar bir amcanın yardımıyla öğrenimini yapmış biri olursa...

Cristobal, okuldan çıkıp da karnını doyurmak zorunda kalınca hayatın çetinliğini adamakıllı anladı. Fakat buna da çabuk bir çâre buldu. Bir köy papazı olan ihtiyar amcasının ömrü boyunca biriktirebildiği paracıklarını aşırmayı tasarladı ve bir hayli araştırdıktan sonra bu paracıkları, saklı buldukları yerden alıp cebine attı...

Bütün Kastilya'lılar gibi o da, çok asîl bir aileden geldiğini iddia ederdi. Fakat birisi çıkıp da kendisinden, soyunu sopunu gösterir bir belge istemeye kalksaydı, foyasının meydana çıkacağından şüphe edilmezdi.

Cristobal, amcasının parasını cebine indirdikten ve kendisine de Centurion adını taktıktan sonra hayat yolunda koruyacak, zengin ve sözü geçen bir

adam aramaya çıktı. O sıralarda İkinci Philippe'nin Estepa Dükalığı'na tâyin ettiği bir Don Centurion vardı. Bizim Don Cristobal Centurion, bu zengin asîlzâde ile kendisi arasında, hayalî bir akrabalık kurdu. Hemen Dük'ün huzuruna çıkararak kendisini himayesine almasını rica etti. Ne yazık ki Estepa Dük'ü hayatta çok rastlanan bencillerden biriydi. Cristobal'in yardımına koşmak şöyle dursun, akrabalık iddialarını da kabul etmedi. Üstelik, bu iddiada daha fazla ısrar ederse fakir bir Centurion'un, zengin bir Centurion'la akraba olamayacağını, kendisine yüz sopa vurdurmak suretiyle kolaylıkla ispat edebileceğini de anlattı. Hattâ eğer bu sopa faslı da gerçeği ispata yetmezse. sözünü geçiren bir kimse olduğu için Cristobal'e gün görmez zindanlardan birinde yer bulabileceğini de sözlerine ekledi.

Centurion, dayak ve zindan tehdidini duyunca boynunu bükmekten ve akrabalık meselesinde yanıldığını itiraf etmekten başka şey yapamadı.

Böylece bir süre daha süründü. Sonunda açlık belâsı gelip çattı ve Cristobal, başka çare kalmadığını görerek askerliğe yazıldı, kılıç kullanmasını öğrendi. Sonra yol kesip adam soymaya başladı. Bu arada da hançer kullanmanın ustası oldu. Derken işi daha da ileriye götürerek o çağda bulunan her türlü silâhı kullanmayı öğrendi... Sonra bu bilgisini, o silâhları kullanmayı bilmeyen veya bildiği hâlde kullanmaya niyeti olmayanlara tatbik ederek onlardan aldığı haraçla geçinmeye başladı. Öte yandan yüksek bir ücret karşılığında kiralık kaatillik de yapıyordu.

Bir yandan da okuyordu. Kaabiliyetli bir genç olduğundan felsefe, din ve diğer bazı alanlarda gerçek bir bilgin olup çıkmıştı. Arada bir değişiklik olsun ve geliri biraz artsın diye, ders veriyor, dilekçe

hazırlıyor ya da bir papazın vaazını yazıyor, sözün kısası, daha birçok iş başarıyordu...

Bütün bunlardan da anlaşılacağı gibi Cristobal, malın gözü bir adamdı ama, doğrusunu söylemek gerekirse o zamanlar İspanya'da böyle yarı asker, yarı haydut ve yarı bilgin serüvenciler az değildi.

Derken günlerden bir gün, Cristobal, zihninde anılarını karıştırırken dayısının kızlarından birinin Don Inigo de Almaran'ın yeğenlerinden biriyle evlenmiş olduğunu hatırlayıverdi!.. Centurion, sevincinden aklını kaçırarak gibi oldu. Zira Don Almaran büyük katolik Kral'ın en sâdık adamıydı...

Don Centurion, kendi kendine bu seferki akrabalığın su götürmez, inkâr kabul etmez cinsten olduğuna hükmetti. Sonra da kendisinin başkaları için yaptığı işleri, büyük akrabası Almaran'ın, Kral hesabına yaptığını düşünerek aralarında meslekleri bakımından da bir benzerlik gördü ve bu sefer eli boş dönmeyeceği kanısına vardı.

Bu defa talihi de yardım etmiş olmalı ki Don İnigo Almaran'ın karşısına çıkınca Kızıl Sakal, böyle okumuş, yazmış bir hayduttan çok yararlanabileceğini ve kendisine bundan daha iyi bir yardımcı bulamayacağını düşündü. Cristobal'in, ayrıca en yaman bir hukukçuyu mat edecek kadar çenebaz, en yetkili din âlimini okutacak kadar bilgili ve nihayet icabında en amansız hayduda bile ders verecek kadar usta bir silâhşor oluşunun bu seferki iyi karşılığında önemli bir payı bulunduğundan şüphe edilemezdi. Nitekim, akrabalığı münakaşasız kabul edildi ve kendisine derhal Engizisyon'da, aylığı az da olsa Cristobal'i fazlasıyla memnun eden bir iş verildi.

Cristobal'i okuyucularımıza tanıttığımız şu sırada kendisi, görevinde hayli yükselmiş ve üstleri ta-

rafından sevilmiş bir durumdaydı ve memur mu kal-
sın, yoksa papazlar sınıfına mı girsin, onu düşünmek-
le meşguldü. Memurlukta yükselmesi mümkündü,
fakat rakibi çoktu. Papazlıkta ise hayalini uzaktan
uzağa kurduğu Engizisyon Başyargıçlığı dışında her
türlü mevkie yükselmesi imkânı vardı. Nitekim,
kendisi de papazlığa daha eğilimli görünüyor ve bu
iş için kendisinde, başka işlere göre daha fazla kaabi-
liyet buluyordu.

Durum böyle iken Cristobal'ın, Kızıl Sakal'a kö-
rü körüne sâdık olduğu da pek iddia edilemezdi.

Zira, kendisi bir insanın yüreğinde yer edip onun
sorumsuzca ve vicdansızca davranmasını önleyen şük-
ran duygusundan yoksundu. Fakat kendi kanatlarıy-
la uçacak kadar kuvvetlenmediği sürece, Kızıl Sa-
kal'ın kanadı altında yaşaması gerektiğini akıl et-
meyecek kadar da budala değildi. Bu bakımdan, ak-
rabasına sâdıktı. Çünkü ona sâdık kalmakla kendi
çıkarına hizmet etmiş oluyordu. Yoksa, kendisiyle
daha kudretli birisi ilgilense, Cristobal, Barba Roja'yı
tereddüt etmeden bırakıverirdi. Oysa şimdilik
böyle biri yoktu ve o da koruyucusuna sadakatle hiz-
met ediyordu.

İşte, İkinci Philippe'nin dev muhafızı, kolunun
acısından Şövalye'ye lânet okuya okuya odasında ge-
zinirken, yanına giren adam, bu karakterde bir kişiy-
di. Kızıl Sakal, kendisini görünce merakla sordu:

— «Ece, ne oldu?»

Centurion, umursamaz bir tavırla omuz silkti ve
öfkeli bir edâ ile:

— «Ne olacak?» Dedi. «Başyargıç hazretleri, an-
layamadığım sebeplerden ötürü herifi serbest bır-
aktı!»

— «Allah belâsını versin! Yüce gönüllülük nu-
marası yapan o mendebur papazın şeytan canını al-

sın!.. Mahvoldum! Eğer o herif yaşarsa şerefim iki paralık olacak. Üstelik Kral'ın bana olan güvenini de kaybedeceğim ve bir manastıra çekilip orada rezil bir hâlde pinekleyip ölümü beklemekten başka çârem kalmayacak... Herifi temizlemem lâzım, anlıyor musun, Cristobal? Herifi temizlemem lâzım! Yoksa Kral; beni, dişleri dökülmüş, uyuz bir köpeği kovar gibi kovar!..»

Bu sözler, sâdık Centurion'un yüreğini hoplattı. İkinci Philippe'nin köpeği gözden düşerse kendisi de hâpı yuttu demektir. Kurduğu bütün hayâller yıkılacaktı. Ne yapıp yapacak, bu korkunç sonucu önlemek ve Kızıl Sakal'la birlikte kendi geleceğini de kurtarmak zorundaydı. Onun için gayet sâkin, şu cevabı verdi:

— «Anlıyorum ama, bana meseleyi biraz gözünüzde büyültüyorsunuz gibi geliyor, aziz yeğenim! Majeste, sizin karşınıza, sizden yaman birinin çıkmış olmasını sizin hesabınıza bir suç sayamaz. Üstelik bu konuda yine sizin için bir şans var...»

— «Neymiş o şans?..»

— «Meselâ, bu adam, sizin yerinize göz dikmiş bir İspanyol olsaydı hâliniz ne olacaktı? Asıl o zaman mahvolmuştunuz işte... Oysa şimdi karşınıza çıkmanın Fransız olması gibi bir şansınız var. Çünkü hiç değilse bu adam, sizin yerinizi almak istemiyor. Siz, şimdi hem Kral'ın, hem de İspanyol'ların gözünde yine İspanya'nın en kuvvetli adamı olarak kalıyorsunuz. Kral sizi feda edemez. Zira yerinizi dolduracak kimse yok ki... Üzülmeysin, hayatta zaman zaman böyle talihsizlikler olur.»

Bu sözleri dikkatle dinleyen Barba Roja:

— «Bilmem ama, galiba doğru söylüyorsun,» dedi. «Fakat ne olursa olsun, öcümü almalyım!»

Gözlerinde bir ışık parlayan Centurion:

— «Bu meselede sizinle beraberim...» Dedi. «Zaten o herife benim de hıncım var.»

— «Ne o, sana da mı bir şey yaptı? Kendisini gördün mü? Nerede? Ne yapıyor?»

— «Herhâlde, şimdi kaldığı hana gitmiş, karnını doyuruyordur... Kendisini gördüm... Konuştuk... Hattâ bana sadaka bile verdi. Çok da zengin galiba... Düşün: Bir altın verdi!»

Barba Roja homurdandı:

— «Demek gördün? Konuştun ha? Gör, konuş, sonra da...»

Centurion acı bir gülümsemeye:

— «Anlıyorum, anlıyorum ama, elimden, benim isteğimle kurtulduğunu sanmayın,» dedi. «Herifin şansı var. Tam hançerimi iki küreğinin arasına indiriyordum ki birdenbire arkasına döndü. Ne kadar kuvvetli olduğunu, siz de, ben de gördük. Artık ondan sonra durur muyum? Tabana kuvvet kaçtım, tabiî...»

Ve vahşi bir sevinçle sözlerine ilâve etti:

— «Ama, hiç merak etmeyin, elinizde... Hanı kuşatıp yerle bir etmek pahasına da olsa onu, ölü veya diri elime geçiririm...»

Kızıl Sakal, sevinerek güldü:

— «Mükemmel! Mel'unu domuz yavrusu gibi kızartmalı! Yanına istediğin kadar adam al, hemen git... Ah, şu alçağı bir ele geçirsek!.. Kolum iyi olsaydı, ben de seninle gelirdim. Hattâ bu işi kimseye bırakmazdım. O zaman intikamım daha iyi alınmış olurdu.»

— «Canım, işi ben de eksiksiz yaparım... Bundan emin olun. Sizin ona karşı beslediğiniz kin, benim-

kinin yanında hiç kalır. Herifin yüreğini söküp çiğ çiğ yesem yine de hıncım geçmeyecek!»

— «Yoksa seni de adamakıllı benzetti mi?»

Centurion başını eğdi ve tereddütle:

— «Ben onun bana yaptığını misliyle kendisine iade edeceğim...» Dedi. «Ama, acaba düşünüp taşınmadan, hemen harekete geçmek doğru mu?»

Kızıl Sakal, sert bir tavırla:

— «O da ne demek? Ben sana emir veriyorum ya!..» Dedi.

Centurion anlamlı bir gülümseyişle:

— «Bu meseleyi konuşmamız lâzım, yeğenim!» Dedi. «Siz bana, aşkından yanıp tutuştüğünüz dilber Giralda'yı da tutup getirmemi emretmişsiniz. Size o zaman da itaat ettim. Ancak, kızı getiremedimse kabahat bende değil... Orada Kutlu Mahkeme'nin emirlerine karşı koyacak bir adam bulunacağını kim akıl ederdi? Hiç lâf dinlemeyen, kimseye boyun eğmeyen o Allah'ın belâsı Pardaillan yüzünden hem kızı tutamadım, hem de üstlerimden emir almaksızın hareket ettiğim için ceza da yedim. Halbuki siz bana bu hususta emir vermişsiniz, yeğenim. Siz de beni korumadınız. Ben de herhâlde sizin böyle yapmanızın bir nedeni vardır, diyerek sesimi çıkarmadım ve sizden emir aldığımı açıklamadım.»

Barba Roja, canı sıkkın bir hâlde:

— «Sahi, o öyle oldu!» Dedi. «Fakat benim bu işe karışmamamın önemli sebepleri vardı. Yalnız, bu sadakatini unutacağımı sanma... Benim yüzümden cezaya çarpıldığın için önce şunu al!..»

Kızıl Sakal bir kese uzatmıştı. Kesenin şişkinliği hoşuna gitmiş olacak ki Centurion, bunu gülümseyerek aldı ve hemen yırtık pırtık dilenci elbisesinin bir cebine atıverdi. Sonra:

— «Size güvensizlik duyduğumu sanmayın, yeğenim! Böyle bir şey aklımın ucundan bile geçmez.»

Kızıl Sakal, koltukları kabarak:

— «Biliyorum canım, biliyorum!» Dedi. «Yalnız, şimdi ne yapacaksın, bana onu söyle!..»

— «Diyeceğim şu ki Giralda mescesinde başıma gelenin bu meselede de gelmeyeceğini kim temin edebilir? Başarıya ulaştığım ya da ulaşamadığım takdirde Mösyö Espinosa'nın yine kızmayacağını kim bilebilir? Eğer yaptığım iş, onun düşüncelerine uymazsa hapı yuttum demektir. Bu sefer kesinlikle zindanı boylarım. İnsan bir kere zindana girdi mi, bir daha oradan ne vakit çıkacağını Tanrı bilir. Öyle değil mi, yeğenim?»

Kızıl Sakal sabırsızlandı:

— «Canım, ne demek istiyorsun?»

Centurion, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Sizin el yazınızla yazılmış bir emir isterim... Bu suretle yapacağım iş Engizisyon Başyargıcı'nın hoşuna gitmeyecek olursa başım belâya girmez.»

— «Haa! İstedğin bu muydu? Neden daha önce söylemedin?..»

Barba Roja bu sözleri söyleyerek yazı masasına yöneldi. Fakat tam çekmeceyi çekeceği sırada sağ kolunun işe yaramadığını hatırladı:

— «Kolumun hâline baksana, yazı yazmaya imkân var mı?» Dedi.

Centurion, yeni farkına varmış gibi:

— «Tuu, Allah kahretsin!» Dedi. «Ben kolunun sakat olduğunu unutmuştum. Ama, doğrusu, yazılı bir emir olmazsa bu tehlikeli işe girişemem.»

Kızıl Sakal, şaşaladı:

— «Vay canına! Şimdi ne yapsak?..»

Centurion bir an düşündükten sonra:

— «Acaba Kral'a böyle bir emir imzalatamaz mısınız?» Diye sordu.

— «Amma yaptın ha? Kral'a gideceğim ve diyeceğim ki: '*Majeste, şu Pardaillan'ı öldürmem için bana bir emir imzalar mısınız?*' Böyle bir şeyi, Kral'a nasıl söylerim?..»

Centurion, çok düşünceli olduğu zamanlarda yaptığı gibi kulağının memesini çimdikleyerek:

— «Doğru,» dedi.

Sonra birden Kızıl Sakal'a, sinsi bir bakışla baktı:

— «Aklıma bir çâre geldi!..» Dedi.

— «Neymiş o çâre bakalım?»

Beriki, gözlerini Kızıl Sakal'dan hiç kaçırmaksızın ve önemsiz bir şeyden bahsediyormuş gibi görünmeye çalışarak:

— «Bana, sizde bulunan altı imzalı boş yetki belgelerinden bir tane verseniz!..» Dedi.

Barba Roja şaşkınlıktan kekeleyerek:

— «Sen ne diyorsun, Centurion? Benimkilerde Kral'ın ve Başyargıç'ın imzaları var!..»

— «Biliyorum. Ben de onun için istiyorum ya!..»

— «Öyle ama, bu boş yetki belgeleri uygun bir şekilde doldurulursa, bunu taşıyan kimse İspanya'nın her yerinde hem sivil idarelere, hem de din kurumlarına her istediğini yaptırabilir ve bundan da sorumlu tutulamaz!..»

Centurion'un gözlerinde bir ışık yanıp söndü. Soğuk bir tavırla:

— «Yeğenim, vakit geçiyor!» Dedi. «Biz böyle burada gevezelik edip durursak, kuş da uçup gider.»

Kızıl Sakal tereddüt ediyordu:

— «Boş bir yetki belgesi ha?..»

Bir yandan da, bu belgeyi alıp bir hainlik yaparmı, diye Cristobal'in yüzünden düşüncelerini okumaya çalışıyordu. Öteki, Kızıl Sakal'ın tereddüt ettiğini görünce:

— «Belki de karar verememekte haklısınız!» Dedi. «Benim hiç acelem yok!.. Kolunuz iyileşinceye kadar beklerim. Gerçi böyle bir fırsat bir daha ele geçmez, Pardaillan da uçar gider. Ama, ben sabırlıyım. Öcümü alıncaya kadar beklemekten yılmam. Siz de bu kadar ufak bir mesele için Kral'ın gözünden düşecek değilsiniz ya... Elbette yine gözüne girmenin çâresini bulursunuz.»

Barba Roja birden kararını verdi:

— «Bu belgeyi başka bir amaçla kullanmayacağına yemin eder misin?»

— «Amma yaptınız haa? Benim gibi bir insan böyle bir belgeden ne gibi bir çıkar elde edebilir ki? Hazineye verilen bir ödeme emri olsaydı, anlardım, Ama, bunu ne yapayım?»

Barba Roja, masasının kilitli çekmecelerinden birini açtı. Orada bulunan ve Kral'ın ve Başyargıç'ın gizli emirlerinin yerine getirilmesinde kullandığı boş, fakat imzalı kâğıtlardan birini alıp Centurion'a uzatarak:

— «İşi bitince hemen geri getir!»

Centurion belgeyi önemsemez bir tavırla aldı. Ama, Kızıl Sakal, adamın gözlerinde yanmış olan zafer ışığını görseydi, hiç şüphesiz yaptığından hemen vazgeçerdi. Ancak koca devin bir şey görececek hâli yoktu... Pardaillan'dan öç alacak ve aynı zamanda kırılmış olan itibarını tamir edecekti. Centurion kâğıdı koynuna yerleştirerek kapıya yöneldi:

— «Allaha ısmarladık, yeğenim!» Dedi. «Kaybe-

decek vaktim yok. Hemen gidip elbisemi değiştireceğim.»

Kapıyı açmış, dışarıya çıkmak üzereydi ki Kızıl Sakal, kalıbına hiç de yakışmayan bir utangaçlıkla mırıldandı:

— «Cristobal!..»

Centurion kapıyı tutup bekledi. Fakat Barba Roja'nın bir türlü konuşmaya karar veremediğini görünce yılışık ve alaycı bir sesle:

— «Vaktimiz kıymetli... Herif kaçabilir! Çıkarcın dilinizin altındaki baklayı canım!» Dedi.

Dev, kıpkırmızı kesildi:

— «Şeyi soracaktım! Şeyi!.. Şu genç kızı, canım...»

— «Giralda'yı mı? Ha!.. Desenize, içinizdeki kurt buymuş!..»

Barba Roja, alayın farkına varmamış gibi devam etti:

— «Fırsat düşerse, bir taşla iki kuş vuramaz mı? Diyorum ki yâni... Hem Pardailan'ı, hem kızı yakalayamaz mısın?»

Centurio kurnaz bir gülüşle:

— «Olmayacak şey değil!» Dedi. «Fakat, bakalım kız da handa mı? Eğer değilse, iki karpuzu bir koltuğa sığdıramam...»

Kızıl Sakal ısrar etti:

— «Eğer handaysa canım...»

— «Handaysa, elimden geleni yaparım. Belki bu refer şansım yardım eder...»

Yüzü gülen dev:

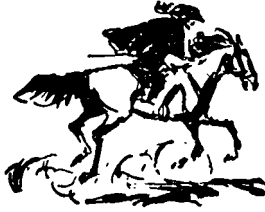
«Ne eşi bulunmaz bir akrabasın, Cristobal!..» Diye söylendi.

Ve vahşi bir şehvet edâsıyla sözlerine ekledi:

— «Eğer işi başarır ve bu kızı da bana getirebilirsen, benden ne dilerseñ dile...»

Centurion içinden: «*Bu sözü unutmam!*» Diye söylenirken yüksek sesle:

— «Merak etmeyin! Hem aşkınıza, hem de intikamınıza hizmet etmeye çalışacağım!..» Dedi ve hemen kayıplara karıştı.

DON CESAR'IN ANLATTIKLARI

Centurion, saraydan aceleyle çıktı. Bir yandan da parça parça dilenci elbisesinin altındaki Kral'ın ve Engizisyon Başyargıcı'nın imzaları bulunan tam yetki belgesini okşuyor ve Barba Roja'dan bir punduna getirip bu önemli kâğıdı kopardığına çok seviniyordu. Böyle bir kâğıdı ele geçirmek imkânsız denecek kadar zor bir işti. Fakat, Cristobal, en sonunda dilediğine kavuşmuştu. Kendi kendine:

«Artık kuvvetliyim!» Diyordu. «Artık kuvvetliyim ve neler yapabileceğimi herkese göstereceğim!»

Bu düşüncelerle sarayın önündeki meydandan geçerken, bir yandan da ortalığı gözlemekten geri kalmıyordu. Birden, yanibaşında birisi belirdi. Centurion durdu ve alçak sesle sordu:

— «Eee, adam ne oldu?»

— «Tam hanın kapısında kendisine dört kişi saldırdı. Fakat herif hepsini kaçırttı.»

— «Tek başına mı?»

— «Kendisine yardım eden de oldu.»

— «Kim?..»

— «Don Cesar...»

— Peki, şimdi ne yapıyor?»

— «Don Cesar ve Cervantes adındaki uzun boylu biriyle sofraya oturdu. Herhâlde bir saat kadar orada kalırlar...»

«Peki, sen yine gözetleme yerine git! Yeni bir şey olursa gelir, beni Servili Ev'de bulursun!»

Gözcü hemen tekrar kayboldu ve Centurion da

hızlı adımlarla Guadalquivir Nehri'nin rıhtımlarına doğru yürüdü. Nehre yüz metre kadar kala, palmiyeler, portakal ağaçları, limon ağaçları ve hoş kokulu çiçeklerle dolu güzel bir bahçenin ortasında ıssız bir köşk yükseliyordu. Bu bahçe, oldukça yüksek bir duvarla çevrilmiş ve duvarın hemen iç tarafına da iki sıra servi dikilmişti. Boyları oldukça yüksek olan bu ağaçlar, koyu yapraklı, sık dallarıyla köşkü ve bahçeyi dışarıdan kolay kolay görünmez bir hâle getirmişlerdi.

Centurion, bahçe duvarındaki küçük bir kapıya yöneldi. Özel bir tarzda vurunca kapı hemen açıldı. Cristobal, yolunu bilen bir adamın kararlı adımlarıyla bahçeyi geçti ve açık olan cümle kapısının önündeki mermer merdivenlerden çıktıktan sonra, kendini geniş bir koridorda buldu.

Bu koridorda koyu renk elbiseler giyinmiş dört hademe bekliyordu. Adamlar, Centurion'u görür görmez, bir tek kelime bile söylemeden, ağır bir perdeyi kaldırarak, ziyaretçiyi, göz kamaştırıcı bir zenginlikte döşenmiş, büyük bir odaya soktular...

Centurion, bu odaya herhâlde ilk defa girmiyordu... Çünkü çevresine ilgisiz gözlerle baktıktan sonra odanın ortasında durdu. Tatlı şeyler düşünüyor olmalıydı. Çünkü dudaklarında pek mutlu bir gülümsemeye geziniyordu.

Birden, esrarengiz bir elin açtığı süslü bir kapıda, beyazlar giyinmiş son derece güzel bir kadın belirdi ve yavaş, ölçümlü adımlarla ilerledi.

Bu, Fausta'ydı.

Centurion, secede edercesine eğilip kadını selâmladıktan sonra konuşmasına izin verilmesini bekledi.

Fausta, adamın üstündeki yırtık pırtık elbiseyi görmezlikten gelerek âhenkli bir sesle:

— «Buyurun, üstat!» Dedi.

Centurion hâlâ eğilmiş durumda cevap verdi:

— «Madam, boş yetki belgesini getirdim!»

Fausta, en ufak bir heyecan göstermedi:

— «Verin, bakayım!»

Centurion, Kızıl Sakal'dan aldığı kâğıdı uzattı. Fausta kâğıda göz gezdirdikten sonra uzun bir zaman düşünceye daldı. Sonra belgeyi katlayıp koynuna soktu. Aynı ölçülü ve ağır adımlarla gidip bir masanın başına oturdu. Bir kâğıda, güzel yazısıyla bir şeyler yazdıktan sonra bunu Centurion'a uzattı:

— «Yolunuz düşünce, şehirdeki konağıma uğrayın. Vekilharcım, bu kâğıdı görünce size yirmibin frank verecektir.»

Centurion, titreyen elleriyle kâğıdı yakaladı, okudu ve heyecan dolu, boğuk bir sesle:

— «Madam, bir yanlışlık yaptınız sanırım!» Dedi.

Fausta sâkin bir sesle:

— «Neden?» Dedi. «Yirmibin diye konuşmamış mıydık?..»

— «Evet, madam! Fakat kâğıtta otuzbin yazıyor!..»

— «Emrimi yerine getirmekte gösterdiğiniz beceriklilikten ve çabukluktan dolayı size onbin frank da ben kendiliğimden veriyorum!»

Centurion, bir daha kalkamayacakmış gibi iki büklüm hâlde ve yüreğinden kopan bir sesle:

— «Madam,» dedi, «yüce gönlünüze hayranım!..»

Fausta, dudaklarını aşağılayıcı bir gülümseyişle büzdü ve sert bir sesle:

— «Haydi gidin, üstat!» Dedi.

Centurion kımıldamayınca, Fausta, sabırsız bir sesle:

— «Söyleyeceğiniz başka bir şey mi var? Söylese-
nize!..» Dedi.

Centurion, çok belirli bir sevinçle:

— «Madam,» dedi, «Pardaillan'ı yakalamış oldu-
ğumu size bildirmekle şeref duyarım!»

Fausta bu sözleri duyunca masa başında donakal-
dı. Bir süre sonra yavaş yavaş kalktı ve gözlerini, iki
büklüm duran Centurion'a dikerek, sanki duyduğu-
na inanmamış gibi:

— «Ne dediniz?» Dedi. «Pardaillan'ı mı yakala-
dınız? Siz mi?..»

Bu sözlerde bir güvensizlik ve hakaret edâsı vardı.
Centurion son derece alçak gönüllü bir tavırla:

— «Evet, madam, ben! Dedi.

Fausta, adama iki adım daha yaklaştı. Gözlerini
onun gözlerine dikerek:

— «Anlatın bakalım!» Dedi.

Cristobal, bir - iki defa yutkunduktan sonra anlat-
maya koyuldu:

— «Madam, Mösyö de Pardaillan şu dakikada
handa yemek yiyor.»

Adamlarım hanın bütün kapılarını tuttular. Bu-
radan çıkınca, son derece güvendiğim oniki kişiyi
yanıma alacağım, hanı basacağım ve herifi yakala-
yacağım.

— «Herifi mi? O da kim?»

Fausta bu kelimeye sinirlenmiş görünüyordu, ama
gerçekte Centurion'un, Pardaillan'ı yakaladığını id-
dia edişine kızmıştı. Cristobal, Fausta'nın birdenbire
bu kadar öfkelenmesine şaşıtı:

— «Kim olacak? Pardaillan!» Dedi.

Fausta adamı tekrar tersledi:

— «Öyleyse, ondan söz ederken herif demeyiniz. Mösyö le Şövalye de Pardaillan deyiniz.»

Centurion ne söyleyeceğini şaşırılmış bir hâlde:

— «Yaa!» Dedi. «Peki madam, öyle olsun! Mösyö le Şövalye de Pardaillan'ı tutup buraya size getireceğim!.. Eğer kendisini buraya getirmeyip öldürmemizi isterseniz, hemen temizleyiveririz!»

Ve kin dolu bir edâ ile sözlerine ekledi:

— «Onun hemen icabına bakmak daha doğru olur ya!..»

Fausta: «*Ben de şu aşağılık haydudun Pardaillan'ı yakaladığına neredeyse inanacaktım!..*» Diye düşündü ve sert bir sesle:

— «Demek siz buna, Pardaillan'ı yakalamak diyorsunuz ha?» Dedi. «O, sizi de, oniki adamınızı da öldürür!»

Centurion kırılgan bir tavırla:

— «Öyle mi sanıyorsunuz madam?» Dedi.

Fausta gayet soğuk bir sesle cevap verdi:

— «Sanmıyorum, eminim!»

— «Ben de yanıma oniki yerine, yirmi kişi, otuz kişi alırım!..»

— «Yine de en azından bir temiz dayak yersiniz. Siz Pardaillan'ı tanımıyorsunuz galiba?!..»

Centurion itiraz edecek oldu, fakat Fausta emreden bir işaretle adamı susturdu. Yazı masasına döndü. Birkaç satır daha karalayıp yazısını bitirince:

— «İşte bu kâğıt da yirmibin franklık bir başka ödeme emridir,» dedi. «İsterseniz, bu para da sizin olur.»

Centurion, aklı iyice karışmış bir hâlde:

— «Benim mi olur?» Diye sordu. «Karşılığında ne yapacağım?..»

Fausta:

— «Orasını size şimdi anlatacağım...» Dedikten sonra sâkin bir sesle, sözlerini kaçırmamak için kulak kesilmiş dinleyen Centurion'a direktiflerini verdi. Konuşmasını bitirince, makbuzu katlayıp cebine koydu ve:

— «Başarırsanız bu para da sizin!» Dedi.

Centurion heyecan dolu bir gülümseyişle:

— «Benim oldu bile!» Diye söylendi.

— «Öyleyse gidin! Hiç vakit kaybetmeye gelmez.»

Fausta, Centurion'un yine şaşkın ve kararsız beklediğini görünce:

— «Yine bir şey mi var?» Diye sordu.

Cristobal çabuk çabuk konuştu:

— «Bana, küçük çingene kızının, Don Almaran'a teslim edilmeyeceğini vaadetmişsiniz, madam!»

Fausta, dikkatle yüzüne baktı:

— «Eee?..»

— «Bu sözünüzün hâlâ geçerli olup olmadığını anlamak istiyorum. Ben fakir bir adamım, madam... Bana lûtufla buyurmuş olduğunuz ellibin frank benim için koca bir servettir. Fakat Giralda'nın o Kızıl Sakal mendeburuna teslim edilmemesi uğrunda bu serveti fedaya hazırım!»

Centurion, bu sözleri, büyük bir heyecanla söylemişti. Fausta:

— «Demek kızı çok seviyorsun, öyle mi?» Dedi.

Centurion, bir şey söylemedi. Fakat ellerini yalvarırcasına birbirine kavuşturdu. Fausta:

— «Hiç merak etme!» Dedi. «Bu kız, hiçbir vakit benim tarafımdan akrabana verilmeyecektir. Haydi, şimdi git!»

Centurion yerlere kadar eğildi ve sevinçten sarhoş bir hâlde dışarıya fırladı.

*

Fausta, uzun bir zaman düşünceli kaldı ve her an yoluna çıkan Pardaillan adlı engelin nihayet ortadan kaldırılması için hazırladığı tuzanın ayrıntılarını bir defa daha zihninden geçirdi. Herşeyi eksiksiz olarak tasarladıktan sonra odadan çıktı. Koridorda bir kapının önünde durarak, küçük pencereyi açıp içeriye baktı: Geniş bir koltuğun üstünde, bir genç kız, başı hafifçe omuzuna düşmüş bir hâlde uyukluyordu. Bu hâliyle kızın, seyrine doyulmaz bir görünüşü vardı. Bu genç kız Giralda idi. Fausta kendi kendine mırıldandı:

«Uyuyor! Birazdan yine bakarım!»

Yavaşça pencereyi kapadı. Koridorun ucuna kadar yürüyerek en sonda, sağda bulunan kapıyı açıp girdi. Burası, evin birinci katında küçük bir odaydı. Bir tek pencereden ışık alıyor ve bu pencere de hayli eskimiş tahta kepenklerle kapatılmış bulunuyordu.

Fausta, odaya girince bir çingırağı çalıp bir uşak çağırdı. Uşak, odadaki mobilyaları, pencere tarafından alıp iç tarafa taşımaya koyuldu. İşini bitirdiği zaman pencere tarafında küçük bir masa, bir sandık, ortada da geniş ve üstü ipek yastıklarla dolu bir sedir kalmış, diğer eşya, odanın pencere karşısına düşen yarısına yığılmıştı. Sedir de pencerenin karşısına konmuştu.

Odada herşey, Fausta'nın dilediği gibi düzenlendikten sonra Fausta; önünde, elinde bir şamdanla yolu aydınlatan uşağı olduğu hâlde çıktı. Fausta bir kapıyı işaret edince uşak bunu açtı. Önlerinde bodrum katına inen taş merdiven vardı. Birlikte bu mer-

divenden indiler ve bir dehlizi geçtikten sonra nihayet demir bir kapının önünde durdular. Uşak kapıyı açtı ve şamdanı eşiğe koyup bir kenara çekildi. Fausta ise içeriye girdi. Burası basık tavanlı ve demir kapısından başka hiçbir giriş-çıkış yeri bulunmayan bir mahzendi. Mahzenin duvarları da zemini gibi geniş mermer bloklarıyla döşenmişti.

Fausta, şamdanın ışığında, hiç de korkunç görünüşü olmayan bu mahzeni gözden geçirdi. Şamdanda yanan mumlardan birini çıkarıp eline aldı ve yukarıya kaldırarak tavanı da iyice kontrol etti. Bu kontrolden memnun kalmış olacak ki hiç sesini çıkarmadan mumu tekrar şamdana taktı. Yeniden mahzenin ortasına geldi. Koynundan küçük bir kutu çıkardı ve bu kutudan ufak bir hap aldı. Hapı, elinde evirip çevirirken:

«Bunu bana Magni satmıştı. Magni, Espinosa'nın adamıdır. Bana zehir diye verdiği şey de uyku ilâcından başka bir şey değilmiş. Sakın bu hap da öyle hileli olmasın? Olursa olsun, ne yapalım? Bu sefer bütün tedbirlerimi aldım. Hiçbir şeyi tesadüfe bırakmadım. Doğrusu onu çabucak, hiçbir acı çekirmeden öldürmek isterdim, ama ne yapayım? Hapı tecrübe etmeye vakit kalmadı ki!..» Diye düşündü.

Sonra gidip hapı mum alevinde tutuşturmaya koyuldu. Çabuk yanması için de hafif üfledi ve nihayet iyice tutuşup yanmaya başlayan hapı, mahzenin ortasına, döşemeye bıraktı. Hap, mavimtrak, kokulu bir ince duman çıkararak yandı ve sonunda tamamen kül oldu.

Fausta o zaman mahzenden çıktı. Uşak kapıyı kapatıp anahtarı iki defa çevirerek kilitledi. Fausta uşağına:

— «Git bu anahtarı nehre at!» Dedi. «Yarın sa-

bah da erkenden buraya duvarcılarını getirir ve bu kapının önüne kalın bir duvar ördürürsün!..»

Uşak saygıyla eğildi.

Fausta, merdivenden yukarıya çıkarken kendi kendine mırıldanıyordu:

«Bir kere gelsin de, bak bir daha kurtulabilir mi? Artık onu ben bile kurtarmak istesem, kurtaramam!»

Uşak, anahtarı, yakındaki Guadalquivir Nehri'ne atmaya giderken Fausta da Giralda'nın yattığı odaya yönelmişti.

«Şimdi, küçük çingeneyi de yola getirelim!» Diye düşünüyordu.

*

Bir yanda Fausta, tasarladığı tuzağı düzenler ve Centurion da bu tuzağı uygulamaya uğraşırken, öte yanda Pardaillan da sofranın başında arkadaşlarıyla sohbet ediyordu.

Ancak, doğrusunu söylemek gerekirse, yemeğin ilk dakikaları tam bir sessizlik içinde geçmişti. Zira Şövalye, herşeyden önce, açlıktan zil çalan karnını doyurmaya ve kaybettiği kuvvetini yeniden kazanmaya girişmiş, bu işi de gereği gibi yapmıştı. Açlığını giderince Don Cesar'a sordu:

— «Siz nasıl oldu da tam zamanında o sokakta buldunuz?..»

Don Cesar:

— «Gayet basit...» Diye cevap verdi. «Mösyö de Cervantes'le ben, sizin Kral'la yapacağınız konuşmadan kötü bir sonuç çıkmasından korkuyorduk. Öğleyin buraya geldik, fakat sizi bulamadık. O zaman daha beter meraklandık. Biraz daha bekledik. Yine gel-

mediğınızı görünce, Alkazar Sarayı'na gittik. Size rastlayamasak bile, hiç olmazsa hakkınızda haber alır da merakımızı gideririz, diyorduk.»

Pardaillan dikkatle delikanlının yüzüne bakarak sordu:

— «Yaa? Beni merak ettiniz demek. Öyle mi? Ya geri gelmeseydim, ne yapacaktınız?»

Don Cesar sâf bir edâ ile:

— «Vallahi orasını bilemiyorum, Mösyö...» Dedi. «Herhâlde elimiz, kolumuz bağlı duracak değildik. Saraya girmenin çâresini arayacaktık.»

Cervantes de gerine gerine:

— «Ne yapıp yapar, girerdik!» Dedi.

Gözleri neşeli bir kurnazlıkla parıldayan Pardaillan:

— «Sonra?..» Diye sordu.

— «Sonra bize sizin ne olduğunuzu söylerlerdi. Sizi tutuklamışlarsa, kurtarmanın çâresine bakardık. En son çâre olarak sarayı kundaklardık, değil mi Mösyö de Cervantes?..»

Cervantes ciddiyetle başını eğdi.

Pardaillan, kupasındaki şarabı bir dikişte bitirdikten sonra hoşuna giden anlarda olduğu gibi sâf bir tavır takınarak:

— «Aman dostlar, beni de içeride çıra gibi tutuştururdunuz!..» Diye takıldı.

Don Cesar, bu korkunç ihtimalle irkildi:

— «Sahi be! Bak burasını hiç düşünmemiştim!..»

Pardaillan sözlerine ekledi:

— «Hem sonra gelip beni sarayda aramak, deliliğin son perdesi olmaz mı?..»

Don Cesar kızdı:

— «Ya ne yapacaktık yâni? Sizi, öyle kendi hâlinize mi bırakacaktık?..»

Pardaillan cevap olarak:

— «Onu demek istemiyorum, ama gelip beni sarayda aramanız da hiç akıl kârı olmazdı,» dedi.

Sonra Cervantes'e döndü:

— «Azizim! Bana iyice baksanıza... Ben ölü müyüm, yoksa diri mi?»

Cervantes'le Don Cesar birbirlerine şaşkın şaşkın baktılar. Yazar:

— «Bu da ne biçim soru?» Diye söylendi.

Pardaillan gülümseyerek ısrar etti:

— «Hele siz soruma bir cevap verin de...»

— «Allah Allah! Canım, dipdiri bir adamsınız işte!.. Baksanıza, şu koskoca hindi kızartmasında hayır mı bıraktınız?»

Pardaillan, soğuk bir tavırla:

— «İşte, sizi şaşırtan da bu ya!» Dedi. «Ben öldüm... Daha doğrusu yaşayan bir ölüyüm. Çünkü usulünce gömülen her ölü gibi tabuta yerleştirildim ve yapılan bir törenle gömüldüm. Ne o Juana, ne oldunuz, kızım?..»

Pardaillan bu soruyu, genç kızın şarap dolu bir şişeyi taşlara düşürüp param parça etmesi üzerine sormuştu. Juana, Pardaillan'ın ölüp de dirilmiş olduğunu duyunca şişeyi elinden bırakıvermişti. Kızcağız, beceriksizliğinden dolayı utanıp kıpkırmızı kesilerek:

— «Aman Mösyö le Şövalye, bu dediğiniz doğru mu?» Diye sordu.

— «Hangi dediğim?..»

— «Diri diri gömüldüğünüz...»

— «Senin şu şişeyi kırdığın ne kadar doğruysa benim de diri diri gömüldüğüm o kadar doğru, gü-

zel kızım! Haydi, bir daha da bize güç ve kuvvet veren bu nefis şarapla taşlıkları yıkamaktan vazgeç...»

Şövalye'nin alaylı bakışları karşısında gittikçe kızaran Juana:

— «Aman ne müthiş şey!» Diye söylendi.

Cervantes'le Don Cesar'ın da tüyleri diken diken olmuştu. Cervantes mırıldandı:

— «Korkunç!»

Don Cesar sordu:

— «Demek oradan da paçayı kurtardınız?»

— «Karşınızda olduğuma göre kurtarmışım anlaşılabilir...» Diye cevap verdi.

Cervantes :

— «Demek renksizliğiniz bundan ötürü?» Dedi.

— «Eee.. Ne diyorsunuz azizim? Ölüm bu, kolay mı?..»

Juana, bu korkunç hikâyeyi dinlemeden kaçmanın daha doğru olacağına hükmedip mutfağa koşarken Pardailan:

— «Niçin üzülüyorsunuz, a dostlarım?» Diye sordu. «Ben öldüm ama, diriyim işte... Yaşayan ölüyüm!»

Cervantes'in merakı iyice artmıştı:

— «Canım, şunu anlatsanıza, Şövalye...» Diye üsteledi.

Şövalye:

— «Anlatılacak uzun boylu bir şey yok,» dedi. «Beni, yaşayan ölüler mahzeninden geçirdikten sonra, tabuta koyup gömdüler. Hepsi bu kadar... Siz yaşayan ölüler mahzenini bilmezsiniz, Mösyö Espinosa'nın icadıdır. Tanrı, o Mösyö Espinosa'nın canını erken almasın da, kendisine bir çift söz söyleyebileyim. Hem canım, bunlar öteki dünyayı ilgilendiren

hikâyeler... Biz şimdi bu dünyadan bahsedelim. Eee, nasıl oldu da tam zamanında Bussi'nin bana hançer saplayacağını haber verebildiniz, Don Cesar?»

Cervantes mırıldandı:

— «Ne adam yahu! Başından geçenleri bile ağzından öğrenmek mümkün değil...»

Don Cesar da saf bir tavırla:

— «Anlattım ya,» dedi. «Sizi merak ettik. Mösyö Cervantes, sizi Engizisyon Başyargıcı'nın elinden kurtarmanın çârelerini ararken ben de avlunun kapısında bekliyordum. Adamın size arkadan saldırdığını görünce seslendim.»

Pardaillan, önündeki kuzu budundan bir parça kopardıktan sonra sordu:

— «Etrafımızda bir eksiklik var, diye düşünüyordum. Şimdi farkettim. Sizin dilber nişanlınız Giralda görünürlerde yok.»

Don Cesar sâkin bir tavırla:

— «Giralda dünden beri ortalarda yok, Mösyö...» Cevabını verdi.

Pardaillan, dudaklarına götürmek üzere eline aldığı şarap bardağını hızla masaya bırakarak, delikanlının gülümseyen yüzüne baktı:

— «Hiç merak etmiyor görünüyorsunuz,» dedi. «Sizin kadar soğukkanlı âşığa da rastlamadım doğrusu...»

Don Cesar sözüne devam etti:

— «Hayır, bu, zannettiğiniz gibi bir kayboluş değil... Giralda'nın İspanya'dan bir türlü çıkmak istemediğini biliyorsunuz, değil mi?»

Pardaillan:

— «Doğrusu hiç iyi yapmıyor azizim,» dedi. «Ben-ce siz, onu bu memleketten mümkün olduğu kadar

çabuk götürmelisiniz. İnanın bana, bu ülkenin havası ne size, ne de ona yarar...»

Cervantes hemen söze karıştı:

— «Ben de bunu Giralda'ya anlatayım diye kendimi yiyip bitiriyorum, Şövalye. Ama, ne yapayım ki gençlere meram anlatmak, deveye hendek atlatmaktan zor...»

Don Cesar:

— «Yok,» diye söylendi, «burada söz konusu olan bir genç kız inadı değil... Yanlışınız var. Giralda da benim gibi anasız ve babasız büyümüştür. Bir süre önce ana-babasının hayatta olduklarını duymuş... İşte bu yüzden buralardan ayrılmayıp onları bulmaya çalışıyor.»

Ve acılı bir tavırla ilâve etti:

— «Bizim gibi ana-baba şefkatinden yoksun büyüyenler için aile yuvası herşeyden daha önemlidir. Ana-babaları, böylelerin başlarından atıp kaçmış bile olsalar, onlar yine ana-babalarından vazgeçemezler. Bu yüzden yürekleri yana yana da olsa, yine ana-babalarını aramaktan geri kalmazlar. Giralda da yuvasını arıyor. Bir yandan ben de anamı ve babamı ararken nasıl olur da Giralda'ya engel olmaya kalkarım? Keşke ben de onun kadar bir ipucu bulabilseydim. Oysa soyadımı bile bilmiyorum!»

Pardaillan hem üzülmüş, hem de ilgilenmişti:

— «Peki, o hâlde nişanlınıza bu araştırmalarında neden yardım etmiyorsunuz?» Diye sordu.

Don Cesar:

— «Giralda biraz vahşidir,» dedi. «Siz de biliyorsunuz ya... Kendisi çingene ya da çingeneler elinde büyütülmüş... Kendine göre düşünceleri ve davranışları var. Söylemek istemediği şeyi, taş çatlasa söylemez. Bana bile söylemedikleri var. Anladığıma gö-

re, araştırmalarının ancak kendisi tarafından yapıldığı takdirde bir sonuç vereceğine inanıyor... İşte bu yüzdendir ki ortadan kayboluşuna fazla meraklanmıyorum. Şimdiye kadar kaç kere böyle ortadan kayboldu. İz peşinde olduğunu biliyorum. Şimdi ona engel olmak yersiz. Bir de bakarsınız, yarın çıkagelir. Hiçbir şey bulamamış, yeniden hayâl kırıklığına uğramışsa, o zaman oturur, onu avutmaya uğraşırım.»

Pardaillan birdenbire Espinosa'nın, kendisine Don Cesar'ı öldürmeyi teklif etmiş olduğunu hatırladı ve genç kızın kayboluşunun, Don Carlos'un oğlunu ele geçirmek için düzenlenmiş bir tuzak olmasından kuşkulandı:

— «Acaba,» dedi, «bu sefer de Giralda'nın kendi isteğiyle ortadan kaybolup iz araştırdığı doğru mu? Başına bir iş gelmediğinden emin misiniz?»

— «Kendisi bana, bir-iki gün ortadan kaybolacağını söylemişti...»

Don Cesar böyle demiş, fakat birdenbire kendisi de endişelenmişti. Pardaillan'a:

— «Yoksa, başka bir şey mi biliyorsunuz?» Diye sordu.

Şövalye:

— «Bildiğim bir şey yok,» dedi. «Mademki nişanlısınız, ortadan kaybolacağını kendisi haber vermiş. Mesele yok... Fakat yarın sabah da görünmezse, gelin, bana haber verin. Birlikte aramaya çıkarız.»

Don Cesar:

— «Beni korkutuyorsunuz, Mösyö...» Diye kekeleydi.

Pardaillan, her zamanki soğukkanlılığıyla:

— «Fazla heyecanlanmayın,» dedi, «yarına kadar bekleyelim...»

Sonra birden konuyu değiştirdi:

— «Sizin de boğa güreşine katılacağınız doğru mu?»

Gözlerinde bir ışık yanıp sönen Don Cesar:

— «Evet,» cevabını verdi.

Pardaillan tekrar sordu:

— «Peki, bu güreşe katılmasanız olmaz mı?»

Don Cesar kesin bir dille:

— «Olmaz, Mösyö,» dedi. Ve sözündeki sertliği bağışlatmak isteyen bir edâ ile ekledi:

— «Kral bana, bu güreşte bulunmamı emretti. Birkaç defa da haber göndererek, dâvetini unutmamı hatırlattı. Onun için bu güreşte bulunmak zorundayım...»

Pardaillan:

— «Kral'ın bu çeşit emirler vermesi âdeti midir?» Diye sordu.

Don Cesar göğsünü gererek:

— «Hayır Mösyö...» Dedi. «İşte bu sebeptir ki Kral'ın yaptığı teklif bana özel bir şeref veriyor.»

Pardaillan bir süre delikanlıya baktı. Sonra düşünceli görünen Cervantes'i süzdü. Ve nihayet masanın üstüne doğru eğilerek alçak sesle:

— «Bakıyorum, Kral'dan bahsederken pek heyecanlanıyorsunuz,» dedi. «Majeste Philippe'yi sevimsiz bulmadığınıza yemin edebilir misiniz?»

Don Cesar kesin bir dille:

— «Hayır,» dedi. «Buna yemin edemem. O adamdan tiksiniyorum! Onu elimle öldüreceğime and içtim. Siz de benim, andımı tutacağımı göreceksiniz.»

Bunları öyle ateşli ve kesin bir tarzda söylemişti ki andını yerine getireceğinden kimse şüphe edemedi. Cervantes elini göğe kaldırdı:

«Hey gidi mukadderat! Büyük baba ile torun, bir-

birlerine diş biliyorlar,» diye kendi kendine mırıldandı.

Pardaillan düşündü:

«Vay canına! İşler büsbütün sarpa sarıyor!»

Sonra yüksek sesle ilâve etti:

— «Bir de bunu bana, henüz bir-iki gündür tanıdığınız adama söylüyorsunuz, öyle mi? Bana gösterdiğiniz güvene teşekkür ederim ama, böyle herkese itimat ederseniz, hapı yuttunuz demektir.»

— «Ben düşüncelerimi ve kararlarımı herkese anlatan bir adam değilim. Daha küçüklüğümden beri böyle terbiye gördüm. Çocukların dünyayı umursamadan başıboş koşup oynadıkları bir yaşta ben, kim olduğumu, adım, sanımı gizleyerek çiftliklerde, dağlarda saklanmak zorunda kaldım. Yanımda arkadaş ve yol gösterici olarak bir çiftçiden başka kimse yoktu. Onu babam sanıyordum. Dünyada tanıdığım en asık yüzlü ve şüpheli adamdı. Ağzımı sıkı tutmayı ondan öğrendim. Sırlarımı kimseye, hattâ eski dostumuz Mösyö Cervantes'e bile söylemediğim hâlde iki gündür tanıdığım size söylüyorum işte...»

Pardaillan anlamazlıktan gelerek:

— «Allah Allah... Neden bana söylüyorsunuz?»
Diye sordu.

Don Cesar, gençlere vergi bir umursamazlıkla:

— «Ne bileyim,» dedi. «Acaba alnınızdaki namusluluk parıltısı mı bana bunları söyletiyor? Yoksa o kadar alaycı olan gözlerinizde okunan iyilik mi? Yürekliliğiniz ve cesaretiniz mi bana güven veriyor? İçimde; sizi yıllardır tanıyormuşum gibi bir duygu var. Kendimi size bağlı hissediyorum. Yüreğimde, size karşı, şimdiye kadar hiç kimseye duymamış olduğum ve zannımca ancak bir ağabeye duyulabilecek bir güven ve saygıyı duyuyorum. Affedersiniz,

belki de kafanızı şişiriyorum, ama... Ne yapayım? Ömrümde ilk defa böyle açık konuşmak fırsatını buldum!..»

Pardaillan duygulanarak içinden:

«*Zavallı Prens!*» Diye mırıldandı.

Cervantes ise hüzünlü bir sesle, ağır ağır şöyle konuştu:

— «Don Cesar, sizin gibi iyi yürekli, namuslu kimselere, kendilerine insan denilen iki ayaklı vahşiler sürüsü arasında av gözüyle bakılır. O insan sürüsü sizleri, aralıksız kovalayıp paralamak ister... Onun için insanların vahşiliğinin kurbanı olan sizin gibi kimseleri birbirine yaklaştıran esrarengiz bir duygunun bulunması, Tanrı'nın bir hikmetidir. Bakınız, size Mösyö de Pardaillan'ı senelerdir tanıyormuşsunuz gibi geliyor. Çünkü onun da sizin gibi insan vahşetinin kurbanı olduğunu farkettiler. Sizi ezme çabasına girişen vahşiliğe yalnız başınıza karşı koyamayacağınızı sezdiğiniz için, Şövalye'nin kişiliğinde kuvvetli bir yardımcı aradınız ve buldunuz...»

Pardaillan hayranlığını belirten bir edâ ile:

— «Ey büyük şair!» Dedi. «Bu söylediklerinizin hepsi çok doğru... Yalnız bu sözlere, sizin de canavarlar tarafından kovalanan şerefli kurbanlardan olduğunuzu eklemeniz gerekirdi. Topluluğumuz o kadar kalabalık değil... Durup dururken ondan bir kişi eksiltmeyiniz. Size gelince, Don Cesar, size de şunu söyleyeyim ki ben de insanlardan sakınmasını öğrendim, ama, daima kendi içine kapanıp kalmanın dayanılmaz bir şey olduğunu da bilmez değilim. Onun için size tavsiyem: Derdinizi söyleyin, çocuğum, yüreğinizi boşaltın... Hafiflersiniz. Üstelik, derdinizi öğrenirsek, belki size yardım da edebiliriz. Şimdi bana anlatın... Ananız ve babanızla ilgili olarak ne biliyorsunuz?»

Don Cesar biraz düşündükten sonra şu cevabı verdi:

— «Hiçbir şey bilmiyorum. Daha doğrusu pekaz şey biliyorum. İkisi de ölmüş... İkisi de çok seçkin ailedenmiş...» Dedi.

Cervantes dedi ki:

— «Eğer böyleyse ki böyle olması çok mümkündür, aileniz için bu kadar fazla üzülmemeniz gerekir. Görüyorsunuz, yalnızlık ve kimsesizlik, sizin gibi Şövalye gibi karakterler yaratıyor. Zengin, ünlü, sözü geçen bir ailenin arasında büyümüş olsaydınız, belki de az önce bahsettiğimiz yabanî hayvanlar sürüsünden olacaktınız... Şimdi özlemini çektiğiniz bu aileye belki de bir toprak, bir unvan yüzünden düşman kesilecektiniz. Belki de bugün talihsizlik sandığınız şey aslında bir saadettir.»

Don Cesar düşünceli düşünceli:

— «Belki de öyledir, Mösyö...» Dedi. «Bu söylediklerinizi ben de, birçok kere kendi kendime tekrarladım durdum. Fakat ne acılarım, ne de hasretim hafifledi.»

Pardaillan sordu:

— «Ana ve babanızın ölümünü nasıl öğrendiniz? Nasıl ölmüşler? Bu konuda isteyerek veya istemeyerek size yalan söylenmemiş olduğundan emin misiniz?»

Delikanlı üzgün üzgün başını sallayarak cevap verdi:

— «Bunların hepsini, beni yetiştirmiş olan çiftçiden öğrendim. Yalan söylemediğine eminim. Zaten, neden yalan söyleyecekti ki?.. Ailemin bütün hikâyesini, en ufak ayrıntılarına kadar biliyordu. Bu arada bana bazı şeyleri, meselâ ailemin soyadını söylemedi ama, bunun nedenini her zaman şöyle anlatırdı:

«Bir gün sizin yaşadığınız meydana çıkacak olursa sizin aileniz hakkında hiçbir şey bilmediğinizi gördükleri sürece, belki canınıza kıymazlar... Fakat soyadınızı bildiğinizden kuşkulanırlarsa, mahvoldunuz demektir!..»

Şövalye sordu:

— «Peki, bu adam, doğumunuzla ilgili sırların ortaya çıkmasının sizin ölümünüze sebep olacağını bildiği hâlde, neden bazı şeyleri anlatmayı sakıncalı görmedi?»

Don Cesar sert bir edâ ile:

— «Çünkü,» dedi, «onun düşüncesine göre bir oğulun en birinci ödevi, ana-babasının ölümünün öcünü almaktır... Bu yüzden bana, ana ve babamın, doğumumdan az sonra Kral İkinci Philippe'nin emriyle öldürüldüklerini bildirdi. Şimdi bu Kral'ı neden öldürmem gerektiğini anlıyor musunuz?»

Pardaillan, delikanlıyı bu tehlikeli cinayet düşüncesinden caydırma çârelerini araştırarak:

— «Ama, dikkat edin,» dedi. «Kral'ın bunda suçu olduğundan emin misiniz? Ana ve babanızın öcünü alayım derken haksız bir cinayet işlemeyesiniz!..»

Don Cesar bir an Pardaillan'ın yüzüne, içinden geçenleri anlamak istercesine baktı. Fakat Şövalye'nin yüzünden yine hiçbir şey anlamak mümkün değildi. Don Cesar bir sonuç elde edemeyince, öfke ve heyecandan titreye titreye sözüne devam etti:

— «Sizin gibi bir adamın benden canavarca bir davranış beklemesine dayanamıyorum! Ben size bütün bildiklerimi anlatayım da, sonra siz, öcümü almakta haklı mıyım, değil miyim, hükmünüzü verin.»

Delikanlı bir an sustu. Sonra bir solukta anlattı:

— «Babam, Kral'ın emriyle tevkif edilmiş, zindana atılmış. Orada işkenceye maruz bırakılmış ve

sonra da Kral'ın keyfî emriyle yargılanmaksızın öldürülmüş... Annem kaçırılarak bir manastıra tıkmış ve kaçırılışından birkaç ay sonra orada zehirlenmiş... O zaman annemle babam, aşağı yukarı bugün benim bulunduğum yaşta bulunuyorlarmış... Ben bile henüz beşikte bir çocukken hayatımı, beni kaçırıp saklamış olan bir uşağın sadakatine borçluyum... Çünkü ailemin cellâdının aman vermez kini, beni de kovalıyormuş... Ailem zenginmiş... Kral, onların kanına girdiği yetişmiyormuş gibi neleri var, neleri yoksa hepsinin üstüne oturmuş...»

Don Carlos'un oğlu, soğuk terler beliren alnını eliyle kurulamak için durdu ve Pardaillan'la Cervantes, hayret içinde bakışlırlarken beriki sert, kesin bir sesle konuşmasına devam etti:

— «Babamın suçu neydi? Kral'ın siyasetine resmen karşı mı koyuyordu? Ortalıkta kargaşalık ve isyan mı çıkarıyordu? Yoksa Kral'ın canına kastetmiş bir cânî miydi? Böyle müthiş bir cezaya çarptırılması için bu çeşit akla uygun sebepler aramak lâzım değil mi?.. Oysa babam bu suçların hiçbirini işlemiş değildi. Babamın taparcasına sevdiği ve bu sevgisine fazlasıyla karşılık veren bir karısı vardı: Annem... Kral, babam gibi sâdık bir tebaasının karısına göz dikti. Zaten sarayındaki dalkavukların, gözüne girmek için en aşağılık hareketleri yapmalarına alışmıştı. Bu sefer de öyle olacak sandı. Babamın da ötekiler gibi davranacağını düşünerek karısından hoşlandığını kendisine bildirdi. Kral, babamın karısını kendi eliyle koynuna vermekten şeref duyacağını umdu. Oysa öyle bir direnmeyle karşılaştı ki ne rica, ne de tehdit para etti... O zaman bu namus hırsızı, bu taçlı haydut, kıskançlığından kudurarak mutlu rakibini tevkif ettirdi, intikam hırsıyla kendisine işkence ettirdi ve nihayet kocası ortadan kalkınca ka-

dının kendisine teslim olacağını sanarak öldürttü. Fakat bu iğrenç hesabında da yanıldığını anlamakta gecikmedi. Kadın, alçakça öldürülen kocasının hâtırasına derin bir saygıyla bağlıydı. Kralın iğrenç tekliflerinin hepsini reddetti. O zaman canavarın ihtirası, korkunç bir kine döndü. Annemi elde edemeyince zehirletti. Yine de hıncını alamadı. Demin söylediğim gibi, eğer uşağımız tarafından kaçırılmamış olsaydım, ben de öldürülecektim...»

Don Cesar sustu ve uzun bir zaman dalgın dalgın kaldı. Öte yandan, acıyan gözlerle kendisine bakan Pardaillan düşünüyordu:

«Zavallı çocuk! Fakat acaba o sâdık uşak, bazı noktalarında gerçeğe çok yaklaşan bu uydurma hikâyeyi onun kafasına sokmakla ne elde etmek istedi?»

Don Cesar, zarif ve mağrur başını kaldırarak sor-du:

— «Nasıl, hâlâ anamın, babamın öcünü almamın haksız bir cinayet olacağı inancında mısınız?»

Yirminci Bölüm

SERVİLİ KÖŞK

Pardaillan, bu çapraşık konuyu nasıl değiştireceğini düşünüyordu ki ansızın çıkagelen biri, kendisine bu zorlu işte yardım etti.

Bu gelen, ufacık bir adamdı. Oniki yaşlarında ancak görünüyordu. Asma dalı kadar sıska, köstebek kadar karaydı. Açıkgöz bir görünüşü, acayip bir tarzda fıldır fıldır dönen gözleri vardı. Boyu, ancak ufacık yumruklarını dayadığı masa kadar olduğu hâlde, Don Cesar'ın karşısına dikilmiş, mağrur bir tavırla bekliyordu. Don Cesar sordu:

- «Eee, El Chico (küçük) ne var, ne yok bakalım?»

Küçük Adam, âdeta ters bir edâ ile:

«Giralda'yla ilgili bir haberim var,» dedi.

Don Cesar aceleyle sordu:

— «Ne o? Sakın başına bir şey gelmiş olmasın?»

Cüce:

— «Giralda'yı kaçırdılar!»

Üç adam, bir ağızdan:

— «Kaçırdılar mı?» Diye sordu:

Aynı anda üçü birden ayağa fırladı ve Don Cesar, bu apansız gelen haberle şaşkın şaşkın çevresine bakınırken, Pardaillan masayı itip:

— «Haydi! Heyecanlanmayalım da, işin esasını öğrenmeye çalışalım,» dedi.

Ve hâlâ kurumundan kazık gibi durup bekleyen El Chico'ya döndü:

— «Giralda'yı kaçırdılar mı diyorsun, küçük?»

— «Evet, Monsenyör...»

— «Ne zaman?..»

— «İki saat kadar oldu.»

— «Nerede?..»

— «La Puerta de las Atarazanes kapısında...»

— «Sen nereden biliyorsun?»

— «Gözümle gördüm, canım!»

— «Gördüğünü bir anlat bakalım.»

— «Anlatayım, Monsenyör... Surun dışında kalmış, gccikmişim ve kapı kapanmadan şehre gireyim diye acele ediyordum. Biraz önümde, şehre doğru acele acele giden bir karaltı da vardı. Baktım, bu karaltı Giralda'ydı.»

— «Emin misin?»

— «Şuna da bakın! Gözlerimden şüphem yok doğrusu... Hem ben görmemiş olsaydım bile, Giralda'dan başka Don Cesar'ı imdâdına çağırarak kim olabilir ki?»

Don Cesar atıldı:

— «Beni mi imdâdına çağırıldı?»

— «Herifler üstüne atıldığı zaman: '*Cesar! Cesar! İmdat!*' Diye bağırdı. Sonra adamlar, Giralda'nın başına bir pelerin attılar, kaldırıp götürdüler.»

Pardaillan tekrar sordu:

— «Peki, bu adamlar kimlerdi, biliyor musun küçük?»

El Chico gülümsedi ve en sabırlı bir insanı bile çatlatacak bir sükûnetle:

— «Don Centurion ve adamlarıydı!» Dedi.

Cesar haykırdı:

— «Centurion mu? Eğer bu mel'un casus benim elimle ölmezse bana da Don Cesar demesinler!..»

Pardaillan, gözlerini küçük adamdan ayırmaksızın sordu:

— «Bu Centurion da kim?»

Don Cesar:

— «Geçen gün buradan kapı dışarı ettiğiniz Engizisyon görevlisi,» dedi.

Cervantes mırıldandı:

— «Bu adamın kimin hesabına çalıştığını herkes bilir...»

Pardaillan sordu:

— «Kimin hesabına çalışıyor?»

— «Kızıl Sakal dedikleri Don Almaran'ın hesabına...»

— «Kızıl Sakal mı? Hani şu, Kral'ın yanından hiç ayrılmayan iriyarı herif mi?»

— «Ta kendisi... Yoksa onu tanıyor musunuz, Şövalye?»

Pardaillan hefifçe gülümseyerek:

— «Biraz tanırım,» dedi.

İçinden de şöyle düşünüyordu: *Eğer bu işte de Espinosa'nın parmağı yoksa bana da Şövalye de Par-dailan demesinler! Allah'tan ki buradayım ve şu Prens'i koruyabilirim!*»

Bu sırada Don Cesar, Cüce'yi sorguya çekmeye devam ediyordu:

— «Peki, El Chico, sen onların Giralda'yı kaçırdıklarını görünce ne yaptın?»

— «Uzaktan peşlerine düştüm. Herkes bilir ki ben Don Cesar'ı canım gibi severim... Onun için yapmayacağım fedakârlık yoktur.»

— «Öyleyse Giralda'yı nereye götürdüklerini de biliyorsun?»

— «Lâf! Bilmesem gelir miydim?»

— «Yaşa, El Chico! Hemen beni oraya götür!»

Don Cesar böyle diyerek kapıya yöneldi. Fakat Par-dailan birdenbire yolunu keserek:

— «Hele dur bakalım,» dedi. «Daha vaktimiz var. Acele işe şeytan karışır.»

Don Cesar'ın acelesinden ter ter tepindiğini görünce ilâve etti:

— «Siz bana güvenin, oğlum! Pişman olmazsınız...»

Don Cesar:

— «Şövalye, size güvenim sonsuzdur,» dedi. «Fakat durumumu görmüyor musunuz?»

— «Biraz sabırlı ol, kardeşim! Eğer şu küçük adamın bütün dedikleri doğruysa işi bana bırakın. Fakat bu meselede gözümü kapayıp kendimizi tuzağa atmaya ne lüzum var? Önce bir plân yapalım!..»

Don Cesar sevinçle sordu:

— «Ne?.. Siz de benimle beraber gelmeye razı mısınız?»

Pardaillan omuz silkti ve Cervantes'e döndü:

— «Bu âşıkların kafalarında bir dirhem akıl kalmıyor vallahi!» Dedi.

Cervantes, söyleneni başıyla tasdik ederken Şövalye de Cüce'ye döndü:

— E, anlat bakalım Küçük Adam... Birtakım heriflerin Giralda'yı kaçırdıklarını gördün. Onu götürdükleri yere kadar izledin... Sonra da Don Cesar'a haber vermeye geldin, öyle mi?»

— «Evet, Monsenyör...»

— «Güzel... Yalnız, Don Cesar'ın burada olduğunu nereden biliyordun bakalım?»

El Chico bir an duraksadı ve bu durum Şövalye'nin keskin gözünden kaçmadı. Küçük Adam:

— «Haa,» dedi. «Don Cesar'ın evine gittim. Kendisinin Kule Hanı'nda olduğunu söylediler. Ben de buraya geldim.»

Ve sanki Pardaillan'ın zihninden geçenleri okuyormuş gibi ilâve etti:

— «Eğer Don Cesar'ı merak ediyorsanız, siz de birlikte gelin... (Cervantes'e döndü) siz de gelin. Burada kaç arkadaşsanız, hepiniz gelin. Hem zaten Don Centurion, Giralda'yı ele geçirdikten sonra kolay kolay bırakır mı? Tabii orada dövüş gırla gidecek... Benim dövüşle başım hoş değildir. Ben size evi gösteririm. Ondan sonrasına karışmam. Ben çok küçüğüm. Değil mi ama?...»

El Chico herhâlde yalan söylemiyordu. Pardaillan da öyle düşündü ve kendi kendine: *Eğer bu bir tuzak olsaydı, Don Cesar'ın, yanına bir sürü insan alıp gelmesini herhâlde istemezdi,* diye mırıldandı. Sonra Cüce'ye dönerek:

— «Giralda'yı kaçırانlar kalabalık mı?» Diye sordu.

— «Giralda'yı kaçırانlar dört kişiydi... Aralarında Don Centurion da vardı... Hepsi aynı yere girdi. Hiçbiri çıkmadı. Herhâlde orada başkaları da vardır. Fakat orasını kesinlikle bilemiyorum tabii. Kalıp da arama yapacak değildim ya... Boyum ne, boşum ne!..»

Pardaillan birden kararını verdi:

— «Gidelim!»

El Chico hemen kapıya yöneldi. Pardaillan'ın bir işareti üzerine, Cervantes, Don Cesar'ın soluna geçti, Şövalye de sağında yer aldı. Eğer bir tuzak varsa, bu tuzakın Don Cesar için hazırlanmış olduğundan hiç şüphe yoktu. Kendisi için bir tuzak kurulabileceği düşüncesi, bir kere bile Şövalye'nin aklına gelmedi. Bunu Cervantes de düşünmedi. Durum böyle olunca iki adamın düşüncesi, tehdit altında olan Don Carlos'un oğlunu korumak gerektiği noktasında birleşiyordu.

Don Cesar'a gelince meselenin enini, boyunu hesapladığı yoktu. Giralda tehlikedeydi ve o da sevgilisinin imdâdına koşuyordu. O kadar... Ötesi onu ilgilendirmiyordu.

İki saat sonra, gayet berrak olan gök, tamamen kararmış ve ay, bulutların arkasına gizlenmişti. Hanın avlu kapısından sokağa çıkınca, kendilerini zifirî karanlığın ortasında buluverdiler.

Don Cesar sordu:

— «Bizi nereye götürüyorsun, El Chico?»

— «Servili Köşk'e...»

— «Haa... Bilirim. Düş önümüze öyleyse...»

El Chico, hiçbir şey söylemeden, küçük kafilenin önüne geçti ve hızlı adımlarla yürümeye koyuldu.

Pardaïllan'a gelince kolundan dostça tuttuğu Don Cesar'ın yanında yürürken gözü tetikte ve kulağı kırışteydi. Bir ara genç Prens'e sordu:

— «Bu çocuğa güveniniz var mı?»

— «Hangi çocuğa, Şövalye? El Chico'ya mı?»

— «Kime olacak, ona tabii...»

— «Öyleyse El Chico'nun çocuk olmadığını bilmeniz lâzım... Yaşı, yirmiye aşkındır sanırım. Boyu ufaktır ama, vücut yapısı kusursuz ve sağlamdır. Cüce ama, yakışıklı bir cüce... Tam bir erkektir, haa!.. Sakın kendisine çocuk muamelesi yapmayın. Bu konuda pek hassastır, hiç şaka götürmez...»

— «Demek koskoca bir adam, haa?.. Ben ne bileyim? Çocuk sandım. Çocuk olsa daha iyiydi ya...»

— «Neden?...»

— «Hiç... Öyle düşündüm işte... Adam veya çocuk, her neyse... Yalnız nenin nesidir, kendisini nereden tanıyorsunuz?»

— «Doğrusunu ararsanız bu Cüce'nin kimin nesi olduğunu ben de bilmiyorum. Kimse de bilmez sanırım. Boyunun ufaklığı yüzünden kendisine El Chico derler. Boy yüzünden bir zanaat öğrenememiş. Şehrin sokaklarında başıboş, gezer durur. Herkes kendisine sadaka verir. Ben de rastladığım vakit kendisine birkaç kuruş veririm. Sevincinden deli olur. Bir defa zavallıyı, kendisine işkence ederlerken görmüş, kurtarmıştım. O zamandan beri beni pek sever. Acaba sâdik mıdır? Kesinlikle bilmem ama, herhâlde sâdiktır.»

Pardaïllan:

— «Hele şimdi gidelim de anlarız,» dedi.

Yolun geri yanını, sessiz sadasız yürüdüler. Pardaïllan, hep tetikte duruyor ve hâlâ kimsenin saldır-

mayışına hayret ediyordu. Nihayet Cüce, Servili Köşk'ün bahçe kapısı önünde durup söylendi:

— «Geldik.»

Pardaillan düşündü: «*Galiba boşu boşuna küçüğün günahını alıp kendisinden şüphelendik... Ben de şu son zamanlarda amma işkilli adam oldum haa!*»

Kapının yanında, atlıların yolunu kesmeye yarayan bir engel yapılmıştı. El Chico, bu engeli üç adama gösterip gözleriyle duvarı işaret etti ve mırıldandı:

— «Duvarı aşmak çocuk oyuncağı gibi bir iş...»

Pardaillan da göz kararıyla yüksekliği ölçüp güldü. Gerçekten bu duvarı aşmak işten değildi. El Chico tekrar söze koyuldu.

— «Bahçenin yollarından gitmeyin. Çünkü yollardaki çakıllı kum, ayakların altında gıcırta yapıyor. Çimenlerin üstünden yürüyün. Biraz dikkatli davranırsanız, hiç kavgaya, dövüşe lüzum kalmadan işi başarabilirsiniz. Böylesi daha iyi olur. Çünkü kalabalık değilsiniz. Evdekiler herhâlde uyuyorlardır. Fakat Giralda'nın uyduğunu sanmıyorum. Ben sizi burada bekleyeceğim. Bir tehlike olursa şöyle ıslık çalar, haber veririm...»

Cüce, baykuş sesini mükemmel bir şekilde taklit ederek öttü.

Pardaillan, belki hâlâ şüphelendiği için sordu:

— «Sen neden bizimle gelmiyorsun?»

El Chico korkmuş gibi irkildi. Çabuk çabuk:

— «Hayır,» dedi, «ben içeri girmem. Siz dövüşürseniz, ben ne olacağım? İşte sizi getirdim. Geri yanı size ait...»

Duvarın öbür yanına geçmek için sabırsızlanan Don Cesar, kesesini Cüce'ye uzatarak:

— «Al bunu, El Chico,» dedi. «Bilmiyorum, bu kadarı azdır... Ama bundan sonra sana yardım edeceğim.»

El Chico biraz duraksadıktan sonra keseyi kaparak:

— «Ben daha önce paramı almıştım, ama, ne yapayım ki iyi yaşamak için bol para lâzım...» Dedi.

Küçük adamın bu sözünde bir gariplik sezen Pardaillan sordu:

— «Neden, ben daha önce paramı almıştım diyorsun, bakayım?»

— «Öyle söyledim. Çünkü Don Cesar beni birçok defa memnun etmiştir...»

Üç adam, küçük kılavuzu dışarıda bırakarak, engeli basıp duvarın üstüne tırmandı ve sessizce öbür tarafa geçiverdi. Don Cesar, hemen eve doğru koşmaya kalkıştıysa da, Pardaillan kendisini tuttu ve:

— «Aceleye lüzum yok,» dedi. «Çünkü hızlı iş görmeye kalkıp başımızı derde sokmayalım. Şimdi gayet ihtiyatlı, özellikle sessiz hareket etmemiz lâzım... Ben, en önde gideceğim. Siz, Don Cesar, peşimde olacaksınız. Siz de Mösyö de Cervantes, siz de en arkadan geleceksiniz... Yürürken birbirimizi kaybetmeyelim.»

Pardaillan büyük bir ihtiyatla ve yollardan kaçınıp daha çok çimenler üstünde yürüyerek tam karşısında bulunan eve yöneldi. Binanın kapı ve pencereleri kapalıydı. Hiçbir yerinden ışık sızılmıyordu. Evin bu cephesinde hiçbir hayat eseri yok gibiydi. Pardaillan ilerleyerek evin yan tarafına baktı. Orası da karanlık ve sessizdi. Nihayet evin arka cephesine ulaştı. Burada birinci katın odalarından bir ışık demeti sızıyordu. Şövalye bunu görünce durdu. Şim-

diye kadar işler yolunda gitmişti. Fakat şimdi şu pencereye tırmanmak ve odada ne olduğunu gözetlemek lâzımdı. Pardaillan pencereyi iki arkadaşına gösterdi ve hiçbir şey söylemeden, ihtiyatı elden bırakmaksızın eve doğru yürüdü. Yürüdüğü yer çimenlikti. Yumuşak çimenler ayak seslerini âdeta emiyordu. Üstelik, sık olan ağaçların gövdeleri arasına saklanmak fırsatını da buluyorlardı.

Pardaillan, pencereden birkaç adım ötede bulunan bir fundalığı dolandı. Don Cesar'la Cervantes de hiçbir olağanüstü durumla karşılaşmaksızın peşinden gittiler. O fundalık da geçildikten sonra, tâ eve kadar uzanan ve pencerenin altına varan gür bir çimenlikten başka bir şey yoktu.

Fakat en arkadan gelen Cervantes'in fundalığın yanından geçmesinden sonra birdenbire, sessiz birtakım gölgeler belirdi. En ufak bir çıtırtı bile çıkarılmadan yaklaştılar ve kımıldanmasına meydan vermeden Cervantes'e arkadan uzanan iki el yazarın gırtlığına sarıldı. Başına hemen bir pelerin geçirildi ve Cervantes neye uğradığını anlayamadan kargatumba fundalığın içine götürüldü.

Bu işler yıldırım hızıyla yapılmıştı. En ufak bir gürültü de çıkmadığı için ne Don Cesar, ne de daha uzakta bulunan Pardaillan bir şeyin farkına varabilmişlerdi.

Fundalığın ortasında, Cervantes'in başındaki pelerini çıkardılar. Saldırganlardan biri bu pelerini sırtına attı ve yakalanan adamın yürüyüşünü taklit ederek, hemen Şövalyc ile Don Cesar'ın yanına ulaştı. Bu arada fundalıktan kısık bir sesle şu emir verildi:

— «Canını yakmadan kendisini bahçeden dışarı çıkarın!»

Neredeyse baygın bir hâlde olan Cervantes, bah-

çeye girmek için harcadığı zamandan çok daha kısa bir süre içinde dışarıya çıkarıldı.

Cervantes, böyle el çabukluğuyla ortadan kaybedilirken Pardaillan'la Don Cesar da ışıklı pencerenin altına varmışlardı. Oda, birinci kattaydı ve bu kat, uzun boylu bir adamın bile kolayca yetişip içeriye bir göz atamayacağı kadar yüksekti. Fakat pencerenin sağında ve solunda büyük sandıklar içine dikilmiş iki fidan vardı. Koca bir gün Espinosa'nın kurduğu ağ içinde çırpınıp bocalamış olan Şövalye; Engizisyon Başyargıcı'nın ne derece ihtiyatlı bir adam olduğunu bildiğinden, hayret içinde durakladı. Evin ışıklı tek penceresinin altında, böyle iki sandık bulunması garibine gitmişti. Kendi kendine:

«Pencereye tırmanmamızı kolaylaştırmak için bunların buraya konulduğuna yemin etsem, başım ağrımaz,» dedi.

Bir bakışta kepenkleri gözden geçirdi ve düşündü: *«Bu kepenkler, bir çekişte kopuverecek. Evin bütün pencerelerinin kepenkleri kapalı değil de, bir tek ışıklı pencereninkiler kapalı... Bu işin içinde bir iş var ama, haydi hayırlısı!..»*

Pardaillan ortalığı kollar ve düşünürken sabırsız Don Cesar da harekete geçti. Hiç düşünmeye lüzum görmeden, fidan sandıklarından birini pencerenin altına çekti, içinde dikili fidanı zedelediğine aldırmadan üstüne çıktı ve gözünü kepengin aralığına dayayıp baktı. Bakar bakmaz da her türlü ihtiyatı unutup yüksek sesle:

— «Burada!» Diye haykırdı.

Pardaillan bu haykırışı duyunca telâşla çevresine bakındı. Bu sırada Cervantes'in pelerinine sarınmış olan yabancı, yazarın da göstermekte kusur etmeyeceği bir ihtiyatla eve yaklaşıyordu. Şövalye, karan-

lıkta, bu adamı Cervantes sandı ve şüpheli hiçbir şey görmeyerek bir sıçrayışta Don Cesar'ın yanına çıkarak her türlü ihtiyatı unutup içeriye baktı.

Bir genç kız, pencerenin tam karşısında bulunan sedire uzanmış, derin bir uykuya dalmış görünüyordu. Bu kız, Giralda'ydı. Bundan hiç şüphe edilemezdi.

Don Cesar'la Pardaillan, birbirlerine bakıp anlaşıyorlar.

Bastıkları sandığın üstünde yükselerek kepenge yapıştılar ve var güçleriyle çektiler. Kepenk açıldı ve hiç gürültü de yapmadı. Zaten önemli olan da buydu.... Bu ilk engeli başarıyla aştıktan sonra pencerenin pervazına çıkıp pencereyi kepenkler gibi gürültüsüzce açmanın çârelerini aramaya koyuldular.

Tam bu sırada odanın kapısı açıldı. İçeriye bir adam girdi ve Giralda'ya yaklaşarak, ihtiras dolu gözlerle genç kızı bir an süzdü. Bu durum, Don Cesar'ın bembeyaz kesilmesine sebep oldu. Odadaki adam, hemen eğildi, kendisini cansızmışçasına onun kollarına bırakan genç kızı, bir tüy hafifliğiyle kaldırdı ve kapıya yöneldi.

Don Cesar, pencereye bir omuz vurarak:

— «Çabuk olalım,» dedi, «Giralda'yı götürüyor!»

Pardaillan kılıcını çekip pencere kanatlarının aralığına sokarak bütün kuvvetiyle asılınca, pencere büyük bir gürültüyle açılıverdi. Şövalye, bu gürültüye aldırılmadan, yalın kılıç odanın içine atladı. Aynı anda müthiş bir haykırış duyuldu.

Don Cesar da pencerenin açılmak üzere olduğunu hissettiği vakit toparlanmış, içeriye sıçramaya hazırlanmıştı. Fakat aynı anda bacaklarından çekildiğini hissetmiş ve haykırmıştı.

Don Cesar hemen yere indirilmiş, göz açıp kapa-

yıncaya kadar kısıklıvrak bağlanmış ve Cervantes gibi bahçeden dışarıya çıkarılmıştı.

Evin içine girebilen tek kişi, Pardaillan olmuştu.

Fakat onun da ayakları odanın döşemesine basar basmaz, döşeme çökmüş ve Şövalye karanlık bir çukura yuvarlanmıştı.

Pardaillan kollarını uzatarak bir yere takılmak, tutunmak istemişti. Fakat bu hareket sırasında kılıcı da bir yere çarparak elinden fırlamış ve kendisi de bir külçe gibi boşluğa düşmüştü.

Allah'tan ki düştüğü yer çok derin değildi. Bir yerine bir şey olmadı. Fakat tam bir karanlık içinde kaldı ve çevresini göremeyince kendi kendine:

«Oof!» Dedi. «Böyle karşılamayı hiç beklemediyordum!»

Sonra daima böyle zamanlarda yaptığı gibi yine işi alaya dökerek düşündü:

«Burası da sayın Espinosa'nın o esrarengiz salonlarına benziyor. Ama, artık işin tadını kaçırdılar... Bir gün içinde şu benim başıma gelenler, pişmiş tavuğun başına gelmemiştir. Bu kadarı da fazla... Eğer her günüm böyle geçecekse vay hâlime!.. Doğrusu, bu sefer oyunu iyi oynadılar. Tabii, benim humbillığım da artık aşırı bir dereceye vardı ya... Başıma gelenleri hakettim. Bir dahaki sefere gözümü dört açmam lâzım. Lâzım, ama bu tuzaktan postu kurtarabilirsem... Tuzak da ne tuzak hani!.. Tilki yavrusu bile bunu anlardı...»

Pardaillan böyle kendi aleyhinde bir hayli atıp tuttu. Zaten ne zaman başına bir iş gelse her seferinde, zannımızca haklı olmayarak, kendisini suçlu bulmak âdeti vardı. Atıp tutması bitince ayağa kalktı, üstünü başını yokladı:

«Âlâ» Diye söylendi, «kırık, çukuk yok. Kafamda bir akıl eksikliği var ama, öbür yanlarım sağlam. Kılıcım, yukarıki odada kalmış olacak. Neyse ki hançerim yanımda... Gerçi hançer kılıcın yerini tutmaz ama, idare etmeye çalışırız, ne yapalım?..»

Elini beline götürüp hançerinin yerinde olup olmadığını araştırdı. Kının yerinde takılı olduğunu fakat hançerinin yerinde bulunmadığını farkedince adamakıllı kendi kendine söylendi:

«Oo, oo, maşallah!... İşler gittikçe parlaklaşıyor... Eğer babam sağ olsaydı, benim bu hâlime bakar: 'Maşallah Şövalye, şimdi artık silâhlarını da elinden kaptırmaya başladın. Bravo sana!' Derdi. Lânet olsun! İlerleyeceğime, gittikçe gerileyorum.»

Bir yandan böyle kendi kendine homurdanırken bir yandan da yeni zıندانını el yordamıyla yoklayıp dolaştı. Bu iş, uzun sürmedi. Şövalye, dilini şaplatarak:

«Amma da iş haa!..» Diye düşündü. «Eşyadan geçtik, odada bir ot yığını bile yok. Geceyi bu soğuk taşlar üstünde mi geçireceğiz?.. Ne yapalım, uyuruz. Hele şu tavanın basıklığına bak... Burası da, bu sabah Kardinal Espinosa hazretlerinin bendenizi hapsettiği tabutun biraz daha iricesi... Eee, bu da nesi?»

Yürürken ayağı bir şeye çarpmış, eğilip yoklayınca bunun katlanmış bir kâğıt olduğunu görmüştü: kendi kendine:

«Kâğıt,» dedi, «Allah kahretsin... Zifiri karanlıkta bir şey görmek mümkün değil ki... Acaba bana mı yazılmış? Zannetmem, bana yazılmış olsaydı, okuyabilmem için biraz da ışık lûtuף buyurulurdu. O hâlde bunu birisi burada düşürmüş olacak. Eninde sonunda anlayacağız. şimdilik elimden başka bir şey gelmez.»

Şövalye kâğıdı koynuna yerleştirdikten sonra tekrar kendi kendine konuşmaya devam etti:

«Acaba bu seferki oyunu bana kim oynadı? Espinosa mı? Yoksa Fausta mı? Kim olursa olsun, biz yakalandık ya ona bakalım. Herhâlde buraya beni tıkanlar, bunu bana iyilik olsun diye yapmadılar... Acaba bundan sonra ne yapacaklar? Çünkü burası, rastgele zindanlara pek benzemiyor.»

Sonra durup ortalığı kokladı:

«Bu koku da ne demek oluyor?» Diye düşündü. «Burası dilber bir kadının yatak odası değil ya... Anladım, anladım... Bu işte yine Fausta'nın parmağı olacak. Fausta'dan başka hangi kadın böyle bir mezara iner? Bana bir şeyler olmaya başladı. Uykum geliyor, nefesim daralıyor, başım ağrılaşıyor, vücudum uyuşuyor... Fausta ha? Öyle ya... Buradan yine o mel'un Fausta geçmiş olacak...»

Ve durumuna hiç uymayan alaycı bir gülüşle düşünmeye devam etti:

«Bu kadın beni şimdiye kadar birkaç çeşit ölümle öldürmeyi denedi, başaramadı. Bakalım bu sefer nasıl bir ölüm icat edecek? Doğrusu merak ediyorum.»

Sanki bu soruya cevap verilecekmiş gibi birdenbire odanın tavanında küçük bir pencere açıldı. Buradan belli belirsiz bir ışık sızdı ve Pardaillan'ın derhal tanıdığı bir ses, söylendi:

— «Pardaillan, öleceksin!»

Pardaillan:

«Tamam!» Diye düşündü. «Değil mi ki bir kere dilber Fausta'nın sesini duyduk... Artık ölümden başka bir şey konuşamayız. Bakalım bu sefer ne hazırlamış?...»

Görünmeyen Fausta devam ediyordu:

— «Pardaillan, seni kılıçla öldürmek istedim, kılıçtan kurtuldun. Seni boğarak öldürmek istedim, sudan kurtuldun. Seni yakıp öldürmek istedim, ateşten de kurtuldun. Sonra da bana: *'Bundan sonra da bana karşı kullanacak silâhın kaldı mı, beni neyle öldüreceksin?'*» Diye sordun. İşte şimdi cevap veriyorum: Seni teneffüs ettiğin zehirli havayla öldüreceğim, Pardaillan... İki saate kalmadan, bir ceset haline geleceksin!»

Pardaillan şu karşılıktaki bulundu:

— «Ben de kendime sorup duruyordum, madam. Buradaki koku, dikkatimi çekmişti de... Hemen aklıma siz geldiniz. İnanmazsınız ama, vallahi öyle... Sizi düşündüm..»

Fausta:

— «İnanırım,» dedi. «Ne düşündün bakalım, Pardaillan?»

Pardaillan soğuk bir sesle cevap verdi:

— «Ne mi düşündüm? Dünyada sizden başka hiçbir kadının bu çukura inmeyeceğini düşündüm. Fausta bu çukura indiyse muhakkak ölümü de beraberinde getirip burasını mezara çevirmek için inmiştir diye düşündüm.»

Fausta:

— «Doğru düşünmüşsün, Pardaillan! Öleceksin. Hem de benim zehirlediğim havayı teneffüs ederek öleceksin!» Dedi.

Birbirini görmeyen bu iki insanın konuşması, gerçekten şaşırtıcıydı.

Pardaillan sözüne devam ederek:

— «Bana da öyle geliyor ki ciğerlerim sağlamdır ve sizin zehirlediğiniz hava da beni öldürmeyecektir,» dedi. «Hem artık beni öldürmek düşüncesini

kafanızdan çıkarmadığınız için size kızmaya başlıyorum, madam... Beni neden öldürmek istiyorsunuz, bilmiyorum ki...»

Fausta üzüntülü bir sesle cevap verdi:

— «Seni seviyorum da, ondan Pardaillan!»

— «Beni seviyor musunuz? Sevseydiniz, yaşama çalışmanız gerekirdi. Şimdiye kadar sevişen insanların, sevdiklerinin hayatlarına, kendi canlarından fazla değer verdiklerini gördüm. Oysa siz... Ama, ne olursa olsun, bu zehirli tuzağınızdan da yakamı kurtaracağım, madam!»

Fausta kendinden emin bir sesle:

— «Olabilir, Pardaillan... Zehirden de kurtulursun ama, ölümden kurtulamazsın.» Dedi.

— «Sizce bir sakıncası yoksa bunu bana anlatırmısınız?»

— «Zehir tesir etmese de burada açlıktan ve susuzluktan öleceksin!..»

— «Ooo,! Bu, çok kötü bir şey, madam... Sâflığımı ayıplamayın ama, ben sizden böyle canavarlık beklemezdim. Meğer yanılmışım!..»

— «Biliyorum, Pardaillan... Açlık ve susuzluktan yavaş yavaş ve çok acı çekilerek ölünür. Buna meydan vermemek için buranın havasını zehirlemiştim. Dua et ki zehir sana tesir etsin, açlığın, susuzluğun işkencesinden kurtul...»

Pardaillan alay etti:

— «Mükemmel! Kurtulmayayım diye iki türlü ölüm tedbirini birden aldınız demek?»

— «Elbette ya... Her türlü tedbiri aldım. Bak, mezarını demir bir kapı kapıyor.»

— «Göremedim madam. Baykuş gözü olmalı ki bu zifirî karanlıkta görebilsin... Fakat elimle yokladım.»

— «O kapının anahtarı nehre atıldı. Bundan başka kapının önüne kalın bir duvar örülecek. Seni düşüren tavanı hareket ettiren düzen de bozulacak. Ayrıca yukarıdaki odanın kapı ve pencereleri duvarla örülecek. O zaman bu dünya ile ilişkin kalmayacak. Kimse senin burada olduğunu bilmeyecek. Bağırsan da kimse sesini duymayacak... Kimse yanına giremeyecek. Ben bile giremeyeceğim. Şimdi anlıyor musun, Pardaillan, şimdi anlıyor musun ki ölüme mahkûmsun ve dünyada hiçbir şey seni bu ölümden kurtaramaz?»

— «Önüme ne kadar engel yığarsanız yığın... Ben, zehirden de, açlık ve susuzluktan da kurtulup buradan sağ ve salim çıkacağım. Bütün bu yaptıklarınız, bana olan sevginizin delili, öyle mi? Beni sevdiğiniz için beni, yaşayanlardan ayırıp öteki dünyaya göndermek istiyorsunuz, değil mi?»

— «Evet, Pardaillan, seni sevdiğim için ölmen lâzım!»

Fausta bu sözleri acılı ve boğuk bir sesle söylemişti. Pardaillan alaylı konuşmasına devam etti:

— «Diyorum ya işte... Eğer bu sevgi gösterisinden bir şey anlıyorsam, ben de Pardaillan olmayayım! Bu yeni sevgi gösterisinden elde edeceğiniz tek kazanç, aramızdaki hesap listesinin biraz daha kabarması olacaktır. O hesabı da bir gün göreceğiz. Yemin ederim ki göreceğiz madam!»

Bu sözler öyle kesin bir edâ ile söylenmişti ki Şövalye'nin geleceğe ait korkunç niyetleri bulunduğu hakkında en ufak bir şüpheye yer bırakmıyordu.

Dâhi bir komedi artisti kadar hislerini saklamasını bilen Fausta, aynı zamanda son derece inanmış bir kadındı. İdealini gerçekleştirmek ümidi yavaş yavaş kaybolmuştu ama, Borgia soyundan kadınlara

vergi olan gururu kalmıştı. Bir zamanlar insan havsalasının alacağı en yüksek tepelere tırmanmış, sonra birdenbire düşmüş ve kendine geldiği vakit ezik, perişan ve bitkin olduğunu hissetmiş; artık Tanrı'nın kendisini görevlendirmiş olduğuna inanmamaya başlamıştı.

Bütün bu durumlara sebep olan bir kişi vardı: Pardaillan!

Fausta giderek kendini yanlış bir inanca kaptırmış ve bu inanç ona hâkim olmaya başlamıştı: Eğer Pardaillan'ı öldürürse işler dzelecekti. Fakat ne yazık ki Pardaillan, Fausta'nın bu konudaki bütün çabalarını boşa çıkarmıştı. Tam yok olduğunu sandığı bir sırada Pardaillan birdenbire yine ortaya çıkıvermişti. Ve ne zaman yeniden meydana çıktıysa her seferinde Fausta'nın uzun uzun çalışıp kurduğu plânları alt üst etmişti. Fausta, Pardaillan'dan korkmaya başlamıştı. Bu, yenilmez bir adamdı. Âdetta lmsz bir yaratıktı. Pardaillan, kaderin, Fausta'nın karşısına çıkardığı, amansız bir şeytandı. Fausta, bu şeytanla boğuşacak, boşuna uğraşacak ve Pardaillan her mücadeleden galip çıkacak, kurtulacak ve nihayet bir gün Fausta'yı öldürecekti...

Fausta mücadeleye devam ediyordu ama, artık kendi gücüne güveni kalmamış, içine şüphe girmişti. Hangi çâreye başvurursa vursun, Pardaillan'ın, elinden kurtulacağını biliyordu.

İçinde bu düşünceler çarpıştığı sırada Pardaillan'ın da onun içini okumuşçasına söylediği sözlerin Fausta üzerinde nasıl bir etki uyandıracadığını tahmin etmek zor değildir.

Pardaillan, şimdi de açlıktan veya zehirlenerek ölmekten kurtulacaktı!

şövalye bunu övünmek için söylemiyordu. Onun

da, Fausta'nın inançlarının tamamen zıddı birtakım inançları vardı. Öyle ki Fausta hangi çâreye başvurursa vursun, Pardaillan'ı yere seremeyecekti. Çünkü şimdiye kadar bu kadının kurduğu bütün tuzaklardan mucizevî başarılarla kurtulmuştu, onun için Şövalye'nin de içinde şu inanç yer etmişti: Fausta ile mücadelesi ne kadar uzun ve ne kadar çetin olursa olsun, sonunda kendisi bu müthiş ve zalim düşmanını yere serecekti!

Şimdi de Fausta'nın, onu düşürdüğü durum ne kadar kötü olursa olsun, Pardaillan'ın, buradan kurtulacağına olan inancı sonsuzdu. Ve Şövalye bu mezardan da kurtulacağını söylediği vakit Fausta'nın tüyleri ürpermişti. İçindeki şüphe gittikçe kuvvetleniyordu. Acaba Pardaillan'ın buradan kurtulamaması için her türlü tedbiri almış mıydı? Acaba, Pardaillan'ın kaçmasına yarayacak bir yol bırakmış mıydı?... Bu yüzden, Şövalye'ye titreyerek sordu:

— «Demek sen bu sefer de kurtulacağına inanıyorsun, öyle mi Pardaillan?»

Pardaillan:

— «Elbette!» Dedi.

Fausta soluk soluğa sordu:

— «Ama, bu nasıl olur?..»

Şövalye, Fausta'nın kanını donduran bir sesle söylendi:

— «Çünkü daha önce de söylediğim gibi, sizinle görülecek bir hesabım var! Çünkü artık sizin bir insan değil, bir canavar olduğunuzu anladım ve bundan böyle size acımanın bir cinayet olacağına inandım... Çünkü artık sabrımı tükettiniz ve başınızı bir yılanın kafasını ezer gibi ezmeye karar verdim... Çünkü alnımda, Pardaillan'ın Fausta'yı alt ederek zararsız bir hâle getireceği yazılı!.. Beni öldüreme-

yeceğinizi ve buradan da dipdiri çıkacağımı siz de biliyorsunuz!.. Artık bir kadın değil, cehennemden çıkma bir şeytan olduğunuzu anladığım için size açık söylüyorum. Madam: Kendinizi koruyun! Zira Pardaillan'ın pençesi bir gün omuzunuza inecektir! O gün artık herşey bitmiş olacak, Fausta bütün cinayetlerinin hesabını verecek, dünya da bu belâdan kurtulacaktır!..»

Fausta, Şövalye'nin söylediklerini büyük bir dikkatle ve titreyerek dinlemişti. Beynini kemiren şüphe, onda da kuvvetli bir inanç hâline dönmeye başlamıştı. İçinden:

«Evet!» Diyordu. «Dediği gibi kurtulacak! Bu, alınımın değişmeyecek yazısı... Fausta, Pardaillan'a dokunamayacak! Çünkü Pardaillan'ın onu öldürmesi lâzım!»

Fakat Şövalye iyice kızıp da bir gün pençesinin omuzuna ineceğini ve cinayetlerinin hesabını soracağını söyleyip tehdide başladığı vakit bu korkunç kadının iradesi, bütün düşüncelerine hâkim oldu... Şövalye'nin başkalarını korkudan tir tir titretecek olan tehditleri karşısında Fausta'yı, ürkütmek şöyle dursun, tam tersine kamçılıdı. Hemen soğukkanlılığını ve berrak düşünme kaabiliyetini tekrar elde etti. Sâkin bir sesle:

— «Merak etme, Şövalye!» Dedi. «Kendimi iyi koruyacağım ve pençenin omuzuma inmemesi için elimden geleni yapacağım!»

Pardaillan:

— «Görürüz!» Dedi. «Size benden ne kadar sakınmanızı tavsiye etsem yine azdır... Hem artık beni affediniz, Madam... Bana bol bol hediye ettiğiniz rehirden midir, nedir, üstüme bir ağırlık çöktü. Uykum geldi... Artık bu konuşmayı bırakalım. Ben de

şu taşlara uzanıp mükemmel bir uyku çekeyim! Ge-
ceniz hayırlı olsun!»

Fausta'nın yaktığı hapın havaya karışan duman-
larını bol bol ciğerlerine çekmiş olan Pardaillan, ya-
vaş yavaş, başının ağırlaştığını ve kuvvetten düştü-
ğünü hissederek pelerinine sarınıp soğuk taşlara
uzandı.

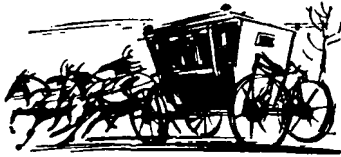
Fausta yavaşça:

— «Allaha ısmarladık Pardaillan!» Dedi.

Şövalye yarı uyur haldeyken bile, Fausta'yla son
bir defa daha alay etmekten kendini alamadı:

— «Ne Allaha ısmarladığı, canım? Allaha ısmar-
ladık değil, tekrar görüşelim, deyiniz! Daha konu-
şacağımız çok şey var...»

Son kelimeler dudaklarında dondu ve hareketsiz
bir hâlde kalakaldı. Bir ceset gibi katılaşmıştı. Uyu-
yor muydu, yoksa ölmüş müydü?..

FAUSTA VE CENTURION

Fausta, dikkatle dinlediği hâlde yüreğinin iki misli hızlanan çarpıntısından başka hiçbir ses duyamadı. Biraz daha bekledi... Sonra Pardailan'a seslendi, bir şeyler söyledi. Fakat hiçbir cevap alamadı.

Bunun üzerine doğruldu ve yavaşça odadan çıkarken aldığı tedbirlere güveni artmış olacak ki kapıyı kapamaya da lüzum görmedi. Doğruca kendisini vaktiyle Centurion'la konuşurken gördüğümüz odaya yöneldi. Orada koltuğuna oturdu ve hareketsiz, uzun zaman düşündü. Kafasında, cevabını kesinlikle veremediği bir soru vardı:

«Bagni beni yine aldattı mı? Pardailan'ın tenefüs ettiği, uyku ilâcı mı, yoksa zehir mi?»

Bu soru kafasında tabii olarak ikinci bir soruyu doğuruyordu:

«Şövalye öldü mü, yoksa uyuyor mu?..»

Fausta soluk soluğaydı. Yaptığı işten âdeta bir can acısı duyuyordu. Buna rağmen muhakemesi berraklığını kaybetmemişti; kendi kendine:

«Ölürse iyi olur,» diyordu. *«Bu aşktan kurtulum ve ruhum, eskisi gibi huzura kavuşur... Ondan sonra kutsal görevime büyük bir şevkle yeniden başlayabilirim ve başarıya ulaşırım. Eğer Pardailan ölmüşse yolumdaki tek engeli de kendi irademle yok etmiş sayılırım... Fakat ölmemiş de sadece uyuyor. Herşeye yeniden başlamam gerekecek!.. Pardailan'a yapılan hiçbir suikastten emin olunamıyor ki... İbri yanına girebilseydim... Hiç değilse o uyurken*

kalbine bir hançer saplar, işini bitirirdim... Nereden aklıma geldi de kapının anahtarını suya attırdım?.. Tedbirlerim, benim aleyhime döndü... Yaptığım işten emindim. Fakat bu adamın kendine güveni o kadar sonsuz ki benim kendime olan güvenimi sarstı... Şimdi günlerce onun mezarının başında, korku ve endişe içinde sonucu beklemem lâzım gelecek... Öldüğüne emin olmadan buradan ayrılamayacağım ve bu bekleyiş, benim için dayanılmaz bir işkence olacaktır...»

Uzun zaman oturduğu yerde kaldı. Düşündü ve yeni plânlar tasarladı. Nihayet bir karara varmış olacak ki masanın üstündeki çingırağı çaldı. Daha çingırarak sesi bitmeden, odaya bir adam girerek yerlere kadar eğildi...

Bu adam, Pardaillan'ın handan kovduğu Engizisyon memuru, Kızıl Sakal'ın sahte yeğeni ve sağ kolu Don Centurion'du.

Fausta, onu görünce tepeden bakan bir tavırla:

— «Centurion görüyorum ki hakkınızda bana çok şeyler anlatmışlar!» Dedi. «Kudretli ve hünerli âmirlerin rehberliğinde siz, mükemmel bir yardımcı olabileceksiniz... Sizi denemek için vermiş olduğum bazı görevleri çok iyi başardınız... Emirlerimi, zeki ve harfi harfine yerine getirdiniz... Bu bakımdan sizi tamamen hizmetime almaya karar verdim.»

Centurion sevincinden çıldırmış gibi:

— «Madam, size sadakat ve başarıyla hizmet edebilmem için elimden geleni yapacağım!» Diye söylendi. Konuşmaya devam edecek olursa da Fausta birden sözünü kesti:

— «Boş lâflara lüzum yok! Prenses Fausta, emrinde çalışanlara krallar gibi yüksek ücret verir... Buna karşılık tam bir sadakat ve başarı ister... Sizin

gibi kafası işleyen bir hukukçu, insanların çıkarlarında, sadakatlerinin ne büyük rolü olduğunu bilir... Sizin de çıkarınız, bana sâdık olmanızda ve akıllıca iş görmenizdedir. Size güvenme konusuna gelince ondan daha sonra da bahsedebiliriz... Ancak şimdilik asıl önemli olan nokta, sizin benim gibi bir efendi bulamayacağınızı kafanıza iyice yerleştirmiş olmanızdır...»

Centurion bir köle tavrı takınarak:

— «Doğrudur, Madam!» Dedi. «Ben de, sizin gibi kudretli bir prensesin hizmetine girmeyi, bu yüzden, kendim için büyük bir mutluluk ve şeref sayıyorum!..»

Fausta, tasdik anlamında başını ağır ağır salladıktan sonra devam etti:

— «Üstad Centurion! Siz yoksul, gölgede bırakılmış ve sizi hizmetinde kullananlar tarafından küçük görülen birisiniz! Gerçi tahsilli, zeki ve gözüpek bir insansınız... Fakat mânevî üstünlüğünüze rağmen hep, aşağılık işlerde kullanılmış; çâni, casus ve papaz karışımı bir kişi olarak kaldınız. Bundan böyle de kalacaktınız. Birçok işde kullanılacak, fakat bugünkünden daha yüksek bir mevkie erişmenize imkân olmayacaktı... Çünkü sizi kullananlar, gölgede kalmanızı, tanınmamanızı tercih edeceklerdi...»

Fausta'nın merhametsizce açıkladığı bu gerçeklerin, kendisinde ne gibi bir etki uyandırdığını yüzünden anlamak mümkün olmayan Centurion:

— «Bana söylediğiniz bu sözler acıdır ama, ne yazık ki gerçeğin ta kendisidir, Madam!» Dedi.

Fausta, kendisine merakla baktı ve gülümseyerek tekrar söze koyuldu:

— «Başarınız ne olursa olsun, mevkiiniz değişmeyecekti... Gerçi bir «don» unvanı almışsınız ama bu-

nun ne kadar sahte olduğunu siz herkesten daha iyi bilirsiniz... Oysa, kilise dışında büyük mevkilere geçebilmek için asıl soydan gelmek lâzımdır!»

— «Yazık ki öyledir, Madam!»

— «Yolunuzdaki bu büyük engellere rağmen emelleriniz de pek büyük...»

Fausta, merak içinde bulunan Centurion'u bir an daha süzdü. Sonra birdenbire:

— «Fakat ben bu emellerinizi gerçek hâline getirebilirim!» Dedi. «Hattâ size hayâl ettiğiniz mevkilerin daha yükseğini de temin edebilirim ve bunu yalnız ben yapabilirim... Çünkü tanıdığınız kudretli kimseler içinde sizi yükseltmeyi düşünen bir tek ben varım!»

Centurion diz çöktü:

— «Madam!» Diye kekeledi. «Eğer bu dediğinizi yaparsanız, kulunuz, köleniz olurum!»

Fausta kesinlikle:

— «Yaparım!» Dedi. «Size, gerçekliğini kimsenin tartışamayacağı bir asâlet veririm. Hattâ bugün kendi asâletlerine ve mevkilerine güvenerek seni küçük görenlerin de üstüne yükseltirim! Kavuşacağın servete gelince, şimdiye kadar sana vermiş olduğum para şimdiden sonra vereceğimin yanında bir hiç kalacaktır. Bir şartla: Az önce de söylediğin gibi kölem olacaksın!..»

Centurion soluk soluğa:

— «Emredin!» Dedi. «Hiçbir köle size benim kadar sâdık olmayacaktır!»

Fausta, bir koltuğa rahatça yerleşmişti. Beyaz ipek terlikler içindeki ayaklarını üst üste atarak üzerinde ipek yastık bulunan alçacık bir iskemleye uzatmıştı. Centurion ise birkaç adım ötede diz çökmüş, bir tarıçanın karşısında duruyormuş gibi bir tavır takın-

mıştı. En sâdık bir köleden daha sâdık olacağını söylerken dizleri üstünde yürüyerek Fausta'ya yaklaştı ve dudaklarını Fausta'nın terliklerinin ucuna değdirdi.

Bu harekette şüphesiz Fausta'ya karşı dinî denilebilecek bir saygı gösterisi vardı. Zaten Fausta, papalığını ilân ettiği sıralarda böyle saygı gösterilerine alışmıştı. Fakat Centurion'un, yerde bir köpek gibi sürünmesi cidden aşağılık ve çirkin bir davranıştı. Böyle olmasına rağmen zihninde Centurion için özel bir plân tasarlayan Fausta, adamın bu hareketlerinden duyduğu tiksintiyi hiç belli etmedi. Tam tersine eğildi ve beyaz elini, secdeye varmış haydudun başına koydu. Centurion'u bu aşağılık durumda kalmaya zorlarken bir yandan da bir okşayış kadar tatlı sesiyle:

— «Bana gösterdiğin bu saygıyı kabul ediyorum! Sâdık bir köle ol da, ben de sana iyi bir efendi olayım!» Dedi ve ayağını çekti. Centurion başını kaldırdı, fakat diz çökmüş bir hâlde kaldı. Fausta ise birden değişen bir sesle:

— «Kalk ayağa!» Dedi.

Sonra çok sert bir edâ ile ilâve etti:

— «Benim önümde kendinizi aşağı hissetmeniz lâzım. Fakat başınızı kaldırıp büyüklere dimdik bakabilmeyi de öğrenmelisiniz... Çünkü yakında siz de onlar ayarında bir insan olacaksınız!..»

Centurion sevinç ve gururdan sarhoş bir hâlde kalktı. Haydut kendini kaybedecek kadar coşmuştu! Demek artık hâyalini kurduğu büyük efendiyi bulmuş, bütün emellerini gerçekleştirme imkânı doğmuştu. O da şimdiden sonra saygı ve ilgi görmesi gereken bir adam olacaktı. İnsan, kendisini hiçlikten kurtarıp büyük ve kudretli bir kişi hâline getiren efendisine sâdık olmaz da ne yapardı?..»

Fausta da, adamın kafasından geçenleri anlamışçasına sâkin ve fakat tehdit kokan bir sesle söylendi:

— «Evet, senin çıkarın sâdık olmanı gerektirir!.. Kaldı ki elimde, sizi her an idâma mahkûm ettirebilecek kadar çok delil de var...»

Centurion, gayet ciddî olduğunu anladığı bu tehdit karşısında sararıırken, Fausta ilâve etti:

— «Centurion, bana kimse ihanet edemez! Bunu hiç aklınızdan çıkarmayınız!..»

Centurion, Fausta'nın yüzüne baktı ve alçak, fakat heyecanlı bir sesle:

— «Madam,» dedi, «sadakatimden şüphe etmekte haklısınız. Çünkü sizin için başkalarına ihanet ettim. Fakat bütün ruhum ve vücudumla size ait olduğumu belirtirken, tamamen doğruyu söylediğime yemin ederim... Ayrıca menfaatim de böyle davranmamı gerektiriyor. Dünyada sizin, benim için yapmaya karar verdiğiniz iyiliği kimsenin yapamayacağını pek iyi bilirim... Prenses Fausta'ya ihanet etmekten se, Tanrı'ya ihanet ederim, Madam!.. Çünkü Prenses Fausta'yı aldatmak, kendimi aldatmak demektir. Halbuki kendime hiçbir düşmanlığım yok!»

Fausta ağır ağır:

— «İyi!» Dedi. «Anladığım dilden konuşuyorsunuz!.. Şimdi işlerinizden bahsedelim... İşte size Mös-yö de Pardailan'ı yakaladığınız takdirde vereceğimi vaadettiğim yirmibin franklık ödeme emri... Bu da yardımcılarınıza dağıtılmak üzere onbin franklık bir ödeme emri...»

Centurion, iki kâğıdı titreyerek aldı ve çabucak koynuna sokarken içinden: «*Nee? O haydutlara onbin frank mı? Yoo, Madam Fausta... Bu kadarı fazla... Bin frank onları sevinçten deli eder, dokuzbini de bana kâr kalır!*» Dedi.

Ne yazık ki Centurion, Fausta'yı henüz iyi tanı-
yordu. Fausta, ruhunu gözlerinden okuduğu Centu-
rion'a, şimdiki efendisinin aldatılamayacak bir in-
san olduğunu ve bu efendiyle dürüst iş görmek ge-
rekeceğini anlatmaya karar verdi:

— «Bu çeşit huylarınızdan da vazgeçmeniz gere-
kecek! Benim size verdiğim hisse yeter... Ötekilere
lâyık gördüğümü de onlara eksiksiz vermeniz lâzım-
dır. Prenses Fausta, ancak her bakımdan güvenilir
insanların hizmetlerinden hoşlanır. Eğer hizmetim-
de kalmak istiyorsanız, son derece namuslu olacak-
sınız... Benim gözümden kaçırabileceğiniz hiçbir
şey yoktur. Sizin, bu parayı hakedenlere dağıtmanız-
dan bir saat sonra ben herbirine ne miktar para ve-
rildiğini öğrenebilirim. İçinden bir frank aldığınız
ortaya çıkarsa, sizi mahvederim!»

Centurion utancından şaşırıp bozarak eğildi:

— «Görüyorum ki gerçekten Tanrı'nın gönder-
diği bir meleksiniz!.. Çünkü insanların zihinlerinden
geçenleri de okuyorsunuz!.. Bundan böyle, bu çeşit
şeyler düşünmeyeceğime yemin ederim, Madam!..»

Fausta soğuk bir tavırla:

— «İyi yaparsınız!» Dedi. «Şimdi bana Cüce'yi
getirin bakayım!»

Centurion çıktı ve biraz sonra, yanında El Chico
olduğu hâlde geri döndü.

Doğrusu, Küçük Adam'ın, huzuruna çıktığı bu
ünlü kadının, güzelliği ve azameti karşısında hisset-
tiği şaşkınlığı ve hayranlığı anlatabilmek güç olacak-
tır. Bununla birlikte Cüce, ilk anda bu hâlini hiç
sezdirmeyen bir tavır takındı... Fausta'nın karşısın-
da da o her zamanki kendini beğenmiş bir edâ ile
durdurdu. Onun bu görünüşünde garip de olsa bir zara-
fet bulunduğu şüphesizdi. Küçük adamdı, ama mü-
tenasip yapıydı...

Fausta, bir an Cüce'yi gözden geçirdi. Sonra sesi ni yumuşatarak:

— «Fransız'la arkadaşlarını buraya siz mi getirdiniz?» Diye sordu.

Okuyucularımızın da farketmiş oldukları gibi, El Chico, pek geveze biri değildi. Üstelik, nezaket denilen şeyi de ya bilmez veya önemsemezdi. Fausta'nın sorusuna evet anlamında başını eğerek cevap verdi.

Fausta, karşısında bulunan kimseye, ondan en iyi şekilde yararlanabileceği tarzda muamele ederdi. Centurion'la konuşurken sert, korku ve saygı uyanıduran, âdeta erkekçe bir tavır takınıyordu. Cüce'yle konuşurken ise, sertliği bıraktı. Daha samimî, daha tatlı ve okşayıcı bir tavır takınarak gülümsedi ve tekrar sordu:

— «Don Cesar, size iyilik etmemiş miydi?.. Kendisine sevgi değilse bile, herhâlde şükran duymanız gerekirdi. Buna rağmen onu buradaki tuzığa çekmeye razı oldunuz. Neden?»

El Chico, kurnaz kurnaz gülümsedi.

— «Ben asıl tuzığın Fransız için kurulduğunu sanıyordum, madam! Benim de gözüm, kulağım var. Görüyor ve işitiyorum. Küçüğüm ama, aptal değilim ya...»

— «Demek ki iki hemşehrini hiçbir tehlikenin tehdit etmediğini anladınız... Peki, Don Cesar'ın hayatı tehlikede olsaydı, yine bu işi yapar mıydınız? Açık cevap verin!»

Küçük Adam, cevap vermeden önce bir an duruladı. Yüzünde bir acı ifadesi belirdi. Gözlerini kapadı ve küçük yumruklarını sıktı. Belli ki içinde şiddetli bir mücadele oluyor ve Fausta da onun bu

hâlini merakla izliyordu. Sonunda Cüce içini çekti ve:

— «Hayır, yapmazdım,» diye cevap verdi.

Fausta:

— «Ama, o zaman da size benim adıma vaadettikleri ikibin frangı kaybederdiniz,» dedi.

El Chico, içindeki mücadele sırasında bunun da kararını vermiş olacaktı. Kesin bir dille:

— «Sağlık olsun!» Dedi.

Fausta gülümsedi:

— «Görüyorum ki şükran borcunuzu unutmuyorsunuz... Peki, Fransız'ı neden ele verdiniz?»

Küçük Adam çabuk çabuk:

— «Onu tanımıyorum,» dedi. «Kendisi Don Cesar gibi ahbabım değildi ki...»

Fausta, bu sözlerde bir gariplik sezdi:

— «Sizin ahbabınız değil ama, uğruna ikibin frangı feda edecek kadar sevdiğiniz Don Cesar'ın ahbabı... Bazan bir insanın ahbabına verilen zarar, o insana, kendisine verilen zarardan daha ağır gelir, bunu bilir misiniz?»

Fausta bu soruyu, sanki önemli değilmiş de, dikkate değmezmiş gibi soruyordu ama, gözünü bir saniye bile Cüce'den ayırmıyor ve El Chico'yu, ruhunu okumak istercesine süzüyordu. Cüce, birden irkildi ve birisine zarar vermekle, onu sevenleri de zarara sokabileceği düşüncesine şaşmış göründü. Fakat böyle bir söz üzerinde fazla durup düşünmek, El Chico'nun harcı değildi. Omuz silkerek, Fausta'nın anlayamadığı bir-iki söz mırıldandı. Fausta'ya gelince, Cüce'nin ağzından başka lâf alamayacağını anlayınca, El Chico'ya biraz beklemesini işaret ederek, alçak sesle Centurion'a bir emir verdi ve

Centurion hemen odadan çıktı. Fausta tekrar Cüce'ye döndü:

— «Şimdi size vaadedilen parayı getirecekler,» dedi. «Sizin için epey yüklü bir para...»

Cüce'nin gözleri parladı, yüzü güldü, fakat hiç sesi çıkmadı. Bu sırada Centurion tekrar odaya girmiş, Fausta'nın önüne iri bir kese koymuştu. El Chico'nun gözleri, artık bu keseden ayrılmaz olmuştu. Fausta yavaşça:

— «Bu kesede, ikibin değil, beşbin frank var,» dedi. «Alın, sizin olsun...»

El Chico bu kadar parayı bir arada görmemişti. Gözleri faltaşı gibi açıldı. Sevinci ve şaşkınlığı o kadar büyük oldu ki yerinde mihlanmış gibi kalakaldı ve kekeleydi:

— «Beşbin frank haa?»

Gülümseyen Fausta:

— «Evet,» dedi.

— «Hepsi benim mi?»

— «Evet, hepsi sizin. Alın»

Fausta bu sözleri söylerken keseyi, küçük adama doğru itmişti. El Chico birden atılarak keseyi iki eliyle yakaladı ve bütün gücüyle göğsüne bastırdı. Tekrar elinden almalarından korkuyormuş gibi bir tavır takınmıştı. Gözlerine ve kulaklarına inanmıyor:

— «Beşbin frank!.. Beşbin frank!..» Diye tekrarlayıp duruyordu. Fausta, Cüce'nin hâlinde hoşlanmış gibiydi:

— «Yaa,» dedi, «beşbin frank... Hepsi de bu kesede... İsterseniz sayın.»

El Chico, kendisiyle alay edilip edilmediğini anlamak istercesine elini hızla kesenin bağına attı. Fa-

kat onu çözemedi. Gözlerini Fausta'ya dikti ve onu o kadar tatlı bir şekilde gülümserken gördü ki içine güven geldi. Başını sallayarak bu kadar iyi kalpli ve cömert bir kadına güvensizlik gösterip kesedekileri sayamayacağını anlatmak istedi ve birdenbire gülmeye başladı. Fakat bu gülüşte garip bir hâl vardı. Gülmekle hıçkırık arasında bir şeydi bu... Aynı zamanda Cüce'nin gözlerinden de yaşlar boşanıyordu. El Chico dalgın ve âdeta sayıklar gibi söyleniyordu:

— «Artık ben zengimim! Kral kadar zengimim!»

Fausta, bu garip sevinç gösterisine şaşırsa da bir şey hissettirmedi. Ciddî kaldı. Hattâ, son derece tabii, müşfik bir tavır takındı. Ve bu hâliyle Cüce'yi daha ziyade kendine çekti. Sonra en tatlı sesiyle söylendi:

— «Evet, artık zenginsiniz! Artık, sevdiğinizle evlenebilirsiniz!..»

Bu sözleri işiten El Chico tir tir titredi. Kızardı. Sarardı ve dehşetle bakan gözlerini Fausta'ya dikti. Lâf olsun diye bu sözleri söylemiş olan, önemsemediği bu Küçük Adam'a azıcık takılmayı düşünmüş bulunan Fausta, Cüce'nin bu şiddetli heyecanını derhal keşfetti. El Chico, ıstırap dolu bir yüzle hayır, gibilerden başını sallarken Fausta:

— «Neden olmasın?» Dedi. «Mükemmel bir erkeksiniz. Yaşınız da elverişli... Şimdi zengin de oldunuz. Neden evlenmek, bir yuva kurmak istemeyesiniz? Boyunuz biraz ufak ama, sakat değilsiniz ya... Vücut yapınız kusursuz... Hattâ yakışıklı bir adamsınız. Hayır demeyin. Görüyorum ki seviyorsunuz. O hâlde neden sevilmecekmışsınız? Bana inanın... Siz de herkes gibi mutlu olabilirsiniz!»

El Chico, kendisiyle gayet tatlı konuşan ve sözlerinde hiçbir kırıcı taraf bulunmayan Prenses'in ümit verici sözlerini sonsuz bir ilgiyle dinliyordu. Fakat

Fausta'nın bahsettiği mutluluk ona imkânsız gelmiş olacak ki acı çeken bir adam tavrıyla başını salladı. Fausta da ısrar etmedi; tatlı bir sesle:

— «Haydi gidin,» dedi. «Eğer bir gün sevdiğinizle veya onun ailesiyle konuşmak için bir yardımcıya ihtiyacınız olursa beni unutmayın. Belki sizin de işinizi yoluna koyarım. Bu, hatıranızdan çıkmasın. Haydi, şimdi güle güle gidin!..»

Çok heyecanlanan El Chico, bir teşekkür cümlesi bile bulamadı. Bu büyük Prenses'in önünde eğilmeyi bile unutarak sarhoş gibi sallana sallana kapıya yöneldi. Tam eşiği aşacaktı ki birden geri döndü. Fausta'ya doğru koştu, elini yakaladı ve ateşli ateşli öptü. Sonra geldiği gibi hızla koşa koşa çıktı gitti.

Fausta hiç kıyılamamış, hiçbir şey söylememişti. Nasıl Centurion'un acayıplığe varan saygı gösterisini tabii bir şekilde karşıladıysa Cüce'nin gösterdiği şükran hareketini de takdirle karşılar görünmüştü. El Chico, odadan çıktığı vakit Fausta şöyle düşünüyordu:

«Artık bu Cüce benim için kafasını verir. Acaba sevdiği kadın kim? Acaba Pardaïllan'dan bahsederken sesinde ve edâsında neden kindar bir hava belirir gibi oluyor? Bunu bilsem fena olmazdı. Kimbilir, bu Cüce, belki de görüldüğünden fazla işime yarar.»

Sonra birden ayağa kalktı, gidip bir pencereyi açtı. Hareketsiz ve sessiz bekleyen Centurion'a dönerek:

— «Kararlaştırdığımız şeyi yapın,» dedi. «Sonra da gelip beni kabul odamda bulun.»

Sonra hiçbir cevap beklemeye lüzum görmeden, dediklerinin yapılacağından emin bir tavırla odadan çıktı, koridora yöneldi. Daha önce de durduğu

nu gördüğümüz kapının önünde durdu. Kapının küçük penceresini açıp baktı. Giralda, geniş bir sedirin üstünde, kendisine verilen uyku ilâcının etkisi altında derin bir uykuya dalmıştı. Fausta:

«*On dakikaya varmaz uyanır,*» diye düşündü.

Pencereyi kapadı. Yoluna devam etti. Sonra Centurion'a bahsetmiş olduğu kabul odasına giderek kapıyı ardına kadar açık bıraktı.

Bu oda, oldukça ufaktı ve mobilyaca da zengin değildi. Fausta, bir koltuğa oturarak birkaç dakika bekledi. Az sonra Centurion kapıda belirdi. İçeriye girmeden:

— «Tamam, madam,» dedi. «Mümkün olduğu kadar çabuk davransak iyi olur. Evi arayacaklarını tahmin ediyorum.»

Fausta daha vakit olduğunu anlatan bir hareket yaparak düşünmeye devam etti ve Centurion da yerinden kıınılamadan bekledi. Acaba ne düşünüyordu? Kafasında yine ne plânlar hazırlıyordu? Böylece, hareketsiz duran Centurion'a çok uzun görünen, birkaç dakika geçti. Nihayet, Fausta ayağa kalktı ve Centurion'a odaya girmesini işaret etti. Adam, odanın içine doğru bir-iki adım daha atarak:

— «Madam, artık gitmek zamanı geldi,» diye tekrarladı.

Fausta sâkin bir sesle:

— «Kapının kanadını itiverin, fakat kapatmayın,» dedi.

Centurion meraklanmıştı. Hiçbir şey söylemeden itaat etti. Kanadı iterek geriye döndüğü vakit duvarda, ardına kadar açık olan kapı kanadının gözden sakladığı büyük bir delik gördü:

— «Gizli bir kapı,» diye mırıldandı. «Ha, şimdi anladım.»

Fausta:

— «Şu şamdanı da alın,» dedi.

Centurion şamdanı alarak duvardaki deliğe doğru kaldırıp baktı. Aşağıya dar bir merdiven iniyordu. Centurion önden yürüyerek basamakları aydınlatırken Fausta da arkasından ilerledi ve deliğe girdikten sonra deliğin kapağını kapatıverdi. Centurion göz ucuyla o kadar gözetlediği hâlde kapının nasıl kapandığını göremedi.

Böylece yirmi basamak kadar indikten sonra iki insanın yan yana, rahat rahat gidebileceği genişlikte ve uzun boylu bir insanın bile başını eğmeden yürüyeceği yükseklikte bir yeraltı dehlizine ulaştılar. Bu dehlizin zemini gayet ince kum döşeliydi. Bu zeminde hem kolay yürünüyor, hem de ayak sesleri duyulmuyordu.

Epeyce uzun bir yol gittikten sonra Centurion, yürüdükleri yolu dikine kesen bir başka dehliz gördü. Bu dehlizin ağzında durup sordu:

— «Sağa mı, yoksa sola mı döneceğiz, madam?»

Fausta:

— «Olduğunuz yerde kalın,» cevabını verdi.

Sonra kendisi duvara yaklaştı. Hiçbir tereddüt göstermeden, bir taşı kaldırdı. Bu taş, aslında tahattan bir kapaktı ve mükemmel bir surette boyanarak taş görünüşüne sokulmuştu. Fausta bu kapağı kaldırıncaya arkasında beliren deliğe elini soktu. Delikte bulunan gizli bir yayı oynatır oynatmaz, bir şıkırtı işitildi ve duvarda ufak bir kapı açılıverdi. Fausta, eliyle bu boşluğu işaret ederek Centurion'a:

— «Geçin!» Dedi.

Centurion, şamdan elinde, peşinde Fausta olduğu hâlde geçti.

Kendilerini, insan eliyle yapılmış oldukça geniş

bir mağarada buldular. Bu mağaranın zemini de, geçtikleri dehlizlerde olduğu gibi ince kum döşeliydi ve epeyce yüksek olan tavanından birkaç lâmba sarkıyordu. Alçak bir setin üstüne üç koltuk yerleştirilmişti ve bu koltukların önünde büyük bir masa duruyordu. Setin karşısına gelen alana meşeden yapılmış küçük sıralar konulmuştu.

Bu şekilde düzenlenmiş olan mağara, içinde elli kadar insanın rahatça oturabileceği bir toplantı salonuna benziyordu.

Centurion bu gizli toplantı salonunu biliyor muydu? Bu yeraltı salonunun neye yaradığından ve burada neler konuşulup hazırlandığından haberli miydi?

Bu iki soruya da evet, denilebilirdi. Çünkü mağaraya yaklaşırken Centurion'un hâlinde bir gariplik belirmişti. Tanıdığı belli olan bu salonu görür görmez, endişesi müthiş bir korkuya dönmüş, yüzünün rengi uçmuş ve şamdanı tutan eli titremeye başlamıştı. Gözlerini açmış, çevresine ürkek ürkek bakıyordu. Fausta, ondaki bütün bu değişikliği farketmemiş görünerek sükûnetle:

— «Mum yeterince ışık vermiyor. Lâmbaları yakın,» dedi.

Centurion, Fausta'dan uzaklaşarak şaşkınlığını belli etmeyeceğine sevindi. Hemen elindeki şamdanı masanın üstüne bıraktı ve alnında biriken korku terlerini sildikten sonra lâmbaları yaktı.

Etraf aydınlanınca Fausta, adamına, peşinden gelmesini işaret ederek mağaradan çıktı. Buraya gelirken geçmiş oldukları gizli kapıya kadar gitti ve:

— «Bakın,» dedi.

Eğilip bakınca Centurion'un tüyleri diken diken oldu. Acaba pek müthiş bir şey mi görüyordu?.. Ha-

yır! Gördüğü çok basit bir şeydi. Gizli kapının üstüne bir delik açılmıştı. Bu delikten bakılınca mağaranın her tarafı mükemmel bir surette görülebiliyordu. Özellikle set ve setin üstündeki koltuklar, bu deliğin tam karşısına rastlıyorlardı. Centurion'un bütün gördüğü bundan ibaretti. Fakat doğrulduğu zaman ayakları âdeta tutmaz olmuştu. Sallanıyordu ve neredeyse bayılacaktı.

Fausta hâlâ sâkindi ve Centurion'un çılgınlık belirtileri gösterecek kadar değişik hâlini farketmemiş gibi davranıyordu. İyice aptallaşan Centurion peşinde olduğu hâlde tekrar mağaraya geldi. Adam, aşırı bir korku içinde, o kadar etrafını göremez bir duruma gelmişti ki Fausta'nın ikinci bir yaya dokunarak gizli kapıyı kapattığını da farkedemedi.

Ancak o zaman Fausta dedi ki:

— «Bu delikten bakılınca yalnız bir şeyler görülmekle kalınmaz. Sizin de tahmin edebileceğiniz gibi mağarada konuşulanlar, kelimesi kelimesine duyulur. Ben bu gizli kapıda, kendim görünmeden, mağarada yapılan son iki toplantıyı seyrettim ve dinledim. Herşeyi bildiğimi söylememe bilmem gerek var mı?»

Centurion yere kapanıp yüzünü kumlara sürerek:

— «Merhamet, madam!» Diye inildi.

Fausta, ayakları dibinde sürünen bu insan müsveddesine aşağılayıcı bir gözle bakarak kendisini ayağının ucuyla dürttü:

— «Ayağa kalkın! Sizi Engizisyon'a teslim etmek için mi hizmetime aldım sanıyorsunuz?»

Centurion bir sıçrayışta ayağa kalktı. Az önce korkusundan kendini kaybetmiş bir hâldeyken şimdi de neredeyse sevincinden çıldıracaktı.

— «Beni ele vermeyecek misiniz, madam?» Diye kekeledi.

Fausta, omuzlarını kaldırdı. Soğuk bir tavırla:

— «Korkudan aklınızı kaçıırıyorsunuz galiba!» Dedi.

Ve tehdit eder bir tavırla ilâve etti:

— «Dikkatli olun! Ben alçakları yanımda çalıştırmam!»

Centurion, derin bir göğüs geçirerek ferahladıktan sonra:

— «Ben alçak değilim, madam!.. Bunu siz de biliyorsunuz.» Dedi. «Ama, ne yapayım, beni ele vereceğinizden korktum!»

Ve bir korku titreyişiyle sözlerine ilâve etti:

— «Ben de Engizisyon görevlisiyim; Engizisyon'a ihanet edenlere ne müthiş işkenceler yapıldığını bilirim. Sizi temin ederim ki bu işkenceleri düşünen bir insan titrerse alçak değildir. Beni bekleyen ceza o kadar müthiş ki madam, ele vereceğinizden emin olsaydım, o işkencelere katlanmamak için şurada, gözlerinizin önünde kendimi hançerlerdim!»

Fausta, adama baktı; Centurion tekrar soğukkanlılığını elde etmiş, kendine gelmişti ve inandırıcı bir samimiyetle konuşuyordu. Fausta yumuşak bir sesle:

— «Olabilir,» dedi. «İşkence korkusundan titremeni yerinde buluyorum. Bilmek istediğim şeyleri benden saklamış olmanı da bağışlıyorum. Fakat bu artık son olsun... Prenses Fausta'nın hizmetini, kralının, hattâ Engizisyon'un hizmetinden de üstün tutmalısın. İçine karışacağı olayların önemini sen değerlendiremezsin... Her gördüğün, her işittiğin, her yaptığın, her dediğin, hattâ her düşündüğün şey konusunda bana rapor vermelisin. Senin vereceğin bu

raporlardan nasıl yararlanılacağını tâyin etmek, benim işimdir. Sen benim malımsın. Seni kullananları benim hesabıma aldatacaksın. Fakat beni aldatmaya çalışırsan, mahvolursun!.. Anlıyor musun?»

Centurion:

— «Anlıyorum, madam,» dedi. «Anlıyorum ve yemin ederim ki size sâdık kalacağım. Sonra itiraf ederim ki sizinle boy ölçüşecek kuvvette olmadığımı da anladım.»

Fausta söylendi:

— «Hah şöyle... Şimdi bana söyle bakalım, toplantı saat kaçta yapılacak?»

— «İki saat kadar sonra madam.»

Sete yönelip koltuklardan birine oturan Fausta:

— «Öyleyse daha vaktimiz var,» dedi.

Centurion, Fausta'nın peşinden gitti ve onun karşısında setin dibinde durdu. Fausta, adamın gözlerinin içine bakarak:

— «Herşeyden önce...» Diye söylendi. «Burada toplanan adamlar, İspanya'nın bir yerinde Don Carlos'un bir oğlu olduğunu biliyorlar. Onu başlarına geçirmek istiyorlar. Çok araştırdıkları hâlde, bu zavallı Prensin hangi ad altında gizlendiğini bulamamışlar. Oysa ben yemin edebilirim ki sen bu adı da biliyorsun!»

Centurion artık bütün bütüne Fausta'nın etkisi altına girmiş bir hâlde:

— «Biliyorum, madam,» dedi.

Beriki sâkin bir sesle; sordu:

— «Bu adı söyle bakayım.»

— «Bütün Endülüs'ün ünlü bir boğa güreşçisi olarak tanıdığı Don Cesar...»

Hiç şüphesiz, Fausta bu adı duyacağını asla ummuyordu. Hiç şüphe yok ki bu ad, kafasında evirip çevirip hazırladığı plânları allak bullak ediyordu. Yine hiç şüphesiz ki Fausta için Centurion'un değeri bir köpeğinkinden bile daha aşağıya düşmüştü. Çünkü bu adı duyar duymaz, ansızın öfkelenerek bağırırdı:

— «Don Cesar mı dedin? Giralda'nın sevgilisi mi?»

Centurion, Fausta'nın sinirlenmesine şaşarak:

— «Evet, o,» dedi.

Fausta, öfkeden sapsarı kesilerek Centurion'un karşısına dikildi ve homurdandı:

— «Alçak herif!.. Bunu bana, iki sevgiliyi de serbest bıraktıktan, çingene kızını da ıssız köşkte başkalarının gelip almasına terkettikten sonra mı söylüyorsun? Seni gebertmek lâzım!..»

Fausta setin üstünde ayağa kalkmış, bir elini masaya dayamış, ötekini de tehdit eder bir tavırla Centurion'a doğru uzatmıştı. Her zaman kendine hâkim olmasını bilen bu kadının hiddeti o kadar korkunçtu ve bakışlarından öyle şimşekler fışkırıyordu ki Centurion bir yandan ne biçim bir kabahat işlediğini, bir yandan da Fausta'nın şimdi kendisini hançerleyip hançerlemeyeceğini veya cellâda verip vermeyeceğini düşündükten sonra:

— «Madam,» diye kekeleydi, «bilmiyordum ki!.. Bana sormadınız ki!..»

Fakat Fausta kendini çabucak toparlayıp sâkinleşti. Yüzü tekrar soğukkanlı ifadesini kazandı. Dirseğini masaya dayayıp koltuğa oturdu ve çenesini avucuna aldı. Sonra dalgın dalgın, Centurion'un orada olduğunu unutmuş gibi uzun zaman düşündü.

Centurion'a gelince nefes bile almaktan çekinerek sessiz sadasız kalakaldı.

En sonunda Fausta başını kaldırdı ve gayet soğukkanlı:

— «Doğru, bilemezsiniz!» Dedi. «Şimdi bana hepsini anlatın bakayım.»

CÜCE İŞ BAŞINDA

Şimdi hikâyemizde gittikçe önemli bir rol almıya başlayan esrarengiz bir kahramanımıza dönmek zorundayız. Bu esrarengiz adam, El Chico'dan başkası değildir. Bir hikâyenin önemli kişileri muhakkak iriyarı kimseler olamaz ya... Bazan böyle ufak tefek insanlar da hikâyelerde önemli roller alırlar... Hem zaten bizim El Chico ufacık tefeciktir ama, Fausta'nın da dediği gibi yakışıklı bir adamdır. Ancak, çocukluğunda iyi bir terbiye görmediği için nâzik yetişmemiştir. Ne yapsın zavallı?.. Anasız, babasız, kimbilir nerelerde büyümüştür? Geçimini merhametli kimselerin yardımına borçludur. Arada bir boş midesini doldurabilmek için şüpheli işlere girişiyorsa da, kendine has, asâletli ve mağrur bir tipi vardır.

Şimdi hikâyemize dönelim:

El Chico, Fausta'nın yanından koşa koşa çıkmıştı. Sevincinden veya üzüntüsünden çılgına dönmüştü. Çünkü o anda seviniyor muydu, yoksa dehşetli bir acı mı çekiyordu, kesinlikle söylenemez. Herhâlde içinde kâh sevinç, kâh acı ağır basıyor ve Küçük Adam, bunların her ikisini de art arda tadıyordu.

Böylece koşa koşa bahçeye, nehre yöneldi. Bu tarafları adım adım bildiği belliydi. Karmakarışık yollarda, gecenin karanlığını daha da artıran ağaçların gölgeleri altında, şaşmadan ilerlediği görülmüyordu. Nihayet o taraftaki bahçe duvarının içinde bulunan servilere sıra gelince hayret edilecek bir u-

talıkla bunlardan birine tırmandı ve ufacık boyunun verdiği imkânlarla ağacın koyu renkli sık dalları arasında kayboldu. Herhâlde burada, yalnız kendisinin ve ağaçtaki kuşların bildiği bir gizli delik olacaktı. Zira Fausta'dan aldığı keseyi oraya bıraktıktan sonra aşağıya kayıverdi.

Bu iş bitince, acelesiz ve düşünceli bir tavırla yürüdü. Sıra servilerden ayrılıp duvarın tâ dibinde bitivermiş genç bir servi ağacına kadar ilerledi. Bu ağaç, duvarın yanına yerleşmiş, duvarı aşmaya yarar bir merdiven gibiydi. El Chico, hemen ağaca tırmandı ve duvarın tepesi hizasına ulaşınca, zayıf ağacı şöyle bir salladıktan sonra duvarın üstüne fırlayıverdi. Hemen kendini bahçenin dışına sarkıttı ve yavaşça atladı.

Duvardan uzaklaşarak, kızgın İspanya güneşi altında epeyce boy attıktan sonra çabucak kuruyuvermiş iri otların arasına girdi, yere oturdu ve otların içinde tamamen göze görünmez oldu.

Orada uzun zaman bağdaş kurup oturarak, hareketsiz ve düşünceli kaldı. Belki, yalnız kendisinin bildiği şeyleri düşünüyor, belki de Servili Köşk'tekilerden aldığı direktiflere uyarak böyle otların arasında saklanıyordu.

Uzakta bir kilisenin çanı gecenin onikisini çalınca, birden kendine geldi.

Aşağı yukarı aynı saatte, Fausta da, peşinde Centurion olduğu hâlde esrarengiz servili evin yeraltı dehlizine iniyordu.

El Chico ayağa kalktı. Gerindi ve kendi kendine:
«*Vakit geldi. Artık gideyim,*» dedi.

Yavaş adımlarla, kendisini saklamaya hiç lüzum görmeden, bahçe duvarı boyunca köşkün çevresini dolanmaya koyuldu. Hattâ etrafta birilerinin dikka-

tini çekmek istiyormuş gibi, lüzumundan fazla gürültü yapmaya başladı.

Birden, boğuk birtakım sesler işitir gibi oldu ve duvarın hemen dibine yatırılmış iki karaltının ümitsiz bir surette inildeverek, debelenip durduklarını gördü.

*

Gecenin karanlığında acayip hareketler yapan ve sesler çıkaran bu iki yaratık, El Chico'yu korkutmadı. Üstelik yüzünde zaman zaman beliren kurnazca bir gülümseme, bir kere daha belirdi. Adımlarını hızlandırarak bu iki karaltıya yanaştı. O zaman kendini, pelerinlerine sımsıkı sarılmış ve baştan ayağa bağlanmış iki insan vücudu karşısında buldu.

Hiç vakit kaybetmeden, bu iki kişiden ilkinin üstüne eğildi. Hızla bağlarını kesti ve kendisini saran, havasız bırakan pelerinden kurtardı. Adamın yüzü meydana çıkınca, El Chico:

— «Allah Allah! Don Cesar!» Diye hayretle mırıldandı.

Cüce'nin yüzünde o kadar belirli bir şaşkınlık ifadesi vardı ki dünyanın en işkilli adamı bile, bu şaşkınlığın samimî olduğuna inanırdı. Don Cesar, Cüce'ye:

— «Durma, çabuk bana yardım et,» dedi.

Bağlarından kurtulan Prens, hiç beklemeden, kader arkadaşının üstüne koşarak Cüce'nin yardımıyla onu da çabucak çözüp, başını saran pelerinden kurtardı.

Cüce, gittikçe artan bir şaşkınlıkla:

— «Mösyö Cervantes!» Dedi.

Bu adam, gerçekten Cervantes'di. Yazar, zorlukla oturdu ve kısık bir sesle:

— «Allah kahretsin! Az kalsın boğuluyordum! Teşekkür ederim Don Cesar,» dedi.

Don Cesar bağırdı:

— «Gelin! Kaybedecek vaktimiz yok. Belki de çok geciktik bile...»

Bunu söylemesi kolaydı ama, yapması güçtü. Bahçede, Yazar'a saldıran adamlar, kendini fena hâlde hırpalamışlardı ve Don Cesar, ister istemez, Cervantes'in kendisini toparlamasına vakit bırakmak gerektiğini anladı. Zaten Cervantes de bunu apaçık söylüyor ve:

— «Bir dakika,» diyordu. «Allah aşkına bir nefes alayım azizim. Boğulmama az kalmıştı.»

Don Cesar arkadaşını bu durumda bırakamazdı. Gerçi, geçen her saniyenin kurtuluş şanslarını azaltması söz konusuydu ama, yapılacak başka şey yoktu... Prens, elinden gelse hemen koşacak, Pardaillan'ın Giralda'yı kurtarmasına yardım edecekti. Bu arada kaybolacak vakti elinden geldiğince kısaltmak için yapılması gereken tek şeyi yaptı ve El Chico ile birlikte Cervantes'e solunum yaptırarak yaşlı Yazar'ı kendine getirmeye çalıştı.

Beri yanda Cervantes de bitkin olmasına rağmen soğukkanlılığını kaybetmemişti. Cüce'yi tanır tanımaz kaşlarını çatarak sormuştu:

— «Senin burada ne işin var? Sen kapı tarafını bekleyecek ve birisi gelirse işaret verecek değil miydin?»

Küçük Adam hiç duraksamadan cevap verdi:

— «Sizin gelmediğinizi görünce meraklandım. Acaba ne oldu diye şöyle bir bakayım, dedim. Bütün evin çevresini dolaştım. İyi ki böyle yapmışım. Gelmemiş olsaydım, işiniz bitikti.»

Küçük Adam bunları söylerken gözünün ucuyla da yerdeki kesik ipleri ve pelerinleri gösteriyordu.

Bu El Chico, mükemmel rol yapan biri olmalıydı. Çünkü kendisini hiç gözden kaybetmeyen Cervantes bile Cüce'nin hâlinde şüphe uyandıracak bir taraf bulamadı. Bütün söyledikleri gayet tabii idi.

Serüvenci Yazar, yarı baygın bir hâlde içini çaktı:

— «Yalan değil, sen olmasaydın, bu mendebur pelerinin içinde havasızlıktan geberip gidecektim. Buradan kurtulup kurtulamayacağımızı da Allah bilir hani...» Dedi.

Nihayet ayağa kalktı ve birkaç adım attı. Gücünün yerine geldiğini hissetmiş olacak ki:

— «Haydi gidelim,» dedi. «Ben de sizinle gelebilecek kadar kendimi topladım, Don Cesar...»

Sabırsızlıktan yerinde duramayan Don Cesar:

— «Gidelim!» Diye haykırdı.

Ve hemen yola koyulup hızla ilerlerken bir yandan da Pardaillan'la birlikte Giralda'yı götüren adamın üstüne saldıracakları sırada başına gelenleri anlattı.

Cervantes:

— «Demek ki Şövalye yalnız başına harekete geçmek zorunda kaldı, öyle mi?» Dedi. «Eğer Giralda'yı kaçıranlar kalabalık değillerse Pardaillan muhakkak onların hakkından gelmiş, kızcağızı kurtarmıştır. Kalabalıklarsa bir şey söyleyemem!»

Don Cesar içini çekerek:

— «Herhâlde kalabalıktılar...» Dedi.

Konuşa konuşa, küçük bahçe kapısına ulaşmışlardı. Don Cesar bir hamlede duvarın üstüne tırmandı. Cervantes de onun peşinden geliyordu ama, gözleri birdenbire kendileriyle birlikte gelmiş, şimdi de duvara tırmanışlarını seyretmeye koyulmuş olan Cü-

ce'ye takıldı. Tekrar yere atladı. El Chico'yu kucağına aldı, Don Cesar'a doğru uzattı... Don Cesar da Cüce'yi duvarın öbür tarafına sarkıttı... El Chico'dan sonra Cervantes de, Don Cesar'ın elini tutarak duvarın üstüne tırmanırken:

— «Bu Cüce'yi yanımızdan ayırmayalım. Bizimle beraber olursa endişem kalmayacak,» diye mırıldandı.

Cüce de kendisini bahçeye almalarına hiç ses çıkarmamıştı. Cervantes, Küçük Adam'ın, duvarın dibinde uslu uslu kendilerini beklediğini, kaçmaya yeltenmediğini gördü.

Don Cesar'la Cervantes, duvardan bahçeye birlikte atladılar ve peşlerinde Cüce olduğu hâlde köşke doğru seğirttiler. El Chico bu sefer onlara katılmak suretiyle iyi niyetini ispat etmiş ve Cervantes'in kafasındaki bütün şüpheleri silmiş bulunuyordu.

Üstelik şimdi fazla ihtiyatla hareket edecek durumda değildiler. Gerçi ihtiyatlı olmak hiç şüphesiz faydalıydı ama, ikisi de vakit kaybetmek istemiyordu. Şimdiye kadar fazla ihtiyatlı davranmak yüzünden az mı vakit kaybetmişlerdi?

Kılıçlarını ellerine almış, gözleri tetikte bir yöne doğru koşuyorlardı.

Gerçekte bu yön Cüce tarafından seçilmişti. Don Cesar'la Cervantes de belki farkına varmadan Cüce'nin peşinden koşmuşlardı.

Birkaç saniyede Servili Köşk'ün kapısına ulaştılar. Bir an tereddütle duraladılar. Don Cesar elini kapının tokmağına götürdü. Fakat kapının birdenbire açıldığını görünce hayret içinde kaldı. Çekinmeden içeri girdiler.

Köşkün bu giriş bölümünü, yaldızlı tavana asılı gümüş bir lâmba ışıklandırıyordu. Cervantes buradaki süs ve ihtişamı görünce:

«Vay canına!» Dedi. «Burası en azından bir prenses köşkü olmalı.»

Don Cesar, köşkün zenginliğine dikkat bile etmedi.

Hep birlikte Fausta'nın az önce Cüce'ye beşbin frank verdiği odaya girdiler.

Köşkün giriş bölümü gibi bu oda da aydınlıktı. Yalnız burada lâmba yerine ağır bir gümüş şamdanda, pembe bir mum yanıyor, etrafa tatlı bir koku, soluk bir ışık saçıyordu.

Cervantes'in aklından şunlar geçti:

«Hiç şüphesiz ünlü bir asîlzâdeye, hattâ belki de Kral'a ait bir köşkteyiz. Şimdi hademe kılıklı bir sürü herif üstümüze çullanacaktır.»

Cervantes, gerek giriş bölümünün, gerek bu odanın aydınlatılmış olmasına bakarak köşkte birilerinin bulunduğunu düşünüyordu. Bu saray yavrusunda insan olduğundan hiç şüphesi yoktu. Böyle ihtişamlı bir yerde oturan insanın da hademeleri, uşakları, silâhlı muhafızları olmasın, mümkün müydü? Burada oturan kimse veya adamları henüz yatmamışlardı. Yatmış olsalar, ışıkları söndürmeleri gerekirdi. Köşk sahibinin ya da adamlarından birisinin çıkarması bir saniye işiydi. Ondan sonra da eve gizlice giren bu dâvetsiz misafirlere parlak bir karşılama töreni yapılacağı kesindi. Öte yandan, köşkün bu göz kamaştırıcı görünüşüne bakınca sahibinin, ünlü ve zengin bir kimse olduğu belliydi. Hattâ bu sahip, Kral bile olabilirdi. Eğer öyleyse eğer gerçekten buranın sahibi Kral'sa o zaman hapı yutmuşlardı. Çünkü gerisin geriye dönüp kaçabilseler bile Kral'ın intikam ordusu da peşlerinden gelecekti. Hiç şüphesiz er-geç yakalanacak ve cellâda teslim edileceklerdi.

Cervantes bir yandan bu pek akla yakın, fakat

cesaret kırıcı şeyleri düşünürken bir yandan da Don Carlos'un oğlunun peşini bırakmıyordu. İkisi de, içinde buldukları tehlikeyi biliyordu ama, ikisinin de aklından, bu işten caymak geçmiyordu.

Giralda'nın kurtarılması, Don Cesar için başarılması epey zor bir iş hâline gelmiş, âdeta imkânsızlaşmıştı. Bu yüzden ikinci plânda bir mesele durumunu almıştı. Halbuki şimdi genç kızı kaçırmanın adamlarıyla boğuşmakta olduğunu sandığı Pardailan, kendini bu tehlikeye, sadece onun hatırı için atmış bulunuyordu. Onun için Don Cesar'ın kafasında şu an hâkim olan tek düşünce, Şövalye'nin imdadına koşmak, eğer vakit kaldıysa ona yardım etmektir... Bu bakımdan, kendisi için hayatını tehlikeye atmış olan adamı, orada yapayanlız bırakarak çekilmek bir an bile hatırından geçemezdi.

Cervantes için mesele daha basitti. Dostlarıyla birlikte bu işe bir kere burnunu sokmuştur. Bu yolda postu elden giderecek bile olsa sonuna kadar yürümeğe karar vermişti.

İkisi de ihtiyatla fakat kesin karar vermiş insanların tavrıyla harekete geçti.

*

Odadan koridora çıktılar. Daha önce Fausta'yı izlerken de gördüğümüz gibi bu koridor da oldukça büyüktü ve düzenli aralıklarla tavana asılmış lâmbalarla aydınlanıyordu.

Her yer sessiz, her taraf ıssızdı. Bu esrarengiz köşkün boş olup olmadığını anlamak gerçekten çok zordu.

Önden yürüyen Don Cesar, önüne ilk gelen kapıyı hızla açtı ve sevinç içinde:

— «Giralda!» Diye bağırarak peşinde Cervantes ve Cüce olduğu hâlde odanın içine atıldı.

Giralda'ya bir uyku ilâcı içirmişlerdi ve kızcağız, derin bir uykuya dalmıştı. Fakat Don Cesar bunu bilmiyordu ve genç kızın hiçbir cevap vermeyişinden fena hâlde endişelenerek kucaklayıp kaldırmıştı. Merak ve heyecanla:

— «Giralda!» Diye söyleniyordu. «Uyansana! Bana cevap versene!..»

Yine bir cevap alamadığını görünce genç kızı tekrar sedire bıraktı, ellerinden tuttu. Giralda'nın vücudunun cansızmışçasına seriliverdiğini görünce yüzünün rengi uçtu. Hıçkırarak:

— «Ölmüş!» Dedi. «Öldürmüşler!»

Fakat Cervantes:

— «Yok canım!» Diye haykırdı. «Kim söylemiş, ölmüş diye?.. Sadece uyumuş. Baksanıza, göğsü nasıl inip kalkıyor?»

Don Cesar bir saniyede düştüğü en müthiş ümitsizlikten sıyrılarak çılginca sevinç içinde:

— «Sahi! Sahi! Yaşıyor!» Diye haykırdı.

Tam bu sırada Giralda da derin bir iç çekmiş ve kımıldamıştı. Bunu izleyen saniyeler içinde gözlerini ağır ağır açtı. Don Cesar'ı yanibaşında gördüğüne hiç şaşmadı ve gülümsedi.

Sonra yavaşça:

— «Sevgilim!» Dedi.

Sesi, kuşların cıvıltısına benziyordu.

Don Cesar:

— «Hayatım!» Diye cevap verdi.

Sesinde sonsuz bir şefkatin izleri seziliyordu.

Birbirlerine başka bir şey söylemediler. Bu kadarı ikisine de yetmişti.

Birbirlerinin ellerinden tuttular ve çevrelerinde başka insanların bulunduğunu tamamen unutarak gülümseyen gözlerle sessiz sadasız bakarak gözleriyle konuştular. Bu, dünyanın en tatlı, en duygulandırıcı manzaralarından biriydi.

Özellikle Giralda, ipek ve kadife karışımı, rengârenk dantelli, sırmalı kostümü; alnına gelişi güzel dökülen gür saçları, kulağının üstüne iliştirdiği bir nar çiçeği, berrak iri gözleri, göz kamaştıran cildi, sâfiyetle gülümseyen ağzı, inci gibi dişleri, hem neşeli, hem de hüznü tavrıyla tapınılacak kadar güzeldi...

Eğer Cervantes orada olmasaydı, hiç şüphesiz satlerce birbirlerinin gözlerine bakacak ve âşıkların sessiz diliyle konuşacaklardı. Fakat o, âşık değildi; sanatçıydı... Karşısındaki eşsiz çifti bir sanatçı gözüyle bir an hayran hayran seyrettikten sonra gerçeğe dönmekte gecikmedi. Birbirlerinin gözlerine dalmış, gitmiş olan iki genci rahatsız etmeyi göze alarak haykırdı:

— «Ya Mösyö de Pardaillan ne olacak? Yoksa onu unutup gidecek miyiz?...»

Prens, arkadaşının gür sesiyle bir anda âdeta gökyüzünden yere iniverdi ve sevgilisinin bakışlarının, kendisine bir an için bile olsun Şövalye'yi unutturmuş olduğunu hatırlayarak utandı... Heyecanla:

— «Mösyö de Pardaillan nerede?» Dedi.

Bu soruyu Giralda'ya sormuştu. Genç kız, gözleri hayretten büyüyerek:

— «Mösyö de Pardaillan mı?» Dedi. «Ben onu hiç görmedim!..»

Don Cesar merakla:

— «Nasıl görmediniz?» Dedi. «Sizi o kurtarmadı mı?»

Şaşkınlığı daha da artan Giralda:

— «Fakat, sevgilim, benim kurtarılmama lüzum yoktu ki... Ben zaten serbesttim,» diye söylendi.

Bu sefer şaşalamak sırası Cervantes'le Don Cesar'a gelmişti:

— «Serbest miydiniz? Peki. Öyleyse nasıl oldu da ben sizi burada uyur bir hâlde buldum.»

— «Sizi bekliyordum.»

— «Geleceğimi biliyor muydunuz?»

— «Elbette!»

Giralda, Don Cesar ve Cervantes, gittikçe artan bir şaşkınlık içindeydiler. Üçünün de bu durumdan bir şey anlamadığı besbelliydi. Don Cesar'ın soruları Giralda'ya bilmece gibi geliyor; genç kızın verdiği cevaplar da durumu büsbütün karıştırmaktan başka hiçbir işe yaramıyordu. Üçü de ayaktaydı ve birbirlerine şaşkın gözlerle bakıp duruyordu.

Yalnız bütün olan bitenleri seyretmekten başka bir şey yapmayan Cüce'nin hiç sesi çıkmıyor ve o, hiç de şaşırılmış görünmüyordu. Zaten etrafında olup bitenlerle de hiç ilgisi yok gibiydi ve yalnız kendinin bildiği bir şeyleri düşünüp duruyordu.

Don Cesar nihayet dayanamadı:

— «E, gel de buna şaşma!.. Size benim buraya geleceğimi kim söyledi bakayım?»

— «Prenses söyledi!»

— «Hangi Prenses?..»

Giralda sâflıkla:

— «Vallahi hangi prenses olduğunu bilmiyorum. Adını söylemedi,» dedi. «Bildiğim bir şey varsa güzel olduğu kadar da iyi bir kadındı. Sizin buraya gelmenizde hiçbir tehlike kalmadığı vakit beni bulmanız için size haber göndereceğine dair söz vermiş-

ti. Bakın işte sözünü tuttu. Geldiniz... Benim bütün bildiğim bu.»

Don Cesar, düşünceli bir tavırla:

— «Acayip bir iş,» dedi.

Cervantes de söylendi:

— «Hakkınız var; anlaşılmaz bir iş... Fakat Don Cesar, biz burada kalıp da bilmece çözmeye uğraşacağımıza, hiç vakit geçirmeden Şövalye'yi aramaya koyulsak daha iyi olacak sanırım. Bir yandan köşkü ararken bir yandan da Giralda'ya soracaklarımızı pekâlâ sorabiliriz.»

— «Doğru söylüyorsunuz, azizim... Burada, değerli vakitlerimizi kaybedip duruyoruz. Fakat Giralda'yı da peşimizde sürüklemek, bana kalırsa hiç doğru değil... Hele dövüş de olursa... Öte yandan kendisini burada bırakmak da pek akıllıca olmayacak. Biz evi ararken ne olacağını Tanrı bilir...»

Giralda gayet tabii bir tavırla:

— «Peki ama, sevgilim, köşkü neden arayacaksınız?» Dedi. «Burada kimse kalmadı ki...»

— «Canım, kimse kalmadığını nereden biliyorsunuz, Giralda?..»

— «Prenses söyledi. Bütün kapılar açık değil miydi? Odaları aydınlık bulmadınız mı?»

Cervantes:

— «Doğru, vâllahi,» dedi.

Don Cesar alçak sesle sordu:

— «Peki, bu Prenses hazretleri şimdi nerede olabilir?»

— «Yanında adamları olduğu hâlde şehirdeki sarayına döndü. Yâni bana, döneceğini söyledi.»

Don Cesar gözleriyle Cervantes'e «Ne yapacağız?» diye sordu. Yazar:

— «Biz, köşkü aramadan gitmeyelim,» dedi.

Don Cesar, bu sefer de kurnaz bir tavırla genç kıza baktı. Giralda kendinden emin bir edâ ile:

— «Size yemin ederim ki ben de hiç korkusuz sizinle birlikte gelebilirim,» dedi. «Köşkte kimse kalmadı. Prenses bunu bana kesinlikle söyledi. Ben o kadının yalan söylemediğinden de eminim...»

Don Cesar birden kararını verdi:

— «Gidelim!»

El Chico hiçbir şey söylemeden, küçük bir masanın üstünde duran bir şamdanı aldı ve kafilenin yolunu aydınlatmaya koyuldu. Köşkü aramaya önce ihtiyatla başladılarsa da, sonradan buranın boş olduğunu, içinde kimsecikler bulunmadığını anlayınca ihtiyatı elden bıraktılar ve serbestçe gezmeye devam ettiler. Mahzenlerden tavan aralarına kadar her tarafta bütün kapıları açık buldular. Her yere girdiler ve her yeri araştırdılar.

Hiçbir yerde Pardailan'ın izine rastlayamadılar.

Şövalye, penceresinden girdiği odada, ilk anda tek başına kalmış olduğu için Don Cesar da pek haklı olarak dönüp dolaşıp tekrar bu odaya giriyor ve Pardailan'ın ortadan kayboluşunun sırrını burada bulacağına inanıyordu. Nitekim, bir defa daha bu odaya girdiler ve Fausta'nın bir tarafa yığıldığı mobilyaların yerlerini değiştirip her tarafı karış karış arayıp gözden geçirilmedik bir karış yer bırakmadılar.

Fakat hiçbir ipucu elde edemediler.

Oysa hiç akıllarından geçmediği hâlde bu kadar ısrarla aradıkları adam, ayaklarının altında, belki de sonsuz uykusuna dalmış bulunuyordu.

Cüce, son derece ilgisiz ve umursamaz bir tavırla onların peşinden geliyordu. İstemiş olsaydı, şimdiye

kadar çoktan, oradan ayrılabilirdi. Önce kendisinden şüphelenmiş olan Cervantes de artık onu gözetlemiyor, Giralda ile Don Cesar ise El Chico'nun varlığını büsbütün unutmuş görünüyorlardı. Fakat küçük adam gitmiyor, inatla orada kalıyordu. İlgisiz görünüşüne rağmen kendisini burada tutan önemli bir sebep olduğu belliydi. Özellikle Pardaillan'ın adı geçtiği vakit El Chico'nun gözlerinde bir ışık yanıp sönüyor ve dudaklarında hain bir tebessüm belirdiyordu. O anda kendisini gören birisi olsa Şövalye'nin başına gelen felâketten memnun olduğuna yemin edebilirdi.

Köşkü epey bir zaman arayıp da hiçbir netice elde edemeyince canları sıkılan Cervantes'le Don Cesar, nihayet Giralda'yı evine götürmeyi kararlaştırdılar. Oradan da herkes kendi evine gidecek ve ertesi gün, hiç şüphesiz bu zengin sayfiye köşküne dönecek olan Prenses'e gelip Pardaillan'ı soracaklardı.

Bu kararı verince bahçeye çıkıp Giralda'nın açık bulunduğunu söylediği bahçe kapısına yöneldiler. Gerçekten de bahçe kapısı da kilitlenmemiş, sürgüleri sürülmemiş bir durumdaydı.

Cervantes:

— «Duvara da boşu boşuna tırmanıp yorulmuşuz, kapıyı itseymişiz, giriverecekmişiz!» Dedi.

Don Cesar da:

— «Bilmiyorduk, ne yapalım?» Diye ilâve etti.

— «Doğru! Fakat köşkün içindeki zenginliği düşündükçe kapıların, bacaların açık oluşuna bir kat daha şaşıyorum. Buraya nasıl oluyor da hırsızlar, serseriler dadanmıyorlar? Bu evin sahibi olan Prenses ya Karun kadar zengin ya da pek savruk bir insan!...»

Zavallı Cervantes, bu düşüncenin etkisiyle Fausta'nın malını, mülkünü korumaya gayret ediyor, bah-

çe kapısını elinden geldiği kadar sıkıca kapamaya uğraşıyordu...

İki arkadaşı, Giralda'yı aralarına aldı. Cüce de önlerinde olduğu hâlde hep beraber yola koyuldular. Böylece epey bir zaman yürümüşlerdi ki El Chico birdenbire durdu. Ellerini beline dayadı ve Giralda ile iki erkeğin karşısına dikilerek, her zamanki gibi, az kelimeyle meramını anlattı:

— «Fransız'ı mı merak ediyorsunuz?» Dedi. «O çoktan hana dönmüştür bile... Kaybolacak değil ya!»

Don Cesar'la Cervantes bakıştılar. Yazar:

— «Sahi!» Dedi. «Olmayacak şey değil hani?»

Don Cesar, şüpheli bir tavırla başını salladı:

— «Sanmıyorum! Fakat bir kere de Kule Hanı'na uğrayalım bakalım,» diye ilâve etti.

Cüce'nin gözlerinde bir sevinç ışığı belirdi. Başka hiçbir söz söylemeden yön değiştirerek, Kule Hanı'nın yolunu tuttu.

Bu sırada Don Cesar da, Giralda'nın yanında üzgün bir tavırla yürüyordu. Genç kız, nihayet bunun farkına vararak sordu:

— «Neyiniz var Cesar? Mösyö de Pardaillan'ın ortadan kaybolması mı size bu kadar dokundu? Bana kalırsa, Şövalye, en kötü durumlardan bile yakasını kolayca sıyrabilecek bir adamdır. En cesur insanların bile mahvolacakları yerden o sapasağlam kurtulur. Öyle kuvvetli, öyle iyi kalpli, öyle cesur bir adam neler yapmaz ki!...»

Bu sözler saf bir hayranlık ve güvenle söylenmişti. Fakat Pardaillan'dan başkası için söylenmiş olsaydı, delikanlının kıskançlığını uyandırmamasına imkân yoktu.

Ancak Don Cesar'ın kafasını kurcalayan düşünceler daha başkaydı. Çünkü yumuşak bir sesle:

— «Hayır, Giralda!» Dedi. «Ben Mösyö de Pardaillan'ı arıyorum ve ne olduğunu anlayıncaya kadar da arayacağım... Çünkü beni, buna zorlayan yalnız kendisini bir ağabey gibi sevmem değil, onu arayıp bulmak, benim için bir şeref borcu... Yoksa onun en kötü tuzaklardan bile tek başına kurtulacağını, ben de bilirim!»

İki sevgilinin konuşmalarının bir kelimesini bile kaçırmayan Cervantes:

— «Ondan ben de eminim!» Diye söylendi. «Pardaillan, kendisinden yardım isteyen herkese, karşılıksız yardıma koşan, eşine zor rastlanır insanlardan biridir. Pardaillan gibi kişiler bazan kendileri de güç bir duruma düşerler de onların yardımına koşarsanız, işlerini çoktan halletmiş olduklarını görürsünüz. İnsan, onları kurtarmakta daima geç kalır. Bu çeşit adamların alınına, herkese yardım etmeleri ve fakat buna karşılık, başkalarından ufak da olsa bir yardım görmemeleri yazılmıştır bir kere...»

Bu üç temiz yürekli insanın, henüz birkaç gündür tanıdıkları Pardaillan'a karşı besledikleri inanç ve güveni gösteren bu sözler, gerçekten duygulandırıcıydı. Fakat Giralda, Cervantes'in sözlerini hararetle tasdik eden Don Cesar'ın tekrar üzgün ve düşünceli hâline döndüğünü görünce sordu:

— «Benim tatlı sevgilim! Sizi böyle kederlendiren şey nedir?»

Don Cesar, sevgilisinin sorusuna şu soruyla karşılıkta bulundu:

— «Giralda! El Chico'nun bize anlattığı o kaçırma masalı nedir?»

Giralda, delikanlının ne demek istediğini anlamaya çalışarak:

— «Yalan değil ki! Beni kaçırdılar!» Dedi.

— «Kaçırdılar mı?»

— «Evet, Cesar!»

— «Centurion mu kaçırdı?»

— «Evet, Centurion kaçırdı!»

— «Fakat Centurion, bu çeşit işleri kendi hesabına yapmaz ki...»

— «Doğru söylüyorsunuz, Cesar! Centurion, Don Almaran'ın sağ koludur.»

Fakat genç kız, bu ad ağzından çıktığı anda kendisini kolundan tutan sevgilisinin titrediğini hissetti. Dudaklarında kurnaz bir gülümseyiş belirirken kızardı. Delikanlının zihninden neler geçtiğini anlamıştı.

Don Cesar onu kıskanmıştı!

Cervantes de meseleyi anlamış olacak ki kendi kendine mırıldandı:

«*Aşk dediğin de nedir? Kıskançlıkla çulgunluk!..*»

Bu sırada Don Cesar da titrek bir sesle söze koyuldu:

— «Nasıl oluyor da, sizi iğrendirdiğini söylediğiniz o canavarın elinde olduğunuzu bildiğiniz hâlde ve kaçmanız da mümkünken, hiçbir suretle kendinizi kurtarmaya çalışmıyorsunuz!»

Giralda, bir ilâç yüzünden, Don Cesar'ın bile kendisini ölmüş sanacak derecede derin bir uykuya dalmış olduğunu, bu yüzden kaçamadığını pekâlâ söyleyebilirdi. Fakat bunları söylemedi ve sadece gülümseyerek:

— «Fakat bu sefer Centurion, eski efendisi hesabına çalışmıyordu!» Demekle yetindi.

Don Cesar daha beter endişelenerek sordu:

— «Yaa?!.. Kimin hesabına çalışıyordu öyleyse?»

Giralda güldü:

— «Prenses hesabına!..»

— «Prenses hesabına mı? Anlayamadım doğrusu...»

Giralda, birdenbire ciddileşti:

— «Şimdi anlarsınız. Beni dinleyin Cesar! Annemle babamın izlerini aramaya gittiğimi biliyorsunuz, değil mi?»

Don Cesar, kıskançlığını filân unutup, genç kızı teselliye çalışarak:

— «Biliyorum!» Dedi. «Yine hayâl kırıklığına uğradınız, değil mi?»

Giralda, mahzun:

— «Hayır, Cesar, bu sefer meselenin içyüzünü öğrendim!» Dedi.

— «Demek artık ailenizi tanıyor, ananızın ve babanızın kimler olduklarını biliyorsunuz?»

Genç kız hıçkırığa hıçkırığa:

— «Evet, annemin ve babamın ölmüş olduklarını biliyorum,» dedi.

Don Cesar, genç kızı kollarıyla sararak:

— «Bunun böyle olduğu ne yazık ki belliydi,» dedi. «Bâri babanız ve anneniz, umduğunuz gibi soylu ve zengin kimseler miymiş?»

Giralda üzgün bir tavırla:

— «Hayır, Cesar!» Dedi. «Babam ve annem halktan insanlarmış. Fakir, çok fakir kimselermiş ve beni de bakamadıkları için bırakmak zorunda kalmışlar. Evet, Cesar... Nişanlısınız, orta halli bir ailenin bile kızı değil. Sadece basit bir halk kızı.»

Don Cesar, Giralda'yı, kollarında daha çok sıktı. Derin bir şefkatle:

— «Zavallı Giralda!» Dedi. «Böyle olduğunuz için

sizi daha çok seveceğim. Nasıl siz, benim herşeyimseniz, ben de sizin herşeyiniz olacağım!»

Giralda güzel başını kaldırdı, kendisine bu kadar şefkatli sözler söyleyen ve aşkından kendi aşkı kadar emin olduğu adama, yaşlı gözlerle gülümsedi.

Don Cesar devam etti:

— «Bu sefer öğrendiklerinizden emin misiniz, Giralda?» «Şimdiye kadar çok aldatıldınız da...»

— «Bu sefer şüphem kalmadı. Elime deliller geçti.»

Genç kız bir an hayâle daldı. Sonra göz yaşlarını sildi ve kaderine boyun eğmiş bir insan edâsıyla gülümseyerek:

— «Bu işten tek kazancım, bir hıristiyan evlâdı olarak doğduğumu ve vaftiz edildiğimi öğrenmem oldu!» Dedi. «Ondan sonra da çingene hâline gelmişim... İşte, bütün kazancım bu. O kadar önemli değil, değil mi?»

Giralda, kiliseye uğramayan hıristiyanlardan olduğu için vaftizden böyle önemsemeyerek bahsediyordu. Don Cesar ise koyu bir hıristiyan olarak yetiştirilmişti. Gerçi büyüyüp okuduktan ve dünyanın kaç bucak olduğunu öğrendikten sonra eski sofuluğundan pek eser kalmamıştı; ama ne de olsa devrinin çok önemsedığı din işlerine karşı ilgisiz değildi. Onun için ciddi bir tavırla:

— «Böyle söylemeyin, Giralda!» Dedi. «Bu, büyük bir kazançtır. Hiç değilse bu sâyede dinsiz doğmakla suçlanmaktan kurtulacaksınız. Artık içinizde işkence korkusu kalmayacak... Haa, ne demişsiniz, sizi kaçırmanın o Prenses olduğunu söylemişsiniz, değil mi?»

— «Hayır, iş tamamen böyle olmadı... Kendimi Centurion'la adamlarının elinde görünce müthiş bir ümitsizliğe kapılmıştım. Beni, o korkunç Barba Ro-

ja'ya teslim edecek sanıyordum. O zamana kadar hiç görmediğim bir kibar kadının karşısına çıkarıldığımı görünce hayretimin ve sevincimin ne kadar büyük olduğunu takdir edersiniz. Prenses tatlı sözlerle beni yatıştırdı. Hiçbir tehlike içinde bulunmadığımı söyledi. Hattâ, istersem, hemen gitmekte serbest olduğumu da ilâve etti.»

— «Ve siz yine kaldınız! Niçin? Neden? Bu Prenses, sizi neden kaçırtmış? Sizin onunla ne işiniz var? Yoksa sizi tanıyor muydu? Tanıyorsa nereden, nasıl tanıyordu?»

Don Cesar, bu soruları gittikçe artan bir sinirlilik içinde yağdırmıştı. Sevgilisinin kıskançça düşüncelerini sezen ve canı sıkılan Giralda sonsuz bir tatlılıkla:

— «Bu ne çok soru, sevgilim?» Dedi. «Evet, Prenses beni tanıyormuş... Nereden mi, nasıl mı tanıyormuş? Bunda şaşılacak ne var? Kimin nesi olduğu bilinmeyen ve dansettiği zaman fırlıdak gibi döndüğü için kendisine Giralda adı takılmış bulunan kızı bütün Sevilla şehri tanımıyor mu?»

Don Cesar, afallayarak:

— «Sahi!» Dedi.

— «Sahi, ya. Hem Prenses beni kaçırtmadı ki... Beni kaçıranların ellerinden kurtardı. Biliyorsunuz ki Centurion ne zamandır beni eline geçirmek için fırsat kolluyordu. Daha geçenlerde Mösyö de Pardaillan işe karışmasaydı, beni tevkif ettirecekti. Nasıl ve neden olduğunu bilmiyorum ama, anladığıma göre Centurion bu Prenses'e de hizmet ediyor. Hattâ Prenses'e bağlılığı, Kızıl Sakal'a bağlılığından çok fazla... Herhâlde Centurion, beni kaçırmak için emir aldığını Prenses'e söylemiş, o da eğer kaçırabilirse doğruca kendisine getirmesini emretmiş olacak...

Centurion hiç istemediği hâlde bu emri yerine getirmek zorunda kaldı.»

— «Canım, niçin bu hiç tanımadığınız Prenses, sizinle bu kadar ilgileniyor?»

— «Prenses beni daha önce görmüş... Söylediğine göre dansedişime hayran kalıp benim kim olduğumu sormuş... Bütün bunlardan benim hiç haberim yoktu. Zengin ve kudretli bir kadın olduğu için benim yıllardır arayıp bulamadığımı, o birkaç gün içinde meydana çıkarıvermiş. Benimle ilgilenmiş ve beni tanımak istediği için ilk fırsattan yararlanmış... Ben de bunu büyük bir sevinçle kabul ettim, çünkü beni büyük bir tehlikeden kurtarıyordu...»

Don Cesar başını eğerek:

— «Demek ki ben de şimdi ona borçlu bulunuyorum...» Dedi.

Giralda ciddiyetle:

— «Evet, öyle, Cesar!» Dedi. «Şimdi oradan ayrılmak elimdeyken neden gitmediğimi de söyleyeyim. Prenses bana, çok iyi tanıdığımı söylediği birinin, beni kırksekiz saat içinde görmemesi lâzım geldiğini, aksi hâlde onun, ölüm tehlikesi karşısında kalacağını söyledi. Ben de o kimseyi, kendi canımdan fazla seviyordum ve onu böyle bir tehlikeye atmak tansa diri diri mezara girmeye razıydım... Onun için kalmayı kabul ettim... Sonra Prenses, her türlü tehlike geçince o kimseye haber göndereceğini ve onun da gelip beni alacağını söylemişti.»

Giralda kurnaz ve çapkın bir gülümsemeye ilâve etti:

— «Bu kimsenin adını da söyleyeyim mi, Cesar?»

Don Cesar az önce ne kadar endişelendiyse de şimdi de o kadar keyiflenmişti. Sevgilisini iltifatlara boğarak mahcupluğundan kıpkırmızı bir hâlde getirdi.

Fakat kıskançlığı, Giralda'nın açık sözleriyle yatıştıktan, heyecanı geçtikten sonra zihnini kurcalayan şu soruyu sormakta gecikmedi:

— «Bu Prenses, beni de mi tanıyor? Benim gibi zavallı bir adamın nesiyle ilgilenmiş? Hem beni tehdit eden o tehlike neymiş? Bunların hepsi çok garip şeyler, biliyor musunuz Giralda?»

— «Sizin zannettiğiniz kadar değil... Ben size Prenses'in güzel olduğu kadar iyi kalpli olduğunu söylemedim mi? Size olan ilgisini, onun iyi yüreğinde aramak gerekir. Sizi de, ailenizi de tanıyor!»

— «Beni mi tanıyor? Babamın adını, sanını da biliyor mu?»

Giralda, ciddi bir tavırla:

— «Evet, Cesar!» Dedi.

— «Peki, babamın adını size söyledi mi?»

— «Hayır! Sizden başka kimseye söylemeyecekmiş!»

Don Cesar ümit ve heyecanla titreyerek:

— «Demek bana doğumumdaki esrarı söyleyecek ha»? Diye sordu.

— «Evet sevgilim! Kendisine ne zaman sorarsanız söyleyecek...»

Don Cesar heyecan içinde haykırdı:

— «Ah! Bir an önce sabah olsa da gidip şu Prenses'i görsem ve herşeyi öğrensem! Aman ya Rabbi, nihayet kim olduğumu, ailemin kimler olduğunu öğreneceğim demek!»

İki sevgili etrafındakilere aldırmadan birbirleriyle konuşup dururken Cervantes de kendi kendine söyleniyordu:

«Bu kadar insanı tanıyan, bu kadar çok sır bilen bu Prenses de kimmiş? Bu zavallı Prens'in kim olduğu onu neden bu kadar ilgilendiriyor acaba? Yok-

sa bu delikanlıya böyle bir şey öğretmenin onu ölüme sürüklemek demek olduğunun farkında değil mi? Şu kadının, bu sırrı söylemesinin önüne nasıl geçsem?»

Bu sırada Kule Hanı'na da ulaşmışlardı. Saat sabahın birbuçluğu vardı. Bu bakımdan han, karanlık ve ıssızdı. Handa bulunan herkesin derin bir uykuya dalmış olduğu besbelliydi.

Karanlık bir hüzne boğulmuş gibi görünen El Chico, han avlusunun kapısına, yalnız pek yakın müşterilerin bildikleri özel bir işaretle vurdu. Biraz bekleyeceklerini sanıyordu ama, sandığı gibi olmadı ve sanki kendilerini bekliyormuş gibi hancı Manuel'in güzel kızı küçük Juana hemen yarı meraklı, yarı endişeli bir yüzle kapıda beliriverdi.

El Chico, genç kızı görünce heyecanla titredi. Ancak, hemen toparlanarak hislerini harikulâde bir ustalıkla saklamayı becerdi. Heyecanını belirten başka bir hareket yapmadı.

Başını kaldırdı ve küçük kıza kırk yıllık bir dost gibi samimî bir tebessümle gülümsedi. Öyle ya... Juana ile El Chico, çocukluk arkadaşlarıydılar. Fakat keskin bir göz, Cüce'nin doğuştan gelme gururuna, ahbapça gülümsemesine, müşfik tavırlarına rağmen üstün insanlar karşısında bir eziklik duyduğunu sezmekte güçlük çekmezdi. Juana'ya gelince El Chico ile gayet ahbapça ve samimî konuşmasına rağmen Cüce'ye karşı davranışından biraz tepeden bakan bir hava seziliyordu. Yabancı biri olsa babasının işleri iyi giden ve hâli vakti yerinde bir ailenin kızı olan dilber Endülüs'lü Juana'nın bu dilenciye karşı bir koruyucu gibi davrandığını sanırdı. Daha fazla dikkat edilince de bu tavırlarda gerçek bir sevgi, ablaca bir duygu göze çarpardı.

Gerçekten de Juana, El Chico'yla konuşurken kü-

çük kızların bebekleriyle oynadıkları zaman takındıkları gibi yüksekten bakan, sert bir tavır takınıyordu. Cüce, onun için canlı bir oyuncak gibiydi. Cüce'ye karşı hem anne, hem de zâlim rolünü oynamıştı. Çocuk, oyuncuğundan bıktığı zaman fırlatıp bir köşeye atar ve kırılıp kırılmadığına bakmaz bile... Fakat tekrar oyuncuğunu özleyip de eline aldığı vakit bir tarafını kırmış olduğunu görürse hüngür hüngür ağlar, bebeğinin çektiği acıyı dindirmek, onu avutmak için onu kucağında sallar, okşar, sever...

İşte, Juana'nın Cüce'ye karşı takındığı tavır da aşağı yukarı böyleydi...

İşin asıl garip tarafı, son derecede duygulu olması gereken Cüce'nin de kendisine yapılan bu davranışı bir oyuncak bebek hissizliğiyle değil de, gizli ve fakat gerçek bir zevkle kabul etmesiydi. Hattâ bu hâli, gayet tabii buluyordu. Juana'dan gelen hiçbir davranış onu kırmıyor, kızdırmıyor, incitmiyordu. Juana onun gözünde herkesten başkaydı. Onun, El Chico üzerindeki etkisi sonsuzdu. Juana'nın azarlamaları, şımarık ve haşarı bir çocuğa yaraşır hâlleri ve hele zâlimce davranışları Cüce'ye tatlı geliyor; hiç değilse genç kızın ilgisiz ve kayıtsız davranması kadar acı vermiyordu. Juana, kelimenin tam anlamıyla onun hanımıydı. El Chico da iyi ya da kötü her türlü muameleye zevkle tahammül eden bir köle!..

Acaba bu durum çocukluktan kalma bir alışkanlığın eseri miydi? Belki!..

Gerçek olan şuydu ki Cüce'nin Juana'ya karşı beslediği hayranlık, tapınma derecesine varmıştı!

Juana, onaltı yaşında, harikulâde güzel bir Endülüs'lü kızdı. Ufak tefek, zarif ve ince yapılıydı. Kesin ve neşeli hareketlerinde çapkınca bir zarafet ve doğuştan gelme bir incelik sezilirdi. Endülüs kadınlarının sıcak ten rengi, onda da vardı. Zaman zaman

hülyalı, zaman zaman ateşli bakan iri, siyah gözleri kızıl renkli dudaklarının çerçevelediği ufacık ağzıyla çok çekici bir kızdı. Özenle baktığı ince beyaz elleri, birçok kibar kadını kıskandıracak güzellikeydi. Asıl bir terbiye görmüş hâli vardı. Giyinişi son derece temiz ve hiç şüphesiz, kendi seviyesinin üstündeydi. Şıklığa pek düşkündü ve kızını pek seven Manuel Usta da onun giyim konusundaki isteklerine set çekmek şöyle dursun, kazancının da yerinde olmasına dayanarak hiçbir arzusunu kırmaz, her dediğini yerine getirirdi.

Juana, daima bir Prenses gibi gösterişli elbiseler giyer ve sırtındakileri kendine yakıştırdıktan başka, gerçek bir zarafetle taşırdı. Bu kıyafetler, kendi seviyesinde kızlarda olduğu gibi basit kumaşlardan değil, kadifeden, ipekten yapılırdı. Bu elbiseler onun ince vücuduna harikulâde oturur, güzelliğine apayrı bir güzellik katardı.

Juana, babasının uşaklarının görevlerini yapmalarına bakarken de zarif bir kıyafet taşımayı ihmal etmezdi. Kendisinin de, bu hizmete katılması, bir aşağı yukarı koşması ve hünerli elleriyle sofrayı hazırlaması için müşterinin ya şu Fransız asilzâdesi gibi seçkin bir adam ya da Mösyö de Cervantes gibi eski bir dost olması lâzımdı. Ancak böyle bir iş yaparken bile hizmetine koştuklarına büyük bir şeref bahşettiğine inanırdı ve bunda da herhâlde haksız değildi.

Durum böyle olunca herhangi bir hizmetçi yerine Juana'nın geç vakitlere kadar kapı beklemesine, Cervantes'in şaşmasını hiç de garipsememek gerekir... Juana, gecenin geç vaktinde gelen ziyaretçileri içeri almak için bir kenara çekildi ve endişeli, şaşkın görüldüğü hâlde El Chico'nun gülümseyişine, hem mağrur, hem de ahbapça bir edâ ile karşılıklı bulunmayı ihmal etmedi... Bu da, genç kıızı görür görmez rengi uçan Küçük Adam'ın yüzüne birazcık

kan gelmesine yetti. Bu tebessüm, Cüce'yi o kadar memnun etmişti ki El Chico, bu nedenle bu taşkın sevincini saklamayı pek başaramadı. Ama zaten büsbütün başka dertleri olan arkadaşlarının da bu durumu farketmelerine imkân yoktu.

Kafilenin en arkasında gelen Cervantes, avluya girdiği zaman Juana bir an kapıyı kapayıp kapamakta kararsız davrandı ve bu arada kapıyı kapamadan önce başını çıkarıp dışarıya baktı. Engizisyon hükûmeti, şehri ışıklandırmaya lüzum görmediği için yalnızca pırıl pırıl gökteki ayın ve milyonlarca yıldızın aydınlattığı sokağı gözleriyle araştırdı.

Küçük Juana, garip bir heyecan içindeydi. Sanki birisini bekliyor ve onun gelmeyeşine üzülüp meraklanıyordu. Sokakta kimse olmadığını ve artık kimse-
nin gelmeyeceğini anlayınca, üzgün bir tavırla içini çekti. Sonra kapıyı kapayıp sürgüledi. Ziyaretçilerin hepsini, her tarafı sımsıkı kapalı olduğu için içinden dışarıya ışık sızdırmayan ve ışık yasağı dolayısıyla tehlikeli olmayan mutfağa soktu.

Gecenin bu saatinde gezip tozarak namuslu hıristiyanların uyku uyumalarına bile meydan vermeyen gece ziyaretçilerine atıp tutan ve lânetler okuyan bir hizmetçi kadın, âdeta ayakta uyuyarak biraz yiyecek, içecek hazırlarken Juana da sözde onu kontrol ediyordu. Fakat o kadar dalgın ve üzüntülüydü ki baktığı hâlde bir şey görmüyordu. Yüzü sapsarıydı. Her zaman neşe taşan güzel gözlerinde yaşlar birikmiş de sanki boşanmak için fırsat bekliyorlardı. Dudaklarını yakan soruyu kimseye sormadı ve kimse de onun bu heyecanlı ve üzüntülü hâlini farkedemedi.

Yalnız, hizmetçi kadın, bir yandan gece ziyaretçilerine ters ters bakarken, bir yandan da küçük hanımının böyle sabahlara kadar uykusuz kalıp gözlerini

berbat etmesine atıp tutuyor... Sâdık ve uykusuzluğa alışık hizmetçiler varken beyaz elli minik hanımlara rahat etmekten başka bir iş düşmeyeceğini söyleyip duruyordu.

Bundan başka, Juana'yı bir an bile gözden kaybetmeyen El Chico da bir şeyler seziyor ve hanımının dudaklarında kaybolan gülümsemeyi yerine getirmek için her türlü şaklabanlığı yapmaya hazır bir köpek sadakatiyle bakıyordu.

Oysa, doğrusu aranırsa, küçük Juana, ne hizmetçinin farkındaydı, ne El Chico'nun, ne de başka kimşenin... Korkulu bir rüya görüyor gibiydi ve birdenbire Don Cesar'ın bir sorusu onu bu rüyadan uyardı:

— «Mösyö de Pardaillan geldi mi?»

Küçük Juana şiddetle titredi ve boğuk bir sesle kekeleyebildi:

— «Hayır, Don Cesar!..»

Don Cesar bitkin bir tavırla Cervantes'e bakarak:

— «Ben zaten biliyordum!» Dedi.

Küçük Juana, benzi balmumu gibi sarararak sordu:

— «Mösyö de Pardaillan sizinle değil miydi? İnşallah başına bir kaza gelmemiştir!..»

Cervantes dalgın bir tavırla:

— «Biz de öyle olmasını temenni ederdik kızım ama, hiçbir şey bildiğimiz yok...» Dedi. «Bakalım, herhâlde yarın herşeyi öğreneceğiz...»

Juana, yerinde sallandı, eğer hemen tutunacağı bir masa bulmasaydı, belki de yere düşerdi. Fakat bu âni rahatsızlığını sadece hizmetçi farkederek fısıldadı:

— «Yorgunluktan yerlere yuvarlanacaksınız, küçük hanım! Bu gece kendinize eza etmeye yeminlisiniz de onun için mi yatmıyorsunuz?»

El Chico da işin farkındaydı. Hiçbir şey söylemeden genç kıza yaklaştı ve kendisine yaslanmasını istemiş gibi durdu.

Cervantes, olanları sezmeden:

— «Evlâdım, bize yatacak yer hazırlattırır!» dedi. «Geceyi burada geçirelim de yarın sabah tekrar araştırmalarımıza başlarız...»

Yazar bu teklifi, Don Cesar'a yapmıştı.

Don Cesar başıyla razı olduğunu belirtir bir işaret yaptı.

Juana, bu kadar insanın gözünden kurtulduğuna memnunmuş gibi seğirtti. Hizmetçi de artık gidip yaması için mırıldanarak onun peşinden koştu ama, genç kız, bu söyleneni işitmedi bile...

Cervantes, El Chico'ya dostça bir hareket yaparak kendisi için hazırlanan odaya yöneldi. Don Cesar ise Cüce'ye uzun uzun teşekkür ettikten ve bundan böyle herhangi bir zorlukla karşılaşırsa hemen kendisine gelmesini tekrar tekrar tembihledikten sonra çekildi. Küçük Adam, kendisine söylenen bu sözleri, her zamanki mağrur ve kayıtsız hâliyle dinledi; ama gözlerindeki parlaklık, bu dostluk gösterisinden pek memnun kaldığını belirtiyordu...

EL CHICO VE JUANA

El Chico, hanın mutfağında yalnız kalınca sönmek üzere olan ateşin yanında bulunan bir arkalıksız iskemleye oturmuştu. Üzgün ve heyecanlıydı. Çünkü Juana'nın da üzgün ve heyecanlı olduğunu gözleriyle görmüştü.

Başı ellerinde, henüz pek kısa olan mazisini düşünmeye koyuldu. Maziyi, buna katılan şimdiki zamanı, onun ardından gelecek olan istikbali... Bunların hepsi de, El Chico için bir tek kelimeyle özetlenebilirdi: Juana!

Hâtıralarında ne kadar gerilere giderse gitsin, kendisini daima bir oyuncak gibi Juana'nın avuçları içinde görüyordu. Cüce'nin kimsesi yoktu ve ara sıra birisi onunla ilgilenirse, bu da sâdece kendisine ufak tertip bir dayak atması için olurdu. Böyle ilgi yerinde kalsın! Oysa afacanlığına rağmen Juana'nın yüreği iyiydi. Farkına varmadan ve bilmeden Cüce'nin bu kimsesizliği, genç kızın yüreğine işlemişti. Ve daha çok küçükken her küçük kızın kalbinde gelişen analık duygusuyla Cüce'ye iyi bakılması ve iyi muamele edilmesi için göz kulak olmuştu. Böyle böyle küçük anne rolünü oynamaya alışmıştı. Babası da Juana'nın her dediğini yaptığı için genç kız zekâsının da yardımıyla karşısındakilere söz geçirmenin yolunu bulmakta da zorluk çekmemişti. İşte El Chico'ya karşı takındığı koruyucu tavırları da bu alışkanlıktan kalmaydı.

Cüce de yavaş yavaş onun sözünü dinlemeyi tabii bulmuş ve evde herkes ona boyun eğdiği için o da herkese uymuştu. Aslında El Chico'nun kafasında

büsbütün başka ahlâk düşünceleri vardı. Onun, öyle boyun büküp küçük düşmeyi aklına getirdiği yoktu. Bir gün bu ahlâk düşüncelerinin aykırılığı yüzünden, bir meydanda cayır cayır yakılacağını da düşünmüyor değildi... Lâkin Juana karşısında bütün düşünceleri iflâs ediyor, boynu bükülüyordu. Bunu bir huy hâline getirmişti. Öyle bir huydu ki canı çıkmadıkça çıkmayacaktı!.. Bu yüzden, Juana'nın bir isteğinin münakaşa edilmesini bile akli kabul etmiyordu. Bu ele avuca sığmaz çocuk, ne efendi, ne âmir tanıdığı hâlde Juana'nın hâkimiyetini öyle kolaylıkla kabul etmiş ve ondan başka efendi tanımamaya, öyle alışmıştı ki yaşlanıp büyüdükten sonra da genç kıza «Küçük Hanım» diye hitap etmekten vazgeçememiş ve Juana'yı pek memnun eden bu sözü söylemekten âdeta zevk duyar olmuştu. Fakat zamanla çocuklar büyümüşlerdi. Juana, dilber bir genç kız olmuştu. El Chico da delikanlı olmuştu ama boy bos bakımından yine çocuk kalmıştı.

Önce Juana, kendisinin gittikçe büyüdüğüne, ondan dört yaş daha büyük olan arkadaşından da boy lu boslu olduğuna hayret etmişti. Fakat aynı zamanda bundan hoşlanmıştı da. Demek ki bebeği, hep bebek olarak kalacaktı. Aman, bu ne hoş şeydi!.. Ve bu hoş şey, yüreğinde, Cüce'ye karşı duyduğu merhame ti gittikçe silmiş, onun yerine bencilliği kuvvetlendirmişti. Öte yandan El Chico da, çevresinde herşey büyüdüğü, boy attığı hâlde kendisinin ufacık kalışına pek içlenip üzülmekteydi. Bunun üzerine Juana, bu Küçük Adam'ı yanından hiç ayırmamaya karar vermişti. Yoksa zavallının hâli ne olurdu?

El Chico'ya gelince hudutsuz itaati; sonradan kendi kendine bu işe karışan başka bir hissin; aşk duygusunun etkisiyle daha da artmıştı. Fakat bu aşk, temiz bir aşktı. Yalnız fedakârlık etmekten ibaret bir aşk... Zaten başka türlü de olamazdı. Juana onun

için yıllarca bir küçük tanrıça olmuş ve Cüce ona daima tapınmıştı. Dünyada Juana'dan daha güzel, daha zarif, daha iyi bir kız mı vardı? Bütün düşünceleri bir tek gayede toplanıyordu: Her ne pahasına olursa olsun, Juana'nın hoşuna gitmek! Juana, yanında olduğu vakit onun ne iradesi, ne akli, ne hissi kahlıyordu. İkisi için de karar veren, düşünen ve hissedenden Juana idi. El Chico, âdeta Juana aracılığıyla yaşıyor ve onun kararlaştırdığı şeyleri körü körüne yapmaktan başka bir şey bilmiyordu.

Bu aşkın, şehvetle hiçbir ilgisi yoktu. Cüce kendi kendine erkek olduğunu ne kadar söylese de kendisi de biliyordu ki diğer erkekler gibi bir erkek değildi. Gerçek bir kadınla kendisi gibi ufacık, yarım yamalak bir erkeğin evlenebileceğini hayâl bile etmemişti. Hiç böyle şey olur muydu?.. Hattâ kendisinin bir erkek olduğunu hatırlaması bile ancak Fausta'nın söylediği sözler sayesinde olmuştu... Ama o kibar kadının kendisiyle alay etmediği nereden belliydi? Herhâlde El Chico'nun ne yapacağını görüp biraz gülmek istemiş olacaktı... Sanki El Chico bunu anlamamış mıydı? Küçüktü ama, aptal değildi!..

*

Juana onüç yaşına geldiği zaman yetişkin hanımlar gibi giyinmeye ve artık hanın lokantasında görünmeye başlamıştı. Fakat bundan amacı, iş yapmak değildi! Hayır! Bu, daha çok yıllar önce ölen annesinin yerine geçirilen tombul hizmetçi Barbara, onun boşluğunu doldurmak içindi. Ama bir ananın yeri ne kadar doldurulabilir ki?..

Ne olursa olsun, Juana'nın evin hanımı olduğu o zaman hissedilmiş ve ondan sonra da artık kimse onun sözünden dışarı çıkamaz olmuştu. Üstelik genç kız, kısa zamanda epey zor bir iş olan müşteri idu-

resini de öğrenmiş, kimine ciddî davranarak kimine gülümseyerek herkesi memnun etmenin sırrına ermiş ve kısa zamanda, iyi hanları pek de az olmayan Sevilla'da, Kule Hanı'nı ünlü bir yer hâline getirmişti.

Juana ile El Chico arasındaki bu temiz ilişki sürüp giderken Manuel Usta bu işe burnunu sokmuş ve bicirik kızı Juana, iş başında kendini harap ederken El Chico tembelinin boyunun ufaklığını bahane ederek sabahtan akşama kadar ekmek elden su gölden, yan gelip yatmasının görülmemiş bir rezalet olduğunu ileri sürmüştü. Adam ayrıca insanın kimsesiz ve fakir olduğu zaman hayatını kazanmak için çalışması gerektiğini de ilâve etmişti. El Chico, dehşet içinde hayatını kazanmak için ne iş görebileceğini kendi kendine sormuştu. Şimdiye kadar ona hayatını kazanması için bir şey öğretmemişti ki!.. Zavallı Cüce, yuvadan yeni düşmüş bir kuş yavrusu kadar da çâresizdi.

Cüceye gösterilen iş, onun gücünün üstündeydi. Böyle olmasına rağmen belki de elinden geleni yaparak onu başarmaya çalışabilirdi... Fakat hiç olmazsa duygularına saygı gösterilseydi... Ne gezer? Cüce'nin duyguları kimin umurundaydı?.. Daha işe başlar başlamaz, herkesin şamar oğlanı hâline gelivermişti. Patrondan en aşağılık ahır uşağına kadar herkes, kendini ona emir vermeye yetkili görüyor ve bu emirler, iyi başarılmadıkları zaman kötek de eksikliğini hiç hissettirmiyordu.

İşin en korkunç tarafı, çalışmasının, Cüce'yi bütün gün Juana'dan uzaklaştırması oldu. Bu durum, El Chico için başlı başına bir işkenceydi. Bu da yetişmiyormuş gibi han uşakları ve müşteriler her fırsatta zavallıyı insafsızca alaya alıyor ya da paylıyorlardı.

El Chico ömründe hiçbir vakit bu kadar acı çekmemişti.

Fakat bu hâle uzun zaman dayanamazdı. Nitekim birkaç günlük târif edilmez işkenceden sonra El Chico, önlüğü de, süpürgeyi de, patronu da bıraktığı gibi savuştu, gitti.

Cüce bundan sonra ömrünü nasıl geçirdi? Hiç şüphesiz anaforculukla... Baştan aşağı bağlar ve bahçelerle bezenmiş Endülüs bu iş için çok elverişliydi. Ancak, mevsim ve hava şartları bu çapulculuğa uygun olmadığı zamanlar El Chico bir kilise saçağı altına sığınıyor, avuç açıyordu. Açlıktan ölmeyecek kadar karnını doyurabiliyor, kovuklarda barınıyor, paçavralar içinde geziyordu ama, hürdü. Güneşin altında, kuru otlara uzanıp uyurken hürdü ve yıldızların altında hayâl kurarken hürdü. Sözün kısası hâlden memnundu. Her zamankinden daha açık alında geziyordu ve birisi kendisine, hoşlanmadığı bir söz söylediği vakit onu tersleyişi görülmeye değerdi.

El Chico'nun kaçıışı üzerine Manuel Usta, acı şikâyetlere, kanlı tehditlere ve korkunç tahminlere girişti. El Chico sefil bir nankördü. Tembelki; dine ve kanuna saygısız bir mahlûktu, kalpsizdi, bencildi... Hiçbir insanca duyguya sahip değildi ve eninde sonunda bir meydanda, bir odun yığını üstünde cayır cayır yanacağı kesindi.

Halbuki El Chico, hiç de Manuel Usta'nın iddia ettiği gibi kalpsiz ve nankör değildi. Yalnız, iyi yürekliliğini ve değerbilirliğini pek haklı olarak kendisine karşı şefkat ve yakınlık göstermiş olan tek insana: Juana'ya saklıyordu.

Her gün bir çaresini bulup hana giriyor, bir köşeye sıkışıyor, ufacık boyu yüzünden kimseye görünmeden, gözünü, gönlünü kendisi için herşey demek olan Juana ile dolduruyordu. Her zamanki gibi çe-

vik ve canlı, her zaman olduğu üzere kraliçeler gibi giyinmiş Juana'nın gidişini, gelişini, servisi kontrol edişini ve doğuştan gelme ev hanımlığıyla hatâları düzeltişini zevkle seyrediyordu. Gözü, gönlü doyduğu vakit memnun gidiyor, ertesi gün tekrar geliyordu. Bazan Juana, kendi yakınından geçerse elini uzatıp genç kızın eteğini tutuyor ve dudaklarına götürüp öpüyordu.

Bir gün yine böyle bir hareket yapacağı anda elinin uzanacağı yeri yanlış hesaplamış ve eteklik yerine kızcağızın ayak bileğine dokunmuştu. Bu dokunuş, onu pek şaşırtmıştı. Hele Juana da bu işi, müşterilerden birinin kaba şakası sanıp da hiddetinden rengi uçmuş bir hâlde avazı çıktığı kadar bağırınca Manuel Usta ile uşakları koştular. Chico, beceriksizliği yüzünden başına gelecek felâketi hemen sezmişti. Han allak bullak olacak ve dehşet içinde Chico'yu da, herkesin gözü önünde bir temiz dövdükten sonra kapı dışarı edeceklerdi. Cüce perişan hâliyle saklandığı yerden çıkmış, ellerini kavuşturup diz çökerek Juana'ya yalvarmıştı:

— «Benim, Juana, korkma!»

El Chico acınacak bir durumda ve üstü başı, masa ile tutulamayacak kadar pis olduğu hâlde, Juana kendisini hemen tanımıştı. Korkmamıştı. Tersine çok memnun görünmüş ve niçin bağıırıp çağırıldığını soran babasına:

— «Bir şeyim yok...» Demişti. «Şu masaya çarpınca canım yandı da onun için bağıırdım!»

Manuel Usta, şüpheli bir şey de görmediği için, verilen izahatla yetinip çekilmiş, hizmetçiler de işlerinin güçlerinin başlarına dönmüşlerdi. Juana da Chico'ya, hemen anlayıp itaat ettiği belirsiz bir işaret yapmıştı. Chico, elbette itaat edecekti. Ona itaat etmekten başka elinden ne gelirdi ki?

Juana, Chico'yu, kimsenin farkedemeyeceği تنها bir köşeye götürmüş, hemen gazaba gelerek atıp tutmaya koyulmuştu:

— «Orada ne işin vardı? Haylaz! Tembel!.. Selâmsız sabahsız bırakıp kaçtığın yere ne yüzle dönüyorsun? Nankör! Kalpsiz!..»

— «Seni özledim de Juana!..»

— «Yaa?! Beni günlerce haftalarca unuttuktan sonra birdenbire özleyeceğin mi tuttu?»

El Chico kederli bir tavırla söylendi:

— «Ben seni unutmadım Juana!.. Zaten unutamazdım ki... Ben, her gün buraya geldim»

— «Her gün mü geldin? Beni mi aldatacaksın? Her gün geldin de ne diye hiç gözüme görünmedin?»

— «Beni kovarlar diye korkuyordum!»

O zaman Juana ona şaşkın bir merhametle baktı ve omuz silkerek:

— «Hani kovulmayı da hak etmedin değil» Dedi. «Ama, seni benim kovamayacağımı da bilmen lâzımdı.»

— «Sen!.. Sen elbette kovmazdın Juana... Ama, baban?.. Ötekiler?..»

Bu sözü Juana da haklı bulmuştu. Hemen bir cevap veremedi. Chico'nun doğru söylediğinden emindi. Zaten söylemeye hiç yanaşmıyordu ama, Juana da onu gayet iyi saklandığı köşelerde, birçok kere farketmişti.

Juana şaşkınlığını saklamak için Cüce'yi tekrar paylamaya koyuldu:

—«Bu kılığın, kıyafetin nedir? Serserilere dönmüştün!.. Bu hâlinle karşıma çıkmaya utanmıyor musun? Hiç olmazsa biraz temizlenemez miydin?..»

Chico utanarak boynunu büktü. Kirpiklerinde bir damla yaş belirdi. Bu azar, içine işlemişti. Eğer

şu ters tesadüf olmasaydı bu hâliyle Juana'ya görünür müydü? Juana, Chico'yu üzdüğünü anladı. Ona dikkatle bakarak yumuşak ve tatlı bir edâ ile:

— «Yoksa bazan penceremde bulduğum çiçekleri de sen mi getiriyordun?» Dedi.

Beriki kızardı ve başıyla evet işareti yaptı. Juana, ona daha dikkatle baktı:

— «Neden bana çiçek getiriyordun?»

Chico, gayet tabîi ve samimî edâ ile cevap verdi:

— «Beni nankör zannetmeni istemiyordum. Ötekilerin ne dediği umurumda değil; fakat senin söylemeni istemem... Çiçek getirirsem, benim getirdiğimi anlayacağını ve beni affedeceğini düşündüm.»

Juana, Cüce'ye bir süre hiçbir şey söylemeden baktı. Sonra anlamlı bir gülümseyişle:

— «Maşallah!» Dedi. «Pencereme kadar nasıl tırmandın bakayım?.. Ah, haylaz ah! Hiç düşünmedin mi ki düşersen bir yerin kırılır ya da ölür gidersin de sonra ben, ömrüm oldukça azap çekerim?..»

Chico, gönlünde bir güneşin doğduğunu hissetti. Juana kızgın değildi. Juana bâlâ kendisini sevmese ona bir şey olacak diye içi titrer miydi?..

Cüce, yürekten gülümseyerek:

— «Korkma, bana hiçbir şey olmaz!..» Dedi. «Ben küçüğüm ama, becerikliyim!»

Bu sefer Juana bütün samimiyetiyle gülerek cevap verdi:

— «Doğru! Maymun gibi becerikli olduğunu bilirim!.. Fakat bir daha öyle şey yapayım deme... Çiçekleri doğruca bana versene... O zaman daha hoşuma gider!..»

El Chico ümitten titreyerek:

— «Gelip seni bir daha görmemi istiyor musun?..» Diye sordu.

Genç kız, dudaklarını anlamlı bir şekilde büzererek:

— «Artık buraya döndükten sonra kalkıp geri dönecek değilsin ya?..» Dedi.

— «Ya baban? Manuel Usta bana ne der?»

Juana, babasının ne diyeceğini umursamadığını belirten bir işaret yaptıktan sonra kesin bir dille:

— «Kendini köşe bucağa saklamadan beni görmek istiyor musun, yoksa istemiyor musun?» Dedi.

Chico, coşkun bir sevinç içinde ellerini kavuşturdu. O zaman Juana şımarık bir gülümseyişle:

— «Öyleyse geri yanına aldırma!» Dedi. «Bizimle bir sofrada yemek yersin... Burada yatarsın... Ben seni tertemiz giydiririm. Çalışmaya gelince canının istediğini ve gücünün yettiğini yaparsın, o kadar... Haydi gel!»

Chico başını salladı ve yerinden kıınıldamadı.

Genç kız sapsarı kesildi. Cüce'ye acı bir serzenişle baktı ve boğazında düğümlenen hıçkırığın boğuklaştırdığı bir sesle:

— «Yaa!.. İstemiyorsun demek?» Dedi.

Hemen arkasından da emreden, kesin tavrıyla ilâve etti:

— «Yoksa artık senin küçük hanımın değil miyim? Artık sözümü dinlemeyecek misin?»

Cüce son derece tatlı fakat inatçı bir tavırla dedi ki:

— «Sen benim şimdi de herşeyimin, ileride de öyle olacaksın. Seni görmek için ateşin içinden bile geçerim... Fakat artık senin, beni doyurmanı, bana yatacak yer vermeni, beni giydirmeni istemiyorum!»

Juana istemediği hâlde Cüce'nin üstündeki paçavralara bakınca Chico utanarak boynunu eğdi. Juana incecik parmaklarıyla onu çenesinden tuttu, bu

şını yukarıya kaldırmaya zorladı ve şefkat dolu, tatlı bakışlarını onun gözlerine dikti. O zaman Cüce'nin zihninden geçenleri anlayıverdi. Kadınca bir incelikle, fazla ısrar etmenin gerekmeceğini düşündü. Bir an sustuktan sonra:

— «Peki!» Dedi. İsteddiğin zaman yine gel... Bildiğin, istediğın gibi davran... Yalnız şurasını unutma: Bir şeye ihtiyacın olur da bana haber vermezsen, beni çok üzmuş olursun. Senin candan ve sâdık bir dostun olduğumu aklımdan çıkarmamalısın. Bana bunun için söz veriyor musun?..»

Juana, bu soruyu gayet tatlı bir edâ ile ve içten gelen bir heyecanla sormuştu. Bunun üzerine genç kızın kraliçelik tasladığı, Chico'nun da sâdık bir köle gibi davrandığı sıralarda olduğu gibi Cüce diz çöktü ve dudaklarını Juana'nın minimini ayakkabılarının ucuna değdirdi.

Bu hareketin ne anlam taşıdığı ortadaydı. Herhâlde farkında olmadan yapılmıştı, fakat açık bir surette belliydi ki Chico bu mahçup ve zelif öpücüğe, bütün aşkını; kölelik, sadâkat ve feragattan ibaret bütün aşkını koymuştu. Bu hareket, Cüce'nin aslında mağrur bir insan olması bakımından da anlamlıydı. Juana, bütün masumluluğuna rağmen bu hareketi mânasını yanlış anlamadı ve güzel yüzü bir neşe ve gurur ışığıyla aydınlandı. Bu hareketi gayet tabii imiş gibi hiçbir sahte utanma veya tevazu belirtisi göstermeden, güzellik ve iyi kalpliliğinin bir karşılığı olarak kabul etti. Bu kabulde, ayakları dibinde diz çökmüş varlığa hükmetmenin gururu da vardı. Fakat herşeyini kendisine terkeden bu insan karşısındaki düşüncesi ne olursa olsun, ona bakan gözlerindeki şefkatin derinliği gözden kaçacak gibi değildi.

Bu sırada Chico da doğruluyor ve yürekten bir heyecanla:

— «Sen, hep benim küçük hanımım olarak kalacaksın!..» Diyordu.

Juana sevinçle ellerini çırpı ve gurur dolu bir sesle haykırdı:

— «Zaten böyle olacağını biliyordum...»

Sonra hemen Chico'yu elinden tuttu. Çapkın bir tavırla sürükledi:

— «Gel! Gel de babamı gör!»

Beriki yine tatlı fakat inatçı tavrıyla:

— «Hayır!» Dedi.

Juana ayağını yere vurdu. Yarı dalgın, yarı kızgın bir edâile:

— «Yine ne var?» Diye sordu.

Chico üstündeki paçavralara baktı:

— «Babanın beni bu kılıkta görmesini istemem, Yarın yine geleceğim, o zaman seni utandırmayacağımdan emin olabilirsiniz!» Dedi.

*

Cüce, ne yapıp etti? Nasıl becerdi?.. Bilinemez... Fakat ertesi gün yeni olmamakla beraber öyle temiz, kendisine o kadar yakışmış, minimini vücuduna o derece iyi oturmuş bir elbise giymişti ki şaşmamak elde değildi.

Ve Chico, o gün, tam anlamıyla bir zafer kazandı.

İlkönce Juana'nın gözlerinde, kendisinin bu kadar temiz ve iyi giyinmiş olmasından doğan neşenin parıltısını gördü. Sonra Manuel Usta ile uşaklarının yüzlerinde kendisinin tam bir asîlzâde gibi giyinmiş olmasının verdiği şaşkınlığı okudu.

O günden sonra El Chico yalnız küçük hanımını görmeye gideceği zamanlar temiz ve iyi giyin-

meyi hiç ihmal etmedi. Biricik elbisesini, Juana'yı ziyaret edeceği zaman giyiyor, sonra da katlayıp kendisinden başka kimsenin bilmediği gizli bir köşeye yerleştiriyordu. Hana gittiği zaman paçavralara bürünmekten sıkılıyordu. Yeni elbiseleri de gerçi orada burada gezmekten eskiyordu ama, Juana'nın verdiği dersi unutmuyor, tertemiz giyinmeye çok dikkat ediyordu.

Juana kollarını babasının boynuna dolar dolamaz, Chico'yu affettirmişti. Zaten Manuel de aslında fena bir adam olmadığı için kendi deyişiyle nankörün dönüşünü efendice karşılamıştı. Bununla birlikte Küçük Adam'ın eskisi gibi handa kalmak istemediğini duyunca yine birazcık söylenmekten kendini alamadı.

Juana'nın doğum günlerinde veya başka bayramlarda Chico ne yapıp ediyor, küçük hanımına ufak tefek bazı hediyeler getiriyordu. Bunlar genellikle tuvalet ve süs eşyasıydı. Juana'nın da en büyük merakı süslenmek olduğu için küçük hanım bu hediyeleri büyük bir sevinç içinde kabulleniyordu. Böyle günler Chico, Manuel Usta'nın dâvetini kabul ederek aile sofrasında, küçük hanımının yanı başında onun kadar mutlu oturuyordu.

Juana yukarıda misafirleriyle uğraşırken, El Chico da sönmek üzere bulunan ateşin yanındaki iskemlesinde oturup bunları acı acı hatırladı...

Bu Küçük Adam'ın karakteri mi çok kuvvetliydi; yoksa boyunun bosunun ufaklığından duyduğu utangaçlıkla duygularını açıklamaya sıkılıyordu ya da gönlüne bu sevgiyi sokarken daha başlangıçtan mı en büyük fedakârlıklara katlanmaya kendini hazırlamıştı, neden, şimdiye kadar ağzından en küçük bir aşk itirafı bile çıkmamıştı. Kendince içindeki duyguları kıskanç bir dikkatle saklamayı başarmış-

tı. Oysa gerçekte Juana, aşk işlerinde ne kadar tecrübesiz olursa olsun, Chico'nun kendisinden saklamaya uğraştığı duyguları, zekâsı ve inceliği sayesinde sezmişti. Zaten, Cüce'nin tamamen genç kızın minik avuçlarında olduğunu anlamak için uzun boy- lu bir kehanete ihtiyaç yoktu. Fakat Juana da Chico'yu seviyor muydu?.. Bunun cevabını gelecekteki olaylar verecektir. Şimdilik söylenebilecek tek şey, Juana'nın, Chico'yu kendisine, yalnız kendisine ait bir varlık olarak görmeye alışık bulunduğudur. Cüce köleleştikçe Juana da farkına varmadan gitgide bencil olmuştu. Genç kız, kendi üstünlüğünden emindi, bu husus kafasına iyice yerleşmişti. Duygularında hür, Chico'yu evirip çevirmekte hür, okşamakta veya terslemekte hürdü. Fakat Chico adına böyle bir hürriyeti kabul edemezdi. Chico'nun, kendisinden başka kimseye sevgi göstermesine asla tahammülü yoktu. Bu konuda adamakıllı bencil bir tutumla hareket ediyordu ve değil Chico'nun sadakatsizliğine, hattâ geçici bir zaman için başka bir şeyi tercih etmesine bile göz yumamazdı. Cüce'nin, kendisini her zamankinden daha fazla sevdiğinden emin olsaydı, buna sevinirdi. Acaba bu ilişki Juana için sadece bir gönül eğlencesinden mi ibaretti?.. Cevabı verilmeyecek bir soru da budur... Kesin olan nokta şuydu ki Juana, Cüce üzerindeki hâkimiyetinin tam oluşundan çok memnundu ve bu hâkimiyeti birazcık sarsılacak olsa acısı büyük olurdu.

Fakat Cüce'nin bütün bunlardan haberi yoktu. Cüce, kendi içine kapanmış bir insandı. Ama Juana da ondan aşağı kalmıyordu. İşte, Fausta'nın birdenbire ortaya atıverdiği bir söz, tam bu sıralara rastlamış ve Cüce'nin zihnini allak bullak etmeye sebep olmuştu.

El Chico'nun kafasında şimdi hiç dinmeyen bir sürü soru akını vardı.

Artık zengindi. Acaba o da, öteki erkekler gibi evlenebilir miydi? Böyle bir şeye niyet etse bile bu niyetini Juana'ya açabilecek miydi? Açarsa genç kız nasıl karşılayacaktı? Yoksa o temiz, feragat dolu aşkını herkes öğrenince kahkahalarla gülecek, kendisini alaya mı alacaktı?.. Hem bakalım Juana buna ne diyecekti? Juana onu seviyor muydu?... Bu soruya kendi kendine: «Hayır!» Cevabını veriyordu. Juana onu bir oyuncağı veya hasta ve zayıf bir erkek kardeşi sever gibi seviyordu. Bundan başka türlü olmazdı.

Juana başka birine âşıktı ve Chico bu rakibi çok iyi tanıyordu...

Tombul Barbara'nın ters ve azarlayıcı sesi, Cüce'yi birdenbire hülyalarından uyandırdı:

— «Allah Allah!.. Uykusuzluktan ölmek niyetinde misiniz? Bu ne iştir Allah aşkına canım?..»

Juana'nın sesi cevap verdi:

— «İş miş yok, Barbara... Aşağıda biraz daha uğraşmam lâzım... Bitirmeden yatamam.»

Barbara pürüzlü sesiyle:

— «Yook küçük hanım! Bu saatten sonra benden artık yardım beklemeyin!» Dedi.

Juana:

— «Zaten sana ihtiyacım yok. Sen git, yat... Birazdan ben de yatacağım.» Diye karşılık verdi.

Ve Barbara'nın yine ısrar ettiğini görünce kızarak:

— «Haydi git!» Dedi. «Sana o kadar söylüyorum!»

Chico birtakım homurdanmalar, takunya sesleri ve nihayet güm diye kapanan bir kapı gürültüsü duydu. Sonra ses sada kesildi. Bu sessizlik bir dakika kadar sürünce Chico, Juana'nın, Barbara'nın ya-

tıp yatmadığını anlamak istediğine hükmetti. Niha-
yet, merdivenlerde, hanımının ufacık ayakkabıları-
nın gürültüsünü duydu ve hemen ayağa kalktı.

Genç kız mutfağa girince Barbara'nın oraya ken-
disi için getirmiş olduğu bir sandalyeye çöktü. Dir-
seklerini masaya dayadı. Başını elleri arasına aldı
ve öylece hiçbir şey söylemeden, hiçbir hareket yap-
madan, dalgın gözlerle kalakaldı.

Chico, sessizce mutfağın gıcır gıcır, temiz taşları-
na oturdu. Soğuk almalarını önlemek istiyormuş gi-
bi, Juana'nın küçük ayaklarını ellerine alarak okşa-
ya okşaya dizlerine koydu. Fakat Juana dalgınlığından
olacak, Chico'nun yaptığını farketmedi. Her öy-
le sessiz, hareketsiz, gözleri dalgın duruyor ve zaman
zaman vücudu baştan aşağıya titriyordu. Chico, sâ-
dık gözleriyle ona bakıyor ve titrediğini hissettiği va-
kit ayaklarını, avuçları içinde sıkıyordu.

Böylece uzun zaman sessiz kaldılar. Juana belki
onun orada olduğunu unuttu. O da genç kızı acı dü-
şüncelerinden nasıl ayıracağını şaşırılmış bir hâlde
ses çıkarmadan kaldı. Sonra, acıyan bir sesle:

— «Hasta mısın, küçük hanımım?» Diye sordu.

Juana cevap vermedi. Fakat Chico'nun şefkati,
genç kızın iradesini ansızın yumuşatmış olacak ki
Juana hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Chico yeniden Juana'nın ayaklarını okşayarak söy-
lendi:

— «Zavallı Juana!..»

Doğrusu Chico'nun kendisinde, Juana'ya acıya-
cak kuvveti bulmuş olması, şaşılacak şeydi... Küçük
Juana'nın neden ağladığını bilmiyor değildi ki..
Genç kızın gözlerinden dökülen yaşlar, erimiş kur-
şun kızgınlığıyla onun yüreğine akıyordu. İçinde
bir korku belirmişti. Şimdi tamir kabul etmez bir

şey olacaktı... Juana neden ağladığını söyleyecek ve Chico'nun yüreğini parça parça edecekti... Bu durumda asıl acınması gereken kendisi değil miydi?.. Fakat o, feragati sonuna kadar götürerek kendini unuttu. Birazdan duyacağı müthiş itirafı önlemeyi tercih etti ve gözleri yaşarırken dudaklarında sabırlı bir tebessümle sordu:

— «O kadar çok mu seviyorsun?»

— «Kimi?»

El Chico, bunun kim olduğunu söylemeye lüzum görmüyordu. Juana, kim olduğunu anlamaz mıydı?.. Nitekim anladı da... Hem anladı, hem de onun bu aşkı bilişine hayret etmedi. Fakat bu beklenmedik soru kendisini bir hayli şaşırttı... Bu soruyu kendi kendisine hiç sormamıştı. Yüzünü kapayan ellerini açtı. Yaşlı gözlerle baktı ve dokunaklı bir saflıkla:

— «Bilmiyorum ki!..» Dedi.

Chico bir ümit ânı yaşadı. Mademki kendisi de bilmiyordu. O hâlde hatayı tamir etme imkânı henüz kaybolmamış demektir. Öyleyse zamanla genç kızın yüreğindeki bu yarayı, belki de iyi edebilecekti...

Ne yazık ki bu ümit de kısa sürdü. Hemen arkasından dolambaçlı ve zâlimce bir itiraf başlayıverdi:

— «Seviyor muyum, bilmiyorum! Bildiğim bir şey varsa onu, o cesur ve kuvvetli adamı bu kadar hırsla takip edenlerden ve öldürebilmek için bir tuzağa düşürmüş olanlardan nefret ediyorum... O mel'un kaatillerden!..»

Ve bu sözleri hiddetle tekrarlarlarken de tepiniyor, tepindiği yerin Chico'nun dizleri olduğunu ya fark etmiyor ya da farkediyorsa bile Chico'ya kendi malı, kendi kölesi gözüyle baktığından olacak, umursamıyordu. Cüce sesini çıkarmadı. Juana'nın topuk darbeleri onu hiç rahatsız etmemişti. Juana şu anda onu yere yıkıp ezebilirdi. Chico bunun farkına bile

varamayacak hâldeydi. Bembeyaz kesilmişti. Kafasında bir tek düşünce o kadar şiddetle hâkimdi ki can acısını hissetmiyordu:

«Onu tuzağa düşürmüş olanlardan nefret ediyor, onlara lânet okuyor... Onu tuzağa düşürenlerden biri de ben değil miyim?.. Öyleyse benden de nefret edecek, bana da lânet okuyacak! Eğer bilseydi, yüzüme tükürürcesine: 'Kaatil' Diye haykırdı... Beni hemen yanından kovardı... O zaman herşey bitmiş olurdu ve benim için de ölmekten başka çâre kalmazdı...»

Juana, son sözü kafasında bir yankı uyandırmış gibi tekrarladı:

— «Seviyor muyum bilmiyorum! Fakat onu bir daha görmezsem ölürüm!»

El Chico, genç kızın ağlamasına, hele bir çocuk gibi sızlanarak onu görmezse öleceğini söylemesine dayanamadı. Kendini büsbütün unutarak Juana'nın minimini papuçlarını öpe öpe ağlamaya koyuldu. Bir yandan hıçkırırken bir yandan da söyleniyordu:

— «İstemem! Senin ölmeni istemem!..»

Birden aklına bir şey geldi. Ayağa fırladı ve şefkatli sesle:

— «Dinle, küçük hanımım!» Dedi. «Haydi sen git, yat, rahat rahat uyu! Ben yarın gider, onu arar, sana getiririm!..»

Bir erkeği seven bir kadın, kendisini seven bir başka erkeğe kesinlikle yüz vermez. Ona karşı daima zâlimdir. Mutsuz âşık ne yapsa ve ne söylese sevdiği kadında şüphe uyandırmaktan ileri gidemez... Nitekim, Juana da birden ayağa fırladı. Gözlerinden ateşler saçarak Chico'nun yakasına yapıştı ve Cüce'nin şimdiye kadar hiç görmediği sert bir tavırla:

— «Senin bildiğin bir şeyler var!» Diye bağırdı
«Zaten gelip onu buradan alıp götürün de sen değil

misin? O, Don Cesar'ın peşinden gitsin diye az mı uğraştın?.. Ona ne yaptılar? Söyle bana alçak, söyle-sene, ne yaptılar?..»

Böyle diyerek Chico'yu sarsıyordu. Cüce kendini kurtarmaya çalışmadan inledi:

— «Canımı acıtıyorsun!»

Juana utandı, Chico'yu bıraktı. Cüce yavaşça:

— «Hiçbir şey bilmiyorum Juana!» Dedi. «Sana yemin ederim. Hiçbir şey bilmiyorum... Ben onu buradan almak bahanesiyle seni görmeye gelmiş-tim... Seni sevdiğim için gelmiştim, Juana!»

Juana:

— «Doğru!» Dedi. «Nereden bileceksin?.. Sen hiç onu öldürenlere yardım eder misin? Sen beni sever-sin... Ben deli gibi oldum, Chico!.. Affet beni!»

Ve bir kraliçe edâsıyla Chico'ya barışmak için eli-ni uzattı. O da sâdık bir köpek gibi biraz önce canını yakmış olan bu beyaz eli aldı ve saygıyla öptü.

Fakat deminki sözleriyle Juana'nın içinde bir ümit uyandırmıştı. Şimdi genç kız sabırsızlıktan tit-riyor:

— «Ne yapacaksın? Onu nasıl bulacaksın?» Di-yordu.

— «Bilmiyorum. Fakat dünyada onu kurtarabi-lecek biri varsa o da benim... Evet, hanımım, ben her delikten geçerim, kimse bana önem vermez ve kimse benden şüphelenmez... Hiçbir şey bilmiyo-rum, bana hiçbir şey sorma. Yalnız yarına kadar bekle.»

Juana birdenbire Chico'yu kucaklayıp göğsüne bastırdı:

— «Ah benim şeker Chico'm! Benim cici Chi-co'm!» Diye inledi. «Eğer onu bana sağ salım geti-rirsen seni ne kadar çok seveceğim bilsen!»

Cüce yavaşca vücudunu saran kollardan sıyrıldı.

Chico, ister Juana'nın elinin ucunu, ister eteğini, ister papucunun burnunu öpsün, genç kız hiç sesini çıkarmaz ve kölesinin tapınmalarından hoşnut kalan bir kraliçe tavrı takınırdı. Memnun olduğu vakit Cüce'nin yanaklarını okşar veya hafifçe kulağını çekerdi. Hattâ bazan işi, alnına bir öpücük kondurmaya kadar götürürdü. Fakat hepsi bu kadarla kalırdı. Hiçbir vakit şimdi yaptığı gibi onu kucaklamış, göğsüne bastırmış değildi.

Chico bu kucaklayışın kendisine değil, başkasına ait olduğunu hemen hissetti. Yüreği acıyla burkuldu. Sonra içten bir tavırla:

— «Elimden ne gelirse yapacağım!» Dedi. «Sen ümidini kaybetme! Şimdi gidip yatacağına söz veriyor musun?..»

Genç kız üzgün bir tavırla:

— «Uyuyamam ki!..» Dedi. «Gözüme uyku girmez... Hayatımın tadı kaçtı!..»

— «Halbuki yatıp dinlenmen lâzım! Yarın onu getirdiğim zaman seni uykusuzluktan çökmüş, çirkin bir hâlde görürse doğru olur mu?»

Zavallı Küçük Adam bu sözleri söylerken kendini gülümsemeye zorluyordu.

Juana, en sonunda şu sözleri söylemek zâlimliğini de gösterdi:

— «Sahi... Gidip dinleneyim... Beni çirkin görmesini istemem!»

— «Peki, o tekrar buraya dönerse ne yapacaksın Juana? Ne umuyorsun?..»

Genç kız tir tir titredi ve sapsarı kesildi. Öyle ya... Ne umuyordu? Küçük Juana şimdiye kadar bu soruyu kendi kendine hiç sormamıştı. Son derece yakışıklı, cesur ve iyi kalpli Fransız asîlzâdesini gör-

müş ve birden yüreği çarpıntılar içinde kalmıştı. Juana bu çarpıntıların getireceği tehlikeyi düşünmeyerek kalbinin heyecanına set çekmemişti. Fakat şimdi El Chico'nun açık sorusu karşısında bu heyecanına set çekmeyişinin ne müthiş bir neticeye ulaştığını görüyordu. Birden yüreği ümitsizlikle burkuldu. Bir hancı kızıyla böyle bir Fransız asîlzâdesi arasında herhangi bir bağ kurulmasına imkân var mıydı?.. Böyle bir ihtimali düşünmek bile delilik değil miydi?..

O hâlde ne umabilirdi?..

Acaba Fransız, kendisine hiç dikkat etmiş miydi?.. O, önemli ve ciddi birçok iş halletmeye gelmiş bir adamdı. Belki Juana'nın farkına bile varmamıştı. Arada bir genç kıza söylediği bir-iki nezaket cümlesine dayanıp da hayâl kurmak, çılgınlık değil de neydi?..

Birdenbire yüreğindeki aşkın, karşılıksız kalacağını anladı... Tıpkı Chico'nun kendisine beslediği aşk gibi!..

Kalbindeki derin ümitsizlik, ona kendisinin Pardaïllan karşısında duyduğu acının birkaç mislini duyan Chico'nun durumunu hatırlattı. Vah zavallı Chico vah!.. Bilmeden, zavallıya karşı ne de zâlim davranmıştı? Dişini tırnağına takıp bütün iradesini topladı ve iyi yüreklilik ifade eden bir hareketle gülümsedi. Yarı alâylı bir tavırla:

— «Onu sağ salim getirmenden başka bir isteğim yok!» Dedi. «Sanki ben de bu aşkta benim için hiçbir ümit olmadığını bilmiyor muyum?.. Mösyö de Pardaïllan bir gün vatanına dönecek, ben de kendi kendimi teselli edecek ve aşkımı yavaş yavaş unutup gideceğim...»

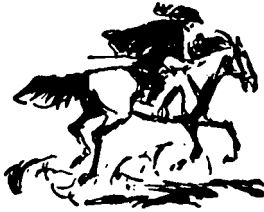
Böylece demin yaptığı hatâyı biraz olsun tamir ettikten sonra daha ileri gidip fazlasını da yapmak

istedi ve içinde Chico'ya karşı uyanan merhametin büyüklüğünü gösteren bir tavırla hiç de içten olmayan şu sözleri söyledi:

— «Bana yine sen kalıyorsun Chico'cuğum!.. Ben, senden başka kimi severim?.. Sevgime senden başka lâıyk olan var mı?..»

Juana'nın yalan söyleyerek Chico'ya verdiği bu ümit, Cüce'yi sevince boğmaya yetti. Genç kız bu kadarla da kalmayıp Cüce'yi daha beter çıldırtmayı da ihmal etmedi. Dudaklarını onun alınına dokundurdu:

— «Haydi, git Chico, elinden geleni yapmaya çalış!» Dedi. «Ben de bu arada biraz uyuyup dinleniyim bâri...»

CÜCE'NİN SERÜVENLERİ

Cüce derin derin düşüncelere dalmış bir hâlde yola koyulmuştu. Hiçbir şeyden çekinmeden, hiç kimseden korkmadan ilerliyordu. Kimden korkacaktı?.. Sevilla'da ne kadar dilenci, serseri, ipten kazıktan kurtulmuş adam varsa - ki bunların pek bol olduğuna Tanrı şahittir - hepsi Chico'yu tanırdı. Aslında kötü insanlar olmayan bu zavallılar, ortak düşmanlarından kaçmak ya da onları soyup soğana çevirmekle o kadar meşguldüler ki Cüce'yle uğraşacak vakitleri yoktu. Bu bakımdan Küçük Adam'ın bir tek korkusu, bir gece devriyesine rastlamak olabilirdi. Ancak gözü keskin, kulağı delik ve bir maymun kadar da çevik olan Chico'nun bir devriye görür görmez ufacık vücuduyla kolayca saklanması zor değildi.

Hiçbir korkusu yoktu ama, kafası allak bullaktı.

Pardaillan ölürse yaşayamayacağını söyleyen Juana'nın sözlerini duyunca yüreği sızlayan Chico, işin nereye varacağını hesaplayamayarak Şövalye'yi arayıp bulacağını, dipdiri getireceğini vaadetmişti. Ve bu suretle Şövalye'nin diri olduğundan emin bulunduğunu da anlatmış oluyordu. Halbuki El Chico'nun kendisine rakip saydığı adamın öldürülmüş olması için pek çok sebep vardı. Bu yüzden, bir yandan yürürken bir yandan da kendi kendine söylenip duruyordu:

«Onu bulup getireceğime söz verdim de iyi haltettim. Şimdi ne yapacağım? Eminim ki şu saatte Fransız'ın cesedi Guadalquivir nehrinin dibinde sürükle-

nip duruyordur... Oh olsun! İyi ki öldü! Neden buraya geldi de Juana'nın kalbini çaldı?.. Niçin benim biricik aşkımı elimden aldı?..»

El Chico hiç farkına varmadan genç kızın tavırlarını da kapmıştı. Juana, Chico'nun yanında çok boylu olmasına rağmen aslında ufak tefek yapılıydı. Böyle oluşuna çok üzülür ve kendisini daha boylu gösterecek uzun ökçeli iskarpinler giydiği yetmiyormuş gibi bir de başını dimdik tutup boyunu biraz daha yükseltmeye çalışırdı. Doğrusunu söylemek gerekirse bu hâli ona yakışırdı da... İşte Chico da farkında olmadan başını onun gibi dik, göğsünü kabarıktutuyor ve bu hâliyle son derece mağrur bir görünüş kazanıyordu.

Cüce, rakibine karşı kızgınlığını yukarıdaki sözlerle belirttikten sonra kendi kendine konuşmaya devam etti: *«Ben de budala değilim ya... Centurion'un adamlarının Pardailan'ı götürdüğünü, evde ona bir tuzak hazırladıklarını pekâlâ farkettim. Don Cesar'ın evi araştırdığı hâlde bir şey bulamamasının sebebi olsa olsa Fransız'ın cesedini nehre atmış olmalarıdır. Bu, iki kere ikinin dört ettiği gibi belli... Prenses her türlü tedbiri almamış olsa evinin, baştan aşağıya araştırılmasına izin mi verirdi? Yalnız...»*

Bir an durup düşündü. Yüzünde kurnaz bir gülümseyiş belirdi: *«Yalnız, Fransız'ın evin gizli hücrelerinden birine kapatılmış olması ihtimali de var...»* Diye söylendi. *«Bu evde de gizli hücre az değildir hani... Hepsini bilseydim iyiydi ama, bilmiyorum ki... Fakat onu, neden hücreye kapatmış olsunlar? Kapattıktan sonra ne yapacaklar? Belki de bugünlerde kendisini tekrar salıverirler.»*

Bu düşüncesi az sonra ona da saçma göründü:

«Hayır,» diye devam etti. *«Prenses onu o kadar uğraşp evine çeksin de, sonra yine bıraksın, bu ol-*

maz. Ya ben Juana ağlarken aklıma geldiği gibi gidip Prenses'e: 'Fransız'ı ne yaptınız?' Diye sorsaydım, beni ne yaparlardı? Beni de herhâlde Fransız'ın yanına yollarlardı. Budalalığın lüzumu yok... Hiç Prenses'e böyle şey sorulur mu? Ne giderim, ne de sorarım. Bu kadar da enayi değilim...» Bir an durdu, sonra yine düşüncesine devam etti: «Halbuki Juana'ya da vaadettim. Ne yapayım bilmem ki?.. Aca ba gidip bildiğim gizli hücreleri bir gözden mi geçireyim? Ya bir de Fransız'ı orada dipdiri bulmak bahtsızlığına uğrarsam ne olacak? Onu elinden tutup küçük hanıma götürmek lâzım gelecek... Bunu ben yapacağım ha?»

Cüce'nin yüzünde derin bir ıstırap ifadesi belirdi. Tekrar düşünmeye koyuldu:

«Benim yerimde doğru dürüst bir adam olsa bu cesareti gösteremezdi. Halbuki benim göstermem lâzım... Neden?.. Çünkü Cüce'yim, çünkü kuvvetsizim... Duygularımı içime gömmem, yüreğimi söküp küçük hanımımın ayaklarının dibine atmam lâzım, öyle mi? Bu ne haksızlık, bu ne adaletsizlik? Ben de insan değil miyim?»

Fakat bu düşünceler, kendisini de kandırmıyor olacaktı ki daha kuvvetli deliller bulmaya çalıştı:

«Hem benim artık param da var... Zenginim. Boyum ufak ama, sakat değilim. Bir eksikliğim de yok. Yakışıklı bir erkekmişim... Öyle söylediler. Bir kadının beni beğenmemesi için sebep yok ki... Juana benim yanımda boylu görünüyor ama, kendisinin ufak tefek olduğunu söylüyorlar. Ah, eğer benim olsaydı, onu, dünyanın en mutlu kadını yapardım. Ama, ben cüceyim diye ne o, ne de başka kimse beni istiyor... Niçin? Çünkü bir cüceyle evlenen bir kadınla bütün dünya alay edermiş... Öyleyse ben, bütün ömrümce sevilme nedir, bilmemeye mah-

kûmum. Yuva kurmamaya mahkûmum... Olsun, buna da razıyım. Yeter ki küçük hanımım, yine eskisi gibi benim hanımım olarak kalsın, herşeye razıyım. Ama kalkıp da benden, sevdiği adamı elinden tutup kendisine getirmemi istemesin... Bu kadarı fazla doğrusu... Bu kadarını yapamam!..»

Küçücük yumruklarıyla gözlerini kapatarak küçük hanımcığını başka bir âşığın kollarında görmekten korkmuş gibi bir hareket yaptı. Sonra yine düşüncesine devam etti:

«Bu Prenses, çok şey biliyor. ‘İnsanları duygu taraflarından vurursan, daha beter yaralarsın,’ dedi. Juana bana, o Allah’ın belâsı Fransız gelmezse öleceğini söylemişti, değil mi? Fransız’ı ben ölüme götürdüm. Eğer Juana, dediği gibi kederinden ölürse o zaman ben, iki taraflı kaatil olacağım... Yalnız öyle olmakla da kalmayacağım, Juana’nın ölümü, beni de öldürecek. Halbuki Fransız’ı tutup ona getirirsem, bu sefer o yaşayacak, fakat ben yine kederimden ve kıskançlığımdan öleceğim. Her iki şekilde de sonum kötü... Oysa hiçbir suçum da yok...»

Sonra birdenbire kararını verdi ve kendi kendine mırıldandı:

«Hayır, onu kurtaramam. Kurtarmak ne kelime?.. Fırsatını bulsam, onu kendi elimle öldürürüm. Nasıl olsa ölecek değil miyim?.. Juana’yı kendi ellerimle âşığına teslim etmektense öleyim, daha iyi... Kurtaracağım ha?.. Deli miyim ben? Hem zaten Juana da da söylemedi mi? Elbette bir gün gelip onu unutacak, eskisi gibi yine beni sevecek... Zaten ben de başka bir şey istemiyorum ki...»

El Chico bu kesin kararı verdikten sonra hızlanarak Servili Köşk’e ulaştı. Dosdoğru kapıya gitti ve yavaşça açmaya çalıştı. Kapı açılmayınca gülmüşüydü:

«Haa... Prenses köşke gelmiş... Öyleyse bütün kapılar kapanmıştır. İçeride adam vardır. Şimdi çok ihtiyatlı olmalı... Doğrusu nehrin dibindeki Fransız'ın yanını boylamaya hiç niyetim yok...» Diye düşündü.

Bahçe duvarının etrafını dolaştı. Bir yere gelince eğildi, bir şeyler araştırdı. Kalktığı zaman elinde inceliğine rağmen gayet sağlam, ucu kancalı bir ip tutuyordu. Hemen duvara yakın olan sevri ağacına yanaştı. İpi başının üstünde savurup fırlatınca kanca ağaca takıldı. Cüce ipi birkaç kere yokladı. Kanca dallardan birine iyice yerleşmişti. El Chico bunu anlayınca bir kedi çevikliğiyle ipe tırmandı ve kısa zamanda ağacın üst dallarına ulaştı. İpi beline sardıktan sonra ağaçtan aşağıya, bahçenin içine kayıverdi.

İhtiyatlı adımlarla hazinesini sakladığı servi ağacının bulunduğu yere yöneldi. Bu ağaçtan da Fausta'nın verdiği para torbasını ve ona bağladığı, Don Cesar'ın hediyesi olan keseyi alıp güzelce koynuna yerleştirdi. Böylece birkaç dakikada işini mükemmel bir şekilde başarıp köşkün bahçesinden dışarıya çıktı.

İpi tekrar aldığı yere bıraktı. Sonra kimsenin kendisini gözetlemediğinden emin olarak doğruca nehir tarafına gitti.

Nehrin kıyısı sağlam ve dimdik bir rıhtımla örülmüştü. Aşağıda Guadalquivir'in suları ağır ağır akıyordu. Suyun seviyesinden oldukça yukarıda, toprak seviyesine yakın bir yerde, lâğım ağzı gibi karanlık bir delik vardı. Bu delik, kalın demirden ve gayet sık bir parmaklıkla kapatılmıştı. El Chico rıhtımın kenarından aşağıya doğru sarktı ve sık sık bu işi yapmış olan bir insan ustalığıyla hemen demir parmaklığa tutundu... Çok önceden testereyle kesilmiş olduğu muhakkak olan bu parmaklıklardan birini tutup kolayca yerinden çıkardı. O zaman parmaklıkta

dört köşe bir boşluk açılmış oldu. Ne kadar zayıf ve ufak tefek olursa olsun, bir adam bu boşluktan geçemezdi ama, Chico kolaylıkla deliğin içine süzülürdü... Hemen arkasından da çıkardığı parmaklık demirini tekrar yerine koymak ihtiyatlılığını gösterdi.

Şimdi içinde bulunduğu yer, rahatça ayakta durabilmesine imkân veren, fakat yine de epey basık ve toprağı ince kumla döşeli bir dehlizdi. Köşkün ilk sahibi tarafından yaptırılan bu dehliz, bina ile nehir arasında gizli bir geçitti. Geçit yer yer duvarlarla kesilmişti. Bu duvarlar dehlize girecek olan yabancıları durdurmaya yarıyordu. Buna karşılık duvarlarda bulunan ve gizli birer manivelayla hareket eden yaylar sâyesinde açılan saklı kapılar, dehlizin sahibine kolayca yol veriyordu.

İlk sahibinin ölümüyle birlikte bu dehliz de sır olmuştu. Çünkü Fausta da bu dehlizi bilmiyordu. Bilmiş olsaydı, buradan bir yabancıнын girmesi ihtimaline karşı tedbir almaz olur muydu?..

El Chico, dehlizin girdisini çıktısını ve duvarlardaki gizli kapıları açan manivelaları kullanmayı mükemmel bir surette biliyor olmalıydı. Çünkü tereddütsüz ilerliyordu. Acaba bu sırları nasıl öğrenmişti? Hiç şüphesiz bunda tesadüfün rolü olmuştu... Zayıf, korunmaya muhtaç bir yaratık olduğu için dehlize ilk girdiği gün, burasının kendisi için mükemmel bir barınma yeri olabileceğini anlamıştı. Hem buradan kimsenin şüphelenmesine de imkân yoktu. Gözünü bile kırpmadan hemen buraya yerleşmişti. Fakat zeki, meraklı bir insan olduğundan, burasının başlangıçta sandığı gibi kısa ve tıkanmış bir lâğım deliğine benzemediğini de çabucak anlamakta gecikmemişti. Bu şüphe aklına düşünce ardı arası gelmeyen aramalara koyulmuş, haftalar, hattâ aylarca dehlizde yoklamadık bir karış yer bırakmamıştı. Herhâlde kendisine talih de yardım etmiş olacaktı ki za

manla gizli kapıların ve bu kapıları açan saklı manivelaların çoğunu keşfetmişti. Böylece artık tamamen kendine ait olan bu yeraltı imparatorluğunu, uğraşa uğraşa kimseye farketirmeden bir hayli genişletmişti.

El Chico dehlizde yürürken art arda dikilen birçok duvarı yatırmış veya yana kaydırmış, şöyle bir dokunuşla koca demir kapıları açmış ve nihayet gayet dar ve dik taş bir merdivenin ayağına ulaşmıştı. Zifirî karanlıkta yürüdüğü hâlde en ufak bir tereddüt göstermiyor ve sanki bol ışık altında yol alıyormuşçasına rahat ilerliyordu. Merdivenin on basamağını çabucak tırmandıktan sonra başı tavana değince durdu. Basamaklara doğru eğilip eliyle bir şey aradı. Hemen aynı anda hafif bir şıkırtı işitildi ve tam başının üstüne rastlayan mermer taş, sessiz sadasız yerinden kalkarak dikildi. Fakat Cüce, son iki basamağı da tırmanmadan önce başka bir köşede de bir şeyler aradı. İkinci bir şıkırtı duyulduktan sonra son basamakları tırmanıp bir mahzene girdi. O zaman yalnız yaşayan insanların âdet edindikleri gibi kendi kendine yüksek sesle söylendi:

«İşte, artık evime geldim!»

Ve havaya kalkan taşın tekrar kendi kendine kapanacağından emin olduğu için arkasına bakmaya bile lüzum görmeden öne doğru iki adım atıp mahzenin duvarlarından birine doğru eğildi. Mermer levhalardan birine eliyle dokundu. Daha önce merdivendeyken oynattığı yayla hareket eden bu levha, üzerine yapışık bulunduğu duvarla birlikte sallandı. Bu sallanıştan sonra öyle basık bir kovuk meydana geldi ki Cüce bile buradan girmek için eğilmek zorunda kaldı. Bir mum yaktı ve bunun titrek aleviyile içine girdiği kovuğu aydınlattı.

Burası, kalın duvarın içine oyulmuş küçük bir hücreydi. Ancak bir metre eni ve iki metre boyu vardı.

Yüksekliği ise orta boylu bir adamın bile rahatça ayakta durabilmesine imkân verecek kadardı.

Bu hücrede dört ayak üstüne oturtulmuş bir sandık vardı. Sandığın içine kuru ot doldurulmuş ve bu otun üstüne iki küçük şilte ve yorganlar örtülmüştü. Bunların üstünde de beyaz çarşaf lar vardı. Bütün bunlar sandığa mükemmel bir yatak görünüşü veriyordu. Başka bir sandık da büfe haline getirilmişti. Büyük kilitli, sağlam bir çekmece, küçük bir masa, iki ufak iskemle ve hepsi tertemiz birkaç parça ev eşyası daha vardı. Burası, her hâliyle bir bebek evine benziyordu...

Burası El Chico'nun sarayıydı.

Bu hücreye hava ufak bir mazgaldan giriyor ve Chico, bu mazgalı kendi eliyle yaptığı bir kepenkle örtmüş bulunuyordu.

Cüce mumu yakınca dışarıya ışık sızmasın diye kepengi örttü. Çünkü mazgal, evin altında bulunan mahzenlere açılıyordu ve Prenses'in adamlarının o mahzene inmeleri de pekâlâ mümkündü. O tarafta ne de olsa bir tehlike vardı ama, beri yanda yâni mermerli mahzende hiçbir tehlike söz konusu olamazdı. Onun için Chico, hücresinin kapısındaki mermer levhayı kapatmaya lüzum görmedi.

Altın dolu kesesini masanın üstüne koydu. İskemlelerden birine oturdu ve dirseklerini masaya, başını da ellerine dayayarak düşüncelere daldı.

*

Fausta'nın aklına gelen, başına da gelmişti. Zehir, Pardaillan'ı öldürmemişti. Birkaç saat ölü gibi derin bir uykuya daldıktan sonra yavaş yavaş uyanmıştı.

Pardaillan yattığı yerden hemen doğruldu ve içinde bulunduğu acayip yeri, şaşkın gözlerle seyretti.

Buranın havasını doldurmuş olan uyutucu dumanların etkisiyle kafası ağırlaşmış, hâfızası dağılmış ve zekâsı âdeta felce uğramıştı... Yavaş yavaş ilâcın bu uyuşturucu etkisinden sıyrıldı, dimağı berraklaştı, şuuru yerine geldi ve nihayet kendisini o kadar güçlü duruma getiren o eşsiz soğukkanlılığıyla kendine olan güvenini tekrar elde etti.

Hayatta oluşuna şaşmadı. Zaten böyle olacağını biliyordu.

Pardaillan; kendisini de, karşısındakini de aldatanlardan değildi. Her sözü, özü gibi doğruydü ve söylediğini inanarak söylerdi. Fausta'ya zehirden kurtulup canlı canlı gömüldüğü bu mezardan çıkacağını söylediği vakit söylediği söze tamamen inanmış bulunuyordu.

Bu inanç gücünü nereden alıyordu? Kendisine sorulsaydı, buna kolay kolay cevap bulamazdı. Fakat bu inanca sahip olduğu ve onu nasıl elde ettiğini araştırmaya lüzum görmediği de bir gerçektir!

Onun yerinde başka kim olsaydı, Fausta'ya o sözleri söylemezdi. Fakat Pardaillan, sadece düşüncelerine inanan bir adam değil, aynı zamanda düşüncelerinde çapraşıklık olmayan, açık yürekliliği ve dobra dobralığı ile insanı şaşırtan bir insandı. Bu açık yürekliliği ve sözünü sakınmamak huyu, başkalarına bir çeşit diplomatlık veya hilekârlık gibi görünüyorsa Pardaillan'ın bunda ne suçu vardı? Bunun böyle sanılmasının tek sebebi, bazı ikiyüzlü insanlarca açık yürekliliğin ve sözünü sakınmamazlığın, anlaşılması ve içinden çıkılması zor bir iş oluşuydu, başka bir şey değil...

Pardaillan, - neden olduğunu kendisi de bilmiyordu ama - Fausta'nın, kendisine hazırladığı korkunç işkenceden kurtulacağından emindi. Bu yüzden, Fausta'nın ihtiyatı daha da artırabileceğini hesaba katmamış, düşündüğünü olduğu gibi söylemişti.

Bu bakımdan, uyanıp kendini toparladığı vakit zehirden yakayı kurtarmış olduğunu görünce hiç hayret etmedi. Hattâ alaya bile başladı:

«Şu sayın Madam Fausta'nın da benimle uğraşırken hiç şansı tutmuyor, vesselâm! Zaten kendisine de söyledim ya... Verdiğimiz sözün birinci kısmını tuttuk ve zehirden kurtulduk... Şimdi sıra ikinci kısma geldi. Yâni Madam Fausta'nın bu kadar uğraşıp didinerek bizi soktuğu şu mezardan açlık ve susuzluktan bitkin bir hâle gelmeden kurtulmak faslı kaldı.»

Şövalye buradan çıkmayı başarılması gayet basit bir iş olarak görüyordu. Halbuki başarılmaya kalkınca bu işin âdeta imkânsız olduğu anlaşılacaktı. Burasını akıl bile etmeden mırıldandı:

«Vay canına! Bu sabahtan beri de tahilim, Espinosa'nın hârika makineler dediği acayip şeylerin bol olduğu yerlere girip çıkmaktan açıldı. Eğer bu mezar da birazcık makineli değilse şaşarım. Zaten bizim Fausta'yı da tanırım. Beni elinde tutup tutmadığını kontrol edebilmek için muhakkak bir özel kapıdan girip çıkıyordur. Şu kapıyı hele bir arayalım...

Ve sabırla, zifirî karanlıkta, mümkün olduğu kadar dikkatle araştırmaya başladı. Halbuki sabahtan beri, birazcık oturup dinlenmiş de değildi. Öte yandan, uyku ilâcı da gücünü epeyce yitirmiş olacaktı ki biraz sonra vücudunda bir kesiklik hissetti:

«Fena,» dedi. «Bu araştırma, benim umduğumdan daha uzun ve daha yorucu olacağı benziyor... Anlaşılan, Madam Fausta'nın zehiri, bacaklarıma bu kesikliği verdi.» Oturduğu yerde, karanlıklar içinde, mahzenin şeklini de düşünüyor, bu şekle göre, gizli bir kapının nerede olabileceğini tahmine çalışıyordu. Böylece epey bir zaman dinlendikten sonra, artık gücünün yerine geldiğine hükmetti ve tekrar işe girişmeye niyetlendi.

Fakat ayağa kalkacağı yerde, birdenbire yere yatıp boylu boyunca uzandı ve kulağını mermer zemine dayadı. Hemen tekrar doğruldu, yerden kalkmadan, ellerine dayanarak durdu; dudaklarında alaycı bir gülümsemeyle mırıldandı:

«Hay Allah razı olsun! Ya ben adamakıllı yanılıyorum ya da uzun boylu araştırmama lüzum kalmayacak... Fakat bir ihtimal daha var... Sakın Madam Fausta, işimi bitirmek için birilerini gönderiyor olmasın?..»

Durdu, alnında dehşet terleri belirmişti.

«Eğer kalabalıksalar- ki bu pek muhtemeldir- acaba onlarla baş edebilecek kadar kuvvetim olacak mı?» Diye düşündü.

Bağdaş kurup uzunca bir süre oturduktan sonra kuvvetinin yerine geldiğini hissederek kendi kendine:

«Güzel,» dedi, *«kalabalık değilseler, haklarından gelirim.»*

Sonra duvara doğru çekilerek, kulağı kirişte, gözü tetikte, harekete hazır, beklemeye başladı.

Birden önünde, yerdeki mermer levhalardan birinin hafifçe kıınıldığını gördü. Çabucak yaklaştı. Diz çöktü ve saldırmaya hazır bir hâlde durdu.

Mermer levha ağır ağır esrarengiz bir elle itiliyor-muşçasına dikiliyor ve dikildikçe diz çökmüş Pardailan'ı gözden saklıyordu. Şövalye yerinden bile kıpırdamadan ellerini hafifçe ileriye uzattı ve delikte belirecek düşmanın gırtlığını sıkıya hazır bir durum aldı.

Fakat çok geçmeden bu hareketinin boşuna olduğunu gördü.

Çünkü delikte, beklediği silâhlı adamlar yerine ufacak bir insan belirmiş ve Pardailan bu küçük adamı derhal tanıyarak hayret içinde söylendi:

«A! Bu bizim küçük Cüce değil mi? Yalnız mı geliyor acaba? Ne işi var burada?..»

Cüce ise, sanki Pardaillan'ın bu sorusuna cevap veriyormuş gibi kendi kendine bağırdı:

«İşte, artık evime geldim!»

Pardaillan düşündü: «Evine mi gelmiş? Bu mezar da mı yatıp kalkıyor?»

Bu sırada mermer levha da kapanmıştı. Fakat Şövalye'nin mermere filân baktığı yoktu. Şimdi sadece El Chico'yu seyrediyor ve:

«Acaba burada ne işi var?» Diye düşünüyordu.

El Chico geriye dönüp bakmaya bile lüzum görmemekle büyük bir hatâ işlemişti. Hiçbir şeyin farkında olmadan, hücresinin kapısını açıyor ve mumunu yakıyordu. Pardaillan içinden söylendi:

— «Vay, vay! Demek ki evim dediği yer burasıymış.. Kendime kalsa, vallahi bu gizli kapıları katiyen bulamazdım. Fakat bu küçük insan müsveddesinde de bir hayli iş varmış... Şunu bir yakından görmek hiç de fena olmayacak.»

El Chico ikinci bir ihtiyatsızlık daha yapmış, hücresinin kapısını açık bırakmıştı. Pardaillan yavaş yavaş ve sinsi sinsi ilerleyerek, hücrenin deliğine yaklaştı, içeriye bir göz attı... O zaman Cüce'nin esrarengiz evini rahat bir hâle getirmek için gösterdiği zekâya ve çabaya hayran olmaktan kendini alamadı. İçinde bir acıma duygusu uyandı ve:

«Zavallı küçük,» diye söylendi. «Burada nasıl yaşıyor? Zayıf ve yalnız olması yüzünden bir insanın böyle havasız, ışısız bir yerde yaşamak zorunda olması ve kendini ezmeye çalışan insanlardan korunmaya çalışması ne acı!..»

Pardaillan, kendisinin bu mahzene hapsedilmesini

de Cüce'nin parmağı olduğu hakkındaki bütün şüphelerini de unutturmuştu.

Cüce, masanın başına oturmuş, sırtını kapıya dönmüştü. Pardaillan kendisini rahat rahat seyrediyordu. Zaten Chico'nun orada kendisini gözetleyen birinin bulunduğunu akıl etmesine imkân mı vardı?

Uzun bir zaman böylece düşünceli kalan Cüce, nihayet elini uzatıp altın torbasını açtı ve içindikileri masanın üstüne boşalttı. Pardaillan altın şıkırtısını duyunca mırıldandı:

«*Vay canına! Bu küçük dilenci, Karun gibi zenginmiş!.. Acaba bu paraları nereden buldu?*»

Chico, onun bu sorusuna cevap veriyormuş gibi:

«*Tam beşbin frank! Prenses yalan söylememiş,*» dedi.

Pardaillan, kendi kendine:

«*Maşallah, maşallah!*» Dedi. «*Hem zengin olmuş, hem de Prenses'le ahbaplık ediyor. Şimdi bir de kendisinin kötü bir cadının büyüyle cüceleşmiş bir şehzade olduğunu söylerse masal tamam olacak!*»

Fakat birdenbire aklına gelen bir düşünceyle gözlerinde müthiş bir hiddet ışığı yandı:

«*Ah, aptal,*» Diye kendi kendine söylendi. «*Onun Prenses dediği herhâlde Fausta'dır. Bu paralar da benim canımın bedeli olacak. Bu alçak Cüce paralara konmak için beni körü körüne sürüklendiğim bu tuzığa düşürdü. Şimdi şunu bir elime alıp da lâayık olduğu dersi versem mi?*»

Bir yandan da Cüce, paralarını tekrar toplayıp torbasına yerleştiriyor ve torbanın ağzını sıkı sıkı bağlıyordu. Sonra çekmeceye kadar uzanıp açtı, içinden bir avuç gümüş para çıkarıp masanın üstüne koydu. Sonra da Don Cesar'ın kendisine hediye ettiği para kesesini boşaltıp yüksek sesle saydı:

«Beşbin yüz frank...» Dedi.

Masanın önünde ayakta duruyor ve Pardaillan, kendisini yandan seyrediyordu. Şövalye içinden söylendi:

«Neden bu kadar kederli duruyor? Beşbin frank az para mı? Sakın aç gözlünün biri olmasın?..»

Chico ise birdenbire ve yine yüksek sesle söyledi:

«Zengin oldum, zengin!..»

Ve yarı öfke, yarı üzüntüyle ilâve etti:

«Bu zenginlik neye yarar? Juana beni hiç istemeyecek. Fransız'ı seviyor!»

Pardaillan az kalsın kendini tutamayıp bağıracaktı. İçinden söylendi:

«Vay, vay! İşin içinde iş varmış... Şimdi meseleyi daha iyi anlamaya başlıyorum. Herif âşık... Hem de yüz bulmayan cinsinden... Zavallı yavrucak!..»

Chico yüksek sesle devam etti:

«Ama artık Fransız öldü!»

Şövalye içinden cevap verdi:

«Ben mi öldüm? Hay keşke ölseydim be!.. Artık her rastladığım insanın benim ölmemi istemesinden bıktım, usandım vallahi...»

Cüce kendi kendine sordu:

«Bütün bu paraları ne yapayım? Nasıl olsa Juana benim olmayacak. Hiç değilse bu paraların hepsiyle ona hediyeler alayım. Epeyce param var. Mücevherler, çeşit çeşit elbiseler, atkılar, iskarpinler. Bir sürü şey alabilirim. Juana'm kimbilir hediyelerime ne çok sevinecek!..»

Pardaillan düşündü: «Şu aşkın girmediği yer var mı?»

Bu sırada Cüce, sevinci birdenbire kaybolurak

«Hayır,» dedi, «bana mutluluk nasip olmayacak. Juana benim bu kadar parayı nereden bulduğumu merak edecek... Hattâ belki de anlayacak. Beni kovacak, hediyelerimi kafama fırlatacak ve bana kaatil diyecek... Hayır, hayır, bu altınların hepsi uğursuz. Çünkü bunlarla birinin hayatı satıldı. Bunları kullanamam. Boşuna cinayet işlemiş olacağım...»

Bir vuruşta altın torbasını masanın üstünden yere yuvarladı. Pardaillan kendi kendine:

«Hele, hele!» Dedi. «Bu küçük adam hoşuma gitmeye başlıyor...»

Chico minimini hücrelerinde sinirli sinirli geziniyordu. Kapının tam önünde durdu. Kaşları çatık, kendi kendine mırıldandı:

«Kaatil! Juana söyledi, ben kaatilim! Fransız'ı öldürenlere yordakçılık ettim. Hattâ benim suçum onlarınkinden de büyük... Ben olmasam, o ölmeyecekti. Burasını düşünmedim. Kıskançlık beni deli etmişti. Küçük hanımım bana kaatil dedikten sonra bu işin kötülüğünü daha iyi anlıyorum. Kendi kendimden öğrenesim geliyor.»

Pardaillan, Cüce'nin kendi kendisiyle mücadelesini merakla seyrediyordu. Chico birdenbire:

«Ama Fransız belki de daha ölmemiştir!» Dedi.

Pardaillan içinden alay etti:

«Hah! Sen bunu daha başından düşünmeliydin!»

Cüce kendi kendine konuşmaya devam etti:

«Belki daha onu kurtarmak imkânı vardır... Zaten Juana'ya da bunun için söz vermedim mi?»

Pardaillan içinden:

«Bu Juana'nın da benimle bu kadar ilgilendiğini hiç bilmiyordum,» diye söylendi.

El Chico yüksek sesle:

«Eğer Fransız ölürse, Juana da ölür, ben de ölü-
rüm!» Dedi.

Pardaillan içinden karşılık verdi:

«Yok, yahu! Bu ne kadar ölü böyle?..»

«Eğer Fransız yaşıyorsa ve ben onu kurtarırsam...»

«Haa, o zaman ne olacak bakayım?»

«Juana mesut olur. Fransız da onu sever.»

Pardaillan, içinden cevap verdi:

«Haydi oradan! Sevmem vallahi... Budala sen
de...»

Cüce, Pardaillan'ın içinden verdiği cevabı işitmiş
gibi:

«Juana'yı sevmemek olur mu?» Dedi. «O kadar
güzel ki!..»

«Hay Allah, bu âşıkların kökünü kurutsun... Hep-
si de aynı... Herkesin, sevgililerine göz diktiğini sa-
nırlar...»

«Eğer Fransız onu severse, ben ölürüm!»

Pardaillan kendi kendine mırıldandı:

«Şimdi ağzını yırtacağım! Bak, herifin hiç yaşa-
maktan bahsettiği var mı?»

«Ama severse sevsin... Nasıl olsa onun gözünde
benim hiçbir önemim yok. Hiç değilse, yaptığım kö-
tülüğü tamir etmiş olurum... Hiç değilse kimse ba-
na kaatil diyemez... Küçük hanımım mutlu olur,
ben de vicdan rahatlığı içinde giderim. Beni hep iyi-
likle hatırlarlar.»

Pardaillan, içinden takdirle:

«Mükemmel! İşte âşıklara yaraşır bir düşünüş...»

«Tamam! Öyle yapmalıyım. Evin bütün gizli ka-
paklı yerlerini araştırıp Fransız'ı bulmalıyım.»

Pardaillan bıyık altından gülererek:

«Öyleyse pek uzağa gitmiyeceksin, hazret,» diye
kendi kendine mırıldandı.

Ve hemen bir kenara çekildi. Cüce hâlâ söyleniyordu:

«Eğer onu bulamazsam, yarın Prenses'in huzuruna çıkar, Fransız'ı geri vermesini isterim. Ama beni de onun yanına gönderirmiş... Gönderirse göndersin. Hiç olmazsa Juana gerçeği öğrenemez. Fransız'ı ararken beni de öldürdüklerini anlar ve arkamdan ağlar ya... Hiç durmamalıyım.»

El Chico böyle diyerek birdenbire odasından çıkınca, mermer zeminde kapkara bir hayâlet halinde yatan Pardaillan'ı görüp titredi:

«Fransız!..»

Bembeyaz kesildi ve yere yuvarlanacak gibi oldu. Fransız'ı bu kadar çabuk bulacağını, hele burada bulacağını hiç ummuyor olmalıydı. Merak ve endişeyle düşündü:

«Nasıl oldu da onu içeriye girerken görmedim? Herhâlde mermer kapağın arkasında kalmış olacak. Ben de geri dönüp bakmadım. Aman ya Rabbi! Yüksek sesle bir sürü şey de söyledim. Ya dediklerimi duyduysa!..»

Derin bir uykuya dalmış görüldüğü hâlde göz ucuyla kendisini gözetleyen Pardaillan'a yaklaştı:

«Acaba ölmüş mü?» Diye kendi kendine mırıldandı.

Bu düşünce, tüylerini ürpertti. Acaba sevinçten mi, yoksa kederden mi, kendisi de söyleyemezdi. Zavallı Cüce artık hiçbir şey bilmiyordu. Yalnız kafası boşalmakla kalmamıştı, aynı zamanda yüreği de sızıyordu. İyilikle kötülük arasında için için yaptığı mücadele uzun ve amansız olmuştu. Artık iyilik kesin bir zafer kazanmıştı. Çünkü rakibini kurtarmak istiyordu. Onun bir tek düşüncesi vardı: Juana ondan nefret etmesin ve ona bir kaatile yapılacak muameleyi yapmasın. Bu uğurda hayatını fedâ etmesi gere-

kiyorsa bunu pek tabii bulurdu. Bütün tasası bundan ibaretti ve geri yanını düşünmüyordu.

Pardaillan'a biraz daha yaklaşıncı Şövalye'nin nefes aldığıını farketti:

«Uyuyor,» diye düşündü.

Yüreğini ezen kıskançlığa rağmen rakibini takdir etmekten de kendini alamadı:

«Ne cesur adam! Mışıl mışıl uyuyor! Oysa kendisini uyurken öldürebileceklerini de hiç şüphesiz bilmektedir. Evet çok cesur... Belki Juana da kendisini bundan ötürü seviyor ya...» «Ben de onun kadar kuvvetli olsaydım, ben de cesur olurum.»

El Chico, cesaretine hayranlık duyduğu adamın uyur gibi görünüp onu gözetlerken, hiç aklına getirmediği başka türlü bir cesaret yüzünden kendisine hayran kaldığının farkında bile değildi.

EL CHİCO BİR DOST KEŞFEDİYOR

Cüce, Şövalye'ye eğilip omuzuna dokundu. Par-
daillan apansız uyandırılan bir insan gibi sıçra-
dı. Bunu o kadar tabii hareketle yaptı ki Chi-
co hiç şüphelenmedi. Şövalye olduğu yere oturdu ve
bu hâliyle bile Cüce'yi yarım kafa boyu kadar geçti.
Sonra şaşmış gibi:

— «El Chico!» Diye mırıldandı.

Ve acıyan bir insan tavrıyla sözlerine ekledi:

— «Vah zavallı!» «Seni de mi buraya hapsetti-
ler? Biliyor musun, bize ne işkence edecekler?»

Chico kesin bir edâ ile:

— «Ben mahpus değilim,» dedi.

— «Nee?.. Mahpus değil misin? Öyleyse burada
ne işin var? Bizi bekleyen ölümden haberin yok
mu?»

Chico çabuk çabuk:

— «Ben sizi arayıp bulmaya ve kurtarmaya gel-
dim!» Dedi.

— «Beni kurtarmaya mı geldin? Demek buradan
nasıl çıkılacağını biliyorsun, öyle mi?»

— «Bilmez olur muyum? Bakın, işte!..»

Bu sözü söylerken demir kapıya yaklaşmış ve ka-
pının üstündeki iri perçin çivilerinden birine basmış-
tı. Aynı anda yerdeki mermer kapak yavaş yavaş ha-
vaya kalkıp dikildi. Şövalye yerinden kıyıldanma-
dan bunları seyrediyor ve: «*Bunu bulmak için kim-
bilir ne kadar uğraşacaktım?*» Diye düşünüyordu.
Chico:

— «Gördünüz mü, ne basit?» Dedi.

— «Evet, pek basitmiş... Demek ben uyurken sen buradan geldin, öyle mi? Şimdi de yine buradan mı gideceğiz?»

El Chico başını evet anlamına sallayınca, Pardail-
lan:

— «Geldiğini hiç duymadım,» dedi.

Sonra ilâve etti:

— «Bakıyorum, canın konuşmak bile istemi-
yor!..»

Bir yandan da Cüce'nin kendini yalnız sandığı sı-
rada harıl harıl konuşuşunu düşünüyordu. Cüce:

— «Hemen gidersek iyi olur, Monsenyör,» dedi.

Pardaillan sabırlı bir edâ ile:

— «Daha çok vaktimiz var,» dedi. «Sen buraya
beni kurtarmaya geldiğini söyledin. Demek benim
burada mahpus olduğumu biliyordun?»

Bu soru, Cüce'yi şaşırttı. Hiçbir cevap vermedi.
Şövalye ısrar etti:

— «Kendin böyle söylemedin mi, canım?»

— «Evet, söyledim. Sizi kurtarmaya geldim ama,
burada olduğunuzu bilmiyordum.»

— «Öyleyse neden buraya geldin?»

Cüce güç bir durumda kalmıştı. Bir an sustu. Son-
ra okun yaydan fırladığını anlayarak:

— «Burası benim evim!» Dedi.

Pardaillan hayret içinde:

— «Burası mı?» Diye sordu. «Şaka mı ediyor-
sun? Bu mezarda oturulur mu?..»

Cüce, Şövalye'ye dikkatle baktı. El Chico budala
değildi. Şövalye'den nefret ediyordu ama, bu kin onu
kör etmiyordu. Mantığı sâyesinde iyi ile kötüyü ko-
layca ayırdedebiliyordu. Şövalye'yi kıskanmasına ve

ondan hoşlanmamasına rağmen, bu açık kalpli ve namuslu insanın içini okuyor ve böyle bir adamın kendisine ihanet etmeyecek kadar mert olduğunu seziyordu. Bir an tereddüt ettikten sonra:

— «Gerçeği söylüyorum. Ben burada otururum,» dedi.

Hücresinin kapağını açtı. Mumu yaktı ve bir şeyler düşündüğü muhakkak olan Pardaillan da onun peşinden bu hücreye girerken:

— «Hah,» dedi, «şöyle biraz göz gözü görsün, canım!..»

Cüce, saf bir gururla şamdanı yukarı kaldırıyor ve Şövalye'nin her tarafı iyice görmesine yardım ediyordu. Hattâ Pardaillan'ın taşlara saçılmış altınları görmesine de aldırmadı. Pardaillan altınlara bakıp gülümsedi ve:

— «Mükemmel, vallahi,» dedi. «Ama ne de olsa havasız, güneşsiz, mezar gibi bir yer... Burada nasıl yaşıyorsun?»

— «Ben, ufak, güçsüz kuvvetsiz bir yaratığım. İnsanlar bana her zaman iyi muamele etmiyor, rahat vermiyorlar... Halbuki buraya benden başka kimse gelmez.»

— «Ne demek, kimse gelmez? Yukarıdakiler de gelmez mi?..»

— «Burayı bilmezler. Bu evde daha birçok gizli yer vardır ki benden başka kimse bilmez.»

Pardaillan ayakta duran Cüce ile aynı boya gelmek için yere oturdu. Chico, Şövalye'nin bu hareketine sevindi. Bu güçlü kuvvetli, yakışıklı adamın boyu bosuyla kendisini ezmek için soğuk taşlara oturmaya razı olduğunu anlamıştı. Yüreğinde bu adama karşı beslediği kinin sönüşüne şaşıyor ve hattâ bu kin yerine rakibine bir sevgi hissetmeye başla-

dığı için kendi kendine kızılıyordu. Belki de hislerini saklamak için:

— «Artık gidersek iyi olur, monsenyör,» dedi.

— «Canım, ne acelemiz var? Mademki burayı kimse bilmiyor. Oturup rahat rahat konuşuruz.»

— «Evet ama, benim her zaman girdiğim yerden siz geçemezsiniz...»

— «Neden?»

— «Çok büyüyorsunuz de ondan!..»

— «Yaa! Peki, benim geçebileceğim başka bir yol biliyor musun?..»

— «Biliyorum ama, o yolda başkalarına rastlamamız ihtimali var.»

— «Allah Allah! Mahzenlerde insanlar mı oturur?»

— «Hayır... Fakat arasına birileri gelip orada toplanırlar. Bugün de toplantı günü...»

Cüce gerektiği kadar konuşuyor, fazladan tek kelime söylemiyordu. Özellikle Pardaillan'ın boyuna gözlerine bakmasından pek sıkılıyordu.

Şövalye merakla sordu:

— «Toplanıyorlar mı? Kimmiş bu toplananlar?»

— «Bilmiyorum monsenyör...»

Pardaillan, Cüce'nin kesin bir tarzda cevap vermesi üzerine, şimdilik daha fazla bir şey öğrenemeyeceğini anladı. Hafifçe gülümsedi ve söylendi:

— «Maşallah, ağzın pek sıkı...»

Sonra da o herkesi aldatan sâf tavrıyla:

— «Biliyor musun? Beni burada ölüme mahkûm etmişlerdi,» dedi. «Hem de açlıktan ve susuzluktan ölecektim.»

Cüce sendeledi. Yüzünün rengi uçtu. Titreyerek

— «Açlıktan ve susuzluktan ölmek mi?» Dedi.
«Ne korkunç şey!..»

— «Korkunç şey, ya!.. Ahbaplarımdan bir Prenses var. Bana bunu lâıyk gördü işte... İyi ki onu tanımıyorsun...»

Pardaıllan bu sözleri söylerken gülümsüyordu ama, Cüce kıpkırmızı kesilmiş ve gözlerini başka tarafa çevirmişti. Yabancıнын, kendisine, yapmak istediğı şeyin kötülüğünü anlatmak istediğini sezinliyordu. «*Demek Prenses'in bana verdiği beşbin frank bunun içinmiş... Demek o kadar iyi görünen o Prenses, canavarın biriymiş!..*» Diye düşündü.

Zavallı El Chico, artık kendini tanıyamaz olmuştu. Zihni allak bullaktı. Ne Pardaıllan hakkında, ne de kendisi hakkında ne düşüneceğini bilebiliyordu. Fakat Pardaıllan'dan çekiniyordu. Aynı zamanda bu adama tuhaf bir saygı duyuyordu. Şövalye'nin hafifçe gülümseyerek gayet sâde şeylerden bahsedermiş gibi konuşması ve her sözünün insana ok gibi işleyişi... Bunlar Cüce'yi hayran eden şeylerdi. Hele Pardaıllan'ın gözlerinin bakışı... İyi yürekli iki insanı, birbirine sevdirten ve birbirine yaklaştıran gizli kuvvetler vardı. Pardaıllan da birdenbire Cüce'ye karşı bir sempati duymuş, onun iyilikle kötülük arasındaki mücadelesini anlamış, kendisini iyi yola sokmaya karar vermişti. Şövalye için Cüce, eğitilmemiş bir tay gibiydi. Onu, iyi bir eğitimle kırbaç kullanmadan istediğı yola sokacaktı.

Chico'nun hâlâ sustuğunu görünce, konuşmasına devam etti.

— «Beni ne müthiş bir işkenceden kurtardığını biliyor musun? Ben zengin değilim Chico, fakat neyim varsa bugünden sonra senin olsun... Benim küçük kardeşim ol... Artık bir köstebek gibi toprak altlarına sinme... Bundan sonra Şövalye de Parda-

illan seni koruyacaktır. Hem onun sevdiği kimsele-
re saygı beslemek lâzımdır. Ver elini Chico!..»

Şövalye bu sözü söylerken, dost bir tavırla ve kur-
nazca gülümseyerek elini uzatmıştı. Fakat Chico te-
reddüt etti. Acaba Şövalye'nin kurnazca gülümseyişi-
ni mi farketmişti? Hattâ geriye çekildi ve elini ar-
kasına sakladı. Pardaillan:

— «Hayrola Chico?» Dedi. «Yoksa kendini, be-
nim elimi sıkamayacak kadar büyük bir asîlzâde mi
sanıyorsun? Al şu eli, onu pek az insana uzatmışım-
dır, emin ol...»

Cüce:

— «Hayır, böyle bir düşüncem yok,» diye keke-
ledi.

Fakat elini yine vermedi. Şövalye, o kurnaz tebes-
sümüyle:

— «Yoksa kendini, benim elimi sıkmaya lâyük
görmüyor musun?» Diye sordu.

Chico, Pardaillan'a tâ karşıdan baktı:

— «Öyle olursa ne olur?»

— «Demek elimi sıkmaya lâyük değilsin, ha? De-
mek sandığım gibi iyi bir delikanlı değilmişsin, ha?..
Suçun neymiş bakalım?»

O âna kadar kendini tutmuş olan Cüce, sonunda
dayanamayarak patladı:

— «Sizin arkadaşlığınızı istemiyorum! Beni ko-
rumanızı da, elinizi sıkmayı da istemiyorum. Sizden
hiçbir şey istemiyorum. Sizi buraya ben getirdim ve
öldürüleceğinizi de biliyordum. Biliyordum, duyuyor
musunuz?.. Bu iş için bana beşbin frank vermişlerdi.
Bakın, işte!..»

Böyle diyerek yerde yatan keseyi bir tekmeye Par-
daillan'dan tarafa fırlattı. Yerlere birkaç altın daha
saçıldı. Pardaillan güldü:

— «Yaa, bunu yaptın demek, ha?»

Cüce mağrur bir edâ ile bakmakta devam ederek:

— «Evet, yaptım!» Dedi. «Yaptım diyorum, si-
ze!»

Pardaillan soğuk bir sesle:

— «Öyleyse son saatin çaldı!..» Dedi.

Ve ayağa kalkmadan, elini bütün ağırlığıyla Cüce'nin omuzuna indirince zavallının beli bükülüverdi. Chico, bir Şövalye'nin sert gözlerine, bir kurnaz tebessümüne, bir de yüzünde okuduğu merhamet ifadesine bakıyordu. Fakat bu bakışında aman dilemeyen mağrur bir edâ vardı. Acaba ne umuyor, ne istiyordu? Şövalye'nin kendisini öldürmesini mi? Belki... Çünkü bu suretle kendisi ölecek, fakat Şövalye de gizli kapılarını bilmediği bu mahzenlerden dışarıya çıkamayarak muhakkak bir ölüme mahkûm olacaktı. Evet, El Chico ölecek, Juana'yı kaybedecekti ama, sevgilisini Pardaillan da elde edemeyecekti... Çünkü neticede Şövalye'nin hayatı onun elindeydi. Bu düşünceyle ferahlayan El Chico gözlerini Şövalye'ninkilerden ayırmadan meydan okurcasına sordu.

— «Beni öldürürseniz buradan nasıl çıkacaksınız?»

— «Sahi be... Bak burası tamamen aklımdan çıkmıştı. Ama sen dur, eninde sonunda yine elimdesin. Varsın biraz geç olsun, ne çıkar?..»

Pardaillan Cüce'yi bıraktı. Fakat dudaklarında Chico'yu deli eden tebessüm yine belirdi. Chico bunu görünce, karşısındakini kızdırıp kendini öldürtmediğine pişman oldu. Ters ters:

— «Haydi gidelim,» dedi. «Sizi kurtarayım da sonra beni hemencecik öldürüverin.» Ve alçak sesle ilâve etti:

«Hiç olmazsa kurtulurum!»

Fakat Pardaillan bunu da duymuştu:

— «Ölmeyi bu kadar istiyor musun?» Diye sordu.

Chico, Şövalye'ye ters ters baktı. Bu adam da niçin herşeye burnunu sokuyordu böyle?.. Ne çâre, ki onu kızdırmak fırsatını elden kaçırmıştı artık... Soğuk bir tavırla Şövalye'ye:

— «Haydi gidelim, yoksa gecikeceğiz,» dedi.

— «Hele bir dakika dur. Ben meraklı bir adamım. Beni niçin ölüme götürdüğünü merak ediyorum.»

Pardaillan'ın acayip gülümsemesi daha da belirginleşmişti. Sesinde de alay edâsı seziliyordu. Cüce gözlerinde şimşekler çakarak haykırdı:

— «Çünkü sizden nefret ediyorum! Nefret ediyorum!»

Hem bağılıyor, hem de ter ter tepiniyordu. Pardaillan alaylı alaylı güldü:

— «Allah Allah, benden bu kadar çok nefret ediyorsun demek, ha?» Diye sordu.

Küçük Adam kendini kaybetmiş bir hâlde:

— «Sizden o kadar nefret ediyorum ki eğer kurtaracağımı vaadetmemiş olsaydım, elimle öldürürdüm!..»

Pardaillan:

— «Beni öldürür müydün?» Dedi. «Atma canım! Neyle öldürürdün bakalım?..»

Cüce yatağına koştu. Örtülerin arasından bir hançer çekip çıkardı:

— «Bununla!» Dedi.

Pardaillan:

— «Vay canına! Yahu bu benim hançer!» Dedi
El Chico saygısızca bir sertlikle:

— «Evet!» Dedi. «Siz duvara tırmanırken çaldım...»

Cüce, bunu söyledikten sonra keyiflenmiş gibiydi. Pardaillan, istifini bozmadı:

— «Haydi! Mademki silâhın var; beni de öldürmek istiyorsun... Öldür bakalım!..» Dedi.

Bu sefer Cüce'nin yüzüne alay etmeden, ciddî bir merakla bakıyordu. Cüce, hiddetten delirmişçesine kolunu kaldırdı. Pardaillan'ın kılı bile oynamadı. Chico'nun eli tekrar aşağıya indi. Hançer yere düşerken, Cüce:

— «İstemiyorum! İstemiyorum!» Diye hıçkırdı.

— «Niçin?»

— «Söz verdim de ondan...»

— «Sen bunu demin de söyledin. Kime söz verdin bakayım, oğlum?»

Şövalye'nin bu sözleri ne kadar şefkatli bir tatlılıkla söylediği tarif edilemez. Sesi o kadar sıcak ve okşayıcıydı, gözleri öylesine sevgi ve ilgiyle doluydu ki Chico'nun bunların etkisi altında kalmaması mümkün değildi. Hırs ve kıskançlık baskısından kurtulan zavallının yüreği ferahladı ve gözlerinden sıcak yaşlar fışkırdı. Büzülmüş dudaklarından da bir inilti hâlinde:

— «Ah, ben çok mutsuzum!» Sözleri döküldü.

O zaman Pardaillan: «*Güzel! Ağlamaya başladı. Artık kurtuldu demektir. Kendisiyle anlaşırız!*» Diye düşündü.

Elini uzattı. Cüce'yi yavaşça kendine çekti ve göz yaşlarıyla ıslanan yüzünü göğsüne dayayarak, zavalılı Chico'ya teselli edici sözler söyledi...

Ve o zamana kadar hiçbir arkadaşa sahip olmamış, hiç şefkat görmemiş olan Cüce, kendini ilk defa duyduğu tatlı bir heyecana kaptırırken, içinde bu adama

karşı sonsuz bir sevgi hissetti. Çünkü Şövalye'nin Chico ile bütün bu uğraşması, sadece merhametinden, yolunu şaşırmış bir insanı doğru yola getirmek istemesinden ileri geliyordu. Ancak El Chico da bir erkekti. Böyle çocuk gibi ağlamayı kendine yakıştıramıyordu. Yavaşça kendini Pardaillan'dan sıyrıldı ve Şövalye'ye baktı. Artık gözlerinde ne isyan, ne de hidet ifadesi vardı. Şövalye'nin merhametine yol açmış olan o acı ümitsizlik de yoktu. Bu gözlerde sadece şaşkınlık okunuyordu. Kendi kendini değişmiş bulmanın, tanıyamamanın verdiği bir şaşkınlık!..

Şimdi Şövalye'yi kin dolu gözlerle değil, sâf bir hayranlıkla süzüyor ve düşünüyordu:

«Yakışıklı, kuvvetli, cesur bir adam. Hâlinden, şimdiye kadar kimsede görmediğim bir güç taşıyor. Kral'dan bile daha büyük ve asîl bir hâli var. İyi kalpli... Resimlerini kiliselerde gördüğüm azizler kadar iyi kalpli... Böyle bir adam sevilmez mi?»

Ve Pardaillan kendisine sâf bir tebessümle güldüğü için, o da farkında olmadan, bir arkadaşına gülümsermiş gibi güldü. O zaman Pardaillan, keyifle söylendi:

— «Hah şöyle! Artık anlaştık değil mi? Benim, sandığın kadar kötü bir adam olmadığını anladın değil mi? Haydi şimdi elini ver de dost olalım...»

Yeniden elini Chico'ya uzattı. Cüce utana sıkıla başını eğerek:

— «Bu dediklerimden ve yaptıklarımın sonra da yine beni affediyor musunuz?» Diye mırıldandı.

Pardaillan, ciddi bir tavırla ısrar etti:

— «Ver elini diyorum! Sen iyi bir çocuksun, El Chico... Beni daha iyi tanıdığın zaman, bu sözünü, pek az kimseye söylediğimi göreceksin!»

Cüce, eli Pardaillan'ın iri avucunda kaybolurken:

— «Ne iyisiniz!» Dedi.

Pardaillan söylendi:

— «Bunun iyilikle ya da kötülükle bir ilgisi yok! Ben seni senden daha iyi tanıyorum, o kadar... Haa, şimdi gelelim meselemize... Ben herşeyi biliyorum. Bir kere burasını unutma! Şimdi beni neden öldürtmek istediğini söyle bakayım... Kıskanıyordun, değil mi?»

Cüce, başıyla evet işareti yaptı.

— «Peki... Söyle bakalım, benden kıskandığının adı ne? Sen söylemezsen, ben nasıl olsa öğreneceğim.»

Cüce bir an tereddüt ettiyse de kaçamak cevap vermenin imkânı kalmadığını görerek:

— «Juana!» Dedi.

— «Ay, hancı Manuel Usta'nın kızı mı? Onu çoktan beri seviyor musun?»

— «Evet.»

— «Peki, sevdiğini kendisine söyledin mi?»

Cüce, dehşet içinde bağırdı:

— «Asla!»

Pardaillan keyiflendi:

— «Be birader, sevgini söylemezsen o bunu nereden bilsin?»

— «Söylemeye cesaretim yok!»

— «Bir gün cesaretin yerine gelir, söylersin! Şimdi demek sen, benim onu sevdiğimi sandın, öyle mi?»

— «Hayır! İş pek öyle değil...»

— «Ya nasıl?..»

— «Juana sizi seviyor!»

— «Sen budalanın birisin, El Chico!»

Cüce, Juana'nın içine düşeceği kederi düşünerek üzgün bir tavırla cevap verdi:

— «Doğru söylüyorsunuz. Sizin gibi büyük bir asîlzâde, bir hancı kızıyla sevişebilir mi?»

— «Ay, sen böyle şeylere inanır mısın?»

— «Tabîî inanırım!»

— «Öyleyse yanıyorsun azizim. Benim gibi büyük bir asîlzâde vaktiyle bir hancı kadınla evlenmişti.»

— «Yalan söylüyorsunuz, Monsenyör!»

Pardaïllan derin bir heyecanla:

— «Hayır, gerçeğin ta kendisini söylüyorum.»

Ve kendi kendine konuşuyormuş gibi ilâve etti:

— «Kendisi Madam de Pardaïllan olmadan önce Paris'te Devinière adlı bir hanı işleten, melek gibi bir kadındı. Onun hanında yenen yemek dünyanın hiçbir yerinde yenmezdi. Sizin bu Sevilla'da da güzel lokantalar var ama, nerede o canını sevdiğim Fransız yemekleri?.. Neyse, diyeceğim şu ki ben, hancı dilber Huguette'yle evlenmiştim ama, ölüm onu elimden aldı!..»

Chico hayranlık içinde:

— «Allah Allah! Böyle şey de olur mu?» Diye bağırды. «Siz ne biçim adamsınız?»

Pardaïllan yarı ciddi, yarı şaka:

— «Büyük bir asîlzâdeyim, demin söylemedin mi?» Dedi.

— «O hâlde, demek ki şimdi de...»

— «Eee, şimdi de?..»

— «Juana'yla evlenirsiniz!..»

— «Hayır! Vallahi hayır!.. Çünkü ben kendisini sevmedim ve sevecek de değilim... Bana, öyle acayip acayip bakıp durma... Küçük Juana sana bir güzellik kraliçesi gibi görünüyor diye herkese de öyle mi görünüyor sanıyorsun? Evet, Juana tatlı bir kızcağız ama, benim onu sevmeme imkân yok!»

Ve elemli bir tavırla sözlerine ekledi:

— «Benim kalbim çoktan soğudu... Çoktaan, küçüğüm!..»

El Chico içini çekti:

— «Zavallı Juana!..»

Pardaillan öfkelen-di:

— «Şuna bak!.. Juana'sı benim olmasın diye, az önce beni hançerleyecekti. Şimdi de Juana'sını sevmeyeceğimi söyledim diye mezbahadaki danalar gibi böğürüyor... Hay boyun devrilsin... Ne istediğini bilmiyorsun sen be!..»

Cüce kızardı, fakat cevap vermedi.

Pardaillan, yine ısrarla sordu:

— «Nedir? Zavallı Juana demekle ne demek istiyorsun?»

— «Juana sizi seviyor!..»

— «Demin de söyledin. Ben de sana diyorum ki onun beni sevdiği filân yok... Anlıyor musun, kaz kafalı? Ne o beni seviyor, ne de ben onu seviyorum.»

Cüce yerinden sıçradı. Yüzünde öyle şaşkınlık izleri belirmişti ki Pardaillan kahkahalarla gülmek zorunda kaldı. Kurnaz bir edâ ile:

— «Senin bu hayretini anlıyorum ama,» dedi, «işte sana bir daha söylüyorum: Juana beni sevmiyor!»

— «Öyle, ama...»

— «Öyle aması ne?.. Juana, ben öldüğüm takdirde yaşayamayacağını söyledi, değil mi? Buna rağmen şunu bil ki o beni sevmiyor.»

— «Ayy! Bunu nereden biliyorsunuz?»

— «Ben böyle işleri bilirim!»

Cüce, sevinip sevinmemekte kararsız:

— «Sahi mi?» Dedi.

Pardaillan omuz silkti:

— «Oğlum, bana güvenin var mı?»

Chico toparlanarak:

— «Elbette!» Dedi.

— «Öyleyse sen o işi bana bırak, Juana'nı da yine eskisi gibi sev... Üst yanını ben üzerime alıyorum!»

Cüce iki elini kavuşturdu.

— «Siz peygamber misiniz? Nereden karşıma çıktınız?» Dedi. «Size ne fenalıklar yaptığımı düşünüyorum da, özür dilemeye bile dilim varmıyor...»

— «Haydi, haydi, saçmalama! Artık konuşacağımızı konuştuk... Hemen yola çıkalım!»

Cüce, yere eğilip hançeri alarak Pardaillan'a uzattı:

— «Dikkatli olalım! Şimdi yolumuzda insanlara rastlamamız ihtimali var!» Dedi. «Yazık ki kılıcınız yanınızda değil...»

Pardaillan sâkin bir tavırla hançerini belindeki kınına yerleştirerek:

— «Aldırma... İşini bununla da halletmeye çalışırız!» Diye söylendi.

Chico, Şövalye'yi hazır görünce:

— «Haydi gidelim!» Dedi.

— «O kadar acele etme, arslanım... Bu altınlar ne olacak? Bunları böyle bırakacak mısınız?»

— «Ya ne yapayım?..»

Cüce bu soruyu öyle bir tavırla sormuştu ki Şövalye gülümsedi. Çünkü bundan böyle Şövalye'nin emriyle hareket edeceğini her hâliyle belli ediyordu. Pardaillan:

— «Ne mi yapacaksın?» Dedi. «Toplayacak, güzelce torbasına doldurup, şu sağlam çekmeceye koyacaksın. Evlenmek için paraya ihtiyacın olmayacak mı?»

Cüce bir sarardı, bir kızardı, renkten renge girdi:

— «Demek siz öyle umuyorsunuz?»

— «E... Yaşayan görür.»

Cüce başını eğdi, yerlere saçılmış altınlara bakarak, anlamlı anlamlı başını sallayarak:

— «Bu altınlar...» Diye mırıldandı.

Pardaillan güldü:

— «Yine ne düşündüğünü anlıyorum. Bu altınları sana neden verdiler?»

— «Sizi Servili Köşk'e götürüyüm diye...»

— «Sen de beni oraya götürdün işte...»

El Chico, ezile büzüle söylendi:

— «Yazık ki bu hainliği yaptım!»

— «Haydi, zırvalama! Mademki görevini yaptın, bu altınlar senindir.»

Yirmialtıncı Bölüm

İSYANCILAR

E l Chico o kadar mağrurdu ki bu gururu yüzünden herkesle kavga eder, hiçbir iradeye boyun eğmezdi. Fakat oldum olası bir tek kişinin Juana'nın hâkimiyetine alışmış, onun sözlerini, bir Tanrıça'nın emirleri gibi dinlemeyi bir huy hâline getirmişti. Fakat şimdi birdenbire, hayatında, kendisine hükmedecek ve söz geçirecek ikinci bir insanla karşılaşmış bulunuyordu. Bu insan, Şövalye de Pardailan'dı.

Şimdi Cüce'ye öyle geliyordu ki Şövalye de ezelden beri kendisine emir vermeye yetkilidir. El Chico, Pardailan'a da Juana'ya olduğu gibi boyun eğmek zorundadır.

Oysa Şövalye'nin etkisi altında kalmamak için az mı mücadele etmişti.

Şu hâlde nasıl oluyordu da birdenbire ve âdeta zevkle Pardaïllan'ın hâkimiyetini benimsiyordu? Onun sözlerini memnurlukla yerine getirmeyi kabul ediyordu?..

Bunun tek ve biricik sebebi, hiç şüphesiz, Cüce'de, kendisine şimdiye kadar başarılmaz, elde edilmez gibi görünen bir mutluluğu Pardaïllan'ın sağlayacağı düşüncesinin kesinlikle yerleşmiş olmasıydı. Juana onun Tanrıça'sıydı ama, Pardaïllan da kendisini ona kavuşturacak olan bir peygamberdi.

Şövalye'nin her sözü, Cüce için bir Tanrı emriydi. Nitekim, Pardaïllan kendisine altınları toplamasını söyleyince bu emri hemen yerine getirdi. Sonra Pardaïllan:

— «Gidelim! Artık vakit geldi!» Dedi.

Cüce, mumu söndürdü. Hücresinin kapısını kapatan yaya bastı ve peşinde Pardaïllan olduğu hâlde merdivene yöneldi. Chico geldiği yoldan gitmiyordu. Çünkü Pardaïllan gerekirse eğilerek, nehre açılan deliğe kadar ulaşabilirdi. Fakat bu deliği kapatan demir parmaklıktaki aralıktan geçemezdi. Bu aralığı genişletmek için de bir sürü âlet kullanmak, saatlerce uğraşmak lâzımdı.

Zaten Fausta'nın kendisini soktuğu bu belâlı yerden hangi yolla çıkılacağını Pardaïllan'ın da umursadığı yoktu. Onun için önemli olan buradan çıkmaktı.

Beri yandan Pardaïllan, gözleri karanlığa alıştığı için, görememekten şikâyetçi de değildi. Yer altındaki karmakarışık dehlizlerde Cüce'nin peşine takılmış, her zamanki kayıtsız hâliyle gidiyor ve rehberinin verdiği bilgiyi dikkatle dinliyordu. Chico'nun anlattıkları, özellikle yol üstünde rastladıkları gizli kapıları açıp kapayan mekanizmalarla ilgiliydi.

Şimdi kum döşeli, birbirlerine çarpmadan yanya-

na yürüyebilecekleri kadar geniş bir koridorda ilerliyorlardı. Bu koridor, kendisini dikey olarak kesen başka bir koridorla son buluyordu.

Pardaillan birdenbire gözlerinin kamaştığını hissetti. Kendilerinden birkaç adım ötedeki duvardan bir ışık sızılmaktaydı. Alçak sesle:

— «Çıkılacak yere yaklaşıyor muyuz?» Diye sordu.

El Chico da yavaşça:

— «Daha vakit var, Monsenyör!» Dedi.

Duvara yaklaşmışlardı. Pardaillan hemen hançerini eline alarak mırıldandı:

— «Hazır ol, küçük! Galiba dövüş olacak!..»

Cüce cevap vermedi. Herhâlde bu ışığın nereden geldiğini biliyordu. Yavaş yavaş, solunda bulunan Pardaillan'ı yan duvara doğru itmeye başladı. Böylece Şövalye'yi ışığın görüş alanından dışarı çıkarmak istiyordu. Ne çâre ki bu ışık, bir kere Pardaillan'ın gözüne çarpmış ve artık taş çatlasa Şövalye'nin bununla ilgilenmesine engel olunamazdı. Nitekim, Pardaillan duvara daha da yaklaştı ve önceden sandığı gibi karşıdan gelen bir kalabalıkla karşılaşmadığını hemen anladı. Bu ışık, duvarın öte yanından gelerek, duvardaki bir delikten buraya sızıyordu. Duvarda da kimsenin geçebileceği bir yer olmadığına göre öbür taraftan herhangi bir tehlikenin gelmesi imkânsızdı.

Bu sırada Chico da hiçbir şeyin farkına varmamış gibi sola yönelip yola devam etmek istedi. Pardaillan:

— «Hele bir dakika dur!» Diye mırıldandı. «Sen belki meraklı değilsin, fakat ben çok meraklıyım... Şu duvarın arkasında neler olup bittiğini bir göreyim, bakayım...»

Pardaillan, ışık gelen deliğe gözünü dayayıp baktı

ve bakmasıyla birlikte ilgi çekici bir keşif yapmış bir insan gibi hafif bir ıslık çalarak doğrulması bir oldu.

El Chico yırtınırcasına:

— «Geliniz, gidelim Monsenyör!» Dedi. «Birazdan siz de göreceksiniz, çok gecikmiş olacağız!..»

Şövalye, kesin bir işaretle Cüce'yi susturduktan sonra tekrar deliğe yanaşıp seyretmeye koyuldu. Chico da artık arkadaşını buradan kolay kolay ayıramayacağını anlamış, kenara, çekilip duvara yaslanmış ve kollarını kavuşturarak, Şövalye'nin keyfinin gelmesini beklemeye başlamıştı.

Acaba Pardaillan, ne seyrediyordu?..

Okuyucularımız, Fausta'nın Centurion'la birlikte Servili Köşk'ün mahzenlerine indiğini hatırlayacaklardır. Fausta duvardan bir taş çıkarmış ve Centurion'a bu delikten bakmasını emretmişti. Böylelikle Centurion'a, kendisinin kimseye görünmeden bu delikten öbür taraftaki mağarada olup bitenleri gözetleyebildiğini anlatmak istemişti. Fausta toplantı salonu gibi döşenmiş olan mağaraya girerken bu deliği kapamaya önem vermemiş, tesadüf ise Pardaillan'ı, öbür taraftaki mağarayı aydınlatan ışıkları dehlize sızdıran bu deliğin önüne getirmişti.

Şövalye, mağaradaki sıralarda hiç tanımadığı yirmi kadar adamın oturduğunu görmüştü. Set üstündeki üç koltukta oturan ve gece yarısı yapılan bu esrarengiz toplantıyı yönetmekte olan üç adam da tanıdığı kimseler değildi.

Pardaillan ilk defa deliğe gözünü dayadığı sırada setin üstündeki üç koltuktan ortadakinde oturan başkan kalkmış ve kulağı kirişte olan Pardaillan'ın çok iyi işittiği bir sesle şunları söylemişti:

— «Kardeşlerim ve dostlarım... Size yeni bir arkadaşımızı tanıtmakla şeref duyarım... Kendinize başkan seçmiş olduğunuz ben, görevimi bu yeni ar-

kadaşa devrettiğimi ve bizi, asıl şefimiz gelinceye kadar yönetebilecek tek insanın kendisi olduğunu bildiririm.»

Bu sözler, oradakiler üzerinde merak uyandırmıştı, fakat kendilerine tanıtılan yeni başkanın bir kadın olduğunu görünce mırıltılar oldu. Pardaillan, bu kadını derhal tanımış ve tanır tanımaz da ıslık çalarak doğrulmuştu.

Bu kadın Fausta'ydı!..

Fausta, her zamanki göz kamaştırıcı tavrıyla ağır ağır sete çıktı ve siyah elmaslar gibi ışıldayan gözlerini karşısındakilere dikerek ayakta durdu. O zaman Fausta'nın buraya ne yapmaya geldiğini hiç şüphesiz önceden bilen settaki diğer üç adam birden ayağa kalktı. Hemen masa itildi. Setin hemen kenarına bir koltuk getirildi. Fausta bir kraliçe ihtişamı içinde koltuğa oturur oturmaz, öteki üç adam, kraliçeye hizmet eden üç mabeyinci tavrıyla gelip arkasında dimdik ayakta durdu. Bu üç adam herhâlde saygı ve güven kazanmış, gözde kimseler olacaktı. Çünkü Fausta'ya gösterdikleri bu itibar, salondakileri etki altında bırakmakta gecikmedi. Herkes ayağa kalktı ve yeni başkanlarını can kulağıyla dinlemeye hazırlandı.

Fausta daha söze başlamadan başarı kazanmıştı.

Pardaillan da bunu farketti ve kendi kendine mırıldandı:

«Eşsiz sihirbazdır vesselâm!..»

Hemen arkasından da:

«Acaba buradakilere ne teklif edecek? Bunlar kim? Hele dinleyelim de göreceğiz bakalım...» Diye düşündü.

Fausta, her zaman olduğu gibi kendine hâkimdi. Düşündüklerinden hiçbir şey sezdirmemişti. Kendisine gösterilen saygıyı da yüksek asâlet ve ihtişamına

yaraşan, tabii bir şey olarak kabullenmişti. Bir an karşısında eğik duran başları gözden geçirdikten sonra hafifçe geriye döndü ve kendisini takdim etmiş olan adama bir işaret yaptı. Adam, Fausta'nın arkasındaki yerini bıraktı ve ileriye birkaç adım atarak durduktan sonra şunları söyledi:

— «Efendiler!.. İşte Prenses Fausta... Güneş ve aşk ülkesi, Kutsal İtalya'nın büyük prenseslerinden Fausta... Kendisi son derece zengindir. Bizim bütün plânlarımızı bilmektedir ve hepinizi tanımaktadır.»

Bu sözler, toplantı salonunda mırıltılara yol açtı. Az önce kendilerini büyük bir güven içinde hisseden bu adamlar birbirlerine şüpheli gözlerle baktılar. Fausta zihinlerden geçeni hemen anladı. Elini, ortalığı yatıştırmak ister gibi uzattı ve söze başladı:

— «Merak etmeyiniz efendiler, aranızda hain yoktur. Plânlarınızı bana kimse haber vermedi. Ben tahmin ettim ve sezdim... Böyle kanlı bir baskı ve işkence rejimi altında inleyen bu güzel yurdunuzda, yürekli insanların elele vererek bir mücadeleye girişeceklerini ve bu boyunduruğu kırmaya çalışacaklarını kestirmek için kâhin olmaya lüzum yoktu. Bir ke-re bunu tahmin ettikten sonra geri tarafını öğrenmek benim için bir günlük meseleydi. Teker teker sizin adlarınızı nasıl öğrendiğime gelince, onu da birkaç defa sizlere görünmeden toplantılarınızı izleyerek öğrendim!»

Bu dürüst ifade ve kendinden emin konuşma tarzı, toplantıdaki kuşkulu havayı çabucak gidermişti. Fakat bir kadının sadece mantık yoluyla böyle bir toplantının yapılacağını kestirmesi, bir fırsatını bulup gizlice toplantıları izlemesi herşeye rağmen bu adamları hayrete ve endişeye düşürmüştü. Üstelik Fausta'nın bu meseleden önemsemez bir tavırla bahsedışı de-ıamlar üzerinde büyük bir etki yapmıştı. Fausta

bütün bunları çabucak sezdiyse de yine hiçbir şey belli etmeyerek, kendisini takdim eden adama döndü:

— «Devam ediniz, Dük!» Dedi.

Kendisine Dük dediği adam derin bir saygıyla eğilip doğrulduktan sonra tekrar söze koyuldu:

— «Evet, efendiler!.. Prenses Fausta'nın dediği gibi aramızda hain yoktur ve olmayacaktır. Fakat Prenses hazretlerinin gayet alçakgönüllü bir dille söz ettikleri başarılarının, değme adamın harcı olmadığını da huzurunuzda açıkça belirtmek isterim...»

Bu sözü tasdik eden mırıltılar duyuldu. Dük devam etti:

— «Prenses hazretleri iktidarını, servetini, yüksek zekâsını, eşsiz cesaretini ve büyük ideallerini bizim kutsal dâvamızın hizmetine vermektedir!..»

Bu sözler mırıltılarla değil, alkışlarla karşılandı. Dük daha gür bir sesle dedi ki:

— «Bütün bunlar bizim için yabana atılacak destekler değildir. Fakat Prenses'in bize sağlayacağı bazı şeyler yanında yine de bir hiçtir... Bizim aylardır aradığımız başkanı, Don Carlos'un oğlunu, Prenses tanımaktadır ve onu bize getirecektir!..»

Adam, sözünün burasında kopan alkış tufanı ve takdir gösterisi yüzünden durmak zorunda kaldı. Nihayet Dük bir işaret yaparak ortalığı yatıştırdı ve yeniden söze koyuldu:

— «Prenses, Don Carlos'un oğlunu bize getirmekle kalmayacak, en yakın zamanda onun meşru zevcesi olacaktır. Bütün varını yoğunu onun hizmetine koyacak ve kendisini bizim istediğimiz gibi sâdece Endülüs kralı değil, yardımınızla bütün İspanyol'ların kralı mevkiine yükselecektir. Bu bakımdan zaten Kraliçemiz olan Prenses'in bizim başkanımız olmaya lâyük tek insan olduğunu söylerken, hatâ etmedim.

Bütün unvanları, Kutlu Mahkeme dedikleri o alçak kurul tarafından alınmış bulunan ben: Castrana Dük'ü Mayalda Kontu, Algavar Markisi ve büyük İspanya'nın daha birçok yerinin efendisi Ruy Gomès, şu anda Prenses hazretlerine bağlılığımı bildiririm. Yaşasın Kraliçemiz!..»

Castrana Dükü böyle dedikten sonra bir dizini yere koyarak, İspanya sarayının muhafazakâr ve mutaassıp nezaket kaidelerince kraliçeye elle dokunmak idâm cezasını gerektireceğinden, alnını setin tahtalarına değdirmekle yetindi.

Her yandan aynı haykırış yükseldi:

— «Yaşasın Kraliçemiz!..»

Fausta her zaman olduğu gibi ne düşündüğünü, ne hissettiğini belli etmeyen bir tavırla kendisine yapılan bu saygı gösterisine, hafif bir baş selâmıyla karşılıklıta bulundu. Herhâlde bu çeşit gösterilere kanıksamıştı. Zira vaktiyle kendini papalık tahtına çok yakın zannettiği sıralarda ona bundan çok daha aşırı saygı gösterilmiş, önünde bir tanrıçaymış gibi secdeye varılmıştı. Fakat bu alkışlara da gülümsemek lûtfunda bulundu. Topluluklara kendini sevdirmekte ve saydırmakta çok tecrübeli olduğu için bir tek hareketle buradakilerin hepsini kendine esir etmeye karar vererek ayağa kalktı ve:

— «En sâdık tebaalarımızdan birinin alnını yere sürmesine Tanrı razı olamaz!..» Dedi. Ve Dük'e elini uzatıp öptürdükten sonra yerine oturarak ağır ağır söylendi:

— «Müstakbel zevcim tahta çıktıktan sonra İspanya Sarayı'nın eskimiş ve soysuzlaşmış düzenini yenileştirmek, günümüze uydurmak kararındayım. Kraliçe olduğumu unutmamak kaydıyla, tebaalarım- la aramda daha yakın ilişkiler kurmakta hiçbir sakinca görmüyorum!..»

Ve karşısında sözlerini can kulağıyla dinleyen kalabalığı göstererek sözlerine ekledi:

— «Buradakiler, birinci safta yer alan tebaalarımızdır... Bizim en yakın adamlarımız onlar olacaklardır...»

Bir anda bütün mağara, alkışlar ve sevinç haykırışlarıyla inledi. Kalabalık, sete doğru atıldı ve kimisi Fausta'nın eteğini öptü, kimisi ayaklarına yüz sürdü. Daha bahtiyarları da parmağının ucunu öpmek şerefine kavuştu. Bu, gerçekten görülmedik bir sahneydi. İspanyol asîlzâdelerinden meydana gelen bu kalabalık, bir lâhza içinde coşkunluktan kudurmuş bir sürüye döndü. Fausta bütün bunları, küçümseyici olduğu pek sezilmeyen fakat anlamlı bir gülümseyişle seyretti. Olan bitenlerden ve söylenenlerden bir tekini kaçırmayan Pardaillan bile, Fausta'nın bu başarısını ve kendisini büyük bir kraliçe edâsıyla alkış tufanına ve el etek öpüşlere terkedişini hayranlıkla seyretti.

«*Ne eşi bulunmaz bir oyuncu!..*» Diye kendi kendine söylenirken bir yandan da mağarada toplanmış olanlara acıdı:

«*Zavallular!.. Bu şeytan ve sihirbaz kadın kimbilir sizleri ne korkunç bir serüvenin içine atacaktır!..*»

Düşünüyordu: Cervantes'in dediği gibi Don Cesar, Don Carlos'un oğluydu. Bir başka husus da Espinosa'nın, Pardaillan'dan Don Cesar'ı öldürmesini istemesiydi. Şu hâlde Don Cesar'ın, burada toplananlar tarafından tahta çıkarılmak istenen adam olduğundan şüphe edilemezdi. Fakat Don Cesar, Şövalye'nin şimdiye kadar gördüğü çingenelerin - şimdi bir düşes olan Violetta bir yana - en güzeli ve çekicisi Giralda'ya âşıktı. Fausta'yı tanımazdı bile... Don Cesar, Giralda'yı almaya karar verdiğine göre, Fausta nasıl olup da onunla evlenebilecekti? Don Cesar,

iki kadınla birden evlenmek zorunda mı bırakılacaktı? Kutlu Mahkeme, insanı bu yüzden cayır cayır yanmaya mahkûm etmez miydi?.. Yoksa Fausta, Don Cesar yerine bir başka kral icat edip de onu mu tahta çıkartacaktı?..

Şövalye'nin daha fazla düşünmesine vakit kalmadı. Mağara birdenbire sessizliğe gömüldü ve az sonra tekrar Dük'ün sesi duyuldu:

— «Efendiler, Kraliçemiz bize tekrar hitap etmek tenezzülünde bulunacaklar!..»

Gözünü tekrar deliğe uydurmuş olan Şövalye, Dükün saygıyla eğildiğini, Fausta'nın koltuğunun tekrar yerine çekildiğini gördü. Fausta, topluluğu bir süre güzel siyah gözleriyle süzdükten sonra söze başladı:

— «Sizler İspanya'nın kalbur üstü tabakasını teşkil ediyorsunuz... Asıl cesur, zekî, bilgili insanlar olduğunuz inkâr kabul etmez bir gerçektir. İster katolik, ister başka mezhepten olunuz, hepiniz saygı değer kişilersiniz... Özellikle serbest fikirli ve hoşgörü sahibi oluşunuz, namuslu bir yönetimde sizin hesabınıza bir meziyet sayılmak gerekir... Halbuki bu zulüm idaresi altında bütün bu meziyetleriniz bir suç kabul ediliyor. Engizisyon sizi kanun dışı, serveti ve unvanları ellerinden alınmış insanlar hâline getirdi. Her an ateşe atılıp yakılmak tehdidi içinde yaşıyor, cellâdın omuzunuza yapışacağı günü endişe içinde bekliyorsunuz!..»

Fausta bir an sustu. Karşısındakiler bu sözleri çok doğru bulduklarını, başlarını sallayarak belirttiler. Fausta:

— «Birlikten kuvvet doğacağını düşündünüz, sizi ezen bu zulüm idaresine karşı, birleşmeye karar verdiniz ve birleştiniz!» Diye sözüne devam etti. «Bu zulüm idaresine isyanda elebaşı olmayı kabullendi-

niz... Herbiriniz, bir işaretinize bakan birkaç yüz savaşıncının komutanısınız... Amacınız, Endülüs'te bir isyan çıkararak, bu eyaleti İspanya'dan ayırmak ve bağımsız bir devlet haline getirmektir. Bu devlette herkes, başkalarının hakkına ve inancına saygı göstermek şartıyla hür olacaktı ve bu devlette Engizisyon adlı canavarın izi bile bulunmayacaktı...»

Toplantıdakiler:

— «Evet!» Diye bağırıştılar. «O kanlı alçak kurulun kökünü kurutacağız!..»

Fausta devam etti:

— «Sizce bilginin, serbestçe herkesin ortak malı olabileceği bir devlet, idealdi. Yoksa şimdi olduğu gibi bilgiyi sadece birkaç papazın tekelinde bırakıp bütün milleti cehalet içinde tutacak bir rejim değil... Ve sizce memuriyetler en bilgili ve yetenekli kimse-
lere verilmeliydi...»

Bir ses bağırdı:

— «Şeref, cesaret, bilgi ve sanat, asaletten üstündür!..»

Fausta soğuk bir tavırla:

— «Hep aynı fikirdeyiz!» Dedi. «Siz bir gün Don Carlos'un bir oğlu olduğunu haber aldınız. Şimdi İspanya'yı zulmünün çelik pençesinde tutan adamın torunu demek olan bu genci, kuracağınız devletin başına getirmek istiyordunuz ve umuyordunuz ki Kral Philippe, torunu uğruna, İspanya Devleti'nden bir parçanın kopmasına razı olacaktır... Düşündükleriniz ve yapmak istedikleriniz bunlardı, değil mi?..»

Dinleyiciler, başlarını evet anlamında eğdiler.. Fausta ise kesin bir tavırla söylendi:

— «Yanıldınız, efendiler!.. Adamakıllı yanıldınız!»

Kalabalık arasından mırıltılar ve itiraz sesleri yükseldi. Gürültü içinde birkaç kişi:

— «Neden? Niçin yanıldık?..» Diye sordu.

Fausta kılı bile kıpırdamadan ve gürültüyü bastırmak için en ufak bir hareket yapmadan bekledi. Sesler kesilince:

— «Philippe'nin gururu hiçbir zaman böyle bir parçalanmaya razı olmayacaktır!»

Birisi söylendi:

— «Ondan razı olmasını isteyecek değiliz! Zamanı gelince ona dediğimizi yaptıracak kuvvette olacağız!..»

Fausta aynı kesin tavrıyla:

— «Bu takdirde hürriyetiniz uzun sürmeyecek!» Dedi. «Doğrusu, tehlikeli hülyalar içinde yüzüyorsunuz... Galip gelseniz bile sizi teker teker temizleyecekler... Kralınızın karakterini iyi tanıyorsunuz... O, yenilgiyi asla hazmetmez... Yenik düşünce razı olmuş görünecektir ama, el altından ve sinsi sinsi öç almaya hazırlanacaktır... Zaferiniz çok kısa süreli olacak. Oysa Kral, elinde sizi yere sermek için pek çok kuvvet bulacak... Endülüs'e yürüyecek ve her yeri kana ve ateşe boğacak... İspanya'nın onda biri kadar olan bu toprakta, her tarafınızdan kuşatılmış bir durumda, sizden on defa daha kuvvetli düşmana ne kadar zaman karşı koyabileceksiniz?.. Deniz yolundan bile size yardım gelmesine imkân kalmayacak... Çünkü Philippe'nin donanması sahillerinizi abluka altına alacak... Kaçmak isterseniz yolunuzu top ateşiyle kesecek... Bu bakımdan başarınız geçici olacak ve devletiniz doğmadan ölecek...»

Pardaillan delikten bakarken düşündü: «*Şu kadının daima ve her yerde galip çıkıyor... Bak, birkaç kelime ile heriflerin hayâllerini nasıl yerle bir etti?.. Şimdi hepsi apışıp kaldı işte!*» Alaylı alaylı gülümsedi: «*Şu Fausta'yı önce papa kılığında gördüm. Sonra Kutlu Birlik'in başkanı olarak dinsizleri amansız-*

ca kovalarken seyrettim. Şimdi de inanç hürriyetinden, Engizisyon'a olan nefretinden bahsettiğini duyuyorum... Şu mevki hırsı ne tuhaf şey!.. Bir insanı, sevdiği şeyi mahvetmeye ve mahvettiği şeyi sevmeye ne kolay sürüklüyor!..»

Şövalye'nin teşhisi yanlış değildi. Fausta'nın kuvvetli delilleri, salondakileri epey şaşkın bir duruma getirmişti. Doğrusunu söylemek gerekirse toplantıdakilerin bir kısmı, giriştikleri işin tâ başında, şüphelere düşmemiş değildi. Fakat çoğunluğun heyecanı zamanla onları da kavramış, kafalarındaki tereddütleri silip süpürmüştü. Bir kısmı da zamanı gelince herşeyin bir çâresi bulunacağını hesaplamış, âdeta kötü ihtimallere göz kapayıp, yalnız parlak hayâller kurarak bu mücadeleye katılmışlardı. Fakat şimdi birdenbire birisi çıkıp da kendilerine kötü ihtimalleri kuvvetli delillerle anlatınca hepsi de büyük bir şaşkınlık içinde tatlı hülyalardan uyanmıştı.

İçlerinden biri, hepsinin düşüncesini tereddüt dolu bir sesle bağırdı:

— «Yâni bu işten cayalım mı?..»

Fausta şiddetle atıldı:

— «Kim demiş?.. Ne münasebet?.. Caymak değil, imkân ufuklarını daha genişletmek, daha uzaklara bakmak, amaçları daha da büyültmek, çoğaltmak lâzım... Ya bu iş tastamam yapılır ya da hiç yapılmaz!..»

Bu sözler gayet kesin bir tavırla, gür ve sert bir sesle söylenmişti. Fausta devam etti:

— «İsyan, yalnızca Endülüs'te kalmayacaktır. Bütün İspanya ayaklanacaktır! Ne Kral'la ne de onun hükümetiyle anlaşmaya imkân yoktur. Onların ellerinde ufacık bir iktidar bıraktığınız anda bile tehlikeydesiniz demektir. Yarım tedbirlerle iş başarılmaz... Mahvolmak istemiyorsanız herşeyi devireceksiniz!..»

Fausta sözlerinin etkisini ölçmek için durdu ve sonucu beğenmiş olacak ki gülümseyerek sözlerine ekledi:

— «Zaman hiçbir vakit bundan daha uygun olmamıştır. Baskı isyan doğurur. Açlık kurdu ininden çıkarır. Bunlar değişmez gerçeklerdir. Hangi memleket bu kadar baskı ve sefalet görmüştür? Cesurlar bağıra bağıra ve çekingen halk da alçak sesle bir isyanın yakın olduğunu söylemiyor mu? Halkın başına cesur ve enerjik birkaç şef geçerse milletin öfkesi, önüne gelen herşeyi silip süpürecektir. Zâlim Kral ve onu tutanlar fırtınaya yakalanmış birer saman çöpü gibi savrulacaklardır... Halk saftır ve amansızdır... Onu birkaç sözle inandırdınız mı o zaman kendilerine zulüm yapmış olanlar üzerine nasıl saldırdığını görürsünüz... Fakat buna bile lüzum yok... Yapılacak şey bir tek adamı devirmektir. Kral'ı devirsek onu tutanların hepsi yıkılacaktır... Birkaç gözüpek insan, kötülüğün başı olan adamı ele geçirsin... Bütün İspanya ferahlayacak ve gözüpek kişileri alkışlayacaktır.»

İsyancılar bu açık sözleri duyunca tepeden tırnağa titrediler. Başaracakları işi hiçbir vakit bu gözle görmemişlerdi... Ve işin garibi, bunları kendilerine tekelif eden de bir kadındı. Öyle bir kadın ki Kral'ı devirmelerini salık veriyordu. Hem de dünyanın en kudretli kralını!..

Fakat bu kadının sözleri o kadar inandırıcıydı ki daha şimdiden birçoğu mâceraya atılmaya karar vermişti bile. Hemen hepsi, başlarında böyle bir kadın bulundukça en çılgın maceranın bile başarıyla biteceğinden emindi.

Önce bu kadının güzelliğinin etkisi altında kalmışlardı. Şimdi ise erkekçe cesareti, harikulâde zekâsı ve uzağı görüş kaabiliyeti, hepsini hayran bırakmış,

hepsine saygı aşlamıştı. Macera ne kadar müthiş görünürse görünsün, çekiciydi. İçlerinden atak görünümlü birisi sordu:

— «Kral'ı yakalayınca ne yapacağız?»

Fausta güldü. Mademki kendisiyle tartışmaya yanaşıyorlardı, o hâlde partiyi kazanacaktı.

— «Kral, namı babası İmparator Charles gibi manastıra çekilmeyi tercih edecektir!» Dedi.

— «Ama manastırdan çıkılabilir!..»

— «Bir taş lâhit içine kapatılırsa mesele kalmaz. Ölüler mezarlarından çıkamaz!»

Sözleri açıldı. Yalnız bir kişi çekingen bir edâ ile:

— «Şu hâlde cinayet işleyeceğiz!» Dedi.

Fausta, şimşek saçan gözlerle bakındı:

— «Bu sözü kim söyledi?..»

Kimseden ses çıkmadığını görünce büyük bir öfkeyle devam etti:

— «Şurada konuşan ben, sözlerimi dinleyen sizler ve bizi takip edecek olan kimseler, ne yapıyoruz? Hepimiz kelleimizi bir tek kişinin, Kral'ın kellesine karşılık tehlikeye atmıyor muyuz? Bu mücadelede iki tarafın denk olduğu ya da bizim daha kuvvetli olduğumuz söylenebilir mi?.. Kaybedersek kellelerimiz gidecek! Kazanırsak, kaybedenin bunu canıyla ödemesi kadar âdil ve meşru ne olabilir?.. Korkan varsa bu dâvadan çekilsin!..»

Bu sözler istenilen etkiyi yapmıştı. Hepsi Fausta'ya inanmış görünüyordu. Fausta şöyle devam etti:

— «Evet! Şimdi de cinayetten bahsedelim... Kral Philippe'nin kendisi az mı cinayet işliyor?.. Bundan sonra da işlemeyecek mi?.. Elimde kesin deliller var... Öbür günkü boğa güreşinde Philippe, tuzığa düşüreceği torununu alçakça katlettirecektir. Görüyorsunuz ya, cinayet asıl ondan geliyor... Şimdi siz-

lere sorarım: Kendinize kral seçtiğiniz delikanlının böyle alçakça öldürülmesine göz mü yumacaksınız? ..»

Bu sözler mağarada gürültülerin, lânet feryatlarının yükselmesine sebep oldu. Fausta elini uzatıp ortalığı yatıştırdıktan sonra:

— «Görüyorsunuz ki bize vurmamaları için bizim vurmamız gerekiyor,» dedi. «Kendimizi koruyacağız. Bundan daha haklı, meşru bir hareket de olmaz sanırım.»

Bu sırada Castrana Dük'ü atıldı:

— «Artık merhamet ve ürkeklik yeter! Yoksa yün eğirmekten başka bir işe yaramaz kadınlardan bir farkımız kalmaz!.. Kadın derken yaptığım hatâyı şimdi farkediyorum. Bakınız, sayın başkanımız da bir kadındır, fakat iradesini bizimkilerden çok daha kuvvetli olduğunu kabul etmemeye imkân var mı? Bir kadının kendilerinden önce böyle bir mücadeleye atılmasına razı olanları ayıplarım. Olaylar hızlandı, efendiler. Şimdi tartışmanın ve tereddüdün sırası değil... Hareket saati çaldı... Miskin miskin duracak mıyız?»

Kalabalıktan sesler yükseldi:

— «Hayır, hayır, hazırız! Kahrolsun zâlim!.. Yaşasın yeniden kurulacak İspanya! Kahrolsun Engizisyon! Önce Kral'ımızı kurtaralım! Onun uğrunda ölmeye razıyız!»

Birbirine karışan bu bağırımlar, kulakları sağır edecek bir hâle geldi. Fausta, artık karşısındakileri her harekete hazırlamış olduğunu ve bir işaretiyle bepsini istediği yere saldırtabileceğini anladı. Bir el işaretiyle gürültüyü kestikten sonra:

— «Bu söylediklerinizi unutmayacağım,» dedi. «Şimdi yapacağımız işleri sıralayalım. Önce, başkanımızın katledilmesini önlemek söz konusu. Eğer

onun tahta çıkmasını istiyorsak, yaşaması için herşeyi göze almalıyız. Başkanımız yaşayacaktır! Tek kalsak bile bu uğurda mücadeleden dönmeyeceğiz. Onu nasıl kurtaracağımızı birazdan konuşuruz. İkinci meselemiz Philippe'yi yok etmektir. Bu, benim hazırladığım ve zamanı gelince size de açıklayacağım bir plânla başarılacak. Bu plânın uygulanması için fazla adama da ihtiyaç yok. Eğer umduğum gibi yürek sahibi ve enerjik insanlarsanız, Kral'ın ele geçirilmesine, aranızdan on kişi bile yetecektir. Kral bir kere yakalandı mı, ondan sonrası bana ait...»

Toplantıda bulunanların çoğu Kral'ı yakalama işine adaylığını koydu. Fausta hepsine zarif bir tebessümle teşekkür ettikten sonra:

— «Bu iki mesele halledilince geriye, seçtiğimiz başkan tahta çıkarmak kalıyor,» dedi. «Aramızda bir anlaşmazlık olmamasını istediğim için burada hepinizin ortaklaşa koyacağınız şartları kabul edeceğime yemin ederim. Dileklerinizi yazılı olarak hazırlayıp bana veriniz efendiler. Bu, sizin hakkınızdır. Fakat bundan başka kendi şahıslarınızla ilgili isteklerinizi belirtmek de hakkınızdır. Kendiniz ve dostlarınız için isteyeceğiniz her makul şey, belirli bir ölçü içinde kabul edilecektir.»

Fausta, belli belirsiz bir vaatle karşısındakileri hayâl dünyasına daldırdıktan sonra devam etti:

— «Önce kendimize başkan olarak seçtiğimiz kimseyi kurtaracağız. Bundan hiç şüphem yok. Sonra da yine yardımınızla Kral Philippe'yi de yakalayacağız. Kendisini ortadan yok etmeyi de bana bırakın. Fakat ortada önemli bir mesele kalıyor. Boş kalan tahta kim çıkacaktır? Böyle işler daima hak yoluyla halledilmeli değil mi? Elbette kimin hakkı ise tacı o giyecek. Fakat sizce hak kimindir?»

Birçok kişi bir ağzdan:

— «Veliaht Philippe'nin!..» Diye haykırdı.

— «Hayır, efendiler! İşte bunda yanılıyorsunuz!.. Tahta çıkmak hakkı, Kral'ın büyük oğlundur. Fakat daha şimdiden papazlar elinde bir oyuncak haline gelen veliaht Philippe, Kral'ın büyük oğlu değildir.

Asıl büyük oğul, sizin kendinize başkan olarak seçtiğiniz kimsedir ve o, Onuncu Charles adıyla tahta çıkacaktır. Kendisi İspanya Kralı, Portekiz Kralı, Hollanda Kralı, Hindistan İmparatoru olacaktır!»

Bir ses:

— «Fakat o, Kraliçe İsabelle ile Don Carlos'un çocuğudur.» Dedi.

Fausta haykırdı:

— «Kim demiş? Kral Philippe'nin vaktiyle sâdik karım diye hitap ettiği İsabelle'nin kocasına ihanet ettiğini ortaya koyan bir belge mi var? Hayır... Seçmiş olduğunuz kimse, Don Carlos'un değil, bizzat Philippe'nin, Kraliçe İsabelle'den doğma oğludur ve veliaht Philippe'nin ağabeysidir. Elimde bunu ispat edecek belgeler var... Sizler de bugünden itibaren balk arasında bu gerçeği yayacaksınız. İsabelle'nin doğurduğu, kaybolan veya çalınan çocuğun Philippe'nin oğlu olduğunu herkese anlatacaksınız...»

Birisi itiraz etti:

— « Ama, Kral, babalığını inkâr edecektir!»

Fausta hemen cevap verdi:

— «Geç kalmış olacaktır! Halk, Kral'ın karısının kendisine ihanet ettiğini iddia etmesi için neden yirmi yıl beklemiş olduğunu düşünecek ve bu gecikmeyi anlamayacaktır. Kral, bunca zaman huylarını ve meziyetlerini övdüğü Kraliçe İsabelle'yi birdenbire lkelemek isteyişinde özel bir amaç bulunduğunu nasıl gizleyebilir?»

İtiraz sahibi:

— «Kral dayatacaktır!» Dedi.

Fausta:

— «Meydan bırakmayacağız,» dedi. «Ayrıca on bilgin ve kıymetli hukukçumuz da evlilik içinde doğan bu çocuğun, babasının, koca olduğunu delilleriyle ispat edecektir.»

Pardaillan deliğinin başında söylendi:

«*Vallahi müthiş kadın be! Varacağı erkeği bir anda kral yaptıktan sonra, şüphesiz kendisi de İspanya Kraliçesi olup çıkacak...*»

Fausta sözüne devam ediyordu:

— «Bu bakımdan biz, bundan böyle Don Carlos ile Kraliçe İsbelle'nin seviştiklerine ve bir çocukları olduğuna dair çıkan bütün söylentileri çürütmeye çalışacağız. O çocuk, büyük oğul olduğu için, babasından boşalacak tahta çıkacaktır...»

Doğrusunu söylemek gerekirse, Fausta'nın dinleyicilerinden hiç kimse sonunda bu sözlere itiraz etmedi ve müstakbel İspanya Kraliçe'sinin plânı, hepsi tarafından oybirliğiyle kabul olundu. Üstelik hepsi de halk arasında Fausta'nın dediği şekilde haber yaymayı üzerine aldı. Ayrıca Kral'ın ve gerekli gördüğü takdirde veliahtın ortadan kaldırılmasına karar verildi. Eğer buna rağmen halk yine, tahta çıkacak olan genç kralı şüpheyile karşılayacak olursa, bu çocuğu beşiğinden çalmış olan haydutlar sözde yakalanacak ve yargılanacaktı. Öte yandan Kral'ın da uzun zamandır kaybettiği evlâdının bulunmasının verdiği heyecandan yatağa düştüğü açıklanacak ve yataktan kurtulmamasının çâresine bakılacaktı.

Bütün bu meseleler kararlaştırıldıktan sonra, Fausta:

— «Tahta çıkaracağımız kişi uğruna bu kadar

yorgunluğa ve fedakârlığa katlanmamız, bizi başarı kazanmaya zorlayacak bir sigortadır. Fakat herşeyden önce kendisinin bu cinayete kurban gitmesine engel olmamız lâzımdır. Size söyledim. Cinayetin yarın yâni pazartesi günü işleneceğini belirten deliller çok... Bugün ise pazar. Onlar herşeyi önceden tasarlayıp hazırladılar. Kral, Sevilla'ya özellikle bu iş için geldi. Şimdi demek oluyor ki hepiniz o boğa güreşinde bulunmalı ve başkanlığa, krallığa seçtiğiniz adamı kurtarmak için göğüslerinizden bir kale vücuda getirmeye hazır olmalısınız. İçinizden: '*O da mı orada bulunacak?*' Diyorsunuz. Evet, hepinizin asıl adını bilmeden sevdiği ve değer verdiği adam da orada olacaktır. Gerektiğinde gözünüzü kırpmadan tereddütsüz canınızı tehlikeye atmalı, fakat onu kurtarmalısınız. Boğa güreşine, en emin ve fedakâr adamlarınızı da beraberinizde getiriniz. Sizi dâvet ettiğim yerde gerçek bir savaş olacaktır. Onun için Prens'in çevresinde seçkin bir muhafız kitlesi bulunmalıdır. Ayrıca San Francisco meydanında, meydana çıkan sokaklarda, tribünlerde ve hattâ güreş meydanında dövüşe hazır birçok adamımız olmalıdır. Kesin emirler orada, savaş meydanı diyebileceğim yerde verilecektir. Hem Prens'in hayatı, hem de dâvamızın geleceği, bu emirlerin çabuk ve anlayışla uygulanmasına sıkı sıkıya bağlıdır...»

Bu sözler, oradakiler üzerinde epey şaşkınlık yarattı. Basit bir kavga sandıkları şeyin tam teşkilâtlı bir savaş olduğunu anladılar. Doğrusu Fausta'nın anlattıkları hiç de keyif verici değildi. Fakat hepsi, tehlikeyi göze almadan başarıya erişemeyeceklerini biliyordu. Öte yandan buradakilerin hepsi de mevki hırslı olan ve bu uğurda kellelerini koltuklarına alabilen, cesur insanlardı. Adamların ilk şaşkınlık ânı geçince savaşçı damarları kabardı. Kılıçları, kendi kendilerine hareket ediyormuşçasına kınlarından fırlattılar.

ladı. Düşman hemen karşılığındaymış gibi hep bir ağızdan haykırdılar:

— «Savaşalım! Savaşalım!»

Fausta, bunları kendi hâllerine bıraksa amaçlarını unutup körü körüne dört bir tarafa saldıracaklarını tahmin etti. Sert bir sesle onları yatıştırmayı doğru buldu:

— «Amaç savaşmak değil, Prens'in hayatını korumaktır. Anlıyor musunuz?»

Ve kesin bir edâ ile ilâve etti:

— «Onu kurtarmak, her ne pahasına olursa olsun kurtarmak için sonuna kadar çalışacağınıza yemin ediniz.»

Toplantıdakiler coşmuşlardı. Hep bir ağızdan:

— «Yemin ederiz!» Diyerek kılıçlarını havaya kaldırdılar.

Fausta:

— «Peki,» dedi, «şu hâlde yarın boğa güreşinde buluşuruz...»

Fausta bu adamların cesaret ve sadakatlerinden şüphe etmiyordu. Hepsi de bu dâva uğrunda gerekirse ölüme seve seve gideceklerdi. Fakat bu müthiş kadın, ihtiyatı elden bırakmanın doğru olmadığını da biliyordu. Sonra yine biliyordu ki bu sadakat ne kadar büyük olursa olsun, birazcık altınla desteklenirse elde edilecek sonuç daha da iyi olurdu. Fausta, topluluğun içinde kararsız ve endişeli kimseler bulunduğunu tahmin ederek onları da avucunun içine almak için kayıtsız bir tavırla söylendi:

— «Böyle bir teşebbüste altın, küçümsenmeyecek bir yardımcıdır. Adamlarınız arasında keseleri biraz daha altınla dolunca, sadakat ve cesareti artacak olanlar vardır... Avuç avuç altın dağıtınız... Cömert davranmaktan kaçınmayınız. Biraz önce size söyledim»

di: Biz, hudutsuz derecede zenginiz. Her biriniz Castrana Dükü'ne muhtaç olduğu parayı bildirsın. Para gereklikçe size teslim edilecektir. Şimdi gidiniz efendiler. Tanrı hepinizi korusun!»

Fausta karşısındakilere, kendi para ihtiyaçlarından direkt olarak bahsetmemiş, dolaylı bir yoldan gidecek, adamlarının para ihtiyaçlarını ileri sürmüştü. Çünkü Fausta, onların adamları için alacakları paradan, kendi paylarını ayıracıklarını biliyordu. Prenses açık konuşmamakla, karşısındakilerin onurlarını düşünmüştü. Sözlerinin ne derece memnunluk uyandırdığını yüzlerden okumamak mümkün değildi.

Fausta konuşmasını bitirdikten sonra bir kraliçe edâsıyla, hepsine gitme izni verdiğini belirtir bir işaret yaptı. Fakat aynı zamanda Castrana Dükü'ne de bir işaret yaparak herkesin çıkacağı kapıya gitmesini bildirdi. Gitme izni alanların hepsi, Fausta'yı coşkunca alkışlar ve saygı gösterileriyle selâmladı.

Kapının ağzında bekleyen Castrana Dük'ü, her birinin söylediği rakamı, bir taş tahtaya yazıyordu; kimine iltifat ediyor, kimine bir tavsiyede bulunuyor; davranışlarıyla hepsinin saygısını ve güvenini kazanıyordu. Kurulacak olan yeni rejimde onun önemli bir yeri olacağından kimsenin şüphesi yoktu.

Bu arada Fausta da yerinden kımıldamadan, hayran hayran, kendisine esir ettiği bu adamların gidişini seyrediyordu.

*

Pardaıllan onu bir an bile gözden kaçırmıyordu. Herhâlde, kimsenin bir şey anlayamayacağı yüzüne bakarak, Fausta'nın kafasından geçenleri okuyor olacaktı ki kendi kendine mırıldandı:

«Bana kalırsa oyun daha bitmedi. İkinci bir perde açılmazsa, pek şaşarım... Hele bekleyelim.»

Sonra Chico'ya döndü.

Cüce yerinden bile kıpırdamadan, sabırla beklemişti. Duvarın öte yanında olan bitenleri merak ettiği yoktu. Hattâ arkadaşının bu palavraları neden bu kadar ilgiyle dinlediğine de hayret etmiyor değildi. Ona kalsaydı ve şu Fransız asîlzâdesinin yerinde olsaydı, bu belâlı yerden bir an önce ayrılırdı. Fakat bu konuda en ufak bir şey söylemeye bile niyeti yoktu. Mademki Fransız kalıyordu, demek ki kalmayı doğru bulmuştu. O hâlde o da sabredecekti. Nitekim uslu uslu beklemiş ve Pardaillan konuşulanları dinlerken kendisi de aşk hayâllerine dalmıştı. Hem o kadar dalmıştı ki Şövalye, Cüce'ye dönünce onu hayâllerinden ayırmak için sarsmak zorunda kaldı.

İsyancıların sonuncusu da gidinceye kadar, Pardaillan, Chico ile oldukça ateşli bir konuşmaya daldı. Şüphesiz Cüce'den olmayacak bir şey istemişti ki Chico ateşli ateşli tartışmaya koyulmuş ve Şövalye'yi caydırmaya uğraşmıştı. Ve yine hiç şüphesiz Pardaillan, Cüce'den istediğini koparmış olacaktı ki yeniden gözünü deliğe uydurup kurnaz kurnaz gülümseyerek içerisini seyretmeye başlamıştı.

Şimdi Fausta yalnız kalmıştı. İsyancıların sonuncusu da çekilip gitmişti. Fakat Fausta koltuğunda hâlâ bir kraliçe edâsıyla hareketsiz oturuyordu. Bir şeyler bekliyor gibiydi. Birdenbire, Pardaillan'ın nereden çıktığını anlayamadığı bir karaltı, setin arkasından belirerek sessizce Fausta'nın karşısına dikildi. Sonra bunu diğerleri izledi ve böylece altı kişi Fausta'nın önünde sıralandı.

Pardaillan bunlar arasında Castrana Dükü'nü ve hanın avlusundan kapı dışarı ettiği Engizisyon memuru Cristobal Centurion'u tanıdı. Şimdi artık Cen-

turion'un adını öğrenmişti. Gülümseyerek, kendi kendine:

«*Hah şöyle!*» Dedi. «*Ben dememiş miydim? Daha oyun bitmedi.*»

Fausta etkili ve ciddî sesiyle:

— «Efendiler,» diye söze başladı. «Castrana Dükü'ne bana içinizden en enerjik ve cesur dört kişi tavsiye etmesini söyledim. Hepinizi tanıyor. Sizleri seçtiğine göre demek ki hepinizi bu şerefe lâıyk gördü. Benim de onun seçtiği kimseleri kabul etmekten başka yapacağım bir şey yok...»

İşaret ettiği dört adam saygıyla eğilip bekledi. Fausta, Centurion'u göstererek:

— «Bunu da ben kendim seçtim,» dedi. «Onu tanıyorum, kendisi ruhuyla vücuduyla benim emrimdedir.»

Centurion secdeye varır gibi bir hareket yaparak saygı gösterisinde bulundu. Fausta devam etti:

— «Siz buradakiler, giden şeflerin şefleri olacaksınız. Doğrudan doğruya şahsıma bağlı olan Centurion'dan başka hepiniz Dük de Castrana'dan emir alacaksınız.»

Dük derin bir saygıyla eğildi. Fausta sözlerine ekledi:

— «Siz benim danışmanlarımsınız ve bütün diğer şeflere ve onların adamlarına emir vermek yetkisine sahipsiniz... Bundan böyle sizler de bizim sarayımızdan sayılacaksınız. Her türlü ihtiyacınız tarafımızdan temin olunacaktır. Bu ikinci dereceden meseleleri sonra hallederiz. Şimdilik size şunları söylemek istiyorum: İlk göreviniz Prens'i ölümden kurtarmaktır. Adamlarınız bu hususu iyice bilmelidir. Ve ben şimdi size büyük sırrı bildiriyorum: Kurtaracağımız ve ileride kral olup başımıza geçecek

Prens, hepinizin sevdiği bir insan olan Don Cesar'dır!»

Beş adam, bir ağızdan:

— «Yâni boğa güreşçisi mi?» Diye haykırdı.

— «Ta kendisi... Onu tanıyorsunuz. Kendisine vereceğimiz mevkie lâyük bir insan mıdır dersiniz?»

Castrana Dükü ağırbaşlılığından beklenmeyecek bir coşkunlukla cevap verdi:

— «Elbette!.. Tanrıya bin şükürler olsun ki Don-Carlos'un oğlu onun gibi bir adammış. Ondan daha yürekli, daha serbest fikirli bir kralı zaten bulamazdık!»

Sözü tekrar Fausta aldı:

— «Pekâlâ Dük! Bu sözleriniz içime güven verdi. Doğrusu ben Prens'i pek az tanırım. Acaba fikirlerimi anlayacak kadar zeki, amaçlarımı benimseyecek kadar geniş fikirli midir diye merak ediyordum. Yâni kolayca anlaşabilecek miyiz diye düşünüyordum. Yoksa cesaretinden şüphem yoktu...»

Dük'le öteki beş adam biraz kafaları işleseydi, Fausta'nın bu kadar az tanıdığı biriyle evlenmekten nasıl bahsedebildiğine şaşarlardı. Şaşmadılar. Herhâlde Fausta'nın böyle konuşmak için kendince bazı sebepler olması gerektiğini düşündüler. Sadece Dük şu sözleri söyledi.

— «Bildiğimize göre, Don Cesar'ın düşünceleri bizimkilere pek yakındır. Bizi hayrette bırakan şey onun hâlâ bize katılmamış oluşudur. Prens'le konuşur konuşmaz, bu konuda da hiçbir endişemiz kalmayacağından eminim. Muhakkak anlaşacaksınız.»

Fausta:

— «Temenni edelim ki öyle olsun,» dedi. «Yalnız, Dük ne siz ve ne de arkadaşlarınız unutmayınız ki artık Don Carlos'un oğlu yoktur. Prens, Kral'ın

meşru çocuğudur. Bu gerçeği etrafa yayabilmek için bunu önce kendiniz kabul etmiş ve kafanıza yerleştirmiş olmalısınız. İnanmayanları, şüphelileri inandırabilmek için bir insanın önce kendisinin inanması gerekir.»

Dük:

— «Merak buyurmayınız, Prensese hazretleri... Emrettiğiniz gibi olacağız,» dedi.

Fausta devam etti:

— «Bundan başka, benimle iş görece kimselerin gayet atak ve cesur kişiler olmaları fakat bununla birlikte benim yanımda bir emir kulu gibi çalışmalarını lâzımdır.»

Centurion bu sözleri bir heykel sessizliğiyle dinledi. Fausta'nın ne müthiş bir iradesi olduğunu biliyordu. Fakat ötekiler, bu tepeden inme konuşmayı hazmedememiş gibi bakıştılar. Herhâlde bu kadarını beklemiyorlardı.

Fausta adamların akıllarından geçenleri hemen sezerek:

— «Dediğimi yapmak zordur. Özellikle siz kırat-ta insanlar için... Fakat bunun böyle olması lâzımdır. Ben düşünen dimağ olarak kalmalıyım, sizler de dimağdan aldıkları emirleri yerine getiren uzuvlar olmalısınız. Buna rağmen oynayacağınız rol yine size büyük şeref ve mevkiler sağlayacaktır. Eğer şartlarımı kabul ederseniz, sizleri bekleyen gelecek, hayâlini kurduğunuz gelecekten çok daha parlak olacaktır. Ben sizler için sırt ve her dediğinin yapılmasını isteyen bir efendi olacağım. Fakat aynı zamanda âdil ve cömert bir efendi olduğumu da göreceksiniz...»

Bundan daha açık ve kesin konuşulamazdı. Karşılarındaki kadın, her hâliyle insanütü bir yaratık olduğunu gösteriyordu. Şu zarif beyaz, güzel kokulu

el, gerektiğinde demirden bir pençe olacağını hissettiriyordu.

Fakat buna karşılık vaadedilen gelecek de o kadar parlaktı ki!»

Bu kadının verdiği sözü fazlasıyla tutacağından şüphe edilemezdi. Kendisiyle mücadeleye kalkışmaya gelince arkasında bir erkek dehâsı barınan şu berrak alnı keskin fakat aynı zamanda son derece tatlı bakışlı şu güzel gözleri görmek, böyle bir işe kalkışmanın boşuna olacağını anlatmaya yeterdi. Bu kadına karşı gösterilecek her türlü direniş, kesin olarak başarısızlıkla sonuçlanacaktı.

Dük ve arkadaşları da Centurion gibi ve bu fevkalâde kadını tanıyan herkes gibi boyun eğmekten başka çare göremediler. Dük, beşinin düşüncelerini dile getirdi:

— «Kabul ediyoruz, madam... Sizin sâdık köleleriniziz.»

Fausta da ciddî bir sesle

— «Ben de bu sözlerinizi senet kabul ediyorum,» dedi. «Emin olunuz, o kadar yükseleceksiniz ki başlarınız dönecek. Ancak adamlarınızı da sıkı bir disiplin altında tutmanızı ve kayıtsız, şartsız itaate zorlamanızı isterim. Şimdilik önemli olan da budur.»

Fausta biraz durduktan sonra konuşmasına devam etti:

— «Büyük ideallerimiz var... Charlemagne İmparatorluğu'nu yeniden canlandırmak imkânsız değildir. Bu ulu işi başaracağımıza güvenim var... Seçtiğimiz Kral sizin yardımınızla dünyaya hâkim olacaktır. Görüyorsunuz ya... Bu muazzam eseri vücudamda getirmek için bana yardım edenler ne kadar büyük bir amacın hizmetinde bulunuyorlar...»

Adamlar Fausta'yı hayranlıkla dinliyor ve kendilerini tatlı bir rüyada sanıyorlardı. Ancak gerçeğin

birdenbire onları bu tatlı rüyadan uyandıracığından korkmuyor da değillerdi. Fausta sözüne devam ederek:

— «Fakat bütün bu idaelerin gerçekleşmesi, ölüm tehlikesi içinde bulunan bir insanın yaşamasına bağlıdır. Yarın o insanı öldürmeye uğraşacaklar. Söylemeye lüzum var mı? Bu adam ölürse rüyalarımız da bitti demektir.» Dedi.

Castrana Dükü atıldı:

— «Prens'in kılına bile dokunulmayacaktır. Bu uğurda hepimiz, ölmek pahasına da olsa onu kurtaracağız. Size söz veriyoruz.»

— «Böyle olmasını temenni ederim efendiler. Don Centurion yarın size kesin emirlerimi bildirecektir. Şimdi gidebilirsiniz...»

Dük'le dört arkadaşı, kendilerine parlak bir gelecek vaadeden kadının önünde diz çöküp kendisini selâmladılar ve pelerinlerine sarınarak çıkmaya hazırlandılar.

O zaman Pardaillan da doğruldu ve Chico'ya bir işaret yaptı. Cüce hemen yürümeye koyuldu ve Pardaillan da görünüşe göre, artık bitmiş olan toplantı yerini bırakıp Servili Köşk'ten ayrılmaya hazırlandı. Fakat eğer Şövalye bu kadar acele yola koyulmamış olsaydı, Centurion'la Fausta arasında geçen şu kısa, fakat ilgi çekici konuşmaya da şahit olurdu.

Fausta, düşünceli bir hâlde yerinde kalmıştı. Dük'le dört arkadaşının çekildiğini görünce setten inerek Centurion'a yöneldi ve kesin bir sesle:

— «Bu çingene kızı Giralda, plânlarımıza engel olabilir,» dedi. «Canımı sıkıyor. Yarınki kargaşalıkta onun da ortadan kaybolması lâzım...»

Bir an düşünür gibi yaptı ve Centurion'u göz ucuyla süzdükten sonra:

— «Akrabanız Kızıl Sakal'a haber verin,» dedi.
«Zannımca yalnız o beni bu kızdan kurtarabilir.»

Centurion boğuk bir sesle:

— «Nasıl, madam?» Dedi. «Yoksa şey mi yapmak istiyorsunuz?.. Yâni şey...»

Fausta belirsiz bir gülümsemeye:

— «Evet,» Dedi.

O zaman haydut papaz acılı bir edâ ile:

— «Halbuki bana söz vermiştiniz, madam!..»

Fausta aşağılayıcı bir tavırla Centurion'a baktı ve:

— «Ne zaman komedi oynamak illetinden vazgeçeceksiniz?» Diye sordu. «Beni kandıramayacağınızı size iyice anlatmak için ne yapayım?»

Centurion afallayarak kekeleydi:

— «Anlamıyorum madam, anlamıyorum!»

— «Şimdi anlarsınız... Bana ne demiştiniz?.. Bu küçük çingeneye âşık olduğunuzu söylememiş miydiniz?»

— «Ne yazık ki öyle...»

— «O kadar âşiksınız ki kendisiyle evlenmeye bile karar vermişsiniz. Peki öyleyse, evlenin bakalım...»

Centurion neşe içinde:

— «Ah madam, size hem servetimi, hem de saadetimi borçlu olacağım,» dedi.

Fausta tekrarladı:

— «Evlenin! Yalnız sizin gibi kalbi feragat ve fedakârlık hissiyle dolu bir âşığın gözünden kaçan küçük bir nokta var...»

Centurion endişeyle sordu:

— «Neymiş o, madam?..»

Fausta buz gibi soğuk bir tavırla devam etti:

— «Kuracağımız yeni teşkilâtta siz de çok önem-

li bir kimse olacaksınız. Sizin gibi bir insanın, âdi bir çingene ile evlenmiş olmasına belki herkes hayret edecektir!»

— «Giralda'ya olan aşkım beni affettirir madam. Kimse, karım hakkında kötü bir şey söyleyemez. Giralda çingenedir ama, Endülüs'ün en namuslu kızı olarak tanınmıştır. Önemli nokta da bu değil mi?.. Bir çingeneyle evlenmiş olduğumu yüzüme vurmak isteyenlere vereceğim cevabı ben bilirim.»

Fausta kurnaz bir gülümseyişle:

— «Özellikle asâletinizi ve mevkiinizi unutarak basit bir halk kızıyla evlenmiş olmanıza şaşacaklardır. Çünkü artık Giralda'nın ana ve babasının kimler olduğu biliniyor... Kendisi pek düşük bir ailedenmiş... Yeni haber aldım.»

Centurion, bu sert ve korkunç silleyi yiyince sarıldı. Giralda için beslediğini söylediği aşk bir komediden başka bir şey değildi. O, çingene kızının gayet namuslu bir ailenin evlâdı olduğuna inanmıştı. Hemen buna göre bir plân tasarlamıştı: Fausta'nın iktidarına dayanarak Barba Roja'yı ortadan kaldıracak, Giralda'nın gerçek âşığı Don Cesar ise tacı tahtı görünce, çingeneyi şüphesiz kendiliğinden bırakacaktı. O zaman zaten zengin olmuş olan Centurion da bu adsız, sansız kızı almaya tenezzül edecekti. Nikâh bir kere kıyıldı mı, ondan sonra Centurion sözde bir tesadüf neticesi karısının çok soylu bir aileden olduğunu meydana çıkaracaktı. Sonradan, Kral'ın eski sevgilisine karşı ilgisi yeniden uyanırsa o zaman Centurion böyle bir ilgiden ne gibi çıkarlar elde edebileceğini daha şimdiden kesin olarak biliyordu. Ortada Ruy Gomez de Sylva gibi bir örnek vardı. Adam, karısının Kral Philippe'yle apaçık sevişmesine ve düşüp kalkmasına göz yummak surciyle, prens ve devlet müşaviri olup çıkmıştı. Centurion da öyle na-

mus, haysiyet gibi şeylere önem verir cinsten bir adam olmadığı için, bu işten yararlanmayı aklına koymuştu...

İşte Centurion'un plânı buydu. Tam işlerin yolunda yürüdüğüne iyice inandığı bir sırada, yanılmış olduğunu ve Giralda'nın böyle asîl bir aileden değil, basit bir halk kızı olduğunu öğreniyordu. Bu darbe ona ağır gelmişti.

Artık bu kadının kendisiyle ilgili herşeyi sezdiğine ve bildiğine inanıyordu. Fakat bu seferki oyununu acaba nasıl karşılayacaktı? Centurion'u başından bir paçavra gibi fırlatıp atacak ve defedecek miydi?

Fausta, Centurion'un şaşkınlığını görünce:

— «Ne?» Dedi. «Yoksa siz bunu bilmiyor muydunuz?.. Yoksa asılsız söylentilere inanmak gafletine mi düştünüz? Öyleyse cidden ayıp!..»

Centurion'un hiç şüphesi kalmamıştı... Fausta herşeyi apaçık görüyordu. Kandırmak istediği kadın, yine düşüncelerini anlamış, kendisini yere sermişti. Utangaç ve şaşkın:

— «Beni affediniz madam,» dedi.

Fausta bir an onu süzdü, sonra önemsemez bir tavırla omuz silkti:

— «Beni atlatmaya kalkışmanın boşuna olduğunu nihayet aklınız kesti mi?» Dedi.

Centurion bu soruya ne cevap vereceğini araştırdı ve maskeyi atmaktan başka çare bulamayarak:

— «Barba Roja'ya ne söyleyeyim madam?» Dedi.

Fausta hiç umursamayan bir tavırla:

— «Benim tarafımdan hiçbir şey söylemenize lüzum yok, ne söyleyecekseniz, kendi hesabınıza söyleyin,» dedi. «Ona çingenenin ve âşığının da boğa gü-

reşinde bulunacaklarını söyleyin. Kızıl Sakal'ın bu güreşte neler olacağını bilmemesi mümkün değildir. Herhâlde herşeyi bilmektedir. Mösyö Espinosa'nın, Kral'ın rızasıyla hazırladığı bu işin gürültüsüz geçmeyeceğini o da bilir. Kargaşalıktan yararlanarak sevgilisini ele geçirsün. Size gelince, düşmanlarımın ne plânlar kurmakta olduklarını mutlaka öğrenmeniz gerektiğini ve onlarda kendiniz hakkında en ufak bir şüphe uyandırmamanız lâzım geldiğini hiç aklınızdan çıkarmayınız. Dolayısıyla kendinizi Barba Roja'nın yordakçısı gibi gösterecek ve yarın, sevgilisini kaçırmak işinde Kızıl Sakal'a canla başla yardım edeceksiniz. Üst tarafını kendiniz yoluna koyun. Benim için önemli olan nokta, kendim uğraşmak zorunda kalmadan Giralda'nın, Don Cesar için ebediyen kaybolmasıdır. Anlıyor musunuz?»

Centurion bu kadar ucuza kurtulduğuna memnun, söylendi:

— «Anlıyorum, madam... Emirlerinizi yerine getireceğim.»

Fausta gayet soğuk bir edâ ile:

— «Bu işi başarıyla bitirmek için her türlü tedbiri alınız. İhmalinizi görmeyeyim. Zaten suçlarınız hayli kabarık, Centurion,» dedi.

Adamın tüyleri ürperdi. Tehdidin mânasını anlamıştı... Bundan sonraki durumu, bu işte göstereceği başarıya bağlıydı. O hâlde ne pahasına olursa olsun işi başaracaktı. Bu kararını şöyle anlattı:

— «Çingene kızı gerekirse kendi elimle hançerlenecek, fakat ortadan kaybolacaktır. Buna söz veririm, madam...»

Bu sözü söylerken Fausta'nın yüzüne bakıyor, cinayete kadar izin verip vermediğini anlamak istiyordu. Fakat Fausta bir heykel kayıtsızlığı içinde kaldı. Onun için maksat, Giralda'nın ortadan yok olmasıy-

dı. Ölmesi ya da kaybolması kendisini ilgilendirmezdi. Centurion bunu sezdi. Fausta ise, artık bu meseleye dokunmamak istediğini anlatır bir tavırla:

— «Gidelim,» dedi.

Centurion, setin altında sakladığı şamdanı aldı ve mumu yaktı.

Bu mağarada göze görünen bir tek kapı vardı. İs-yancılar buradan çıkıp yeraltı dehlizine ulaşmışlardı. Dehliz de Servili Köşk'ün bahçe duvarlarının dışında nihayetleniyordu. Fakat Castrana Dükü ile dört arkadaşı geri döndükten sonra, görünmeyen bir delikten çıkıp gitmişlerdi. Zaten Fausta da yine göze görünmeyen bir üçüncü kapıdan girmiş değil miydi?

Centurion elinde şamdan, sordu:

— «Hangi yoldan gideceksiniz, madam?»

— «Dük'ün gittiği yoldan...»

Fausta'nın verdiği cevap üzerine Centurion, setin etrafını dolaştı ve duvara doğru giderek orada bulunan gizli, küçük bir kapıyı açtı. Sonra geriye dönme-ye lüzum görmeden, Fausta tarafından takip edildiğinden emin, bu kapının açıldığı dar dehlize girdi ve Fausta'nın da kendisine ulaşmasını bekledi.

Fausta da o kapıya yönelmişti. Seti dolaşmış, tam kapıdan giriyordu ki olduğu yerde mıhlanmış gibi kalıverdi.

Çok iyi tanıdığı, alaycı bir ses mağarayı çınlatı-yordu:

— «Charlemagne İmparatorluğu'nun ikinci ku-rucusu sayın Prens, değerli vakitlerinin birkaç da-kikasını şu basit ve serseri serüvenciye lütfederler mi?»

Fausta birden durmuştu. Fakat hemen geriye dönmedi. Gözlerinde korkunç bir ışık belirdi ve karma-

karışık kafasında şu düşünceler bir şimşek gibi çaktı:

*«Pardaïllan! Mel'un Pardaïllan! Yine ölümden kurtulmuş... Diri diri gömdüğümü sandığım mezar-
dan çıkmış. Hep böyle oluyor... Ne zaman kendisini öldürdüğümü sandıysam, eskisinden daha canlı ve daha alaycı olarak karşıma dikiliyor. Şimdi de beni Charlemagne İmparatorluğu'nun ikinci kurucusu diye alaylı alaylı selâmladığına göre, yeni plânlarımı çoktan öğrenmiş olacak... Aksi gibi de yalnızım. Benimle istediği gibi eğlenecek. Üstüne saldırtacağım bir adamım bile yok. Halbuki burada ne kolay öldürülürdü.»*

Fausta o kadar üzüldü ki sanki her dakika yoluna bu aşılmaz engeli dikmekten âdeta hoşlanan Tanrı'ya çıkışacakmış gibi şimşek saçan gözlerini göğe dikti. Fakat başını indirdiği vakit küçük kapının ardındaki karanlık dehlizde kendisine bakan ve sanki:

— «Onu biraz oyalayın, takviye getirmeye gidiyorum. Bu sefer elimizdedir,» demek isteyen Centurion'u gördü. Birkaç defa göz kırparak, anladığını belirtti. Ondan sonra da Pardaïllan'dan tarafa döndü.

Fausta ona doğru birkaç adım attı ve misafirini şeref mevkiine götüren bir kibar hanım tavrı takındı. Şövalye, kadının üstüne doğru geldiğini görünce geriledi ve seti dolanarak Fausta'nın kendisini oturtmak istediği sıraya oturdu.

Fakat kadının hâlindeki bu sâkinlik, Şövalye'ye karşı takındığı bu kibar, gülümser tavır aslında sahte bir davranıştan başka bir şey değildi. Fausta böyle yaparak Şövalye'yi mağaranın geçitsiz sandığı bir köşesine sıkıştırmıştı.

Set, mağaranın ortasında bulunuyordu. Setin ardında, Centurion'un çıktığı gizli kapı vardı. Setin

önünde bir boşluk yer alıyor ve boşluktan sonra meşe sıralar geliyordu. Dipteki duvarda da Pardaillan'ın toplantıyı gözetlediği delik ve biraz ötede gizli bir kapı bulunuyordu. Fakat Fausta, Şövalye'nin bu gizli kapıdan geldiğini, hattâ böyle bir gizli kapı bulunduğunu bilmiyordu.

Centurion adamlarını getirip Pardaillan'a karşı saldırıya geçince, Şövalye için hiçbir kaçış yeri olmayacak ve kendisini sadece belindeki hançerle - Fausta hançeri hemen görmüştü - korumak zorunda kalacaktı. Buradan kaçabilmesi için setin önünde ve arkasındaki kapılara doğru koşmak, sıraların üstünden aşmak ve kendine saldıracak olanların arasından geçmek zorundaydı.

Oysa Şövalye'nin bu kadar zorluğu yenmesi mümkün değildi. Pardaillan'ın birazdan düşmanla dolaacak bu mağarayı baştan başa geçip kapılara ulaşmasına imkân yoktu. Şövalye bunu başarıp mağarayı baştan başa geçse bile, kapıları nasıl açacaktı?..

Pardaillan bu sefer gerçekten yakayı ele vermişti.

Kısacık hançeriyle uzun kılıçlara karşı bir şey yapamayacağına göre işi bitikti.

Aslı aranırsa Pardaillan'ın da bütün bunları sezmemiş olduğu düşünülemezdi. Ama Fausta onun huyunu çok iyi bilirdi. Şövalye durum ne olursa olsun attığı adımı geri alacak adam değildi. Zaten kendi isteğiyle buraya girdiğine göre hudutsuz tehlikeleri hesaba katmış olmalıydı.

Şövalye en gerideki sıraya oturunca, Fausta da tam karşısında yer aldı. Gülümseyerek birbirlerine baktılar.

Onları bu hâlde görenler, birbirleriyle tekrar karşılaştıklarına sevinen iki dost sanabilirlerdi.

Fakat Pardaillan'ın gülümseyişinde, Fausta'dan başka kimsenin sezemeyeceği bir alay vardı. Zeki ka-

dın bu gülümseyiştten kuşkulananarak etrafına bakındı fakat ne bir şey gördü, ne de bir şey anlayabilirdi. Fausta içgüdüsünün yardımıyla da bir şey sezemeyince içine güven gelmiş bir hâlde durdu. Gayet sâkin, tatlı ve âhenkli bir sesle dudaklarında zekice bir gülümseme olduğu hâlde sanki karşısındakine hatır soruyormuş gibi:

— «Demek zindanınızın havasını dolduran zehirli dumanlardan kurtuldunuz?» Dedi.

Bu soruyu sanki bu işte hiç parmağı yokmuş gibi soruyordu. Pardaillan, kadının bakışlarına nazik, fakat sert bakışlarla karşılık verdi ve âdeta şaşırılmış gibi:

— «Size böyle olacağını söylememiş miydim?» Dedi.

Fausta başını eğdi ve hülyalı bir tavırla:

— «Doğru,» dedi, «siz daha iyi tahmin etmişsiniz.»

Uzun bir zaman Şövalye'ye baktı kaldı. Sonra devam etti:

— «O zehir, uyku ilâcından başka bir şey değilmiş. Zaten şüphelenmiştim ya... Benim asıl şaştığım o değil de, sizi diri diri gömdüğüm ve üstünüze duvar ördürttüğüm o mezardan çıkmanız... Bu işi nasıl yaptınız ?..»

— «O kadar merak mı ediyorsunuz?»

— «Sizinle ilgili herşey beni de ilgilendirir. Emin olunuz.»

Fausta bu sözlerinde samimiydi. Şövalye'ye bakan iri siyah gözlerinde ne öfke, ne de kırgınlık vardı. Şövalye'yi sağ salim gördüğüne âdeta memnundu.

Şövalye zarif bir tarzda eğilip teşekkür etti:

— «Beni şımartıyorsunuz... Şimdi sizden bir sürü şey istemek yüzsüzlüğünde bulunacağım. Bana

gösterdiğiniz ilgiye gerçekten minnettarım... Ancak sözü fazla uzatıp başınızı şişirmek de istemem...»

Sesinde alay edâsı yoktu ve Fausta'ya hayretle bakıyordu. Bu kadını tanıdığını sanıyordu ama, onunla her karşılaşmasında yeni bir tarafını keşfediyordu. Fausta o kadar samimî konuşuyordu ki Şövalye, söz konusu şeyin kendi hayatı olduğunu bile unutmuştu. Yalnız bunu unutmakla kalmamış, hayatına son vermek isteyen kimsenin Fausta olduğu bile aklında kalmamıştı.

Birdenbire en korkunç şeyleri en sâkin tavırlarla ve en tatlı gülümsemelerle söyleyen bu iki insan, cileveleşen bir çift âşığa o kadar benziyordu ki!..

Fausta cevap verdi:

— «Sizce önemli olmayan şeyler, başkaları için gayet önemli olabilir. Herkes sizin meziyetlerinize, sizin alçak gönüllülüğünüze sahip olamaz.»

— «Rica ederim, madam, tevazu göstermeyiniz. Demek zindandan nasıl kurtulduğunu muhakkak öğrenmek istiyorsunuz?»

Fausta başıyla evet anlamına gelen bir işaret yaptı. Pardaillan:

— «Pekâlâ, söyleyeyim, dedi. «Bilirsiniz ki zindanın tavanının bir kısmı makinelidir ve inip kalkar...»

— «Bilirim.»

— «Bilmediğiniz taraf şu: Zindanın içinde tavanı indirip kaldıran gizli bir yay var.»

— «Yaa!?!.. Bunu bilmiyordum!»

— «İşte ben bu yayı kullanarak çıktım. Şansın da yardımıyla gizli yayı buldum. Kımıldatınca tavan indi. Üstüne tırmandım. Yukarıya ulaştım. Görüyorsunuz, ne kadar basit bir iş!..»

— «Gerçekten de öyle...»

— «Kaçmama yarayan yayın nerede saklı olduğunu da öğrenmek istiyor musunuz?»

— «Eğer sizce bir sakıncası yoksa...»

— «Hiçbir sakıncası yok... Bu yay, zindanın demir kapısının tam karşısında, duvarı kaplayan mermer levhaların en üsttekindedir. O levhada bir yarık göreceksiniz. Yarıktaki yaya bastınız mı, tavan harekete geçer. O yayı da hemen söktürün ki bir daha o zindana düşersem kurtulamayayım!»

— «Hiç merak etmeyin, öyle yapacağım.»

Pardaillan gülümseyerek sustu. Fausta:

— «Nasıl kurtulduğunuzu anladım,» dedi. «Fakat sizi buraya getiren dehlizlere nasıl girdiniz?»

— «Hep şansımın yardımıyla madam, hep şansımın yardımıyla... Evin bütün kapıları açıldı. Gezilirken kendimi mahzenlerde buldum. Bilirsiniz, dikkatli davranmayı severim.»

— «Biliyorum, derin bir gözlem kabiliyetiniz vardır.»

Pardaillan, teşekkür yerine eğildikten sonra devam etti:

— «Sizin oturduğunuz bir evin gizli bir çıkış kapısı olması gerekçesini düşündüm. Böyle bir kapıyı da buldum. Derken bir duvarın önüne geldim, baktım ki bir delikten ışık sızıyor. Daha ötesini anlatmaya bilmem lüzum var mı?»

— «Lüzum yok, anladım.»

Şövalye:

— «Benim anlamadığım bir şey varsa o da, sizin gibi bir Prenses'in, evini boş, bütün kapılarını açık bırakması...» Dedi.

Ve anlamlı bir gülümseyişle ilâve etti:

— «O ihtiyatsızlığınız, bakın, nelere sebep oldu? Siz beni artık yakamı sıyıramayacağımı sandığınız bir

mezara gömmüşken ben oradan kurtuldum ve sanki kaçmamı kolaylaştırmak için açık bırakılan kapılardan elimi, kolumu sallaya sallaya çıktım. Evi boş bulacağıma, tepeden tırnağa silâhli adamlarla dolu bir salona düşseydim durumum nice olurdu? Hele bu silâhsız hâlîmle ne yapardım? Bakın, şimdi hürüm işte...»

Pardaïllan, tepeden tırnağa silâhli adamlarla dolu bir salonda, silâhsız ne yapacağını sorarken Fausta, kaşlarını çattı. Bu sözlerde belli belirsiz bir alay sezer gibi olmuştu. Pardaïllan şimdi hür olduğundan bahsederken kadının dudaklarında şeytanca bir gülümseme gezindi. Fakat Pardaïllan onun hiçbir hâlîni gözden kaçırmıyordu:

— «Anlıyorum, madam,» diye söylendi. «Henüz evinizden çıkmadığımı düşünüyorsunuz, ama işi buraya kadar başardıktan sonra evvel Allah arkasını da getiririm. Onun için tekrar ediyorum: Bakın, şimdi hürüm işte!..»

Bu iki müthiş rakip arasındaki konuşma gitgide bir düello havasına bürünüyordu. Şimdiye kadar birbirlerinin gücünü yoklamaktan ileri gitmemişlerdi. Şimdi hücumu geçiyorlardı ve her zaman olduğu gibi ilk darbe Pardaïllan'dan geliyordu.

Fausta bu son cümledeki tehdide hiç önem vermeden, ihtiyatsızlığı konusunda Şövalye'nin söylediği sözleri cevaplandırmakla yetindi:

— «Kapıları açık bırakmam için sebep vardı. Fakat sizin bundan istifade etmiş olmanız bir şanssızlıktır... Ama tabii, tamiri imkânsız bir şanssızlık değildir. İspanyol asîlzâdeleriyle yaptığım toplantıyı gözetlemenize yarayan deliği açık bırakışıma gelince bunda beni ne kadar tedbirsiz bulsanız haklısınız. Onu kapamalıydım. Kendime çok güvenmekle hatâ ettim. Bu bana bir ders olacaktır. Bu dersten yararlanacağımı da göreceksiniz.»

Fausta önemli bir şey söylemiyormuş, basit bir hatâsını itiraf ediyormuş gibi konuşuyordu. Fakat bu sözü söyler söylemez, arkasından, kendisi için daha önemli bir noktaya döndü ve Pardaillan'a da ihtiyatsızlığını göstermek istedi:

— «Acaba siz buraya girmekle ihtiyatsızlık etmediğinizi mi sanıyorsunuz? Bir de benim ihtiyatsızlığımdan ve tamir kabul etmez hatâlarımdan bahsediyorsunuz... Halbuki sizin için de evden çıkıp gitmek o kadar basit mi ki?..»

Pardaillan en saf edâsıyla:

— «Ama ben size, sizinle muhakkak görüşmek zorunda bulunduğumu söylemişim, madam!» Dedi.

— «Mucize kabilinden ölümden kurtulduktan sonra kendinizi tekrar tehlikeye atmanız için herhâlde bana söyleyeceğiniz şeyler pek mühim olmalıdır...»

— «Allah Allah! Kendimi tekrar tehlikeye attığımı ve sizinle başbaşa konuşmaktan korkmam gerektiğini de nereden çıkardınız?»

Fausta, Şövalye'ye bir an baktı. Acaba ciddi mi konuşuyordu? Bir insanın bu kadar kör olmasına imkân var mıydı? Yoksa kendi gücüne olan güveni ona her türlü tehlikeyi küçümsetiyor muydu?

Fakat Pardaillan yine o tatlı ve saf tavrını takınmıştı. Fausta, Şövalye'nin yüzünden hiçbir şey anlayamadı. Bir an tereddüt etti. Sonra birdenbire kararını vererek:

— «Yoksa buraya girdiğiniz gibi elinizi, kolunuzu sallaya sallaya buradan çıkmanıza izin vereceğimi mi sanıyorsunuz?» Dedi.

Pardaillan güldü. Fausta ise sinirli sinirli söylemeye devam etti:

— «Şimdi ben de size bir gerçekten söz edeyim: Anlıyorum, siz diyorsunuz ki ben yolunuzu kesemem.

Hakkınız yok değil... Fakat bir an sonra hücumu uğrayacaksınız. Her tarafı muhafazalı bu salonda düşmanlarınızın ortasında yapayalnız ve silâhsız kalacaksınız...»

Fausta, henüz onunla başbaşa ve yalnızken bunu neden söylüyordu? Yoksa Şövalye'nin gizli kapıyı açacak yayı bulamayacağını mı sanıyordu? Ya da ona tehlikeyi haber vererek onun gururuyla oynamak ve inat yüzünden burada kalmasını mı temin etmek istiyordu?

Bu sözleri neden söylediği, Fausta'nın kendisine de sorulsa, cevap veremeyecekti. Fakat Pardaillan umursamaz bir tavırla karşılıklıta bulundu:

— «Şu aşâğılık Engizisyon hafiyesinin dörtnala imdada çağırmaya gittiği haydutlardan bahsediyorsunuz, değil mi?..»

— «Onu da mı biliyordunuz?»

— «Şüphemiz mi var? Beni salonun bu köşesine sürüp burada alıkoymak için gösterdiğiniz büyük hünerin de farkındayım.»

Fausta bu adama bir kere daha hayran hayran bakmaktan kendini alamadı. Fakat bu hayranlıkla beraber içindeki endişe de büyüdü. Pardaillan'ın, ne kadar gücüne güvenen biri olursa olsun, yakasını kurtarmak için tedbir almadan kendini körü körüne tehlikeye atacak kıratta bir adam olmadığından emindi.

Tekrar merak ve heyecanla etrafına bakındı ve hiçbir şey sezmedi. Yeniden Şövalye'nin yüzüne baktı ve bu yüzü kendinden o kadar emin, o kadar sâkin buldu ki bütün şüpheleri sildi. İçinden:

«*Cesareti, budalalık derecesine vardırıyor!*» Dedi.

Sonra da yüksek sesle ilâve etti:

— «Size yirmi kişi birden saldıracak. Bunu bildiğiniz hâlde burada kaldınız, öyle mi? Benim sizi o kö-

şeye sıkıştırmama da ses çıkarmadınız. Yoksa buradan çıkmak için üstünüze çullanacak yirmi kişiyi birden yere serip cesetlerine basa basa geçebileceğinizi mi sanıyorsunuz?..»

Pardaillan:

— Cesetlerine basa basa gitmek biraz ayıp olur... Ben öyle şey yapamam. Fakat buradan, yarasız, beresiz demiyeyim de, şöyle önemsiz, bir-iki ufak yara ile çıkıp gideceğimi biliyorum!» Cevabını verdi.

Tam bir kendine güvenle söylenen bu sözler üzerine Fausta, sinirlendiğini, içine kuşku girdiğini hissetti. Pardaillan'ı zindana attıktan sonra kendisine seslendiği vakit de Şövalye aynı kendine güvenen edâ ile cevap vermişti ve işte, zindandan çıkmıştı. Şimdi, aceleyle kurulmuş bu tuzaktan da kurtulmayacağını kim iddia edebilirdi? Kendi kendine cesaret vermeye, artık Pardaillan'ın kurtulamayacağına kendini inandırmaya çalışıyor, fakat içinden bir ses:

«*Hayır kurtulacak! Yine ve daima kurtulacak!*»
Diye diretiyordu.

Fausta, daha önce Pardaillan'ı diri diri mezara soktuğunu zannettiği zamanda olduğu gibi tekrar sordu:

— «Neye dayanarak buradan sağ salim çıkacağınızı söylüyorsunuz?»

Pardaillan soğukkanlılıkla cevap verdi:

— «Size evvelce de söyledim, benim son saatim daha gelmedi. Alnımda, sizi öldüreceğim yazılı!..»

— «Öyleyse neden beni hemen şuracıkta öldürmüyorsunuz?..»

Fausta bu soruyu cesaretle ve sanki Pardaillan'dan korkmuyormuş gibi bir tavırla söylemişti. Şövalye gayet tabii bir edâ ile:

— «Henüz sizin de son saatiniz gelmedi!» Dedi.

— «Demek kanaatinizce ben, size karşı girişeceğim her mücadeleden elim boş çıkacağım, öyle mi?»

Pardaillan aynı tabiilikle:

— «Evet, öyle olacak!» Dedi. «Beni yok etmek için kullanmış olduğunuz araçlara bir göz atalım: Kılıç, su, yangın, zehir, açlık ve susuzluk... Bütün bunlara rağmen sapsağlam karşınızdayım işte... Size bir şey söyleyeyim mi?.. Beni öldürmek için uğraşmakla hatâ ediyorsunuz. Bundan vazgeçin... Vazgeçmeniz lâzım ama, bunu yapmak size zor geliyor, değil mi?.. Ne pahasına olursa olsun beni bundan daha iyi olduğu söylenen öteki dünyaya göndermek kararındasınız, değil mi?.. Öyle! Öyle ama, bunu başaramayacaksınız!.. Size hayret ediyorum. Bir insandan kurtulmak için tek çâre onu öldürmek midir? Aramalı, daha iyisini bulmalı... Bir insanı, yaşadığı hâlde başkalarının canını sıkamayacak bir duruma getirmek için çâre mi yok?..»

Şövalye alay ediyordu.

Fakat Fausta, içinde bulunduğu ruh durumu sebebiyle Şövalye'nin bu kadar korkunç bir konuda bile alaya başvurabileceğini kavrayacak hâlde değildi. Pardaillan'ın gücünün sırrını açıklayacağını; kendisini mahvedecek çâreyi şimdi göstereceğini sandı. Saf bir edâ ile sordu:

— «Meselâ hangi çâreler var?..»

Pardaillan belli belirsiz gülümseyerek:

— «Ben ne bileyim?..» Dedi ve parmağını alına koyarak sözlerine ekledi:

— «Benim gücüm burada... Beni buradan vurmalsınız!»

Fausta ona uzun zaman baktı. Şövalye gayet samimî ve ciddî görünüyordu.

Pardaillan eğer bu kadının dimağına soktuğu yeni düşüncenin tohumunu bilseydi, şüphesiz titrerdi. Fa-

usta uzun bir zaman dalgın kaldı. Pardaillan'ın söylediklerinden bir anlam çıkarmaya çalışıyor ve onu zararsız bir hâle getirmenin çârelerini araştırıyordu... Bir anda zihninde bu bilmecenin çözümünü buldu. İçinden: «*Aklından!.. Evet onu, aklından vurmalyım! Onu deli etmeliyim! Hem bu çâreyi de bana kendisi gösteriyor!.. Budala! Kendi gösterdiği çârenin en uygun çâre olacağından şüphem yok!.. Haklı... Hem de yerden göğe kadar haklı... Bu, ölümden bin kat daha iyidir... Nasıl oldu da şimdiye kadar bunu akıl etmedim?..*»

Sonra Pardaillan'a dönerek yüksek sesle:

— «Hakkınız var!» Dedi. «Eğer buradan da sağ çıkarsanız, artık sizi öldürmeye çalışmayacağım!.. Başka çâreler deneyeceğim!..»

Pardaillan ürperdi. Sonsuz seziş kaabiliyetiyle Fausta'nın yine pek müthiş bir tuzak tasarladığını anladı. Kendi kendine söylendi:

«*Hay dilim kopsun! Şimdi alayın sırası mıydı? Bu dişi kaplanı yeni bir iz üstüne salmakta ne mâna vardı? Allah bilir şimdi benim için neler tasarlıyor?..*»

Fakat Pardaillan uzun zaman bu korkulu düşüncelerin etkisi altında kalacak adam değildi. Silkindi ve alaycı sesiyle:

— «Aman, merhamet buyurun!» Dedi.

Şövalye ona o kadar sâkin, o kadar hâkim görün­dü ki Fausta, elinde olmaksızın hayranlık duydu. Pardaillan hakkında kesin bir karar vermeden önce bir defa daha bu müthiş adamı kazanmayı deneyerek:

— «Buradaki İspanyol asîlzâdelerine neler söylediğimi duydunuz!» Dedi. «Üstelik onlara, düşüncelerimin hepsini de açmış değilim. Siz benimle Charlemagne İmparatorluğu'nun yeniden kurucusu diye alay ettiniz! Ben eğer siz kıratta bir adama dayansay-

dım, Charlemagne İmparatorluğu, kuracağım imparatorluk yanında bir hiç kalırdı. Bu parlak gelecek sizi ilgilendirmiyor mu? İkimiz bir araya gelsek neler yapmayız? Bütün dünyayı kendimize boyun eğdiririz. Bana bir kelime söyleyin. Bir tek kelime... Ve o İspanyol Prensi yok olsun... O zaman siz, Allah'tan başka efendi tanımayan benim tek efendim olursunuz ve birlikte dünyayı fethederiz! Söyleyin şu bir tek kelimeyi!..»

Pardaillan buz gibi soğuk bir edâ ile cevap verdi:

— «Ben, bu haris emeller ve hülyalar hakkındaki fikrimi söyleyeli çok oldu... Beni affediniz Madam! Suç bende değil. Biz anlaşılamıyoruz...»

Fausta, Şövalye'nin verdiği kararın değişmeyeceğini anlayarak daha fazla ısrar etmedi. Pardaillan sözüne devam etti:

— «Fakat şu söyledikleriniz, buraya niçin gelmiş olduğumu aklıma getirdi. Size söyleyeceklerim vardı... Az kaldı unutuyordum, görüyor musunuz?..»

Fausta soğuk bir tavırla:

— «Sizi dinliyorum!» Dedi.

Pardaillan gözlerini Fausta'nın gözlerine dikerek konuşmaya başladı:

— «Kral Philippe'yi de, Fransa Kralı Henri de Valois'i öldürttüğünüz gibi katlettirmeyi mi aklınıza koydunuz? Bu benim işim değil. İkinizin arasındaki bir iştir, ne yaparsanız yapın. Philippe'yi de ben savunacak değilim ya... Hem zaten o kendini pekâlâ korumasını bilir... Şahsınızla ilgili bazı amaçları gerçekleştirmek uğrunda bu memleketi kana ve ateşe boğmak mı istiyorsunuz? Burada da, Fransa'da olduğu gibi bir iç savaş çıkartıp kardeşi kardeşe vurdurmak mı istiyorsunuz? Bütün bunlar, Philippe'yi, sizi ve bu memleket halkını ilgilendiren şeylerdir. Ben bunlara karışamam... Hattâ amacınızı gerçekleştir-

mek için kullandığınız araçlar, temiz şeyler olsaydı, sizi kınamazdım da... Üstelik yaptıklarınız işime de gelirdi. Çünkü burada kargaşalık çıkınca Philippe'nin başına bir sürü dert açılmış olur, bu arada kendisi Fransa'yla uğraşmaya da vakit bulamazdı ve zavallı yurdum da iyi yürekli ve zeki bir kral olan Henri de Navarre'nin yönetimi altında, sizin açtığınız yaraları sarmaya çalışırdı: Sözün kısası, bu iki meselede tuttuğunuz yolu beğenmiyorsam da bir engel olarak yolunuza çıkacak değilim, Madam!»

Fausta belirli bir memnunlukla:

— «Bu da benim için az şey değildir, Şövalye!» Dedi. «Bence çok değerli olan bu tarafsızlığınıza karşılık istediğiniz bir şey varsa hemen söyleyin!..»

Pardaillan hafifçe gülümsedi ve devam etti:

— «Burada ne yaparsanız yapın umurumda değil. Fakat gözlerinizi yurduma dikmeyin! Size söyledim: Fransa'nın barışa ve huzura ihtiyacı var... Oraya da kin ve fesat tohumlarını serpmeye kalkarsanız, beni karşınızda bulursunuz! Sizi küçümsemek, kendimi de övmek istemem ama, benim nasıl bir adam olduğumu da bilirsiniz sanırım!..»

Fausta ağır ağır:

— «Bilirim!» Dedi. «Bana söyleyecekleriniz bunlar mıydı?»

— «Ne münasibet? Dahası var... Size şunu da söylemeliyim ki burada giriştiğiniz yeni iş, başarıyla sonuçlanmayacaktır! Fransa'daki teşebbüslerinizden aldığınız dersi burada da alacak, yenileceksiniz!»

— «Niçin?»

— «Zira bütün teşebbüsleriniz şiddete, ihanet ve cinayete dayanıyor, diyebilirim. Oysa bunu demiyor ve sadece şunu söylüyorum: Bütün emelleriniz namuslu bir adamın, Don Cesar'ın iradesine bağlı. Oysa bu adam sizin kendisine yapacağınız teklifleri ka-

bul etmeyecektir. Üstelik Don Cesar, sevdiğim ve takdir ettiğim bir adamdır ve eğer beni yine yolunuza bir engel olarak dikilmiş görmek istemezseniz, ona el sürmekten vazgeçin! İşte bu kadar... Artık size söyleyeceklerimi söyledim. Şimdi çağırın kaatillerinizi de gelip beni öldürsünler bakalım!..»

Pardaillan bu sözleri söyleyince ayağa kalktı ve şimşekler çakarak Fausta'nın karşısına dikildi, durdu.

Aynı anda kaatiller Pardaillan'ın dâvetini bekliyorlarmış gibi lânet okuyup ölüm nâraları atarak mağaraya doldular.

Fausta da ayağa kalkmıştı. Bir tek kelime bile söylemedi. Yavaş yavaş döndü. Kurumlu bir tavırla uzaklaştı. Dövüşü seyretmek üzere mağaranın karşıki duvarına kadar gitti.

Eğer Pardaillan istemiş olsaydı, elini uzatıp Fausta'yı omuzundan yakalar ve kavga da daha başlamadan biterdi. Çünkü o zaman salona dolanlar, hanımlarının, merhametsizce öldürecekleri adamın elinde olduğunu görerek en ufak bir hareket bile yapmaya cesaret edemezlerdi.

Fakat Pardaillan bu gibi yollara başvuracak adam değildi. Fausta'nın uzaklaşmasını yerinden kımlıktanmadan seyretti.

Centurion işi sağlam tutmuştu. Yokluğu biraz uzun sürmüştü ama, Fausta'nın bu arada Pardaillan'ı elinden kaçırmayacağından emindi. Beraberinde onbeş kadar haydut getirmişti. Bunlar, onun Barba Roja'ya hizmet ederken de kullandığı adamlardı. Bu adamlar bir işe giriştikleri zaman o yüzden ceza görmeyeceklerini bilirler, ayrıca bol bir bahşış alacaklarından emin buldukları için iki misli gayretle savaşırlardı.

Fakat Centurion onlarla da yetinmemiş, ayrıca

Fausta'nın özel muhafızları Sainte-Maline Montsery ve Chalabre'yi de beraberinde getirmişti. Üçü de başlangıçta Centurion'un emrine kulak asmamış, fakat dâvetin Prenseler'den geldiğini duyunca herifin peşine takılmakta kusur etmemişlerdi.

Muhafızlar ötekilere katılmadıkları için saldırganlar iki kafile hâlindeydi. Hepsi bir arada yirmi kişi ediyor, yâni Fausta'nın haber verdiği sayıyı buluyordu. Herbiri hançerden başka uzun birer kılıç da taşıyordu.

Saldırganların ölüm nâraları atarak içeriye hücum ettiklerini söylemiştik. Fausta, Pardaillan'ı mağaranın bu köşesine sıkıştırmakla isabetli hareket etmişti. Çünkü buradan sıyrılabilmek için bir sürü tahta sıranın üstünden atlamak ve saldırganlar arasından geçmek zorundaydı. Fakat aynı engel haydutlar için de vardı. Onlar da Şövalye'ye ulaşabilmek için aynı sıraların üstünden aşmak zorundaydılar. Bu yüzden hareket imkânları oldukça daralıyordu.

Pardaillan böyle zamanlarda yüzünden hiç eksik etmediği alaycı gülümsemesiyle heriflerin yaklaşmasını seyrediyordu.

Tek silâhı olan hançerini çekmeye bile lüzum görmemişti... Sadece son sıranın arkasına geçmişti. Dizini bu sıraya dayamış, kollarını kavuşturmuş, dudaklarında o garip tebessüm, gözlerinde şimşek gibi bir parıltı olduğu hâlde saldırganların biraz daha yaklaşmalarını bekliyordu.

Ne düşünüyordu? Üstüne saldıranlara nasıl karşılıkta bulunacaktı? Fausta kendi kendine bunu sorup duruyor ve Şövalye'nin soğukkanlı ve kendinden emin hâlini gördükçe içindeki şüphe büsbütün kabarıyordu:

«Hepsini yere serecek, hepsini! Muhakak, hepsini

temizleyecek ve buradan burnu bile kanamadan çıkacak!..» Diye düşünüyordu.

Bu sırada Şövalye, üç muhafızı görmüş ve kendilerine alaylı alaylı:

— «Merhaba, efendiler!» Diye seslenmişti.

Üçü birden nezaketle:

— «Merhaba, Mösyö de Pardaillan!» Dedi.

— «Bugün ikinci defadır ki bana hücum ediyorsunuz. Madam Fausta'nın verdiği paraya hak kazanmaya çalıştığınızı, görüyorum. Sizi bu kadar yorup rahatsız ettiğime de pek üzülüyorum doğrusu...»

— «Hiç üzülmeyin, mösyö... İşin ucunda siz var-sınız ya...»

Bu cevabı Sainte-Maline vermişti. Chalabre ilâve etti:

— «Bu sefer daha şanslı çıkacağımızı umuyoruz!»

Pardaillan sâkin:

— «İnanırım,» dedi. «Baksanıza, üstelik silâhım da yok!..»

Montsery:

— «Sahi, bakın, Mösyö de Pardaillan'ın silâhı yok!» Diyerek arkadaşlarını dürttü.

İki arkadaşı da hayretle söylendi:

— «Sâhi, be!»

Montsery alçak sesle:

— «Kendisini savunamayacak. Bu durumda ona saldıramayız,» dedi.

Chalabre:

— «Çok doğru...» Diye arkadaşını tasdik etti:

Sainte-Maline de göz ucuyla Centurion'un adamlarını işaret ederek:

— «Zaten kalabalıklar!..» Dedi. «Bu işi biz olmadan da başarabilirler.»

Sainte-Maline, Pardaïllan'a seslendi:

— «Mademki silâhınız yok, kavgadan çekiliyoruz Mösyo. Biz kiralık kaatil değiliz!»

Pardaïllan gülümsedi ve kılıçlarını kınlarına koymakta olan muhafızlara:

— «Öyleyse bir köşede durup seyredin,» dedi.

Bu sırada saldırganların en azgınlarından yedi-sekiz kişi ilerlemiş ve Pardaïllan'la aralarında iki sıra kalacak kadar yaklaşmıştı.

Pardaïllan yavaş ve ölçülü hareketlerle eğildi. Biraz önce üstüne dizini dayadığı sırayı kavradı. Bu, en azından birbuçuk metre boyunda, som meşeden ve şüphesiz gayet ağır bir sıraydı. Fakat Şövalye sırayı hiçbir zorluk çekmeden kaldırdı ve ilk saldırganlar safının yeteri kadar yaklaştığını aklı kesince bütün gücüyle savurdu.

Saldırganlardan biri gık bile diyemeden yere yıkıldı. Üçü can acısından haykırarak kaçıştı. Ötekiler de şaşkın ve korkmuş bir hâlde duraladılar...

Pardaïllan hafifçe güldü ve biraz soluk aldı.

Ancak, hâydut çetesinden arkada kalanlar ilk şaşkınlıklarından sıyrılarak tekrar saldırıya geçmişlerdi. Ötekileri de ilerlemeye mecbur ediyorlardı. Pardaïllan dikkatli, hesaplı bir hareketle başka bir sırayı yakalayıp yıldırım hızıyla fırlattı. Üç kişi daha ağır yaralanarak yere serildi.

Bir tek adamın yirmi kişiye karşı koyuşunu hayranlık içinde seyreden üç muhafız hesaba katılmazsa saldırganlardan ayakta onüç kişi kalmıştı.

Centurion'un adamları durdular. Hattâ içlerinden bazıları ölüm saçan müthiş meşe sıralardan uzaklaşmayı tercih ettiler.

Pardaïllan bir an dinlenip nefes aldıktan sonra düşmanlarının sıkışık bir hâlde durmalarından ya-

ırlanmayı da ihmal etmeyerek, kendisinden başka kimsenin bu kadar kolaylıkla kullanamayacağı müthiş silâhı tekrar havalandırdı. Salladı, salladı ve fırlattığı gibi kalabalığın ortasına kondurdu.

Haydut sürüsü, darmadağın oldu. Centurion'un adamları, karmakarışık bir hâlde kaçıştılar ve ancak setin üstündeki boşlukta durabildiler.

Bu müthiş dövüştten önemsiz bir-iki ezik ve sıyrıkla kurtulmuş olan Centurion'la beraber ayakta kala kala altı kişi kalmıştı.

İçlerinden beşi ölü ya da ayağa kalkamayacak kadar ağır yaralı, yerlere serilmişti. Diğerleri de nisbeten hafif yaralarla kurtulmuşlar, fakat korkudan kavgaya devam edemez olmuşlardı.

Pardaillan terler akan alnını eliyle sildi ve gülümseyerek seslendi:

— «Haydi yiğitlerim! Ne bekliyorsunuz ya?.. Saldırsanıza!.. Bakın şuracıkta yapayalnızım. Üstelik elimde silâh namına bir şey de yok...»

Fakat o bu sözleri söylerken ayağını kendine en yakın sıraya dayamıştı. Ayakta kalan haydutlar, Centurion'un bağırmalarına rağmen yerlerinden bile kıımıldamadılar...

O zaman Pardaillan tüyleri diken diken eden bir kahkaha attı. Önünde, yerde bir sürü kılıç yattığını görerek bunlardan en sağlam ve uzununu çekip aldı. Tepesinde bir kere savurup ıslıklar çaldırdıktan sonra alaycı tavırla bağırdı:

— «Yıkılın karşımdan kepaze herifler! Şövalye de Pardaillan sizi affediyor!»

Ve artık bu önemsiz sürüyle uğraşmaya lüzum görmeyerek Fausta'ya dönüp seslendi:

— «Tekrar görüşürüz. Prenses hazretleri...»

Sâkin bir tavırla yarım çark edip döndü. Emini

adımlarla ve arkasından kimsenin kendisine dokunamayacağını gayet iyi bilen bir adamın güvenli hâliyle salonun dibindeki duvara, az önce Fausta'nın orada hiçbir kapı bulunmadığından emin olduğu için kendisini sıkıştırdığı yere kadar yürüdü.

Elindeki kılıcın kabzasıyla duvara üç defa vurdu.

Duvar kendi kendine açıldı...

Şövalye çıkmadan önce dönüp geriye baktı. Şaşkınlıktan sıyrılmış olan Centurion'la adamları, artık Şövalye'nin elinde silâh olduğunu görerek saldırmaktan çekinmeyen üç muhafız, koşarak geliyorlardı.

Pardaillan'ın kahkahası her zamankinden daha alaylı bir sesle çınladı:

— «Çok geç kaldınız, kuzularım! Çok geç kaldınız!..»

Ve acele etmeksizin yürüyerek çıkıp gitti.

*

Uluyup bağıran haydutlar, Pardaillan'ın çıktığı yere vardıkları zaman kendi kendine kapanan duvarla karşılaştılar. Kızgınlıktan kudurmuş ve bitkin bir hâlde duvarı tekmelediler. Centurion'un adamlarından üçü, Şövalye'nin hiç zorlanmadan havaya savurduğu sıralardan birini güçlükle kaldırıp koçbaşı şeklinde kullanarak duvara vurmaya koyuldu... Fakat bu çabaların hepsi boşa gitti ve duvar yerli yerinde kaldı.

Centurion ve adamları bitkin ve mahçup tavırlarla Fausta'nın çevresinde sıralandılar. Özellikle Centurion çok endişeliydi. Şahsen kahramanca saldırmış, hiçbir tedbiri ihmal etmemiş olmasına rağmen Fausta'nın bu yeni bozgunu nasıl karşılayacağını bilemiyor, müthiş bir cezaya çarptırılmaktan korkuyordu.

Sainte-Maline, Chalabre ve Montsery de geleceklerinden pek emin değillerdi. Yaptıkları hareket, tam şövalyelere yaraşır bir davranıştı ve bundan memnundular. Fakat Fausta da onlara, Pardaillan'a nezaket ve kibarlık göstermeleri için değil, onu öldürmeleri için para veriyordu. Bu yüzden üçü de teftiş veriyorlarmış gibi dimdik, Prens'in bağırıp çağırmasını bekliyordu.

Fakat Fausta hepsini hayrette bıraktı ve hiç kimseyi azarlamadı. Zaten Pardaillan'ın bu dövüşten de galip çıkacağını biliyordu. Adamlarının bozguna uğramasına ne şaşmış, ne de kızmıştı.

Sadece şunları söyledi:

— «Şu adamları kaldırın. Kendilerine hemen gerekli tedavi yapılsın... Her birine bahşiş olarak yüzer frank dağıtılsın... Ellerinden geleni yaptılar. Deyeceğim hiçbir şey yoktur.»

Bu sözler neşeli mırıltılarla karşılandı. Göz açıp kapayınca kadar yaralılar ve ölümler kaldırıldı. Mağarada Centurion'la üç muhafız kaldı. Fausta onlara:

— «Efendiler, heni lütfen koridorda bekleyiniz,» dedi.

Dört adam Fausta'yı yalnız bırakarak sessizce çıktı.

Fausta uzun zaman oturduğu bir sıranın üstünde dalgın kaldı. Aklında bir tek şey vardı ve kendi kendine boyuna mırıldanıyordu:

«Onu delirtmeli!.. Evet, delirtmeli!..»

Üç muhafız, kendisini beklerken Fausta da peşinde Centurion olduğu hâlde dairesine çıkıp odasına girdi. Orada Centurion'a uzun, ayrıntılı emirler verdi.

Centurion bu emirleri aldıktan sonra Servili Köşk'ten çıktı, hızlı adımlarla Sevilla şehrine girdi.

Fausta odasında bekledi. Fakat bu bekleyiş uzun sürmedi. Çünkü Centurion'un gidişinden beri henüz yarım saat geçmemişti ki Fausta'nın arabası da koşulup köşkün mermer merdivenli kapısına getirilmiş ve köşkün içinde uşaklar, sağa sola koşmaya başlamışlardı.

Artık sabah olmuştu. Fausta arabasına bindi. Araba, Prenses'in emir vermesine lüzum kalmadan hareket etti. Arabanın çevresinde Fausta'nın her zamanki muhafızları; Montsery, Chalabre ve Sainte-Maline, atlarına binmiş gidiyorlardı. Arkadan da tepeden tırnağa silâhlı, kalabalık bir süvari müfrezesi geliyordu.

Araba Alkazar Sarayı'na girerek Engizisyon Başyargıcı'nın dairesi önünde durdu.

Birkaç saniye sonra Fausta, Espinosa'nın yanına girmiş bulunuyordu. Prenses'in Başyargıç'la yaptığı konuşma çok uzun sürdü. Bu iki önemli insan şüphesiz anlaşmış ve Fausta, herhâlde istediğini elde etmiş olacaktı ki Espinosa'nın yanından çıktığı ve arabasına kadar onun tarafından götürüldüğü sırada dudaklarında bir zafer gülümsemesi geziniyor, iri siyah gözlerinde bir sevinç ışığı parlıyordu.

Prenses'i tanıyanlar pek iyi bilirlerdi ki güzel yüzünü süsleyen bu sevinç gülümsemesi, Engizisyon Başyargıcı'nın kendisini arabasına kadar götürmek suretiyle bahşetmiş olduğu şereften ileri gelmezdi. Çünkü Fausta en büyük insanların bile kendisine saygı göstermelerine alışmıştı.

BEŞİNCİ CİLDİN SONU